ภาคที่ 1

รถและสมรรถนะในการขับขี่

เล่มที่ 1

คู่มือและมาตรฐาน ป้ายจราจร

Traffic Signs Standard and Manual

คู่มือและมาตรฐานเครื่องหมายจราจร

สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.)

กระทรวงคมนาคม

มาตรฐานความปลอดภัยการจราจรและขนส่ง

ภาคที่ 1 เล่มที่ 1

พิมพ์ครั้งที่ 1

โดย

สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) กระทรวงคมนาคม

เลขที่ 35 ถนนเพชรบุรี เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร 10400

โทรศัพท์ : 0-2215-1515 โทรสาร : 0-2215-5550 E-MAIL : tic@otp.go.th

สามารถ download digital file ได้จากเว็บไซต์ http://www.otp.go.th

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.)

มาตรฐานความปลอดภัยการจราจรและขนส่ง

ISBN 974-456-451-2

จัดทำโดย

- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการจราจรและขนส่ง TDRC
- ภาควิชาวิศวกรรมโยธา คณะวิศวกรรมศาสตร์ KMUTT Civil Engineering
- ศูนย์วิจัยและออกแบบ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ REDEK
- บริษัท ทรานส์คอนซัลท์ จำกัด TC

โทรศัพท์ : 0-2470-9683 โทรสาร : 0-2470-9684 E-MAIL : ortdrc2@kmutt.ac.th

เว็ปไซต์ http://www.tdrc.kmutt.ac.th

ห้ามทำการพิมพ์เผยแพร่เพื่อผลประโยชน์ทางการค้า โดยมิได้รับอนุญาตจาก สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร(สนข.)กระทรวงคมนาคม

คำนำ

สถิติอุบัติเหตุการจราจรทางบกในประเทศไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ก่อให้เกิดความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินเป็นมูลค่ามหาศาล ซึ่งปัจจัยหลักของการเกิดอุบัติเหตุจราจรทางบกนั้นประกอบด้วย คน รถ และถนน โดยในส่วนของถนนนั้น อุปกรณ์ควบคุมการจราจร (Traffic Control Devices) อันประกอบด้วย ป้ายจราจร (Traffic Signs) เครื่องหมายจราจร (Traffic Markings) และสัญญาณไฟจราจร (Traffic Signals) เป็นส่วนหนึ่งที่มีผลต่ออัตราการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของอุบัติเหตุและความรุนแรงของอุบัติเหตุการจราจรทางบก

ตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบก พ.ศ.2521 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2535 ได้กำหนดให้สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) หรือ สำนักงานคณะกรรมการจัดระบบจราจรทางบก (สจร.) ในขณะนั้น ดำเนินการกำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับการจัดระบบการจราจรทางบก เพื่อให้ประชาชนสามารถเดินทางได้สะดวก รวดเร็ว ประหยัด และปลอดภัย ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดไว้ว่ารัฐต้องกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น อันมีผลให้หน่วยงานท้องถิ่นมีอำนาจและความรับผิดชอบที่มากขึ้น โดยเฉพาะการก่อสร้าง การบำรุงรักษาถนน และอุปกรณ์ควบคุมการจราจร (Traffic Control Devices) เพื่ออำนวยความสะดวกและความปลอดภัยของผู้ใช้รถใช้ถนน

สนข. ได้ตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องมีมาตรฐานความปลอดภัยด้านการจราจรและขนส่ง เพื่อให้หน่วยงานส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นรูปธรรม และเป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ จึงได้มอบหมายให้มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีดำเนินโครงการศึกษาการจัดทำมาตรฐานความปลอดภัยด้านการจราจรและขนส่ง (ส่วนที่ 1 : ป้ายจราจร เครื่องหมายจราจร และสัญญาณไฟจราจร) เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีมาตรฐานความปลอดภัยด้านการจราจรและขนส่งในส่วนของอุปกรณ์ควบคุมการจราจร และมีแนวทาง (Guideline) ในการนำมาตรฐานความปลอดภัยข้างต้นไปใช้งานในพื้นที่รับผิดชอบได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและเป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ รวมทั้งเป็นการพัฒนาองค์ความรู้พื้นฐานด้านมาตรฐานความปลอดภัยด้านการจราจรและขนส่ง ทั้งในส่วนของอุปกรณ์ควบคุมการจราจร การใช้งานอุปกรณ์ควบคุมการจราจร และการบำรุงรักษาอุปกรณ์ควบคุมการจราจร เพื่อลดความสับสนและเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดระบบการจราจรบนท้องถนนซึ่งจะช่วยป้องกัน รวมทั้งลดปัญหาและความรุนแรงของอุบัติเหตุของการจราจรบนท้องถนนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

(นายคำรบลักษิ์ สุรัสวดี)
ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผน
การขนส่งและจราจร

คำนำ

โครงการศึกษาการจัดทำมาตรฐานความปลอดภัยการจราจรและขนส่ง เป็นโครงการที่สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) ดำเนินการตามนโยบายรัฐบาล โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบก พ.ศ. 2521 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 ที่ต้องมีการกำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับการจัดระบบการจราจรทางบก เพื่อให้ประชาชนสามารถเดินทางได้ด้วยความสะดวก รวดเร็ว ประหยัด และปลอดภัย โดยได้มอบหมาย ศูนย์วิจัยและพัฒนาการจราจรและขนส่ง (TDRC) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (มจธ.) เป็นผู้ดำเนินการศึกษา ร่วมกับภาควิชาวิศวกรรมโยธา ศูนย์วิจัยและออกแบบ (REDEK) แห่งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และ บริษัท ทรานส์คอนซัลท์ จำกัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารมาตรฐานความปลอดภัยการจราจรและขนส่ง เกี่ยวกับเครื่องหมายจราจร (Traffic Control Devices) 3 ประเภทที่สำคัญ คือ ป้ายจราจร (Traffic Signs) เครื่องหมายจราจรบนพื้นทาง (Road Markings) และสัญญาณไฟจราจร (Traffic Signals) ซึ่งได้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นคู่มือสำหรับหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลถนนและทางหลวงนำไปใช้เป็นแนวทาง (Guideline) ในการจัดการและควบคุมการจราจรบริเวณต่างๆ ให้เป็นแบบอย่างเดียวกันทั่วประเทศ (Uniformity of Traffic Control Devices and Their Applications) เพื่อเพิ่มความปลอดภัยและประสิทธิภาพในระบบการจราจรบนท้องถนนได้เป็นอย่างดี เอกสารที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้มีทั้งหมด 4 ภาค ซึ่งประกอบด้วยคู่มือ 10 เล่ม เอกสารการเรียนรู้ด้วยตนเอง 8 เล่ม และเอกสารเผยแพร่ 2 ชุด โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ภาคที่ 1 คู่มือและมาตรฐานเครื่องหมายจราจร ประกอบด้วยเอกสาร 3 เล่ม

เล่มที่ 1 คู่มือและมาตรฐานป้ายจราจร

เล่มที่ 2 คู่มือและมาตรฐานเครื่องหมายจราจรบนพื้นทาง

เล่มที่ 3 คู่มือและมาตรฐานสัญญาณไฟจราจร

ภาคที่ 2 คู่มือการใช้เครื่องหมายจราจร ประกอบด้วยเอกสาร 7 เล่ม

เล่มที่ 1 คู่มือโครงสร้างรองรับเครื่องหมายจราจร

เล่มที่ 2 คู่มือการบำรุงรักษาเครื่องหมายจราจร

เล่มที่ 3 คู่มือการใช้เครื่องหมายจราจรบริเวณทางแยก

เล่มที่ 4 คู่มือการใช้เครื่องหมายจราจรบริเวณทางโค้ง

เล่มที่ 5 คู่มือการใช้เครื่องหมายจราจรบริเวณพื้นที่ก่อสร้าง

เล่มที่ 6 คู่มือการใช้เครื่องหมายจราจรบริเวณทางคนข้ามถนนย่านชุมชนเมือง

เล่มที่ 7 คู่มือการใช้เครื่องหมายจราจรบริเวณโรงเรียนและสถานศึกษา

ภาคที่ 3 เอกสารการเรียนรู้ด้วยตนเองเกี่ยวกับการใช้เครื่องหมายจราจร ประกอบด้วยเอกสาร 8 เล่ม

เล่มเกริ่นนำ เอกสารการเรียนรู้ด้วยตนเองเกี่ยวกับคู่มือและมาตรฐานเครื่องหมายจราจร

เล่มที่ 1 เอกสารการเรียนรู้ด้วยตนเองเกี่ยวกับโครงสร้างรองรับเครื่องหมายจราจร

เล่มที่ 2 เอกสารการเรียนรู้ด้วยตนเองเกี่ยวกับการบำรุงรักษาเครื่องหมายจราจร

เล่มที่ 3 เอกสารการเรียนรู้ด้วยตนเองเกี่ยวกับการใช้เครื่องหมายจราจรบริเวณทางแยก

เล่มที่ 4 เอกสารการเรียนรู้ด้วยตนเองเกี่ยวกับการใช้เครื่องหมายจราจรบริเวณทางโค้ง

เล่มที่ 5 เอกสารการเรียนรู้ด้วยตนเองเกี่ยวกับการใช้เครื่องหมายจราจรบริเวณพื้นที่ก่อสร้าง

เล่มที่ 6 เอกสารการเรียนรู้ด้วยตนเองเกี่ยวกับการใช้เครื่องหมายจราจรบริเวณทางคนข้าม ถนนย่านชุมชนเมือง

เล่มที่ 7 เอกสารการเรียนรู้ด้วยตนเองเกี่ยวกับการใช้เครื่องหมายจราจรบริเวณโรงเรียนและสถานศึกษา

ภาคที่ 4 เอกสารเผยแพร่มาตรฐานเครื่องหมายจราจร

ชุดที่ 1 เอกสารเผยแพร่มาตรฐานป้ายจราจร

ชุดที่ 2 เอกสารเผยแพร่มาตรฐานเครื่องหมายจราจรบนพื้นทาง

การพัฒนาเอกสารมาตรฐานความปลอดภัยการจราจรและขนส่งนี้ เป็นความพยายามในการรวบรวมมาตรฐานที่หน่วยงานต่างๆ ทั้งของประเทศไทยและของต่างประเทศได้จัดทำขึ้นในอดีตมาใช้หรือมาประยุกต์ใช้ตามหลักสากลของวิศวกรรมจราจร เพื่อให้หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องมีแนวทางการปฏิบัติ (Guideline) ที่เป็นแบบอย่างเดียวกันทั่วประเทศ (Uniformity of Traffic Control Devices and Their Applications) หากท่านมีข้อแนะนำเพื่อนำมาพัฒนาเอกสารนี้ต่อไปในอนาคต โปรดติดต่อได้ที่ 0-2216-3482 สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) กระทรวงคมนาคม

คณะผู้จัดทำ

มีนาคม 2547

คณะกรรมการกำกับการศึกษาการจัดทำมาตรฐานความปลอดภัยการจราจรและขนส่ง

1. นายคำรบลักขิ์ สุรัสวดี ---------- ประธานกรรมการ
   ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร

2. นางสาวจตุพร สุวรรณปากแพรก ---------- กรรมการ
   ผู้อำนวยการสำนักแผนความปลอดภัย
   สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร

3. นายดำริห์ ไทยขำ ---------- กรรมการ
   เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 8 ว.
   สำนักมาตรการป้องกันสาธารณภัย กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
   กระทรวงมหาดไทย

4. นายจิม พันธุมโกมล ---------- กรรมการ
   ผู้อำนวยการสำนักการจราจรและขนส่ง กรุงเทพมหานคร

5. นายฟูศักดิ์ เลาหสวัสดิ์ ---------- กรรมการ
   ผู้อำนวยการสำนักอำนวยความปลอดภัย
   กรมทางหลวง

6. นางกอบกุล กฤตผลชัย ---------- กรรมการ
   นักวิชาการมาตรฐาน 8 ว.
   สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

7. ดร.สามารถ ราชพลสิทธิ์ ---------- กรรมการ
   วิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย

8. นายชาญชัย สุวิสุทธะกุล ---------- กรรมการ
   เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 8
   สำนักพัฒนาระบบการขนส่งและจราจร (สนข.)

9. นายจำรูญ ตั้งไพศาลกิจ ---------- กรรมการ
   วิศวกรโยธา 8
   สำนักแผนความปลอดภัย (สนข.)

10. นางสาวทัศนีย์ ศิลปบุตร ---------- กรรมการ
    เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 7
    สำนักแผนความปลอดภัย (สนข.)

11. นางสาวศรัณยา เดชะพรหมพันธุ์ ---------- กรรมการและเลขานุการ
    เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 4
    สำนักแผนความปลอดภัย (สนข.)

12. นายสันติภาพ ศิริยงค์ ---------- กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
    เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 4
    กองส่งเสริมระบบการขนส่งและจราจรในภูมิภาค (สนข.)

คณะที่ปรึกษา

1. นายกิติพล อัศภาภรณ์	ผู้จัดการโครงการ/ผู้เชี่ยวชาญด้านวิศวกรรมจราจร - ป้ายจราจร
2. ผศ. ดร. ธวัชชัย เหล่าศิริหงษ์ทอง	รองผู้จัดการโครงการ 1/ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาสื่อและเอกสาร
3. นายสุกิจ ปัญจธนศักดิ์	รองผู้จัดการโครงการ 2/ผู้เชี่ยวชาญด้านความปลอดภัยทางถนน
4. นายชาญวิทย์ อาจสมิติ	ผู้เชี่ยวชาญด้านวิศวกรรมการทาง
5. นายธานี นันทวัฒนาศิริชัย	ผู้เชี่ยวชาญด้านวิศวกรรมจราจร - เครื่องหมายจราจรบนพื้นทาง
6. นายสงวน ลิ่มเจริญชาติ	ผู้เชี่ยวชาญด้านวิศวกรรมจราจร - สัญญาณไฟจราจร
7. ผศ. เอนก ศิริพานิชกร	ผู้เชี่ยวชาญด้านวิศวกรรมโครงสร้าง
8. ผศ. ดร. สมเกียรติ รุ่งทองใบสุรีย์	ผู้เชี่ยวชาญด้านวิศวกรรมบำรุงรักษา
9. ดร. สุพรชัย อุทัยนฤมล	ผู้เชี่ยวชาญด้านการฝึกอบรม
10. ดร. สุรศักดิ์ ทวีศิลป์	ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาคู่มือการใช้เครื่องหมายจราจร 5 บริเวณ
11. นางสาวนิสิตา บรมธนรัตน์	ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาเอกสารเรียนรู้ด้วยตนเองเกี่ยวกับเครื่องหมายจราจร 5 บริเวณ
12. ดร. สกล ธีรวรัญญู	ผู้เชี่ยวชาญด้านพฤติกรรมตอบสนอง
13. นางสาววรนุช ลีลาพัฒนภูติ	ผู้เชี่ยวชาญด้านพฤติกรรมตอบสนอง
14. นางนันทนา บุญลออ	ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบอุตสาหกรรม
15. นายพรเทพ ฉัตรภิญญาคุปต์	ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบอุตสาหกรรม
16. นายนิพัทธ์ สมิทธิกานน	ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบอุตสาหกรรม

สารบัญ

1 บทนำ 1
1.1 ลักษณะสำคัญของเครื่องหมายจราจร 1
1.2 อำนาจและหน้าที่ตามกฎหมาย 1
1.3 หลักการปฏิบัติโดยทั่วไป 2
1.4 นิยาม 3
1.5 ประเภทป้ายจราจร 4
1.6 การออกแบบป้ายจราจร 5
1.7 การให้แสงสว่างและการใช้วัสดุสะท้อนแสง 5
1.8 ลักษณะของป้ายจราจร 6
1.9 การติดตั้ง 13
1.10 วัสดุ 19
1.11 การบำรุงรักษา 19
1.12 รหัสป้ายจราจร 20
1.13 หน่วยและวิธีการในการวัด 20
2 ป้ายบังคับ (Regulatory Signs) 21
2.1 บทนำ 21
2.1.1 ความมุ่งหมายของป้ายบังคับ 21
2.1.2 การใช้ป้ายบังคับ 21
2.1.3 การจำแนกป้ายบังคับ 21
2.1.4 ลักษณะของป้ายบังคับ 22
2.2 ป้ายบังคับประเภทกำหนดสิทธิ์ (Priority Signs) 23
2.2.1 ป้ายหยุด 23
2.2.2 ป้ายให้ทาง 25
2.2.3 ป้ายให้รถสวนทางมาก่อน 27
2.3 ป้ายบังคับประเภทห้ามหรือจำกัดสิทธิ์ (Prohibitory or Restrictive Signs) 30
2.3.1 ป้ายห้ามแซง 30
2.3.2 ป้ายห้ามเข้า 31
2.3.3 ป้ายห้ามกลับรถไปทางขวา 33
2.3.4 ป้ายห้ามกลับรถไปทางซ้าย 33
2.3.5 ป้ายห้ามเลี้ยวซ้าย 34
2.3.6 ป้ายห้ามเลี้ยวขวา 34
2.3.7 ป้ายห้ามเปลี่ยนช่องเดินรถไปทางซ้าย 36
2.3.8 ป้ายห้ามเปลี่ยนช่องเดินรถไปทางขวา 36
2.3.9 ป้ายห้ามเลี้ยวขวาหรือกลับรถ 38
2.3.10 ป้ายห้ามเลี้ยวซ้ายหรือกลับรถ 38
2.3.11 ป้ายห้ามรถยนต์ผ่าน 39
2.3.12 ป้ายห้ามรถบรรทุกผ่าน 39
2.3.13 ป้ายห้ามรถจักรยานยนต์ผ่าน 39
2.3.14 ป้ายห้ามรถพ่วงผ่าน 39

2.3.15 ป้ายห้ามรถยนต์สามล้อผ่าน 39
2.3.16 ป้ายห้ามรถสามล้อผ่าน 40
2.3.17 ป้ายห้ามรถจักรยานผ่าน 40
2.3.18 ป้ายห้ามล้อเลื่อนลากเข็นผ่าน 40
2.3.19 ป้ายห้ามรถยนต์ที่ใช้ในทางเกษตรผ่าน 40
2.3.20 ป้ายห้ามเกวียนผ่าน 40
2.3.21 ป้ายห้ามรถจักรยานยนต์และรถยนต์ผ่าน 41
2.3.22 ป้ายห้ามรถจักรยาน รถสามล้อ และล้อเลื่อนลากเข็นผ่าน 41
2.3.23 ป้ายห้ามรถจักรยานยนต์ และรถยนต์สามล้อผ่าน 41
2.3.24 ป้ายห้ามใช้เสียง 42
2.3.25 ป้ายห้ามคนผ่าน 42
2.3.26 ป้ายห้ามจอดรถ 43
2.3.27 ป้ายห้ามหยุดรถ 44
2.3.28 ป้ายหยุดตรวจ 45
2.3.29 ป้ายจำกัดความเร็ว 46
2.3.30 ป้ายห้ามรถหนักเกินกำหนดผ่าน 47
2.3.31 ป้ายห้ามรถกว้างเกินกำหนดผ่าน 47
2.3.32 ป้ายห้ามรถสูงเกินกำหนดผ่าน 48
2.3.33 ป้ายห้ามรถยาวเกินกำหนดผ่าน 48
2.4 ป้ายบังคับประเภทคำสั่ง (Mandatory signs) 50
2.4.1 ป้ายให้เดินรถทางเดียว 50
2.4.2 ป้ายให้เดินรถทางเดียวไปทางซ้าย 51
2.4.3 ป้ายให้เดินรถทางเดียวไปทางขวา 51
2.4.4 ป้ายให้ชิดซ้าย 52
2.4.5 ป้ายให้ชิดขวา 52
2.4.6 ป้ายให้ชิดซ้ายหรือชิดขวา 53
2.4.7 ป้ายให้เลี้ยวซ้าย 54
2.4.8 ป้ายให้เลี้ยวขวา 54
2.4.9 ป้ายให้เลี้ยวซ้ายหรือเลี้ยวขวา 55
2.4.10 ป้ายให้ตรงไปหรือเลี้ยวซ้าย 55
2.4.11 ป้ายให้ตรงไปหรือเลี้ยวขวา 55
2.4.12 ป้ายวงเวียน 56
2.4.13 ป้ายช่องเดินรถประจำทาง 57
2.4.14 ป้ายช่องเดินรถมวลชน 58
2.4.15 ป้ายช่องเดินรถจักรยานยนต์ 59
2.4.16 ป้ายช่องเดินรถจักรยาน 59
2.4.17 ป้ายเฉพาะคนเดิน 60
2.4.18 ป้ายความเร็วขั้นต่ำ 60
2.4.19 ป้ายสุดเขตบังคับ 61
2.5 ป้ายบังคับที่แสดงด้วยข้อความและ/หรือสัญลักษณ์ 63

3 ป้ายเตือน (Warning Signs) 64
3.1 บทนำ 64
3.1.1 ความมุ่งหมายของป้ายเตือน 64
3.1.2 การใช้ป้ายเตือน 64
3.1.3 ลักษณะของป้ายเตือน 64
3.1.4 ระยะติดตั้งป้ายเตือน 65
3.2 ป้ายเตือนทางโค้งต่างๆ (Dangerous bend or bends) 67
3.2.1 ป้ายเตือนทางโค้ง (ซ้ายหรือขวา) 67
3.2.2 ป้ายเตือนทางโค้งรัศมีแคบ (ซ้ายหรือขวา) 68
3.2.3 ป้ายเตือนทางโค้งรัศมีกลับ (ซ้ายหรือขวา) 69
3.2.4 ป้ายเตือนทางโค้งกลับรัศมีแคบ (ซ้ายหรือขวา) 70
3.2.5 ป้ายเตือนทางคดเคี้ยวรัศมีแคบ (ซ้ายหรือขวา) 71
3.3 ป้ายเตือนทางแยก (Intersection Warning Signs) 72
3.4 ป้ายเตือนวงเวียนข้างหน้า (Roundabout Ahead) 73
3.5 ป้ายเตือนทางแคบ (Road Narrows) 74
3.5.1 ป้ายทางแคบลงทั้งสองด้าน 74
3.5.2 ป้ายทางแคบด้านซ้าย 75
3.5.3 ป้ายทางแคบด้านขวา 75
3.6 ป้ายเตือนสะพานแคบ (Narrow Bridge) 76
3.7 ป้ายเตือนช่องจราจรปิด (Lane Ends) 77
3.7.1 ป้ายช่องจราจรปิดด้านซ้าย 77
3.7.2 ป้ายช่องจราจรปิดด้านขวา 77
3.8 ป้ายเตือนทางข้ามรถไฟไม่มีเครื่องกั้นทาง (Level Crossing without Barriers) 78
3.9 ป้ายเตือนทางข้ามรถไฟมีเครื่องกั้นทาง (Level Crossing with Barriers) 79
3.10 ป้ายเตือนทางข้ามรถไฟติดทางแยก (Highway-Rail Grade Crossing Closet to Junction) 80
3.11 ป้ายเตือนทางแคบ (Road Narrows) 81
3.12 ป้ายเตือนทางลอดต่ำ (Low Clearance) 82
3.13 ป้ายเตือนทางขึ้นลาดชัน (Dangerous descent) 83
3.14 ป้ายเตือนทางลงลาดชัน (Steep ascent) 84
3.15 ป้ายเตือนผิวถนนขรุขระ (Uneven Road) 85
3.15.1 ป้ายเตือนรถกระโดด 85
3.15.2 ป้ายเตือนผิวทางขรุขระ 86
3.15.3 ป้ายเตือนทางเป็นแอ่ง 87
3.16 ป้ายเตือนทางลื่น (Slippery Road) 88
3.17 ป้ายเตือนผิวทางร่วน (Loose Chipping) 89
3.18 ป้ายเตือนระวังหินร่วง (Falling Rocks) 90
3.19 ป้ายเตือนสะพานเปิดได้ (Moving Bridge) 91
3.20 ป้ายเตือนให้เปลี่ยนช่องจราจร (Lane Cross Over) 92

3.21 ป้ายเตือนทางขนาน (Exit to Frontage Road) 93
3.21.1 ป้ายเตือนออกทางขนาน 93
3.21.2 ป้ายเข้าทางหลัก 94
3.22 ป้ายเตือนทางร่วม (Merging Traffic) 95
3.23 ป้ายเตือนทางคู่ (Divided Highway) 96
3.23.1 ป้ายทางคู่ข้างหน้า 96
3.23.2 ป้ายสิ้นสุดทางคู่ 97
3.24 ป้ายเตือนจุดกลับรถ (U-Turn Ahead) 99
3.25 ป้ายเตือนทางเดินรถสองทาง (Two-way Traffic Ahead) 100
3.26 ป้ายเตือนสัญญาณไฟจราจร (Traffic Signal Ahead) 101
3.27 ป้ายเตือนหยุดข้างหน้า (Stop sign Ahead) 102
3.28 ป้ายเตือนให้ทางข้างหน้า (Give Way sign Ahead) 103
3.29 ป้ายเตือนระวังคนข้ามถนน (Pedestrian Crossing) 104
3.30 ป้ายเตือนโรงเรียนระวังเด็ก (School) 105
3.31 ป้ายเตือนระวังสัตว์ (Animal Crossing) 106
3.32 ป้ายเตือนระวังเครื่องบินบินต่ำ (Low Flying Aircraft) 107
3.33 ป้ายเตือนระวังอันตราย (Other Danger) 108
3.34 ป้ายเตือนเขตห้ามแซง (No Passing Zone) 109
3.35 ป้ายเตือนแนวทางต่างๆ (Transition Alignment) 110
3.36 ป้ายเตือนสลับกันไป (Alternate Merging) 114
3.37 ป้ายเสริมหรือประกอบ (Supplementary Plaques) 115
4 ป้ายแนะนำ (Guide Signs) 116
4.1 ป้ายแนะนำทั่วไป (Guide Signs-Conventional Highways) 117
4.1.1 บทนำ 117
4.1.2 ป้ายหมายเลขทางหลวง 120
4.1.3 ป้ายชุดหมายเลขทางหลวง 123
4.1.4 ป้ายบอกจุดหมายปลายทาง 127
4.1.5 ป้ายชี้ทาง 131
4.1.6 ป้ายแนะนำเส้นทางลัด 131
4.1.7 ป้ายบอกระยะทาง 132
4.1.8 ป้ายชี้บอกหรือแสดงการใช้ช่องเดินรถ 134
4.1.9 ป้ายชื่อถนน 135
4.1.10 ป้ายบอกสถานที่ 135
4.1.11 ป้ายจราจรแนะนำเส้นทางสู่ทางด่วนหรือทางหลวงระหว่างเมือง 138
4.2 ป้ายจราจรบนทางหลวงพิเศษ (Guide Signs-Freeway and Expressways) 146
4.2.1 บทนำ 146
4.2.2 การออกแบบป้ายโดยทั่วไป 147
4.2.3 ประเภทของป้ายแนะนำบนทางหลวงพิเศษ 151

4.3 ป้ายแสดงข้อมูลและบริการ (Information and Service Signs) 157
4.3.1 บทนำ 157
4.3.2 ป้ายแสดงตำแหน่งของทางข้าม 157
4.3.3 ป้ายแสดงด่านชั่งน้ำหนัก 157
4.3.4 ป้ายแสดงที่พักริมทาง 158
4.3.5 ป้ายแสดงสถานที่ชมทิวทัศน์ 159
4.3.6 ป้ายกลับรถที่ทางแยกได้ 160
4.3.7 ป้ายแสดงโรงพยาบาล 160
4.3.8 ป้ายทางตัน 162
4.3.9 ป้ายสำหรับคนพิการ 162
4.3.10 ป้ายบริการทั่วไป 162
4.4 ป้ายแนะนำสถานที่แหล่งท่องเที่ยว (Tourist-Oriented Directional Signs) 164
4.4.1 บทนำ 164
4.4.2 ป้ายแสดงสถานที่ท่องเที่ยวตามธรรมชาติ กิจกรรม และแหล่งชุมชน 164
4.4.3 ป้ายแสดงสถานที่ท่องเที่ยวโบราณสถานทางประวัติศาสตร์และศาสนสถาน 164
4.4.4 ป้ายรวมแหล่งท่องเที่ยว 165

ภาคผนวก
บรรณานุกรม

ประกาศคณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบก
เรื่อง มาตรฐานเครื่องหมายจราจร

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงการกำหนดเครื่องหมายจราจรเพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕(๓) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบก (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ คณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบกโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีจึงออกประกาศกำหนดมาตรฐานเครื่องหมายจราจรไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้ "เครื่องหมายจราจร" หมายความว่า รูปภาพ ข้อความ ตัวหนังสือ ตัวเลข หมุด หลัก เส้น แถบสี หรือสัญลักษณ์ใด ๆ ที่แสดง ติดตั้ง หรือทำให้ปรากฏไว้ในเขตทางหรือทางหลวง ในลักษณะและตำแหน่งที่เห็นได้โดยง่ายและชัดเจน เพื่อให้ผู้ใช้ทางไม่ว่าจะเป็นผู้ขับขี่ คนเดินเท้า หรือผู้ควบคุมสัตว์ ปฏิบัติตามความหมายของเครื่องหมายนั้น หรือเป็นการแจ้งข้อมูล หรือให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้ทางหรือทางหลวงนั้น เพื่อให้การจราจรเป็นไปโดยสะดวก รวดเร็ว และปลอดภัย

ข้อ ๒ เครื่องหมายจราจรแบ่งเป็น ๒ ชนิด ดังนี้

(๑) ป้ายจราจร ได้แก่ เครื่องหมายจราจรที่ทำให้ปรากฏอยู่บนแผ่นป้าย กล่อง ผนังหรือที่อื่นใด ทำด้วยแผ่นโลหะ ไม้ หรือวัสดุอื่น

(๒) เครื่องหมายจราจรบนพื้นทาง ได้แก่ เครื่องหมายจราจรที่ทำให้ปรากฏอยู่บนพื้นทาง ทางจราจร ไหล่ทาง ทางเท้า ขอบทาง ขอบวงเวียน หรือขอบคันหิน โดยการใช้กระเบื้อง หมุดโลหะ วัสดุสะท้อนแสง สี หรือวัสดุอื่นใด ปู ตอก ฝัง พ่น ทา รีดทับ หรือทำโดยวิธีอื่นใดเพื่อให้ปรากฏซึ่งเครื่องหมายจราจร

หมวด ๑
ป้ายจราจร

ข้อ ๓ ป้ายจราจรแบ่งเป็น ๓ ประเภท ดังนี้

(๑) ป้ายบังคับ ได้แก่ ป้ายจราจรที่มีความหมายเป็นการบังคับให้ผู้ใช้ทางปฏิบัติตามความหมายของเครื่องหมายจราจรที่ปรากฏอยู่ในป้ายนั้น โดยการกำหนดให้ผู้ใช้ทางต้องกระทำ งดเว้นการกระทำ หรือจำกัดการกระทำในบางประการหรือบางลักษณะ

(๒) ป้ายเตือน ได้แก่ ป้ายจราจรที่มีความหมายเป็นการเตือนผู้ใช้ทางให้ทราบล่วงหน้าถึงสภาพทางหรือข้อมูลอย่างอื่นที่เกิดขึ้นในทางหรือทางหลวงข้างหน้า อันอาจก่อให้เกิดอันตรายหรืออุบัติเหตุขึ้นได้ เพื่อให้ผู้ใช้ทางใช้ความระมัดระวังในการใช้ทางซึ่งจะช่วยป้องกันการเกิดอันตรายหรืออุบัติเหตุดังกล่าวได้

(๓) ป้ายแนะนำ ได้แก่ ป้ายจราจรที่มีความหมายเป็นการแนะนำให้ผู้ใช้ทางทราบข้อมูลอันเกี่ยวกับการเดินทางและการจราจร เช่น เส้นทางที่จะใช้ ทิศทาง ระยะทาง สถานที่ รวมทั้งข้อมูลอื่น เป็นต้น เพื่อประโยชน์ในการเดินทางและการจราจร

ส่วนที่ ๑
ป้ายบังคับ

ข้อ ๔ ป้ายบังคับแบ่งเป็น ๒ ประเภท ดังนี้

(๑) ป้ายบังคับที่แสดงความหมายตามรูปแบบและลักษณะที่กำหนด

(๒) ป้ายบังคับที่แสดงด้วยข้อความ หรือสัญลักษณ์ หรือทั้งสองอย่างรวมกัน

ข้อ ๕ ป้ายบังคับที่แสดงความหมายตามรูปแบบและลักษณะที่กำหนด ซึ่งปรากฏตามตัวอย่างในรูปที่ ๑ ท้ายประกาศนี้มีความหมายดังนี้

(๑) ป้าย “หยุด” หมายความว่า ผู้ขับขี่ต้องหยุดรถก่อนถึงทางที่ขวางข้างหน้าหรือเส้นแนวหยุด และรอให้รถและหรือคนเดินเท้าบนทางขวางข้างหน้าผ่านไปก่อน เมื่อเห็นว่าปลอดภัยและไม่เป็นการกีดขวางการจราจรที่บริเวณทางแยกนั้นแล้ว จึงให้เคลื่อนรถต่อไปได้ด้วยความระมัดระวัง (บ.๑)

(๒) ป้าย “ให้ทาง” หมายความว่า ผู้ขับขี่ต้องระมัดระวังและให้ทางแก่รถหรือคนเดินเท้าบนทางขวางข้างหน้าผ่านไปก่อน เมื่อเห็นว่าปลอดภัยและไม่เป็นการกีดขวางการจราจรที่บริเวณทางแยกนั้นแล้ว จึงให้เคลื่อนรถผ่านไปได้ด้วยความระมัดระวัง (บ.๒)

(๓) ป้าย "ให้รถสวนทางมาก่อน" หมายความว่า ผู้ขับขี่ต้องหยุดรถตรงตำแหน่งที่ติดตั้งป้ายและรอให้รถที่กำลังสวนทางมาผ่านไปก่อน หากมีรถข้างหน้าหยุดรออยู่ก่อน ก็ให้หยุดรอถัดต่อกันมาตามลำดับ เมื่อรถที่สวนทางมาได้ผ่านไปหมดแล้ว จึงเคลื่อนรถที่หยุดตรงป้ายนี้ผ่านไปได้ (บ.๓)

(๔) ป้าย "ห้ามแซง" หมายความว่า ห้ามขับรถแซงขึ้นหน้ารถคันอื่นในเขตทางที่ติดตั้งป้าย (บ.๔)

(๕) ป้าย "ห้ามเข้า" หมายความว่า ห้ามรถทุกชนิดเข้าไปในทิศทางที่ติดตั้งป้าย (บ.๕)

(๖) ป้าย "ห้ามกลับรถไปทางขวา" หมายความว่า ห้ามกลับรถไปทางขวาไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ (บ.๖)

(๗) ป้าย "ห้ามกลับรถไปทางซ้าย" หมายความว่า ห้ามกลับรถไปทางซ้ายไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ (บ.๗)

(๘) ป้าย "ห้ามเลี้ยวซ้าย" หมายความว่า ห้ามเลี้ยวรถไปทางซ้าย (บ.๘)

(๙) ป้าย "ห้ามเลี้ยวขวา" หมายความว่า ห้ามเลี้ยวรถไปทางขวา (บ.๙)

(๑๐) ป้าย "ห้ามเปลี่ยนช่องเดินรถไปทางซ้าย" หมายความว่า ห้ามเปลี่ยนช่องเดินรถ หรือช่องจราจรไปทางซ้าย (บ.๑๐)

(๑๑) ป้าย "ห้ามเปลี่ยนช่องเดินรถไปทางขวา" หมายความว่า ห้ามเปลี่ยนช่องเดินรถหรือช่องจราจรไปทางขวา (บ.๑๑)

(๑๒) ป้าย "ห้ามเลี้ยวขวาหรือกลับรถ" หมายความว่า ห้ามเลี้ยวรถไปทางขวาหรือกลับรถ (บ.๑๒)

(๑๓) ป้าย "ห้ามเลี้ยวซ้ายหรือกลับรถ" หมายความว่า ห้ามเลี้ยวรถไปทางซ้ายหรือกลับรถ (บ.๑๓)

(๑๔) ป้าย "ห้ามรถยนต์ผ่าน" หมายความว่า ห้ามรถยนต์ทุกชนิดผ่านเข้าออกในเขตทางที่ติดตั้งป้าย (บ.๑๔)

(๑๕) ป้าย "ห้ามรถบรรทุกผ่าน" หมายความว่า ห้ามรถบรรทุกทุกชนิดผ่านเข้าออกในเขตทางที่ติดตั้งป้าย (บ.๑๕)

(๑๖) ป้าย "ห้ามรถจักรยานยนต์ผ่าน" หมายความว่า ห้ามรถจักรยานยนต์ทุกชนิดผ่านเข้าออกในเขตทางที่ติดตั้งป้าย (บ.๑๖)

(๑๗) ป้าย "ห้ามรถพ่วงผ่าน" หมายความว่า ห้ามรถพ่วงหรือรถกึ่งพ่วงทุกชนิดผ่านเข้าออกในเขตทางที่ติดตั้งป้าย (บ.๑๗)

(๑๘) ป้าย "ห้ามรถยนต์สามล้อผ่าน" หมายความว่า ห้ามรถยนต์สามล้อทุกชนิดผ่านเข้าออกในเขตทางที่ติดตั้งป้าย (บ.๑๘)

(๑๙) ป้าย "ห้ามรถสามล้อผ่าน" หมายความว่า ห้ามรถสามล้อทุกชนิดผ่านเข้าออกในเขตทางที่ติดตั้งป้าย (บ.๑๙)

(๒๐) ป้าย "ห้ามรถจักรยานผ่าน" หมายความว่า ห้ามรถจักรยานทุกชนิดผ่านเข้าออกในเขตทางที่ติดตั้งป้าย (บ.๒๐)

(๒๑) ป้าย "ห้ามล้อเลื่อนลากเข็นผ่าน" หมายความว่า ห้ามล้อเลื่อนลากเข็นทุกชนิดผ่านเข้าออกในเขตทางที่ติดตั้งป้าย (บ.๒๑)

(๒๒) ป้าย "ห้ามรถยนต์ที่ใช้ในการเกษตรผ่าน" หมายความว่า ห้ามรถยนต์ที่ใช้ในการเกษตรทุกชนิดผ่านเข้าออกในเขตทางที่ติดตั้งป้าย (บ.๒๒)

(๒๓) ป้าย "ห้ามเกวียนผ่าน" หมายความว่า ห้ามเกวียนทุกชนิดผ่านเข้าออกในเขตทางที่ติดตั้งป้าย (บ.๒๓)

(๒๔) ป้าย "ห้ามรถจักรยานยนต์และรถยนต์ผ่าน" หมายความว่า ห้ามรถจักรยานยนต์และรถยนต์ทุกชนิดผ่านเข้าออกในเขตทางที่ติดตั้งป้าย (บ.๒๔)

(๒๕) ป้าย "ห้ามรถจักรยาน รถสามล้อ และล้อเลื่อนลากเข็นผ่าน" หมายความว่า ห้ามรถจักรยาน รถสามล้อ และล้อเลื่อนลากเข็นทุกชนิด ผ่านเข้าออกในเขตทางที่ติดตั้งป้าย (บ.๒๕)

(๒๖) ป้าย "ห้ามรถจักรยานยนต์และรถยนต์สามล้อผ่าน" หมายความว่า ห้ามรถจักรยานยนต์และรถยนต์สามล้อทุกชนิด ผ่านเข้าออกในเขตทางที่ติดตั้งป้าย (บ.๒๖)

(๒๗) ป้าย "ห้ามใช้เสียง" หมายความว่า ห้ามใช้เสียงสัญญาณ หรือทำให้เกิดเสียงที่ก่อการรบกวนด้วยประการใด ๆ ในเขตทางที่ติดตั้งป้าย (บ.๒๗)

(๒๘) ป้าย "ห้ามคนผ่าน" หมายความว่า ห้ามคนเดินเท้าผ่านเข้าออกในเขตทางที่ติดตั้งป้าย (บ.๒๘)

(๒๙) ป้าย "ห้ามจอดรถ" หมายความว่า ห้ามจอดรถทุกชนิดระหว่างแนวเขตที่กำหนด เว้นแต่การหยุดรับส่งคน หรือสิ่งของชั่วขณะซึ่งต้องกระทำโดยมิชักช้า (บ.๒๙)

(๓๐) ป้าย "ห้ามหยุดรถ" หมายความว่า ห้ามหยุดรถหรือจอดรถทุกชนิดระหว่างแนวเขตที่กำหนดเป็นอันขาด (บ.๓๐)

(๓๑) ป้าย "หยุดตรวจ" หมายความว่า ผู้ขับขี่ต้องหยุดรถที่ป้ายนี้ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตรวจและให้เคลื่อนรถต่อไปได้เมื่อได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจแล้วเท่านั้น (บ.๓๑)

(๓๒) ป้าย "จำกัดความเร็ว" หมายความว่า ห้ามใช้ความเร็วเกินกว่าที่กำหนดเป็น "กิโลเมตรต่อชั่วโมง" ตามจำนวนตัวเลขที่ระบุในป้ายนั้น ๆ ในเขตทางที่ติดตั้งป้ายจนกว่าจะพ้นระยะที่จำกัดความเร็วนั้น (บ.๓๒)

(๓๓) ป้าย "ห้ามรถหนักเกินกำหนดผ่าน" หมายความว่า ห้ามรถทุกชนิดที่มีน้ำหนักเกินกว่าที่กำหนดหรือเมื่อรวมน้ำหนักรถกับน้ำหนักบรรทุกเกินกว่าที่กำหนดเป็น "ตัน" ตามจำนวนตัวเลขที่ระบุในป้ายนั้น ๆ ผ่านเข้าออกในเขตทางที่ติดตั้งป้าย (บ.๓๓)

(๓๔) ป้าย "ห้ามรถกว้างเกินกำหนดผ่าน" หมายความว่า ห้ามรถทุกชนิดที่มีความกว้างเกินกว่าที่กำหนดเป็น "เมตร" ตามจำนวนตัวเลขที่ระบุในป้ายนั้น ๆ ผ่านเข้าออกในเขตทางที่ติดตั้งป้าย (บ.๓๔)

(๓๕) ป้าย "ห้ามรถสูงเกินกำหนดผ่าน" หมายความว่า ห้ามรถทุกชนิดที่มีความสูงรวมทั้งของที่บรรทุกเกินกว่าที่กำหนดเป็น "เมตร" ตามจำนวนตัวเลขที่ระบุในป้ายนั้น ๆ ผ่านเข้าออกในเขตทางที่ติดตั้งป้าย (บ.๓๕)

(๓๖) ป้าย "ห้ามรถยาวเกินกำหนดผ่าน" หมายความว่า ห้ามรถทุกชนิดที่มีความยาวเกินกว่าที่กำหนดเป็น "เมตร" ตามจำนวนตัวเลขที่ระบุในป้ายนั้น ๆ ผ่านเข้าออกในเขตทางที่ติดตั้งป้าย (บ.๓๖)

(๓๗) ป้าย "ให้เดินรถทางเดียว" หมายความว่า ผู้ขับขี่ต้องขับรถตรงไปตามทิศทางที่ป้ายกำหนดเป็นทางเดินรถทางเดียวเท่านั้น (บ.๓๗)

(๓๘) ป้าย "ให้เดินรถทางเดียวไปทางซ้าย" หมายความว่า ทางข้างหน้าเป็นทางบังคับให้เดินรถทางเดียวไปทางซ้ายเท่านั้น (บ.๓๘)

(๓๙) ป้าย "ให้เดินรถทางเดียวไปทางขวา" หมายความว่า ทางข้างหน้าเป็นทางบังคับให้เดินรถทางเดียวไปทางขวาเท่านั้น (บ.๓๙)

(๔๐) ป้าย "ให้ชิดซ้าย" หมายความว่า ผู้ขับขี่ต้องขับรถผ่านไปทางด้านซ้ายของป้าย (บ.๔๐)

(๔๑) ป้าย "ให้ชิดขวา" หมายความว่า ผู้ขับขี่ต้องขับรถผ่านไปทางด้านขวาของป้าย (บ.๔๑)

(๔๒) ป้าย "ให้ชิดซ้ายหรือชิดขวา" หมายความว่า ผู้ขับขี่ต้องขับรถผ่านไปทางด้านซ้ายหรือทางด้านขวาของป้าย (บ.๔๒)

(๔๓) ป้าย "ให้เลี้ยวซ้าย" หมายความว่า ผู้ขับขี่ต้องขับรถเลี้ยวไปทางซ้ายแต่ทางเดียวเท่านั้น (บ.๔๓)

(๔๔) ป้าย "ให้เลี้ยวขวา" หมายความว่า ผู้ขับขี่ต้องขับรถเลี้ยวไปทางขวาแต่ทางเดียวเท่านั้น (บ.๔๔)

(๔๕) ป้าย "ให้เลี้ยวซ้ายหรือเลี้ยวขวา" หมายความว่า ผู้ขับขี่ต้องขับรถเลี้ยวไปทางซ้ายหรือไปทางขวาเท่านั้น (บ.๔๕)

(๔๖) ป้าย "ให้ตรงไปหรือเลี้ยวซ้าย" หมายความว่า ผู้ขับขี่ต้องขับรถตรงไปหรือเลี้ยวไปทางซ้ายเท่านั้น (บ.๔๖)

(๔๗) ป้าย "ให้ตรงไปหรือเลี้ยวขวา" หมายความว่า ผู้ขับขี่ต้องขับรถตรงไปหรือเลี้ยวไปทางขวาเท่านั้น (บ.๔๗)

(๔๘) ป้าย "วงเวียน" หมายความว่า ผู้ขับขี่รถทุกชนิดต้องขับรถวนทางซ้ายของวงเวียน และรถที่เริ่มจะเข้าสู่ทางรอบบริเวณวงเวียนต้องหยุดรอให้รถที่แล่นอยู่ในทางรอบบริเวณวงเวียนผ่านไปก่อน ห้ามขับรถแทรกหรือตัดหน้ารถที่แล่นอยู่ในเขตทางรอบบริเวณวงเวียน (บ.๔๘)

(๔๙) ป้าย "ช่องเดินรถประจำทาง" หมายความว่า ช่องเดินรถที่ติดตั้งป้ายเป็นบริเวณที่กำหนดให้เป็นช่องเดินรถประจำทาง (บ.๔๙)

(๕๐) ป้าย "ช่องเดินรถมวลชน" หมายความว่า ช่องเดินรถที่ติดตั้งป้ายเป็นบริเวณที่กำหนดให้เป็นช่องเดินรถมวลชน และให้ใช้ได้เฉพาะรถที่มีจำนวนคนบนรถไม่น้อยกว่าตัวเลขที่ระบุในป้าย (บ.๕๐)

(๕๑) ป้าย "ช่องเดินรถจักรยานยนต์" หมายความว่า ช่องเดินรถที่ติดตั้งป้ายเป็นบริเวณที่กำหนดให้เป็นช่องเดินรถจักรยานยนต์ (บ.๕๑)

(๕๒) ป้าย "ช่องเดินรถจักรยาน" หมายความว่า ช่องเดินรถที่ติดตั้งป้ายเป็นบริเวณที่กำหนดให้เป็นช่องเดินรถจักรยาน (บ.๕๒)

(๕๓) ป้าย "เฉพาะคนเดิน" หมายความว่า บริเวณที่ติดตั้งป้ายเป็นบริเวณที่กำหนดให้ใช้ได้เฉพาะคนเดินเท้าเท่านั้น (บ.๕๓)

(๕๔) ป้าย "ความเร็วขั้นต่ำ" หมายความว่า ผู้ขับขี่ต้องใช้ความเร็วไม่ต่ำกว่าที่กำหนดเป็น "กิโลเมตรต่อชั่วโมง" ตามจำนวนตัวเลขที่ระบุในป้าย (บ.๕๔)

(๕๕) ป้าย "สุดเขตบังคับ" หมายความว่า หมดระยะบังคับตามความหมายของป้ายบังคับที่ได้ติดตั้งไว้ก่อนที่จะถึงป้ายนี้ (บ.๕๕)

ข้อ ๖ ป้ายบังคับที่แสดงด้วยข้อความ หรือสัญลักษณ์ หรือทั้งสองอย่างรวมกัน แบ่งเป็น ๒ ประเภท ดังนี้

(๑) ประเภทติดตั้งประกอบป้ายบังคับที่แสดงความหมายตามรูปแบบและลักษณะที่กำหนด จะใช้บังคับเฉพาะบางช่วงเวลา หรือบางเขต บางตอน หรือมีข้อจำกัดหรือข้อยกเว้นบางประการ มีลักษณะเป็นป้ายสี่เหลี่ยมพื้นสีขาว เส้นขอบป้ายข้อความและสัญลักษณ์สีดำ

(๒) ประเภทติดตั้งเดี่ยว มีลักษณะเป็นป้ายสี่เหลี่ยม พื้นสีขาว เส้นขอบป้ายสีแดง ข้อความและสัญลักษณ์สีแดง หรือสีดำ

ส่วนที่ ๒
ป้ายเตือน

ข้อ ๗ ป้ายเตือนแบ่งเป็น ๓ ประเภท ดังนี้

(๑) ป้ายเตือนตามรูปแบบและลักษณะที่กำหนด

(๒) ป้ายเตือนที่แสดงด้วยข้อความ หรือสัญลักษณ์ หรือทั้งสองอย่างรวมกัน

(๓) ป้ายเตือนในงานก่อสร้างต่าง ๆ

ข้อ ๘ ป้ายเตือนที่แสดงความหมายตามรูปแบบและลักษณะที่กำหนด ซึ่งปรากฏตามตัวอย่างในรูปที่ ๒ ท้ายประกาศนี้มีความหมายดังนี้

(๑) ป้าย **"ทางโค้งต่าง ๆ"** หมายความว่า ทางข้างหน้าเป็นทางโค้งตามลักษณะลูกศรในป้าย ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง (ต.๑-ต.๑๐)

(๒) ป้าย **"ทางแยกต่าง ๆ"** หมายความว่า ทางข้างหน้าเป็นทางแยกตามลักษณะสัญลักษณ์ในป้าย ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง (ต.๑๑-ต.๒๐)

(๓) ป้าย **"วงเวียนข้างหน้า"** หมายความว่า ทางข้างหน้าเป็นทางแยกมีวงเวียน ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง (ต.๒๑)

(๔) ป้าย **"ทางแคบทั้งสองด้าน"** หมายความว่า ทางข้างหน้าแคบลงกว่าทางที่กำลังผ่านทั้งสองด้าน ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง (ต.๒๒)

(๕) ป้าย **"ทางแคบด้านซ้าย"** หมายความว่า ทางข้างหน้าด้านซ้ายแคบลงกว่าทางที่กำลังผ่าน ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง (ต.๒๓)

(๖) ป้าย **"ทางแคบด้านขวา"** หมายความว่า ทางข้างหน้าด้านขวาแคบลงกว่าทางที่กำลังผ่าน ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง (ต.๒๔)

(๗) ป้าย **"สะพานแคบ"** หมายความว่า ทางข้างหน้ามีสะพานแคบรถสวนกันได้ไม่สะดวก ควรขับรถให้ช้าลง และระมัดระวังอันตรายจากรถที่สวนมาจากอีกฝั่งหนึ่งของสะพาน (ต.๒๕)

(๘) ป้าย **"ช่องจราจรปิดด้านซ้าย"** หมายความว่า ทางเดินรถข้างหน้าปิดการสัญจรทางด้านซ้าย ผู้ขับขี่ควรเปลี่ยนใช้ช่องเดินรถที่เหลืออยู่ด้วยความระมัดระวัง (ต.๒๖)

(๙) ป้าย **"ช่องจราจรปิดด้านขวา"** หมายความว่า ทางเดินรถข้างหน้าปิดการสัญจรทางด้านขวา ผู้ขับขี่ควรเปลี่ยนใช้ช่องเดินรถที่เหลืออยู่ด้วยความระมัดระวัง (ต.๒๗)

(๑๐) ป้าย **"ทางข้ามทางรถไฟไม่มีเครื่องกั้นทาง"** หมายความว่า ทางข้างหน้ามีทางรถไฟตัดผ่านและไม่มีเครื่องกั้นทาง ควรขับรถให้ช้าลง และสังเกตดูรถไฟทั้งทางขวาและทางซ้าย

ถ้ามีรถไฟกำลังจะผ่านมาควรหยุดรถให้ห่างจากทางรถไฟอย่างน้อย ๕ เมตร และรอคอยจนกว่ารถไฟนั้นผ่านพ้นไปและปลอดภัยแล้ว จึงเคลื่อนรถต่อไป ไม่ควรขับรถตัดหน้ารถไฟในระยะที่อาจเกิดอันตรายเป็นอันขาด (ต.๒๘)

(๑๑) ป้าย "ทางข้ามทางรถไฟมีเครื่องกั้นทาง" หมายความว่า ทางข้างหน้ามีทางรถไฟตัดผ่านและมีรั้วหรือมีเครื่องกั้นทาง ก่อนที่จะขับรถผ่านป้ายนี้ ควรขับรถให้ช้าลงและพร้อมที่จะหยุดรถเมื่อมีเสียงสัญญาณของเจ้าหน้าที่ดังขึ้น หรือเจ้าหน้าที่ได้กั้นทางหรือมีเครื่องกั้นทางปิดกั้น ถ้าข้างหน้ามีรถหยุดอยู่ก่อนให้หยุดรอถัดต่อมาตามลำดับ เมื่อเปิดเครื่องกั้นทางแล้วรถที่หยุดรอ จึงเคลื่อนตามกันไป (ต.๒๙)

(๑๒) ป้าย "ทางข้ามทางรถไฟติดทางแยก" หมายความว่า ทางข้างหน้ามีทางข้ามทางรถไฟอยู่ติดทางแยกตามลักษณะสัญลักษณ์ ควรขับรถด้วยความระมัดระวังก่อนข้ามทางรถไฟควรมองด้านซ้ายและด้านขวาตามแนวทางรถไฟ เมื่อเห็นว่าปลอดภัยจึงขับรถต่อไป ในกรณีที่มีเครื่องกั้นทางควรปฏิบัติตามสัญญาณเครื่องกั้นทาง (ต.๓๐)

(๑๓) ป้าย "ทางแคบ" หมายความว่า ทางข้างหน้าแคบลงกว่าทางที่กำลังผ่านมีขนาดตามจำนวนตัวเลขที่กำหนดเป็น "เมตร" ตามที่ระบุในป้าย รถที่มีขนาดกว้างไม่เกินจำนวนตัวเลขที่ระบุในป้ายให้ผ่านไปได้ ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง (ต.๓๑)

(๑๔) ป้าย "ทางลอดต่ำ" หมายความว่า ทางข้างหน้าจะต้องลอดช่องลอดต่ำมีขนาดตามจำนวนตัวเลขที่กำหนดเป็น "เมตร" ตามที่ระบุในป้าย รถที่มีความสูงหรือรวมทั้งสิ่งของที่บรรทุกสูงไม่เกินจำนวนตัวเลขที่ระบุในป้ายให้ผ่านไปได้ ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง (ต.๓๒)

(๑๕) ป้าย "ทางขึ้นลาดชัน" หมายความว่า ทางข้างหน้าเป็นทางลาดชันขึ้นทางขึ้นเขาหรือขึ้นเนิน สันเขาหรือสันเนินมีความลาดชันตามจำนวนตัวเลขที่กำหนดเป็น "ร้อยละ" ตามที่ระบุในป้าย ซึ่งอาจบังสายตาให้มองไม่เห็นรถที่สวนมา ควรขับรถให้ช้าลง เดินรถใกล้ขอบทางด้านซ้ายให้มาก และระมัดระวังอันตรายจากรถที่สวนทางมา (ต.๓๓)

(๑๖) ป้าย "ทางลงลาดชัน" หมายความว่า ทางข้างหน้าเป็นทางลาดชันลงทางลงเขาหรือลงเนินมีความลาดชันตามจำนวนตัวเลขที่กำหนดเป็น "ร้อยละ" ตามที่ระบุในป้าย ควรขับรถให้ช้าลง เดินรถใกล้ขอบทางด้านซ้ายให้มาก ควรใช้เกียร์ต่ำเพื่อความปลอดภัย และไม่ปลดเกียร์หรือดับเครื่องยนต์เป็นอันขาด (ต.๓๔)

(๑๗) ป้าย "เตือนรถกระโดด" หมายความว่า ทางข้างหน้าเปลี่ยนระดับอย่างกระทันหัน เช่น บริเวณคอสะพาน ทางข้ามท่อระบายน้ำ หรือคันชะลอความเร็ว เป็นต้น ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง (ต.๓๕)

(๑๘) ป้าย "ผิวทางขรุขระ" หมายความว่า ทางข้างหน้าขรุขระมากเป็นหลุมเป็นบ่อหรือเป็นสันติดต่อกัน ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง (ต.๓๖)

(๑๙) ป้าย "ทางเป็นแอ่ง" หมายความว่า ทางข้างหน้าเปลี่ยนระดับลงกะทันหัน หรือเป็นแอ่ง ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง (ต.๓๗)

(๒๐) ป้าย "ทางลื่น" หมายความว่า ทางข้างหน้าลื่นอาจเกิดอุบัติเหตุได้ง่าย ควรขับรถให้ช้าลง และระมัดระวังการลื่นไถล ไม่ควรใช้ห้ามล้อแรง ๆ ทันที การหยุดรถ การเบารถ หรือเลี้ยวรถในทางลื่น ต้องกระทำด้วยความระมัดระวังเป็นพิเศษ (ต.๓๘)

(๒๑) ป้าย "ผิวทางร่วน" หมายความว่า ทางข้างหน้าอาจมีวัสดุผิวทางหลุดกระเด็น เมื่อขับรถด้วยความเร็วสูง ควรขับรถให้ช้าลง และระมัดระวังอันตรายอันอาจเกิดจากวัสดุผิวทาง (ต.๓๙)

(๒๒) ป้าย "ระวังหินร่วง" หมายความว่า ทางข้างหน้าอาจมีหินร่วงลงมาในผิวทาง ทำให้กีดขวางการจราจร ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง (ต.๔๐)

(๒๓) ป้าย "สะพานเปิดได้" หมายความว่า ทางข้างหน้าต้องผ่านสะพานที่อาจต้องเปิดให้เรือผ่าน ควรขับรถให้ช้าลง และระมัดระวังในการหยุดรถเมื่อเจ้าหน้าที่จะปิดกั้นทางเพื่อเปิดสะพานให้เรือผ่านเพื่อมิให้เกิดอันตรายต่อรถข้างหน้าและรถข้างหลัง (ต.๔๑)

(๒๔) ป้าย "เปลี่ยนช่องทางจราจร" หมายความว่า ควรเปลี่ยนช่องจราจรหรือเปลี่ยนช่องเดินรถ ตามสัญลักษณ์ในป้าย ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง (ต.๔๒-ต.๔๓)

(๒๕) ป้าย "ออกทางขนาน" หมายความว่า ทางหลักข้างหน้า มีช่องเปิดออกทางขนาน ผู้ขับขี่บนทางหลักที่จะออกทางขนาน ควรเตรียมตัวเพื่อออกทางขนาน และสำหรับผู้ขับขี่บนทางขนานควรระมัดระวังรถที่จะมาร่วมในทิศทางเดียวกัน (ต.๔๔)

(๒๖) ป้าย "เข้าทางหลัก" หมายความว่า ทางขนานข้างหน้า มีช่องเปิดเข้าทางหลัก ผู้ขับขี่บนทางขนานที่จะเข้าทางหลัก ควรเตรียมตัวเพื่อเข้าทางหลัก และสำหรับผู้ขับขี่บนทางหลักควรระมัดระวังรถที่จะมาร่วมในทิศทางเดียวกัน (ต.๔๕)

(๒๗) ป้าย "ทางร่วม" หมายความว่า ทางข้างหน้าอาจมีรถเข้ามาร่วมในทิศทางเดียวกันจากทางซ้ายหรือทางขวาตามลักษณะสัญลักษณ์ในป้าย ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง (ต.๔๖-ต.๔๗)

(๒๘) ป้าย "ทางคู่ข้างหน้า" หมายความว่า ทางข้างหน้าเป็นทางคู่มีเกาะหรือสิ่งอื่นแบ่งการจราจรเป็นสองทิศทางไปทางหนึ่งมาทางหนึ่ง ควรขับรถชิดไปทางด้านซ้ายด้วยความระมัดระวัง (ต.๔๘)

(๒๙) ป้าย "สิ้นสุดทางคู่" หมายความว่า ทางข้างหน้าเป็นทางร่วมที่ไม่มีเกาะหรือสิ่งอื่นใดแบ่งการจราจร ควรขับรถให้ช้าลง เดินรถใกล้ขอบทางด้านซ้าย และเพิ่มความระมัดระวัง (ต.๔๙)

(๓๐) ป้าย "จุดกลับรถ" หมายความว่า ทางข้างหน้ามีที่กลับรถ (ต.๕๐-ต.๕๑)

(๓๑) ป้าย "**ทางเดินรถสองทาง**" หมายความว่า ทางข้างหน้าเป็นทางเดินรถสองทาง ควรขับรถให้ช้าลง เดินรถใกล้ขอบทางด้านซ้าย และให้ระมัดระวังอันตรายจากรถที่สวนทางมา (ต.๕๒)

(๓๒) ป้าย "**สัญญาณจราจร**" หมายความว่า ทางข้างหน้ามีสัญญาณไฟจราจร ควรขับรถให้ช้าลง และพร้อมที่จะปฏิบัติตามสัญญาณไฟจราจร (ต.๕๓)

(๓๓) ป้าย "**หยุดข้างหน้า**" หมายความว่า ทางข้างหน้ามีป้ายหยุดติดตั้งอยู่ ควรขับรถให้ช้าลง และเตรียมพร้อมที่จะหยุดรถ เมื่อถึงป้ายหยุด (ต.๕๔)

(๓๔) ป้าย "**ให้ทางข้างหน้า**" หมายความว่า ทางข้างหน้ามีป้ายให้ทางติดตั้งอยู่ ควรขับรถให้ช้าลง และเตรียมพร้อมที่จะให้ทางเมื่อถึงป้ายให้ทาง (ต.๕๕)

(๓๕) ป้าย "**ระวังคนข้ามถนน**" หมายความว่า ทางข้างหน้ามีทางสำหรับคนข้าม หรือมีหมู่บ้านราษฎรอยู่ข้างทาง ซึ่งมีคนเดินข้ามไปมาอยู่เสมอ ควรขับรถให้ช้าลง และระมัดระวังคนข้ามทาง ถ้ามีคนกำลังเดินข้ามทาง ควรหยุดให้คนเดินข้ามทางไปได้โดยปลอดภัย (ต.๕๖)

(๓๖) ป้าย "**โรงเรียนระวังเด็ก**" หมายความว่า ทางข้างหน้ามีโรงเรียนตั้งอยู่ข้างทาง ควรขับรถให้ช้าลงและระมัดระวังอุบัติเหตุซึ่งอาจเกิดขึ้นแก่เด็กนักเรียน ถ้าเด็กนักเรียนกำลังเดินข้ามทางควรหยุดรถให้เด็กนักเรียนข้ามทางไปได้โดยปลอดภัย ถ้าเป็นเวลาที่โรงเรียนกำลังสอน ควรงดใช้เสียงสัญญาณและหยุดการก่อให้เกิดเสียงรบกวนด้วยประการใด ๆ (ต.๕๗)

(๓๗) ป้าย "**ระวังสัตว์**" หมายความว่า ทางข้างหน้าอาจมีสัตว์ข้ามทาง ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง (ต.๕๘)

(๓๘) ป้าย "**ระวังเครื่องบินบินต่ำ**" หมายความว่า ทางข้างหน้าเข้าใกล้สนามบินและอาจมีเครื่องบินบินขึ้นลงในระดับต่ำ ควรขับรถให้ช้าลง หากเห็นเครื่องบินกำลังขึ้นหรือลงผ่านทางข้างหน้า ควรหยุดรถให้เครื่องบินผ่านไปได้โดยปลอดภัย (ต.๕๙)

(๓๙) ป้าย "**ระวังอันตราย**" หมายความว่า ทางข้างหน้าอาจมีอันตราย เช่น เกิดอุบัติเหตุ ทางทรุด เป็นต้น ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง (ต.๖๐)

(๔๐) ป้าย "**เขตห้ามแซง**" ใช้ติดตั้งทางด้านขวาของทาง หมายความว่า ทางช่วงนั้นมีระยะมองเห็นจำกัด ผู้ขับขี่อาจไม่สามารถมองเห็นรถที่สวนมาในระยะที่จะแซงรถอื่นได้อย่างปลอดภัย (ต.๖๑)

(๔๑) ป้าย "**เตือนแนวทางต่าง ๆ**" หมายความว่า ทางตอนนั้นมีการเปลี่ยนแปลงแนวทาง ตามทิศทางที่ชี้ไป ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง (ต.๖๒-ต.๗๓)

(๔๒) ป้าย "**สลับกันไป**" หมายความว่า ทางข้างหน้าจำนวนช่องเดินรถหรือช่องจราจรลดลง ควรขับรถให้ช้าลง และสลับกันไปด้านละคันอย่างระมัดระวัง (ต.๗๔)

ข้อ ๙ ป้ายเตือนแสดงด้วยข้อความ หรือสัญลักษณ์ หรือทั้งสองอย่างรวมกัน มีลักษณะเป็นป้ายสี่เหลี่ยม พื้นสีเหลือง เส้นขอบป้าย ข้อความ และสัญลักษณ์สีดำ ใช้ติดตั้งเดี่ยว หรือติดตั้งประกอบป้ายเตือนตามข้อ ๘ ให้ผู้ขับขี่ปฏิบัติตามหรือเพิ่มความระมัดระวังเพื่อป้องกันอันตรายหรืออุบัติเหตุ

ข้อ ๑๐ ป้ายเตือนในงานก่อสร้างต่างๆ ซึ่งปรากฏตามตัวอย่างในรูปที่ ๓ ท้ายประกาศนี้มีความหมายดังนี้

(๑) ป้าย "**สำรวจทาง**" หมายความว่า ทางข้างหน้ากำลังมีงานสำรวจอยู่บนผิวจราจรหรือทางเดินรถ หรือใกล้กับผิวจราจร หรือทางเดินรถ ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง (ตก.๑)

(๒) ป้าย "**งานก่อสร้าง**" หมายความว่า ทางข้างหน้ากำลังมีงานก่อสร้างอยู่บนผิวจราจรหรือทางเดินรถ หรือใกล้กับผิวจราจร หรือทางเดินรถ ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง (ตก.๒)

(๓) ป้าย "**คนทำงาน**" หมายความว่า ทางข้างหน้ามีคนกำลังทำงาน อาจมีการวางอุปกรณ์หรือวัสดุบนผิวจราจรหรือทางเดินรถ หรือใกล้กับผิวจราจร หรือทางเดินรถ ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง (ตก.๓)

(๔) ป้าย "**เครื่องจักรกำลังทำงาน**" หมายความว่า ทางข้างหน้ามีเครื่องจักรกำลังทำงานบนผิวจราจรหรือทางเดินรถ หรือใกล้กับผิวจราจร หรือทางเดินรถ ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง (ตก.๔)

(๕) ป้าย "**ทางเบี่ยงซ้าย**" หมายความว่า ทางข้างหน้ามีงานก่อสร้าง จำเป็นต้องเปลี่ยนแนวทางการจราจรไปใช้ทางเบี่ยงหรือทางชั่วคราวทางด้านซ้าย ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง (ตก.๕)

(๖) ป้าย "**ทางเบี่ยงขวา**" หมายความว่า ทางข้างหน้ามีงานก่อสร้าง จำเป็นต้องเปลี่ยนแนวทางการจราจรไปใช้ทางเบี่ยงหรือทางชั่วคราวทางด้านขวา ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง (ตก.๖)

(๗) ป้าย "**เบี่ยงเบนการจราจร**" หมายความว่า ทางข้างหน้ามีงานก่อสร้าง จำเป็นต้องเปลี่ยนแนวทางการจราจรไปใช้ทางเบี่ยงหรือทางชั่วคราวตามลักษณะสัญลักษณ์ในป้าย ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง (ตก.๗-ตก.๒๔)

(๘) ป้าย "**เตือนแนวทางต่างๆ**" หมายความว่า บริเวณที่ติดตั้งป้ายมีการเปลี่ยนแนวทางการจราจรไปตามทิศทางที่ชี้ไป ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง (ตก.๒๕-ตก.๒๖)

(๙) ป้าย "เตือนข้อความต่าง ๆ" มีลักษณะเป็นป้ายสี่เหลี่ยม พื้นสีส้ม เส้นขอบป้าย ข้อความ และสัญลักษณ์สีดำ ใช้ติดตั้งเดี่ยว หรือติดตั้งประกอบป้ายเตือนในงานก่อสร้างตามข้อ ๑๐ ผู้ขับขี่ควรปฏิบัติตามข้อความและสัญลักษณ์ที่ระบุในป้าย และเพิ่มความระมัดระวัง

ส่วนที่ ๓
ป้ายแนะนำ

ข้อ ๑๑ ป้ายแนะนำ ซึ่งปรากฏตามตัวอย่างในรูปที่ ๔ ท้ายประกาศนี้ เป็นป้ายจราจรที่ใช้เพื่อแนะนำผู้ใช้ทางให้เดินทางไปสู่จุดหมายปลายทางได้ถูกต้อง หรือให้ความรู้หรือข่าวสารข้อมูลอื่น ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้ทางตามความหมายของป้ายนั้น เช่น แนะนำทิศทางของการเดินทางล่วงหน้า จุดหมายปลายทาง บอกสถานที่ บอกระยะทาง ตำแหน่งคนเดินข้ามทาง ข้อมูลสำคัญและทางเดินรถประจำทาง เป็นต้น

ลักษณะของป้ายแนะนำ เป็นป้ายสี่เหลี่ยมจตุรัสหรือสี่เหลี่ยมผืนผ้า มี ๒ ชนิด ดังนี้

(๑) ชนิดพื้นสีขาว เส้นขอบป้าย ข้อความ และสัญลักษณ์สีดำ

(๒) ชนิดพื้นสีเขียว หรือสีน้ำเงิน หรือสีน้ำตาล เส้นขอบป้าย ข้อความและสัญลักษณ์ สีขาว สีเหลือง สีแดง หรือสีอื่นตามความหมายของป้ายนั้น

หมวด ๒
เครื่องหมายจราจรบนพื้นทาง

ข้อ ๑๒ เครื่องหมายจราจรบนพื้นทางแบ่งเป็น ๒ ประเภท ดังนี้

(๑) เครื่องหมายจราจรบนพื้นทางประเภทบังคับ ได้แก่ เครื่องหมายจราจรที่มีความหมายเป็นการบังคับให้ผู้ใช้ทางปฏิบัติตามความหมายของเครื่องหมายนั้น โดยกำหนดให้ผู้ใช้ทางต้องกระทำ งดเว้นการกระทำ หรือจำกัดการกระทำในบางประการหรือบางลักษณะ

(๒) เครื่องหมายจราจรบนพื้นทางประเภทเตือน ได้แก่ เครื่องหมายจราจรที่มีความหมายเป็นการเตือนผู้ใช้ทางให้ทราบล่วงหน้าถึงสภาพทางหรือข้อมูลอย่างอื่นที่เกิดขึ้นในทางหรือทางหลวงข้างหน้าอันอาจก่อให้เกิดอันตรายหรืออุบัติเหตุขึ้นได้ เพื่อให้ผู้ใช้ทางใช้ความระมัดระวังในการใช้ทาง ซึ่งจะช่วยป้องกันการเกิดอันตรายหรืออุบัติเหตุดังกล่าวได้

ส่วนที่ ๑
เครื่องหมายจราจรบนพื้นทางประเภทบังคับ

ข้อ ๑๓ เครื่องหมายจราจรบนพื้นทางประเภทบังคับที่แสดงความหมายตามรูปแบบและลักษณะที่กำหนด ซึ่งปรากฏตามตัวอย่างในรูปที่ ๕ ท้ายประกาศนี้มีความหมายดังนี้

ก. เครื่องหมายจราจรตามแนวทางเดินรถ

(๑) **"เส้นแบ่งทิศทางจราจรปกติ"** มีลักษณะเป็นเส้นประสีเหลือง หมายความว่า เป็นเส้นแสดงการแบ่งแยกการจราจรของรถที่มีทิศทางตรงกันข้าม ผู้ขับขี่ต้องขับรถทางด้านซ้ายของเส้นยกเว้นในกรณีที่ต้องการเลี้ยวขวาหรือแซงขึ้นหน้ารถคันอื่น (พบ.๑)

(๒) **"เส้นแบ่งทิศทางจราจรห้ามแซง"** มีลักษณะเป็นเส้นทึบสีเหลืองเดี่ยว หรือคู่ หมายความว่า ผู้ขับขี่ต้องขับรถไปทางด้านซ้ายของเส้น ห้ามขับรถผ่าน หรือคร่อมเส้นโดยเด็ดขาด (พบ.๒-พบ.๓)

(๓) **"เส้นแบ่งทิศทางจราจรห้ามแซงเฉพาะด้าน"** มีลักษณะเป็นเส้นทึบสีเหลืองคู่กับเส้นประสีเหลือง หมายความว่า รถที่อยู่ทางด้านเส้นทึบ ห้ามผ่านหรือคร่อมเส้นทึบโดยเด็ดขาด ส่วนรถที่อยู่ทางด้านเส้นประ เมื่อเห็นว่าปลอดภัยอาจแซงขึ้นหน้ารถคันอื่น หรือข้ามเส้นดังกล่าวนี้ด้วยความระมัดระวัง (พบ.๔)

(๔) **"เส้นแบ่งช่องเดินรถ"** หรือ **"เส้นแบ่งช่องจราจร"**มีลักษณะเป็นเส้นประสีขาว แบ่งทางเดินรถ หรือทางจราจรที่มีทิศทางเดียวกัน ให้เป็นช่องเดินรถ หรือช่องจราจร หมายความว่า ผู้ขับขี่ต้องขับรถภายในช่องเดินรถ หรือช่องจราจร ห้ามขับรถคร่อมเส้น เว้นแต่จะเปลี่ยนช่องเดินรถ หรือช่องจราจร (พบ.๕)

(๕) **"เส้นห้ามเปลี่ยนช่องเดินรถ"** หรือ **"เส้นห้ามเปลี่ยนช่องจราจร"**มีลักษณะเป็นเส้นทึบสีขาวแบ่งทางเดินรถหรือทางจราจรในทิศทางเดียวกัน ให้เป็นช่องเดินรถหรือช่องจราจร หมายความว่า ผู้ขับขี่ต้องขับรถภายในช่องเดินรถ หรือช่องจราจร ห้ามขับรถผ่าน หรือคร่อมเส้น (พบ.๖)

(๖) **"เส้นแบ่งช่องเดินรถประจำทาง"** มีลักษณะเป็นเส้นประสีเหลือง กว้าง และถี่ กรณีสวนทางจราจรปกติ และเส้นประสีขาว กว้าง และถี่ กรณีทิศทางเดียวกับทางจราจรปกติ ทั้งนี้โดยมีลูกศรสีเหลือง และอาจมีคำว่า "รถประจำทาง" หรือ "BUS" สีเหลืองประกอบด้วย หมายความว่า เป็นช่องเดินรถประจำทาง ห้ามขับรถประเภทอื่นเข้าไปในช่องเดินรถประจำทาง (พบ.๗-พบ.๘)

(๗) **"เครื่องหมายห้ามจอดรถ"** มีลักษณะเป็นแถบสีเหลืองสลับขาว แสดงที่ขอบคันหิน หรือขอบทางด้านซ้ายของทางเดินรถ หรือทางจราจร หรือที่อื่น ๆ หมายความว่า ห้ามจอดรถทุกชนิดระหว่างแนวเขตที่กำหนด เว้นแต่การหยุดรับส่งคน หรือสิ่งของชั่วขณะซึ่งต้องกระทำโดยมิชักช้า (พบ.๙)

(๘) **"เครื่องหมายห้ามหยุดรถ"** มีลักษณะเป็นแถบสีแดงสลับขาว แสดงที่ขอบคันหิน หรือขอบทางด้านซ้ายของทางเดินรถ หรือทางจราจร หรือที่อื่น ๆ หมายความว่า ห้ามหยุดรถหรือจอดรถทุกชนิดระหว่างแนวเขตที่กำหนดเป็นอันขาด (พบ.๑๐)

ข. เครื่องหมายจราจรขวางแนวทางเดินรถ

(๑) **"เส้นแนวหยุด"** มีลักษณะเป็นเส้นทึบสีขาวกว้าง และขวางแนวทางเดินรถ หมายความว่า เมื่อมีสัญญาณจราจรบังคับหยุด หรือป้ายหยุด ผู้ขับขี่ต้องหยุดรถก่อนถึงเส้นแนวหยุด และเมื่อได้รับสัญญาณจราจรให้ไป หรือเมื่อไม่เป็นเหตุให้กีดขวางการจราจรแล้ว ให้ผ่านเส้นแนวหยุดไปได้ (พบ.๑๑)

(๒) **"เส้นให้ทาง"** มีลักษณะเป็นเส้นประสีขาวกว้าง และขวางแนวทางเดินรถ หมายความว่า ผู้ขับขี่ต้องขับรถให้ช้าลง หากเห็นว่าจะไม่ปลอดภัยต่อรถคันอื่นหรือคนเดินเท้าในทางขวางหน้า หรือเป็นการกีดขวางการจราจร ผู้ขับขี่ต้องหยุดรถก่อนถึงแนวเส้นให้ทาง (พบ.๑๒)

(๓) **"เส้นทางข้าม"** มีลักษณะเป็นแถบสีขาวกว้าง และยาวหลาย ๆ แถบประกอบกันขวางทางเดินรถ หรือเป็นเส้นทึบสีขาวสองเส้นขนานกันขวางแนวทางเดินรถ และมีเส้นแนวหยุดหรือเส้นให้ทางประกอบ หมายความว่า ผู้ขับขี่ต้องขับรถให้ช้าลง และพร้อมที่จะหยุดรถได้ทันท่วงทีเมื่อมีคนเดินข้ามทาง ณ ทางข้ามนั้น ในเขตทางข้ามที่ไม่มีเจ้าหน้าที่ หรือสัญญาณจราจร ให้คนมีสิทธิข้ามทางไปก่อน ฉะนั้น ในขณะที่คนกำลังเดินอยู่ในทางข้าม ผู้ขับขี่ต้องหยุดรถก่อนถึงเส้นแนวหยุดหรือเส้นให้ทาง และเมื่อคนเดินข้ามทางได้ข้ามไปแล้ว จึงจะเคลื่อนรถต่อไปได้ (พบ.๑๓-พบ.๑๔)

(๔) **"เส้นทะแยงห้ามหยุดรถ"** มีลักษณะเป็นเส้นทึบสีเหลืองลากทะแยงตัดกันภายในกรอบเส้นทึบสีเหลือง หมายความว่า ห้ามหยุดรถทุกชนิดภายในกรอบเส้นทะแยงห้ามหยุดรถยกเว้นรถที่หยุดรอเพื่อเลี้ยวขวา (พบ.๑๕)

ค. เครื่องหมายอื่น ๆ

(๑) **"ลูกศร"** มีลักษณะเป็นลูกศรสีขาวหรือสีเหลือง แสดงทิศทางการจราจรให้รถตรงไป เลี้ยวซ้าย เลี้ยวขวา เลี้ยวกลับ หรือร่วมกัน หมายความว่า เมื่อปรากฏในช่องเดินรถหรือช่องจราจรใด ผู้ขับขี่ที่อยู่ในช่องเดินรถหรือช่องจราจรนั้นต้องปฏิบัติตามเครื่องหมายนั้น (พบ.๑๖)

(๒) **"ให้ทาง"** มีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมมุมแหลมสีขาว โดยมุมแหลมชี้สวนทิศทางการจราจร แสดงหรือทำให้ปรากฏบนพื้นทางประกอบเส้นให้ทาง หมายความว่า ผู้ขับขี่ต้องขับรถให้ช้าลง ถ้าเห็นว่าจะไม่ปลอดภัยต่อรถคันอื่น หรือคนเดินเท้าในทางขวางหน้า หรือเป็นการกีดขวางการจราจร ผู้ขับขี่ต้องหยุดรถก่อนถึงเส้นให้ทาง (พบ.๑๗)

(๓) **"เขตปลอดภัย หรือเกาะสี"** มีลักษณะเป็นแถบหรือเส้นทึบสีขาว หรือสีเหลือง ตีทะแยงกับแนวทิศทางการจราจร หรือเป็นลักษณะก้างปลา และล้อมรอบด้วยเส้นทึบสีขาว หรือสีเหลือง หมายความว่า ห้ามขับรถล้ำเข้าไปในพื้นที่ดังกล่าว (พบ.๑๘)

(๔) **"ช่องเดินรถมวลชน"** มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูนสีขาว มุมแหลมอยู่ในทิศทางการจราจร ภายในสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูนอาจมีตัวเลขแสดงจำนวนขั้นต่ำของคนบนรถมวลชน หมายความว่า ช่องเดินรถ หรือช่องจราจร ที่มีเครื่องหมายช่องเดินรถมวลชนเป็นช่องเดินรถ หรือช่องจราจรสำหรับรถตามชนิดหรือประเภทที่กำหนด หรือรถที่มีจำนวนคนบนรถไม่น้อยกว่าที่กำหนด (พบ.๑๙)

(๕) **"เส้นช่องจอดรถ"** มีลักษณะเป็นเส้นทึบสีขาว แสดงขอบเขตของช่องจอดรถ หมายความว่า ผู้ขับขี่ต้องจอดรถภายในกรอบเส้นช่องจอดรถ ห้ามจอดรถคร่อมเส้น หรือทำให้ส่วนใดของรถล้ำออกไปนอกแนวที่กำหนด (พบ.๒๐)

(๖) **"ข้อความบังคับบนพื้นทาง"** มีลักษณะเป็นข้อความสีขาวบนพื้นทาง เช่น คำว่า "หยุด" "ลดความเร็ว" "ขับช้า ๆ" เป็นต้น หมายความว่า ผู้ขับขี่ต้องปฏิบัติตามข้อความนั้น ๆ (พบ.๒๑)

ส่วนที่ ๒
เครื่องหมายจราจรบนพื้นทางประเภทเตือน

ข้อ ๑๔ เครื่องหมายจราจรบนพื้นทางประเภทเตือนที่แสดงความหมายตามรูปแบบและลักษณะที่กำหนด ซึ่งปรากฏตามตัวอย่างในรูปที่ ๖ ท้ายประกาศนี้มีความหมายดังนี้

(๑) **"เส้นขอบทาง"** มีลักษณะเป็นเส้นทึบหรือเส้นประหรือแถบสี สีขาว ยกเว้นเส้นขอบทางด้านติดกับเกาะกลางหรือฉนวนแบ่งทิศทางการจราจรเป็นสีเหลือง หมายความว่า เป็นแนวสุดขอบทางเดินรถ (พต.๑-พต.๔)

(๒) **"เส้นแนวช่องจราจรผ่านทางแยก"** มีลักษณะเป็นเส้นประหรือเส้นทึบสีขาว แสดงแนวช่องเดินรถหรือช่องจราจรบริเวณทางแยก หมายความว่า ควรขับรถไปตามแนวช่องเดินรถหรือช่องจราจรดังกล่าว (พต.๕)

(๓) **"เส้นชะลอความเร็ว"** มีลักษณะเป็นเส้นหลาย ๆ เส้นขวางช่องเดินรถหรือช่องจราจร หมายความว่า ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง (พต.๖)

(๔) **"เส้นทางรถไฟผ่าน"** มีลักษณะเป็นกากบาทสีขาว ลากทะแยงตัดกัน พร้อมมีอักษรโรมัน RR ประกอบ หมายความว่า ทางข้างหน้ามีทางรถไฟตัดผ่าน ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง (พต.๗)

(๕) **"เครื่องหมายขาวดำ"** มีลักษณะเป็นแถบสีขาวสลับสีดำ แสดงหรือทำให้ปรากฏที่ขอบคันหินหรือสิ่งกีดขวางอื่น ๆ เพื่อให้ผู้ใช้ทางเห็นขอบคันหินหรือสิ่งกีดขวางนั้น ๆ ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น (พต.๘)

(๖) **"ข้อความเตือน หรือแนะนำบนพื้นทาง"** แสดงอักษร ข้อความ หรือสัญลักษณ์ ให้ปรากฏบนพื้นทาง หรือในบางกรณีอาจใช้ภาษาอังกฤษที่เข้าใจง่าย และเป็นคำที่เป็นสากลนิยม เพื่อแนะนำหรือเตือนการจราจร เช่น แสดงชื่อสถานที่ต่อท้ายลูกศร เตือนให้ระมัดระวังสภาพทาง หรือการจราจร หมายความว่า ผู้ใช้ทางควรปฏิบัติตาม และระมัดระวังการใช้ทาง ใช้ช่องเดินรถหรือช่องจราจรให้ถูกต้อง เป็นต้น (พต.๙)

หมวดที่ ๓
อุปกรณ์จราจร

ข้อ ๑๕ อุปกรณ์จราจร ได้แก่ สิ่งใด ๆ ที่แสดง ติดตั้ง หรือทำให้ปรากฏไว้ในเขตทางหรือทางหลวงเพื่อประโยชน์ต่อการจัดการจราจร หรือควบคุมการจราจรเป็นการเฉพาะหน้าชั่วคราว เช่น กรวยยาง หลักนำทาง แผงกั้น เป็นต้น ซึ่งปรากฏตามตัวอย่างในรูปที่ ๗ ท้ายประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๖

(นายวิษณุ เครืองาม)
รองนายกรัฐมนตรี
ประธานกรรมการจัดระบบการจราจรทางบก

1 บทนำ

ป้ายจราจรเป็นส่วนหนึ่งของเครื่องหมายจราจร ตามประกาศคณะกรรมการจัดระบบจราจรทางบก ซึ่งใช้ติดตั้งในเขตทางหลวงหรือถนนต่างๆ ที่เปิดให้มีการสัญจรอย่างสาธารณะ ทำหน้าที่ในการบังคับควบคุม เตือน และแนะนำ รวมทั้งให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้ทาง เพื่อที่จะสนับสนุนและส่งเสริมความปลอดภัยและประสิทธิภาพในการคมนาคมและขนส่งบนโครงข่ายทางหลวงและถนนทั่วประเทศ

หนังสือคู่มือและมาตรฐานป้ายจราจรฉบับนี้ กำหนด และแนะนำวิธีการใช้ป้ายจราจรในเขตทางหลวงหรือถนนต่างๆ โดยทั่วไป แต่ไม่ได้เป็นการบังคับที่จะต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด การตัดสินใจใช้เครื่องหมายจราจรเฉพาะอย่างสำหรับบริเวณทางหลวงหรือถนนเฉพาะแห่ง ควรจะต้องขึ้นอยู่กับการศึกษาทางด้านวิศวกรรมหรือการประยุกต์ใช้ตามดุลยพินิจทางด้านวิศวกรรม และคู่มือนี้ไม่สามารถทดแทนดุลยพินิจทางวิศวกรรมได้

เอกสารฉบับนี้ประกอบด้วย เนื้อหาของมาตรฐานป้ายจราจร 3 ประเภท คือ 1) ป้ายบังคับ 2) ป้ายเตือน และ 3) ป้ายแนะนำ โดยจะกล่าวถึงข้อประกาศตามกฎหมาย ลักษณะของป้าย การใช้งาน และการติดตั้ง รวมทั้งข้อแนะนำต่างๆ รูปแบบรายละเอียดของป้ายในเอกสารที่สามารถใช้เป็นมาตรฐานในการผลิตป้ายได้แสดงไว้ในภาคผนวกเท่านั้น

1.1 ลักษณะสำคัญของเครื่องหมายจราจร

เครื่องหมายจราจรอันประกอบด้วยป้ายจราจร เครื่องหมายจราจรบนพื้นทาง และอุปกรณ์จราจรอื่นๆ หรือสัญญาณไฟจราจร ควรจะต้องมีลักษณะสำคัญพื้นฐานดังต่อไปนี้

1) ใช้หรือติดตั้งให้ครบถ้วนตามที่จำเป็น

2) เด่นและดึงดูดความสนใจ

3) ถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารชัดเจน เข้าใจง่าย

4) ผู้ใช้ทางให้ความเชื่อถือ

5) ให้เวลาเพียงพอในการสนองตอบหรือปฏิบัติตาม

1.2 อำนาจและหน้าที่ตามกฎหมาย

1) ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522

มาตรา 21 ผู้ขับขี่ต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามสัญญาณจราจรและเครื่องหมายจราจรที่ได้ติดตั้งไว้หรือทำให้ปรากฏในทาง หรือที่พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงให้ทราบ

สัญญาณจราจร เครื่องหมายจราจรและความหมายของสัญญาณจราจรและเครื่องหมายจราจร ให้อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาและให้มีรูปตัวอย่างแสดงไว้ในประกาศด้วย

มาตรา 28 ห้ามมิให้ผู้ใดนอกจากพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานทำ ติดตั้ง หรือทำให้ปรากฏซึ่งสัญญาณจราจร หรือเครื่องหมายจราจรในทางที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา 21

2) อธิบดีกรมทางหลวง อธิบดีกรมทางหลวงชนบท หรือเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับมอบหมายจากอธิบดีกรมทางหลวงและกรมทางหลวงชนบทมีอำนาจตามพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. 2535 ดังนี้

มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ในส่วนที่เกี่ยวกับราชการของกระทรวงนั้น และให้มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานทางหลวงกับออกกฎกระทรวง

เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ในเรื่องดังต่อไปนี้

- กำหนดอัตราความเร็วของยานพาหนะ
- จัดทำ ปัก ติดตั้งป้ายจราจร เครื่องหมายจราจร เครื่องหมายสัญญาณหรือสัญญาณอย่างอื่น ขีดเส้น เขียนข้อความ หรือเครื่องหมายอื่นใดสำหรับการจราจรบนทางหลวง
- กำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

3) เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงาน ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย

1.3 หลักการปฏิบัติโดยทั่วไป

ข้อพิจารณาก่อนการตัดสินใจใช้เครื่องมือควบคุมประเภทป้ายจราจรและหลักการปฏิบัติทั่วไป

1) ต้องพิจารณาถึงความจำเป็นในการใช้ป้ายจราจร ตั้งแต่ขั้นตอนการออกแบบทาง และไม่บังควรหวังผลการใช้ป้ายจราจรเพื่อแก้ไขความบกพร่องของการออกแบบทาง

2) ต้องติดตั้งป้ายจราจรที่จำเป็นตามจุดที่เหมาะสมและถูกต้อง ตามมาตรฐานให้เรียบร้อยทุกแห่งก่อนที่จะเปิดการจราจรทางหลวงใหม่ ทางเบี่ยง หรือทางชั่วคราว

3) ป้ายจราจรจะต้องสอดคล้องกับสภาพและการจราจรบนทางหลวง ฉะนั้นให้ติดตั้งป้ายจราจรเพิ่มเติมและ/หรือรื้อถอนป้ายจราจรออกทันที เมื่อสภาพของทางหลวงเปลี่ยนแปลงไป

4) การติดตั้งป้ายจราจรจะต้องคำนึงถึงมาตรฐานของการออกแบบ การติดตั้งตลอดจนความสม่ำเสมอในการใช้ป้ายจราจร สภาพการจราจรและประเภททางแบบเดียวกันให้ใช้มาตรฐานป้ายจราจรแบบเดียวกันในการติดตั้ง

5) ไม่ควรติดตั้งป้ายจราจรประเภทป้ายบังคับและป้ายเตือนเกินความจำเป็น เพราะจะทำให้ผู้ขับขี่ยวดยานเกิดความสับสนและความสำคัญของป้ายอาจลดลงจนทำให้ผู้ขับขี่ยวดยานขาดความสนใจ

6) การติดตั้งป้ายแนะนำประเภทป้ายบอกจุดหมายปลายทาง และป้ายหมายเลขทางหลวงเป็นระยะๆ จะทำให้เกิดประโยชน์กับผู้ใช้ทางหลวงมากขึ้น

7) ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และมาตรฐานที่แนะนำให้กำหนดและเลือกใช้อยู่ในดุลยพินิจของวิศวกรที่มีหน้าที่รับผิดชอบและหรือผลจากการศึกษากำหนดให้เป็นอื่น

1.4 นิยาม

การกำหนดคำนิยามต่อไปนี้ เพื่อความเข้าใจในการเข้าใจในการใช้มาตรฐานและคู่มือฉบับนี้เท่านั้น

1) ทางหลวง หมายถึงทางหรือถนนที่ซึ่งจัดไว้เพื่อประโยชน์ในการการจราจรสาธารณะทางบก ไม่ว่าในระดับพื้นดิน ใต้หรือเหนือพื้นดิน หรือใต้หรือเหนืออสังหาริมทรัพย์อย่างอื่น

2) ทางหลัก หมายถึง คันทาง (Carriageway) ที่ได้ออกแบบไว้สำหรับการจราจรที่สัญจรจากต้นทางไปยังปลายทาง บนทางหลวงหรือถนนที่มีหลายคันทางแยกการจราจรท้องถิ่นออกจากการจราจรที่เดินทางไกลหรือการจราจรที่มีจุดหมายปลายทางจากทางแยกหนึ่งไปอีกทางแยกหนึ่ง

3) ทางขนานหรือทางบริการ หมายถึง คันทางที่ได้ออกแบบไว้สำหรับการจราจรท้องถิ่นที่สามารถเข้าสู่พื้นที่สองข้างทางได้ ทั้งนี้ ทางเชื่อมที่เข้าออกทางขนานต้องได้รับอนุญาตตามกฎหมาย

4) ทางออก (Exit) หมายถึง ทางที่แยกออกจากทางหลวง ณ บริเวณทางแยกต่างระดับ (Interchange) หรือที่ช่องเปิดระหว่างทางหลักกับทางขนานเพื่อให้การจราจรจากทางหลักออกสู่ทางขนาน

5) ทางเข้า (Entrance) หมายถึงทางที่เข้ามาเชื่อมกับทางหลวง ณ บริเวณทางแยกต่างระดับ หรือช่องเปิดระหว่างทางขนานกับทางหลักสำหรับการจราจรจากทางขนานวิ่งเข้าสู่ทางหลัก

6) ถนน (Road) หมายถึง ทางบกหรือสะพานที่ประชาชนใช้ในการจราจร และหมายรวมถึงทางเท้าหรือขอบทางด้วย

7) ทางเดินรถหรือคันทาง (Carriageway) หมายถึง ส่วนหนึ่งของถนน ซึ่งใช้สำหรับการจราจรสาธารณะทางหลวงหรือถนนอาจมีหลายคันทางแยกจากกันอย่างชัดเจนด้วยเกาะหรือร่องตามแนวยาว หรือต่างระดับ

8) ช่องเดินรถหรือช่องจราจร(Lane) หมายถึง การแบ่งตามแนวยาวบนทางเดินรถหรือคันทาง อาจจะกำหนดด้วยเครื่องหมายพื้นทางตามแนวยาว ช่องจราจรต้องมีความกว้างพอสำหรับการยานพาหนะที่ขับเคลื่อนด้วยเครื่องยนต์นอกเหนือจากจักรยานยนต์

9) ทางแยก (Intersection) หมายถึง ทางหลวงหรือถนนที่ตัดกันหรือบรรจบกันในระดับเดียวกัน รวมถึงพื้นที่โดยรอบที่เกิดจากการตัดกันนั้น ถนนหรือทางเชื่อมเอกชนที่มีปริมาณจราจรต่ำกว่า 300 คันต่อวันที่มาบรรจบทางหลวงไม่นับเป็นทางแยก

10) มอเตอร์เวย์ (Motorway) หมายถึง ทางหลวงหรือถนนที่ได้ออกแบบเป็นพิเศษ สำหรับการจราจรของรถยนต์ มีการควบคุมทางเข้าออก และไม่ได้ให้บริการพื้นที่ข้างทาง เช่น ทางหลวงพิเศษ ทางของการทางพิเศษ มอเตอร์เวย์ต้องมีลักษณะสำคัญดังนี้

- ทางเดินรถหรือคันทางสำหรับการจราจร 2 ทิศทางแยกจากกัน เว้นแต่จุดพิเศษหรือเป็นการชั่วคราว
- ไม่ตัดผ่านในระดับเดียวกันกับถนนอื่น ทางรถไฟ หรือทางรถราง
- ติดตั้งป้ายพิเศษว่าเป็นทางมอเตอร์เวย์ และอาจกำหนดความเร็วต่ำสุดในการเดินรถ

11) ความเร็วสำคัญ (Prevailing Speed) หมายถึง ความเร็วส่วนมากหรือร้อยละ 85 ของยวดยานทั้งหมดใช้ความเร็วต่ำกว่าความเร็วนี้

12) การศึกษาทางด้านวิศวกรรม(Engineering Study) หมายถึง การวิเคราะห์และประเมินผลอย่างกว้างขวางกับข้อมูลที่เกี่ยวข้องโดยตรง และเกี่ยวกับความเหมาะสมของวิธีใช้ มาตรฐาน ข้อแนะนำ และแนวทางปฏิบัติซึ่งได้กล่าวไว้ในคู่มือฉบับนี้หรือจากแหล่งอื่นเพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับวิธีการใช้การออกแบบ การดำเนินการหรือติดตั้งเครื่องหมายควบคุมการจราจร การศึกษาทางด้านวิศวกรรมต้องดำเนินการหรือควบคุมการดำเนินการโดยวิศวกร ผลของการศึกษาต้องจัดทำเป็นเอกสารรายงาน

13) ดุลยพินิจทางด้านวิศวกรรม (Engineering Judgement) หมายถึง การประเมินผลข้อมูลที่เกี่ยวข้องโดยตรงเท่าที่จะหาได้ และเกี่ยวกับความเหมาะสมของวิธีใช้ มาตรฐาน ข้อแนะนำ และแนวทางปฏิบัติซึ่งได้กล่าวไว้ในคู่มือฉบับนี้หรือจากแหล่งอื่น เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับวิธีการใช้ การออกแบบ การดำเนินการหรือติดตั้งเครื่องหมายควบคุมการจราจร การใช้ดุลยพินิจทางด้านวิศวกรรมโดยวิศวกรเท่านั้นหรือต้องดำเนินการภายใต้การควบคุมของวิศวกร การใช้ดุลยพินิจทางด้านวิศวกรรมไม่ต้องจัดทำเป็นเอกสารรายงาน

14) เครื่องหมายควบคุมการจราจร(Traffic Control Devices) หมายถึง ป้ายจราจร เครื่องหมายจราจรบนพื้นทาง อุปกรณ์อื่นๆที่ใช้ในการบังคับควบคุม เตือน และแนะนำการจราจร และสัญญาณไฟจราจรและสัญญาณสำหรับจราจรอื่นๆ

15) เครื่องหมายจราจร หมายถึง ป้ายจราจร เครื่องหมายจราจรบนพื้นทาง และอุปกรณ์อื่นๆที่ใช้ในการบังคับควบคุม เตือน และแนะนำการจราจร (ตามคำจำกัดความของประกาศคณะกรรมการจัดระบบจราจรทางบก)

1.5 ประเภทป้ายจราจร

มาตรฐานป้ายจราจรแบ่งประเภทตามลักษณะการใช้งานออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1) ป้ายบังคับ ใช้เพื่อสื่อให้ผู้ขับขี่ยวดยานทราบถึง การบังคับ ห้ามหรือจำกัดบางประการ และคำสั่งให้ปฏิบัติ ทั้งนี้ จะใช้ร่วมกับการบังคับตาม “พระราชบัญญัติการขนส่งทางบกและกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง”

2) ป้ายเตือน ใช้เพื่อสื่อให้ผู้ขับขี่ยวดยานทราบล่วงหน้าถึงสภาพทางหรือสภาวะอย่างอื่นที่เกิดขึ้นบนสายทางอันอาจเกิดอันตรายหรืออุบัติเหตุขึ้นได้และให้ผู้ขับขี่และผู้ใช้ทางระมัดระวังอันตราย

3) ป้ายแนะนำ ใช้เพื่อแนะนำให้ผู้ขับขี่ยวดยานได้ทราบทิศทางของการเดินทางไปสู่จุดหมายปลายทาง หรือทราบถึงข่าวสารข้อมูลที่สำคัญในการเดินทางรวมทั้งสถานที่และบริเวณต่างๆ ที่ตั้งอยู่ตามเส้นทางที่ตัดผ่าน ให้เดินทางไปสู่จุดหมายปลายทางได้ถูกต้อง สะดวก และปลอดภัย

1.6 การออกแบบป้ายจราจร (Design Of Signs)

คณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบกโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีจึงออกประกาศกำหนดมาตรฐานเครื่องหมายจราจร ตามประกาศลงวันที่ 16 มิถุนายน 2546 อย่างไรก็ดี ในคู่มือฉบับนี้ ได้ออกแบบป้ายบังคับและป้ายเตือนที่แสดงด้วยข้อความ สัญลักษณ์ หรือทั้งสองอย่างรวมกัน รวมทั้งป้ายแนะนำต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปใช้ในทางปฏิบัติ โดยรักษาหลักการที่สำคัญไว้ แต่มิได้ห้ามที่จะปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับสภาพสิ่งแวดล้อม แต่ควรจะคงรูปร่างและสีของป้ายให้มีลักษณะเดียวกันกับป้ายที่ทำหน้าที่เหมือนกันไว้

ความต้องการพื้นฐานของป้ายจราจรบนทางหลวงคือต้องอ่านออกได้จากผู้ใช้ทาง และสามารถเข้าใจในเวลาอันสั้นที่เพียงพอต่อการปฏิบัติตาม ป้ายจราจรจึงต้องการให้มีคุณสมบัติต่อไปนี้

1) มองเห็นได้ชัดเจนทั้งในเวลากลางวันและกลางคืน

2) อ่านออกได้ดี ซึ่งหมายถึงการที่มีขนาดตัวอักษรและสัญลักษณ์ที่ใหญ่เพียงพอ ข้อความสั้นสามารถเข้าใจได้รวดเร็ว

การกำหนดให้สีและรูปร่างเป็นมาตรฐานเดียวกันของป้ายชนิดต่างๆทำให้ผู้ใช้ทางจดจำป้ายจราจรต่างๆได้ง่าย รูปแบบของป้าย ตำแหน่งที่ติดตั้ง และการใช้งาน ที่เป็นแบบอย่างเดียวกันก็เป็นสิ่งสำคัญ

ความเป็นอย่างเดียวกันของป้ายจราจรให้หมายรวมถึง รูปร่าง สี ขนาด ข้อความและสัญลักษณ์ เส้นขอบป้าย และการส่องสว่างหรือการสะท้อนแสง

1.7 การให้แสงสว่างและการใช้วัสดุสะท้อนแสง

ป้ายจราจรทุกป้ายที่ต้องการให้ใช้ได้ผลในเวลาที่มีแสงสว่างน้อยจะต้องใช้วัสดุสะท้อนแสงในการทำป้าย หรือโดยใช้แสงสว่างส่องบนป้าย สำหรับป้ายแขวนสูง ถ้าปรากฏว่าการสะท้อนแสงเนื่องจากไฟหน้ารถยนต์ไม่เพียงพอที่จะทำให้อ่านข้อความในป้ายได้ในระยะ 150 เมตร ก่อนถึงป้ายสมควรพิจารณาติดตั้งไฟแสงสว่างส่องป้าย

1.7.1 การให้แสงสว่าง

การให้แสงสว่างแก่ป้ายจราจรอาจกระทำได้ 3 วิธี คือ

1) ให้แสงจากข้างหลังป้าย โดยให้แสงผ่านเฉพาะเครื่องหมาย สัญลักษณ์ ตัวเลข ตัวอักษร หรือผ่านเฉพาะพื้นป้าย หรือทั้งสองประการ โดยผ่านวัสดุโปร่งแสง (Translucent material)
2) ติดไฟส่องสว่างข้างหน้าป้าย โดยให้มีความสว่างสม่ำเสมอทั้งป้าย
3) ใช้หลอดไฟทำเป็นรูปเครื่องหมาย สัญลักษณ์ ตัวเลข ตัวอักษร ให้ชัดเจนในเวลากลางคืน

การให้ความสว่างแก่ป้าย ต้องให้ป้ายมีสีเหมือนเดิม และไฟที่ส่องสว่างนั้นจะต้องไม่สะท้อนเข้าตาผู้ขับขี่ยวดยานพาหนะจนเกิดความพร่ามัว (Glare)

1.7.2 วัสดุสะท้อนแสง

การใช้วัสดุสะท้อนแสงบนป้ายจราจรสำหรับป้ายจราจรประเภทสะท้อนแสง เครื่องหมาย สัญลักษณ์ ตัวเลข ตัวอักษร และเส้นขอบป้าย หรือพื้นป้ายอย่างใดอย่างหนึ่ง

สำหรับป้ายจราจรประเภทสะท้อนแสง เครื่องหมาย สัญลักษณ์ ตัวเลข ตัวอักษร และเส้นขอบป้าย หรือพื้นป้ายอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้งสองอย่างต้องทำด้วยวัสดุสะท้อนแสง ซึ่งอาจจะกระทำได้โดยใช้กระดุมสะท้อนแสง (Reflector buttons) หรืออาจจะใช้วัสดุเคลือบสะท้อนแสง (Reflective coatings) เคลือบตามเครื่องหมาย สัญลักษณ์ ตัวเลข ตัวอักษร เส้นขอบป้าย และพื้นป้าย

วัสดุสะท้อนแสง (Reflective material) จะต้องสะท้อนแสง ส่วนใหญ่ซึ่งเกิดจากแสงกระทบกลับไปยังแหล่งที่มาในลักษณะเป็นกรวยแคบ (narrow cone) โดยมีแสงหักเหเข้าสู่นัยน์ตาของผู้ขับรถ ซึ่งอยู่สูงกว่าโคมไฟในระดับปกติอย่างพอเพียง

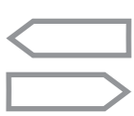
1) กระดุมสะท้อนแสง (Reflector buttons) แต่ละเม็ดเป็นวัสดุสะท้อนแสง จัดเรียงไปตามแบบของเครื่องหมาย สัญลักษณ์ ตัวอักษร ด้วยขนาดและระยะห่างพอเหมาะ จะทำให้มองเห็นเป็นเส้นหรือพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ กระดุมสะท้อนแสงส่วนมากเป็นแก้วหรือพลาสติกโปร่งใส (Transparent plastics) มีเลนส์หรือปริซึมสำหรับสะท้อนแสงติดอยู่ด้วย
2) วัสดุเคลือบสะท้อนแสง (Reflective coating or sheeting) เป็นสีทาหรือสีแผ่น ใช้เคลือบบนพื้นป้ายหรือเคลือบบนเครื่องหมาย สัญลักษณ์ ตัวเลข ตัวอักษร เพื่อจะทำให้ป้ายมองเห็นได้ชัดเจน วัสดุเคลือบสะท้อนแสงทำด้วยลูกแก้วกลม เม็ดละเอียด (beads) ฝังกระจายไปทั่วผิวหน้า ลูกแก้วแต่ละเม็ดเป็นวัสดุสะท้อนแสงเฉพาะอัน

1.8 ลักษณะของป้ายจราจร

ลักษณะของป้ายจราจรที่แตกต่างกัน คือ การแยกประเภทและการใช้งานที่ต่างกัน โดยแต่ละประเภทจะมีลักษณะต่างกัน แต่เป็นไปตามข้อกำหนดตามมาตรฐานสากล อาทิเช่น รูปร่าง สี ขนาด สัญลักษณ์ ขอบป้าย ตัวเลขและตัวอักษร ซึ่งมาตรฐานต่างๆที่กำหนดข้างต้นจะให้มีความหมายและสื่อถึงประเภทและการใช้งานที่แตกต่างกัน

1.8.1 รูปร่าง

ตารางที่ 1-1 แสดงลักษณะรูปแบบป้ายจราจรแยกตามประเภทการใช้งาน

รูปแบบ	ลักษณะ	ประเภท
	ป้ายทรงแปดเหลี่ยมด้านเท่า (Octagon Shape)	ใช้เฉพาะป้ายหยุด
	ป้ายทรงสามเหลี่ยมด้านเท่า (Equilateral Triangle Shape) หันด้านแหลมชี้ลง	ใช้เฉพาะป้ายให้ทาง
	ป้ายทรงกลม (Round Shape)	ใช้เฉพาะป้ายบังคับ
	ป้ายทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัสตั้งมุมขึ้น (Diamond Shape)	ใช้เฉพาะป้ายเตือน
	ป้ายทรงสี่เหลี่ยมพื้นผ้าไขว้กันเป็นรูปกากบาท (Diamond cross)	ใช้เฉพาะป้ายเตือนทางรถไฟตัดผ่าน
	ป้ายทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า (Rectangular Shape) แนวนอนและแนวตั้ง	ใช้เฉพาะป้ายเตือนและป้ายแนะนำบางประเภทและป้ายเสริมที่ใช้คู่กับป้ายหลัก
	ป้ายทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัส (Square Shape) ประเภทและป้ายเสริมที่ใช้คู่กับป้ายหลัก	ใช้เฉพาะป้ายเตือนและป้ายแนะนำบางประเภท
	ป้ายทรงสามเหลี่ยมหน้าจั่ว (Isosceles Triangle Shape) มุมแหลมชี้ไปทางซ้าย	ใช้เฉพาะป้ายเขตห้ามแซง
	ป้ายทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้าแนวนอนปลายแหลมหนึ่งด้าน	ใช้เฉพาะป้ายแนะนำประเภทชี้บอกทิศทางบริเวณทางแยก
	ป้ายทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้าแนวนอนปลายแหลมสองด้าน	ใช้เฉพาะป้ายแนะนำชื่อถนนและซอยต่างๆ

1.8.2 สีป้าย

1) ป้ายบังคับ

โดยทั่วไปใช้สีขาวเป็นพื้น เส้นขอบป้าย เส้นขีดเฉียงหากมีใช้สีแดง เครื่องหมาย สัญลักษณ์ ตัวเลข และตัวอักษรบนป้ายใช้สีดำ

ยกเว้น

ป้ายห้ามจอด	พื้นป้ายสีน้ำเงิน	เส้นขอบป้ายและเส้นขีดกลางใช้สีแดง
ป้ายหยุด	พื้นป้ายสีแดง	เส้นขอบป้ายและตัวอักษรใช้สีขาว
ป้ายสุดเขตบังคับ	พื้นป้ายสีขาว	เส้นขอบป้ายและเส้นขีดกลางสีดำ
ป้ายคำสั่ง	พื้นป้ายสีน้ำเงิน	เส้นขอบในและสัญลักษณ์สีขาว

2) ป้ายเตือน

โดยทั่วไปใช้สีเหลืองเป็นพื้น เส้นขอบป้าย เครื่องหมาย สัญลักษณ์ ตัวเลข และตัวอักษรบนป้ายใช้สีดำ

ป้ายเตือนเกี่ยวเนื่องกับงานก่อสร้างและงานบำรุงทางใช้พื้นสีส้ม (Orange) เส้นขอบป้าย เครื่องหมาย สัญลักษณ์ ตัวเลขและตัวอักษรบนป้ายใช้สีดำ

3) ป้ายแนะนำ

ป้ายแนะนำทั่วไป มี 4 แบบ คือ

แบบที่ 1 พื้นป้ายสีขาว เส้นขอบป้าย เครื่องหมาย ตัวเลข ตัวอักษร และสัญลักษณ์ใช้สีดำ

แบบที่ 2 พื้นป้ายสีน้ำเงิน เส้นขอบป้าย เครื่องหมาย ตัวเลข และตัวอักษรใช้สีขาว สัญลักษณ์ใช้สีขาวหรือสีอื่นที่กำหนดเฉพาะป้าย

แบบที่ 3 พื้นป้ายสีน้ำเงิน ภาพสัญลักษณ์สีน้ำเงินบรรจุในรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสสีขาว เส้นขอบป้าย เครื่องหมาย ตัวเลข ตัวอักษรสีขาว (ป้ายแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ)

แบบที่ 4 พื้นป้ายสีขาว ภาพสัญลักษณ์สีขาวบรรจุในรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสสีน้ำตาล เส้นขอบป้าย เครื่องหมาย ตัวเลข ตัวอักษรสีน้ำตาล (ป้ายแหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน)

ป้ายแนะนำชนิดพิเศษหรือใช้ติดตั้งบนทางหลวงพิเศษ มี 2 แบบ คือ

แบบที่ 1 พื้นป้ายสีเขียว เส้นขอบป้าย เครื่องหมายตัวเลข ตัวอักษรใช้สีขาว สัญลักษณ์ใช้สีขาว หรือสีอื่นที่กำหนดเฉพาะป้าย

แบบที่ 2 พื้นป้ายสีน้ำเงิน เส้นขอบป้าย เครื่องหมาย ตัวเลข และตัวอักษรใช้สีขาว สัญลักษณ์ใช้สีขาวหรือสีอื่นที่กำหนดเฉพาะป้าย

1.8.3 ขนาดและเงื่อนไขการใช้ป้าย

ตารางด้านล่างเป็นการแนะนำการเลือกใช้ขนาดป้ายจราจรแยกตามประเภทถนนต่างๆ

ตารางที่ 1-2 แสดงขนาดป้ายและเงื่อนไขการเลือกใช้

ขนาด (ม.ม.)	เงื่อนไขการกำหนดขนาดป้าย	
	ประเภททาง	ความเร็วสำคัญ (ก.ม./ชม.)
≤ 450 (เล็กที่สุด)	สำหรับทางหลวงชนบทขนาดเล็ก ตรอก ซอย หรือถนนในเมืองที่มีเขตทางจำกัด และการจราจรใช้ความเร็วต่ำ	≤ 40
600 (เล็ก)	สำหรับทางหลวงแผ่นดินเขตเมือง ทางขนาน ทางหลวงชนบทชั้นที่ 2 และ3 ทางหลวงเทศบาลชั้นที่ 1 ถึง 4 และทางหลวงสุขาภิบาล ชั้นที่ 1 ถึง 3	≤ 60
750 (กลาง)	สำหรับทางหลวงแผ่นดินสายรอง ทางหลวงแผ่นดินสายรองระหว่างอำเภอ ทางหลวงชนบท ถนนในเมือง มาตรฐานทางที่มีจำนวนช่องจราจรไม่เกิน 4 ช่องจราจร	≤ 80
900 (ใหญ่)	สำหรับทางหลวงแผ่นดินสายหลักและสายรอง ทางด่วนของการทางพิเศษ และถนนสายหลักในเมือง และทางอื่นๆ มาตรฐานทางเป็นทางคู่ (Divided Highway) หรือทางหลายช่องจราจร ที่มีจำนวนช่องจราจร ตั้งแต่ 4 ช่องจราจรขึ้นไป	≤ 90
≥ 1200 (ใหญ่พิเศษ)	สำหรับทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง ทางหลวงแผ่นดินสายประธาน ทางหลวงสัมปทาน มาตรฐานทางเป็นทางคู่ (Divided Highway) ที่มีจำนวนช่องจราจรรวมทั้งสิ้นตั้งแต่ 6 ช่องจราจรขึ้นไป และ/หรือ การจราจรใช้ความเร็วต่อเนื่องสูง	≤ 120

เงื่อนไข 1 การกำหนดขนาดป้าย ถ้าเงื่อนไขตรงตามที่ระบุ ให้ใช้ขนาดป้ายตามที่ระบุ

2 ขนาดป้ายที่ระบุไว้ในตาราง คือขนาดส่วนที่แคบที่สุดของป้าย

3 ในกรณีที่ไม่เป็นตามตามเงื่อนไขที่ระบุข้างต้น ให้กำหนดขนาดป้ายตามความเหมาะสมและอยู่บนพื้นฐานด้านวิศวกรรมจราจรและความปลอดภัยเป็นสำคัญ

4 ความเร็วสำคัญ (Prevailing Speed) คือ ความเร็วซึ่ง 85 % ของยวดยานทั้งหมด ใช้ความเร็วต่ำกว่าความเร็วนี้ ความเร็วสำคัญสำหรับทางหลวงที่ออกแบบก่อสร้างใหม่ให้ใช้ความเร็วออกแบบ (Design Speed)

1.8.4 สัญลักษณ์

เครื่องหมายและสัญลักษณ์บนป้าย ให้ถือตามแบบที่ได้กำหนดไว้ในคู่มือและมาตรฐานฉบับนี้ ดังแสดงรายละเอียดไว้ในภาคผนวก

1.8.5 ตัวอักษร

ตัวเลข ตัวอักษร และการจัดระยะ ให้ใช้ตาม “มาตรฐานตัวอักษรและตัวเลขสำหรับป้ายจราจร” ปรับปรุงใหม่ล่าสุด ดังแสดงรายละเอียดไว้ในภาคผนวก

1.8.6 ขอบป้าย

ป้ายจราจรทุกประเภทต้องมีเส้นขอบป้ายหนาตามมาตรฐาน เพื่อทำให้มองเห็นป้ายจราจรได้ชัดเจนยิ่งขึ้น เส้นขอบป้ายดังกล่าวแบ่งออกเป็น 3 แบบ ดังต่อไปนี้

แบบที่ 1 เส้นขอบป้ายเว้นช่องว่างจากขอบป้าย

ป้ายจราจรที่ใช้เส้นขอบป้ายตามแบบที่ 1 เป็นป้ายจราจรที่ออกแบบให้ขอบป้ายและสัญลักษณ์มีสีเดียวกัน เช่น สีขาวสำหรับป้ายบังคับและป้ายแนะนำแต่สีพื้นป้ายแตกต่างกัน และสีดำสำหรับป้ายเตือนและป้ายเตือนงานก่อสร้างแต่สีพื้นป้ายแตกต่างกัน และเพื่อให้ป้ายมีความชัดเจนมากขึ้นเนื่องจากขอบป้ายมีขนาดเล็ก จึงเว้นขอบป้ายที่ขนาดความหนาใกล้เคียงกับขอบป้าย และใช้สีเดียวกันกับพื้นป้าย โดยรูปแบบของป้ายแต่ละประเภทจะแสดงรายละเอียดไว้ในรูปที่ 1-1, 1-2 และ 1-3 ด้านล่าง

ป้ายบังคับ

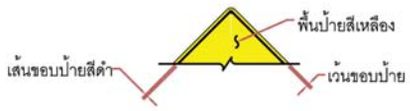

ก) ป้ายหยุด ข) ป้ายห้ามเข้า ค) ป้ายคำสั่งทั่วไป

รูปที่ 1-1 แสดงการเว้นขอบและเส้นขอบของป้ายบังคับ

ป้ายเตือนทั่วไปและเตือนในงานก่อสร้าง

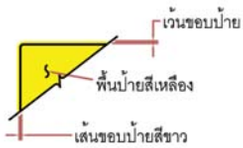
ก) ป้ายเตือนทั่วไป

ข) ป้ายเตือนเขตห้ามแซง

ค) ป้ายเตือนแนวทางแบบ
หัวลูกศรขนาดใหญ่

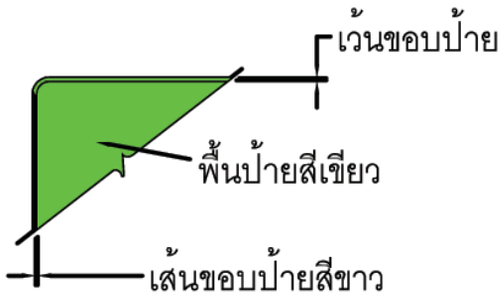

รูปที่ 1-2 แสดงการเว้นขอบและเส้นขอบของป้ายเตือนทั่วไปและเตือนในงานก่อสร้าง

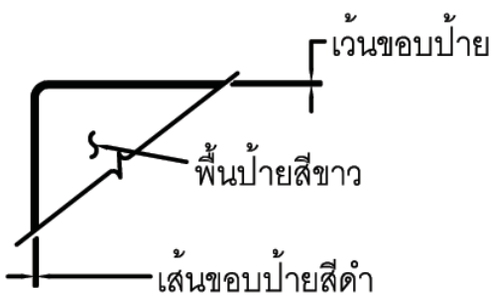
หมายเหตุ สำหรับป้ายเตือนในงานก่อสร้างจะใช้พื้นป้ายสีส้ม

ป้ายแนะนำทั่วไป

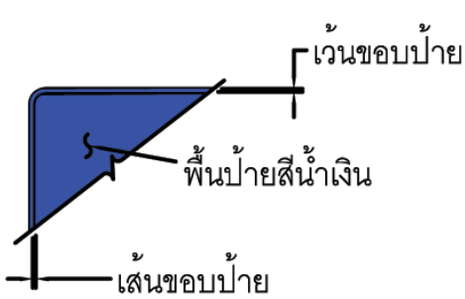
ก) ป้ายบอกจุดหมายปลายทาง
ล่วงหน้า

ข) ป้ายหมายเลขทางหลวง
จุดหมายปลายทาง ระยะทาง
ทิศทางและสถานที่

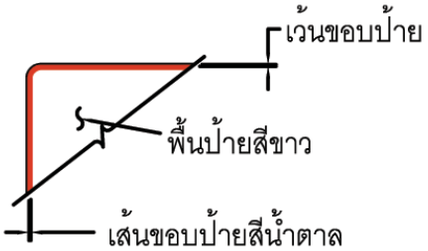

ค) ป้ายแสดงข้อมูลและบริการ
และสถานที่ท่องเที่ยว

รูปที่ 1-3 แสดงการเว้นขอบและเส้นขอบของป้ายแนะนำทั่วไป

ง) ป้ายแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว ทางโบราณทางประวัติศาสตร์ และศาสนสถาน

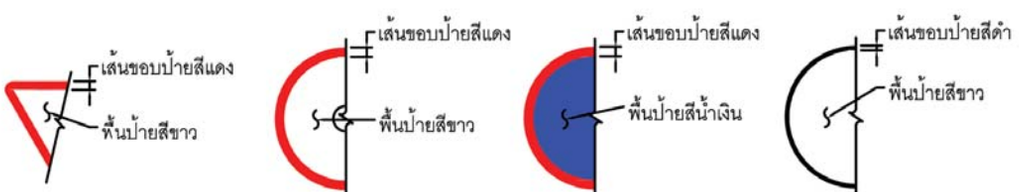
รูปที่ 1-3 แสดงการเว้นขอบและเส้นขอบของป้ายแนะนำทั่วไป (ต่อ)

แบบที่ 2 เส้นขอบป้ายอยู่ชิดขอบป้าย

ป้ายจราจรที่มีเส้นขอบป้ายแบบที่ 2 เป็นป้ายจราจรที่ออกแบบให้ขอบป้ายมีขนาดใหญ่เพื่อความชัดเจน โดยมีเกณฑ์การกำหนดสีของขอบป้าย ดังนี้ สีเข้มบนพื้นป้ายสีอ่อนสำหรับป้ายบังคับประเภทห้ามหรือจำกัด และขอบป้ายสีอ่อนบนพื้นป้ายสีเข้มสำหรับป้ายแนะนำ เป็นต้น โดยรูปแบบของป้ายแต่ละประเภทจะแสดงรายละเอียดไว้ในรูปที่ 1-4 ด้านล่าง

อนึ่งขนาดของเส้นขอบป้ายแนะนำควรมีขนาดกว้างเท่ากับขนาดเส้นตัวอักษร(Stroke Width) และอยู่ห่างจากตัวอักษร(อย่างน้อย) ประมาณความสูงของตัวอักษร จะทำให้ป้ายดูเด่นขึ้น

ป้ายบังคับ

ก) ป้ายให้ทาง ข) ป้ายห้ามหรือจำกัด ค) ป้ายห้ามจอดหรือหยุดรถ ง) ป้ายสุดเขตบังคับ

รูปที่ 1-4 แสดงเส้นขอบป้ายอยู่ชิดขอบของป้ายบังคับ

แบบที่ 3 ไม่มีเส้นขอบป้าย

ป้ายจราจรแบบที่ 3 จะไม่มีขอบป้ายมีเพียงแต่สัญลักษณ์สีดำบนพื้นป้ายสีอ่อน (สีเหลือง) ใช้เฉพาะป้ายเตือนประเภทเตือนแนวทางเท่านั้น

ป้ายเตือนแนวทางไม่มีสีขอบป้าย (สัญลักษณ์เป็นแถบสีดำ)

หมายเหตุ ระยะเว้นขอบและขอบป้ายให้ดูในแบบมาตรฐานป้ายจราจร

1.9 การติดตั้ง

การที่จะกำหนดตำแหน่งการติดตั้งป้ายให้เป็นมาตรฐานเดียวค่อนข้างจะเป็นเรื่องยุ่งยากในทางปฏิบัติ เนื่องจากความหลากหลายของสถานการณ์และข้อจำกัดต่างๆทางกายภาพดังจะเห็นได้จากตัวอย่างการติดตั้งของป้ายจราจรในบริเวณต่างๆ ในรูปที่ 1-5 และ 1-6 อย่างไรก็ตามได้กำหนดเกณฑ์เบื้องต้นไว้ ดังนี้

1.9.1 หลักการทั่วไป

1) ป้ายจราจรต่างๆ ที่ต้องการให้ผู้ใช้ทางตัดสินใจแตกต่างกัน จะต้องติดตั้งให้ห่างกันเพียงพอสำหรับการตัดสินใจได้อย่างปลอดภัย ปัจจัยที่สำคัญอันหนึ่งในการพิจารณาระยะห่างของป้าย คือ ความเร็วสำคัญของการจราจรในบริเวณนั้น

2) การปักหรือติดตั้งป้ายจราจร โดยปกติทางหลวง 2 ช่องจราจรจะติดตั้งป้ายจราจรทางด้านซ้ายของผิวจราจร ยกเว้นป้ายเขตห้ามแซง

   สำหรับทางหลวงที่มีช่องจราจรให้รถวิ่งไปในทิศทางเดียวกันตั้งแต่ 2 ช่องจราจรขึ้นไป โดยมีเกาะกลาง (Median) แบ่งทิศทางการจราจรหรือทางหลวงที่จัดการจราจรให้รถเดินทางเดียว (One way roadway) ควรพิจารณาติดตั้งป้ายเพิ่มทางด้านขวาที่เกาะแบ่งแยกช่องจราจร (Channelizing islands) หรือเกาะกลาง (islands) หรือฉนวนทางด้านขวา จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ขับขี่ยวดยานมาก เนื่องจากผู้ขับขี่ยวดยวดซึ่งอยู่บนช่องจราจรด้านขวาไม่สามารถจะมองเห็นป้ายจราจรทางด้านซ้ายได้ชัดเจน เพราะถูกรถทางด้านซ้ายบังสายตา

3) ที่เสาหรือที่ติดตั้งป้ายสำหรับการจราจรในทิศทางหนึ่ง
   - ห้ามติดตั้งป้ายแนะนำร่วมกับป้ายประเภทอื่นนอกจากที่กำหนดไว้โดยเฉพาะ
   - ไม่ควรติดตั้งป้ายบังคับหรือป้ายเตือนเกิน 1 ป้าย ยกเว้นป้ายที่ให้ความหมายเสริมกัน เช่น ป้ายเตือนความเร็วที่ใช้ติดตั้งร่วมกับป้ายเตือนอื่นๆ หรือ ป้ายให้ทางกับป้ายบังคับวงเวียน
   - การติดตั้งป้ายบังคับและป้ายเตือนร่วมกันจะต้องเป็นป้ายที่มีความหมายเสริมกัน
   - ป้ายหยุดให้ติดตั้งเดี่ยว

4) มีความจำเป็นต้องจัดลำดับความสำคัญของป้ายจราจรสำหรับทางหลวงที่มีปริมาณจราจรสูงและมีพื้นที่จำกัดในการติดตั้งป้ายหลายชนิด เพราะไม่ต้องการให้ข้อมูลข่าวสารที่มากจนเกินความสามารถในการรับรู้ของผู้ขับขี่ ป้ายบังคับและป้ายเตือนมีความสำคัญต่อผู้ใช้ทางมากกว่าป้ายแนะนำ หากเป็นไปได้จึงควรย้ายป้ายแนะนำไปยังจุดอื่นที่มีความวิกฤตน้อยกว่า หรือยกเลิกการติดตั้งป้ายแนะนำที่มีความสำคัญน้อย

1.9.2 การติดตั้งป้ายแขวนสูง

วัตถุประสงค์ในการใช้ป้ายจราจรแขวนสูง ก็เพื่อให้มองเห็นได้เด่นชัดบนทางหลวงที่กว้าง และมีการจราจรหนาแน่น ควรใช้ป้ายแขวนสูงบนทางหลวงพิเศษที่ออกแบบให้รถใช้ความเร็วสูง เพราะมีความต้องการควบคุมการใช้ช่องจราจรมากกว่า หรือใช้ป้ายแขวนสูงบนทางที่มีบริเวณพื้นที่ข้างทางจำกัด

ป้ายจราจรแขวนสูงจะใช้ได้ในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

1) เมื่อต้องการใช้ป้ายจราจรกำกับรถให้เดินทางตามช่องจราจรแต่ละช่องให้ถูกต้อง (Lane Control)
2) บริเวณทางแยกต่างระดับที่มีการออกแบบซับซ้อน (Complex interchange design)
3) ในกรณีที่ทางแยกต่างระดับ (Interchange) บนทางหลวงห่างกันอย่างน้อย 2 กม.
4) ในกรณีที่ไม่สามารถติดตั้งป้ายข้างทางได้ เช่น ทางหลวงพิเศษในเมืองที่อยู่ต่ำหรือสูงกว่าระดับถนนข้างเคียง
5) บนทางหลวง ซึ่งมีช่องจราจรให้รถวิ่งไปในทิศทางเดียวกันตั้งแต่ 3 ช่องจราจรขึ้นไป และมีปริมาณการจราจรสูง ซึ่งจะทำให้ผู้ขับรถมองเห็นป้ายข้างทางไม่ถนัด
6) ในกรณีที่มองเห็นป้ายจราจรข้างทางไม่ชัดเจน เนื่องจากสองข้างทางมีไฟส่องสว่างมากหรือมีอุปสรรคอื่นๆ
7) มีสัดส่วนของรถบรรทุกขนาดใหญ่สูง

1.9.3 ความสูงของการติดตั้ง

ป้ายจราจรซึ่งติดตั้งข้างทางนอกเมือง จะต้องสูงอย่างน้อย 1.50 ม. แต่ถ้าติดตั้งป้ายประกอบหรือป้ายเสริมใต้ป้ายปกติ เช่น ป้ายแนะนำความเร็วใต้ป้ายทางโค้งข้างหน้า ส่วนล่างของป้ายเสริมต้องสูงจากขอบผิวจราจรอย่างน้อย 1.20 ม.

สำหรับป้ายที่ติดตั้งบนถนนในเมืองหรือบนทางหลวงพิเศษ หรือในที่ซึ่งคาดว่าอาจจะมีสิ่งกีดขวางระดับสายตา ส่วนล่างของป้ายอันล่างสุดที่เป็นป้ายเดียวหรือเกิน 1 ป้าย ที่ติดตั้งบนที่เดียวกันต้องสูงจากขอบผิวจราจรไม่น้อยกว่า 2.00 เมตร ในกรณีที่ติดตั้งป้ายตรงเสาไฟจราจรให้ติดตั้งข้างใต้สัญญาณไฟจราจรได้

ป้ายเตือนแนวทางต่างๆ ซึ่งป้ายทำหน้าที่แสดงตำแหน่งของอุปสรรคในเขตทางหลวง ป้ายที่ติดตั้งข้างทางความสูงของการติดตั้งให้สูงจากผิวจราจร 1.20 เมตร การติดตั้งที่เกาะกลาง ให้พิจารณาปรับลดลงได้

ป้ายที่ติดตั้งที่เกาะกลางถนนในเมือง อาจพิจารณาให้ลดความสูงลง เพื่อการมองเห็นที่ดี จากการสะท้อนแสงไฟหน้ารถในเวลากลางคืน

1.9.4 ระยะการติดตั้งทางขวาง

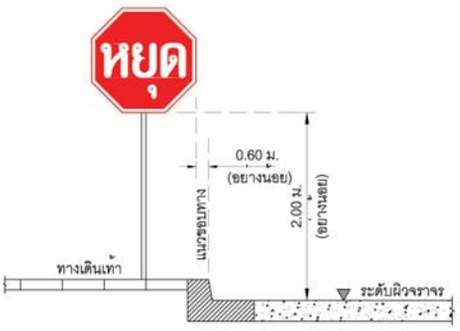
ป้ายจราจรที่ติดตั้งข้างทางบนทางหลวงนอกเมือง ระยะจากขอบป้ายจราจรที่ใกล้สุดต้องห่างจากขอบของทางเดินรถไม่น้อยกว่า 3.60 ม. หรือห่างจากขอบไหล่ทาง 1.00 ม. หรือห่างจากสันขอบทาง (Curbs) หรือราวกั้น (Guardrails) ไม่น้อยกว่า 0.60 ม.

เสาของโครงสร้างป้ายจราจรแขวนสูงต้องห่างจากขอบทางเดินรถอย่างน้อย 4.00 ม. หรือห่างจากไหล่ทางอย่างน้อย 1.20 ม. โดยให้ติดตั้งราวกันอันตรายป้องกันไว้ด้วย

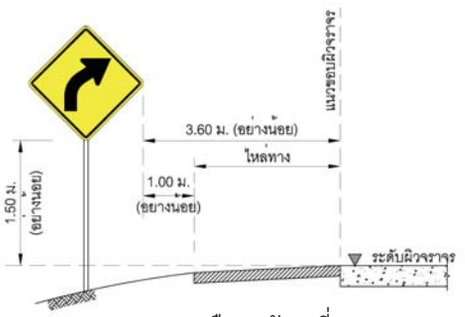
ในเขตเมืองที่มีพื้นที่จำกัดให้ระยะห่างจากขอบไหล่ทางหรือจากสันขอบทาง ถึงขอบป้ายด้านใกล้สุด 0.60 ม. และถ้าจำเป็นอาจอนุโลมให้ห่างจากสันขอบทาง 0.30 ม.

ป้ายที่ไม่มีประโยชน์ต่อการจราจรโดยตรง เช่น ป้ายบอกสถานที่ให้ติดตั้งห่างจากขอบทางเดินรถไม่น้อยกว่า 6.00 ม.

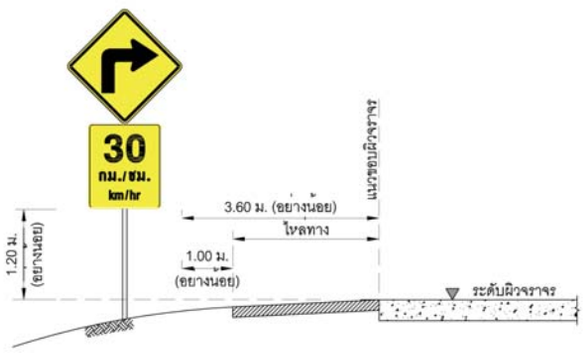
ในกรณีที่จะต้องใช้ราวกันอันตราย หรือกำแพงคอนกรีตเสาป้ายจราจรแขวนสูง ราวกั้นนั้นจะต้องห่างจากขอบผิวจราจรอย่างน้อยที่สุดเท่ากับความกว้างของไหล่ทาง หรือห่างจากสันขอบทางอย่างน้อย 0.30 ม.

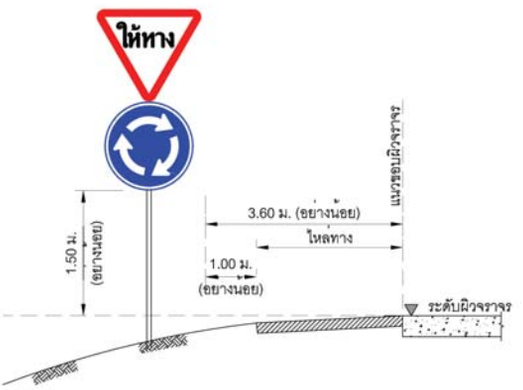
ก) ถนนในเมือง

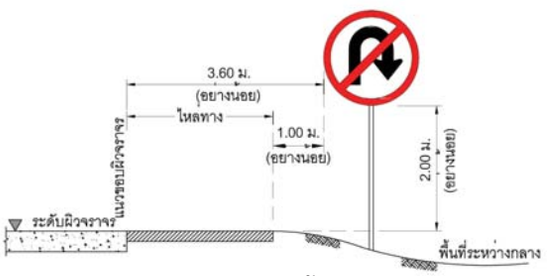
ข) ถนนนอกเมือง (ป้ายเดี่ยว)

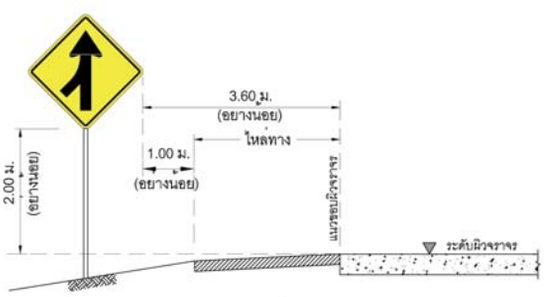
ค) ถนนนอกเมือง (ป้ายหลักติดตั้งร่วมกับป้ายประกอบ)

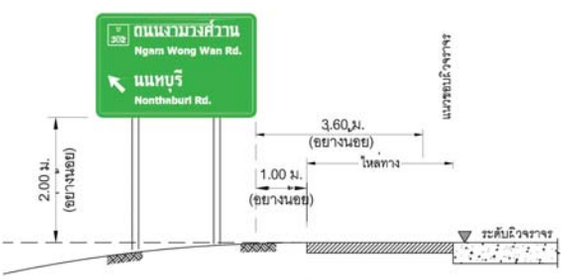
ง) ถนนนอกเมือง (ป้ายคู่)

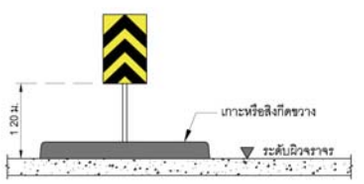
จ) ทางหลวงพิเศษ (ติดตั้งด้านขวา)

ฉ) ทางหลวงพิเศษ (ติดตั้งด้านซ้าย)

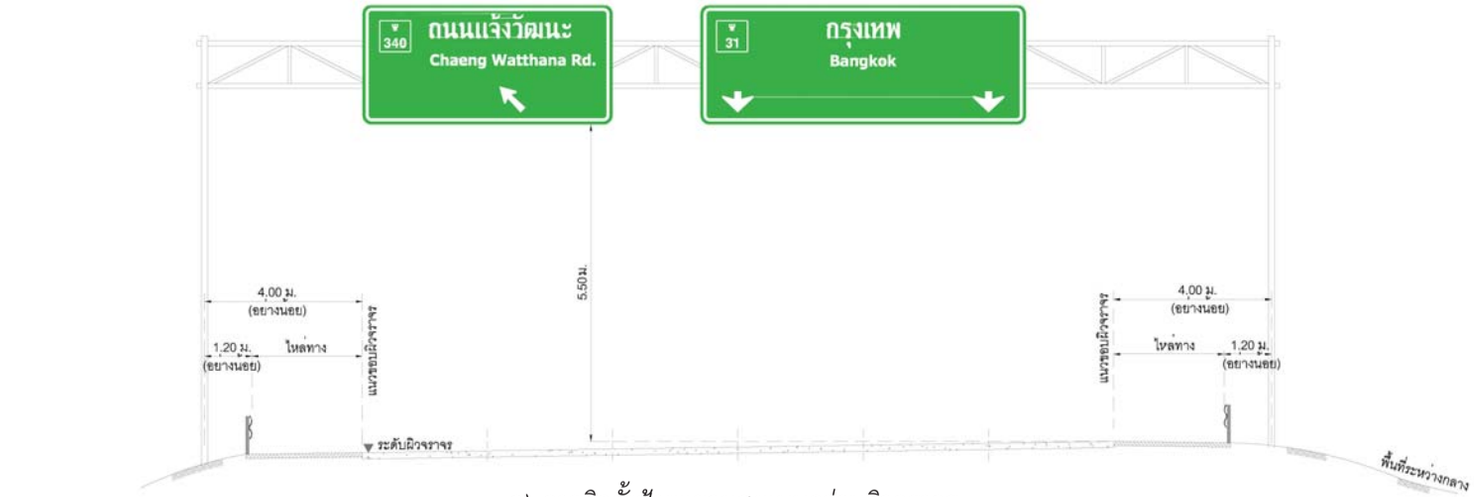

ช) ทางหลวงพิเศษ (ติดตั้งด้านซ้าย)

ซ) ระยะติดตั้งป้ายเตือนแนวทาง

รูปที่ 1-5 ระยะการติดตั้งป้ายข้างทาง ทางในเมือง ทางนอกเมืองและทางหลวงพิเศษ

ก) การติดตั้งป้ายแขวนสูงแบบคร่อมผิวจราจร

ข) การติดตั้งป้ายแขวนสูงแบบแขนยื่นข้างเดียว

ค) การติดตั้งป้ายแขวนสูงแบบยื่น 2 ข้าง

รูปที่ 1-6 ระยะการติดตั้งป้ายแขวนสูงทางหลวงทั่วไปและทางหลวงพิเศษ

1.9.5 ตำแหน่งการติดตั้งป้ายจราจร

บนทางหลวงนอกเมือง ป้ายจราจรสองป้ายที่มีวัตถุประสงค์แตกต่างกัน ควรจะติดตั้งห่างกันอย่างน้อย 60 ม. แต่ถ้าเป็นป้ายแนะนำ จะต้องติดตั้งห่างกันไม่น้อยกว่า 100 ม. ป้ายจราจรที่อยู่ใกล้กันเกินไปจะทำให้อ่านไม่ทัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งขณะที่รถวิ่งด้วยความเร็วสูง

ป้ายเตือนโดยปกติติดไว้ล่วงหน้า ก่อนที่จะถึงจุดต้องการจะเตือนผู้ขับรถ สำหรับการติดตั้งป้ายบังคับให้ติดในที่ซึ่งต้องการบังคับหรือห้ามกระทำนั้น เช่น ป้ายหยุด ให้ติดตั้งให้ใกล้จุดที่ต้องการให้รถหยุดเท่าที่จะทำได้ ป้ายบังคับบางป้าย ให้ติดตั้งซ้ำกันเป็นช่วงๆ ตลอดระยะทางที่ต้องการบังคับนั้นๆ ป้ายแนะนำให้ติดตั้งก่อนที่จะถึงทางแยกเพื่อให้ผู้ขับขี่มีเวลาพอในการเลือกเส้นทางก่อนที่จะถึงจุดตัดสินใจพอสมควร รายละเอียดเกี่ยวกับตำแหน่งติดตั้งป้ายจราจรแต่ละชนิดแต่ละป้ายได้กำหนดไว้ในรายละเอียดของป้ายนั้นแล้ว

1.9.6 การปรับให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม

ป้ายจราจรทุกป้ายจะต้องปักหรือติดตั้งเข้าหาทิศทางของยวดยานโดยติดตั้งให้เอียงออกจากแนวตั้งฉากการจราจรเล็กน้อยประมาณ 5 องศา เพื่อไม่ให้เกิดการสะท้อนแบบกระจกเงา (Mirror Reflection) จากป้าย

การติดตั้งป้ายตามทางโค้ง จะต้องคำนึงถึงทิศทางการมองของผู้ขับขี่ยวดยานมากกว่าขอบของทางเดินรถในตำแหน่งที่ติดตั้งป้าย

ป้ายจราจรจะต้องปักหรือติดตั้งให้อยู่ในแนวดิ่ง นอกจากในกรณีของทางขึ้นเขาหรือทางลงเขา แผ่นป้ายจราจรอาจจะติดตั้งทำมุมกับแนวดิ่งเล็กน้อยเพื่อช่วยให้ผู้ขับรถมองเห็นป้ายได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

1.9.7 เสาและการแขวนป้าย

เสาป้ายจราจรจะต้องตอกหรือฝังลงในดิน ไม่โยกคลอนหรือบิดไปมาได้ ป้ายที่ติดตั้งถาวรควรเทคอนกรีต หรือยึดโคนเสาระดับใต้ดินด้วย เสาป้ายจราจรสำหรับป้ายบังคับ ป้ายเตือน และป้ายหมายเลขทางหลวงให้ใช้เสาเดียว ส่วนป้ายแนะนำอื่นๆ และป้ายเตือนที่ใช้ข้อความมีรูปร่างเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าให้ใช้เสาคู่ รายละเอียดของโครงสร้างรองรับป้ายแสดงไว้ในเอกสาร ภาคที่ 2 เล่มที่ 1

ป้ายจราจรในเขตชุมชนอาจจะทำการติดตั้งบนส่วนรองรับอื่นๆ ได้เช่น บนเสาไฟสัญญาณ เสาไฟส่องสว่าง เสาโทรเลข ส่วนของสะพาน ฯลฯ ทั้งนี้ เพื่อลดค่าใช้จ่าย และลดสิ่งกีดขวางบนทางเท้าให้น้อยลง แต่ทั้งนี้ต้องให้เป็นไปตามตำแหน่งที่ถูกต้องและได้รับความยินยอมของหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเหล่านั้นเสียก่อน

1.10 วัสดุ

ป้ายจราจรรวมทั้งส่วนประกอบจะต้องใช้วัสดุที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพถูกต้องตามมาตรฐานอุตสาหกรรมของประเทศไทย

คุณภาพวัสดุ ที่เกี่ยวกับเสา (Mounting posts) ฐานรับเสา (Base housings) แผ่นป้าย (Sign plates) โครงป้าย (Frames and Stiffening) และตัวยึดเกาะต่างๆ (Fixtures and Fitting) นอกจากจะระบุรายละเอียดในแบบวัสดุเหล่านี้ จะต้องมีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

1.11 การบำรุงรักษา

ป้ายจราจรทุกป้ายจะต้องรักษาไว้ให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสม สะอาด และสามารถอ่านชัดเจนทุกเวลา ป้ายจราจรซึ่งเกิดการชำรุดเสียหายต้องเปลี่ยนทันที

ป้ายจราจรซึ่งขาดการบำรุงรักษาจะเสียความสำคัญในการควบคุมการจราจร ป้ายที่สกปรก กะเทาะหรือชำรุด จะทำให้ไม่ได้รับผลเต็มที่

เพื่อที่จะให้มีการบำรุงรักษาป้ายจราจรอย่างเพียงพอและทั่วถึง จะต้องมีการตรวจสอบเป็นประจำและควรจะมีตารางปฏิบัติในการบำรุงรักษา เช่น ล้างทำความสะอาด และเปลี่ยนป้ายที่ชำรุดเสียหาย ป้ายจราจรทุกป้ายจะได้รับการบำรุงรักษาอย่างน้อย 2 ครั้งต่อปี การตรวจสอบป้ายจราจรทั้งในเวลากลางวันและกลางคืนจะทำให้ป้ายจราจรมีความหมายต่อผู้ขับมากกว่าการตรวจสอบเฉพาะในเวลากลางวันแต่อย่างเดียว ทั้งนี้เนื่องจากคุณสมบัติของการสะท้อนแสงไม่สามารถจะตรวจพบได้ในเวลากลางวัน ป้ายที่ตรวจพบว่าไม่ถูกต้องตามคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งจะต้องรีบทำการแก้ไขโดยทันที

ในกรณีของป้ายจราจรที่ใช้แสงสว่างส่องป้ายจะต้องมีการตรวจสอบระบบไฟฟ้าเพิ่มเติมจากที่ได้กำหนดไว้ข้างต้น

โดยรายละเอียดของการบำรุงรักษาเครื่องหมายจราจรได้จัดทำไว้ในเอกสารภาคที่ 2 เล่มที่ 2

1.12 รหัสป้ายจราจร

เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงาน ได้จัดทำตารางต่อท้ายป้ายจราจรแต่ละป้าย พร้อมทั้งรายละเอียด โดยกำหนดให้ป้ายจราจรทุกป้ายมีเลขรหัสกำกับ ดังมีหลักการต่อไปนี้

1) ประเภทป้ายบังคับ ใช้รหัสนำหน้าตัวอักษร “บ.” และตามด้วยหมายเลขป้ายเรียงเริ่มต้นจากหมายเลข 1 ไปจนถึงหมายเลขป้ายสุดท้าย

2) ประเภทป้ายเตือน ใช้รหัสนำหน้าตัวอักษร “ต.” และตามด้วยตัวเลขหมายเลขป้ายเรียงเริ่มต้นจากหมายเลข 1 ไปจนถึงหมายเลขป้ายสุดท้าย

3) ประเภทป้ายแนะนำ ใช้รหัสนำหน้าตัวอักษร “น.” และตามด้วยตัวเลขหมายเลขป้ายเรียงเริ่มต้นจากหมายเลข 1 ไปจนถึงหมายเลขป้ายสุดท้าย

4) ป้ายเสริมที่ใช้ร่วมกับประเภทป้ายต่างๆ ใช้รหัสนำหน้าตามกลุ่มประเภทป้ายตามด้วยตัวอักษร “ส” และตามด้วยหมายเลขป้ายเรียงเริ่มต้นจากหมายเลข 1 ไปจนถึงหมายเลขป้ายสุดท้ายของแต่ละประเภทป้าย

1.13 หน่วยและวิธีการในการวัด

เพื่อให้เป็นบรรทัดฐานเดียวกัน กำหนดให้ใช้หน่วยในการวัดซึ่งปรากฏในหนังสือคู่มือเล่มนี้เป็นมิลลิเมตรทุกแห่ง นอกจากที่ได้กำหนดไว้เฉพาะแห่งเฉพาะราย

2 ป้ายบังคับ (Regulatory Signs)

2.1 บทนำ

2.1.1 ความมุ่งหมายของป้ายบังคับ

ป้ายบังคับ ได้แก่ป้ายจราจรที่มีความหมายเป็นการบังคับให้ผู้ใช้ทางปฏิบัติตามความหมายของเครื่องหมายจราจรที่ปรากฏอยู่ในป้ายนั้น โดยกำหนดให้ผู้ใช้ทางต้องกระทำ งดเว้นการกระทำ หรือจำกัดการกระทำในบางประการหรือบางลักษณะ ผู้ใดฝ่าฝืนย่อมมีความผิดตามกฎหมาย การติดตั้งป้ายจราจรชนิดนี้จึงต้องศึกษาและพิจารณาอย่างรอบคอบ และติดตั้งเฉพาะที่จำเป็นเท่านั้น

2.1.2 การใช้ป้ายบังคับ

ป้ายบังคับต้องใช้เพื่อการแจ้งให้ผู้ใช้ทางได้ปฏิบัติตามกฎระเบียบหรือข้อบังคับที่ได้กำหนดไว้ที่บริเวณนั้น และเพื่อแสดงการใช้ข้อบังคับตามที่กฎหมายกำหนด

ป้ายบังคับต้องติดตั้ง ณ ที่หรือใกล้เคียงกับตำแหน่งที่ต้องการบังคับ ถ้ามีความจำเป็นต้องติดตั้งป้ายบังคับบางประเภทเป็นการล่วงหน้าก่อนถึงจุดที่จะบังคับ ให้ติดตั้งป้ายเสริมแสดงระยะที่จะเริ่มต้นบังคับไว้ข้างล่าง ป้ายบังคับทุกป้ายต้องสามารถมองเห็นได้ชัดเจน ข้อความ เครื่องหมาย และสัญลักษณ์ จะต้องอ่านและเข้าใจง่าย มีความหมายตรงกับความต้องการในการบังคับ และการใช้ป้ายบังคับจะต้องเป็นอย่างเดียวกัน (Uniformity) สำหรับการบังคับที่เหมือนกันทั่วประเทศ

บริเวณใดที่มีผู้ฝ่าฝืนป้ายบังคับเป็นจำนวนมาก ควรพิจารณาแก้ไข ด้วยการทบทวนการติดตั้งป้าย ศึกษาทางด้านวิศวกรรมจราจรและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และใช้มาตรการอื่นทดแทนต่อไป

2.1.3 การจำแนกป้ายบังคับ

ป้ายบังคับจำแนกตามการใช้งานได้เป็น 3 พวกใหญ่ คือ

- ป้ายบังคับประเภทกำหนดสิทธิ์ (Priority Signs)
- ป้ายบังคับประเภทห้ามหรือจำกัดสิทธิ์ (Prohibitory or Restrictive Signs)
- ป้ายบังคับประเภทคำสั่ง (Mandatory Signs)

2.1.4 ลักษณะของป้ายบังคับ

โดยทั่วไป ป้ายบังคับมีรูปร่างเป็นแผ่นกลม โดยมีเครื่องหมาย สัญลักษณ์ตัวเลข ตัวอักษรเป็นสีดำอยู่บนพื้นป้ายสีขาว เส้นขอบป้าย และเส้นขีดกลางเป็นสีแดง นอกจาก

1) ป้ายหยุด (Stop Sign) เป็นรูปแปดเหลี่ยมด้านเท่า ตัวอักษรสีขาวบนพื้นป้ายสีแดง เส้นขอบป้ายสีขาว
2) ป้ายให้ทาง (Give Way Sign) เป็นรูปสามเหลี่ยมด้านเท่า มุมชี้ลง ตัวอักษรสีดำ เส้นขอบป้ายสีแดง
3) ป้ายห้ามจอดรถและป้ายห้ามหยุดรถ เป็นรูปแผ่นกลม พื้นป้ายสีน้ำเงิน เส้นนขอบป้ายและเส้นขีดกลางสีแดง
4) ป้ายบังคับประเภทคำสั่ง (Mandatory Signs) เป็นรูปแผ่นกลม พื้นป้ายสีน้ำเงิน เครื่องหมาย สัญลักษณ์ ตัวเลข ตัวอักษร และเส้นขอบป้ายสีขาว
5) ป้ายสุดเขตบังคับ เป็นรูปแผ่นกลม พื้นป้ายสีขาว ไม่มีเส้นขอบป้าย แต่มีเส้นขีดสีดำทะแยงจากขวาบนลงมาทางซ้าย
6) ป้ายบังคับข้อความ เป็นรูปสี่เหลี่ยมพื้นสีขาว เส้นขอบป้ายสีแดง ตัวเลข ตัวอักษร และสัญลักษณ์สีดำ
7) ป้ายประกอบ เป็นรูปสี่เหลี่ยมพื้นสีขาว เส้นขอบป้าย ตัวเลข ตัวอักษร และสัญลักษณ์สีดำ

ป้ายบังคับควรจะต้องมีการสะท้อนแสงหรือส่องสว่างเพื่อให้สามารถมองเห็นทั้งรูปร่างและข้อความ เครื่องหมาย และสัญลักษณ์ เหมือนกันทั้งในเวลากลางวันและกลางคืน ทั้งนี้เว้นแต่จะได้กำหนดเป็นอย่างอื่นเฉพาะป้ายนั้นๆ

2.2.1 ป้ายหยุด

หมายความว่า ผู้ขับขี่ต้องหยุดรถก่อนถึงทางขวางข้างหน้า หรือเส้นแนวหยุด และรอให้รถและหรือคนเดินเท้าบนทางขวางข้างหน้าผ่านไปก่อน เมื่อเห็นว่าปลอดภัยและไม่เป็นการกีดขวางการจราจรที่บริเวณทางแยกนั้นแล้วจึงให้เคลื่อนรถต่อไปได้ด้วยความระมัดระวัง

บ.1

ป้ายหยุด มีลักษณะเป็นรูปแปดเหลี่ยมด้านเท่า พื้นป้ายสีแดง เส้นขอบป้ายสีขาว มีตัวอักษรคำว่า **"หยุด"** สีขาว สูงประมาณ 1/3 เท่าของความสูงของป้ายอยู่ภายใน

ห้ามมิให้มีอักษรข้อความที่สองอื่นใดบนแผ่นป้ายหยุด

ป้ายหยุดบังคับให้รถทุกคันต้องหยุด การจราจรอาจติดขัดและไม่สะดวก จึงไม่ให้ใช้บนทางหลวงสายหลักหรือบริเวณทางแยกที่ควบคุมด้วยสัญญาณไฟจราจร ควรใช้ป้ายหยุดบนทางที่มีการจราจรน้อยกว่า ทางแยกที่ไม่จำเป็นต้องหยุดรถตลอดเวลา ควรใช้มาตรการอื่นที่เคร่งครัดน้อยกว่า เช่น ใช้ป้ายให้ทาง

ไม่สมควรติดตั้งป้ายหยุดในการควบคุมความเร็ว หรือเป็นการชั่วคราวเว้นแต่ในกรณีฉุกเฉินหรือเป็นการควบคุมการจราจรชั่วคราวในบริเวณงานก่อสร้างทาง

ให้พิจารณาใช้ป้ายหยุดเมื่อมีข้อตัดสินทางวิศวกรรมข้อหนึ่งข้อใดหรือมากกว่าดังข้างล่างนี้

(1) ทางแยกที่ทางสายรองมาบรรจบทางสายหลัก และคาดว่าถ้าไม่ติดตั้งป้ายหยุดเพื่อกำหนดสิทธิ์การผ่านทางแยกก่อนหลังแล้ว จะเกิดอันตรายจากอุบัติเหตุได้

(2) ถนนที่เข้าบรรจบกับทางหลวงหรือถนนที่การจราจรวิ่งผ่านตลอด (Through Highways or Streets)

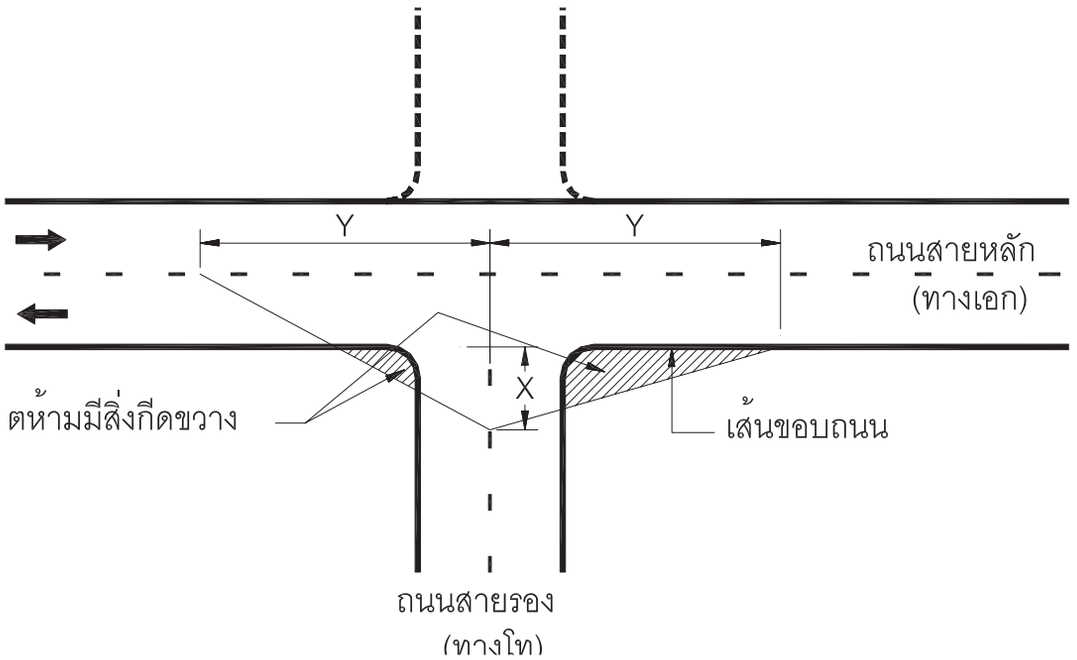
(3) ทางแยกซึ่งอยู่ในบริเวณพื้นที่ที่ทุกทางแยกมีการควบคุมการจราจรด้วยสัญญาณไฟ แต่ไม่ได้มีการติดตั้งสัญญาณไฟที่ทางแยกนั้น

(4) ทางแยกที่มีลักษณะสภาพของทางและการจราจรประกอบกันดังนี้ คือ ยวดยานส่วนมากใช้ความเร็วสูง ระยะการมองเห็นจำกัด และมีสถิติการเกิดอุบัติเหตุที่รุนแรง

(5) ทางแยกที่มีระยะมองเห็นจำกัด โดยพิจารณาจากตำแหน่งที่ระยะ 3 เมตร จากทางแยกบนถนนสายรอง หากระยะมองเห็นปลอดภัย (Y) ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดในตารางด้านล่างตามความเร็วของการจราจรบนถนนสายหลัก ทางแยกนั้นสมควรที่จะติดตั้งป้ายหยุดบนถนนสายรอง

โดย X คือ ระยะจากรถถึงทางแยกบนถนนสายรอง

Y คือ ระยะมองเห็นที่ปลอดภัยต่ำสุดบนถนนสายหลักที่ความเร็วต่างๆ

รูปที่ 2-1 แสดงระยะการมองเห็นจากถนนสายรองกับถนนสายหลักที่เพียงพอ

ตารางที่ 2-1 ระยะการมองเห็นกับการติดตั้งป้ายหยุดที่ทางแยก

ความเร็วบนถนนสายหลัก(กม./ชม.)	ระยะบนถนนสายรอง X (ม.)	ระยะบนถนนสายหลัก Y (ม.)
40	3	20
50	3	30
60	3	40
70	3	55
80	3	65
90	3	80
100	3	95
110	3	115
120	3	140

หมายเหตุ - ความเร็วให้ใช้ตามที่กฎหมายกำหนด เว้นเสียแต่ว่าความเร็วสำคัญ (85 percentile speed) จะสูงกว่า ก็ใช้ความเร็วสำคัญ

- ถ้าถนนสายหลักเป็นทางหลวงสายประธาน ระยะ X กำหนดให้ใช้เท่ากับ 4.5 ม.
- ระดับความสูงสายตาของผู้ขับขี่เท่ากับ 1.15 ม.
- ถนนสายหลักเป็นทางคู่ที่มีเกาะกลางกว้างมากพอสำหรับรถหยุดรอได้ ไม่ต้องตรวจสอบระยะการมองเห็นทางด้านซ้าย
- ถ้าถนนสายหลักเป็นทางคู่หลายช่องจราจร ระยะ Y ทางด้านขวา ให้วัดจากขอบซ้ายสุดของช่องจราจรทางตรง

ในกรณีที่ทางรถไฟตัดผ่านทางหรือถนนในระดับเดียวกันและถ้าไม่มีเครื่องหมายระวังรถไฟหรือสิ่งปิดกั้น พระราชบัญญัติการจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 63 ได้กำหนดให้ผู้ขับขี่ต้องลดความเร็วลงและหยุดรถห่างจากทางรถไฟไม่น้อยกว่า 5 เมตร เมื่อเห็นว่าปลอดภัยแล้วจึงจะขับผ่านไปได้ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องติดตั้งป้ายหยุดที่บริเวณดังกล่าวด้วย

การติดตั้งป้ายหยุดต้องให้อยู่ที่ด้านที่ถูกต้องของช่องทางเดินรถที่ต้องการบังคับ ไม่ควรให้ผู้ขับขี่ในทิศทางอื่นเห็น เมื่อพิจารณาเห็นว่าตำแหน่งที่ติดตั้งป้ายหยุดมีการมองเห็นที่จำกัดหรือตำแหน่งของป้ายหยุดอาจมองเห็นไม่ชัดในระยะที่รถจะหยุดได้ทันเนื่องจากถูกสิ่งอื่นบดบัง หรือเป็นทางโค้ง ตลอดจนความเร็วของรถที่เข้าสู่ทางแยกจนทำให้ผู้ขับขี่ยวดยานไม่สามารถหยุดตรงแนวที่จะให้รถหยุดได้ ให้ติดตั้งป้ายเตือน “หยุดข้างหน้า” (ต.54) ก่อนที่จะถึงป้ายหยุด

ห้ามมิให้ติดตั้งป้ายหยุดและป้ายให้ทางบนเสาเดียวกัน

แนวทางปฏิบัติในการติดตั้งป้ายหยุดมีดังต่อไปนี้

1) ป้ายหยุดต้องทำการติดตั้งใกล้แนวที่จะให้รถหยุด และควรจะใช้เส้นหยุด (Stop Line) โดยมีหรือไม่มีคำว่า “หยุด” บนผิวจราจรด้วยก็ได้
2) ตรงบริเวณทางแยก เมื่อจะให้ติดตั้งป้ายหยุดให้ติดตั้งห่างจากขอบผิวจราจรด้านใกล้ของทางขวางหน้าในระยะไม่เกิน 10 เมตร และไม่น้อยกว่า 1.20 เมตร ในกรณีที่มีทางคนข้ามด้วยให้ติดตั้งป้ายหยุดก่อนถึงขอบทางข้าม 1.20 เมตร
3) ความสูงและระยะตามแนวขวางของป้ายหยุดให้ถือตามมาตรฐานของป้าย ดังแสดงไว้ในบทที่ 1 รูปที่ 1-5
4) โดยทั่วไปให้ติดตั้งป้ายหยุดด้านซ้ายของทาง สำหรับทางแยก ซึ่งมีรัศมีกว้าง (Wide Throat Intersections) ป้ายหยุดที่ติดตั้งไว้แล้วทางด้านซ้ายอาจจะมองเห็นไม่ชัดเจน ควรใช้เส้นหยุดพร้อมทั้งข้อความบนพื้นทางคำว่า “หยุด” ด้วย (ระยะห่างจากเส้นหยุดอย่างน้อย 2.0 แต่ไม่มากกว่า 15 ม.) และอาจติดตั้งป้ายหยุดเสริมด้านขวาของทางอีกด้วยก็ได้

2.2.2 ป้ายให้ทาง

หมายความว่า รถทุกชนิดต้องระมัดระวังให้ทางแก่รถและคนเดินเท้าในทางขวางหน้าผ่านไปก่อน เมื่อเห็นว่าปลอดภัยและไม่เป็นการกีดขวางการจราจรที่บริเวณทางแยกนั้นแล้ว จึงให้เคลื่อนต่อไปได้ด้วยความระมัดระวัง

บ.2

ป้ายให้ทางมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมด้านเท่า มุมแหลมอยู่ล่าง พื้นป้ายสีขาว เส้นขอบป้ายสีแดง มีอักษรคำว่า “ให้ทาง” สีดำอยู่ภายใน

ป้ายให้ทางใช้สำหรับจำกัดสิทธิ์การเข้าสู่ทางแยกบางแห่งโดยเฉพาะ รถที่ควบคุมด้วยป้ายให้ทางต้องชะลอความเร็วลงหรือหยุด ป้ายให้ทางใช้ติดตั้งเช่นเดียวกับป้ายหยุด คือ แสดงความสำคัญของทางข้างหน้า แตกต่างกับป้ายหยุดตรงที่รถไม่ต้องหยุดเสมอไปเมื่อมาถึงทางแยก เพราะผู้ขับขี่สามารถมองเห็นรถบนทางหลวงที่ตัดขวางในระยะที่เพียงพอต่อการตัดสินใจขับผ่านทางแยกหรือหยุดรอ

สมควรใช้ป้ายให้ทางในกรณีดังต่อไปนี้

1) ผู้ขับขี่สามารถหยุดรถหรือผ่านทางแยกไปได้อย่างปลอดภัย โดยที่มองเห็นแนวโน้มการติดขัดหรือขัดกันของการจราจรได้ ทั้งๆที่การจราจรบนทางขวางหน้ายังใช้ความเร็วตามปกติที่กำหนดไว้ หรือตามความเร็วส่วนมาก

2) ที่ทางเชื่อมโยงเข้าสู่ทางหลวงพิเศษหรือถนนที่ใช้ความเร็วต่อเนื่องสูง ซึ่งไม่มีช่องจราจรเร่งความเร็วที่เพียงพอหรือระยะการมองเห็นไม่เพียงพอ

3) ช่องจราจรซึ่งมีเกาะแบ่งสำหรับรถเลี้ยวซ้ายบรรจบกับทางขวางหน้าและไม่มีช่องจราจรเร่งความเร็วที่เพียงพอ

4) ช่องเปิดเกาะทางคู่ (Divided Highway) หรือถนนที่เชื่อมโยงระหว่างทางคู่ ซึ่งมีความยาวตั้งแต่ 9.00 เมตร ในการกลับรถ ก่อนที่รถจะวิ่งเข้าสู่ทางเดินรถที่สองให้ติดตั้งป้ายให้ทาง และในกรณีอย่างเดียวกันทางแยกที่ทางหรือถนนตัดผ่านหรือบรรจบกับทางคู่ทางและระยะระหว่างทางคู่ (เกาะกลาง) ยาวตั้งแต่ 9.00 เมตร ให้ติดตั้งป้ายหยุดก่อนเข้าทางเดินรถแรก และติดตั้งป้ายให้ทางที่ทางเดินรถที่สอง (ดูรูปที่ 2.2)

5) ทางแยกอื่นๆ ที่นอกเหนือเงื่อนไขในตารางที่ 2-1 ของป้ายหยุด ให้ติดตั้งป้ายให้ทาง

การติดตั้งป้ายให้ทางต้องให้อยู่ที่ด้านที่ถูกต้องของช่องทางเดินรถที่ต้องการบังคับไม่ควรให้ผู้ขับขี่ในทิศทางอื่นเห็นเช่น ทางแยกบรรจบกันเป็นมุมแหลม การติดตั้งป้ายให้ทางต้องไม่ให้รถทางขวางมองเห็นป้ายด้วย

ห้ามมิให้ติดตั้งป้ายให้ทางและป้ายหยุดบนเสาเดียวกัน

เมื่อพิจารณาเห็นว่าตำแหน่งที่ติดตั้งป้ายให้ทางมีการมองเห็นที่จำกัด หรือตำแหน่งของป้ายหยุดอาจมองเห็นไม่ชัดในระยะที่รถจะหยุดได้ทันเนื่องจากถูกสิ่งอื่นบดบัง ต้องติดตั้งป้ายเตือนให้ทางข้างหน้า (ต.55) ล่วงหน้าก่อนถึงป้ายให้ทางด้วย

เมื่อเห็นว่ามีความจำเป็น เพื่อให้ผู้ขับขี่เข้าใจความหมายของป้ายให้ทางดีขึ้น ควรติดตั้งป้ายเสริมหรือป้ายประกอบพื้นขาว ตัวอักษรและเส้นขอบป้ายสีดำ ข้อความ “ให้รถทางขวางไปก่อน” ใต้ป้ายให้ทางด้วย

การใช้เครื่องหมายจราจรบนพื้นทาง “เส้นให้ทาง” ประกอบการใช้ป้ายให้ทาง ให้พิจารณาตำแหน่งที่จะหยุดรถได้อย่างปลอดภัยเมื่อต้องหยุดให้รถทางขวางผ่านไปก่อน ถ้ามีเส้นทางข้ามที่ทางแยก เส้นให้ทางต้องอยู่ก่อนเส้นทางข้าม

แนวทางปฏิบัติในการติดตั้งป้ายให้ทางเช่นเดียวกันกับการติดตั้งป้ายหยุด

2.2.3 ป้ายให้รถสวนทางมาก่อน

หมายความว่า ผู้ขับขี่ต้องหยุดรถตรงตำแหน่งที่ติดตั้งป้ายและรอให้รถที่กำลังสวนทางมาผ่านไปก่อน หากมีรถข้างหน้าหยุดรออยู่ก่อนก็ให้หยุดรอถัดต่อกันตามลำดับ เมื่อรถที่สวนทางมาได้ผ่านไปหมดแล้วจึงเคลื่อนรถที่หยุดตรงป้ายนี้ผ่านไปได้

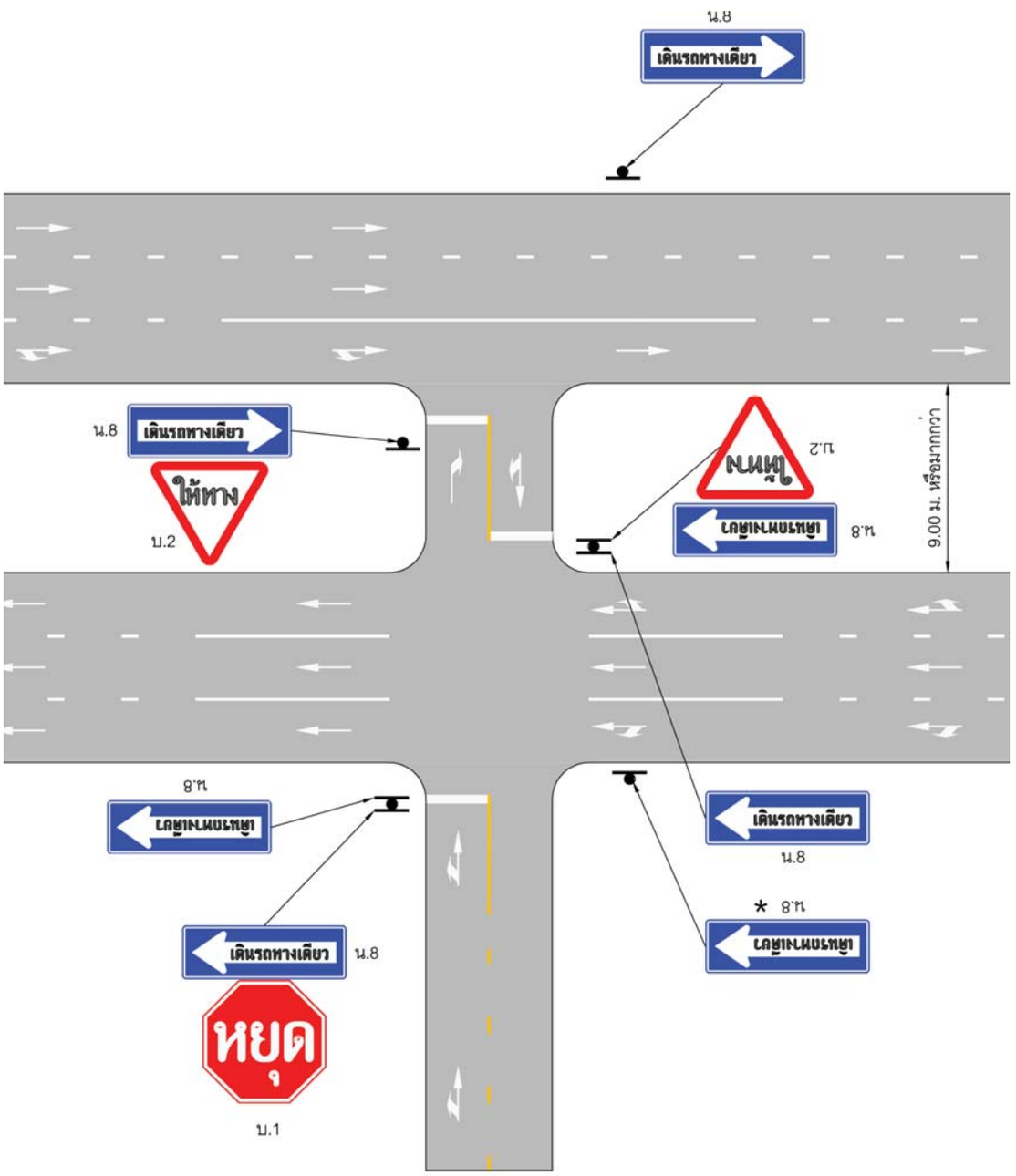

บ.3

ป้ายให้รถสวนทางมาก่อน มีลักษณะเป็นรูปกลมพื้นป้ายสีขาว เส้นขอบป้ายสีแดง ภายในป้ายมีเครื่องหมายลูกศรสีแดงชี้ขึ้นอยู่ทางด้านซ้าย และเครื่องหมายลูกศรสีดำชี้ลงมาทางด้านขวาของศูนย์กลางของป้าย

ให้ใช้ป้ายให้รถสวนทางมาก่อน ที่บริเวณทางแคบ เช่น สะพานแคบ ทางเบี่ยงหรือสะพานเบี่ยงช่องจราจรเดียวในระหว่างการก่อสร้าง รถเดินสวนทางกันไม่ได้และภายใต้เงื่อนไขที่ทางหลวงหรือถนนนั้นมีปริมาณจราจรไม่มาก และการมองเห็นระหว่างการจราจรทั้งสองด้านชัดเจนด้วย เพื่อกำหนดให้รถด้านหนึ่งต้องหยุดรอตรงตำแหน่งที่ติดตั้งป้ายให้รถสวนทางมาก่อน

ให้ติดตั้งป้ายก่อนสิ้นสุดทางสองช่องจราจรหรือทางตอนที่กว้างพอสำหรับการเดินรถสวนทาง ในระยะไม่น้อยกว่า 10.00 ม. ควรติดตั้งป้ายเตือนทางแคบ ป้ายจำกัดความเร็ว หรือป้ายจราจรแนะนำอื่นๆ ให้ผู้ขับขี่ยวดยานทราบล่วงหน้าด้วย

รูปที่ 2-2 การติดตั้งป้ายหยุดและให้ทางบริเวณทางแยกที่เกาะกลางมากกว่า 9 ม.

** อาจติดตั้งเพิ่มเติมได้ตามสมควร*

ป้ายบังคับประเภทกำหนดสิทธิ์ (Priority Signs)

บ.1

บ.2

บ.3

2.3 ป้ายบังคับประเภทห้ามหรือจำกัดสิทธิ์ (Prohibitory or Restrictive Signs)

2.3.1 ป้ายห้ามแซง

หมายความว่า ห้ามขับรถแซงขึ้นหน้ารถคันอื่นในเขตทางที่ติดตั้งป้าย

บ.4

ป้ายห้ามแซง มีลักษณะเป็นรูปกลม พื้นป้ายสีขาวเส้นขอบป้ายสีแดง ภายในบรรจุเครื่องหมายลูกศรสีดำชี้ขึ้น 2 อัน ในลักษณะแสดงการวิ่งขึ้นหน้ากัน และมีขีดสีแดงทำมุม 45 องศา กับแนวระดับพาดทับเครื่องหมายลูกศรที่อยู่ทางด้านขวา โดยเริ่มจากทางด้านซ้ายของป้ายลงไปสู่ทางด้านขวาของป้าย

ให้ใช้ป้ายห้ามแซงที่บริเวณห้ามแซง เนื่องจากทางหลวงหรือถนนมีข้อจำกัดทางกายภาพ ระยะการมองเห็นไม่เพียงพอเพราะถูกบดบังด้วยสิ่งกีดขวาง และไม่สามารถตีเส้นทึบห้ามแซงบนผิวจราจรได้ หรือใช้ประกอบเส้นทึบห้ามแซงในกรณีที่ผู้ขับขี่มองเห็นเส้นทึบห้ามแซงไม่ชัดเจนและการติดตั้งป้ายห้ามแซงยังไม่สามารถที่จะทำให้ผู้ขับรถปฏิบัติตามได้ ให้ติดตั้งป้ายเตือนเขตห้ามแซง (ต.61) เพิ่มทางด้านขวาทางด้วย

ไม่จำเป็นต้องใช้ป้ายห้ามแซงประกอบเส้นทึบห้ามแซงก่อนเข้าทางแยก เพราะว่าได้ติดตั้งป้ายเตือนทางแยกมาก่อนแล้ว ซึ่งผู้ขับขี่จะต้องชะลอความเร็วลงเพื่อผ่านทางแยก และตาม พรบ. จราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 46 (2) ซึ่งห้ามมิให้แซงรถในระยะ 30 ม. ก่อนถึงทางแยกอยู่แล้ว

ทางหลวงหรือถนนที่ผ่านย่านชุมชนอาจจำเป็นต้องติดตั้งป้ายห้ามแซงเพื่อความปลอดภัยของผู้ใช้ทาง และทางหลวงที่มีเขตห้ามแซงยาวๆ ควรจะต้องติดตั้งป้ายห้ามแซงเป็นระยะๆ

ให้ติดตั้งป้ายห้ามแซงตรงจุดเริ่มต้นของการบังคับห้ามแซง (No-passing Zones) ซึ่งรายละเอียดการพิจารณา กำหนดเขตห้ามแซงอันเนื่องมาจากทางหลวงหรือถนนที่มีข้อจำกัดทางกายภาพได้แสดงไว้ในคู่มือเครื่องหมายจราจรบนพื้นทาง

2.3.2 ป้ายห้ามเข้า

หมายความว่า ห้ามรถทุกชนิดเข้าไปในเขตทางที่ติดตั้งป้าย

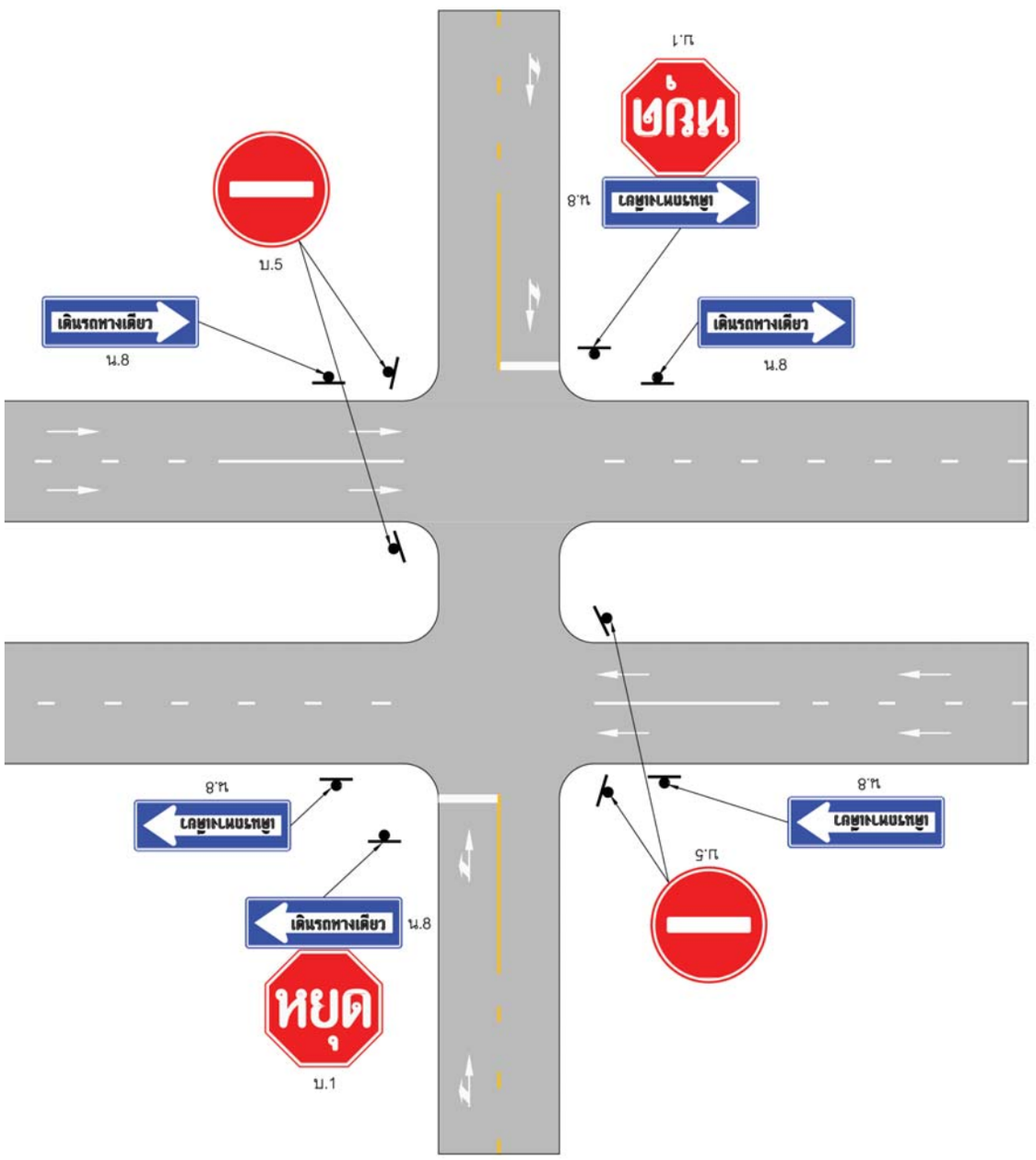
บ.5

ป้ายห้ามเข้า มีลักษณะเป็นรูปกลม พื้นป้ายแดง เส้นขอบป้ายสีขาว ภายในบรรจุเครื่องหมายขีดสีขาว

ให้ใช้ป้ายห้ามเข้า เพื่อห้ามมิให้ยวดยานทุกชนิดผ่านเข้าทางหลวงหรือถนนช่วงนั้น เพราะได้จัดให้เดินรถทางเดียว หรือปิดการจราจรเพื่อปรับปรุงซ่อมแซม หรือปิดการจราจรเพื่อการอื่น ควรใช้ป้ายห้ามเข้าที่ปากทางออกของทางเดินรถทางเดียว หรือที่บริเวณทางแยกที่ทางคู่ที่มีเกาะกลางกว้างมากตัดกัน รถที่เลี้ยวขวาอาจวิ่งสวนผิดทิศทางได้ ควรติดตั้งป้ายห้ามเข้าที่ด้านซ้ายและขวาของปากทางที่รถอาจสวนทางมองเห็น พร้อมทั้งติดตั้งป้ายแนะนำเดินรถทางเดียว (น.8) ด้านที่รถเลี้ยววิ่งเข้าไป (ดูรูปที่ 2-3)

ห้ามมิให้ใช้ป้ายห้ามเข้าในกรณีที่ปิดช่องจราจรเพียงบางส่วนของทางเดินรถ หรือติดตั้งท้ายรถซ่อมบำรุงทาง

ให้ติดตั้งป้ายห้ามเข้าตรงจุดเริ่มต้นเขตบังคับห้ามเข้าทางด้านซ้ายของทางวิ่ง และทางด้านขวาถ้าเป็นทางแยก หรือบริเวณที่ผู้ขับขี่ยวดยานอาจจะสับสน ทั้งนี้ ตำแหน่งที่ติดตั้งต้องมองเห็นให้ชัดเจน

รูปที่ 2-3 การติดตั้งป้ายห้ามเข้าในกรณีที่ถนนมีเกาะกลางกว้างมากตัดกัน และรถที่เลี้ยวขวาอาจวิ่งสวนผิดทิศทาง

2.3.3 ป้ายห้ามกลับรถไปทางขวา

หมายความว่า ห้ามกลับรถไปทางขวาไม่ว่าด้วยวิธีใดๆ

บ.6

2.3.4 ป้ายห้ามกลับรถไปทางซ้าย

หมายความว่า ห้ามกลับรถไปทางซ้ายไม่ว่าด้วยวิธีใดๆ

บ.7

ป้ายห้ามกลับรถ มีลักษณะเป็นรูปกลม พื้นป้ายสีขาวเส้นขอบป้ายสีแดง ภายในบรรจุเครื่องหมายลูกศรสีดำ โค้งกลับและมีขีดสีแดงทำมุม 45 องศา กับแนวระดับพาดทับเครื่องหมายลูกศรจากทางขวาลงมาทางซ้ายของป้าย (บ.6) และจากทางซ้ายลงมาทางขวาสำหรับป้าย (บ.7)

ให้ใช้ป้ายห้ามกลับรถ ที่บริเวณทางหลวงหรือถนนซึ่งได้พิจารณาทางด้านวิศวกรรมจราจรแล้วเห็นว่าจะเป็นอันตรายต่อผู้ใช้ทาง หรือทำให้การจราจรติดขัด

ไม่จำเป็นต้องติดตั้งป้ายห้ามกลับรถที่บริเวณหัวทางแยก เนื่องจากมีข้อห้ามตาม พรบ. จราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 53 (3) ดังนี้ “ห้ามมิให้ผู้ขับขี่กลับรถที่ทางร่วมทางแยก เว้นแต่จะมีเครื่องหมายจราจรให้กลับรถในบริเวณดังกล่าวได้” นอกจากนี้ ถ้าได้ติดตั้งป้ายห้ามกลับรถที่ทางแยกเป็นบางแห่งแล้ว จะทำให้ผู้ขับขี่เข้าใจผิดว่าสามารถกลับที่ทางแยกอื่นๆ ได้ เว้นเสียจะมีเครื่องหมายจราจรห้ามไว้

ให้ติดตั้งป้ายห้ามกลับรถตรงจุดที่ห้ามมิให้ทำการกลับรถบนทางหลวงสองช่องจราจรให้ติดตั้งทางด้านซ้ายทาง สำหรับช่องเปิดเกาะกลางบนทางหลวงหรือถนนที่เป็นทางคู่ ให้ติดตั้งที่ประมาณหัวเกาะหันป้ายมาทางที่ต้องการ ห้ามมองเห็น ในกรณีที่ห้ามมิให้กลับรถเป็นระยะทางยาว ให้ติดตั้งป้ายเสริมบอกระยะทางควบคู่ด้วยที่ป้ายแรก และติดตั้งป้ายห้ามกลับรถเป็นระยะๆตามความเหมาะสมโดยพิจารณาจากการมองเห็นป้ายเมื่อพ้นป้ายไปยังอีกป้ายหนึ่ง เมื่อสิ้นสุดของการห้าม ให้ติดตั้งป้ายสุดเขตบังคับ (บ.55)

2.3.5 ป้ายห้ามเลี้ยวซ้าย

หมายความว่า ห้ามเลี้ยวรถไปทางซ้าย

บ.8

2.3.6 ป้ายห้ามเลี้ยวขวา

หมายความว่า ห้ามเลี้ยวรถไปทางขวา

บ.9

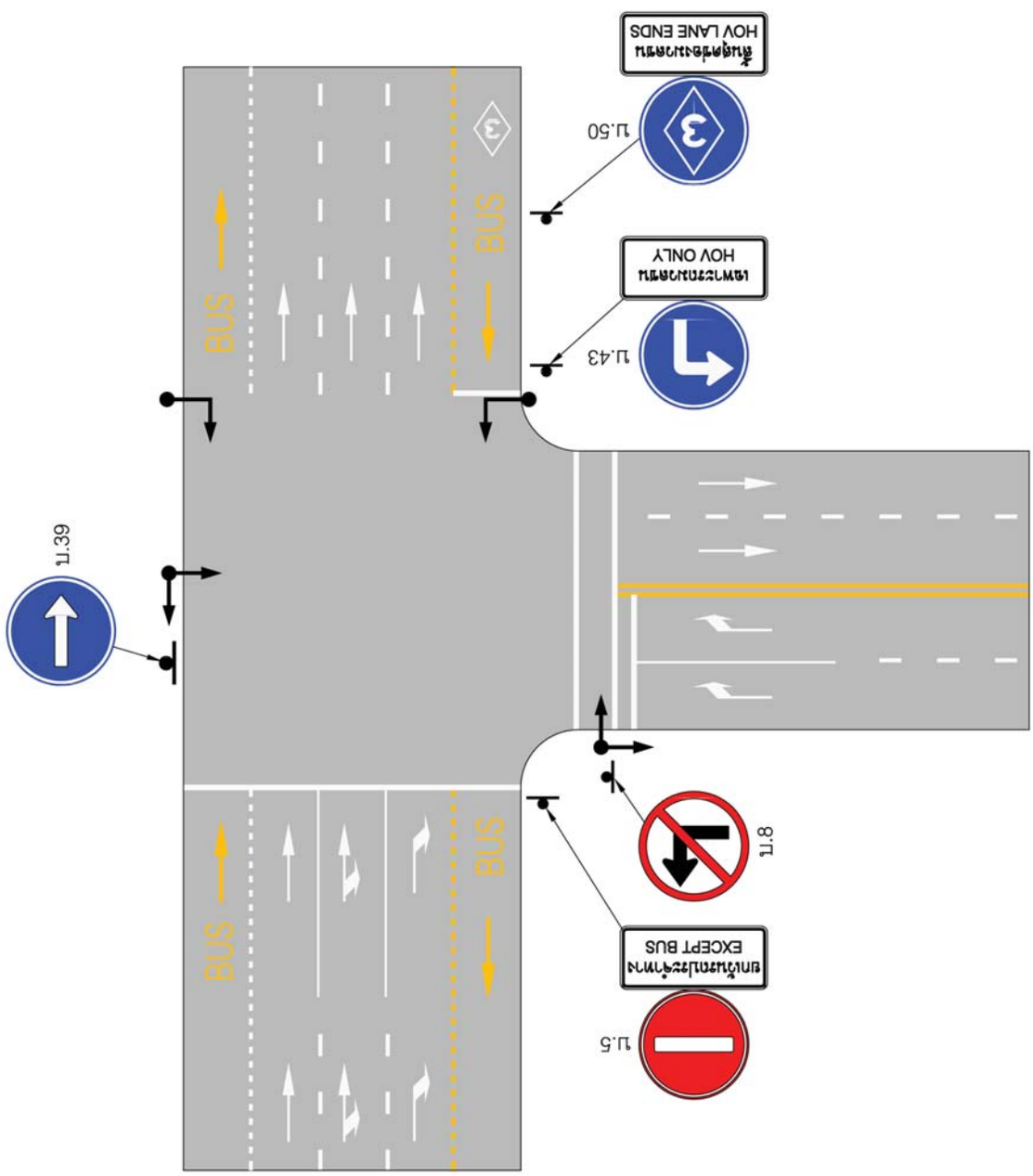
ป้ายห้ามเลี้ยว มีลักษณะเป็นรูปกลม พื้นป้ายสีขาวเส้นขอบป้ายสีแดง ภายในบรรจุเครื่องหมายลูกศรสีดำหักเป็นมุมฉาก ชี้ไปทางซ้ายหรือทางขวา มีขีดสีแดงทำมุม 45 องศา กับแนวระดับพาดทับเครื่องหมายลูกศรจากทางขวาของป้ายไปสู่ทางซ้ายด้านล่างของป้าย (บ.8) และจากทางซ้ายของป้ายไปสู่ทางขวาด้านล่างสำหรับป้าย (บ.9)

ใช้ป้ายห้ามเลี้ยว เพื่อห้ามมิให้รถทุกชนิดเลี้ยวไปในทิศทางที่ต้องการห้ามนั้นๆ ทางแยกที่เกิดจากทางคู่ตัดกันหรือทางเดินรถทางเดียวตัดกับทางคู่ ไม่แนะนำให้ใช้ป้ายห้ามเลี้ยวซ้ายหรือเลี้ยวขวาเพื่อป้องกันรถวิ่งสวนทางเข้าทางคู่ที่ทางแยก ควรใช้ป้ายห้ามเข้า (บ.5) ดังแสดงไว้ในรูปที่ 2.3

ให้ติดตั้งป้ายตรงจุดที่ห้ามมิให้ผู้ขับขี่เลี้ยวรถไปทางซ้ายหรือเลี้ยวรถไปทางขวา ในตำแหน่งที่ผู้ขับขี่มองเห็นได้ง่ายที่หัวมุมทางแยกด้านใกล้ด้านซ้ายหรือทั้งซ้ายและขวากรณีที่รถเดินทางเดียว ตำแหน่งป้ายอยู่ห่างจากขอบทางเดินรถที่ขวางหน้าไม่น้อยกว่า 3 เมตรและไม่มากกว่า 5 เมตร สำหรับการห้ามเลี้ยวขวาให้ติดตั้งป้ายห้ามเลี้ยวขวา (บ.9) ที่มุมทางแยกด้านไกลทางขวาเสริมด้วย

บริเวณทางสามแยกรูปตัวที (T) ที่ทางเดินรถขวางหน้าเดินรถทางเดียวไปทางซ้ายหรือทางขวา ให้ติดตั้งป้ายให้เดินรถทางเดียวไปทางซ้ายหรือทางขวา (บ.38 บ.39) ที่ขอบทางเดินรถด้านไกล ให้ป้ายหันเข้าหาทางเดินรถที่เข้าสู่ทางแยก (ดูรูปที่ 2-4)

ทางแยกที่ควบคุมด้วยสัญญาณไฟจราจร ควรติดตั้งป้ายห้ามเลี้ยวซ้าย (บ.8) หรือห้ามเลี้ยวขวา (บ.9) ที่เสาสัญญาณไฟจราจรที่ควบคุมการจราจรในทิศทางนั้นๆ ถ้าติดตั้งป้ายแยกจากเสาสัญญาณให้ระมัดระวังมิให้บดบังซึ่งกันและกัน

รูปที่ 2-4 การติดตั้งป้ายห้ามเลี้ยวประกอบกับป้ายให้เดินรถไปทางเดียวที่สามแยกรูปตัวที

2.3.7 ป้ายห้ามเปลี่ยนช่องเดินรถไปทางซ้าย

หมายความว่า ห้ามเปลี่ยนช่องเดินรถหรือช่องจราจรไปทางซ้าย

บ.10

2.3.8 ป้ายห้ามเปลี่ยนช่องเดินรถไปทางขวา

หมายความว่า ห้ามเปลี่ยนช่องเดินรถหรือช่องจราจรไปทางขวา

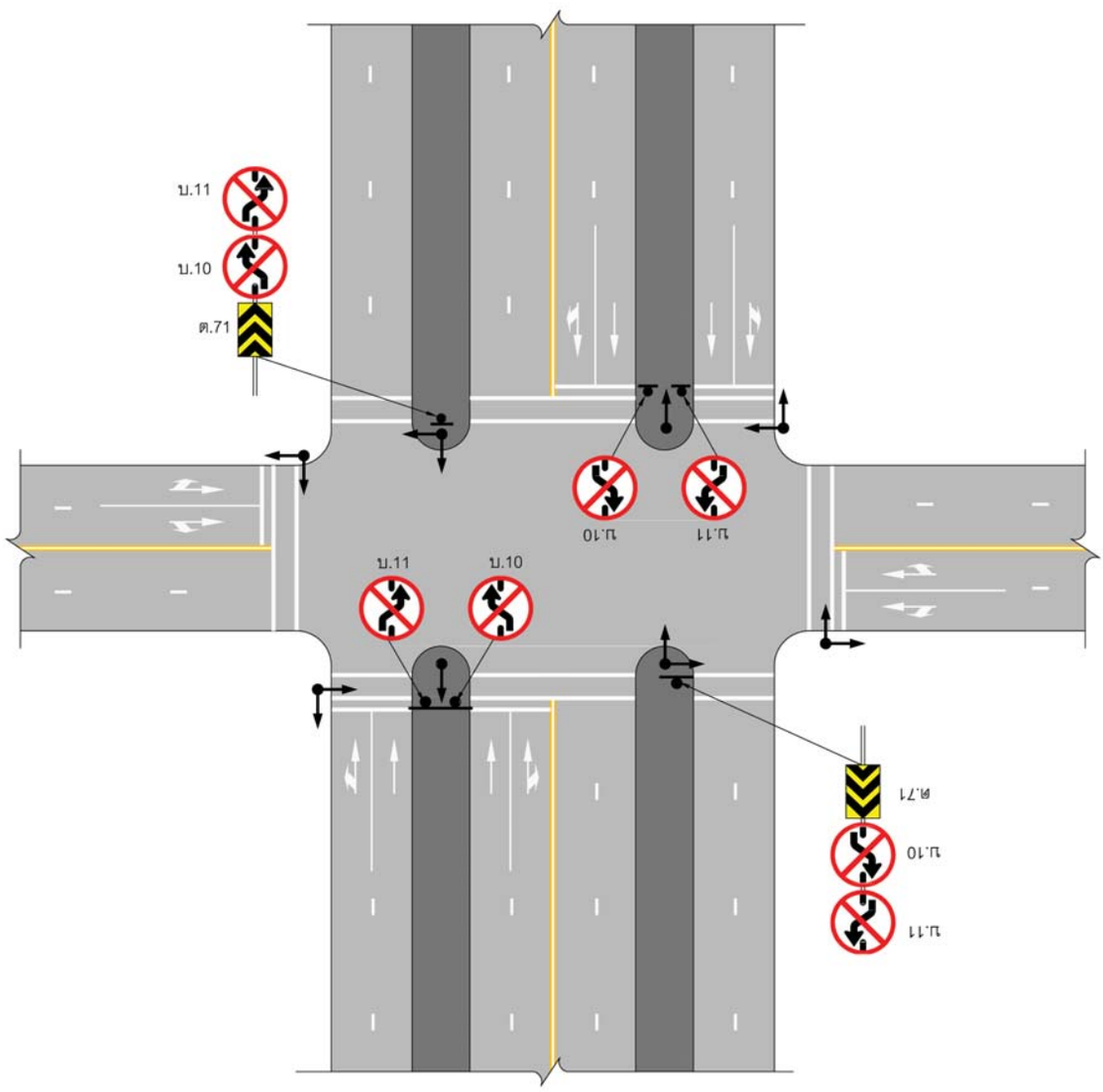

บ.11

ป้ายห้ามเปลี่ยนช่องเดินรถ มีลักษณะเป็นรูปกลม พื้นป้ายสีขาวเส้นขอบป้ายสีแดง ภายในบรรจุเครื่องหมายลูกศรสีดำหักเป็นตัวเอส (S) ชี้ไปทางซ้ายหรือทางขวา มีขีดสีแดงทำมุม 45 องศา กับแนวระดับพาดทับเครื่องหมายลูกศรจากทางขวาของป้ายไปสู่ทางซ้ายด้านล่างของป้าย (บ.10) และจากทางซ้ายของป้ายไปสู่ทางขวาด้านล่างของป้าย (บ.11)

ให้ใช้ป้ายห้ามเปลี่ยนช่องเดินรถไปทางซ้ายหรือห้ามเปลี่ยนช่องเดินรถไปทางขวา ที่บริเวณทางแยกบนทางหลวงหรือถนนที่มีเกาะแบ่งช่องเดินรถในทิศทางเดียวกัน(แยกเป็นทางหลักกับทางขนานหรือทางบริการ) เพื่อห้ามมิให้การจราจรเปลี่ยนช่องเดินรถจากด้านหนึ่งของเกาะแบ่งช่องเดินรถไปยังอีกด้านหนึ่ง (หรือเพื่อห้ามการจราจรในทิศทางเดียวกันบนทางหลักเปลี่ยนไปวิ่งบนทางขนาน หรือจากทางขนานไปทางหลักเมื่อผ่านทางแยก)

ให้ติดตั้งป้ายตรงตำแหน่งก่อนสิ้นสุดหัวเกาะแบ่งช่องเดินรถ (หัวเกาะทางขนาน) ด้านใกล้ในระยะ 3-5 ม. และที่หัวเกาะด้านไกล ถ้าบริเวณหัวเกาะมีเสาสัญญาณไฟจราจรให้ติดตั้งที่เสานั้น กรณีแยกเสาติดตั้งให้ระมัดระวังการบดบังซึ่งกันและกัน (ดูรูปที่ 2-5)

รูปที่ 2-5 การติดตั้งป้ายห้ามเปลี่ยนช่องเดินรถที่ทางแยกขนาดใหญ่มีหลายช่องจราจร

2.3.9 ป้ายห้ามเลี้ยวขวาหรือกลับรถ

หมายความว่า ห้ามเลี้ยวรถไปทางขวา หรือกลับรถ

บ.12

2.3.10 ป้ายห้ามเลี้ยวซ้ายหรือกลับรถ

หมายความว่า ห้ามเลี้ยวรถไปทางซ้าย หรือกลับรถ

บ.13

ป้ายห้ามเลี้ยวหรือกลับรถ ลักษณะเป็นรูปกลม พื้นป้ายสีขาวเส้นขอบป้ายสีแดง ภายในบรรจุเครื่องหมายลูกศรสีดำหักเป็นฉาก และลูกศรโค้งกลับชี้ไปทางซ้ายหรือทางขวา มีขีดสีแดงทำมุม 45 องศา กับแนวระดับพาดทับเครื่องหมายลูกศรจากทางซ้ายของป้ายไปสู่ด้านล่างขวา (บ.12) หรือจากทางขวาของป้ายไปสู่ทางซ้ายด้านล่างของป้าย (บ.13)

การใช้และการติดตั้งป้าย เหมือนกับป้ายห้ามกลับรถ (บ.6 และ บ.7) และป้ายห้ามเลี้ยวซ้ายหรือห้ามเลี้ยวขวา (บ.8 และ บ.9)

2.3.11 ป้ายห้ามรถยนต์ผ่าน

หมายความว่า ห้ามรถยนต์ทุกชนิดผ่านเข้าออกในเขตทางที่ติดตั้งป้าย

บ.14

2.3.12 ป้ายห้ามรถบรรทุกผ่าน

หมายความว่า ห้ามรถบรรทุกทุกชนิดผ่านเข้าออกในเขตทางที่ติดตั้งป้าย

บ.15

2.3.13 ป้ายห้ามรถจักรยานยนต์ผ่าน

หมายความว่า ห้ามรถจักรยานยนต์ผ่านเข้าออกในเขตทางที่ติดตั้งป้าย

บ.16

2.3.14 ป้ายห้ามรถพ่วงผ่าน

หมายความว่า ห้ามรถพ่วงทุกชนิดผ่านเข้าออกในเขตทางที่ติดตั้งป้าย

บ.17

2.3.15 ป้ายห้ามรถยนต์สามล้อผ่าน

หมายความว่า ห้ามรถยนต์สามล้อผ่านเข้าออกในเขตทางที่ติดตั้งป้าย

บ.18

2.3.16 ป้ายห้ามรถสามล้อผ่าน

หมายความว่า ห้ามรถสามล้อผ่านเข้าออกในเขตทางที่ติดตั้งป้าย

บ.19

2.3.17 ป้ายห้ามรถจักรยานผ่าน

หมายความว่า ห้ามรถจักรยานผ่านเข้าออกในเขตทางที่ติดตั้งป้าย

บ.20

2.3.18 ป้ายห้ามล้อเลื่อนลากเข็นผ่าน

หมายความว่า ห้ามล้อเลื่อนลากเข็นผ่านเข้าออกในเขตทางที่ติดตั้งป้าย

บ.21

2.3.19 ป้ายห้ามรถยนต์ที่ใช้ในทางเกษตรผ่าน

หมายความว่า ห้ามรถยนต์ที่ใช้ในทางเกษตรทุกชนิดผ่านเข้าออกในเขตทางที่ติดตั้งป้าย

บ.22

2.3.20 ป้ายห้ามเกวียนผ่าน

หมายความว่า ห้ามเกวียนทุกชนิดผ่านเข้าออกในเขตทางที่ติดตั้งป้าย

บ.23

2.3.21 ป้ายห้ามรถจักรยานยนต์และรถยนต์ผ่าน

หมายความว่า ห้ามรถจักรยานยนต์และรถยนต์ทุกชนิดผ่านเข้าออกในเขตทางที่ติดตั้งป้าย

บ.24

2.3.22 ป้ายห้ามรถจักรยาน รถสามล้อ และล้อเลื่อนลากเข็นผ่าน

หมายความว่า ห้ามรถจักรยาน รถสามล้อ และล้อเลื่อนลากเข็นทุกชนิดผ่านเข้าออกในเขตทางที่ติดตั้งป้าย

บ.25

2.3.23 ป้ายห้ามรถจักรยานยนต์ และรถยนต์สามล้อผ่าน

หมายความว่า ห้ามรถจักรยานยนต์ รถยนต์สามล้อทุกชนิดผ่านเข้าออกในเขตทางที่ติดตั้งป้าย

บ.26

ป้ายห้ามรถหรือยวดยานต่างๆ (บ.14-บ.26) มีลักษณะเป็นรูปกลมพื้นป้ายสีขาว เส้นขอบป้ายสีแดง ภายในบรรจุสัญลักษณ์สีดำเป็นรูปรถหรือยวดยานต่างๆ ที่ต้องการห้ามนั้นๆ และมีขีดสีแดงทำมุม 45 องศา กับแนวระดับพาดสัญลักษณ์นั้นๆ จากทางด้านซ้ายของป้ายลงไปสู่ด้านขวาของป้าย

ให้ใช้ป้ายห้ามยวดยานต่างๆตามที่ปรากฏในป้าย เพื่อห้ามเฉพาะยวดยานนั้นผ่านเข้าไปในเขตที่ต้องการห้าม กรณีที่ต้องการยกเว้นรถบางประเภท เช่น รถโดยสารประจำทาง ต้องติดตั้งป้ายบังคับประกอบที่แสดงด้วยข้อความ “ยกเว้นรถโดยสารประจำทาง” ควบคู่ไปกับป้ายบังคับที่ใช้ด้วย

ให้ติดตั้งป้ายบังคับห้ามยวดยานที่บริเวณจุดเริ่มต้นเขตที่ต้องการห้าม

2.3.24 ป้ายห้ามใช้เสียง

หมายความว่า ห้ามใช้เสียงสัญญาณ หรือทำให้เกิดเสียงที่ก่อการรบกวนด้วยประการใดๆ ในเขตทางที่ติดตั้งป้าย

บ.27

ป้ายห้ามใช้เสียง มีลักษณะรูปกลม พื้นป้ายบนสีขาวเส้นขอบป้ายสีแดง ภายในบรรจุสัญลักษณ์รูปแตรสีดำและมีขีดสีแดงทำมุม 45 องศากับแนวระดับพาดทับสัญลักษณ์จากทางด้านซ้ายลงไปสู่ด้านขวาของป้าย

ให้ใช้ป้ายห้ามใช้เสียง เพื่อมิให้ผู้ขับขี่บีบแตรในบริเวณพื้นที่ ที่ต้องการความสงบ เช่น เขตโรงพยาบาล เขตวัด

ให้ติดตั้งป้ายห้ามใช้เสียงก่อนถึงเขตห้ามใช้เสียงสัญญาณ 30-50 เมตร ควรติดตั้งป้ายสุดเขตบังคับ (บ.55) เมื่อพ้นเขตห้ามใช้เสียงสัญญาณไป 30–50 เมตรด้วย

2.3.25 ป้ายห้ามคนผ่าน

หมายความว่า ห้ามคนเดินผ่านเข้าออกในเขตทางที่ติดตั้งป้าย

บ.28

ป้ายห้ามคนผ่าน มีลักษณะเป็นรูปวงกลม พื้นป้ายสีขาว เส้นขอบป้ายสีแดง ภายในบรรจุสัญลักษณ์สีดำเป็นรูปคนและมีขีดสีแดงทำมุม 45 องศา กับแนวระดับพาดสัญลักษณ์นั้นๆ จากทางด้านซ้ายของป้ายลงไปสู่ด้านขวาของป้าย

ให้ใช้ป้ายห้ามคนผ่าน เพื่อห้ามคนเดินเท้าไม่ให้เข้าไปในเขตทางหลวงหรือถนนที่ออกแบบให้รถใช้ความเร็วต่อเนื่องสูง เช่น ทางของการทางพิเศษแห่งประเทศไทย หรือทางหลวงพิเศษ เป็นต้น หรือบริเวณที่มีอันตรายต่อคนเดินเท้าข้ามทาง

ให้ติดตั้งป้ายห้ามคนผ่านบริเวณที่ต้นทางของทางหลวงหรือถนนที่ต้องการห้าม สำหรับการห้ามคนเดินเท้า ข้ามทางให้ติดตั้งหันป้ายให้คนข้ามทางมองเห็น และควรติดตั้งป้ายเสริมข้อความแนะนำหรือลูกศรชี้ให้ไปข้ามทาง ที่เส้นทางข้าม

2.3.26 ป้ายห้ามจอดรถ

หมายความว่า ห้ามจอดรถทุกชนิดระหว่างแนวเขตที่กำหนด เว้นแต่การหยุดรับส่งคนหรือสิ่งของชั่วขณะ ซึ่งต้องกระทำโดยมิชักช้า

บ.29

ป้ายห้ามจอดรถ มีลักษณะเป็นรูปกลม พื้นป้ายสีน้ำเงิน เส้นขอบป้ายสีแดง มีขีดสีแดงทำมุม 45 องศา จากทางซ้ายของป้ายลงมาทางด้านขวาของป้าย

ให้ใช้ป้ายห้ามจอดรถ เพื่อห้ามมิให้รถทุกชนิดจอดที่บริเวณทางหลวงหรือถนนซึ่งได้ดุลพินิจทางวิศวกรรมหรือการศึกษาทางด้านวิศวกรรมจราจรแล้วว่าจะทำให้การจราจรติดขัดหรือไม่ปลอดภัยต่อผู้ใช้ทางอื่นๆ ในกรณีที่ต้องการกำหนดข้อยกเว้นบางประการ หรือใช้บังคับบางเวลา หรือกำหนดขอบเขตพื้นที่การบังคับ ให้ใช้ป้ายบังคับที่แสดงด้วยข้อความหรือสัญลักษณ์ หรือทั้งสองอย่างรวมกัน ติดตั้งควบคู่เป็นป้ายเสริมใต้ป้ายห้ามจอดรถ

กรณีที่ต้องการยกเว้นเฉพาะคนพิการ ก็ให้ใช้ป้ายเสริมข้อความ “ยกเว้นเฉพาะ” และติดตั้งป้ายแนะนำสำหรับคนพิการ (น.16) ก็ได้

ไม่แนะนำให้ใช้ป้ายห้ามจอดรถช่วยแสดงเขตพื้นที่ที่ห้ามจอดรถตาม พรบ. จราจรทางบก พ.ศ. 2522 เช่น บริเวณทางเท้า อุโมงค์ ทางแยก ฯลฯ เพราะว่าการติดตั้งป้ายไม่สามารถทำได้ทุกแห่งและครบถ้วนซึ่งจะทำให้มีข้ออ้างเมื่อมีการฝ่าฝืน

ให้ติดตั้งป้ายห้ามจอดรถตรงจุดเริ่มต้นเขตห้ามจอดรถและ/หรือเป็นระยะๆ ตลอดแนวที่ห้ามจอด โดยให้ตัวป้ายตั้งได้ฉากหรือขนานกับสันขอบทาง กรณีที่ตั้งติดตั้งฉากกับสันขอบทางหรือทางเดินรถให้ติดป้ายสองด้านประกบกันมองเห็นได้ทั้งด้านหน้าและด้านหลัง ป้ายเสริมที่เป็นลูกศรแสดงขอบเขตของการห้ามจอด (ลูกศร และระยะ) ให้ติดตั้งทะแยงมุม 30-45 องศากับทางเดินรถหันป้ายเข้าสู่ทิศทางจราจร

2.3.27 ป้ายห้ามหยุดรถ

หมายความว่า ห้ามหยุดรถหรือจอดรถทุกชนิดระหว่างแนวเขตที่กำหนดเป็นอันขาด

บ.30

ป้ายห้ามหยุดรถลักษณะเป็นรูปกลม พื้นป้ายสีน้ำเงิน เส้นขอบป้ายสีแดง มีขีดสีแดงทำมุม 45 องศา จากทางซ้ายของป้ายลงมาทางด้านขวาของป้ายและมีขีดสีแดงทำมุม 45 องศา จากทางขวาของป้ายลงมาทางด้านซ้ายของป้ายเพิ่มขึ้น

ให้ใช้ป้ายห้ามหยุดรถ เพื่อห้ามมิให้ผู้ใดหยุดหรือจอดรถบริเวณริมทางหลวงหรือถนนที่ได้ดุลพินิจทางวิศวกรรมหรือการศึกษาทางด้านวิศวกรรมจราจรแล้วว่าจะทำให้การจราจรติดขัดหรือเกิดอันตรายต่อผู้ใช้ทางอื่นๆ ได้ ในกรณีที่ต้องการกำหนดข้อยกเว้นบางประการ หรือใช้บังคับบางเวลา หรือกำหนดขอบเขตพื้นที่การบังคับ ให้ใช้ป้ายบังคับที่แสดงด้วยข้อความหรือสัญลักษณ์ หรือทั้งสองอย่างรวมกัน ติดตั้งควบคู่เป็นป้ายเสริมใต้ป้ายห้ามจอดรถ

ไม่แนะนำให้ป้ายห้ามหยุดรถช่วยแสดงเขตพื้นที่ที่ห้ามหยุดรถตาม พรบ. จราจรทางบก พ.ศ. 2522 เช่น บริเวณทางเท้า อุโมงค์ ทางแยก ฯลฯ เพราะว่าการติดตั้งป้ายไม่สามารถทำได้ทุกแห่งและครบถ้วนซึ่งจะทำให้มีข้ออ้างเมื่อฝ่าฝืน

ให้ติดตั้งป้ายห้ามหยุดรถตรงจุดเริ่มต้นเขตห้ามหยุดรถหรือเป็นระยะๆ ตลอดแนวที่ห้ามหยุดรถ ตัวป้ายตั้งได้ฉากหรือขนานกับสันขอบทาง กรณีที่ตั้งติดตั้งฉากกับสันขอบทางหรือทางเดินรถให้ติดป้ายสองด้านประกบกันมองเห็นทั้งด้านหน้าและด้านหลัง ป้ายเสริมที่เป็นลูกศรแสดงขอบเขตของการห้ามจอดให้ติดตั้งทะแยงมุม 30-45 องศากับทางเดินรถหันป้ายเข้าสู่ทิศทางจราจร

2.3.28 ป้ายหยุดตรวจ

หมายความว่า ผู้ขับขี่ต้องหยุดรถที่ป้ายนี้ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตรวจ และเคลื่อนรถต่อไปได้เมื่อได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจแล้วเท่านั้น

บ.31

ป้ายหยุดตรวจ มีลักษณะเป็นรูปวงกลม เส้นขอบป้ายสีแดง บรรจุสัญลักษณ์เป็นเส้นแนวนอนสีดำและมีข้อความหยุดอยู่ด้านบนของขีด และตรวจอยู่ด้านล่างของขีดเป็นสีดำ

ให้ใช้ป้ายหยุดตรวจ เพื่อให้ผู้ขับขี่หยุดรถ ณ ตำแหน่งที่ติดตั้งป้าย เพื่อให้เจ้าพนักงานหรือเจ้าหน้าที่เช่น ตำรวจ เจ้าหน้าที่ขนส่งทางบก และศุลกากร ได้ตรวจก่อนจะผ่านไปได้ การใช้ป้ายหยุดตรวจเป็นการชั่วคราวเมื่อสิ้นสุดภาระกิจแล้วต้องรื้อถอนออกไปทันที และไม่สมควรติดตั้งป้ายทิ้งไว้เมื่อไม่มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน

การติดตั้งป้ายหยุดตรวจชั่วคราวบนทางหลวงหรือถนน เพื่อความปลอดภัยของผู้ใช้ทางควรอยู่บนทางตรงและไม่มีความลาดชัน มีระยะการมองเห็นที่รถสามารถหยุดได้ทัน อย่างไรก็ตาม ควรมีการเตือนผู้ใช้ทางล่วงหน้าด้วยการติดตั้งป้ายเตือนและป้ายแนะนำล่วงหน้า เช่น ป้ายเตือนข้อความมีด่านตรวจข้างหน้า ป้ายจำกัดความเร็ว (บ.32) และป้ายห้ามแซง (บ.4) ระยะทางการติดตั้งป้ายล่วงหน้าป้ายแรกควรไม่น้อยกว่า 250 ม. สำหรับทางหลวงหรือถนนที่ใช้ความเร็วสูง หรือ 150 ม. สำหรับทางหลวงนอกเมืองทั่วไป ส่วนทางหลวงชานเมืองอาจลดจำนวนป้ายลงแต่ต้องให้ผู้ใช้ทางทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 100 ม.

2.4.2 ป้ายให้เดินรถทางเดียวไปทางซ้าย

หมายความว่า ทางข้างหน้าเป็นทางบังคับให้เดินรถทางเดียวไปทางซ้ายเท่านั้น

บ.38

2.4.3 ป้ายให้เดินรถทางเดียวไปทางขวา

หมายความว่า ทางข้างหน้าเป็นทางบังคับให้เดินรถทางเดียวไปทางขวาเท่านั้น

บ.39

ป้ายให้เดินทางเดียวไปทางซ้าย (บ.38) และป้ายให้เดินทางเดียวไปทางขวา (บ.39) มีลักษณะเป็นรูปกลม พื้นป้ายสีน้ำเงิน เส้นขอบป้ายสีขาว บรรจุเครื่องหมายลูกศรสีขาวในแนวนอน ชี้ไปทางซ้ายหรือทางขวา เพื่อแสดงว่าทางข้างหน้าเดินรถทางเดียวไปทางซ้ายหรือทางขวา

ให้ใช้ป้ายเดินรถทางเดียวไปทางซ้าย (บ.38) และป้ายให้เดินรถทางเดียวไปทางขวา (บ.39) เพื่อให้ผู้ขับขี่ได้ปฏิบัติตามคำสั่งให้เดินรถไปทางซ้ายหรือให้เดินรถไปทางขวา ที่บริเวณทางแยกที่ทางหลวงหรือถนนที่ตัดขวาง ซึ่งกำหนดให้เดินรถทางเดียวไปทางซ้ายหรือทางขวา

ให้ติดตั้งป้ายที่หัวมุมทางแยกด้านไกล ทั้งสองด้านหรือด้านเดียวแล้วแต่การจัดการจราจร โดยให้ป้ายห่างจากขอบทางเดินรถพอประมาณ กรณีทางแยกรูปตัวที (T) ให้ติดตั้งตรงกับการจราจรที่เข้าสู่ทางแยก ซึ่งผู้ขับขี่ที่เดินรถเข้าสู่ทางแยกสามารถเห็นได้ชัดเจน แต่ไม่กีดขวางคนเดินข้ามทางหรือบดบังสัญญาณไฟจราจร นอกจากนี้ ควรติดตั้งป้ายแนะนำ (น.8) “เดินรถทางเดียว” ด้วย

ที่บริเวณหัวมุมทางแยกด้านใกล้ ให้ติดตั้งป้ายให้เลี้ยวซ้ายหรือให้เลี้ยวขวา (บ.43 หรือ บ.44) หรือห้ามเลี้ยวซ้ายหรือห้ามเลี้ยวขวา (บ.8 หรือ บ.9) ด้วยแล้วแต่กรณีและความเหมาะสม แต่ไม่ควรติดตั้งป้ายห้ามและป้ายคำสั่งให้ปฏิบัติ ณ ที่เดียวกัน

2.4.4 ป้ายให้ชิดซ้าย

หมายความว่า ผู้ขับขี่ต้องขับรถผ่านไปทางด้านซ้ายของป้าย

บ.40

2.4.5 ป้ายให้ชิดขวา

หมายความว่า ผู้ขับขี่ต้องขับรถผ่านไปทางด้านขวาของป้าย

บ.41

ป้ายให้ชิดซ้าย มีลักษณะเป็นรูปกลมพื้นป้ายสีน้ำเงิน เส้นขอบป้ายสีขาว บรรจุเครื่องหมายลูกศรสีขาวทำมุม 45 องศา กับแนวระดับ ชี้ลงทางด้านซ้ายของป้าย

ป้ายให้ชิดขวา มีลักษณะเช่นเดียวกับป้ายให้รถชิดซ้ายใช้เครื่องหมายลูกศรสีขาวเอียงทำมุม 45 องศา กับแนวระดับ ชี้ลงทางด้านขวาของป้าย

ให้ใช้ป้ายชิดซ้ายหรือให้ชิดขวา สำหรับบริเวณทางหลวงหรือถนนที่ต้องการให้ผู้ขับขี่เดินรถไปทางซ้าย (บ.40) หรือเดินรถไปทางขวา (บ.41) ของอุปสรรคหรือสิ่งกีดขวางในทางเดินรถ เช่น เกาะกลางแบ่งทิศทางจราจร หรือเกาะจัดช่องจราจร

ให้ติดตั้งป้ายชิดซ้ายหรือชิดขวาตรงตำแหน่งที่อุปสรรคหรือสิ่งกีดขวางตั้งอยู่ หรือที่หัวเกาะ โดยให้ขอบป้ายอยู่ห่างจากสันขอบทาง (Curbs) ไม่น้อยกว่า 30 ซม. หรือห่างจากขอบทางเดินรถไม่น้อยกว่า 2.0 ม. ยกเว้นเฉพาะในบางกรณีที่ไม่สามารถติดตั้งได้ตามที่กำหนดข้างต้นนี้ ก็ให้พิจารณาติดตั้งตามความเหมาะสม แต่ต้องให้ผู้ขับขี่มองเห็นได้ชัดเจนในระยะไม่น้อยกว่า 150 ม. สำหรับทางหลวงหรือถนนนอกเมือง หรือไม่น้อยกว่า 60 ม. สำหรับในเมือง

ป้ายให้ชิดซ้าย (บ.40) โดยปกติจะใช้ติดตั้งบริเวณจุดเริ่มต้นทางคู่ ช่องเปิดเกาะบนทางคู่ (Median Opening) ทุกๆ แห่ง เฉพาะป้ายแรกที่จุดเริ่มต้นบนทางคู่ให้ติดป้ายเตือนแนวทาง (ต.72) ประกอบหรือเสริมที่ใต้ป้ายด้วย

ป้ายให้ชิดขวา (บ.41) ส่วนมากจะใช้เฉพาะในงานก่อสร้างหรือบูรณะทางหลวง ที่ต้องปิดกั้นด้านซ้ายของทางเดินรถ และให้การจราจรเบี่ยงไปใช้ทางเดินรถด้านขวา ควรใช้ร่วมกับป้ายเตือนแนวทาง (ต.73) และเครื่องหมายแสดงวัตถุหรือสิ่งกีดขวางอื่นๆ ด้วย

2.4.6 ป้ายให้ชิดซ้ายหรือชิดขวา

หมายความว่า ผู้ขับขี่ต้องขับรถผ่านไปทางด้านซ้ายหรือด้านขวาของป้าย

บ.42

ป้ายให้ชิดซ้ายหรือชิดขวา มีลักษณะเป็นรูปวงกลม พื้นป้ายสีน้ำเงิน เส้นขอบป้ายสีขาว บรรจุเครื่องหมายลูกศรคู่สีขาว เฉียงลงสองข้าง

ให้ใช้ป้ายให้ชิดซ้ายหรือชิดขวา สำหรับทางหลวงหรือถนนที่ต้องการให้ผู้ขับขี่เดินรถไปทางด้านซ้ายหรือด้านขวาของอุปสรรคหรือสิ่งกีดขวางในทางเดินรถ การจราจรที่แยกจากกันด้วยป้ายให้ชิดซ้ายหรือให้ชิดขวานี้จะต้องกลับมารวมกันอีก

ให้ติดตั้งป้ายให้ชิดซ้ายหรือชิดขวาที่บริเวณหัวเกาะหรือจุดอุปสรรคกลางทาง โดยให้ขอบป้ายอยู่ห่างจากสันขอบทาง (Curbs) ไม่น้อยกว่า 30 ซม. หรือห่างจากขอบผิวจราจรไม่น้อยกว่า 2.0 ม. ยกเว้นเฉพาะในบางกรณีที่ไม่สามารถติดตั้งได้ตามที่กำหนดข้างต้นนี้ ก็ให้พิจารณาติดตั้งตามความเหมาะสม แต่ต้องให้ผู้ขับขี่มองเห็นได้ชัดเจนในระยะไม่น้อยกว่า 150 ม. สำหรับทางหลวงหรือถนนนอกเมือง หรือไม่น้อยกว่า 100 ม. สำหรับในเมือง

ควรใช้ป้ายเตือนแนวทาง (ต.71) เป็นป้ายเสริมควบคู่ไปด้วย

2.4.7 ป้ายให้เลี้ยวซ้าย

หมายความว่า ผู้ขับขี่ต้องขับรถเลี้ยวไปทางซ้ายแต่ทางเดียวเท่านั้น

บ.43

2.4.8 ป้ายให้เลี้ยวขวา

หมายความว่า ผู้ขับขี่ต้องขับรถเลี้ยวไปทางขวาแต่ทางเดียวเท่านั้น

บ.44

ป้ายให้เลี้ยวซ้าย (บ.43) และป้ายให้เลี้ยวขวา (บ.44) มีลักษณะเป็นรูปกลมพื้นป้ายสีน้ำเงิน เส้นขอบป้ายสีขาว บรรจุเครื่องหมายลูกศรสีขาวหักเป็นมุมฉากชี้ไปทางซ้ายหรือทางขวา

ให้ใช้ป้ายให้เลี้ยวซ้ายและป้ายให้เลี้ยวขวาที่ต้องการให้ผู้ขับขี่เดินรถเลี้ยวซ้ายหรือเลี้ยวขวาเข้าสู่ทางแยกข้างหน้าเท่านั้น

ให้ติดตั้งป้ายให้เลี้ยวซ้ายหรือให้เลี้ยวขวาก่อนถึงจุดเริ่มต้นขอบทางเลี้ยวด้านใกล้ทางแยกในระยะไม่มากกว่า 50 ม. ทั้งนี้ ระยะอาจปรับได้ตามความเหมาะสม แต่ต้องแน่ใจว่าไม่มีทางแยกอื่นอยู่ระหว่างทางแยกและป้ายนั้นๆ กรณีที่เป็นทางเดินรถทางเดียวหรือเป็นทางคู่ให้ติดตั้งป้ายทางด้านขวาทางหรือที่เกาะกลางด้วย

2.4.9 ป้ายให้เลี้ยวซ้ายหรือเลี้ยวขวา

หมายความว่า ผู้ขับขี่ต้องขับรถเลี้ยวไปทางซ้ายหรือไปทางขวาเท่านั้น

บ.45

2.4.10 ป้ายให้ตรงไปหรือเลี้ยวซ้าย

หมายความว่า ผู้ขับขี่ต้องขับรถตรงไปหรือเลี้ยวไปทางซ้ายเท่านั้น

บ.46

2.4.11 ป้ายให้ตรงไปหรือเลี้ยวขวา

หมายความว่า ผู้ขับขี่ต้องขับรถตรงไปหรือเลี้ยวไปทางขวาเท่านั้น

บ.47

ป้ายให้เลี้ยวซ้ายหรือเลี้ยวขวา หรือป้ายให้ตรงไปหรือเลี้ยวซ้าย หรือป้ายตรงไปหรือเลี้ยวขวา มีลักษณะเป็นรูปกลม พื้นป้ายสีน้ำเงิน เส้นขอบป้ายสีขาว บรรจุเครื่องหมายลูกศรสีขาวชี้ไปตามทิศทางที่กำหนด

ให้ใช้ป้ายให้เลี้ยวซ้ายหรือเลี้ยวขวา หรือป้ายให้ตรงไปหรือเลี้ยวซ้าย หรือป้ายตรงไปหรือเลี้ยวขวา ที่บริเวณทางแยกบนทางหลวงหรือถนนตั้งแต่ 4 ทิศทางขึ้นไป เพื่อให้ผู้ขับขี่เดินรถไปตามทิศทางที่กำหนด ห้ามมิให้ใช้ที่ทางสามแยก ซึ่งการจราจรจะต้องไปตามทิศทางที่จำกัดทางกายภาพอยู่แล้ว

ให้ติดตั้งป้ายก่อนถึงจุดเริ่มต้นขอบทางเลี้ยวด้านใกล้ทางแยกในระยะไม่มากกว่า 50 ม. ทั้งนี้ ระยะอาจปรับได้ตามความเหมาะสม แต่ต้องแน่ใจว่าไม่มีทางแยกอื่นอยู่ระหว่างทางแยกและป้ายนั้นๆ กรณีที่เป็นทางเดินรถทางเดียวหรือเป็นทางคู่ให้ติดตั้งป้ายทางด้านขวาทางหรือที่เกาะกลางด้วย

2.4.12 ป้ายวงเวียน

หมายความว่า ผู้ขับขี่รถทุกชนิดเดินวนทางซ้ายของวงเวียนและรถที่เริ่มจะเข้าสู่ทางรอบบริเวณวงเวียนต้องหยุดรอให้รถที่แล่นอยู่ในทางรอบบริเวณวงเวียนผ่านไปก่อน ห้ามขับรถแทรกหรือตัดหน้ารถที่แล่นอยู่ในเขตทางรอบบริเวณวงเวียน

บ.48

ป้ายวงเวียน มีลักษณะเป็นรูปกลม พื้นป้ายสีน้ำเงิน เส้นขอบป้ายสีขาว บรรจุเครื่องหมายลูกศรสีขาว 3 ลูก โค้งไปทางซ้ายเป็นวง เพื่อกำหนดให้ยวดยานต่างๆ เดินอ้อมวงเวียนไปทางซ้าย

ให้ใช้ป้ายวงเวียน บนทางหลวงหรือถนนที่มีทางแยกซึ่งมีวงเวียนอยู่กลางทางแยก ซึ่งผู้ขับขี่ยวดยานจะผ่านทางแยกได้โดยการขับรถอ้อมวงเวียนไปทางซ้าย

ให้ติดตั้งป้ายวงเวียนบริเวณทางแยกที่เป็นวงเวียน หันหน้าป้ายเข้าหาทิศทางการจราจรที่เข้าสู่วงเวียน โดยจะติดตั้งที่ด้านใกล้ก่อนเข้าวงเวียน หรือติดตั้งที่ด้านไกลตามแนวขอบวงเวียน จะติดตั้งที่แห่งหนึ่งแห่งใดหรือติดตั้งทั้งสองแห่งก็ได้

ก่อนถึงทางแยกวงเวียน ให้ติดตั้งป้ายเตือนวงเวียนข้างหน้า ตามแนวขวางก่อนเข้าทางเดินรถรอบวงเวียนให้จัดทำหรือตีเส้นให้ทาง บริเวณตามแนวขอบรอบวงเวียนอาจติดตั้งป้ายเตือนแนวทาง (ต.66 หรือ ต.67)

ให้ใช้ป้ายให้ทางติดตั้งก่อนเข้าทางรอบวงเวียน ถึงแม้ว่าป้ายวงเวียนได้กำหนดให้รถที่จะเข้าวงเวียนต้องให้สิทธิ์แก่รถในวงเวียนอยู่แล้วก็ตาม

2.4.13 ป้ายช่องเดินรถประจำทาง

หมายความว่า ช่องเดินรถที่ติดตั้งป้ายเป็นบริเวณที่กำหนดให้เป็นช่องเดินรถประจำทาง

บ.49

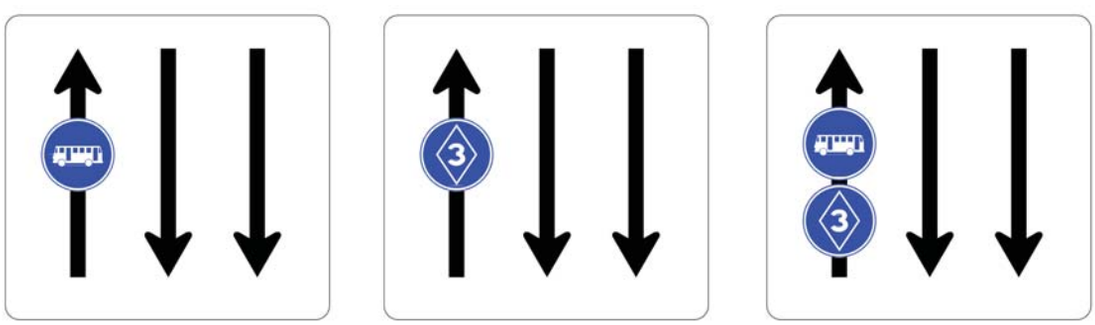
ป้ายช่องเดินรถประจำทาง มีลักษณะเป็นรูปกลม พื้นป้ายสีน้ำเงิน เส้นขอบป้ายสีขาว บรรจุสัญลักษณ์สีขาวรูปรถประจำทาง

ให้ใช้ป้ายช่องเดินรถประจำทาง บนทางหลวงหรือถนนที่เจ้าพนักงานจราจรได้ประกาศให้ช่องเดินรถหนึ่งช่องเดินรถใดเป็นช่องเดินรถประจำทาง ตามมาตรา 65 พรบ. การจราจรทางบก พ.ศ. 2522 และกรณีที่ได้กำหนดเวลาการใช้ช่องเดินรถประจำทางไว้ ให้ใช้ป้ายเสริมหรือป้ายประกอบสี่เหลี่ยมผืนผ้า พื้นสีน้ำเงิน เส้นขอบ ตัวเลข ตัวอักษร และสัญลักษณ์เป็นสีขาว ติดตั้งควบคู่ด้วย

เพื่อให้ผู้ใช้ทางสามารถปฏิบัติตามการบังคับใช้ช่องเดินรถประจำทางได้ถูกต้อง ให้ใช้ป้ายแนะนำเริ่มช่องเดินรถประจำทาง (น.14) และป้ายแนะนำช่องเดินรถประจำทาง (น.17) รวมทั้งป้ายแนะนำสิ้นสุดช่องเดินรถประจำทาง (น.17) ติดตั้งกำกับด้วย นอกจากนี้ ในกรณีที่ช่องเดินรถประจำทางได้กำหนดให้อยู่ในช่องเดินรถที่ยากต่อการติดตั้งป้ายเหนือช่องจราจร หรือเพื่อให้ผู้ใช้ทางไม่สับสน ก็ให้ใช้ป้ายแนะนำสี่เหลี่ยมผืนผ้า พื้นสีขาว มีสัญลักษณ์ลูกศร แสดงช่องเดินรถหรือช่องจราจรและเส้นขอบป้ายสีดำ และมีรูปป้ายบังคับช่องเดินรถประจำทางบนลูกศรที่เป็น ช่องเดินรถประจำทาง (ดูรูปที่ 2-6)

ให้ติดตั้งป้ายบังคับช่องเดินรถประจำทางรวมทั้งป้ายประกอบ (ถ้ามี) ที่จุดเริ่มต้นของการบังคับเหนือช่องเดินรถประจำทาง สำหรับป้ายแนะนำเริ่มช่องเดินรถประจำทาง ป้ายแนะนำช่องเดินรถประจำทาง ป้ายสิ้นสุดช่องเดินรถประจำทาง และป้ายแนะนำแสดงช่องเดินรถประจำทางพื้นสีขาว (ถ้าเห็นว่าจำเป็น) ให้ติดตั้งข้างทาง เว้นแต่มีข้อจำกัดทางกายภาพก็ให้พิจารณาติดตั้งแบบแขวนสูงได้

ต้องจัดทำเครื่องหมายจราจรบนพื้นทางแสดงช่องเดินรถประจำทางด้วย

รูปที่ 2-6 ป้ายบังคับช่องเดินรถประจำทางและช่องเดินรถมวลชน

2.4.14 ป้ายช่องเดินรถมวลชน

หมายความว่า ช่องเดินรถที่ติดตั้งป้ายเป็นบริเวณที่กำหนดให้เป็นช่องเดินรถมวลชน และให้ใช้ได้เฉพาะรถที่มีจำนวนคนบนรถไม่น้อยกว่าตัวเลขที่ระบุในป้าย

บ.50

ป้ายช่องเดินรถมวลชน ลักษณะเป็นรูปกลม พื้นป้ายสีน้ำเงิน เส้นขอบป้ายและขอบรูปข้าวหลามตัด บรรจุสัญลักษณ์เลข 3 สีขาวภายในรูปข้าวหลามตัด

ให้ใช้ป้ายช่องเดินรถมวลชน บนทางหลวงหรือถนนที่เจ้าพนักงานจราจรได้ประกาศให้ช่องเดินรถหนึ่งช่องเดินรถใดเป็นช่องเดินรถมวลชน ตามมาตรา 139 ซึ่งให้รถยนต์นั่งที่มีผู้โดยสารรวมทั้งคนขับไม่น้อยกว่าที่กำหนด (จำนวนตัวเลขในป้าย) เดินรถในช่องเดินรถมวลชนได้

การแสดงตำแหน่งจุดเริ่มต้นหรือจุดสิ้นสุดช่องเดินรถมวลชนหรือกำหนดเวลาการใช้ช่องเดินรถมวลชน ให้ใช้ป้ายประกอบสี่เหลี่ยมผืนผ้า พื้นสีขาว เส้นขอบ ข้อความ และสัญลักษณ์ เป็นสีดำ ติดตั้งควบคู่กับป้ายช่องเดินรถมวลชนด้วย

ในกรณีที่ช่องเดินรถมวลชนได้กำหนดให้อยู่ในช่องเดินรถที่ยากต่อการติดตั้งป้ายเหนือช่องจราจร หรือเพื่อให้ผู้ใช้ทางไม่สับสน ก็ให้ใช้ป้ายแนะนำสี่เหลี่ยมผืนผ้า พื้นสีขาว มีสัญลักษณ์ลูกศรแสดงช่องเดินรถหรือช่องจราจรและเส้นขอบป้ายสีดำ และมีรูปป้ายบังคับช่องเดินรถมวลชนบนลูกศรที่เป็นช่องเดินรถประจำทาง เช่นเดียวกับป้ายช่องเดินรถประจำทาง

ให้ติดตั้งป้ายช่องเดินรถมวลชนที่จุดเริ่มต้นของการบังคับ อาจติดตั้งอยู่เหนือหรือใกล้กับช่องเดินรถมวลชน และถ้าช่องเดินรถมวลชนยาวมากให้ติดตั้งเป็นระยะ ๆ ตามความเหมาะสม

ต้องจัดทำเครื่องหมายจราจรบนพื้นทางช่องเดินรถมวลชน (พบ.19) ลงในช่องเดินรถมวลชนที่กำหนดด้วย

ในกรณีที่ช่องเดินรถมวลชนและช่องเดินรถประจำทางใช้ร่วมกัน ก็ให้ติดตั้งป้ายช่องเดินรถมวลชนควบคู่กับป้ายช่องเดินรถประจำทาง

2.4.15 ป้ายช่องเดินรถจักรยานยนต์

หมายความว่า ช่องเดินรถที่ติดตั้งป้ายเป็นบริเวณที่กำหนดให้เป็นช่องเดินรถจักรยานยนต์

บ.51

ป้ายช่องเดินรถจักรยานยนต์ มีลักษณะเป็นรูปกลม พื้นป้ายสีน้ำเงิน เส้นขอบป้ายสีขาว บรรจุสัญลักษณ์สีขาวเป็นรูปรถจักรยานยนต์พร้อมผู้ขับขี่

ให้ใช้ป้ายเดินรถจักรยานยนต์ บนทางหลวงหรือถนนที่ได้มีกฎหมายกำหนดให้มีช่องสำหรับเดินรถจักรยานยนต์โดยเฉพาะเท่านั้น ในกรณีที่ช่องเดินรถจักรยานยนต์อยู่ในทางเดินรถปกติและเพื่อให้ผู้ใช้ทางไม่สับสน ควรเพิ่มป้ายแนะนำสี่เหลี่ยมผืนผ้า พื้นสีขาว มีสัญลักษณ์ลูกศรแสดงช่องเดินรถหรือช่องจราจรและเส้นขอบป้ายสีดำ และมีรูปป้ายบังคับช่องเดินรถจักรยานยนต์บนลูกศรที่เป็นช่องเดินรถจักรยานยนต์

ให้ติดตั้งป้ายที่จุดเริ่มต้นของช่องเดินรถจักรยานยนต์ และติดตั้งเป็นระยะๆ ตามความเหมาะสม กรณีที่ต้องการแสดงจุดเริ่มต้น และจุดสิ้นสุดของช่องเดินรถจักรยานยนต์ให้ใช้ป้ายเสริมหรือป้ายประกอบสี่เหลี่ยมผืนผ้า พื้นสีขาว เส้นขอบข้อความ และสัญลักษณ์ เป็นสีดำ ติดตั้งควบคู่กับป้ายช่องเดินจักยานยนต์ด้วย ควรจัดทำเครื่องหมายจราจรบนพื้นทาง เช่น เขียนข้อความบนพื้นทาง “เฉพาะจยย.” หรือสัญลักษณ์ “จักรยานยนต์”

2.4.16 ป้ายช่องเดินรถจักรยาน

หมายความว่า ช่องเดินรถที่ติดตั้งป้ายเป็นบริเวณที่กำหนดให้เป็นช่องเดินรถจักรยาน

บ.52

ป้ายช่องเดินรถจักรยาน มีลักษณะเป็นรูปกลม พื้นป้ายสีน้ำเงิน เส้นขอบป้ายสีขาว บรรจุสัญลักษณ์สีขาวเป็นรูปรถจักรยาน

ให้ใช้ป้ายเดินรถจักรยาน บนทางหลวงหรือถนนที่ได้มีกฎหมายกำหนดให้มีช่องสำหรับเดินรถจักรยานโดยเฉพาะเท่านั้น

ให้ติดตั้งป้ายที่จุดเริ่มต้นของช่องเดินรถจักรยาน หรือทุกหัวและท้ายของทางจักรยานระหว่างทางหลวงหรือถนนที่ตัดผ่าน

2.4.17 ป้ายเฉพาะคนเดิน

หมายความว่า บริเวณที่ติดตั้งป้ายเป็นบริเวณที่กำหนดให้เฉพาะคนเดินเท่านั้น

บ.53

ป้ายเฉพาะคนเดิน มีลักษณะเป็นรูปกลม พื้นป้ายสีน้ำเงิน เส้นขอบป้ายสีขาว บรรจุสัญลักษณ์เป็นรูปคนเดิน

ให้ใช้ป้ายเฉพาะคนเดิน บนทางเท้าหรือทางเดินที่อาจจะมีจักรยานหรือล้อเลื่อนมาใช้ร่วมกับคนเดินเท้า ทั้งนี้ ยกเว้นรถสำหรับคนพิการ

ให้ติดตั้งป้ายที่จุดเริ่มต้นของทางเท้าที่กำหนดเฉพาะคนเดินเท้า

2.4.18 ป้ายความเร็วขั้นต่ำ

หมายความว่า ผู้ขับขี่ต้องใช้ความเร็วไม่ต่ำกว่าที่กำหนดเป็น “กิโลเมตรต่อชั่วโมง” ตามจำนวนตัวเลขที่ระบุในป้าย

บ.54

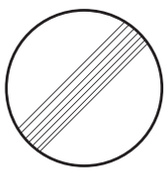
ป้ายให้ใช้ความเร็ว มีลักษณะเป็นรูปกลม พื้นป้ายสีน้ำเงิน เส้นขอบป้ายสีขาว บรรจุตัวเลขสีขาวตามความเร็วที่กำหนด

ให้ใช้ป้ายความเร็วขั้นต่ำ เฉพาะบนทางหลวงหรือถนนที่ป้องกันมิให้รถวิ่งช้ากีดขวางการจราจร การบังคับใช้อาจเฉพาะช่องเดินรถหรือทุกช่องเดินรถก็ได้

ให้ติดตั้งป้ายที่จุดเริ่มต้นของการบังคับ ในกรณีที่ต้องการกำหนดความเร็วขั้นต่ำเฉพาะช่องเดินรถ ควรใช้ป้ายแนะนำสี่เหลี่ยมผืนผ้า พื้นสีขาว มีสัญลักษณ์ลูกศรแสดงช่องเดินรถหรือช่องจราจรและเส้นขอบป้ายสีดำ และมีรูปป้ายให้ใช้ความเร็วขั้นต่ำบนลูกศรที่เป็นช่องเดินรถที่กำหนด

2.4.19 ป้ายสุดเขตบังคับ

หมายความว่า หมดระยะบังคับตามความหมายของป้ายบังคับที่ได้ติดตั้งไว้ก่อนที่จะถึงป้ายนี้

บ.55

ป้ายสุดเขตบังคับ มีลักษณะเป็นรูปกลม พื้นป้ายสีขาวไม่มีเส้นขอบป้าย แต่มีขีดสีดำจำนวน 7 ขีด ทำมุม 45 องศากับแนวระดับ จากทางขวาของป้ายมาทางซ้ายของป้าย

ให้ใช้ป้ายสุดเขตบังคับ เพื่อแสดงเขตสิ้นสุดการบังคับตามป้ายบังคับที่ติดตั้งมาก่อน เช่น ติดตั้งป้ายสุดเขตบังคับหลังจากติดตั้งป้ายจำกัดความเร็ว (บ.32) ก็หมายความว่า เขตของการจำกัดความเร็วสิ้นสุดตรงป้ายสุดเขตบังคับ

ให้ติดตั้งป้ายสุดเขตบังคับที่จุดสิ้นสุดการบังคับของป้ายบังคับที่ติดตั้งมาก่อน

ป้ายบังคับประเภทคำสั่ง (Mandatory signs)

บ.37

บ.38

บ.39

บ.40

บ.41

บ.42

บ.43

บ.44

บ.45

บ.46

บ.47

บ.48

บ.49

บ.50

บ.51

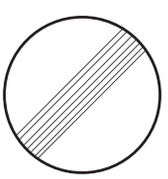
บ.52

บ.53

บ.54

บ.55

2.5 ป้ายบังคับที่แสดงด้วยข้อความและ/หรือสัญลักษณ์

ป้ายบังคับที่แสดงด้วยข้อความ หรือสัญลักษณ์ หรือทั้งสองอย่างรวมกัน แบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

2.5.1 ประเภทติดตั้งประกอบป้ายบังคับที่แสดงความหมายตามรูปแบบและลักษณะที่กำหนด จะใช้บังคับเฉพาะบางช่วงเวลา หรือบางเขต บางตอน หรือมีข้อจำกัดข้อยกเว้นบางประการ มีลักษณะเป็นป้ายสี่เหลี่ยมพื้นสีขาว เส้นขอบป้าย ข้อความและสัญลักษณ์สีดำ

2.5.2 ประเภทติดตั้งเดี่ยว มีลักษณะเป็นป้ายสี่เหลี่ยม พื้นสีขาว เส้นขอบป้ายสีแดง ข้อและสัญลักษณ์สีแดงหรือดำ

3 ป้ายเตือน (Warning Signs)

3.1 บทนำ

3.1.1 ความมุ่งหมายของป้ายเตือน

ป้ายเตือนใช้เพื่อเตือนผู้ขับขี่ยวดยานให้ทราบล่วงหน้าถึงลักษณะสภาพทางที่มีการเปลี่ยนแปลงหรืออาจเกิดอันตรายหรือมีการบังคับควบคุมการจราจรข้างหน้า ผู้ขับขี่ยวดยานจะได้ระมัดระวัง ลดความเร็วลงหรือปฏิบัติการควบคุมรถให้ผ่านบริเวณนั้นอย่างปลอดภัยและทำให้การควบคุมการจราจรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3.1.2 การใช้ป้ายเตือน

ตามหลักการแล้วการใช้ป้ายเตือนต้องขึ้นอยู่กับการศึกษาทางด้านวิศวกรรม (Engineering Study) หรือการพิจารณาความเหมาะสมทางด้านวิศวกรรม (Engineering Judgement) การใช้ป้ายเตือนที่ถูกต้องและเพียงพอจะมีส่วนช่วยในการขับรถและป้องกันอันตรายได้อย่างมาก แต่อย่างไรก็ตามจำนวนที่ใช้ต้องให้มีน้อยที่สุดเท่าที่จำเป็น ทั้งนี้เพราะการใช้พร่ำเพรื่อจะทำให้ป้ายจราจรขาดความสนใจจากผู้ใช้ทางหลวง ป้ายเตือนที่มีความจำเป็นเฉพาะฤดูกาลหรือใช้ชั่วคราว ต้องรื้อถอนออกไป หรือปิดไว้ไม่ให้เห็นเมื่อหมดความจำเป็น

บริเวณทางหลวงหรือถนนที่ซึ่งควรจะใช้ป้ายเตือนมีดังนี้คือ

1) ทางโค้ง
2) ทางแยก
3) สัญญาณไฟจราจรหรืออุปกรณ์ที่ใช้ควบคุมการจราจร
4) การลดจำนวนช่องจราจร
5) ผิวจราจรแคบลง
6) ทางลาดชัน
7) สภาพของผิวทาง
8) โรงเรียน ทางข้ามต่างๆ
9) ทางรถไฟตัดผ่าน
10) สิ่งกีดขวาง
11) อื่นๆ

3.1.3 ลักษณะของป้ายเตือน

โดยทั่วไปป้ายเตือนเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสตั้งมุมขึ้น ยกเว้นป้ายเตือนบางแบบที่ใช้ข้อความหรือเครื่องหมายนอกเหนือจากที่ได้กำหนดไว้

ป้ายเตือนทุกแบบใช้พื้นป้ายสีเหลือง เส้นขอบป้ายสีดำ เครื่องหมาย สัญลักษณ์ ตัวเลข ตัวอักษร สีดำ

ป้ายเตือนที่ต้องการให้ใช้ได้ผลในเวลาที่มีแสงสว่างน้อย จะต้องเป็นป้ายสะท้อนแสงหรือมีไฟส่องสว่างที่ป้ายให้เห็นได้ชัด

3.1.4 ระยะติดตั้งป้ายเตือน

ป้ายเตือนต้องติดตั้งล่วงหน้าก่อนถึงจุดอันตรายหรือจุดที่ต้องการเตือนเป็นระยะทางที่เหมาะสมกับผู้ขับขี่ใช้ทำความเข้าใจและปฏิบัติตามความหมายบนป้ายเตือนนั้นๆ ซึ่งได้แก่ระยะทางรวมทั้งหมดที่ผู้ขับขี่เริ่มต้นจากมองเห็นป้าย อ่านและเข้าใจความหมาย สมองสั่งการให้ปฏิบัติในการควบคุมรถ การชะลอความเร็วลงจนถึงตำแหน่งที่รถวิ่งถึงจุดที่ต้องการเตือน ระยะทางดังกล่าวสามารถวิเคราะห์คำนวณได้จากสมมติฐานที่เกี่ยวข้องคือ

1) ระยะทางที่สามารถอ่านป้ายออก (Legibility Distance)
2) เวลาเฉลี่ยของการรับรู้และปฏิบัติ (Perception and Reaction Times หรือ PIEV) ในสถานการณ์ต่างๆ
3) ความเร็วสำคัญของการจราจรก่อนถึงบริเวณที่ต้องการเตือน (โดยทั่วไปมักใช้ความเร็วที่ 85 เปอร์เซ็นต์ไตล์ในการคำนวณ)
4) ความเร็วที่ต้องการให้การจราจรใช้เมื่อวิ่งผ่านบริเวณที่ต้องการเตือน หรือหยุดที่จุดนั้น
5) อัตราการชะลอความเร็วของรถที่เหมาะสม

ระยะการติดตั้งป้ายเตือนล่วงหน้าจากการคำนวณได้แสดงไว้ในตารางที่ 3-1 ซึ่งมีอยู่สามสถานการณ์ด้วยกัน อย่างไรก็ตาม ระยะทางที่คำนวณได้ก็เป็นเพียงเครื่องช่วยในการพิจารณาทางด้านวิศวกรรมเท่านั้น ข้อเท็จจริงทางด้านพฤติกรรมของคนอย่างหนึ่งคือ ถ้าติดตั้งป้ายเตือนล่วงหน้าเป็นระยะทางไกลมาก ผู้ขับขี่อาจจะลืมเพราะมีเหตุการณ์อื่นมาแทนที่โดยเฉพาะในเขตเมืองหรือย่านชุมชน

ระยะการติดตั้งล่วงหน้าศึกษาจากตารางที่ 3-1 สำหรับผู้ที่สนใจ อย่างไรก็ตามเพื่อความสะดวกในทางปฏิบัติ จะได้แนะนำเป็นเกณฑ์สูงไว้ในป้ายเตือนแต่ละแบบ

ตารางที่ 3-1 แสดงระยะการติดตั้งป้ายล่วงหน้าแยกตามเงื่อนไขและระดับความเร็ว

ความเร็วสำคัญที่ 85 เปอร์เซ็นต์ไตล์ (กม./ชม)	ระยะติดตั้งล่วงหน้า[1]									
	สถานการณ์ ก: ต้องใช้เวลามากในการตัดสินใจ[2]	สถานการณ์ ข: เตือน มีแนวโน้มให้หยุด[3]	สถานการณ์ ค: ลดความเร็วลงเท่ากับความเร็วที่แนะนำ[4]							
			10	20	30	40	50	60	70	80
30	50m	N/A[5]	N/A[5]	N/A[5]	-	-	-	-	-	-
40	70m	N/A[5]	25m	N/A[5]	N/A[5]	-	-	-	-	-
50	100m	30m	50m	40m	35m	N/A[5]	-	-	-	-
60	130m	60m	80m	70m	60m	50m	40m	-	-	-
70	160m	80m	100m	100m	90m	80m	70m	35m	-	-
80	180m	110m	130m	120m	120m	110m	100m	70m	50m	-
90	210m	140m	160m	150m	150m	140m	130m	100m	80m	60m
100	240m	180m	190m	180m	180m	170m	160m	130m	110m	90m
110	270m	220m	220m	210m	210m	200m	190m	160m	150m	130m
120	300m	260m	240m	240m	230m	230m	220m	190m	180m	160m
130	320m	300m	270m	270m	270m	260m	250m	220m	210m	190m

หมายเหตุ 1) ระยะทางที่แสดงนี้ ได้ปรับลดระยะการอ่านป้ายออก 50 เมตร ซึ่งเป็นระยะสำหรับการอ่านข้อความตัวไทยขนาดความสูง 10 ซม. สำหรับป้ายสัญลักษณ์ ให้ลดระยะทางได้อีก 30 เมตร

2) กรณีบริเวณการติดตั้งที่ผู้ขับขี่รถต้องใช้เวลามากเพื่อการปรับระดับความเร็วและการเปลี่ยนช่องจราจรในสถานการณ์ที่การจราจรค่อนข้างหนาแน่นและซับซ้อน ตัวอย่างเช่น ป้ายทางร่วม ป้ายช่องจราจรด้านซ้ายสิ้นสุดลง เป็นต้น ระยะทางที่กำหนดจะคำนวณจาก เวลาการรับรู้ ประมวลผลและตัดสินใจ (PIEV) ซึ่งอยู่ระหว่าง 6.7 ถึง10 วินาที และให้เพิ่มอีก 4.5 วินาที สำหรับสถานการณ์ที่ผู้ขับขี่จะต้องมีการหลบหลีกเลี้ยว และให้ลบออก 50 ม. ของระยะทางที่คำนวณได้

3) กรณีสถานการณ์ที่การเตือนมีแนวโน้มให้หยุด เช่น ป้ายหยุดข้างหน้า ป้ายให้ทางข้าง หรือมีสัญญาณไฟจราจรข้างหน้า ระยะทางที่ได้ขึ้นอยู่กับระยะการมองเห็นเพื่อหยุดรถ (Stopping Sight Distance) จาก AASHTO Policy 1990 หน้า 120 ที่เวลาการรับรู้ ประมวลผล และตัดสินใจ (PIEV) 2.5 วินาที และค่าสัมประสิทธิ์ความเสียดทาน 0.3-0.4 และลบด้วย 50 ม.

4) กรณีสถานการณ์ที่เตือนให้ผู้ขับขี่ต้องชะลอความเร็วลงเพื่อควบคุมรถให้ผ่านบริเวณที่เตือน เช่น ป้ายเตือนทางโค้ง ทางเลี้ยว และทางตัดผ่าน เป็นต้น ระยะทางจากจุดที่เตือนถึงป้าย คำนวณจากเวลาการรับรู้ ประมวลผล และตัดสินใจ (PIEV) 1.6 วินาที อ้างอิงจาก AASHTO Policy 1990 หน้า 119 และใช้อัตราลดความเร็ว 3 ม/วินาที2 ลบด้วย 50 ม.

5) ไม่มีการแนะนำระยะการติดตั้งต่ำสุด ตำแหน่งการติดตั้งขึ้นอยู่กับลักษณะทางกายภาพของถนนและการติดตั้งป้ายอื่นๆ ที่จะทำให้เพียงพอสำหรับการเตือนผู้ขับขี่

ตารางที่ 3-2 แสดงป้ายเตือนที่อยู่ในสถานการณ์ต่างๆ

สถานการณ์ ก: ต้องใช้เวลามากในการตัดสินใจ	ต.26	ต.27	ต.46	ต.47			
สถานการณ์ ข: เตือนมีแนวโน้มให้หยุด	ต.21	ต.25	ต.28	ต.29	ต.31	ต.32	ต.41
	ต.50	ต.51	ต.53	ต.54	ต.55	ต.56	ต.57
	ต.58	ต.59	ต.60	ต.74			
สถานการณ์ ค: ลดความเร็วลงเท่ากับความเร็วที่แนะนำ	ต.1	ต.2	ต.3	ต.4	ต.5	ต.6	ต.7
	ต.8	ต.9	ต.10	ต.11	ต.12	ต.13	ต.14
	ต.15	ต.16	ต.17	ต.18	ต.19	ต.20	ต.22
	ต.23	ต.24	ต.30	ต.33	ต.34	ต.35	ต.36
	ต.37	ต.38	ต.38	ต.39	ต.40	ต.42	ต.43
	ต.44	ต.45	ต.48	ต.49	ต.52		

3.2 ป้ายเตือนทางโค้งต่างๆ (Dangerous bend or bends)

ป้ายเตือนทางโค้งต่างๆ หมายความว่า ทางข้างหน้าเป็นทางโค้งตามลักษณะลูกศรในป้าย ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง

3.2.1 ป้ายเตือนทางโค้ง (ซ้ายหรือขวา)

ต.1 ต.2

ป้ายเตือนทางโค้ง (ซ้ายหรือขวา) มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจตุรัสตั้งมุมขึ้น พื้นป้ายสีเหลือง เส้นขอบป้ายสีดำ ภายในบรรจุเครื่องหมายลูกศรสีดำโค้งด้านซ้าย (ต.1) ด้านขวา (ต.2)

ให้ใช้ป้ายเตือนทางโค้ง ทางซ้าย (ต.1) หรือขวา (ต.2) ก่อนถึงทางโค้งบนทางหลวงหรือถนนที่รถวิ่งผ่านได้อย่างปลอดภัยโดยใช้ความเร็วตั้งแต่ 50 กม./ชม. ถึง 100 กม./ชม. (โดยทั่วไปรัศมีโค้งอยู่ระหว่าง 100-320 ม.)

ทางโค้งที่รถต้องใช้ความเร็วผ่านทางโค้งอย่างปลอดภัย ต่ำกว่าความเร็วส่วนมาก (85 เปอร์เซ็นต์ไตล์) ของการจราจรก่อนเข้าทางโค้งเท่ากับหรือเกินกว่า 30 กม./ชม. ตัวอย่างเช่น ความเร็วปลอดภัยบนทางโค้ง 50 กม./ชม. ความเร็วส่วนมากของการจราจรก่อนเข้าโค้งใช้ 85 กม./ชม. ซึ่งสูงกว่า 30 กม./ชม. สมควรติดตั้ง “ป้ายเสริมแนะนำความเร็ว” (ตส.1) ควบคู่ไปด้วย

ให้ติดตั้งป้ายเตือนล่วงหน้าก่อนถึงต้นโค้งตามสถานการณ์ ค. ของตารางที่ 3-1 หรือตามที่แนะนำดังนี้

ประเภททางหลวง/ถนน	ในเขตเมือง/ย่านชุมชน	ทางนอกเมือง
ทาง 2 ช่องจราจร	40 — 100 ม.	100 — 200 ม.
ทาง 4 ช่องจราจรหรือมากกว่า	100 — 200 ม.	130 — 250 ม.

3.2.2 ป้ายเตือนทางโค้งรัศมีแคบ (ซ้ายหรือขวา)

ต.3 ต.4

ป้ายเตือนทางโค้งรัศมีแคบ (ซ้ายหรือขวา) มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจตุรัสตั้งมุมขึ้น พื้นป้ายสีเหลือง เส้นขอบป้ายสีดำ ภายในบรรจุเครื่องหมายลูกศรสีดำหักเป็นมุมฉากซ้าย (ต.3) และขวา (ต.4)

ให้ใช้ป้ายเตือนทางโค้งรัศมีแคบ เลี้ยวซ้าย (ต.3) หรือเลี้ยวขวา (ต.4) ก่อนถึงทางโค้งรัศมีแคบบนทางหลวงหรือถนนที่รถวิ่งผ่านได้อย่างปลอดภัยที่ความเร็วต่ำกว่า 50 กม./ชม. (โดยทั่วไปรัศมีโค้งจะน้อยกว่า 100 ม.)

ให้ติดตั้ง “ป้ายเสริมแนะนำความเร็ว” (ตส.1) ควบคู่กับป้ายเตือนทางโค้งรัศมีแคบทุกแห่ง ยกเว้นกรณีที่ความเร็วของการจราจรส่วนมากที่ใช้ก่อนเข้าโค้งกับความเร็วปลอดภัยบนโค้งใกล้เคียงกัน

กรณีที่ต้องการเพิ่มการป้องกันอันตรายบนทางโค้งนั้น ควรติดตั้งป้ายเครื่องหมายลูกศรขนาดใหญ่ (ต.65) หรือ (ต.68) หรือป้ายเตือนแนวทาง (ต.63, ต.66) ทางด้านนอกของโค้งนั้นด้วย

ประเภททางหลวง/ถนน	ในเขตเมือง/ย่านชุมชน	ทางนอกเมือง
ทาง 2 ช่องจราจร	80 — 130 ม.	130 — 200 ม.
ทาง 4 ช่องจราจรหรือมากกว่า	130 — 200 ม.	200 — 250 ม.

3.2.3 ป้ายเตือนทางโค้งรัศมีกลับ (ซ้ายหรือขวา)

ต.5 ต.6

ป้ายเตือนทางโค้งรัศมีกลับ (ซ้ายหรือขวา) มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจตุรัสตั้งมุมขึ้น พื้นป้ายสีเหลือง เส้นขอบป้ายสีดำภายในบรรจุเครื่องหมายลูกศรสีดำโค้งสองครั้งกลับทิศทางกันซ้าย (ต.5) และขวา (ต.6)

ให้ใช้ป้ายเตือนทางโค้งรัศมีกลับ สำหรับทางโค้งกลับ (Reverse Curves) บนทางหลวงหรือถนน ซึ่งทางโค้งกลับจะประกอบด้วยโค้ง 2 โค้งติดต่อกัน เลี้ยวไปคนละทิศทางโดยมีระยะทางตรงต่อระหว่างโค้งทั้งสองน้อยกว่า 200 ม. และรถสามารถวิ่งผ่านทางโค้งทั้งสองนั้นอย่างปลอดภัยที่ความเร็วตั้งแต่ 50 กม./ชม. ถึง 100 กม./ชม. (โดยทั่วไปรัศมีโค้งอยู่ระหว่าง 100 ม. – 320 ม.) ขึ้นไป ถ้าโค้งแรกมีทิศทางไปทางซ้ายให้ใช้ป้ายเตือน (ต.5) แต่ถ้าโค้งแรกมีทิศทางไปทางขวาให้ใช้ป้ายเตือน (ต.6)

ทางโค้งที่รถต้องใช้ความเร็วผ่านทางโค้งอย่างปลอดภัยต่ำกว่าความเร็วที่การจราจรส่วนมากใช้ก่อนเข้าทางโค้งเกินกว่า 30 กม./ชม. สมควรติดตั้ง “ป้ายเสริมแนะนำความเร็ว” (ตส.1) ควบคู่ไปด้วย

ให้ติดตั้งป้ายเตือนล่วงหน้าก่อนถึงต้นโค้งตามสถานการณ์ ค. ของตารางที่ 3.1 หรือตามที่แนะนำดังนี้

ประเภททางหลวง/ถนน	ในเขตเมือง/ย่านชุมชน	ทางนอกเมือง
ทาง 2 ช่องจราจร	40 — 100 ม.	100 — 200 ม.
ทาง 4 ช่องจราจรหรือมากกว่า	100 — 200 ม.	130 — 250 ม.

3.2.4 ป้ายเตือนทางโค้งกลับรัศมีแคบ (ซ้ายหรือขวา)

ต.7 ต.8

ป้ายเตือนทางโค้งกลับรัศมีแคบ (ซ้ายหรือขวา) มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจตุรัสตั้งมุมขึ้น พื้นป้ายสีเหลือง เส้นขอบป้ายสีดำ ภายในบรรจุเครื่องหมายลูกศรสีดำหักเป็นมุมฉากสองครั้งกลับทิศทางกัน เริ่มหักด้านซ้าย (ต.7) เริ่มหักด้านขวา (ต.8)

ให้ใช้ป้ายเตือนทางโค้งกลับรัศมีแคบ สำหรับทางโค้งกลับรัศมีแคบบนทางหลวงหรือถนน ซึ่งทางโค้งกลับรัศมีแคบจะประกอบด้วยโค้ง 2 โค้ง ติดต่อกันเลี้ยวไปคนละทิศทางโดยมีระยะทางตรงต่อระหว่างโค้งทั้งสองน้อยกว่า 200 ม. และรถสามารถวิ่งผ่านโค้งหนึ่งโค้งใดหรือทั้งสองโค้งนั้นอย่างปลอดภัยที่ความเร็วไม่เกิน 50 กม./ชม. (โดยทั่วไปรัศมีโค้งหนึ่งโค้งใดหรือทั้งสองโค้งน้อยกว่า 100 ม.) ถ้าโค้งแรกมีทิศทางไปทางซ้ายให้ใช้ป้ายเตือน (ต.7) และถ้าโค้งแรกมีทิศทางไปทางขวาให้ใช้ป้ายเตือน (ต.8)

ให้ติดตั้ง “ป้ายเสริมแนะนำความเร็ว” (ตส.1) ควบคู่กับป้ายเตือนทางโค้งกลับรัศมีแคบทุกแห่ง

กรณีที่ต้องการเพิ่มการป้องกันอันตรายบนทางโค้งนั้น ควรติดตั้งป้ายเครื่องหมายลูกศรขนาดใหญ่ (ต.65) หรือ (ต.68) หรือป้ายเตือนแนวทาง (ต.63, ต.66) ทางด้านนอกของโค้งนั้นด้วย

ให้ติดตั้งป้ายเตือนล่วงหน้าก่อนถึงต้นโค้งแรกตามสถานการณ์ ค. ของตารางที่ 3-1 หรือตามที่แนะนำดังนี้

ประเภททางหลวง/ถนน	ในเขตเมือง/ย่านชุมชน	ทางนอกเมือง
ทาง 2 ช่องจราจร	80 — 130 ม.	130 — 200 ม.
ทาง 4 ช่องจราจรหรือมากกว่า	130 — 200 ม.	200 — 250 ม.

3.2.5 ป้ายเตือนทางคดเคี้ยวรัศมีแคบ (ซ้ายหรือขวา)

ต.9 ต.10

ป้ายเตือนทางคดเคี้ยวรัศมีแคบ (ซ้ายหรือขวา) มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจตุรัสตั้งมุมขึ้น พื้นป้ายสีเหลือง เส้นขอบป้ายสีดำ ภายในบรรจุเครื่องหมายลูกศรสีดำคดไปคดมากลับทิศทางกันสี่ครั้ง เริ่มคดด้านซ้าย (ต.9) เริ่มคดด้านขวา (ต.10)

ให้ใช้ป้ายเตือนทางคดเคี้ยวรัศมีแคบ สำหรับทางโค้งคดไปคดมาต่อเนื่องกันตั้งแต่ 3 โค้งขึ้นไปบนทางหลวงหรือถนน ซึ่งทางโค้งเหล่านี้จะมีทิศทางสลับกัน โดยมีระยะทางตรงต่อระหว่างแต่ละโค้งไม่เกิน 200 ม. ถ้าโค้งแรกมีทิศทางไปทางซ้าย ให้ใช้ป้ายเตือน (ต.9) และถ้าโค้งแรกมีทิศทางไปทางขวาให้ใช้ป้ายเตือน (ต.10)

ถ้าความเร็วส่วนมากของการจราจรก่อนเข้าโค้ง สูงกว่าความเร็วปลอดภัยของโค้งแรกเกินกว่า 30 กม./ชม.ให้ใช้ป้ายเสริมแนะนำความเร็ว (ตส.1) ติดตั้งควบคู่ไปด้วย และถ้าเป็นทางคดเคี้ยวติดต่อกันยาวมากกว่า 1 กม. ขึ้นไป ให้ใช้ป้ายเสริมบอกระยะทางของทางคดเคี้ยว (ตส.3) นั้นด้วย

ทางโค้งหักข้อศอกในภูมิประเทศภูเขาบางแห่งจะมีระยะการมองเห็นรถที่สวนทางไม่มากพอ ให้พิจารณาติดตั้งป้ายเสริมให้บีบแตร (ตส.9) ควบคู่กับทางคดเคี้ยวด้วย

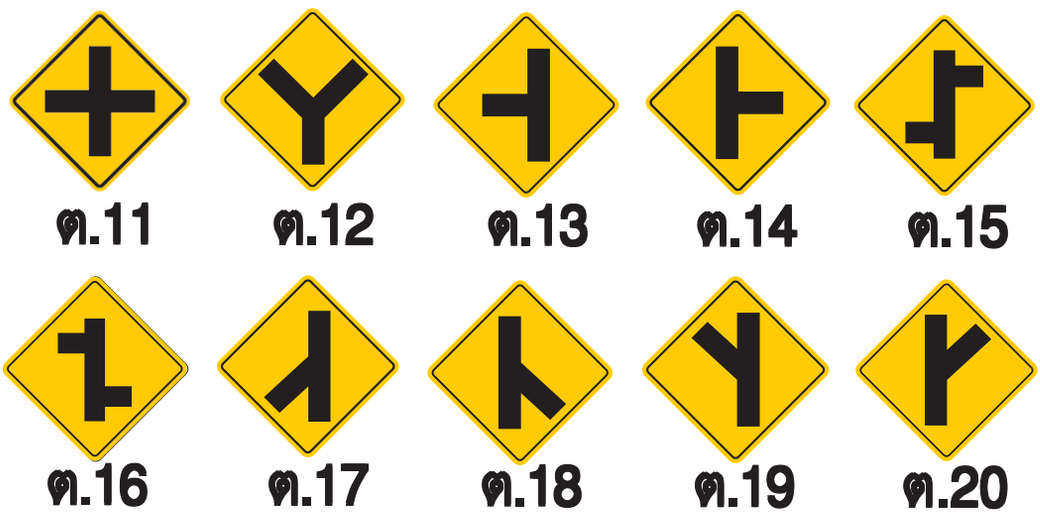
ถ้าพิจารณาเห็นว่า โค้งใดโค้งหนึ่งมีอันตรายมากเป็นพิเศษ ควรติดตั้งป้ายเครื่องหมายลูกศรขนาดใหญ่ (ต.65) หรือ (ต.68) หรือป้ายเตือนแนวทาง (ต.63, ต.66) ทางด้านนอกของโค้งนั้นด้วย

ให้ติดตั้งป้ายเตือนล่วงหน้าก่อนถึงต้นโค้งแรกตามสถานการณ์ ค. ของตารางที่ 3-1 หรือตามที่แนะนำดังนี้

ประเภททางหลวง/ถนน	ในเขตเมือง/ย่านชุมชน	ทางนอกเมือง
ทาง 2 ช่องจราจร	40 — 120 ม.	120 — 160 ม.

3.3 ป้ายเตือนทางแยก (Intersection Warning Signs)

ป้ายเตือนทางแยก หมายความว่าทางข้างหน้าเป็นทางแยกตามลักษณะสัญลักษณ์ในป้าย ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง

ป้ายเตือนทางแยก มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจตุรัสตั้งมุมขึ้น พื้นป้ายสีเหลือง เส้นขอบป้ายสีดำ ภายในบรรจุสัญลักษณ์สีดำเป็นลักษณะทางแยกต่างๆ รวม 10 แยก

ให้ใช้ป้ายเตือนทางแยก เพื่อเตือนผู้ขับขี่บนทางหลวงหรือถนนให้ทราบว่าทางข้างหน้าเป็นทางแยกตามลักษณะสัญลักษณ์ในป้าย ในกรณีที่ทางหลวงหรือถนนที่มีปริมาณจราจรมากกว่า 200 คันต่อวัน มาตัดหรือบรรจบเป็นทางแยก

ไม่จำเป็นต้องใช้ป้ายเตือนทางแยกด้านทางโทที่ติดตั้งป้ายหยุดหรือป้ายให้ทาง หรือทางแยกสัญญาณไฟ รวมทั้งจุดบรรจบหรือแยกทางเชื่อมโยงกับทางหลัก ซึ่งการจราจรจากทางเชื่อมโยงจะวิ่งสอบเข้าหรือแยกออกจากกระแสการจราจรบนทางหลัก ให้ใช้ป้ายที่เตือนตรงตามสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นจริง ได้แก่ป้ายหยุดข้างหน้า ให้ทางข้างหน้า สัญญาณไฟข้างหน้า และทางร่วมสำหรับการจราจรจะเข้ามาร่วมข้างหน้า

ในกรณีที่ทางสามแยก 2 แห่งอยู่เยื้องกัน โดยห่างกันน้อยกว่า 250 ม. ให้ใช้ป้ายเตือน (ต.15) หรือป้ายเตือน (ต.16) เพียงป้ายเดียวติดตั้งก่อนถึงทางแยกแห่งแรก

ควรติดตั้งป้ายเสริมชื่อถนน (ตส.10) ของทางหลวงหรือถนนที่มาตัดหรือบรรจบ ควบคู่กับป้ายเตือนทางแยก โดยเฉพาะที่ทางแยกนั้นไม่ได้ติดตั้งป้ายแนะนำบอกจุดหมายปลายทาง

ทางหลวงหรือถนนในเมืองใหญ่ๆ อาจไม่จำเป็นต้องติดตั้งป้ายเตือนทางแยก เพราะการจราจรใช้ความเร็วต่ำผู้ขับขี่สามารถมองเห็นทางแยกได้ล่วงหน้าเพียงพอและส่วนมากทางแยกจะอยู่ห่างกันไม่ไกลนัก นอกจากนี้สองข้างทางอาจไม่อำนวยให้ติดตั้งป้ายจราจรได้ด้วย

ให้ติดตั้งป้ายเตือนล่วงหน้าถึงก่อนจุดเลี้ยวโค้งของทางที่แยกออกไป กรณีที่ทางแยกมีทางสำหรับรถเลี้ยวซ้าย โดยเฉพาะตามสถานการณ์ ค. ของตารางที่ 3-1 หรือตามที่แนะนำดังนี้

ประเภททางหลวง/ถนน	ในเขตเมือง/ย่านชุมชน	ทางนอกเมือง
ทาง 2 ช่องจราจร	40 — 100 ม.	100 — 160 ม.
ทาง 4 ช่องจราจรหรือมากกว่า	100 — 160 ม.	160 — 250 ม.

3.4 ป้ายเตือนวงเวียนข้างหน้า (Roundabout Ahead)

หมายความว่า ทางข้างหน้าจะเป็นทางแยกมีวงเวียน ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง

ต.21

ป้ายเตือนวงเวียนข้างหน้า มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจตุรัสตั้งมุมขึ้น พื้นป้ายสีเหลือง เส้นขอบป้ายสีดำ ภายในบรรจุเครื่องหมายลูกศรสีดำสามลูก โค้งไปทางซ้ายเป็นวงกลม

ให้ใช้ป้ายเตือนวงเวียนข้างหน้า เพื่อเตือนผู้ขับขี่บนทางหลวงหรือถนนได้ทราบว่า ทางข้างหน้าเป็นทางแยก มีวงเวียนอยู่กลางทางแยก ซึ่งผู้ขับขี่ยวดยานจะผ่านทางแยกได้โดยการขับรถอ้อมวงเวียนไปทางซ้าย

แม้วงเวียนเป็นลักษณะอย่างหนึ่งของทางแยกแต่การขับขี่ยวดยานผ่านวงเวียนจะต้องให้ทางแก่รถที่อยู่ในวงเวียนไปก่อน เงื่อนไขการติดตั้งล่วงหน้าป้ายเตือนจึงมีแนวโน้มให้หยุด นอกจากนี้ทางแยกวงเวียนต้องติดตั้งป้ายบังคับ “วงเวียน” ที่บริเวณก่อนเข้าสู่ทางรอบวงเวียน หรือที่ขอบของวงเวียน เพื่อให้ผู้ขับขี่ที่เริ่มเข้าสู่ทางรอบวงเวียน ต้องหยุดรอให้สิทธิ์แก่รถในวงเวียนไปก่อน

การติดตั้งป้ายเตือนล่วงหน้าตามสถานการณ์ ข. ของตารางที่ 3-1

3.5 ป้ายเตือนทางแคบ (Road Narrows)

3.5.1 ป้ายทางแคบลงทั้งสองด้าน

หมายความว่า ทางข้างหน้าแคบลงกว่าทางที่กำลังผ่านทั้งสองด้าน ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง

ต.22

ป้ายทางแคบลงทั้งสองด้าน มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจตุรัสตั้งมุมขึ้น พื้นป้ายสีเหลือง เส้นขอบป้ายสีดำ ภายในบรรจุสัญลักษณ์สีดำเป็นเส้นแสดงลักษณะทางกายภาพของทางที่แคบลงทั้งสองด้าน

ให้ใช้ป้ายเตือนทางแคบทั้งสองด้าน บนทางหลวงหรือถนนสองช่องจราจรการจราจรวิ่งสวนทิศทาง เพื่อเตือนผู้ขับขี่ยวดยานให้ทราบว่า ทางข้างหน้าผิวจราจรแคบลงทั้ง 2 ทิศทาง รถจะต้องลดความเร็วลงจึงจะสวนทางกันได้อย่างปลอดภัย

ให้ติดตั้งป้ายเสริมแนะนำความความเร็ว (ตส.1) ควบคู่ไปด้วย

ห้ามใช้ป้ายเตือนนี้ในกรณีช่องจราจรลดลงหลังผ่านบริเวณทางแยก

ในการเพิ่มความปลอดภัยที่บริเวณทางแคบลงนี้ ให้ติดตั้งเครื่องหมายนำทางและเครื่องหมายวัตถุหรือสิ่งกีดขวางในเขตทางที่เหมาะสมด้วย

ให้ติดตั้งป้ายเตือนล่วงหน้าก่อนถึงก่อนจุดเลี้ยวโค้งของทางที่แยกออกไป ตามสถานการณ์ ค. ของตารางที่ 3-1 หรือตามที่แนะนำดังนี้

ประเภททางหลวง/ถนน	ในเขตเมือง/ย่านชุมชน	ทางนอกเมือง
ทาง 2 ช่องจราจร	40 — 100 ม.	100 — 160 ม.
ทาง 4 ช่องจราจรหรือมากกว่า	100 — 160 ม.	160 — 250 ม.

3.5.2 ป้ายทางแคบด้านซ้าย

หมายความว่า ทางข้างหน้าด้านซ้ายแคบลงกว่าทางที่กำลังผ่าน ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง

ต.23

3.5.3 ป้ายทางแคบด้านขวา

หมายความว่า ทางข้างหน้าด้านขวาแคบลงกว่าทางที่กำลังผ่าน ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง

ต.24

ป้ายทางแคบลงด้านซ้ายและด้านขวา มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจตุรัสตั้งมุมขึ้น พื้นป้ายสีเหลือง เส้นขอบป้ายสีดำ ภายในบรรจุสัญลักษณ์สีดำเป็นเส้นแสดงลักษณะทางกายภาพของทางที่แคบลงด้านซ้าย (ต.23) ด้านขวา (ต.24)

ให้ใช้ป้ายเตือนทางแคบด้านซ้าย (ต.23) หรือป้ายเตือนทางแคบด้านขวา (ต.24) ก่อนถึงบริเวณทางหลวงหรือถนนแคบลงทางด้านซ้ายหรือทางด้านขวา ซึ่งส่วนมากจะเป็นบริเวณหัวเลี้ยวหัวต่อ (Transition) ระหว่างทางสองช่องจราจรกับทางสามหรือสี่ช่องจราจร แต่ไม่ใช่เป็นบริเวณที่สิ้นสุดทางคู่ หรือการปิดช่องจราจรบนทางหลวงที่เดินรถทางไปทิศทางเดียวกันหลายช่องจราจรเพื่อซ่อมบำรุงทางหลวงหรือสาธารณูปโภคอื่นๆ ป้ายเตือนทางแคบด้านซ้ายหรือด้านขวานี้เพื่อเตือนผู้ขับขี่ยวดยานให้ทราบว่า ทางข้างหน้าจำนวนช่องทางเดินรถหรือช่องจราจรทางด้านซ้าย (ต.23) หรือทางด้านขวา (ต.24) ลดลง ให้ขับรถด้วยความระมัดระวัง

ห้ามใช้ป้ายเตือนนี้ก่อนถึงจุดสิ้นสุดของช่องจราจรเร่งความเร็ว (Acceleration Lanes)

การเพิ่มความปลอดภัยที่บริเวณทางแคบให้ใช้เครื่องหมายจราจรบนพื้นทาง เครื่องหมายนำทางและเครื่องหมายวัตถุและสิ่งกีดขวางด้วย ตามรายละเอียดในคู่มือ ภาคที่1 เล่ม 2

ให้ติดตั้งป้ายเตือนล่วงหน้าก่อนถึงก่อนจุดเลี้ยวโค้งของทางที่แยกออกไป ตามของสถานการณ์ ค.ของตารางที่ 3-1 หรือตามที่แนะนำดังนี้

ประเภททางหลวง/ถนน	ในเขตเมือง/ย่านชุมชน	ทางนอกเมือง
ทาง 2 ช่องจราจร	40 — 100 ม.	100 — 160 ม.
ทาง 4 ช่องจราจรหรือมากกว่า	100 — 160 ม.	160 — 250 ม.

3.6 ป้ายเตือนสะพานแคบ (Narrow Bridge)

หมายความว่า ทางข้างหน้ามีสะพานแคบรถสวนกันได้ไม่สะดวก ควรขับรถให้ช้าลงและระมัดระวังอันตรายจากรถที่สวนมาจากอีกฝั่งหนึ่งของสะพาน

ต.25

ป้ายเตือนสะพานแคบ มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจตุรัสตั้งมุมขึ้น พื้นป้ายสีเหลือง เส้นขอบป้ายสีดำ ภายในบรรจุสัญลักษณ์สีดำเป็นเส้นแสดงลักษณะทางกายภาพของทางที่แคบลงทั้งสองด้านขณะผ่านสะพาน

ให้ใช้ป้ายเตือนสะพานแคบ บนทางหลวงหรือถนนสองช่องจราจรสองทิศทาง ที่สะพานกว้างน้อยกว่า 5.50 เมตร หรือสะพานหรือท่อลอดอื่นที่แคบกว่าช่องเดินรถหรือช่องจราจรก่อนจะเข้าสะพานหรือท่อลอดนั้น การขับขี่ยวดยานผ่านสะพานแคบจะต้องลดความเร็วลง โดยติดตั้งป้ายแนะนำความเร็ว (ตส.1) ควบคู่ด้วย

การเพิ่มความปลอดภัยที่สะพานแคบ ให้ติดตั้งเครื่องหมายนำทาง หรือเครื่องหมายวัตถุและสิ่งกีดขวาง

ให้ติดตั้งป้ายเตือนล่วงหน้าก่อนถึงสะพานแคบ ตามสถานการณ์ ค.ของตารางที่ 3-1 หรือตามที่แนะนำดังนี้

ประเภททางหลวง/ถนน	ในเขตเมือง/ย่านชุมชน	ทางนอกเมือง
ทาง 2 ช่องจราจร	40 — 100 ม.	100 — 160 ม.

3.7 ป้ายเตือนช่องจราจรปิด (Lane Ends)

3.7.1 ป้ายช่องจราจรปิดด้านซ้าย

หมายความว่า ทางเดินรถข้างหน้าปิดการสัญจรทางด้านซ้าย ผู้ขับรถควรเปลี่ยนใช้ช่องเดินรถที่เหลืออยู่ด้วยความระมัดระวัง

ต.26

3.7.2 ป้ายช่องจราจรปิดด้านขวา

หมายความว่า ทางเดินรถข้างหน้าปิดการสัญจรทางด้านขวา ผู้ขับรถควรเปลี่ยนใช้ช่องเดินรถที่เหลืออยู่ด้วยความระมัดระวัง

ต.27

ป้ายช่องจราจรปิดด้านซ้าย มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจตุรัสตั้งมุมขึ้น พื้นป้ายสีเหลือง เส้นขอบป้ายสีดำ ภายในบรรจุเครื่องหมายลูกศรสีดำอยู่ด้านขวา มีเครื่องหมายขีดสีแดงขวางบนเส้นสีดำที่ขนานกับลูกศรอยู่ด้านซ้าย ความสูงประมาณปลายหัวลูกศร

ป้ายช่องจราจรปิดด้านขวา มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจตุรัสตั้งมุมขึ้น พื้นป้ายสีเหลือง เส้นขอบป้ายสีดำ ภายในบรรจุเครื่องหมายลูกศรสีดำอยู่ด้านซ้าย มีเครื่องหมายขีดสีแดงขวางบนเส้นสีดำที่ขนานกับลูกศรอยู่ด้านขวา ความสูงประมาณปลายหัวลูกศร

ให้ใช้ป้ายเตือนช่องจราจรปิดด้านซ้ายหรือป้ายเตือนช่องจราจรปิดด้านขวา เพื่อเตือนผู้ขับขี่บนทางหลวงหรือถนนที่มีทางเดินรถทางเดียวหลายช่องจราจรให้ทราบว่า ทางข้างหน้าช่องจราจรด้านซ้ายปิด หรือช่องจราจรด้านขวาปิด ซึ่งผู้ขับขี่จะต้องเปลี่ยนช่องจราจรก่อนถึงบริเวณนั้น ซึ่งเป็นกรณีที่มักพบบริเวณที่มีการก่อสร้างในทางเดินรถ นอกจากนี้ทางหลวงหรือถนนที่ได้ออกแบบช่องจราจรสำหรับเลี้ยวกลับรถไว้ แต่ต่อมาได้ยกเลิกหรือปิดช่องกลับรถจึงทำให้ช่องจราจรนี้เสมือนการปิดช่องจราจรทางด้านขวา

บนทางหลวงหรือถนนหลายช่องจราจรที่มีเกาะกลาง ให้ติดตั้งป้ายทั้งด้านซ้ายทางและขวาทางที่เกาะกลางถนนด้วย

เพื่อความปลอดภัยที่บริเวณปิดช่องจราจร ให้ติดตั้งเครื่องกั้นหรือแผงกั้น เครื่องหมายวัตถุและสิ่งกีดขวาง เครื่องหมายนำทาง และเครื่องหมายจราจรบนพื้นทาง

ให้ติดตั้งป้ายเตือนล่วงหน้าตามสถานการณ์ ก. ของตารางที่ 3-1 หรือตามที่แนะนำดังนี้

ประเภททางหลวง/ถนน	ในเขตเมือง/ย่านชุมชน	ทางนอกเมือง
ทาง 4 ช่องจราจรหรือมากกว่า	100 — 160 ม.	160 — 250 ม.

3.8 ป้ายเตือนทางข้ามรถไฟไม่มีเครื่องกั้นทาง (Level Crossing without Barriers)

หมายความว่า ทางข้างหน้ามีทางรถไฟตัดผ่านและไม่มีเครื่องกั้นทาง ควรขับรถให้ช้าลง และสังเกตดูรถไฟทั้งทางขวาและทางซ้าย ถ้ามีรถไฟกำลังจะผ่านมาควรหยุดรถให้ห่างจากทางรถไฟอย่างน้อย 5 เมตร และรอคอยจนกว่ารถไฟนั้นผ่านพ้นไปและปลอดภัยแล้ว จึงเคลื่อนรถต่อไปได้ ไม่ควรขับรถตัดหน้ารถไฟในระยะที่อาจเกิดอันตรายได้เป็นอันขาด

ต.28

ป้ายทางข้ามทางรถไฟไม่มีเครื่องกั้นทาง มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจตุรัสตั้งมุมขึ้น พื้นป้ายสีเหลือง เส้นขอบป้ายสีดำ ภายในบรรจุสัญลักษณ์สีดำรูปรถไฟ

ให้ใช้ป้ายเตือนทางข้ามทางรถไฟไม่มีเครื่องกั้นทาง (ต.28) ติดตั้งล่วงหน้าก่อนถึงทางรถไฟตัดผ่านถนนในระดับเดียวกันโดยไม่มีรั้วกั้นหรือเครื่องกั้นทางอื่นๆ ถนนที่ทางรถไฟตัดผ่านโดยไม่มีเครื่องกั้นหรือสัญญาณเตือนเหล่านี้ส่วนมากเป็นถนน 2 ช่องจราจรที่มีปริมาณจราจรผ่านน้อยตามพรบ.จราจรทางบก 2522 มาตรา 63 ได้กำหนดให้ผู้ขับขี่รถทุกคันต้องหยุดรถก่อนถึงทางรถไฟ เมื่อเห็นว่าปลอดภัยแล้วจึงผ่านไปได้ ดังนั้นการเตือนทางรถไฟตัดผ่านทางหลวงหรือถนน นอกจากติดตั้งป้ายเตือน ต.28 แล้ว ให้ติดตั้งป้ายเตือนหยุดข้างหน้าถัดไปประมาณ 40-60 ม. และป้ายหยุดก่อนถึงทางรถไฟประมาณ 5.00 ม. พร้อมทั้งจัดทำเครื่องหมายจราจรบนพื้นทางตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ ในคู่มือเครื่องหมายจราจรบนพื้นทาง

ให้ติดตั้งป้ายเตือนล่วงหน้าก่อนถึงทางรถไฟตัดผ่าน ตามสถานการณ์ ข.ของตารางที่ 3-1 หรือตามที่แนะนำดังนี้

ประเภททางหลวง/ถนน	ในเขตเมือง/ย่านชุมชน	ทางนอกเมือง
ทาง 2 ช่องจราจร	40 — 100 ม.	100 — 160 ม.

3.9 ป้ายเตือนทางข้ามรถไฟมีเครื่องกั้นทาง (Level Crossing with Barriers)

หมายความว่า ทางข้างหน้ามีทางรถไฟตัดผ่านและมีรั้วหรือเครื่องกั้นทาง ก่อนที่จะขับรถผ่านป้ายนี้ ควรขับรถให้ช้าลงให้และพร้อมที่จะหยุดรถเมื่อมีเสียงสัญญาณของเจ้าหน้าที่ดังขึ้น หรือเจ้าหน้าที่ได้กั้นทางหรือมีเครื่องกั้นทางปิดกั้น ถ้ามีรถข้างหน้าหยุดรถอยู่ก่อนก็ให้หยุดรอถัดต่อมาตามลำดับ เมื่อเปิดเครื่องกั้นทางแล้วรถที่หยุดรอจึงเคลื่อนตามกันไป

ต.29

ป้ายทางข้ามทางรถไฟมีเครื่องกั้นทาง มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจตุรัสตั้งมุมขึ้น พื้นป้ายสีเหลือง เส้นขอบป้ายสีดำ ภายในบรรจุสัญลักษณ์สีดำรูปรั้ว

ให้ใช้ป้ายเตือนทางข้ามรถไฟมีเครื่องกั้นทาง (ต.29) ติดตั้งล่วงหน้าก่อนถึงทางรถไฟตัดผ่านทางหลวงหรือถนนในระดับเดียวกันโดยมีรั้วกั้นหรือเครื่องกั้นทางอื่นๆ บนทางคู่ (Divided Highway) ควรทำการติดตั้งป้ายเตือนนี้ทางด้านขวาที่เกาะกลางด้วย

การเตือนทางรถไฟตัดผ่านทางหลวงหรือถนน นอกจากติดตั้งป้ายเตือนล่วงหน้าแล้ว ต้องจัดทำเครื่องหมายจราจรบนพื้นทางตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ ในคู่มือเครื่องหมายจราจรบนพื้นทางด้วย

ให้ติดตั้งป้ายเตือนล่วงหน้าก่อนถึงทางรถไฟตัดผ่าน ตามสถานการณ์ ข. ของตารางที่ 3-1 หรือตามที่แนะนำดังนี้

ประเภททางหลวง/ถนน	ในเขตเมือง/ย่านชุมชน	ทางนอกเมือง
ทาง 2 ช่องจราจร	40 — 100 ม.	100 — 160 ม.
ทาง 4 ช่องจราจรหรือมากกว่า	100 — 160 ม.	160 — 250 ม.

3.10 ป้ายเตือนทางข้ามรถไฟติดทางแยก (Highway-Rail Grade Crossing closed to Junction)

หมายความว่าทางข้างหน้ามีทางข้ามทางรถไฟ อยู่ติดทางแยกตามลักษณะสัญลักษณ์ ควรขับรถด้วยความระมัดระวังก่อนข้ามทางรถไฟ ควรมองด้านซ้ายและด้านขวาตามแนวทางรถไฟ เมื่อเห็นว่าปลอดภัยจึงให้ขับรถต่อไป ในกรณีที่มีเครื่องกั้นทางควรปฏิบัติตามสัญญาณเครื่องกั้นทาง

ต.30

ป้ายทางข้ามทางรถไฟติดทางแยก มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจตุรัสตั้งมุมขึ้น พื้นป้ายสีเหลือง เส้นขอบป้ายสีดำ ภายในบรรจุสัญลักษณ์สีดำรูปทางรถไฟตัดผ่านทางแยกรูปตัวทีด้านขวา

ให้ใช้ป้ายเตือนทางรถไฟติดทางแยก (ต.30) หรือตามลักษณะอื่นๆของทางรถไฟตัดผ่านทางหลวงที่ติดทางแยก โดยติดตั้งบนทางหลวงหรือถนนที่วิ่งสู่ทางแยกด้านที่ไม่มีทางรถไฟตัดผ่าน แทนป้ายเตือนทางแยกปกติ แต่ห้ามมิให้ใช้แทนป้ายเตือนหยุดข้างหน้า ป้ายเตือนให้ทางข้างหน้า หรือป้ายเตือนสัญญาณไฟข้างหน้า เพื่อเตือนผู้ขับขี่ยวดยานให้ทราบว่า ทางข้างหน้าเมื่อผ่านทางแยกไปเล็กน้อยจะมีทางรถไฟตัดผ่าน ป้ายเตือนนี้ใช้กรณีที่เขตที่ดินทางรถไฟอยู่ติดกับเขตทางหลวงหรือถนนเท่านั้น

ให้ติดตั้งป้ายเตือนล่วงหน้าก่อนถึงทางแยก ตามสถานการณ์ ค. ของตารางที่ 31 หรือตามที่แนะนำดังนี้

ประเภททางหลวง/ถนน	ในเขตเมือง/ย่านชุมชน	ทางนอกเมือง
ทาง 2 ช่องจราจร	40 — 100 ม.	100 — 160 ม.
ทาง 4 ช่องจราจรหรือมากกว่า	100 — 160 ม.	160 — 250 ม.

3.11 ป้ายเตือนทางแคบ (Road Narrows)

หมายความว่า ทางข้างหน้าแคบลงกว่าทางที่กำลังผ่าน มีขนาดตามจำนวนตัวเลขที่กำหนดเป็น “เมตร” ตามที่ระบุในป้าย รถที่มีขนาดกว้างไม่เกินจำนวนตัวเลขที่ระบุในป้ายให้ผ่านเข้าไปได้ ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง

ต.31

ป้ายทางแคบ มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจตุรัสตั้งมุมขึ้น พื้นป้ายสีเหลือง เส้นขอบป้ายสีดำ ภายในบรรจุเครื่องหมายตัวเลข และตัวอักษรสีดำแสดงจำนวน “เมตร” ไว้ภายใน

ให้ใช้ป้ายเตือนทางแคบ (ต.31) เพื่อแสดงความกว้างของทางหลวงหรือถนนที่มีความกว้างตามตัวเลขที่ระบุไว้ในป้าย ในกรณีที่การจราจรวิ่งสวนทิศทางกัน ต้องติดตั้งป้ายให้รถสวนทางมาก่อน (บ.3) ไว้ที่ด้านหนึ่ง และอาจติดตั้งป้ายเสริมให้บีบแตร (ตส.9) ควบคู่กับป้ายเตือนทางแคบ เพื่อให้สัญญาณแก่รถที่อาจจะสวนทางมา

ให้จัดทำหรือติดตั้งเครื่องหมายวัตถุและสิ่งกีดขวางทั้งสองด้านของบริเวณทางแคบด้วย

ให้ติดตั้งป้ายเตือนทางแคบล่วงหน้าก่อนถึงที่ทางแคบ ตามสถานการณ์ ข. ของตารางที่ 31 หรือตามที่แนะนำดังนี้

ประเภททางหลวง/ถนน	ในเขตเมือง/ย่านชุมชน	ทางนอกเมือง
ทาง 2 ช่องจราจร	40 — 100 ม.	100 — 160 ม.
ทาง 4 ช่องจราจรหรือมากกว่า	100 — 160 ม.	160 — 250 ม.

3.12 ป้ายเตือนทางลอดต่ำ (Low Clearance)

หมายความว่า ทางข้างหน้าจะต้องลอดช่องลอดต่ำ มีขนาดตามจำนวนตัวเลขที่กำหนด “เมตร” ตามที่ระบุในป้าย รถที่มีความสูงหรือรวมทั้งสิ่งของที่บรรทุกสูงไม่เกินจำนวนตัวเลขระบุในป้ายให้ผ่านเข้าไปได้ ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง

ต.32

ป้ายทางลอดต่ำ มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจตุรัสตั้งมุมขึ้น พื้นป้ายสีเหลือง เส้นขอบป้ายสีดำ ภายในบรรจุเครื่องหมายตัวเลข และตัวอักษรสีดำแสดงจำนวน “เมตร” ไว้ภายใน

ให้ใช้ป้ายเตือนทางลอดต่ำ (ต.32) บนทางหลวงหรือถนนที่มีทางลอดสูง 5.00 ม. หรือน้อยกว่า เพื่อเตือนให้ผู้ขับขี่ทราบว่าทางข้างหน้ามีทางลอดต่ำ ตามตัวเลขที่ระบุไว้ในป้าย ตัวเลขความสูงของทางลอดให้ความละเอียดจนถึงดิซิเมตรหรือ 10 เซนติเมตร และจัดทำหรือติดตั้งเครื่องหมายวัตถุและสิ่งกีดกีดขวางตัวอาคารหรือเสาเพื่อให้เห็นได้ชัดเจน พร้อมติดตั้งป้ายบังคับห้ามรถสูงเกินกำหนดผ่าน (บ.35)

กรณีที่ทางลอดสูงน้อยกว่า 4.00 เมตร ซึ่งกำหนดตามกฎกระทรวงใน พรบ.จราจร 2522 สมควรที่จะต้องติดตั้งป้ายแนะนำหรือป้ายเตือนล่วงหน้าตั้งแต่ต้นทาง เพื่อให้ผู้ใช้ทางสามารถเลือกเส้นทางอื่นได้

ให้ติดตั้งป้ายเตือนทางลอดต่ำหน้าก่อนถึงที่อาคารทางลอดต่ำ ตามสถานการณ์ ข. ของตารางที่ 3-1 หรือตามที่แนะนำดังนี้

ประเภททางหลวง/ถนน	ในเขตเมือง/ย่านชุมชน	ทางนอกเมือง
ทาง 2 ช่องจราจร	40 — 100 ม.	100 — 160 ม.
ทาง 4 ช่องจราจรหรือมากกว่า	100 — 160 ม.	160 — 250 ม.

3.13 ป้ายเตือนทางขึ้นลาดชัน (Dangerous descent)

หมายความว่า ทางข้างหน้าเป็นทางลาดชันขึ้น ทางขึ้นเขาหรือขึ้นเนินสันเขาหรือสันเนินมีความลาดชันตามจำนวนตัวเลขที่กำหนดเป็น “ร้อยละ” ตามที่ระบุในป้าย ซึ่งอาจกำบังสายตาไม่ให้มองเห็นรถที่สวนมา ควรขับรถให้ช้าลง เดินรถใกล้ขอบทางด้านซ้ายให้มากและระมัดระวังอันตรายจากรถที่สวนทางมา

ต.33

ป้ายเตือนทางขึ้นลาดชัน มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจตุรัสตั้งมุมขึ้น พื้นป้ายสีเหลือง เส้นขอบป้ายสีดำ ภายในบรรจุสัญลักษณ์สีดำรูปรถบรรทุกขึ้นทางลาดชันและแสดงจำนวน “ร้อยละ” ของทางลาดชันไว้ข้างใต้สัญลักษณ์

ให้ใช้ป้ายเตือนทางขึ้นลาดชัน (ต.33) เพื่อให้ผู้ขับขี่บนทางหลวงหรือถนนได้ทราบว่า ทางข้างหน้าเป็นทางขึ้นลาดชัน ตั้งแต่ 15% ขึ้นไป หรือทางลาดชันเกิน 10% ที่มีระยะทางไม่น้อยกว่า 1 กม.

ให้ใช้ป้ายเสริม “ให้ใช้เกียร์ต่ำ” (ตส.4) บริเวณทางโค้งหักข้อศอกและมีความชันมาก หรือบริเวณที่ภูมิประเทศทำให้การมองเห็นลวงตาผู้ขับขี่ไม่สามารถคาดคะเนความลาดชันได้

กรณีที่ทางขึ้นลาดชันมีระยะทางยาว ควรติดตั้งป้ายเสริมบอกระยะทางของทางลาดชันนั้นด้วย

ให้ติดตั้งป้ายเตือนทางขึ้นลาดชันล่วงหน้าก่อนถึงจุดเริ่มต้นทางขึ้นลาดชัน ตามสถานการณ์ ค. ของตารางที่ 3-1 หรือตามที่แนะนำดังนี้

ประเภททางหลวง/ถนน	ในเขตเมือง/ย่านชุมชน	ทางนอกเมือง
ทาง 2 ช่องจราจร	40 — 100 ม.	100 — 160 ม.
ทาง 4 ช่องจราจรหรือมากกว่า	100 — 160 ม.	160 — 250 ม.

3.14 ป้ายเตือนทางลงลาดชัน (Steep ascent)

หมายความว่า ทางข้างหน้าเป็นทางลาดชันลง ทางลงหรือลงเนิน มีความลาดชันตามจำนวนตัวเลขที่กำหนดเป็น “ร้อยละ” ตามที่ระบุในป้าย ควรขับรถให้ช้าลง เดินรถใกล้ขอบทางด้านซ้ายให้มาก ควรใช้เกียร์ต่ำเพื่อความปลอดภัย และไม่ปลดเกียร์หรือดับเครื่องยนต์เป็นอันขาด

ต.34

ป้ายเตือนทางลงลาดชัน มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจตุรัสตั้งมุมขึ้น พื้นป้ายสีเหลือง เส้นขอบป้ายสีดำ ภายในบรรจุสัญลักษณ์สีดำรูปรถบรรทุกลงทางลาดชันและแสดงจำนวน “ร้อยละ” ของทางลาดชันไว้ข้างใต้สัญลักษณ์

ให้ใช้ป้ายเตือนทางลงลาดชัน (ต.34) เพื่อให้ผู้ขับขี่บนทางหลวงหรือถนนได้ทราบว่า ทางข้างหน้าเป็นทางลงลาดชันตั้งแต่ 6% ขึ้นไป เป็นระยะทางยาว

โดยทั่วไปให้ติดตั้งป้ายเตือนทางลงลาดชัน เฉพาะบริเวณทางหลวงหรือถนนที่มีความลาดชันสัมพันธ์กับความยาวดังต่อไปนี้

เปอร์เซ็นต์ความลาด	ระยะทางอย่างน้อย (เมตร)
6	750
7	350
8	250
9	175
11	150
13	100
15	ทุกระยะ

บริเวณที่ความลาดชันเกินกว่า 10 % และยาวมาก ควรติดตั้งป้ายเสริม “ใช้เกียร์ต่ำ” (ตส.4) ติดตั้งควบคู่ด้วย และในกรณีที่ทางลาดชันตอนหนึ่งตอนใดมีอันตรายมาก ให้เปลี่ยนใช้ป้ายเตือนทางลงลาดชันขนาดใหญ่ขึ้นหนึ่งขนาดแทนป้ายเตือนทางลงลาดชันโดยทั่วไป

ให้ติดตั้งป้ายเตือนทางลาดชันล่วงหน้าก่อนถึงจุดเริ่มต้นทางลงลาดชัน ตามสถานการณ์ ค. ของตารางที่ 3-1 หรือตามที่แนะนำดังนี้

ประเภททางหลวง/ถนน	ในเขตเมือง/ย่านชุมชน	ทางนอกเมือง
ทาง 2 ช่องจราจร	40 — 100 ม.	100 — 160 ม.
ทาง 4 ช่องจราจรหรือมากกว่า	100 — 160 ม.	160 — 250 ม.

3.15.1 ป้ายเตือนรถกระโดด

หมายความว่า ทางข้างหน้าเปลี่ยนระดับอย่างกระทันหัน เช่น บริเวณคอสะพาน ทางข้ามท่อระบายน้ำ และคันชะลอความเร็ว เป็นต้น ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง

ต.35

ป้ายเตือนรถกระโดด มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจตุรัสตั้งมุมขึ้น พื้นป้ายสีเหลือง เส้นขอบป้ายสีดำ ภายในบรรจุสัญลักษณ์สีดำรูปเนินต่างระดับ

ให้ใช้ป้ายเตือนรถกระโดด (ต.35) เพื่อเตือนผู้ขับขี่บนทางหลวงหรือถนนให้ระมัดระวังทางข้างหน้ามีการเปลี่ยนระดับสูงขึ้นอย่างกระทันหัน เช่น พื้นทางบริเวณที่ติดกับตอม่อทางยกระดับ หรือพื้นทางติดกับท่อลอดทรุดตัว ฯลฯ อาจทำให้เกิดอันตรายในการขับรถ หากผู้ขับขี่ยวดยานไม่ลดความเร็วลง

ควรติดตั้งป้ายเสริมแนะนำความเร็ว (ตส.1) ควบคู่กับป้ายที่ติดตั้งล่วงหน้า กรณีที่บริเวณเปลี่ยนระดับไม่สามารถมองเห็นได้ง่าย สมควรเพิ่มป้ายเตือนรถกระโดดตรงที่มีการเปลี่ยนระดับและอาจติดตั้งป้ายเสริมลูกศรชี้ตำแหน่ง (ตส.6-ตส.8) ควบคู่ด้วย

ให้ติดตั้งป้ายเตือนรถกระโดดล่วงหน้าก่อนถึงจุดมีการเปลี่ยนระดับ ตามสถานการณ์ ค. ของตารางที่ 3-1 หรือตามที่แนะนำดังนี้

ประเภททางหลวง/ถนน	ในเขตเมือง/ย่านชุมชน	ทางนอกเมือง
ทาง 2 ช่องจราจร	40 — 100 ม.	100 — 160 ม.
ทาง 4 ช่องจราจรหรือมากกว่า	100 — 160 ม.	160 — 250 ม.

3.15.2 ป้ายเตือนผิวทางขรุขระ

หมายความว่า ทางข้างหน้าขรุขระมากเป็นหลุมเป็นบ่อ หรือเป็นสันติดต่อกัน ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง

ต.36

ป้ายเตือนผิวทางขรุขระ มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจตุรัสตั้งมุมขึ้น พื้นป้ายสีเหลือง เส้นขอบป้ายสีดำ ภายในบรรจุสัญลักษณ์สีดำรูปเนินต่างระดับสองครั้ง

ให้ใช้ป้ายเตือนผิวทางขรุขระ (ต.36) เพื่อเตือนให้ผู้ขับขี่บนทางหลวงหรือถนนให้ทราบว่าทางข้างหน้าผิวทางหรือพื้นทางขรุขระ เช่น ทางเป็นหลุมเป็นบ่อ ทางเป็นคลื่น หรือทางลาดยางเสียเป็นตอนๆ อาจจะทำให้เกิดอันตรายในการขับรถ หากผู้ขับขี่ยวดยานไม่ลดความเร็วลง

ให้ติดตั้งป้ายเสริมแนะนำความเร็ว (ตส.1) ควบคู่กับป้ายเตือนผิวทางขรุขระ หรือกรณีที่ผิวทางขรุขระมีระยะทางยาวมากและไม่มีแผนที่จะปรับปรุงแก้ไขในเร็ววัน ให้ติดตั้งป้ายเตือนผิวทางขรุขระเพิ่มที่จุดเริ่มต้นพร้อมป้ายเสริมบอกระยะทางผิวทางขรุขระ (ตส.3) นั้นด้วย

ให้ติดตั้งป้ายเตือนผิวทางขรุขระล่วงหน้าก่อนถึงจุดเริ่มต้นของทางขรุขระ ตามสถานการณ์ ค. ของตารางที่ 3-1 หรือตามที่แนะนำดังนี้

ประเภททางหลวง/ถนน	ในเขตเมือง/ย่านชุมชน	ทางนอกเมือง
ทาง 2 ช่องจราจร	40 — 100 ม.	100 — 160 ม.
ทาง 4 ช่องจราจรหรือมากกว่า	100 — 160 ม.	160 — 250 ม.

3.15.3 ป้ายเตือนทางเป็นแอ่ง

หมายความว่า ทางข้างหน้าเปลี่ยนระดับลงกระทันหัน หรือเป็นแอ่ง ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง

ต.37

ป้ายเตือนทางเป็นแอ่ง มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจตุรัสตั้งมุมขึ้น พื้นป้ายสีเหลือง เส้นขอบป้ายสีดำ ภายในบรรจุสัญลักษณ์สีดำรูปผิวทางที่เว้าลงไปเป็นแอ่ง

ให้ใช้ป้ายเตือนทางเป็นแอ่ง (ต.37) เพื่อเตือนผู้ขับขี่บนทางหลวงหรือถนนให้ระมัดระวังทางข้างหน้ามีการเปลี่ยนระดับลงอย่างกระทันหัน เช่น พื้นทางบริเวณที่สิ้นสุดการปูพื้นทางใหม่ หรือพื้นทางที่ติดกับสะพานหรือท่อลอดทรุดตัว ฯลฯ อาจทำให้เกิดอันตรายในการขับรถ หากผู้ขับขี่ยวดยานไม่ลดความเร็วลง

ควรติดตั้งป้ายเสริมแนะนำความเร็ว (ตส.1) ควบคู่กับป้ายที่ติดตั้งล่วงหน้า กรณีที่บริเวณเปลี่ยนระดับไม่สามารถมองเห็นได้ง่าย สมควรเพิ่มป้ายเตือนทางเป็นแอ่ง ณ จุดที่มีการเปลี่ยนระดับและอาจติดตั้งป้ายเสริมลูกศรชี้ตำแหน่ง (ตส.6-ตส.8) ควบคู่ด้วย

ให้ติดตั้งป้ายเตือนทางเป็นแอ่งล่วงหน้าก่อนถึงจุดที่เป็นแอ่ง ตามสถานการณ์ ค. ของตารางที่ 3-1 หรือตามที่แนะนำดังนี้

ประเภททางหลวง/ถนน	ในเขตเมือง/ย่านชุมชน	ทางนอกเมือง
ทาง 2 ช่องจราจร	40 — 100 ม.	100 — 160 ม.
ทาง 4 ช่องจราจรหรือมากกว่า	100 — 160 ม.	160 — 250 ม.

3.16 ป้ายเตือนทางลื่น (Slippery Road)

หมายความว่า ทางข้างหน้าอาจเกิดอุบัติเหตุได้ง่าย ควรขับรถให้ช้าลงและระมัดระวังการลื่นไถล ไม่ควรใช้ห้ามล้อโดยแรงๆ ทันที การหยุดรถ การเบารถ หรือเลี้ยวรถในทางลื่น ต้องกระทำด้วยความระมัดระวังเป็นพิเศษ

ต.38

ป้ายเตือนทางลื่น มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจตุรัสตั้งมุมขึ้น พื้นป้ายสีเหลือง เส้นขอบป้ายสีดำ ภายในบรรจุสัญลักษณ์สีดำรูปรถที่วิ่งบนทางลื่น

ให้ใช้ป้ายเตือนทางลื่น (ต.38) เพื่อเตือนผู้ขับขี่บนทางหลวงหรือถนนให้ทราบว่าทางตอนนั้นลื่นเมื่อผิวทางเปียก และอาจติดตั้งป้ายเสริมบอกระยะทาง (ตส.3) ของผิวถนนที่ลื่นร่วมด้วย นอกจากการติดตั้งเตือนทางลื่นล่วงหน้าแล้ว ถ้าสภาพทางนั้นยาวมาก ก็สมควรติดตั้งป้ายเพิ่มอีกเป็นระยะๆ เช่น ทุกๆ 1-2 กิโลเมตรตลอดทางช่วงนั้น

ให้ติดตั้งป้ายเตือนทางลื่นล่วงหน้าก่อนถึงจุดที่เริ่มต้นของทางลื่น ตามสถานการณ์ ค. ของตารางที่ 3-1 หรือตามที่แนะนำดังนี้

ประเภททางหลวง/ถนน	ในเขตเมือง/ย่านชุมชน	ทางนอกเมือง
ทาง 2 ช่องจราจร	40 — 100 ม.	100 — 160 ม.
ทาง 4 ช่องจราจรหรือมากกว่า	100 — 160 ม.	160 — 250 ม.

3.17 ป้ายเตือนผิวทางร่วน (Loose Chipping)

หมายความว่า ทางข้างหน้าอาจมีวัสดุผิวทางหลุดกระเด็นเมื่อขับรถด้วยความเร็วสูง ควรขับรถให้ช้าลง และระมัดระวังอันตรายอันเกิดจากวัสดุผิวทาง

ต.39

ป้ายเตือนผิวทางร่วน มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจตุรัสตั้งมุมขึ้น พื้นป้ายสีเหลือง เส้นขอบป้ายสีดำ ภายในบรรจุสัญลักษณ์สีดำรูปรถ โดยมีรูปแสดงผิวทางหลุดกระเด็นอยู่ทางด้านซ้ายของรูปรถ

ให้ใช้ป้ายเตือนทางร่วน (ต.39) เพื่อเตือนให้ผู้ขับขี่บนทางหลวงหรือถนนที่มีวัสดุผิวทางหลุดกระเด็นเมื่อขับรถด้วยความเร็วสูง อาจทำให้เกิดอันตรายและความเสียหายได้ ควรติดตั้งป้ายเสริมแนะนำความเร็ว (ตส.1) ที่ปลอดภัยควบคู่ไปด้วย กรณีที่ทางร่วนมีระยะทางยาวมากให้ติดตั้งเป็นระยะ ๆ ในระหว่างทางและอาจติดตั้งป้ายเสริมบอกระยะทาง (ตส.3) ของทางร่วนตอนนี้ด้วย

ให้ติดตั้งป้ายเตือนผิวทางร่วนล่วงหน้าก่อนถึงจุดเริ่มต้นของผิวทางร่วน ตามสถานการณ์ ค. ของตารางที่ 3-1 หรือตามที่แนะนำดังนี้

ประเภททางหลวง/ถนน	ในเขตเมือง/ย่านชุมชน	ทางนอกเมือง
ทาง 2 ช่องจราจร	40 — 100 ม.	100 — 160 ม.
ทาง 4 ช่องจราจรหรือมากกว่า	100 — 160 ม.	160 — 250 ม.

3.18 ป้ายเตือนระวังหินร่วง (Falling Rocks)

หมายความว่า ทางข้างหน้าอาจมีหินร่วงลงมาในผิวทาง ทำให้กีดขวางการจราจร ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง

ต.40

ป้ายเตือนระวังหินร่วง มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจตุรัสตั้งมุมขึ้น พื้นป้ายสีเหลือง เส้นขอบป้ายสีดำ ภายในบรรจุสัญลักษณ์สีดำรูปส่วนหนึ่งของภูเขาที่มีหินร่วงลงมา

ให้ใช้ป้ายเตือนระวังหินร่วง (ต.40) เพื่อเตือนให้ผู้ขับขี่บนทางหลวงหรือถนนที่ตัดผ่านภูเขาซึ่งมีปรากฏการณ์หินร่วงเป็นประจำ ให้ระวังอันตรายจากหินร่วงลงมา หรือกีดขวางทางเดินรถ

ให้ติดตั้งป้ายเตือนระวังหินร่วงล่วงหน้าก่อนถึงจุดที่มีหินร่วงเป็นประจำ ตามสถานการณ์ ค. ของตารางที่ 3-1 หรือตามที่แนะนำดังนี้

ประเภททางหลวง/ถนน	ในเขตเมือง/ย่านชุมชน	ทางนอกเมือง
ทาง 2 ช่องจราจร	40 — 100 ม.	100 — 160 ม.
ทาง 4 ช่องจราจรหรือมากกว่า	100 — 160 ม.	160 — 250 ม.

3.19 ป้ายเตือนสะพานเปิดได้ (Moving Bridge)

หมายความว่า ทางข้างหน้าต้องผ่านสะพานที่อาจต้องเปิดให้เรือผ่าน ควรขับรถให้ช้าลง และระมัดระวังในการหยุดรถเมื่อเจ้าหน้าที่จะปิดกั้นทางเพื่อเปิดสะพานให้เรือผ่านเพื่อมิให้เกิดอันตรายต่อรถข้างหน้าและรถข้างหลัง

ต.41

ป้ายเตือนสะพานเปิดได้ มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจตุรัสตั้งมุมขึ้น พื้นป้ายสีเหลือง เส้นขอบป้ายสีดำ ภายในบรรจุสัญลักษณ์สีดำรูปสะพานเปิด

ให้ใช้ป้ายเตือนสะพานเปิดได้ (ต.41) เพื่อเตือนผู้ขับขี่บนทางหลวงหรือถนนให้ระมัดระวังก่อนถึงสะพาน ซึ่งเปิดให้เรือผ่านเข้าออกเป็นประจำเท่านั้น ถ้าการเปิดสะพานมีบ่อยครั้งมากและกำหนดการเปิดไม่แน่นอนให้เพิ่มป้ายเตือนอีก 1 ชุดพร้อมป้ายเสริมบอกระยะล่วงหน้า (ตส.2) ก่อนถึงสะพานด้วย

ให้ติดตั้งป้ายเตือนสะพานเปิดได้ล่วงหน้าก่อนถึงปลายสะพานด้านใกล้ ตามสถานการณ์ ข. ของตารางที่ 3-2 หรือตามที่แนะนำดังนี้

ประเภททางหลวง/ถนน	ในเขตเมือง/ย่านชุมชน	ทางนอกเมือง
ทาง 2 ช่องจราจร	40 — 100 ม.	100 — 160 ม.
ทาง 4 ช่องจราจรหรือมากกว่า	100 — 160 ม.	160 — 250 ม.

3.20 ป้ายเตือนเปลี่ยนช่องทางจราจร (Lane Cross Over)

หมายความว่า ควรเปลี่ยนช่องจราจร หรือเปลี่ยนช่องเดินรถตามสัญลักษณ์ในป้าย ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง

ต.42 ต.43

ป้ายเตือนให้เปลี่ยนช่องทางจราจร มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจตุรัสตั้งมุมขึ้น พื้นป้ายสีเหลือง เส้นขอบป้ายสีดำ ภายในบรรจุเครื่องหมายสีดำรูปลูกศรแสดงทิศการเปลี่ยนเลนจากด้านขวาไปด้านซ้าย (ต.42) ด้านซ้ายไปด้านขวา (ต.43) ที่ช่องเปิดเกาะ

ให้ใช้ป้ายเตือนให้เปลี่ยนช่องจราจร (ต.42 และ ต.43) เพื่อเตือนผู้ขับขี่บนทางหลวงหรือถนนได้ทราบว่า ที่ทางแยกหรือที่เปิดเกาะข้างหน้า ให้เปลี่ยนช่องเดินรถไปทางซ้ายหรือทางขวาของเกาะแบ่งทิศทางจราจรหรือเกาะแบ่งช่องจราจร อาจติดตั้งป้ายเสริมกำหนดทิศทางของการจราจรร่วมด้วย เช่น รถเลี้ยวซ้าย รถเลี้ยวขวา เป็นต้น

ควรจัดทำเครื่องหมายจราจรบนพื้นทาง เช่น ลูกศรบนพื้นทาง แสดงช่องทางเดินรถที่เลี้ยวไปด้วย

ทั้งนี้ การจัดการจราจรในลักษณะนี้เหมาะสมกับสภาพในเมืองที่การจราจรใช้ความเร็วต่ำ อย่างไรก็ตาม ควรได้รับการศึกษาทางด้านวิศวกรรมจราจรก่อน

ให้ติดตั้งป้ายเตือนให้เปลี่ยนช่องจราจรล่วงหน้าก่อนถึงทางแยก หรือจุดเปิดเกาะตามสถานการณ์ ค. ของตารางที่ 3-1 หรือตามที่แนะนำดังนี้

ประเภททางหลวง/ถนน	ในเขตเมือง/ย่านชุมชน	ทางนอกเมือง
ทาง 2 ช่องจราจร	40 — 100 ม.	100 — 160 ม.
ทาง 4 ช่องจราจรหรือมากกว่า	100 — 160 ม.	160 — 250 ม.

3.21.1 ป้ายเตือนออกทางขนาน

หมายความว่าทางหลักข้างหน้ามีช่องเปิดออกทางขนานควรเตรียมตัวเพื่อออกทางขนาน และสำหรับผู้ขับขี่บนทางขนานควรระมัดระวังรถที่จะมาร่วมในทิศทางเดียวกันด้วย

ต.44

ป้ายเตือนออกทางขนาน มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจตุรัสตั้งมุมขึ้น พื้นป้ายสีเหลือง เส้นขอบป้ายสีดำ ภายในบรรจุเครื่องหมายลูกศรสีดำสองหัว หัวลูกศรอีกลูกแยกเป็นลูกศรโค้งไปทางด้านซ้ายที่จุดเปิดเกาะ

ให้ใช้ป้ายเตือนออกทางขนาน (ต.44) เพื่อเตือนผู้ขับขี่ที่ใช้ทางหลักบนทางหลวงพิเศษหรือทางหลวงแผ่นดินได้ทราบว่าทางข้างหน้ามีจุดเปิดเกาะออกสู่ทางขนาน ผู้ขับขี่จะได้เตรียมตัวเพื่อออกทางขนาน การติดตั้งป้ายควรให้ผู้ขับขี่บนทางขนานมองเห็นด้วย เพื่อจะได้ระมัดระวัง

ที่จุดเปิดเกาะด้านไกล ให้ติดตั้งป้ายแนะนำ “ทางออก EXIT” (น.10) ด้วย ไม่สมควรใช้ป้ายเปลี่ยนแนวทาง “ลูกศรคู่” (ต.62)

ไม่แนะนำให้ใช้ป้ายทางร่วมบนทางขนาน เพราะรถที่ออกจากทางหลักมาเข้าทางขนานต้องใช้ช่องจราจรเร่งความเร็วเข้าร่วมกับการจราจรบนทางขนาน

ให้ติดตั้งป้ายเตือนออกทางขนานด้านซ้ายของทางหลักล่วงหน้าก่อนถึงจุดเปิดระหว่างทางหลักกับทางขนาน ตามสถานการณ์ ค. ของตารางที่ 3-1 หรือตามที่แนะนำดังนี้

ประเภททางหลวง/ถนน	ในเขตเมือง/ย่านชุมชน	ทางนอกเมือง
ทาง 4 ช่องจราจรหรือมากกว่า	100 — 160 ม.	160 — 250 ม.

3.21.2 ป้ายเข้าทางหลัก

หมายความว่า ทางขนานข้างหน้า มีช่องเปิดเข้าทางหลัก ผู้ขับขี่บนทางขนานที่จะเข้าทางหลัก ควรเตรียมตัวเพื่อเข้าทางหลัก และสำหรับผู้ขับรถบนทางหลักให้ระมัดระวังรถที่จะมาร่วมในทิศทางเดียวกัน

ต.45

ป้ายเตือนเข้าทางหลัก มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจตุรัสตั้งมุมขึ้น พื้นป้ายสีเหลือง เส้นขอบป้ายสีดำ ภายในบรรจุเครื่องหมายลูกศรสีดำสองหัว หัวลูกศรอีกลูกแยกเป็นลูกศรโค้งไปทางด้านขวาที่จุดเปิดเกาะ

ให้ใช้ป้ายเตือนเข้าทางหลัก (ต.45) เพื่อเตือนผู้ขับขี่ที่ใช้ทางขนานบนทางหลวงพิเศษหรือทางหลวงแผ่นดินได้ทราบว่าทางข้างหน้ามีจุดเปิดเกาะเข้าทางหลัก ให้ผู้ขับขี่เตรียมตัวเพื่อเข้าทางทางหลัก บนทางขนานให้ติดตั้งป้ายทั้งด้านซ้ายและด้านขวา ผู้ขับขี่บนทางหลักได้เห็นป้ายด้วยจะได้ระมัดระวัง

ที่จุดเปิดเกาะด้านไกล ให้ติดตั้งป้ายแนะนำ “ทางเข้า ENTRANCE” (น.10) ด้วย ไม่สมควรใช้ป้ายเปลี่ยนแนวทาง “ลูกศรคู่” (ต.62)

ไม่แนะนำให้ใช้ป้ายทางร่วมในทางหลัก เพราะรถที่เข้าสู่ทางหลักต้องใช้ช่องจราจรเร่งความเร็วเข้าร่วมกับการจราจรบนทางหลัก

ให้ติดตั้งป้ายเตือนเข้าทางหลักที่ด้านซ้ายของทางขนานล่วงหน้าก่อนถึงจุดเปิดระหว่างทางหลักกับทางขนาน ตามสถานการณ์ ค. ของตารางที่ 3-1 หรือตามที่แนะนำดังนี้

ประเภททางหลวง/ถนน	ในเขตเมือง/ย่านชุมชน	ทางนอกเมือง
ทาง 4 ช่องจราจรหรือมากกว่า	100 — 160 ม.	160 — 250 ม.

3.22 ป้ายเตือนทางร่วม (Merging Traffic)

หมายความว่า ทางข้างหน้าอาจมีรถเข้ามาร่วมในทิศทางเดียวกันจากทางซ้ายหรือทางขวาตามลักษณะสัญลักษณ์ในป้าย ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง

ต.46 ต.47

ป้ายเตือนทางร่วม มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจตุรัสตั้งมุมขึ้น พื้นป้ายสีเหลือง เส้นขอบป้ายสีดำ ภายในบรรจุเครื่องหมายลูกศรสีดำมีเส้นโค้งมาบรรจบร่วมทางด้านซ้าย (ต.46) ด้านขวา (ต.47)

ให้ใช้ป้ายเตือนทางร่วม เพื่อเตือนผู้ขับขี่บนทางหลวงหรือถนนเส้นทางหลักได้ทราบว่าจะมีรถเข้ามาร่วมในทิศทางเดียวกันบนทางข้างหน้า เนื่องจากทางสองสายมาบรรจบกันเป็นมุมแหลมเป็นช่องเดินรถหรือช่องจราจรเดียว และไม่มีการเลี้ยวกีดขวางกันเกิดขึ้น ถ้าทางที่จะเข้ามาร่วมนี้เบนมาจากทางซ้ายให้ติดตั้งป้ายเตือน (ต.46) ถ้าเบนมาจากทางขวาให้ติดตั้งป้ายเตือน (ต.47) โดยปกติการติดตั้งป้ายเตือนทางร่วมจะติดตั้งบนเส้นทางหลักที่รถมาร่วมด้วย การติดตั้งป้ายต้องระวังไม่ให้บดบังการมองเห็นรถที่วิ่งเข้ามาร่วม

ถ้าทางสองสายนั้นมีความสำคัญพอๆกันในการบรรจบกัน และเบนเข้าหากันในมุมที่เท่าเทียมกัน ก็ให้ติดตั้งป้ายบนทางหลวงหรือถนนทั้งสองสาย โดยติดตั้งป้าย (ต.46) บนทางที่มาจากด้านซ้าย และติดตั้งป้าย (ต.47) บนทางที่มาจากด้านขวา

ห้ามมิให้ใช้ป้ายทางร่วม ถ้าการบรรจบกันของทางสองสายไม่ทำให้การจราจรต้องร่วมในช่องจราจรเดียวกัน และห้ามมิให้ใช้กับบริเวณที่สิ้นสุดช่องจราจร ซึ่งการเข้าร่วมของการจราจรเกิดขึ้นเพราะผิวจราจรที่ใช้สิ้นสุดลง

ให้ติดตั้งป้ายเตือนทางร่วมล่วงหน้าก่อนถึงจุดบรรจบ ตามสถานการณ์ ก. ของตารางที่ 3-1 หรือตามที่แนะนำดังนี้

ประเภททางหลวง/ถนน	ในเขตเมือง/ย่านชุมชน	ทางนอกเมือง
ทาง 4 ช่องจราจรหรือมากกว่า	100 — 160 ม.	160 — 250 ม.

3.23 ป้ายเตือนทางคู่ (Divided Highway)

3.23.1 ป้ายทางคู่ข้างหน้า

หมายความว่า ทางข้างหน้าเป็นทางคู่มีเกาะ หรือสิ่งอื่นใดแบ่งการจราจรออกเป็นสองทิศทางไปทางหนึ่งมาทางหนึ่ง ควรขับรถชิดไปทางด้านซ้ายด้วยความระมัดระวัง

ต.48

ป้ายทางคู่ข้างหน้า มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจตุรัสตั้งมุมขึ้น พื้นป้ายสีเหลือง เส้นขอบป้ายสีดำ ภายในบรรจุเครื่องหมายลูกศรสีดำสองลูกลูกศรโค้งสองครั้งกลับทิศทางกันหัวลูกศรชี้ไปข้างบนอยู่ด้านซ้าย ลูกศรโค้งสองครั้งกลับทิศทางกันหัวลูกศรชี้ไปข้างล่างอยู่ด้านขวา รูปหัวเกาะอยู่ข้างบนระหว่างลูกศรสองลูก

ให้ใช้ป้ายเตือนทางคู่ (ต.48) เพื่อเตือนผู้ขับขี่บนทางหลวงหรือถนนให้ทราบว่าทางข้างหน้าเป็นทางคู่ (Divided Highway) ซึ่งมีฉนวนกลาง (Median) กั้นระหว่างการจราจรที่วิ่งสวนทิศทางกัน

บริเวณหัวเลี้ยวหัวต่อที่ช่องจราจรเพิ่มขึ้นจากทางสองช่องจราจรหรือหลายช่องจราจรไปเป็นทางคู่ ควรจัดทำเครื่องหมายจราจรบนพื้นทาง ติดตั้งเครื่องหมายนำทาง และเครื่องหมายวัตถุและสิ่งกีดขวางด้วย (ดูรูปที่ 3-1)

ให้ติดตั้งป้ายเตือนทางคู่ล่วงหน้าก่อนถึงจุดเริ่มต้นทางคู่ ตามสถานการณ์ ค. ของตารางที่ 3-1 หรือตามที่แนะนำดังนี้

ประเภททางหลวง/ถนน	ในเขตเมือง/ย่านชุมชน	ทางนอกเมือง
ทาง 2 ช่องจราจร	40 — 100 ม.	100 — 160 ม.
ทาง 4 ช่องจราจรหรือมากกว่า (ที่มิใช่ทางคู่)	100 — 160 ม.	160 — 250 ม.

3.23.2 ป้ายสิ้นสุดทางคู่

หมายความว่า ทางข้างหน้าเป็นทางร่วมที่ไม่มีเกาะ หรือสิ่งอื่นใดแบ่งการจราจร ควรขับรถให้ช้าลง เดินรถใกล้ขอบทางด้านซ้าย และเพิ่มความระมัดระวัง

ต.49

ป้ายสิ้นสุดทางคู่ มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจตุรัสตั้งมุมขึ้น พื้นป้ายสีเหลือง เส้นขอบป้ายสีดำ ภายในบรรจุเครื่องหมายลูกศรสีดำสองลูกลูกศรโค้งสองครั้งกลับทิศทางกันหัวลูกศรชี้ไปข้างบนอยู่ด้านซ้าย ลูกศรโค้งสองครั้งกลับทิศทางกันหัวลูกศรชี้ไปข้างล่างอยู่ด้านขวา รูปหัวเกาะอยู่ข้างล่างระหว่างลูกศรสองลูก

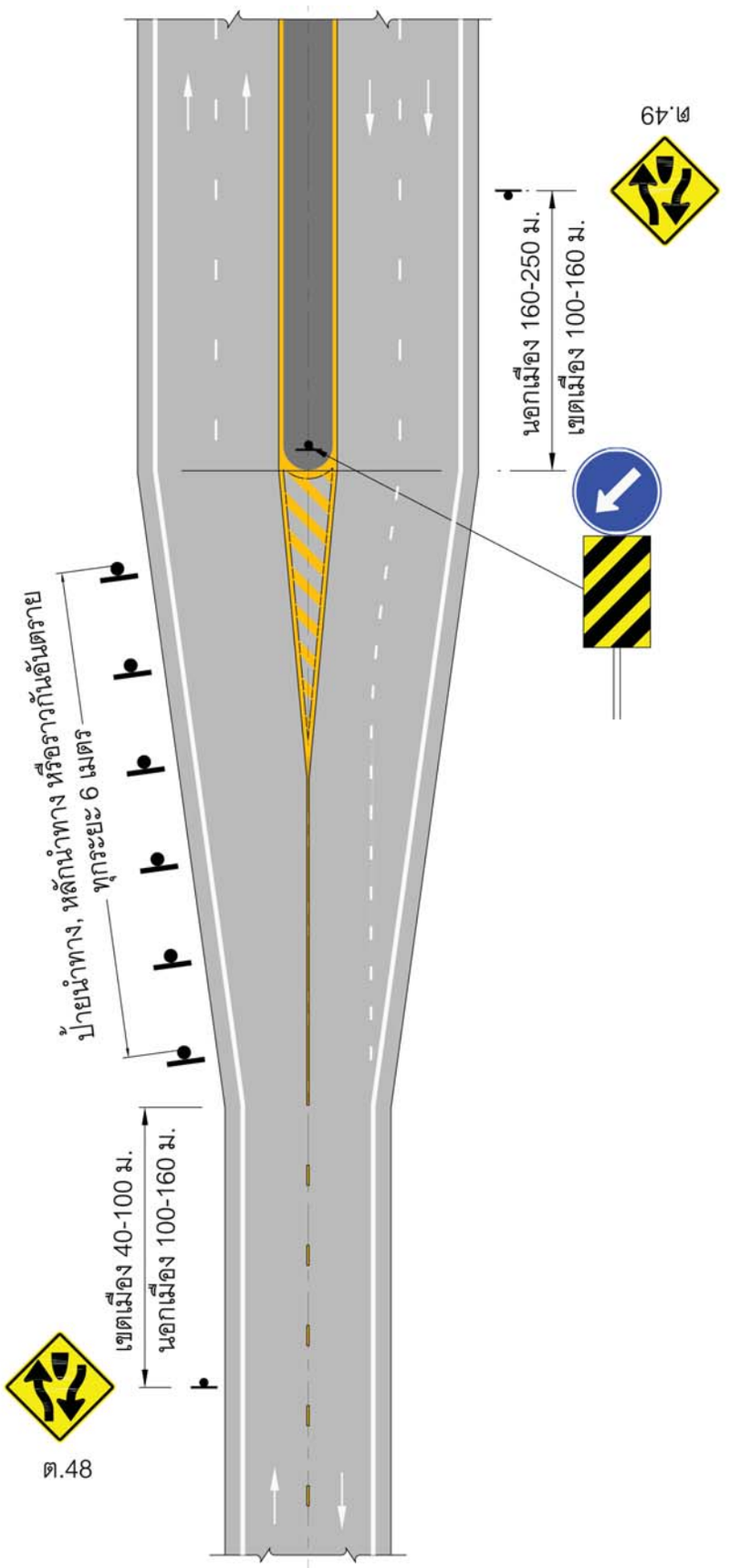
ให้ใช้ป้ายเตือนสิ้นสุดทางคู่ (ต.49) เพื่อเตือนผู้ขับขี่บนทางหลวงหรือถนนที่เป็นทางคู่ให้ทราบว่าจะสิ้นสุดทางคู่ และทางข้างหน้าการจราจรแล่นสวนทางกัน ควรใช้ป้ายเดินรถสองทาง (ต.52) เป็นป้ายเสริมติดตั้งใต้ป้ายสิ้นสุดทางคู่ด้วย

ห้ามใช้ป้ายเตือนสิ้นสุดทางคู่นี้ที่เกาะแบ่งทิศทางการจราจรที่บริเวณทางแยก

บริเวณหัวเลี้ยวหัวต่อที่ช่องจราจรลดลงจากทางคู่ไปสู่ทางสองหรือหลายช่องจราจรให้จัดทำเครื่องหมายจราจรบนพื้นทาง ติดตั้งเครื่องหมายนำทาง และเครื่องหมายวัตถุและสิ่งกีดขวาง (ดูรูปที่ 3-1)

ให้ติดตั้งป้ายเตือนสิ้นสุดทางคู่ล่วงหน้าก่อนถึงจุดสิ้นสุดทางคู่ ตามสถานการณ์ ค. ของตารางที่ 3-1 หรือตามที่แนะนำดังนี้

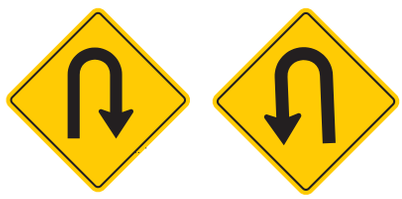
ประเภททางหลวง/ถนน	ในเขตเมือง/ย่านชุมชน	ทางนอกเมือง
ทาง 4 ช่องจราจรหรือมากกว่า (ทางคู่)	100 — 160 ม.	160 — 250 ม.

รูปที่ 3-1 การติดตั้งป้ายบริเวณที่ช่องจราจรเพิ่มขึ้นจาก 2 ช่องจราจรเป็นทางคู่

3.24 ป้ายเตือนจุดกลับรถ (U-Turn Ahead)

หมายความว่า ทางข้างหน้ามีที่กลับรถ

ต.50 ต.51

ป้ายเตือนทางคู่ข้างหน้า มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจตุรัสตั้งมุมขึ้น พื้นป้ายสีเหลือง เส้นขอบป้ายสีดำ ภายในบรรจุเครื่องหมายลูกศรสีดำโค้งกลับด้านขวา (ต.50) ด้านซ้าย (ต.51)

ให้ใช้ป้ายเตือนจุดกลับรถ เพื่อเตือนผู้ขับขี่บนทางหลวงหรือถนนว่าทางข้างหน้ามีช่องเปิดเกาะกลางหรือเกาะแบ่งทางหลักกับทางขนานให้กลับรถได้ ผู้ขับขี่จะได้เข้าช่องจราจรที่ถูกต้องและลดความเร็วลงเพื่อเตรียมตัวกลับรถ ถ้าเลี้ยวกลับรถจากซ้ายไปขวาให้ใช้ป้าย (ต.50) และถ้าเลี้ยวกลับรถจากขวาไปซ้ายให้ใช้ป้าย (ต.51)

ที่บริเวณปลายเกาะช่องเปิดจุดกลับรถให้ติดตั้งป้ายแนะนำที่กลับรถ (น.11) ด้วย

บนทางหลวงทางคู่หลายช่องจราจรที่ใช้ความเร็วสูง ให้ติดตั้งป้ายทั้งด้านซ้ายและด้านขวา อาจติดตั้งป้ายเสริมบอกระยะทาง (ตส.2) ถึงจุดกลับรถด้วย

ให้ติดตั้งป้ายเตือนจุดกลับรถล่วงหน้าก่อนถึงช่องเปิดเกาะ ตามสถานการณ์ ข. ของตารางที่ 3-1 หรือตามที่แนะนำดังนี้

ประเภททางหลวง/ถนน	ในเขตเมือง/ย่านชุมชน	ทางนอกเมือง
ทาง 4 ช่องจราจรหรือมากกว่า	100 — 160 ม.	160 — 250 ม.

3.25 ป้ายเตือนทางเดินรถสองทาง (Two-way Traffic Ahead)

หมายความว่า ทางข้างหน้าเป็นทางเดินรถสองทาง ควรขับรถให้ช้าลง เดินรถใกล้ขอบทางด้านซ้าย และให้ระมัดระวังอันตรายจากรถสวนทางมา

ต.52

ป้ายเตือนทางเดินรถสองทาง มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจตุรัสตั้งมุมขึ้น พื้นป้ายสีเหลือง เส้นขอบป้ายสีดำ ภายในบรรจุเครื่องหมายลูกศรสีดำสองลูก ลูกศรด้านซ้ายชี้ขึ้นลูกศรด้านขวาชี้ลง

ให้ใช้ป้ายเตือนทางเดินรถสองทาง (ต.52) เพื่อเตือนผู้ขับขี่บนทางหลวงหรือถนนที่เป็นทางคู่หรือเป็นทางรถวิ่งทางเดียวว่า ทางหลวงข้างหน้าเป็นทางหลวง 2 ช่องจราจร รถวิ่งสวนทาง

การติดตั้งป้ายเตือนทางเดินรถสองทาง (ต.52) ให้ติดตั้งล่วงหน้าก่อนจุดเริ่มต้นทาง 2 ช่องจราจรรถวิ่งสวนทาง โดยมีป้ายเสริมบอกระยะทาง (ตส.2) ที่เริ่มการเดินรถสองทางและติดตั้งซ้ำเพื่อยืนยันที่จุดเริ่มต้นเดินรถสองทาง สำหรับทางหลวงหรือถนนที่จัดให้มีการเดินรถสองทางเป็นการชั่วคราวในระหว่างการบูรณะก่อสร้าง ให้ติดตั้งป้าย (ต.52) เป็นระยะๆ

ให้ติดตั้งป้ายเตือนรถเดินสองทางล่วงหน้าก่อนถึงจุดเริ่มต้นของทางเดินรถสองทาง ตามสถานการณ์ ค. ของตารางที่ 3-1 หรือตามที่แนะนำดังนี้

ประเภททางหลวง/ถนน	ในเขตเมือง/ย่านชุมชน	ทางนอกเมือง
ทาง 2 ช่องจราจร	40 — 100 ม.	100 — 160 ม.
ทาง 4 ช่องจราจรหรือมากกว่า	100 — 160 ม.	160 — 250 ม.

3.26 ป้ายเตือนสัญญาณจราจร (Traffic Signal Ahead)

หมายความว่า ทางข้างหน้ามีสัญญาณไฟจราจร ควรขับรถให้ช้าลงและพร้อมที่จะปฏิบัติตามสัญญาณไฟจราจร

ต.53

ป้ายเตือนสัญญาณจราจร มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจตุรัสตั้งมุมขึ้น พื้นป้ายสีเหลือง เส้นขอบป้ายสีดำ ภายในบรรจุสัญลักษณ์รูปสัญญาณไฟจราจรกรอบไฟจราจรเป็นสีดำและมีสัญญาณไฟสีแดง เหลือง เขียว

ให้ใช้ป้ายเตือนสัญญาณไฟจราจร (ต.53) เพื่อเตือนผู้ขับขี่บนทางหลวงหรือถนนล่วงหน้าก่อนถึงทางแยกที่ควบคุมด้วยสัญญาณไฟแทนการใช้ป้ายเตือนทางแยกต่างๆ (ต.1-ต.10) หรือในที่ซึ่งผู้ขับขี่บนทางหลวงหรือถนนไม่คาดว่าจะมีไฟสัญญาณ หรือในกรณีที่มองเห็นไฟสัญญาณได้ไม่ชัด เนื่องจากโค้งราบ โค้งตั้ง มีแสงสว่างรบกวน หรือบริเวณชานเมืองหรือนอกเมืองที่มีสัญญาณไฟควบคุมการจราจร โดยที่ผู้ขับขี่ไม่สามารถมองเห็นไฟสัญญาณสองดวงได้อย่างชัดเจนก่อนถึงทางแยกตามระยะที่สัมพันธ์กับความเร็วส่วนมากข้างล่างนี้

ความเร็วส่วนมาก(กม./ชม.)	30	40	50	60	70	80	90	100
ระยะการมองเห็นต่ำสุด (ม.)	50	60	85	110	140	165	195	220

ให้พิจารณาติดตั้งป้ายเสริมชื่อถนน (ตส.10) ที่ตัดขวางทางแยกข้างหน้า หรือป้ายเสริมบอกระยะทาง(ตส.2) ถึงทางแยกหรือป้ายเสริมข้อความสัญญาณไฟข้างหน้า แล้วแต่ความเหมาะสมในท้องถิ่น

ให้ติดตั้งป้ายเตือนสัญญาณไฟข้างหน้าล่วงหน้าก่อนถึงทางแยกที่ควบคุมด้วยสัญญาณไฟ ตามสถานการณ์ ข. ของตารางที่ 3-1 หรือตามที่แนะนำดังนี้

ประเภททางหลวง/ถนน	ในเขตเมือง/ย่านชุมชน	ทางนอกเมือง
ทาง 2 ช่องจราจร	40 — 100 ม.	100 — 160 ม.
ทาง 4 ช่องจราจรหรือมากกว่า	100 — 160 ม.	160 — 250 ม.

3.27 ป้ายเตือนหยุดข้างหน้า (Stop Sign Ahead)

ต.54

หมายความว่า ทางข้างหน้ามีป้ายหยุดติดตั้งอยู่ ควรขับรถให้ช้าลงและเตรียมพร้อมที่จะหยุดรถ เมื่อถึงป้ายหยุด

ป้ายเตือนหยุดข้างหน้า มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจตุรัสตั้งมุมขึ้น พื้นป้ายสีเหลือง เส้นขอบป้ายสีดำ ภายในบรรจุเครื่องหมายลูกศรสีดำชี้ขึ้นข้างบน ใต้ลูกศรมีรูปป้ายหยุดเป็นแปดเหลี่ยมด้านเท่า พื้นสีแดง เส้นขอบสีขาว มีตัวอักษรคำว่า “หยุด” สีขาวสูงประมาณ 1/3 เท่าของป้ายหยุด

ให้ใช้ป้ายเตือนหยุดข้างหน้า (ต.54) แทนป้ายเตือนทางแยกต่างๆ (ต.1-ต.10) บนทางโทที่เข้าสู่ทางแยกที่ติดตั้งป้ายหยุด (บ.1) หรือในกรณีที่ไม่สามารถมองเห็นป้ายหยุดในระยะที่เพียงพอ เนื่องจากทางในโค้งราบ โค้งตั้งหรือสิ่งกีดขวางอื่นๆ ที่เป็นทั้งสิ่งกีดขวางถาวรและชั่วคราว อาทิเช่น ต้นไม้ และรถจอดขวางการมองเห็น เป็นต้น ตลอดจนความเร็วของรถที่เข้าสู่ทางแยก จนทำให้ผู้ขับขี่ยวดยานไม่สามารถหยุดรถตรงแนวที่จะให้รถหยุดได้ ระยะที่เพียงพอสำหรับการหยุด ผู้ขับขี่จะต้องมองเห็นตำแหน่งที่จะหยุดเท่ากับระยะการมองเห็นสำหรับการหยุดรถที่เวลาการรับรู้ ประมวลผล และตัดสินใจ (PIEV) 2.5 วินาที และค่าสัมประสิทธิ์ความเสียดทาน 0.3-0.4 หรือตามตารางข้างล่างนี้

ความเร็วส่วนมาก(กม./ชม.)	50	60	70	80	90	100	110	120	130
ระยะการมองเห็นต่ำสุด (ม.)	80	110	130	160	190	230	270	330	360

บนทางหลวงหรือถนนนอกเมืองที่การจราจรใช้ความเร็วค่อนข้างสูง ถึงแม้ว่าระยะการมองเห็นป้ายหยุด (บ.1) จะเพียงพอก็ตาม สมควรที่จะต้องติดตั้งป้ายเตือนหยุดข้างหน้า (ต.54) เพื่อเป็นการเน้นให้ผู้ขับขี่ได้ระมัดระวังเพิ่มขึ้น

ให้พิจารณาติดตั้งป้ายเสริมชื่อถนนที่ตัดขวางทางแยกข้างหน้า (ตส.10) หรือป้ายเสริมบอกระยะทาง (ตส.2) ถึงทางแยกหรือป้ายเสริมข้อความหยุดข้างหน้าก็ได้ แล้วแต่ความเหมาะสม

ให้ติดตั้งป้ายเตือนหยุดข้างหน้าล่วงหน้าก่อนถึงทางแยกที่ติดตั้งป้ายหยุด ตามสถานการณ์ ข. ของตารางที่ 3-1 หรือตามที่แนะนำดังนี้

ประเภททางหลวง/ถนน	ในเขตเมือง/ย่านชุมชน	ทางนอกเมือง
ทาง 2 ช่องจราจร	40 — 100 ม.	100 — 160 ม.
ทาง 4 ช่องจราจรหรือมากกว่า	100 — 160 ม.	160 — 250 ม.

3.28 ป้ายเตือนให้ทางข้างหน้า (Yield Sign Ahead)

หมายความว่า ทางข้างหน้ามีป้ายให้ทางติดตั้งอยู่ ควรขับรถให้ช้าลงและเตรียมพร้อมที่จะให้ทาง เมื่อถึงป้ายให้ทาง

ต.55

ป้ายเตือนให้ทางข้างหน้า มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจตุรัสตั้งมุมขึ้น พื้นป้ายสีเหลือง เส้นขอบป้ายสีดำ ภายในบรรจุเครื่องหมายลูกศรสีดำชี้ขึ้นข้างบน ใต้ลูกศรมีรูปป้ายให้ทางเป็นสามเหลี่ยมด้านเท่ามุมแหลมอยู่ล่าง พื้นป้ายสีขาว เส้นขอบสีแดงมีอักษรคำว่า “ให้ทาง” สีดำ

ให้ใช้ป้ายเตือนให้ทางข้างหน้า (ต.55) แทนป้ายเตือนทางแยกต่างๆ (ต.1-ต.10) บนทางที่เข้าสู่ทางแยกที่ติดตั้งป้ายให้ทาง (บ.2) หรือในกรณีที่ไม่สามารถมองเห็นป้ายให้ทางในระยะที่เพียงพอ เนื่องจากทางในโค้งราบ โค้งตั้งหรือสิ่งกีดขวางอื่นๆ ที่เป็นทั้งสิ่งกีดขวางถาวรและชั่วคราว อาทิเช่น ต้นไม้ และรถจอดขวางการมองเห็น เป็นต้น ตลอดจนความเร็วของรถที่เข้าสู่ทางแยก จนทำให้ผู้ขับขี่ยวดยานไม่สามารถหยุดรถตรงแนวที่จะให้รถหยุดเพื่อให้ทางได้ระยะที่เพียงพอสำหรับการหยุด ผู้ขับขี่จะต้องมองเห็นตำแหน่งที่จะหยุดเท่ากับระยะการมองเห็นสำหรับการหยุดรถที่เวลาการรับรู้ ประมวลผล และตัดสินใจ (PIEV) 2.5 วินาที และค่าสัมประสิทธิ์ความเสียดทาน 0.3-0.4 หรือตามตารางข้างล่างนี้

ความเร็วส่วนมาก(กม./ชม.)	50	60	70	80	90	100	110	120	130
ระยะการมองเห็นต่ำสุด (ม.)	80	110	130	160	190	230	270	330	360

บนทางหลวงหรือถนนนอกเมืองที่การจราจรใช้ความเร็วค่อนข้างสูง ถึงแม้ว่าระยะการมองเห็นป้ายให้ทาง (บ.2) จะเพียงพอก็ตาม สมควรที่จะต้องติดตั้งป้ายเตือนให้ทางข้างหน้า (ต.55) เพื่อเป็นการเน้นให้ผู้ขับขี่ได้ระมัดระวังเพิ่มขึ้น

ให้พิจารณาติดตั้งป้ายเสริมชื่อถนนที่ตัดขวางทางแยกข้างหน้า (ตส.10) หรือป้ายป้ายเสริมบอกระยะทาง (ต.2) ถึงทางแยก หรือป้ายเสริมข้อความให้ทางข้างหน้าก็ได้ แล้วแต่ความเหมาะสม

ให้ติดตั้งป้ายเตือนให้ทางข้างหน้าล่วงหน้าก่อนถึงทางแยกที่ติดตั้งป้ายให้ทาง ตามสถานการณ์ ข. ของตารางที่ 3-1 หรือตามที่แนะนำดังนี้

ประเภททางหลวง/ถนน	ในเขตเมือง/ย่านชุมชน	ทางนอกเมือง
ทาง 2 ช่องจราจร	40 — 100 ม.	100 — 160 ม.
ทาง 4 ช่องจราจรหรือมากกว่า	100 — 160 ม.	160 — 250 ม.

3.29 ป้ายเตือนระวังคนข้ามถนน (Pedestrian Crossing)

หมายความว่า ทางข้างหน้ามีทางสำหรับคนข้าม หรือมีหมู่บ้านราษฎรอยู่ข้างทาง ซึ่งมีคนเดินข้ามไปมาอยู่เสมอ ควรขับรถให้ช้าลงและระมัดระวังคนข้ามทาง ถ้ามีคนกำลังเดินข้ามทาง ควรหยุดให้คนเดินข้ามทางไปได้โดยปลอดภัย

ต.56

ป้ายเตือนระวังคนข้ามถนน มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจตุรัสตั้งมุมขึ้น พื้นป้ายสีเหลือง เส้นขอบป้ายสีดำ ภายในบรรจุสัญลักษณ์สีดำรูปคนกำลังเดินข้ามถนน

ให้ใช้ป้ายเตือนระวังคนข้ามทาง (ต.56) บริเวณทางหลวงหรือถนนที่สองข้างทางเป็นย่านชุมชนหรือมีหมู่บ้านที่มีคนข้ามทางเสมอ ซึ่งมักจะกระจายทั่วไป อย่างไรก็ตาม ให้พิจารณาจัดทำเส้นทางข้ามในตำแหน่งที่มีคนข้ามทางมากพร้อมทั้งป้ายแสดงตำแหน่งทางข้าม (น.6) ด้วย สำหรับทางคู่ที่มีฉนวนเป็นเกาะหรือร่องน้ำ ควรต้องทำทางเดินข้ามให้เหมาะสม พร้อมทั้งติดตั้งป้ายตำแหน่งทางข้ามที่ด้านขวาของทางทั้งสองด้าน

ให้ติดตั้งป้ายเตือนระวังคนข้ามทางล่วงหน้าก่อนถึงตำแหน่งที่มีจำนวนคนข้ามทางมาก ตามสถานการณ์ ข.ของตารางที่ 3-1 หรือตามที่แนะนำดังนี้

ประเภททางหลวง/ถนน	ในเขตเมือง/ย่านชุมชน	ทางนอกเมือง
ทาง 2 ช่องจราจร	40 — 100 ม.	100 — 160 ม.
ทาง 4 ช่องจราจรหรือมากกว่า	100 — 160 ม.	160 — 250 ม.

3.30 ป้ายเตือนโรงเรียนระวังเด็ก (School)

หมายความว่า ทางข้างหน้ามีโรงเรียนตั้งอยู่ข้างทาง ควรขับรถให้ช้าลงและระมัดระวังอุบัติเหตุซึ่งอาจเกิดขึ้นแก่เด็กนักเรียน ถ้าเด็กนักเรียนกำลังเดินข้ามทางควรหยุดรถให้เด็กนักเรียนข้ามถนนไปได้โดยปลอดภัย ถ้าเป็นเวลาที่โรงเรียนกำลังสอน ควรงดใช้เสียงสัญญาณและหยุกการก่อให้เกิดเสียงรบกวนด้วยประการใดๆ

ต.57

ป้ายเตือนโรงเรียนระวังเด็ก มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจตุรัสตั้งมุมขึ้น พื้นป้ายสีเหลือง เส้นขอบป้ายสีดำ ภายในบรรจุสัญลักษณ์สีดำรูปคนผู้ใหญ่และเด็กกำลังเดิน

ให้ใช้ป้ายโรงเรียนระวังเด็ก (ต.57) เพื่อเตือนผู้ขับขี่ให้ระมัดระวังว่าบริเวณทางข้างหน้า บนทางหลวงหรือถนนที่มีโรงเรียนอยู่ข้างทาง หรือมีทางเข้าออกโรงเรียนเชื่อมกับทางหลวง

ถ้าโรงเรียนอยู่ติดทางหลวงหรือถนน ให้ติดตั้งป้ายเตือนโรงเรียนระวังเด็กก่อนถึงเขตรั้วโรงเรียนไม่น้อยกว่า 50 เมตร และไม่มากกว่า 210 เมตร โดยให้ติดตั้งป้ายเสริมแสดงระยะทาง (ตส.2) ก่อนถึงเส้นทางข้ามของเด็กนักเรียนหรือประตูทางเข้าโรงเรียน

ถ้ามีเครื่องหมายเส้นทางข้าม ให้ติดตั้งป้ายแสดงตำแหน่งทางข้าม (น.6) ทั้งสองด้านของทางเดินรถ

กรณีที่จะติดตั้งป้ายจำกัดความเร็วหน้าโรงเรียน ให้ติดตั้งหลังป้ายเตือนโรงเรียนระวังเด็กแต่ต้องอยู่ก่อนถึงรั้วโรงเรียนประมาณ 100 เมตร การติดตั้งป้ายบังคับเมื่อสิ้นสุดเขตรั้วโรงเรียนให้ติดตั้งป้ายสิ้นสุดการบังคับด้วย

ให้ติดตั้งป้ายเตือนโรงเรียนระวังเด็กก่อนถึงเขตโรงเรียนกรณีที่ไม่ได้ติดตั้งป้ายจำกัดความเร็ว ตามสถานการณ์ ข. ของตารางที่ 3-1 หรือตามที่แนะนำดังนี้

ประเภททางหลวง/ถนน	ในเขตเมือง/ย่านชุมชน	ทางนอกเมือง
ทาง 2 ช่องจราจร	50 — 100 ม.	100 — 160 ม.
ทาง 4 ช่องจราจรหรือมากกว่า	100 — 160 ม.	160 — 250 ม.

3.31 ป้ายเตือนระวังสัตว์ (Animal Crossing)

หมายความว่า ทางข้างหน้าอาจมีสัตว์ข้ามทาง ควรขับรถให้ช้าลงและเพิ่มความระมัดระวัง

ต.58

ป้ายเตือนระวังสัตว์ มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจตุรัสตั้งมุมขึ้น พื้นป้ายสีเหลือง เส้นขอบป้ายสีดำ ภายในบรรจุสัญลักษณ์สีดำรูปสัตว์ที่ต้องการเตือน

ให้ใช้ป้ายเตือนระวังสัตว์ (ต.58) เพื่อเตือนผู้ขับขี่ยวดยานให้ระมัดระวังการข้ามทางของสัตว์ บนทางหลวงหรือถนนที่มีการเลี้ยงสัตว์อยู่ข้างทางถ้าเป็นสัตว์เลี้ยงอย่างอื่นหรือสัตว์ป่าให้ปรับแก้สัญลักษณ์ให้ตรงกับสัตว์ในท้องถิ่นนั้นๆ กรณีที่มีการเลี้ยงสัตว์ข้างทางหลวงหรือถนนเป็นระยะทางยาวๆ หรือทางหลวงผ่านป่าที่มีสัตว์ข้ามทางยาวๆ ให้ติดตั้งป้ายเสริมบอกระยะทาง (ตส.2) ที่สัตว์เหล่านั้นอาจข้ามทาง หรือติดตั้งซ้ำทุกๆ 2 กม.

ให้ติดตั้งป้ายเตือนระวังสัตว์ล่วงหน้าก่อนถึงบริเวณที่มีสัตว์ข้ามทางมาก ตามสถานการณ์ ข. ของตารางที่ 3-1 หรือตามที่แนะนำดังนี้

ประเภททางหลวง/ถนน	ในเขตเมือง/ย่านชุมชน	ทางนอกเมือง
ทาง 2 ช่องจราจร	40 — 100 ม.	100 — 160 ม.
ทาง 4 ช่องจราจรหรือมากกว่า	100 — 160 ม.	160 — 250 ม.

3.32 ป้ายเตือนระวังเครื่องบินบินต่ำ (Low Flying Aircraft)

หมายความว่า ทางข้างหน้าเข้าใกล้สนามบินและอาจมีเครื่องบินบินขึ้นลงในระดับต่ำ ให้ขับรถให้ช้าลง หากเห็นเครื่องบินกำลังขึ้นหรือลงผ่านทางข้างหน้าให้หยุดรถให้เครื่องบินผ่านไปได้โดยปลอดภัย

ต.59

ป้ายเตือนระวังเครื่องบินบินต่ำ มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจตุรัสตั้งมุมขึ้น พื้นป้ายสีเหลือง เส้นขอบป้ายสีดำ ภายในบรรจุสัญลักษณ์สีดำรูปเครื่องบิน

ให้ใช้ป้ายเตือนระวังเครื่องบินบินต่ำ (ต.59) เพื่อเตือนผู้ขับขี่บนทางหลวงหรือถนนที่ตัดผ่านหัวท้าย หรือรอบๆ สนามบิน ซึ่งมีเครื่องบินบินผ่านในระยะต่ำเป็นประจำ

ให้ติดตั้งป้ายที่บริเวณพื้นที่ที่คาดว่าเครื่องบินจะบินต่ำ หรือบริเวณที่เคยมีเหตุการณ์เครื่องบินบินต่ำ ตามสถานการณ์ ข. ของตารางที่ 3-1 หรือตามที่แนะนำดังนี้

ประเภททางหลวง/ถนน	ในเขตเมือง/ย่านชุมชน	ทางนอกเมือง
ทาง 2 ช่องจราจร	40 — 100 ม.	100 — 160 ม.
ทาง 4 ช่องจราจรหรือมากกว่า	100 — 160 ม.	160 — 250 ม.

3.33 ป้ายเตือนระวังอันตราย (Other Danger)

หมายความว่า ทางข้างหน้าอาจมีอันตราย เช่น เกิดอุบัติเหตุ ทางทรุด เป็นต้น ควรขับรถให้ช้า และเพิ่มความระมัดระวัง

ต.60

ป้ายเตือนระวังอันตราย มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจตุรัสตั้งมุมขึ้น พื้นป้ายสีเหลือง เส้นขอบป้ายสีดำ ภายในบรรจุสัญลักษณ์สีดำรูปเครื่องหมายอัศเจรีย์ ใต้เครื่องหมายมีอักษรคำว่า “อันตราย” สีดำ

ให้ใช้ป้ายเตือนระวังอันตราย สำหรับอันตรายต่างๆที่ไม่ได้เป็นเกิดประจำบนทางหลวง เช่น การเกิดอุบัติเหตุรถขนส่งวัตถุอันตราย หรือทางพังทลายเพราะพายุฝนหรืออุทกภัย ฯลฯ

ให้พิจารณาติดตั้งป้ายเสริมบอกระยะทางถึงจุดเกิดเหตุ หรือป้ายเสริมแนะนำความเร็ว (ตส.1) สำหรับการแจ้งข่าวสารหรือคำแนะนำการขับขี่ให้ใช้ป้ายแนะนำติดตั้งหลังป้ายเตือนไม่น้อยกว่า 60 เมตร

ให้ติดตั้งป้ายเตือนระวังอันตรายล่วงหน้า (ตส.10) ก่อนถึงจุดเกิดเหตุ ตามสถานการณ์ ข. ของตารางที่ 3-1 หรือตามที่แนะนำดังนี้

ประเภททางหลวง/ถนน	ในเขตเมือง/ย่านชุมชน	ทางนอกเมือง
ทาง 2 ช่องจราจร	40 — 100 ม.	100 — 160 ม.
ทาง 4 ช่องจราจรหรือมากกว่า	100 — 160 ม.	160 — 250 ม.

หมายเหตุ : กรณีมีป้ายแนะนำแจ้งข่าวสารให้เพิ่มระยะทางป้ายเตือนออกไป 60 เมตร ก่อนถึงป้ายแนะนำ

3.34 ป้ายเตือนเขตห้ามแซง (No Passing Zone)

ใช้ติดตั้งทางด้านขวาของทาง หมายความว่า ทางช่วงนั้นมีระยะมองเห็นจำกัด ผู้ขับขี่อาจไม่สามารถมองเห็นรถที่สวนมาในระยะที่จะแซงรถอื่นได้อย่างปลอดภัย

ต.61

ป้ายเตือนเขตห้ามแซง (ต.61) มีลักษณะเป็นสามเหลี่ยมหน้าจั่วยอดอยู่ด้านซ้าย พื้นป้ายสีเหลือง เส้นขอบป้ายสีดำ ภายในป้ายมีอักษรคำว่า “ห้ามแซง” สีดำ

ให้ใช้ป้ายเตือนเขตห้ามแซง ร่วมกับเส้นห้ามแซง และป้ายบังคับห้ามแซง (บ.4) โดยติดตั้งที่ด้านขวาของทางเดินรถ ในกรณีที่เห็นว่าการใช้เครื่องหมายจราจรข้างต้นไม่เพียงพอต่อความปลอดภัย เช่น บริเวณที่มีอุบัติเหตุเนื่องจากการแซงบ่อยครั้ง หรือทางขึ้นลาดชันที่มีระยะการมองเห็นจำกัด ฯลฯ

ให้ติดตั้งป้ายเขตห้ามแซง ที่ด้านขวาของทาง ตรงจุดเริ่มต้นของเส้นแบ่งทิศทางจราจรห้ามแซง หรือตรงข้ามกับป้ายบังคับห้ามแซง

3.35 ป้ายเตือนแนวทางต่างๆ (Transition Alignment)

หมายความว่า ทางตอนนั้นมีการเปลี่ยนแปลงแนวทาง ตามทิศทางที่ชี้ไป ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง

3.35.1 ป้ายเตือนเครื่องหมายลูกศรคู่

ต.62

ป้ายเตือนเครื่องหมายลูกศรคู่ มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจตุรัสตั้งมุมขึ้น พื้นป้ายสีเหลือง เส้นขอบป้ายสีดำ ภายในบรรจุเครื่องหมายลูกศรคู่สีดำเฉียงลงสองข้าง

ให้ใช้ป้ายเตือนเครื่องหมายลูกศรคู่ (ต.62) เพื่อเตือนผู้ขับขี่ให้ผ่านไปทางด้านซ้ายหรือด้านขวาของเกาะ (Islands) หรืออุปสรรคหรือสิ่งกีดขวางอื่น การจราจรที่แยกโดยป้ายเตือนนี้อาจวิ่งไปบรรจบกันหรือแยกทิศทางออกไปเลย

การติดตั้งป้ายให้อยู่ที่หัวเกาะ หรือหัวเกาะป้องกันอุปสรรค หรือหน้าสิ่งกีดขวางหรือข้างหน้าเล็กน้อย ถ้าติดตั้งที่เสาสะพานซึ่งมีการทาสีเครื่องหมาย ทะแยงเฉียง ให้เว้นเครื่องหมายฯ ห่างจากป้าย 7.5 ซม. รอบๆ ป้ายด้วย

เพื่อความปลอดภัยให้จัดเครื่องหมายจราจรบนพื้นทางจัดช่องหรือนำทางการจราจรก่อนถึงหัวเกาะหรือสิ่งกีดขวางด้วย

สำหรับบริเวณหัวเกาะจัดช่องจราจรที่ทางแยก สมควรใช้ป้ายเตือนแนวทาง ต.71 และติดตั้งป้ายแนะนำจุดหมายปลายทาง หรือป้ายชี้ทาง จะทำให้ผู้ขับขี่ได้ประโยชน์มากกว่า

กรณีทางออกจากทางหลวงพิเศษ หรือ มอเตอร์เวย์ไม่ควรใช้ป้าย ต.62 ควรจะใช้ป้ายแนะนำทางออก น.10 ติดตั้งอยู่เหนือป้ายเตือนแนวทาง ต.71

3.35.2 ป้ายเตือนแนวทาง

ต.63 ต.66

ป้ายเตือนแนวทาง (เชฟรอน) เป็นป้ายสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีด้านยาวเป็นส่วนตั้ง พื้นสีเหลือง ไม่มีเส้นขอบป้าย ภายในบรรจุแถบสีดำเป็นรูปบั้ง (Chevron) ชี้ไปทางด้านข้างทางซ้าย (ต.63) หรือทางขวา (ต.66)

ใช้เพื่อเพิ่มการนำทางการเปลี่ยนแนวในทางราบหรือทางโค้งบนทางหลวงหรือถนน อาจใช้แทนป้ายเครื่องหมายลูกศรขนาดใหญ่ ในกรณีที่ติดตั้งลูกศรขนาดใหญ่ในตำแหน่งที่เหมาะสมไม่ได้ หรือบริเวณที่จำเป็นที่ต้องติดตั้งป้ายเตือนหลายๆ อันต่อเนื่องกัน ในกรณีที่มีราวกั้น (Guard rail) หรือหลักกันโค้งอยู่แล้ว ให้ติดตั้งที่ด้านหลังในแนวเดียวกัน

การติดตั้งป้ายเตือนแนวทาง (เชฟรอน) ให้ติดตั้งเป็นระยะๆที่ด้านนอกของโค้งราบ หรือห่างออกไปจากขอบไหล่ทางสำหรับทางโค้งรัศมีแคบมากๆ โดยให้ตำแหน่งแรกที่ติดตั้งอยู่ ณ จุดเริ่มโค้ง ในกรณีที่เป็นทางแยกรูปตัวที (T) ให้ติดตั้งทางด้านไกล โดยให้ป้ายหันหน้าเข้าหาในลักษณะตั้งฉากกับทิศทางการจราจร ระยะห่างของป้ายในโค้งสามารถเปลี่ยนแปลงได้ เพื่อความเหมาะสมตามความยาวของรัศมีโค้ง แต่จะต้องให้ผู้ขับขี่สามารถเห็นป้ายในโค้งได้ 2 ป้าย ทุกครั้งพร้อมกันตลอดเวลา

เพื่อให้เกิดประสิทธิผล ตำแหน่งการติดตั้งและการหันหน้าป้าย ผู้ขับขี่ต้องสามารถมองเห็นได้ชัดเจนในระยะไม่น้อยกว่า 150 ม. โดยให้การทดลองขับรถวิ่งในการมองเห็น และให้การมองเห็นป้ายอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความเหมาะสมยิ่งขึ้น

ตารางที่ 3-3 แสดงข้อแนะนำระยะห่างของการติดตั้งป้ายเตือนแนวทาง ระยะห่างของป้ายเตือนแนวทางบริเวณทางโค้งราบ

รัศมีโค้ง (เมตร)	ระยะห่างของป้ายเตือนแนวทาง ตอนอยู่ในโค้ง (เมตร)
15	6
35	8
55	11
75	13
95	15
125	18
155	20
185	22
215	24
245	26
275	27
305	29

3.35.3 ป้ายเครื่องหมายลูกศรขนาดใหญ่

ต.65 ต.68 ต.70

ป้ายเครื่องหมายลูกศรขนาดใหญ่ มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าพื้นสีเหลือง ภายในบรรจุเครื่องหมายของลูกศรขนาดใหญ่วางในแนวนอนสีดำ เส้นขอบป้ายสีดำ เครื่องหมายลูกศรดังกล่าวอาจจะมีเพียงหัวเดียวชี้ไปทางขวา (ต.65) หรือชี้ไปทางซ้าย (ต.68) หรือสองหัวชี้ไปทางซ้ายและขวา (ต.70)

ใช้เพื่อเตือนการเปลี่ยนแนวในทางราบบนทางหลวงหรือถนน ป้ายลูกศรหัวเดี่ยวใช้ที่ทางโค้ง ส่วนป้ายลูกศรหัวคู่ใช้สำหรับทางแยกรูปตัวที (T)

ให้ติดตั้งเครื่องหมายลูกศรขนาดใหญ่บนส่วนนอกของโค้ง หรือหลังไหล่ทางด้านไกลของทางแยก โดยให้ป้ายอยู่ตรงหน้า และตั้งฉากกับทิศทางของรถที่วิ่งเข้าหา

ตำแหน่งติดตั้งป้ายต้องให้มองเห็นได้ในระยะทางไม่น้อยกว่า 200 ม. ทั้งนี้ให้พิจารณาสถานที่ติดตั้งป้ายจากการตรวจสอบทั้งในเวลากลางวันและกลางคืน

3.35.4 ป้ายเตือนแนวทางต่างๆ

ต.67 ต.64 ต.69

ป้ายเตือนแนวทาง มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าตามแนวนอน พื้นสีเหลืองไม่มีเส้นขอบ ภายในบรรจุแถบสีดำเป็นรูปบั้งหลายบั้งเรียงกันชี้ไปทางด้านข้างทางซ้าย (ต.67) หรือทางขวา (ต.64) หรือทางซ้ายและทางขวา (ต.69)

ใช้เพื่อเตือนการเปลี่ยนแนวในทางราบบนทางหลวงหรือถนน ที่ทางโค้งหรือที่ทางแยก

ให้ติดตั้งป้ายเตือนแนวทางบนราวกันอันตรายที่ติดตั้งบนทางโค้ง หรือบนแผงกั้นด้านไกลของทางแยกรูปตัวตัวที (T) โดยให้ป้ายอยู่ตรงหน้าและตั้งฉากกับทิศทางของยวดยานที่ต้องการเตือนนั้นๆ

ทางแยกขนาดเล็กบนทางโค้งที่เกิดจากทางสาธารณะขนาดเล็กมาเชื่อมควรใช้ป้ายเตือน (ต.64) หรือ (ต.67) ติดตั้งที่ปากทางเชื่อมทั้งสองข้าง เพื่อนำทางรถที่เดินทางไกล

3.35.5 ป้ายเตือนสิ่งกีดขวาง

ต.71

ต.72

ต.73

ป้ายเตือนสิ่งกีดขวาง มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีด้านยาวเป็นส่วนตั้ง พื้นป้ายสีเหลืองไม่มีเส้นขอบป้าย ภายในบรรจุแถบสีดำเฉียง 45 องศา ทะแยงจากบนซ้ายลงมาที่ด้านขวา (ต.73) หรือจากบนขวาลงมาที่ด้ายซ้าย (ต.72) หรือทะแยงลงมาทั้งสองด้าน (ต.71)

ใช้เพื่อแสดงตำแหน่งของอุปสรรคหรือสิ่งกีดขวางในทางเดินรถ หรือวัตถุคงที่หรืออุปสรรคที่อยู่ห่างจากไหล่ทางหรือขอบทาง (Curb) น้อยกว่า 2.4 เมตร ซึ่งจะเป็นอันตรายต่อการจราจร เช่น หัวเกาะ ราวสะพาน เสาไฟฟ้า เป็นต้น

ป้ายให้รถเดินผ่านไปทางด้านซ้ายหรือขวา (ต.71) ป้ายให้รถผ่านไปทางด้านซ้ายใช้ติดตั้งทางด้านขวาของทางเดินรถ (ต.72) ป้ายให้รถผ่านไปทางด้านขวาใช้ติดตั้งทางซ้ายของทาง (ต.73)

การติดตั้งป้ายแสดงตำแหน่งของอุปสรรคบนทางหลวงหรือถนนบริเวณใด ควรจะต้องจัดทำเครื่องหมายจราจรบนพื้นทาง เพื่อนำทางหรือจัดช่องการจราจรด้วย

ให้ติดตั้งป้ายเตือนสิ่งกีดขวางที่หัวเกาะหรือด้านหน้าสิ่งกีดขวาง โดยให้ขอบล่างสุดของป้ายสูงจากขอบผิวจราจร 1.20 เมตร

3.36 ป้ายเตือนสลับกันไป (Alternate Merging)

หมายความว่า ทางข้างหน้าจำนวนช่องเดินรถหรือช่องจราจรลดลง ควรขับรถให้ช้าลง และให้ขับรถสลับกันไปด้านละคันอย่างระมัดระวัง

ต.74

ป้ายเตือนสลับกันไป (ต.74) มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า โดยมีด้านยาวเป็นส่วนตั้ง พื้นป้ายสีเหลือง เส้นขอบสีดำ ภายในเป็นสัญลักษณ์ลูกศรสีดำและสีขาวจากแถวด้านซ้ายและแถวด้านขวาวิ่งสลับกันเข้ามารวมเป็นแถวเดียวกัน และมีข้อความด้านล่าง เขียนว่า “สลับกันไป” ตัวหนังสือสีดำ

ใช้สำหรับบริเวณทางหลวงหรือถนนที่ทางเดินรถสองช่องจราจรในทิศทางเดียวกันลดลงเหลือเพียงช่องจราจรเดียว ผู้ขับขี่จากสองช่องจราจรจะต้องสลับกันเข้าช่องจราจรเดียว

ให้ติดตั้งป้ายเตือนสลับกันไป (ต.74) ทั้งด้านซ้ายและขวาของทางเดินรถล่วงหน้าและที่ตำแหน่งสิ้นสุดความกว้างของทางเดินรถสองช่องจราจร ป้ายที่ติดตั้งล่วงหน้าอาจมีป้ายเสริมบอกระยะทาง (ตส.2) ถึงจุดสลับกันไป และป้ายที่ติดตั้งที่จุดเริ่มสลับกันไปอาจมีป้ายเสริมลูกศรชี้ลง(ตส.8) บริเวณเริ่มสลับกันไป

ให้ติดตั้งป้ายเตือนสลับกันไปล่วงหน้าก่อนถึงจุดเริ่มต้นสลับกันไป ตามสถานการณ์ ข.ของตารางที่ 3-1 หรือตามที่แนะนำดังนี้

ประเภททางหลวง/ถนน	ในเขตเมือง/ย่านชุมชน	ทางนอกเมือง
ทาง 2 ช่องจราจร	40 - 100 ม.	100 - 160 ม.
ทาง 4 ช่องจราจรหรือมากกว่า	100 - 160 ม.	160 - 250 ม.

3.37 ป้ายเสริมหรือประกอบ (Supplementary Plaques)

ตส.1

ตส.2

ตส.3

ตส.4

ตส.5

ตส.6

ตส.7

ตส.8

ตส.9

ตส.10

ป้ายเสริมหรือป้ายประกอบ มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสหรือสี่เหลี่ยมผืนผ้า พื้นสีเหลือง ข้อความ สัญลักษณ์ ตัวเลข ลูกศร และเส้นขอบเป็นสีดำ ใช้เสริมหรือประกอบความหมายของป้ายเตือนทั่วไปเพื่อให้ความรู้ ข้อแนะนำ และข้อมูลสำคัญอื่นๆ เพิ่มเติม

การติดตั้งให้ติดตั้งในเสาเดียวกันกับป้ายเตือนทั่วไปที่ข้างใต้ โดยความสูงของป้ายเสริมที่วัดจากขอบล่างถึงระดับผิวจราจรที่บริเวณนั้นเท่ากับ 1.20 เมตร

ป้ายเสริมหรือป้ายประกอบที่สำคัญมีดังต่อไปนี้

ตส.1	แนะนำความเร็ว	ตส.2	ระยะทางถึงบริเวณที่เตือน
ตส.3	ระยะทางที่เตือนทั้งหมด	ตส.4	ใช้เกียร์ต่ำ
ตส.5	เมื่อผิวทางเปียก	ตส.6	ชี้ตำแหน่งที่เตือน
ตส.7	ชี้ตำแหน่งที่เตือน	ตส.8	ชี้ตำแหน่งที่เตือน
ตส.9	ให้บีบแตร ฯลฯ	ตส.10	บอกชื่อถนนล่วงหน้า

4 ป้ายแนะนำ (Guide Signs)

ป้ายแนะนำเป็นป้ายจราจรที่ใช้เพื่อแนะนำผู้ใช้ทางให้เดินทางไปสู่จุดหมายปลายทางได้ถูกต้อง หรือให้ความรู้ข่าวสาร ข้อมูลอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้ทางตามความหมายของป้ายนั้น เช่น แนะนำทิศทางของการเดินทางล่วงหน้า จุดหมายปลายทาง บอกสถานที่ บอกระยะทาง ตำแหน่งคนเดินข้ามทาง ข้อมูลสำคัญและทางเดินรถประจำทาง เป็นต้น

ป้ายแนะนำแบ่งแยกตามหน้าที่ออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ คือ

1) ป้ายบอกทิศทาง บอกตำแหน่งหรือแสดงการใช้ทาง (Direction, position or indication signs) ซึ่งสามารถแยกย่อยเป็น 5 ชนิดตามหน้าที่การใช้งาน ดังนี้

- ป้ายแนะนำล่วงหน้า (Advanced Guide Signs)
- ป้ายชี้ทิศทางหรือบอกจุดหมายปลายทาง (Direction Signs)
- ป้ายชื่อถนนหรือหมายเลขทางหลวง (Road Identification Signs)
- ป้ายชื่อสถานที่ต่างๆ (Place Identification Signs)
- ป้ายบอกระยะทางหรือป้ายยืนยันเส้นทาง (Confirmatory Signs)
- ป้ายชี้บอกหรือแสดงการใช้ถนน (Indication Signs)

2) ป้ายแสดงข้อมูลข่าวสารและการบริการ (Information, facilities or service signs)

3) ป้ายประกอบหรือป้ายเสริม (Additional Panels)

การใช้ป้ายแนะนำบนทางหลวงทั่วไปยังมีความแตกต่างจากทางหลวงพิเศษและทางด่วนซึ่งมีการควบคุมทางเข้าออก การออกแบบทางหลวงพิเศษหรือทางด่วนไม่ให้กระแสจราจรตัดกันและไหลอย่างไม่ติดขัด ทางแยกเป็นทางต่างระดับ การจราจรจึงใช้ความเร็วต่อเนื่องสูง การสื่อข้อมูลในการเดินทางจึงเน้นที่ทางออกต่างๆ เพื่อให้ผู้ใช้ทางไปยังจุดหมายปลายทางได้ถูกต้อง ข้อความป้ายต้องชัดเจนและติดตั้งล่วงหน้า เพื่อให้ผู้ขับขี่มีเวลาตัดสินใจเพียงพอเหมาะสมกับความเร็วของการจราจร ส่วนป้ายแนะนำบนทางหลวงทั่วไป ผู้ใช้ทางสามารถหยุดรถในระหว่างการเดินทาง หรือแวะที่จุดต่างๆ ที่ต้องการบริการ ทางแยกส่วนมากมีกระแสจราจรตัดกันในระดับเดียวกันการควบคุมทางแยกโดยใช้ป้ายหยุดหรือป้ายให้ทางหรือสัญญาณไฟจราจร ป้ายแนะนำบนทางหลวงทั่วไปจึงหลากหลาย แต่ก็ไม่ทำให้ผู้ขับขี่ต้องเสียสมาธิในการควบคุมรถและสามารถเดินทางสู่จุดหมายปลายทางได้อย่างสะดวกรวดเร็วและปลอดภัย อย่างไรก็ตาม ทางหลวงทั่วไปที่ได้ออกแบบทางแยกต่างระดับไว้ก็จำเป็นที่จะต้องใช้หลักการติดตั้งป้ายตามอย่างที่ใช้บนทางหลวงพิเศษด้วย

4.1 ป้ายแนะนำทั่วไป (Guide Signs-Conventional Highways)

4.1.1 บทนำ

ป้ายแนะนำทั่วไป หมายถึง ป้ายแนะนำต่างๆ ที่ใช้บนทางหลวงหรือถนนทั่วไปที่ไม่ได้ออกแบบควบคุมทางเข้าออกหรือทางหลวง หรือถนนที่ออกแบบเพื่อให้การจราจรใช้ความเร็วต่อเนื่องสูง อย่างเช่น ทางหลวงพิเศษหรือทางด่วนของการทางพิเศษแห่งประเทศไทย และก็ไม่ใช่ทางหลวงหรือถนนที่มีการจราจรต่ำ (Low Volume Roads) ด้วย

4.1.1.1 ความมุ่งหมายของป้ายแนะนำทั่วไป

ป้ายแนะนำทั่วไป มีไว้เพื่อช่วยแนะนำผู้ขับขี่ยวดยานให้ไปสู่จุดหมายปลายทางได้ถูกต้อง และให้ข้อมูลต่างๆ ที่จำเป็นในการเดินทางตลอดระยะทางนั้นๆ ด้วย

4.1.1.2 การใช้ป้ายแนะนำ

ป้ายแนะนำใช้ติดตั้งบริเวณทางแยก เพื่อแนะนำผู้ขับขี่ยวดยานให้ทราบถึงทิศทาง ระยะทางไปสู่จุดหมายปลายทางต่างๆ และใช้ติดตั้งบริเวณอื่น เพื่อให้ข้อมูลต่อผู้ขับขี่ยวดยานเกี่ยวกับระยะทางและสถานที่ต่างๆ เช่น หมู่บ้าน แม่น้ำลำคลอง สวนสาธารณะ ป่าไม้ สถานที่ท่องเที่ยวและสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ ฯลฯ

4.1.1.3 ลักษณะของป้ายแนะนำทั่วไป

ป้ายแนะนำทั่วไปมี 3 ลักษณะ คือ รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ามีด้านสั้นเป็นส่วนตั้ง หรือด้านยาวเป็นส่วนตั้ง และรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส
สีบนป้ายแนะนำทั่วไปสามารถแยกออกเป็น 5 รูปแบบ ดังนี้

แบบที่ 1 พื้นป้ายใช้สีขาว เส้นขอบป้าย เครื่องหมาย ตัวเลข ตัวอักษร และสัญลักษณ์ใช้สีดำ หรือสีที่กำหนดเฉพาะป้าย บรรจุอยู่ในสี่เหลี่ยมผืนผ้าหรือสี่เหลี่ยมจัตุรัส โดยทั่วๆ ไป ประกอบด้วย ป้ายบอกหมายเลขทางหลวง ป้ายบอกจุดหมายปลายทาง ป้ายบอกระยะทาง และป้ายบอกสถานที่ เป็นต้น

แบบที่ 2 พื้นป้ายสีเขียว เส้นขอบป้าย เครื่องหมาย ตัวเลข ตัวอักษรใช้สีขาว และสัญลักษณ์ใช้สีขาว หรือสีอื่นที่กำหนดเฉพาะป้ายบรรจุอยู่ในสี่เหลี่ยมผืนผ้าหรือสี่เหลี่ยมจัตุรัส สำหรับป้ายบอกจุดหมายปลายทางล่วงหน้าไกลๆ หรือป้ายบอกจุดหมายปลายทางก่อนถึงทางแยกหรือที่ทางออกเล็กน้อย ใช้ติดตั้งแขวนสูงหรือคร่อมทางหลวง รวมทั้งป้ายทางออกติดตั้งที่แยกทางออก (Exit Gore Sign) และป้ายแสดงทางเข้า/ทางออกระหว่างทางหลักกับทางขนานหรือทางบริการด้วย

แบบที่ 3 พื้นป้ายสีน้ำเงิน เส้นขอบป้าย เครื่องหมาย ตัวเลข ตัวอักษรใช้สีขาว และสัญลักษณ์ใช้สีขาว หรือสีอื่นที่กำหนดเฉพาะป้าย บรรจุอยู่ในสี่เหลี่ยมผืนผ้าหรือสี่เหลี่ยมจัตุรัส ใช้ทั่วๆไปสำหรับแสดงข้อมูลข่าวสารและการบริการ เช่น ป้ายแสดงตำแหน่งทางข้าม โรงพยาบาล และที่พักริมทาง นอกจากนี้ ยังใช้เป็นป้ายบอกทิศทางไปสู่ทางหลวงพิเศษ ทางด่วนการทางพิเศษ หรือมอเตอร์เวย์ด้วย

แบบที่ 4 พื้นป้ายสีน้ำเงิน ตัวป้ายมีลักษณะสี่เหลี่ยมผืนผ้ามีด้านยาวเป็นด้านตั้ง มีสัญลักษณ์สีน้ำเงินบรรจุในกรอบหน้าต่างรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสสีขาว เส้นขอบป้ายตัวเลข ตัวอักษรสีขาว ใช้สำหรับป้ายแสดงสถานที่ท่องเที่ยวธรรมชาติ กิจกรรม และแหล่งชุมชน

แบบที่ 5 พื้นป้ายสีน้ำตาลตัวป้ายมีลักษณะสี่เหลี่ยมผืนผ้ามีด้านยาวเป็นด้านตั้งสัญลักษณ์สีน้ำตาลบรรจุในรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสสีขาว เส้นขอบป้ายตัวเลข ตัวอักษรสีขาว ใช้สำหรับป้ายแสดงสถานที่ท่องเที่ยวโบราณประวัติศาสตร์และศาสนสถาน

4.1.1.4 ขนาดของป้ายแนะนำทั่วไป

ป้ายแนะนำบางแบบได้กำหนดขนาดไว้แน่นอนตามประเภทของทางหลวง และสภาพการจราจร ซึ่งแสดงไว้ในตารางที่ 4-1 เช่น ป้ายหมายเลขทางหลวง และป้ายร่วมชุดต่างๆ แต่ป้ายแนะนำอื่นๆ ส่วนใหญ่ใช้ข้อความแตกต่างกันไป ความยาวของป้ายจึงเปลี่ยนแปลงไปตามข้อความนั้นๆ แต่ต้องไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในแต่ละชนิด ส่วนด้านตั้งของป้ายให้ใช้ตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4-1 ขนาดความสูงตัวอักษรของป้ายแนะนำ

ตัวอักษรบนป้าย	ขนาดด้านตั้งของป้าย (ซ.ม.)				
	30	45	60	75	90
ภาษาไทยอย่างเดียว (ซ.ม.)	10	15	20	25	-
ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ (ซ.ม.)	-	-	15	20	25

หมายเหตุ สำหรับป้ายแขวนสูงให้ใช้ตัวอักษรไทยสูงอย่างน้อย 35 ซม.

4.1.1.5 ตัวเลขและตัวอักษร

ขนาดของตัวเลขและตัวอักษร ให้ใช้ตามมาตรฐานที่ได้กำหนดไว้ในรายละเอียดของป้ายแนะนำทั่วไปแต่ละแบบ โดยตัวเลขและตัวอักษรทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษให้ใช้ตามมาตรฐานตัวอักษรและตัวเลขที่กำหนดเท่านั้น

การใช้ภาษาอังกฤษบนป้ายแนะนำทั่วไป ให้พิจารณาใช้เฉพาะป้ายแนะนำบอกจุดหมายปลายทางและป้ายบอกระยะทางเมื่อมีเหตุอันควร (Warrants) อย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

1) เมื่อทางหลวงนั้น เป็นทางหลวงแผ่นดินสายประธาน หรือทางหลวงแผ่นดินสายรอง
2) เมื่อทางหลวงนั้น เป็นส่วนหนึ่งของทางหลวงเอเชีย
3) เมื่อทางหลวงหรือถนนนั้น มีความสำคัญต่อการเดินทางท่องเที่ยวของชาวต่างประเทศเป็นจำนวนมาก

ชื่อของสถานที่เป็นภาษาอังกฤษบนทางหลวงดังกล่าวข้างต้น ให้มีเฉพาะชื่อจังหวัด ชื่ออำเภอ และชื่อสถานที่อื่นๆ ที่ปรากฏในแผนที่ทางหลวง รวมทั้งสถานที่สำคัญต่างๆ ที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยว เช่น สถานีรถไฟ สนามบิน สถานที่พักตากอากาศ ฯลฯ

ความสูงของตัวอักษรภาษาอังกฤษให้สูงเป็นครึ่งหนึ่งของความสูงของพยัญชนะภาษาไทย แต่ทั้งนี้ต้องไม่น้อยกว่า 10 ซม. และให้ใช้ตัวอักษรตัวพิมพ์ใหญ่เท่านั้น ยกเว้นป้ายแนะนำจุดหมายปลายทางที่แขวนสูงให้ตัวพิมพ์ใหญ่ขึ้นต้นและตามด้วยตัวพิมพ์เล็ก

4.1.1.6 จำนวนข้อความ

ข้อความภาษาไทยบนป้ายแนะนำทั่วไปต้องสั้น ได้ความชัดเจน มีไม่เกิน 3 บรรทัด แต่ละบรรทัดควรมีอักษรไม่เกิน 8 ตัว เพื่อให้ผู้ขับขี่ยวดยานสามารถอ่านได้เพียงชั่วการชำเลืองมอง

4.1.1.7 เครื่องหมายลูกศร

เครื่องหมายลูกศรบนป้ายแนะนำทั่วไป ให้ใช้ตามแบบมาตรฐานที่กำหนดเท่านั้น ตามปกติเครื่องหมายลูกศรที่ใช้นี้ให้อยู่ในแนวนอนหรือชี้ขึ้น ทางแยกซึ่งติดกันให้ใช้เครื่องหมายลูกศรชี้ตามแนวนอนเพื่อระบุถึงจุดหมายปลายทาง หรือทิศทางของทางหลวงที่อยู่ทางด้านซ้าย หรือด้านขวาของทางหลวงนั้นๆ และให้ใช้เครื่องหมายลูกศรชี้ขึ้น แสดงทิศทางของทางหลวงที่อยู่ข้างหน้า

ในกรณีที่ใช้เครื่องหมายลูกศรในแนวนอนและแนวตั้งแล้วไม่เพียงพอที่จะแสดงจุดหมายปลายทางได้ชัดเจนก็ให้ใช้ลูกศรเอียงทำมุมประมาณ 45 องศาก็ได้ แต่ไม่ควรทำมุมชี้ลงเพราะอาจทำให้เกิดความสับสน

4.1.1.8 ระบบหมายเลขทางหลวง

ทางหลวงแผ่นดินและทางหลวงพิเศษ ได้ใช้หมายเลขทางหลวงแทนชื่อทางหลวงเพื่อความสะดวกในการเดินทาง โดยเฉพาะการใช้แผนที่ในการเดินทาง สามารถอ่านแผนที่และวิ่งตามเส้นทางได้ง่าย ระบบหมายเลขทางหลวงที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน มีหลักการทั่วไป ดังต่อไปนี้

1) ทางหลวงแผ่นดินสายหลักและทางหลวงพิเศษ ใช้ตัวเลขแสดง 1 หรือ 2 ตัว
2) ทางหลวงแผ่นดินสายรอง ใช้ตัวเลขแสดง 3 ตัว
3) ทางหลวงแผ่นดินระหว่างเมืองหรือสถานที่สำคัญ ใช้ตัวเลขแสดง 4 ตัว

รายละเอียดของระบบหมายเลขทางหลวงให้ดูจากหนังสือ “ระบบหมายเลขทางหลวง” ของกรมทางหลวง

อนึ่ง ทางหลวงบางสายของกรมทางหลวงเป็นส่วนหนึ่งของทางหลวงเอเชีย ฉะนั้นเพื่อความสะดวกและปลอดภัยแก่การจราจรระหว่างประเทศ จึงได้เพิ่มป้ายหมายเลขทางหลวงเอเชียขึ้นตามระบบหมายเลขทางหลวงเอเชีย ซึ่งมีตัวอักษร “A” นำหน้าตัวเลข 1 หรือ 2 ตัว

4.1.2 ป้ายหมายเลขทางหลวง (Route Marker)

ป้ายหมายเลขทางหลวง (น.19) ใช้ติดตั้งเพื่อแสดงหมายเลขทางหลวง อาจจะใช้เพื่อย้ำถึงทางหลวงหมายเลขนั้นๆ หรือใช้ร่วมกับป้ายร่วมชุดต่างๆ เพื่อระบุถึงทางหลวงอื่นตัดผ่านหรือแยกออกไป ทิศทางของทางหลวง ฯลฯ โดยแสดงออกในรูปของป้ายชุดต่างๆ เช่น ป้ายชุดเปลี่ยนทิศทาง (Route Turn Assemblies) ป้ายชุดระบุทิศทาง (Directional Assemblies)

ป้ายหมายเลขทางหลวงจำแนกตามการใช้งานได้เป็น 3 พวก คือ

1) ป้ายหมายเลขทางหลวงพิเศษ
2) ป้ายหมายเลขทางหลวงแผ่นดิน
3) ป้ายหมายเลขทางหลวงเอเชีย

ในหัวข้อนี้จะกล่าวเฉพาะป้ายหมายเลขทางหลวงแผ่นดินและป้ายหมายเลขทางหลวงเอเชียเท่านั้น

ป้ายหมายเลขทางหลวงแผ่นดิน

ป้ายหมายเลขทางหลวงแผ่นดิน ลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส มุมป้ายมน พื้นป้ายสีขาว เส้นขอบป้ายสีดำ บรรจุรูปครุฑและตัวเลขแสดงหมายเลขทางหลวงสีดำ

การติดตั้งป้ายให้ใช้หลักการทั่วไป ดังต่อไปนี้

- บริเวณจุดเริ่มต้นทางหลวงแผ่นดิน หรือทางหลวงจังหวัด
- บริเวณทางแยกระดับเดียวกัน ที่ทางหลวงพิเศษ ทางหลวงแผ่นดิน ตัดกัน
- บริเวณทางแยกระดับเดียวกันที่ผู้ใช้ทางหลวงอาจเกิดความสับสนในการเดินทาง

ตำแหน่งติดตั้งป้ายหมายเลขทางหลวงแผ่นดิน และป้ายหมายเลขทางหลวงแผ่นดิน ให้ใช้หลักการดังต่อไปนี้

- บริเวณจุดเริ่มต้นทางหลวง ให้ติดตั้งป้ายไม่เกิน 150 เมตร จากจุดเริ่มต้นทางหลวง
- ก่อนถึงทางแยกระดับเดียวกัน ให้ติดตั้งป้ายร่วมกับป้ายชุด ตามข้อ 4.1.3 ในลักษณะที่เป็นป้ายชุด ส่วนหลักการและระยะติดตั้งของป้ายชุดแต่ละชุดให้ดูจากรายละเอียดซึ่งกำหนดไว้แล้วในเรื่องของป้ายชุดแต่ละชุด
- เลขทางแยกระหว่างทางหลวงแผ่นดินกับทางหลวงแผ่นดินในระดับเดียวกัน ให้ติดตั้งป้ายหมายเลขทางหลวงแผ่นดิน เพื่อย้ำถึงทางหลวงแผ่นดินหมายเลขนั้นๆ โดยติดตั้งเลยจากทางแยกไม่เกิน 150 เมตร

ในกรณีที่ทางหลวงพิเศษ หรือทางหลวงแผ่นดิน ตอนหนึ่งตอนใดเป็นส่วนหนึ่งของทางหลวงเอเชีย ให้ติดตั้งป้ายหมายเลขทางหลวงเอเชียกับป้ายหมายเลขทางหลวงอื่นๆ

หมายเลขทางหลวงแผ่นดินสายประธาน
(1หรือ2ตัว)

หมายเลขทางหลวงแผ่นดิน
(4ตัว)

รูปที่ 4-1 ตัวอย่างป้ายหมายเลขทางหลวง

ตารางที่ 4-2 ขนาดป้าย สัญลักษณ์และตัวเลขของป้ายหมายเลขทางหลวง

ขนาด	สัดส่วน (ซ.ม.)	ความสูงของครุฑ (ซ.ม.)	ความสูงของชุดตัวเลข (ซ.ม.)			
			จำนวนตัวเลข			
			1	2	3	4
เล็ก	60*60	12.5	25F	25D	25B	20B
กลาง	75*75	15	30F	30D	30B	25B
ใหญ่และใหญ่พิเศษ	90*90	20	35F	35D	35B	30B

หมายเหตุ B D F หมายถึง ชุดมาตรฐานของตัวเลข

ป้ายหมายเลขทางหลวงเอเชีย

ป้ายหมายเลขทางหลวงเอเชีย (น.20) ลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสมุมป้ายมน พื้นป้ายสีน้ำเงิน เส้นขอบป้ายสีขาว มีตัวอักษรภาษาอังกฤษสีขาวตัวพิมพ์ใหญ่ “A” นำหน้า ตัวเลขสีขาว 1 หรือ 2 ตัวอยู่ภายใน

การติดตั้งป้ายหมายเลขทางหลวงเอเชียให้ติดตั้งเฉพาะชุดของป้ายหมายเลขทางหลวงเอเชีย ดังมีหลักการต่อไปนี้

- บริเวณจุดเริ่มต้นทางหลวงเอเชีย
- เลยทางแยกที่มีความสำคัญต่อการเดินทางท่องเที่ยวของชาวต่างประเทศเป็นจำนวนมาก
- บริเวณทางแยกระดับเดียวกันที่อาจเกิดความสับสนในการเดินทาง

ในกรณีที่ทางหลวงเอเชีย 2 สาย ทับกันบางตอนให้ติดตั้งป้ายหมายเลขทางหลวงเอเชียทั้งสองป้ายบนเสาติดตั้งเดียวกัน

4.1.3 ป้ายชุดหมายเลขทางหลวง

ป้ายชุดหมายเลขทางหลวง (น.21) หมายถึง การใช้ป้ายหมายเลขทางหลวงร่วมกับป้ายเสริม

รูปที่ 4-2 ตัวอย่างป้ายหมายเลขทางหลวงเอเชีย

ตารางที่ 4-3 ขนาดป้าย สัญลักษณ์และตัวเลขของป้ายหมายเลขทางหลวง

ขนาด	ขนาดที่	สัดส่วน	ความสูงของชุดตัวอักษรและตัวเลข (ซ.ม.)
เล็ก	1	60*60	20D
กลาง	2	75*75	25D
ใหญ่และใหญ่พิเศษ	3	90*90	30D

หมายเหตุ D หมายถึง ชุดมาตรฐานของตัวอักษรและตัวเลข

(Auxiliary Signs) โดยติดตั้งเหนือ/หรือใต้ป้ายหมายเลขทางหลวง เพื่อประกอบกันขึ้นเป็นชุดแสดงความหมายให้ชัดเจนระบุทิศทางของทางหลวงหมายเลขนั้น ระบุเส้นทางที่เข้าสู่ตัวเมืองหรือเป็นทางเลี่ยงเมือง แนะนำการเดินทางไปสู่ทางหลวงหมายเลขนั้นๆ เช่น ป้ายชุดเปลี่ยนทิศทาง (Route Turn Assemblies) ป้ายชุดระบุทิศทาง (Directional Assemblies) ฯลฯ ป้ายชุดแต่ละชุดจึงมีประโยชน์ในการใช้งานแตกต่างกันตามแต่ความหมายของป้ายชุดแต่ละป้ายที่ใช้ประกอบกับป้ายหมายเลขทางหลวงนั้นๆ

ป้ายเสริมหรือป้ายร่วมชุด มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า บรรจุข้อความหรือเครื่องหมายลูกศรใช้ติดตั้งร่วมกับป้ายหมายเลขทางหลวง มีสีสอดคล้องกับป้ายหมายเลขทางหลวงที่ร่วมชุด

4.1.3.1 ป้ายชุดทางหลวงเดิม ป้ายชุดทางหลวงเข้าเมือง และป้ายชุดทางหลวงเลี่ยงเมือง

ป้ายชุดทางหลวงเดิม ป้ายชุดทางหลวงเข้าเมือง และป้ายชุดทางหลวงเลี่ยงเมือง คือ ป้ายหมายเลขทางหลวง ซึ่งมีเสริมหรือป้ายร่วมชุด “ป้ายเดิม” “ป้ายเข้าเมือง” หรือ “ป้ายเลี่ยงเมือง” ติดตั้งประกอบอยู่ด้านบน

ป้ายชุดทางหลวงเดิม ป้ายชุดทางหลวงเข้าเมือง หรือป้ายชุดทางหลวงเลี่ยงเมืองใช้ในกรณีที่มีการสร้างแนวทางขึ้นใหม่ และยังคงใช้หมายเลขทางหลวงเดียวกับทางหลวงเดิม หรือที่มีการก่อสร้างทางแนวใหม่เป็นทางเลี่ยงเมืองจำเป็นจะต้องใช้ป้ายเพื่อระบุบ่งชี้แยกแยะเส้นทางสายเดิม เส้นทางเข้าเมือง หรือเส้นทางเลี่ยงเมืองให้ชัดเจน หลักการติดตั้งเช่นเดียวกับการติดตั้งป้ายหมายเลขทางหลวง

การใช้ป้ายชุดทางหลวงเดิม ใช้เพื่อระบุทิศทางสายเดิมที่ไม่ได้เน้นการไปสู่เมือง หรือชุมชนขนาดใหญ่ ส่วนมากจะเป็นเส้นทางที่ด้อยความสำคัญ เมื่อมีการก่อสร้างแนวทางใหม่ขึ้นมา

การใช้ป้ายชุดทางหลวงเข้าเมือง และป้ายชุดทางหลวงเลี่ยงเมือง ใช้เพื่อเน้นเส้นทางหลวงที่เข้าสู่ตัวเมืองและทางหลวงเลี่ยงเมือง ซึ่งอาจมีหมายเลขทางหลวงเดียวกันหรือแตกต่างกัน

ก) ทางหลวงเดิม ข) ทางหลวงเข้าเมือง ค) ทางหลวงเลี่ยงเมือง

รูปที่ 4-3 ป้ายหมายเลขทางหลวงติดตั้งร่วมกับป้ายเสริม

ตารางที่ 4-4 ขนาดป้าย สัญลักษณ์และตัวเลขของป้ายหมายเลขทางหลวง

ขนาด	สัดส่วน	ความสูงของชุดตัวอักษรและตัวเลข (ซ.ม.)
เล็ก	40*30	10 ก
	60*30	10 ก
	60*30	10 ข
กลาง	50*35	12.5 ก
	75*35	12.5 ก
	75*35	12.5 ข
ใหญ่และใหญ่พิเศษ	60*45	15 ก
	90*45	15 ก
	90*45	15 ข

หมายเหตุ ก ข หมายถึง ชุดมาตรฐานของตัวอักษรและตัวเลข

4.1.3.2 ป้ายชุดทางหลวงเปลี่ยนทิศทาง (Route Turn Essemblies)

ป้ายชุดทางหลวงเปลี่ยนทิศทาง (น.22) คือ ป้ายหมายเลขทางหลวง ซึ่งมี “ป้ายเปลี่ยนทิศทางไปทางซ้ายและทางขวา” ติดตั้งประกอบอยู่ด้านล่าง

รูปที่ 4-4 ป้ายหมายเลขทางหลวงติดตั้งร่วมกับป้ายเปลี่ยนทิศทางไปทางขวา

“ป้ายเปลี่ยนทิศทางไปทางซ้ายหรือทางขวา” มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า บรรจุเครื่องหมายลูกศรหักเลี้ยวไปทางซ้ายหรือทางขวาอยู่ภายในสีของพื้นป้าย เส้นขอบป้ายและลูกศรให้สอดคล้องกับป้ายหมายเลขทางหลวงที่ร่วมชุด

ป้ายชุดทางหลวงเปลี่ยนทิศทางเป็นป้ายที่ใช้แนะนำล่วงหน้าถึงทิศทางของทางหลวงแผ่นดินนั้นเปลี่ยนแปลงไป ในกรณีที่ทางหลวงหมายเลขนั้นมีการเลี้ยวเปลี่ยนทิศทางที่ทางแยกระดับเดียวกันข้างหน้า

ให้ติดตั้งป้ายชุดนี้ ระหว่างป้ายเตือนทางแยก และป้ายบอกจุดหมายปลายทาง โดยให้ระยะห่างป้ายแต่ละชุดห่างกันไม่น้อยกว่า 60 เมตร

ป้ายร่วมชุดที่ใช้ประกอบ “ป้ายชุดเปลี่ยนทิศทาง” มีรายละเอียดดังนี้

ก) เปลี่ยนทิศทางซ้าย (นส.1)　　ข) เปลี่ยนทิศทางขวา (นส.2)

รูปที่ 4-5 ป้ายเปลี่ยนทิศทางไปทางซ้าย-ขวา

ตารางที่ 4-5 ขนาดป้ายเสริมเปลี่ยนทิศทางติดตั้งร่วมกับป้ายหมายเลขทางหลวง

ขนาด	สัดส่วน
เล็ก	50*40
กลาง	65*50
ใหญ่และใหญ่พิเศษ	75*60

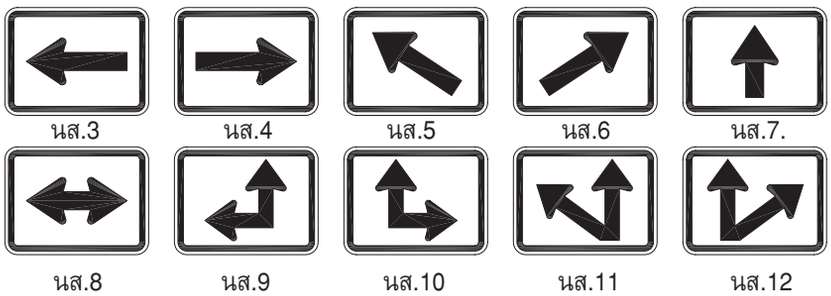
4.1.3.3 ป้ายชุดระบุทิศทาง

ป้ายชุดระบุทิศทาง (น.23) คือ ป้ายหมายเลขทางหลวง ซึ่งมีป้ายเสริม “ป้ายระบุทิศทาง” ในลักษณะต่างๆ กัน ติดตั้งประกอบอยู่ด้านล่าง

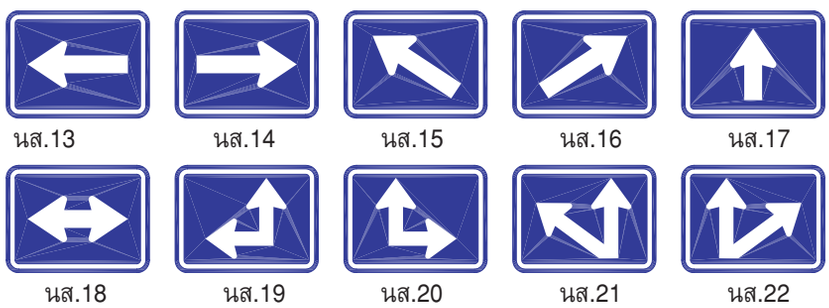

รูปที่ 4-6 ป้ายหมายเลขทางหลวงติดตั้งร่วมกับป้ายระบุทิศทาง

ป้ายเสริม “ป้ายระบุทิศทาง” มี 2 ลักษณะ คือ 1) รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า พื้นป้ายสีขาว เส้นขอบป้ายและเครื่องหมายลูกศรสีดำใช้สำหรับทางหลวงทั่วไป และ 2) รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า พื้นป้ายสีน้ำเงิน เส้นขอบป้ายและเครื่องหมายลูกศรสีขาวใช้สำหรับทางหลวงเอเชีย โดยเครื่องหมายลูกศรจะชี้ไปในทิศทางที่ต้องการระบุทิศทาง

รูปที่ 4-7 ป้ายเสริมระบุทิศทางใช้สำหรับทางหลวงทั่วไป

รูปที่ 4-8 ป้ายเสริมระบุทิศทางใช้สำหรับทางหลวงเอเซีย

ขอบป้าย เครื่องหมายลูกศรไปในทิศทางในลักษณะต่างๆ มีสีสอดคล้องตามป้ายหมายเลขทางหลวงที่ร่วมชุด ป้ายชุดระบุทิศทางใช้ติดตั้งที่บริเวณทางแยกที่ทางหลวงตัดกันหรือบรรจบกัน ในกรณีที่ทางหลวงผ่านเข้าไปในเมืองให้พิจารณาติดตั้งที่ทางแยกสำคัญๆ
เพื่อให้ผู้ใช้ทางสามารถเดินทางตามหมายเลขทางหลวงอย่างต่อเนื่องได้

การติดตั้ง

1) ด้านที่ไม่มีป้ายหยุดหรือป้ายให้ทาง (ทางเอก) ให้ติดตั้งป้ายชุดนี้ก่อนถึงทางแยก โดยให้อยู่ก่อนจุดเริ่มโค้งไม่น้อยกว่า 3.00 เมตร และไม่มากกว่า 5.00 เมตร
2) ด้านที่มีป้ายหยุดหรือป้ายให้ทาง (ทางโท) ให้ติดตั้งป้ายชุดนี้เลยทางแยกออกไป โดยให้ห่างจากขอบผิวจราจรทางตัดขวางด้านไกลทางแยกไม่น้อยกว่า 6.00 เมตร และไม่มากกว่า 9.00 เมตร กรณีของสามแยกให้ติดตั้งป้ายชุดระบุทิศทางข้างป้ายแนะนำบอกจุดหมายปลายทางชุดเลยทางแยก
3) ป้ายร่วมชุดหรือป้ายเสริม “ป้ายระบุทิศทาง” นี้ อาจจะใช้ติดตั้งใต้ป้ายห้ามจอดรถ (บ.29) เพื่อแสดงเขตห้ามจอดรถ หรือติดตั้งใต้ป้ายจุดเริ่มต้นทางด่วน ป้ายสนามบิน หรือท่าเรือ ฯลฯ เพื่อแสดงเส้นทางทางไปยังสถานที่เหล่านั้น

ตารางที่ 4-6 ขนาดป้ายเสริมระบุทิศทางติดตั้งร่วมกับป้ายหมายเลขทางหลวง

ขนาด	สัดส่วน
เล็ก	50*40
กลาง	65*50
ใหญ่และใหญ่พิเศษ	75*60

4.1.3.4 ป้ายชุดไป

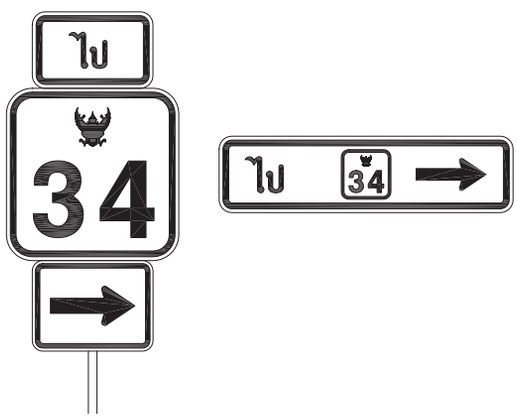
ป้ายชุดไป (น.24) คือ ป้ายหมายเลขทางหลวง ซึ่งมี “ป้ายไป” ติดตั้งประกอบอยู่ด้านบนและมี “ป้ายระบุทิศทาง” ติดตั้งประกอบอยู่ด้านล่าง

“ป้ายไป” มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า พื้นป้ายสีขาว เส้นขอบป้ายสีดำ บรรจุตัวอักษรภาษาไทยสีดำคำว่า “ไป” อยู่ภายใน

ป้ายชุดไปใช้เพื่อแนะนำทิศทางและเส้นทางที่สามารถไปสู่ทางหลวงสายหลักหรือสายสำคัญ ซึ่งติดต่อเชื่อมโยงอยู่ใกล้เคียงให้ใช้ “ป้ายชุดไป” เฉพาะกรณีที่มีคนต่างถิ่นจำนวนมาก ต้องการจะไปยังทางหลวงสำคัญนั้น แต่การเดินทางจากจุดที่ติดตั้งป้ายไปยังเส้นทางหลวงสายสำคัญนั้นมีความสับสน และอาจหลงทางได้ง่ายถ้าไม่คุ้นเคย ในกรณีที่มีเส้นทางเลือกหลายเส้นทาง เพื่อไปยังทางหลวงสำคัญดังกล่าวให้เลือกแนะนำเส้นทางที่สะดวกและใกล้ที่สุด

การติดตั้ง “ป้ายชุดไป” ให้ใช้วิธีเดียวกับ “ป้ายชุดระบุทิศทาง” (ในหัวข้อ 4.1.3.3) โดยจะติดตั้งเดี่ยวหรือติดตั้งร่วมกับป้ายชุดระบุทิศทาง

กรณีติดตั้งร่วมกับป้ายจุดหมายปลายทาง ให้ติดตั้งตามแบบนอนตามรูป ข โดยมีขนาดให้สอดคล้องกับป้ายจุดหมายปลายทาง

ก) ป้ายชุดไปแบบแนวตั้ง ข) ป้ายชุดไปแบบแนวนอน

รูปที่ 4-9 ป้ายชุดไปแบบแนวตั้งและนอน

ตารางที่ 4-7 ป้ายชุดไปติดตั้งร่วมกับป้ายหมายเลขทางหลวง (มิติเป็นเซ็นติเมตร)

ขนาด	สัดส่วน	ความสูงตัวอักษร (ซ.ม.)
เล็ก	40*25	10
กลาง ใหญ่และใหญ่พิเศษ	60*40	15

4.1.4 ป้ายบอกจุดหมายปลายทาง

ลักษณะป้าย

ป้ายบอกจุดหมายปลายทาง (น.2) ลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า พื้นป้ายสีขาว เส้นขอบป้ายสีดำ ตัวอักษร ตัวเลข และเครื่องหมายลูกศรสีดำ หรือพื้นป้ายสีเขียว เส้นขอบป้าย ตัวอักษร ตัวเลข และเครื่องหมายลูกศรสีขาว บรรจุข้อความระบุถึงจุดหมายปลายทางนั้นๆ ประกอบในป้าย

ก) แบบที่ 1 ข) แบบที่ 2 ค) แบบที่ 3

รูปที่ 4-10 ป้ายบอกจุดหมายปลายทาง

ป้ายอาจจะบรรจุป้ายหมายเลขทางหลวงและ/หรือบอกระยะทางถึงจุดหมายปลายทางด้วยก็ได้

ป้ายชี้ทิศทางหรือป้ายบอกจุดหมายปลายทาง (Direction Sign) เป็นป้ายที่ติดตั้งก่อนถึงทางแยกพอประมาณเพื่อให้ข้อมูลเส้นทางและทิศทางไปสู่จุดหมายปลายทาง ตัวป้ายบรรจุด้วยชื่อเมืองหรือสถานที่จุดหมายปลายทางพร้อมกำกับทิศทางด้วยลูกศร โดยทั่วไปให้ใช้เครื่องหมายลูกศรชี้ขึ้นตั้งฉากกับป้าย หรือวางตามแนวนอนขนานกับป้าย เพื่อระบุทิศทางไปสู่จุดหมายปลายทางที่อยู่ข้างหน้า หรือทางซ้ายหรือทางขวาของสถานที่ติดป้าย ในกรณีจำเป็นอาจใช้เครื่องหมายลูกศรเอียงทำมุมกับป้ายเล็กน้อย เพื่อให้สอดคล้องกับทิศทางที่แท้จริงก็ได้ เครื่องหมายลูกศรที่ชี้ทิศทางตรงไป ให้อยู่ทางด้านขวาของป้าย เว้นแต่ติดตั้งคู่กับป้ายที่มีลูกศรที่ชี้ไปทางขวา ให้เครื่องหมายลูกศรอยู่ทางซ้ายของป้าย เครื่องหมายลูกศรที่ชี้ทิศทางไปทางซ้ายให้อยู่ทางซ้ายของป้าย เครื่องหมายลูกศรที่ชี้ทิศทางไปทางขวาให้อยู่ทางขวาของป้าย

ป้ายบอกจุดหมายปลายทางแบบที่มีหมายเลขทางหลวง หรือการนำป้ายหมายเลขทางหลวงมารวมอยู่กับป้ายบอกจุดหมายปลายทาง เหมาะสำหรับการติดตั้งที่บริเวณทางแยกที่ออกแบบมีเกาะจัดช่องจราจร (Channelized Intersection) เช่น มีเกาะแบ่งช่องจราจรสำหรับเลี้ยวซ้าย ซึ่งผู้ใช้ทางซึ่งผ่านป้ายบอกจุดหมายปลายทางล่วงหน้ามาแต่ไกล สภาพการจราจรอาจทำให้ผู้ขับขี่ไขว้เขวจนลืมหรือสับสนทิศทางของการเดินทาง

ป้ายบอกจุดหมายปลายทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว ที่ติดตั้งบนทางหลวงหรือถนนสายรอง อาจพิจารณาใช้แบบที่บอกระยะทางไปยังจุดหมายปลายทาง เพื่อให้ผู้ใช้ทางมีโอกาสตัดสินใจแวะสถานที่ท่องเที่ยวได้ อย่างไรก็ตาม ที่ติดตั้งป้ายแห่งเดียวกันต้องใช้ป้ายแบบเดียวกัน

จุดหมายปลายทางที่ระบุในป้าย โดยทั่วไประบุเฉพาะชื่อ จังหวัด อำเภอ และสถานที่สำคัญเท่านั้น ในบางกรณีอาจใช้ชื่อหมู่บ้านบนป้ายบอกจุดหมายปลายทางก็ได้ ชื่อต่างๆ บนป้ายบอกจุดหมายปลายทางให้ใช้หลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- ชื่อจังหวัดให้ระบุเฉพาะชื่อจังหวัด เช่น ตาก สุโขทัย สงขลา สระบุรี ฯลฯ
- ชื่ออำเภอให้ใช้ตัวอักษร “อ.” ประกอบกับชื่อของอำเภอนั้นๆ เช่น อ.สูงเนิน อ.ลี้ อ.วังน้อย ฯลฯ
- ชื่อของหมู่บ้านให้ใช้ตัวอักษร “บ.” ประกอบกับชื่อของหมู่บ้านนั้นๆ เช่น บ.คอกควาย บ.สุมเส้า บ.ผ่อน ฯลฯ

- สถานีรถไฟ สถานีขนส่ง สนามบิน ท่าเรือ โดยทั่วไปไม่ต้องใส่ชื่อเฉพาะ ให้ใช้คำว่า สถานีรถไฟ สถานีขนส่ง สนามบิน หรือท่าเรือ เท่านั้น ยกเว้นในบางกรณีที่มีสถานที่แบบเดียวกันหลายๆ แห่งอยู่ใกล้กัน อยู่เส้นทางเดียวกัน ก็อาจพิจารณาให้ใช้ชื่อเต็มของสถานที่นั้นๆ
- ชื่อสถานที่อื่นๆ เช่น ภูเขา แม่น้ำ วัด เขื่อน อ่างเก็บน้ำ สถานที่ท่องเที่ยว สถานที่ทางประวัติศาสตร์ ให้ระบุชื่อสถานที่นั้นๆ
- ในกรณีที่ชื่อเต็มมีความยาวมาก หรือไม่สอดคล้องกับป้ายแนะนำอื่นๆ ที่ติดตั้งในที่เดียวกัน ให้พิจารณาให้ย่อคำให้สั้นลง โดยที่คำย่อที่ใช้บนป้ายจะต้องเป็นคำที่คนทั่วไปเข้าใจ เช่น พระนครศรีอยุธยา ให้ย่อเป็น อยุธยา

บนทางหลวงหรือถนนที่มีความสำคัญต่อการเดินทางท่องเที่ยวของชาวต่างประเทศเป็นจำนวนมาก ให้ใช้ภาษาอังกฤษระบุชื่อของจุดหมายปลายทางนั้นๆ ด้วย หลักเกณฑ์การใช้ภาษาอังกฤษดังกล่าวให้เป็นไปตามข้อ 4.1.1.5 เรื่องตัวเลขและตัวอักษร

การติดตั้ง

การติดตั้งป้ายบอกจุดหมายปลายทางควรจะกระทำในกรณี ดังต่อไปนี้

- ทางแยกระหว่างทางหลวงหรือถนนสองสายตัดกัน หรือบรรจบกัน
- ทางแยกระหว่างทางหลวงหรือถนนที่ตัดกันหรือบรรจบกัน ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบทางหลวงหรือถนนนั้นเป็นผู้ติดตั้งป้ายบอกจุดหมายปลายทางบนถนนของตนเองเท่านั้น
- บนทางหลวงหรือถนนนอกเมือง ให้ติดตั้งป้ายบอกจุดหมายปลายทางก่อนถึงจุดเริ่มต้นโค้งของผิวจราจรที่แยกออกไประหว่าง 75 - 200 เมตร พิจารณาจากความเร็วของการจราจรที่เข้าสู่ทางแยก ดังตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ 4-8 ระยะติดตั้งป้ายบอกจุดหมายปลายทางก่อนถึงทางแยก

ความเร็วสำคัญ 85 เปอร์เซนไทล์ (กม./ชม.)	ระยะติดตั้งป้ายจากทางแยก (เมตร)
น้อยกว่า 60	75-100
60-70	100-125
71-80	125-150
81-90	150-175
มากกว่า 90	175-200

- ทางแยกขนาดใหญ่ที่ออกแบบจัดช่องจราจรและควบคุมด้วยสัญญาณไฟจราจร อาจติดตั้งป้ายบอกจุดหมายปลายทางที่เกาะแบ่งช่องจราจรเพิ่ม
- สำหรับบนทางหลวงหรือถนนในเมืองระยะติดตั้งอาจปรับลดลงได้ตามความเหมาะสม ความสูงและระยะติดตั้งตามแนวขวางของป้ายบอกจุดหมายปลายทางให้ใช้หลักการโดยทั่วไปของการติดตั้งป้ายจราจร

หลักเกณฑ์การแสดงชื่อจุดหมายปลายทาง

- โดยทั่วไปไม่ควรแสดงชื่อจุดหมายปลายทางเกิน 3 ชื่อ บนสถานที่ติดตั้งเดียวกัน ป้ายบอกจุดหมายปลายทาง 1 ป้าย ต่อจุดหมายปลายทาง 1 ทิศทาง การเรียงลำดับป้ายจะต้องวางเรียงจากบนลงล่าง โดยให้ป้ายบอกจุดหมายปลายทางตรงไปอยู่บนสุด ถัดลงมาเป็นจุดหมายปลายทางที่อยู่ทางซ้าย ล่างสุดเป็นชื่อเมืองหรือสถานที่สำคัญที่ใกล้ที่สุดทางขวา
- ชื่อที่ปรากฏบนป้ายบอกจุดหมายปลายทางเดียวกันตามทางแยกต่างๆจะต้องเป็นชื่อเดียวตลอด
- จุดหมายปลายทางที่ใช้บนแผ่นป้ายแต่ละทิศทาง ต้องเป็นจุดหมายปลายทางที่สำคัญที่สุดของทิศทางนั้นถ้ามีเมืองสำคัญเท่าๆกันหลายแห่งในทิศทางเดียวกัน ก็ให้ใช้ชื่อจุดหมายปลายทางที่ใกล้กว่า
- ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องแนะนำหรือระบุถึงจุดหมายปลายทางมากกว่า 1 แห่ง ซึ่งไปในทิศทางเดียวกันบนแผ่นป้ายเดียวกัน ให้ชื่อของเมืองที่อยู่ใกล้กว่าอยู่เหนือชื่อของเมืองอีกแห่งหนึ่งซึ่งอยู่ไกลออกไป และให้ใช้ลูกศรเดียวกัน
- ในกรณีที่ป้ายบอกจุดหมายปลายทางมิได้ระบุถึงเมืองหรือสถานที่สำคัญข้างหน้า จะต้องใช้ชื่อจุดหมายปลายทางเมืองสำคัญข้างหน้าในป้ายบอกระยะทาง (Distance Signs) ติดตั้งเมื่อเลยทางแยกไปแล้วทุกแห่ง
- ไม่ควรใช้ป้ายบอกจุดหมายปลายทางบ่อยครั้ง สำหรับจุดหมายปลายทางที่ยังมีทิศทางตรงต่อไปข้างหน้า เว้นแต่ทางหลวงที่จะนำไปสู่จุดหมายปลายทางที่สำคัญข้างหน้าอยู่ไกล และผ่านทางแยกหลายทางแยกที่จะทำให้เกิดการสับสน ให้พิจารณาติดตั้งป้ายแนะนำเพื่อเน้นถึงจุดหมายปลายทางที่สำคัญข้างหน้าเฉพาะเมื่อเป็นทางแยกใหญ่ๆ ที่สำคัญเท่านั้น
- จุดหมายปลายทางที่สำคัญ หมายถึง เมืองหรือสถานที่ที่เป็นชุมทางของโครงข่ายทางหลวงหรือถนน ซึ่งถือว่าเป็นเมืองหรือจุดควบคุม (Control Cities or Control points) ที่เป็นเป้าหมายสำหรับการเดินทางต่อเนื่องไปจนถึงจุดหมายปลายทาง ในแต่ละโครงข่ายทางหลวงอาจมีจุดควบคุมร่วมกันหรือแตกต่างกันก็ได้ การกำหนดจุดควบคุมของกรมทางหลวงดูรายละเอียดในเรื่องป้ายแนะนำบนทางหลวงพิเศษ หัวข้อ 4.2.2.6
- แม้ว่าขนาดของป้ายบอกจุดหมายปลายทางจะขึ้นอยู่กับความสูงและลักษณะของตัวอักษรที่ใช้ในป้าย อย่างไรก็ตามเพื่อความเป็นระเบียบป้ายบอกจุดหมายปลายทางที่ติดตั้งบนสถานที่เดียวกันต้องยาวเท่ากัน

- ให้ใช้ตัวอักษรไทยขนาดสูง 25 ซม. สำหรับใช้ป้ายบอกจุดหมายปลายทางที่ใช้ติดตั้งบนทางหลวงแผ่นดินหรือถนนสายหลัก และบริเวณทางแยกที่สับสน และให้ใช้ตัวอักษรไทยขนาดสูง 20 ซม. สำหรับใช้กับป้ายบอกจุดหมายปลายทางที่ใช้ติดตั้งบนทางหลวงแผ่นดินหรือถนนที่มีความสำคัญรองลงมา

4.1.5 ป้ายชี้ทาง

ป้ายชี้ทาง (น.3) มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าที่มีด้านกว้างด้านใดด้านหนึ่งทำมุมชี้ทิศทางไปทางซ้ายหรือทางขวา พื้นป้ายสีขาว เส้นขอบป้าย ตัวอักษร ตัวเลข และเครื่องหมายลูกศรสีดำ หรือพื้นป้ายสีเขียว เส้นขอบป้าย ตัวอักษร ตัวเลข และเครื่องหมายลูกศรสีขาว บรรจุข้อความระบุถึงชื่อจุดหมายปลายทางอยู่ข้างหน้าตามทิศทางที่ลูกศรชี้

ป้ายชี้ทางเป็นป้ายชี้ทิศทางหรือป้ายบอกจุดหมายปลายทาง (Destination Signs) แบบหนึ่งที่ใช้ด้านแหลมของป้ายแทนหัวลูกศรชี้ทิศทางไปยังจุดหมายปลายทาง เหมาะสำหรับติดตั้งที่หัวทางเลี้ยวของทางแยกขนาดเล็ก ที่ไม่เข้าหลักเกณฑ์การติดตั้งป้ายบอกจุดหมายปลายทาง แต่มีความจำเป็นต้องให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่สำคัญที่แยกออกไปจากทางหลวงนั้น สถานที่ของจุดหมายปลายทางอาจใช้สัญลักษณ์ของสถานที่แทนก็ได้ เช่น ที่จอดรถ สนามบิน ฯลฯ กรณีที่มีระยะทางอยู่ด้วยให้จำนวนตัวเลขระยะทางอยู่ระหว่างชื่อจุดหมายปลายทางกับป้ายด้านปลายแหลม ป้ายชี้ทางสมควรใช้ในกรณีดังต่อไปนี้

- ทางแยกที่เข้าหมู่บ้านหรือสถานที่สำคัญอื่นๆ ให้ติดตั้งป้ายชี้ทางที่ตรงริมทางเลี้ยวออกจากทางหลวงหรือถนนด้านใกล้ โดยใช้สองป้ายประกบกัน การจราจรสองทิศทางเห็นได้
- บนเกาะจัดช่องจราจรบริเวณทางแยก เพื่อย้ำทิศทางของป้ายบอกจุดหมายปลายทางไปทางซ้ายและทางขวา ป้ายที่ชี้ทิศทางไปทางซ้ายติดตั้งใกล้หัวเกาะจัดช่องจราจรเลี้ยวซ้ายมากที่สุด ป้ายที่ชี้ไปทางขวาให้ติดตั้งบนเกาะด้านไกล การติดตั้งให้ตรวจสอบตำแหน่งที่จะไม่บดบังแนวสายตาการมองเห็นด้วย

ตารางที่ 4-9 ป้ายชี้ทางที่ใช้ภาษาไทยอย่างเดียว (มิติเป็นเซ็นติเมตร)

ขนาด	สัดส่วน	ความสูงของพยัญชนะ
ทุกขนาด	60*180	20

4.1.6 ป้ายแนะนำเส้นทางลัด

ลักษณะป้าย

ป้ายแนะนำเส้นทางลัด (น.25) มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า พื้นป้ายสีเขียว ข้อความสถานที่จุดหมายปลายทาง ลูกศร และเส้นขอบป้ายสีเหลือง ป้ายที่ติดตั้งก่อนถึงทางเลี้ยวเข้าเส้นทางลัดใช้ลูกศรหักมุม 90 องศา ป้ายที่ติดตั้งตามเส้นทาง ใช้ลูกศรตรง วางตั้งขึ้นหรือแนวนอน ชี้ไปตามทิศทางที่จะไปสู่จุดหมายปลายทาง

ป้ายแนะนำเส้นทางลัด เป็นป้ายบอกจุดหมายปลายทางประเภทหนึ่งที่แนะนำให้ผู้ใช้ทางสามารถใช้เส้นทางเลือกใช้ถนนซอยไปสู่จุดหมายปลายทาง เส้นทางลัดไม่ใช่เส้นทางที่สั้นหรือใช้เวลาในการเดินทางไปสู่จุดหมายปลายทางน้อยที่สุดเสมอไป แต่เพื่อหลีกเลี่ยงการจราจรติดขัดบนโครงข่ายสายหลักหรือเหตุผลอื่นๆ

ป้ายเส้นทางลัดที่ติดตั้งแขวนสูง ควรใช้ตัวอักษรที่มีความสูงไม่น้อยกว่า 25 ซม. สำหรับทางหลวงหรือถนนในเมืองที่การจราจรใช้ความเร็วต่ำ ทางหลวงหรือถนนสายหลักหรือทางหลวงนอกเมืองควรใช้ตัวอักษรที่มีความสูงไม่น้อยกว่า 30 ซม. ส่วนป้ายที่ติดตั้งข้างทางบนทางหลวงสายหลักตัวอักษรควรสูงไม่น้อยกว่า 15 ซม. และในตรอกหรือซอยขนาดตัวอักษรควรสูงไม่น้อยกว่า 10 ซม. ป้ายเส้นทางลัดไม่จำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษเพราะไม่ต้องการแนะนำชาวต่างประเทศให้ใช้เส้นทางดังกล่าว

การติดตั้ง

การติดตั้งป้ายเส้นทางลัดแขวนสูง ให้ติดตั้งก่อนเข้าซอย 30 ถึง 50 เมตร ป้ายข้างทางให้ติดตั้งก่อนทางเลี้ยวเข้าซอย 5-20 เมตร ทั้งนี้จะต้องไม่มีทางแยกอยู่ระหว่างเส้นทางลัดกับตำแหน่งที่ติดตั้งป้าย

การแนะนำให้ผู้ใช้ทางลัด จำเป็นจะต้องมีการตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขให้ทันสมัยกับการพัฒนาโครงข่ายทางหลวงอยู่เสมอ เส้นทางลัดใดที่มีทางหลวงหรือถนนมาตรฐานสูงตัดผ่านหรือสามารถใช้แทนได้ ก็ควรยกเลิกและถอนป้ายออก

4.1.7 ป้ายบอกระยะทาง

ลักษณะป้าย

ป้ายบอกระยะทาง (น.4) มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า พื้นป้ายสีขาว เส้นขอบป้ายตัวอักษรและตัวเลขสีดำ หรือพื้นป้ายสีเขียว เส้นขอบป้าย ตัวอักษรและตัวเลขสีขาว บรรจุข้อความถึงจุดหมายปลายทางและระยะทางเป็นตัวเลขแสดงจำนวนกิโลเมตรไปสู่จุดหมายปลายทางนั้นๆ

ป้ายบอกระยะทางเป็นป้ายแนะนำที่ใช้เพื่อยืนยันเส้นทางการเดินทาง (Confirmatory Signs) เพื่อให้ผู้ใช้ทางมั่นใจในเส้นทางรวมทั้งให้ข้อมูลเกี่ยวกับระยะทางไปสู่จุดหมายปลายทางด้วย การระบุชื่อของจุดหมายปลายทาง รวมทั้งการใช้ภาษาอังกฤษบนป้ายบอกระยะทางให้ใช้หลักการเดียวกับการระบุชื่อของจุดหมายปลายทางบนป้ายบอกจุดหมายปลายทางตาม น.2 ข้อ 4.1.4

ตัวเลขแสดงจำนวนกิโลเมตร ให้อยู่ด้านหลังจุดหมายปลายทางทุกกรณี ระยะทางที่ระบุบนป้ายให้วัดไปถึงจุดอ้างอิงภายในเมืองหรือสถานที่นั้นๆ และให้แสดงตัวเลขเต็ม เศษของกิโลเมตรถ้าเกินครึ่งให้ปัดขึ้น ถ้าต่ำกว่าครึ่งให้ตัดออก ในกรณีที่ใช้ภาษาอังกฤษบนป้ายบอกระยะทาง ให้ใช้ตัวเลขเพียงชุดเดียวต่อจุดหมายปลายทาง 1 แห่ง

การติดตั้ง

การติดตั้งป้ายบอกระยะทางให้ใช้หลักการ ดังต่อไปนี้

- จุดที่ทางหลวงเริ่มออกนอกเขตเทศบาล เขตสุขาภิบาล หรือจุดเริ่มต้นทางหลวงให้ติดตั้งป้ายเลยจากจุดนั้น ในระยะทางไม่เกินกว่า 200 ม.
- เลยทางแยกที่มีป้ายบอกจุดหมายปลายทาง ให้ติดตั้งป้ายเลยจากจุดติดตั้งป้ายหมายเลขทางหลวงออกไปอีกประมาณ 100-150 ม. เว้นแต่ในย่านชุมชนระยะติดตั้งอาจจะลดลงได้ตามความเหมาะสม แต่ต้องไม่น้อยกว่า 60 ม.
- ให้ติดตั้งป้ายบอกระยะทางเพิ่มจากข้อ ก และ ข ทุกๆ 15 กม. แต่ในกรณีที่มีเศษระยะทางไม่ลงตัว ให้จัดระยะห่างของป้ายช่วงที่มีเศษใหม่ โดยให้ระยะระหว่างป้ายห่างกันไม่เกิน 20 กม. และไม่น้อยกว่า 10 กม.
- ความสูงและระยะติดตั้งตามแนวขวางของป้ายบอกระยะทาง ให้ถือหลักการของการติดตั้งป้ายจราจรโดยทั่วไป

หลักเกณฑ์การใช้ชื่อสถานที่บนป้ายบอกระยะทาง

โดยทั่วไปให้ติดตั้งป้ายบอกระยะทางไม่เกิน 3 ชื่อ บนสถานที่ติดตั้งเดียวกัน โดยมีหลักการดังต่อไปนี้

- ชื่อบนป้ายแรก เป็นชื่อจังหวัด อำเภอ หรือสถานที่สำคัญที่ใกล้ที่สุดข้างหน้า
- ชื่อกลางป้ายที่สอง เป็นชื่อของจังหวัด อำเภอ ที่อยู่ไกลออกไป หรือแยกออกไป ซึ่งผู้ขับรถส่วนใหญ่บนทางตอนนั้นต้องการจะเดินทางไปถึง
- ชื่อล่างป้ายที่สาม เป็นชื่อของจังหวัดข้างหน้าที่สำคัญของภาค หรือเป็นเมืองหลัก (Control Cities) หรือจุดควบคุม (Control Points) ในการกำหนดจุดหมายปลายทางของการเดินทางบนโครงข่ายทางหลวง ซึ่งกรมทางหลวงเป็นผู้กำหนด เพื่อให้การติดตั้งป้ายแนะนำทั้งโครงข่ายมีความต่อเนื่องกัน และให้คงชื่อนี้ไว้ในลักษณะเดิมตลอดระยะทางจนกว่าจะถึงจุดหมายปลายทางนั้นๆ (ดูรายละเอียดในเรื่องป้ายจราจรบนทางหลวงพิเศษ หัวข้อ 4.2.2.6)
- ถ้าใช้ป้ายแผ่นเดียวสำหรับบอกระยะทางของจุดหมายปลายทาง 2 แห่ง จะต้องมีเส้นขีดกลางสีดำคั่นระหว่างชื่อของจุดหมายปลายทางทั้งสองนั้น ขนาดความต้องการของเส้นขีดกลางจะต้องเท่ากับความกว้างของเส้นขอบป้าย
- เมื่อผ่านทางแยกไปแล้ว ป้ายบอกระยะทางแห่งแรกจะต้องมีชื่อใดชื่อหนึ่งเหมือนกับชื่อในป้ายบอกจุดหมายปลายทางที่ทางแยกด้วย
- แม้ว่าขนาดของป้ายบอกระยะทางจะขึ้นอยู่กับความสูงและลักษณะของตัวอักษรที่ใช้ในป้าย อย่างไรก็ตามเพื่อความเป็นระเบียบ ป้ายบอกระยะทางที่ติดตั้งบนสถานที่ติดตั้งเดียวกันต้องยาวเท่ากัน
- ให้ใช้ตัวอักษรไทยขนาดสูง 25 ซม. สำหรับใช้กับป้ายบอกระยะทางที่ใช้ติดตั้งบนทางหลวงแผ่นดินสายประธาน และให้ใช้ตัวอักษรไทยขนาดสูง 20 ซม. สำหรับใช้กับป้ายบอกระยะทางที่ใช้ติดตั้งบนทางหลวงแผ่นดินหรือถนนสายหลักอื่นๆ

ตารางที่ 4-10 ป้ายบอกระยะทางที่ใช้ภาษาไทยอย่างเดียว (มิติเป็นเซ็นติเมตร)

ขนาด	สัดส่วน*	ความสูงของพยัญชนะ	ความสูงของตัวเลขชุด E
เล็กที่สุด เล็ก และกลาง	180(อย่างน้อย)*60	20	20
ใหญ่และใหญ่พิเศษ	180(อย่างน้อย)*75	25	25

ตารางที่ 4-11 ป้ายบอกระยะทางที่ใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ (มิติเป็นเซ็นติเมตร)

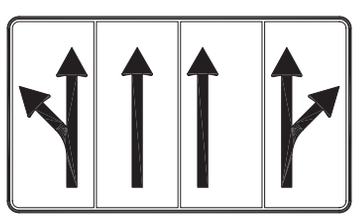
ขนาด	สัดส่วน*	ความสูงของพยัญชนะ		ความสูงของตัวเลขชุด E
		ไทย	อังกฤษ	
เล็กที่สุด เล็ก และกลาง	180(อย่างน้อย)*60	20	10	20
ใหญ่และใหญ่พิเศษ	180(อย่างน้อย)*75	25	12.5	25

หมายเหตุ การเพิ่มขนาดความยาวของป้ายให้เพิ่มครั้งละ 5 เซนติเมตร

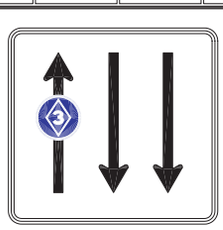
4.1.8 ป้ายชี้บอกหรือแสดงการใช้ช่องเดินรถ(Indication Signs)

ลักษณะป้าย

ป้ายแนะนำชี้บอกหรือแสดงการใช้ช่องเดินรถ (น.26) มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ามีด้านยาวเป็นด้านตั้งพื้นสีขาว เส้นขอบป้าย ข้อความและสัญลักษณ์เป็นสีดำหรือสีเฉพาะป้าย

ป้ายชี้บอกหรือแสดงการใช้ช่องเดินรถหรือช่องจราจร ใช้สำหรับแนะนำให้ผู้ขับขี่สามารถใช้ช่องจราจรข้างหน้าได้อย่างถูกต้อง เช่น การกำหนดช่องเดินรถประจำทาง การจัดช่องจราจรที่ทางแยก การปิดหรือเพิ่มช่องจราจร การเปลี่ยนช่องจราจร

การติดตั้ง

การติดตั้งป้ายแนะนำแสดงการใช้ช่องจราจรที่ทางแยกหรือแสดงการเปิดหรือปิดช่องจราจรข้างหน้า ให้ติดตั้งก่อนถึงการบังคับใช้ช่องจราจรไม่น้อยกว่า 30 เมตรสำหรับถนนในเมือง และไม่น้อยกว่า 60 เมตรสำหรับทางหลวงนอกเมือง เพื่อให้ผู้ขับขี่สามารถเปลี่ยนเข้าช่องจราจรที่ต้องการได้ทัน สำหรับป้ายแสดงการใช้ช่องจราจรเฉพาะ เช่น ช่องเดินรถประจำทาง ให้ติดตั้งก่อนหรือใกล้เคียงกับตำแหน่งเริ่มต้นการบังคับใช้ช่องจราจรเฉพาะนั้น

4.1.9 ป้ายชื่อถนน

ลักษณะป้าย

ป้ายชื่อถนน (น.27) ลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า หรือสี่เหลี่ยมผืนผ้าที่ด้านข้างทั้งสองด้านตัดเป็นมุมชี้ไปทางซ้ายและขวา พื้นป้ายสีน้ำเงิน เส้นขอบป้าย ตัวอักษร ข้อความชื่อถนนสีขาวอยู่ภายใน ทั้งนี้อาจตบแต่งกรอบป้ายให้สวยงามได้

ขนาดตัวอักษรภาษาไทย 15 ซม. สำหรับทางหลวงนอกเมืองและถนนสายหลักในเมือง และ 10 ซม. สำหรับถนนหรือตรอกซอยในเมือง และให้มีภาษาอังกฤษด้วยสำหรับทางหลวงหรือถนนที่มีนักท่องเที่ยวต่างประเทศผ่านเป็นประจำ

ป้ายชื่อถนนมีความสำคัญสำหรับถนนในเมืองต้องติดตั้งทุกแห่งที่ทางแยก แม้ว่าจะมีหมายเลขทางหลวงติดตั้งอยู่แล้วก็ตาม ถนนนอกเมืองที่สำคัญก็จำเป็นต้องติดตั้งป้ายชื่อถนนด้วยถ้าไม่ได้ติดตั้งป้ายแนะนำอื่นๆ ไว้ เช่น ป้ายชี้ทาง ป้ายชื่อถนนจะต้องสะท้อนแสงหรือส่องสว่างเพื่อให้แสดงรูปร่างและสีที่เหมือนกันทั้งกลางวันและกลางคืน

การติดตั้ง

การติดตั้งที่หัวถนนทางแยกด้านไกลทางซ้ายของการจราจรบนทางหลักทั้งสองด้าน โดยขนานกับถนนนั้น ป้ายชื่อถนนอาจติดตั้งบนป้ายหยุดก็ได้ ช่วงถนนที่ยาวควรติดตั้งเพิ่มที่ระหว่างกลางทางด้วย กรณีที่ทัศนวิสัยไม่ดี อาจติดตั้งป้ายชื่อถนนแบบแขวนสูงแต่ให้พิจารณาขนาดตัวอักษรให้ใหญ่ขึ้นด้วย

การติดตั้งป้ายชื่อถนนร่วมกับป้ายเตือนทางแยกข้างหน้าป้ายเตือนหยุดข้างหน้าป้ายให้ทางข้างหน้าและป้ายเตือนสัญญาณไฟจราจรข้างหน้า ให้ใช้ป้ายสี่เหลี่ยมผืนผ้า พื้นป้ายสีเหลือง อักษรข้อความและเส้นขอบป้ายสีดำ

ตารางที่ 4-12 ป้ายชื่อถนนที่ใช้ภาษาไทยอย่างเดียว (มิติเป็นเซ็นติเมตร)

ขนาด	สัดส่วน*	ความสูงของพยัญชนะ	หมายเหตุ
ทุกขนาด	30*180	10	ถนนในเมือง
	45*180	15	ทางหลวงนอกเมือง

หมายเหตุ ขนาดตัวอักษรภาษาอังกฤษ เท่ากับครึ่งของตัวอักษรไทย ขนาดความกว้างของป้ายให้ปรับเพิ่มตามความเหมาะสม

4.1.10 ป้ายบอกสถานที่ (Place Identification Signs)

ป้ายบอกสถานที่ (น.5) เป็นข่าวสารข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ขับขี่ยวดยาน เพราะเป็นป้ายที่แสดงตำแหน่งตำบลของทางหลวงบริเวณนั้น ป้ายบอกสถานที่ที่ต้องติดตั้งบนทางหลวง ได้แก่ ป้ายบอกชื่อแม่น้ำ ลำคลอง ป้ายบอกเขต หรือป้ายแบ่งเขตการปกครอง และป้ายชื่อหมู่บ้าน

4.1.10.1 ป้ายบอกชื่อแม่น้ำลำคลอง

ป้ายบอกชื่อแม่น้ำลำคลองลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า พื้นสีขาว เส้นขอบป้ายสีดำ บรรจุข้อความภาษาไทยใช้ตัวอักษรสีดำ ระบุถึงชื่อของแม่น้ำ ลำคลอง หรือห้วย โดยมีคำว่า “แม่น้ำ” “คลอง” “ห้วย” นำหน้าชื่อเหล่านั้น

การใช้ป้ายบอกชื่อแม่น้ำ ลำคลอง ให้ใช้เฉพาะเมื่อมีทางหลวงทอดข้ามน้ำที่มีชื่อเฉพาะเท่านั้น ให้ติดตั้งป้ายบอกชื่อแม่น้ำลำคลองตรงสะพานข้ามแม่น้ำ คลอง หรือห้วย โดยให้ขอบป้ายด้านขวาสุดห่างจากขอบไหล่ทางไม่น้อยกว่า 0.60 ม. หรือติดตั้งที่ราวสะพาน ส่วนความสูงของขอบป้ายด้านล่างจากขอบผิวจราจรให้ถือตามมาตรฐานการติดตั้งข้อ 1.9

4.1.10.3 ป้ายบอกชื่อหมู่บ้าน

ก) ป้ายชื่อแม่น้ำ ข) ป้ายชื่อคลอง ค) ป้ายชื่อห้วย

รูปที่ 4-11 ตัวอย่างป้ายบอกชื่อแม่น้ำ ลำคลองและห้วย

ตารางที่ 4-13 ป้ายชื่อแม่น้ำ ลำคลองและห้วยใช้ภาษาไทยอย่างเดียว (มิติเป็นเซ็นติเมตร)

ขนาด	สัดส่วน	ความสูงของพยัญชนะ
เล็กที่สุด เล็กและกลาง	90 (อย่างน้อย) *30	10
ใหญ่และใหญ่พิเศษ	150 (อย่างน้อย) *45	15

หมายเหตุ การเพิ่มขนาดความยาวของป้ายให้เพิ่มครั้งละ 5 เซนติเมตร

4.1.10.2 ป้ายบอกเขต

ป้ายบอกเขตลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า พื้นป้ายสีขาว เส้นขอบป้ายสีดำ บรรจุข้อความภาษาไทย โดยใช้ตัวอักษรสีดำ ระบุถึงชื่อของเขตจังหวัด เขตอำเภอ ฯลฯ โดยมีคำว่า “เขตจังหวัด” “เขตอำเภอ” “เขตเทศบาล นครเมือง หรือตำบล” “เขตสุขาภิบาล” อยู่ในบรรทัดบนและมีชื่อของจังหวัด อำเภอ เทศบาล หรือชื่อของสุขาภิบาลนั้นอยู่ในบรรทัดล่าง การใช้ป้ายบอกเขตให้ใช้เฉพาะที่กำหนดไว้นี้เท่านั้น ห้ามนำไปใช้นอกเหนือจากนี้ เว้นแต่ได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมทางหลวงเป็นรายๆ ไป

ให้ติดตั้งป้ายบอกเขต ตรงเขตติดต่อ หรือใกล้เคียงเขตติดต่อระหว่างจังหวัด อำเภอ ฯลฯ โดยให้ขอบป้ายด้านขวาสุดห่างจากขอบผิวจราจรไม่น้อยกว่า 6.00 ม. ส่วนความสูงของขอบป้ายด้านล่างจากขอบผิวจราจรให้ถือตามมาตรฐานการติดตั้งข้อ 1.9

กรณีที่ทางหลวงคดเคี้ยวหรือแนวต่อเขตระหว่างจังหวัด อำเภอ ฯลฯ คดเคี้ยว อาจมีแนวต่อเขตหลายจุด ควรติดตั้งที่ใกล้เมืองมากที่สุดเท่านั้น

ก) ป้ายชื่อเขตจังหวัด

ข) ป้ายชื่อเขตอำเภอ

ค) ป้ายชื่อเขตเทศบาล

ง) ป้ายชื่อเขตสุขาภิบาล

รูปที่ 4-12 ตัวอย่างป้ายชื่อเขต จังหวัด อำเภอ เทศบาลและสุขาภิบาล

ตารางที่ 4-14 ป้ายชื่อเขต จังหวัด อำเภอ เทศบาลและสุขาภิบาล (มิติเป็นเซ็นติเมตร)

ขนาด	สัดส่วน*	ความสูงของพยัญชนะ	
		แถวที่ 1	แถวที่ 2
ทุกขนาด	180 (อย่างน้อย) *65	10	15

ตารางที่ 4-15 ป้ายชื่อหมู่บ้านใช้ภาษาไทยอย่างเดียว (มิติเป็นเซ็นติเมตร)

ขนาด	สัดส่วน*	ความสูงของพยัญชนะ	
		แถวที่ 1	แถวที่ 2
ทุกขนาด	180 (อย่างน้อย) *65	10	15

ตารางที่ 4-16 ป้ายชื่อหมู่บ้านใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ (มิติเป็นเซ็นติเมตร)

ขนาด	สัดส่วน*	ความสูงของพยัญชนะ		
		แถวที่ 1	แถวที่ 2	แถวที่ 3
ทุกขนาด	180 (อย่างน้อย) *80	15	10	5

หมายเหตุ การเพิ่มขนาดความยาวของป้ายให้เพิ่มครั้งละ 5 เซนติเมตร

ป้ายบอกชื่อหมู่บ้าน ลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า พื้นป้ายสีขาว เส้นขอบป้ายสีดำ บรรจุข้อความภาษาไทยใช้ตัวอักษรสีดำระบุถึงชื่อของหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัด โดยมีพยัญชนะ “บ.” นำหน้าชื่อหมู่บ้านในบรรทัดและมีพยัญชนะ “ต.” นำหน้าชื่อของตำบลพยัญชนะ “อ.” นำหน้าชื่อของอำเภอ และพยัญชนะ “จ.” นำหน้าชื่อของจังหวัดอยู่ในบรรทัดล่าง

ป้ายชื่อของหมู่บ้านโดยทั่วไป ไม่ต้องมีภาษาอังกฤษในแผ่นป้าย เว้นแต่หมู่บ้านนั้นเป็นแหล่งท่องเที่ยวของชาวต่างประเทศหรือมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ให้มีภาษาอังกฤษในแผ่นป้ายได้ โดยให้ชื่อภาษาอังกฤษอยู่ในบรรทัดกลาง ป้ายชื่อหมู่บ้านที่อยู่บนทางหลวงที่นำไปยังแหล่งท่องเที่ยวไม่ต้องมีภาษาอังกฤษในป้าย

การใช้ป้ายบอกชื่อหมู่บ้านให้ใช้เฉพาะเมื่อหมู่บ้านนั้นๆ อยู่ติดเขตทางหลวงเท่านั้น และเป็นหมู่บ้านที่มีประชาชนอยู่หนาแน่น หรือเป็นหมู่บ้านที่เป็นชุมทางที่ทางหลวงแยกออกไป หรือมาบรรจบกันเท่านั้น หมู่บ้านที่อยู่ใกล้ๆ กันหรือติดๆ กัน บนทางหลวงเดียวกันมีประชาชนอยู่ประปรายหรือใกล้เคียงไม่สมควรติดตั้งป้ายบอกชื่อหมู่บ้าน

ให้ติดตั้งป้ายบอกชื่อหมู่บ้านตรงบริเวณที่เข้าเขตหมู่บ้าน โดยให้ขอบป้ายด้านขวาสุดห่างจากขอบผิวจราจรไม่น้อยกว่า 6.00 เมตร และไม่มากกว่า 8.00 ม. ส่วนความสูงของขอบป้ายด้านล่างจากขอบผิวจราจรให้ถือตามมาตรฐานการติดตั้งข้อ 1.9

4.1.11 ป้ายจราจรแนะนำเส้นทางสู่ทางด่วนหรือทางหลวงระหว่างเมือง

ป้ายจราจรในเขตเทศบาล สุขาภิบาล และย่านชุมชนอื่นๆ มีความมุ่งหมายที่จะแนะนำให้ผู้ขับขี่ยวดยานที่ขับรถเข้าไปในเขตพื้นที่ดังกล่าวสามารถเดินทางออกสู่ทางหลวงพิเศษหรือทางหลวงแผ่นดินระหว่างเมือง หรือทางด่วนของการทางพิเศษได้สะดวกและถูกต้อง ทั้งนี้ให้รวมถึงการแนะนำเส้นทางไปสู่สนามบินหรือท่าเรือหรือสถานีรถไฟและสถานีรถโดยสารระหว่างเมืองด้วย

โดยทั่วไปการติดตั้งป้ายบอกจุดหมายปลายทางในเขตเทศบาลต่างๆ ควรจะครอบคลุมถึงการเดินทางไปสู่ทางหลวงระหว่างเมืองหรือทางด่วน รวมทั้งสถานีขนส่งต่างๆ อยู่แล้ว อย่างไรก็ตามการติดตั้งป้ายแนะนำเสริมหรือแนะนำแยกจากการติดตั้งโดยทั่วไปภายในเขตเทศบาลจะทำให้ผู้ใช้ทางต่างถิ่นเดินทางได้สะดวกยิ่งขึ้น ทั้งจะต้องระวังมิให้มีความซ้ำซ้อนหรือขัดแย้งกันด้วย

ป้ายจราจรแนะนำที่ใช้ติดตั้งในเขตเทศบาล สุขาภิบาล และย่านชุมชนอื่นๆ กำหนดให้ใช้ 3 แบบด้วยกัน คือ

1) ป้ายหมายเลขทางหลวง ป้ายทางด่วน ป้ายสัญลักษณ์สนามบิน สถานีรถไฟหรือท่าเรือ
2) ป้ายลูกศรระบุทิศทาง
3) ป้ายบอกชื่อเมือง จุดหมายปลายทาง หรือชื่อเมืองต่อไป

ป้ายทั้ง 3 แบบนี้ อาจติดตั้งเดี่ยว ติดตั้งเป็นชุดผสมบนแผ่นเดียวกัน หรือแยกแผ่นป้ายกันได้ตามความเหมาะสมของจุดที่จะติดตั้งป้าย ป้ายจราจรดังกล่าวควรจะมีขนาดเล็กเพื่อไม่ให้เกะกะคนเดินเท้า แต่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน มีข้อความสั้นๆ หรือสัญลักษณ์ที่เข้าใจได้ง่าย การติดตั้งพยายามให้ใช้เสาไฟฟ้า หรือเสาโทรเลขที่มีอยู่เดิมให้มากที่สุด

ลักษณะป้ายทั้ง 3 แบบ มีลักษณะดังนี้ คือ

1) ป้ายหมายเลขทางหลวง หมายถึง ป้ายหมายเลขทางหลวงแผ่นดินผู้ขับขี่ยวดยานจะใช้เดินทางต่อไป ลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสลบมุมทั้งสี่มุม พื้นป้ายสีขาว เส้นขอบป้ายสีดำ ตัวครุฑสีดำ อยู่ตอนบนของป้าย ตัวเลขสีดำอยู่ตอนล่าง

ป้ายทางด่วน หมายถึง ป้ายที่แสดงจุดเริ่มต้นทางด่วน (น.12) ลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ด้านยาวเป็นด้านตั้ง พื้นป้ายสีน้ำเงิน เส้นขอบป้าย และสัญลักษณ์ทางด่วนสีขาว

ป้ายสัญลักษณ์สนามบิน ท่าเรือ สถานีรถไฟ สถานีขนส่ง ลักษณะเป็นรูป

สี่เหลี่ยมจัตุรัส พื้นป้ายสีเขียว เส้นขอบป้าย และสัญลักษณ์หรือข้อความของสถานที่สีขาว

2) ป้ายลูกศรระบุทิศทาง

ลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าตามแนวนอน ลบมุมทั้งสี่มุม พื้นป้ายสีขาว เส้นขอบป้ายและลูกศรสีดำ ขนาดป้าย 30x40 ซม. หรือใหญ่กว่าแต่ต้องไม่กว้างกว่าความกว้างของป้าย รูปตัวอย่าง ให้ดูในหัวข้อที่ 4.1.3.3

3) ป้ายบอกชื่อเมือง, จุดหมายปลายทาง หรือชื่อเมืองต่อไป

ลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าตามแนวนอน หรือสี่เหลี่ยมจัตุรัสลบมุมทั้งสี่ พื้นป้ายสีขาว เส้นขอบป้าย ข้อความตัวเลข ตัวอักษร (ถ้ามี) เป็นสีดำ หรือพื้นป้ายสีเขียว เส้นขอบป้าย ข้อความตัวเลข ตัวอักษร (ถ้ามี) เป็นสีขาว ขนาดป้าย 45x45 ซม. หรือ 45x200 ถึง 240 ซม. รูปตัวอย่างให้ดูในหัวข้อที่ 4.1.4

การใช้ขนาดตัวอักษรให้ใช้มาตรฐานตัวอักษรตามกำหนด พร้อมทั้งมาตรฐานการจัดระยะ

การติดตั้ง

การติดตั้งป้ายโดยทั่วๆ ไป ให้ติดตั้งที่บริเวณทางแยกที่สำคัญๆ หรือระหว่างทางแยกบนถนนสายหลักที่เชื่อมต่อกับทางหลวงแผ่นดินหรือทางด่วน หรือสถานีขนส่งต่างๆ การติดตั้งป้ายแนะนำในเขตเมือง เขตเทศบาลเพื่อแนะนำไปยังทางหลวงสายสำคัญหรือสถานีขนส่งต่างๆ สำหรับกรณีสนามบินหรือท่าเรือที่อยู่ห่างไกลจากตัวเมือง การติดตั้งป้ายสัญลักษณ์สนามบินหรือท่าเรือตามเส้นทางหลักไปสู่จุดหมายเป็นระยะๆ นั้น จะทำให้นักท่องเที่ยวหรือคนต่างถิ่นมั่นใจในเส้นทางมากขึ้น

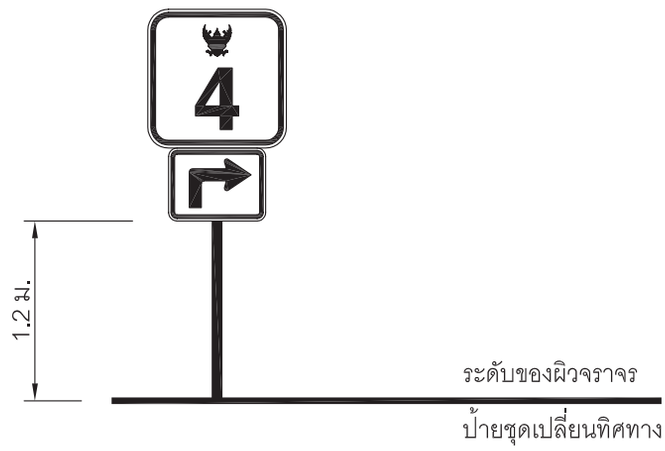
ระยะการติดตั้งและความสูงของป้าย

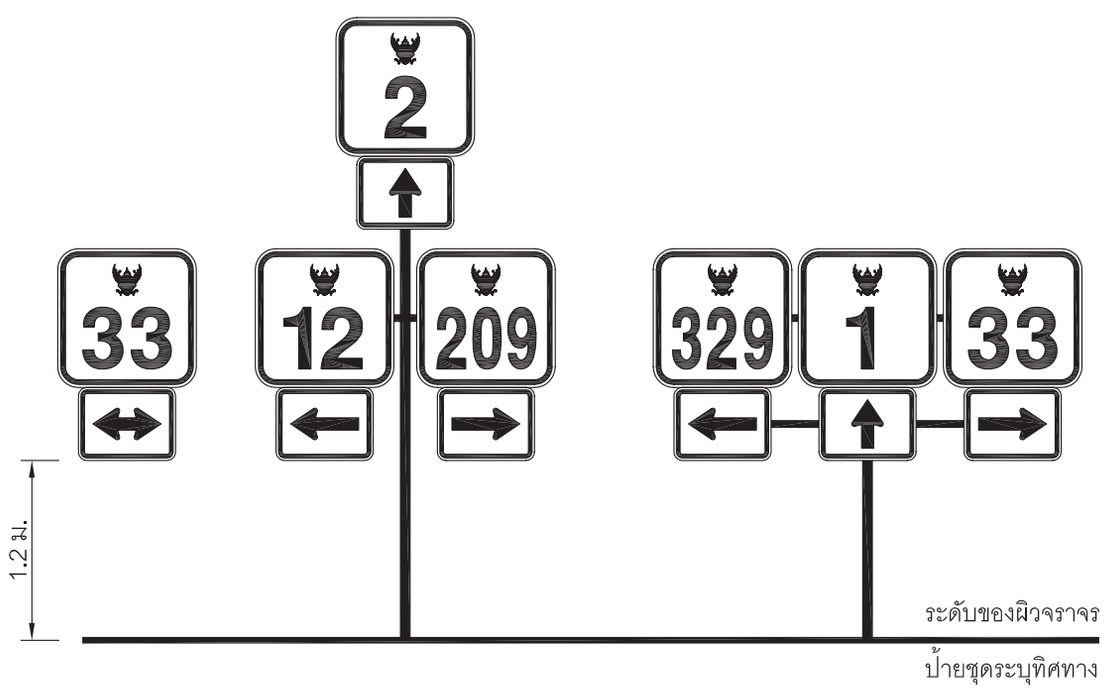
- ให้ขอบป้ายริมสุด ห่างจากขอบทางอย่างน้อย 60 เซนติเมตร
- ให้ขอบป้ายล่างสุดสูงจากขอบผิวจราจรอย่างน้อย 2.20 เมตร
- ถ้าเป็นแบบแขวนสูง ขอบป้ายด้านล่างสุด สูงจากผิวจราจรไม่น้อยกว่า 5.50 เมตร
- ป้ายจราจรที่แสดงให้ผู้ขับขี่ยวดยานต้องเปลี่ยนทิศทาง เช่น บริเวณทางแยกจะต้องติดตั้งห่างจากขอบทางข้างหน้าไม่เกิน 50 เมตร
- ในกรณีที่เป็นทางมากกว่า 2 ช่องจราจร ในทิศทางเดียวกัน แนะนำให้ใช้แบบป้ายแบบแขวนสูงหรือให้ติดตั้งทางขวามืออีกแห่งหนึ่ง ถ้ามีเกาะกลางที่กว้างพอและไม่ทำให้ทัศนียภาพของทางหรือถนนนั้นหมดความสวยงามไปในลักษณะของทางที่เป็นเช่นนี้ การติดตั้งป้ายต้องมีระยะห่างพอที่จะให้ผู้ขับขี่ยวดยานได้สามารถเปลี่ยนช่องจราจรได้ทันก่อนถึงทางแยกนั้น
- ป้ายจะต้องตั้งฉากโดยประมาณกับเส้นขอบทาง หันหน้าเข้าหาทิศทางของยวดยาน
- ไม่ควรติดตั้งป้ายนี้ร่วมกับป้ายจราจรอื่นๆ

คำแนะนำในการติดตั้งป้ายจราจร ในเมืองเทศบาล สุขาภิบาล หรือย่านชุมชน

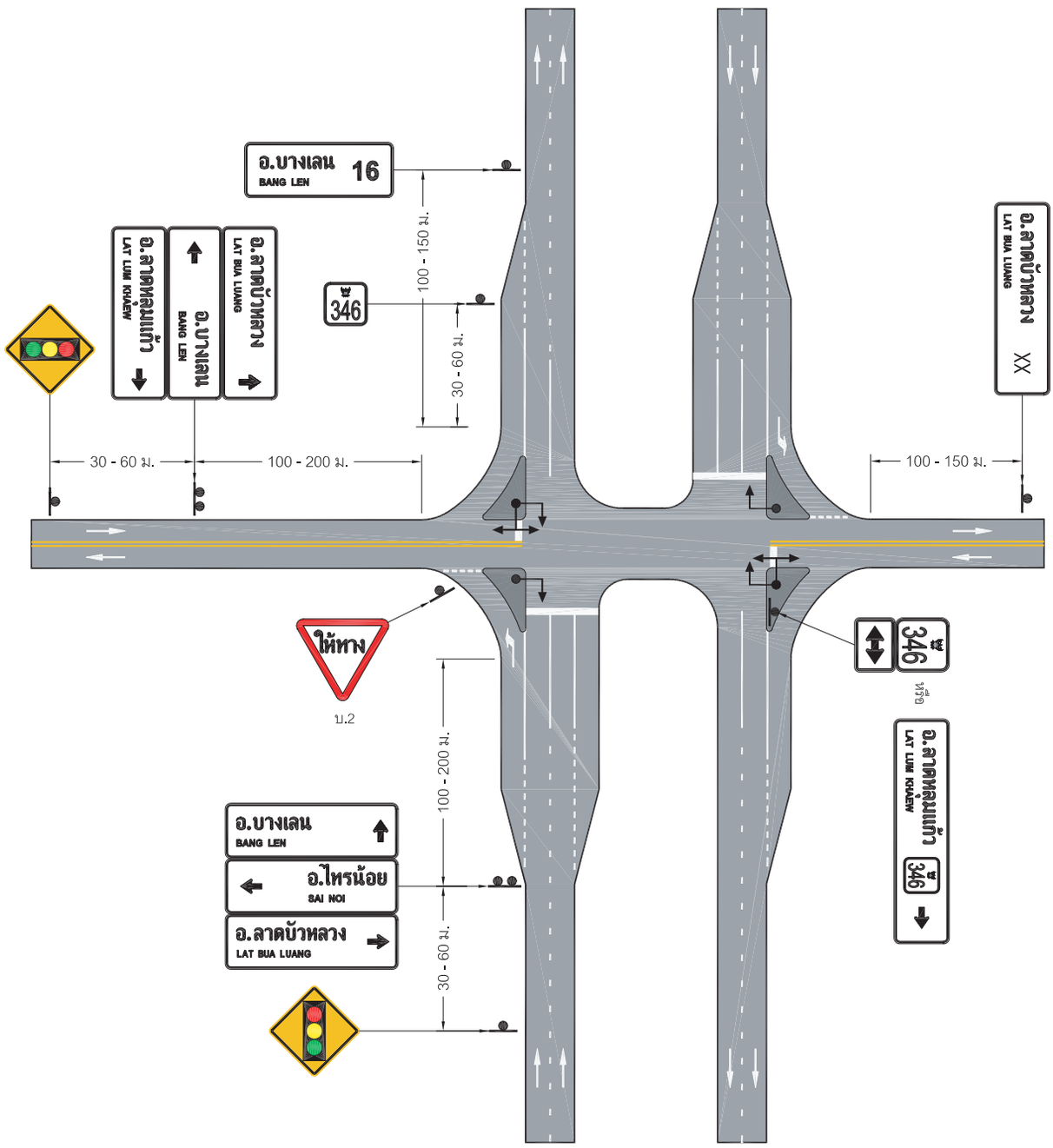
ตามที่ได้กล่าวไว้ในเบื้องต้นแล้วว่า องค์กรบริหารท้องถิ่นที่รับผิดชอบทางหลวงหรือถนนในเขตเมืองมีหน้าที่ดำเนินการติดตั้งป้ายแนะนำไปยังทางหลวงสายหลัก ทางด่วน สนามบิน ท่าเรือ หรือสถานีรถไฟ ฯลฯ แต่อาจจะไม่พร้อมในด้านงบประมาณและความสามารถอื่นๆ ดังนั้นผู้รับผิดชอบทางหลวงสายหลัก ทางด่วนและสถานีขนส่งต่างๆ ควรจะเข้าดำเนินการเองโดยขออนุญาตท้องถิ่นที่ปกครองพื้นที่นั้น โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังต่อไปนี้

- จัดเตรียมแผนที่ทางหลวงและถนนในเมือง เทศบาล ฯลฯ ที่มีความละเอียดมากที่สุดเท่าที่จะหาได้
- ติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้องในการจัดระบบการจราจรในท้องถิ่นนั้นๆ เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด นายกเทศมนตรี ผู้บังคับการตำรวจจังหวัด คณะกรรมการปรับปรุงการจราจร ฯลฯ เพื่อแจ้งให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ และขอความร่วมมือในการดำเนินการขั้นต่อๆ ไป
- ศึกษาลักษณะและสภาพทางต่างๆ รวมทั้งการจัดระบบการจราจร เพื่อเลือกถนนหรือทางสายสำคัญซึ่งสามารถให้ความสะดวกที่สุดแก่ผู้ขับขี่ยวดยานในการเดินทางออกสู่ทางหลวงระหว่างเมือง ทางด่วน สนามบิน สถานีขนส่ง ฯลฯ แล้วแต่กรณี
- กำหนดจุด หรือสถานที่ที่จะติดตั้งป้ายจราจรในแผนที่
- สำรวจบริเวณสถานที่ที่จะติดตั้งป้ายว่า ควรใช้ป้ายประเภทใด อย่างไร ในการนี้ สมควรจะได้หารือหรือเชิญผู้เกี่ยวข้องมาร่วมปรึกษาด้วย
- จัดทำแผนที่แสดงจุดที่จะทำการติดตั้งป้ายจราจร ชนิดของป้ายและการติดตั้งอย่างละเอียด รวมทั้งงบประมาณในการดำเนินการ เพื่อขออนุมัติหน่วยงานเจ้าสังกัดให้ดำเนินการต่อไป
- จัดทำหนังสือขออนุญาตติดตั้งป้ายจราจรต่อเจ้าของสถานที่ หรือผู้ดูแลทรัพย์สินของทางราชการส่วนนั้นให้ถูกต้องตามระเบียบก่อนดำเนินการติดตั้ง

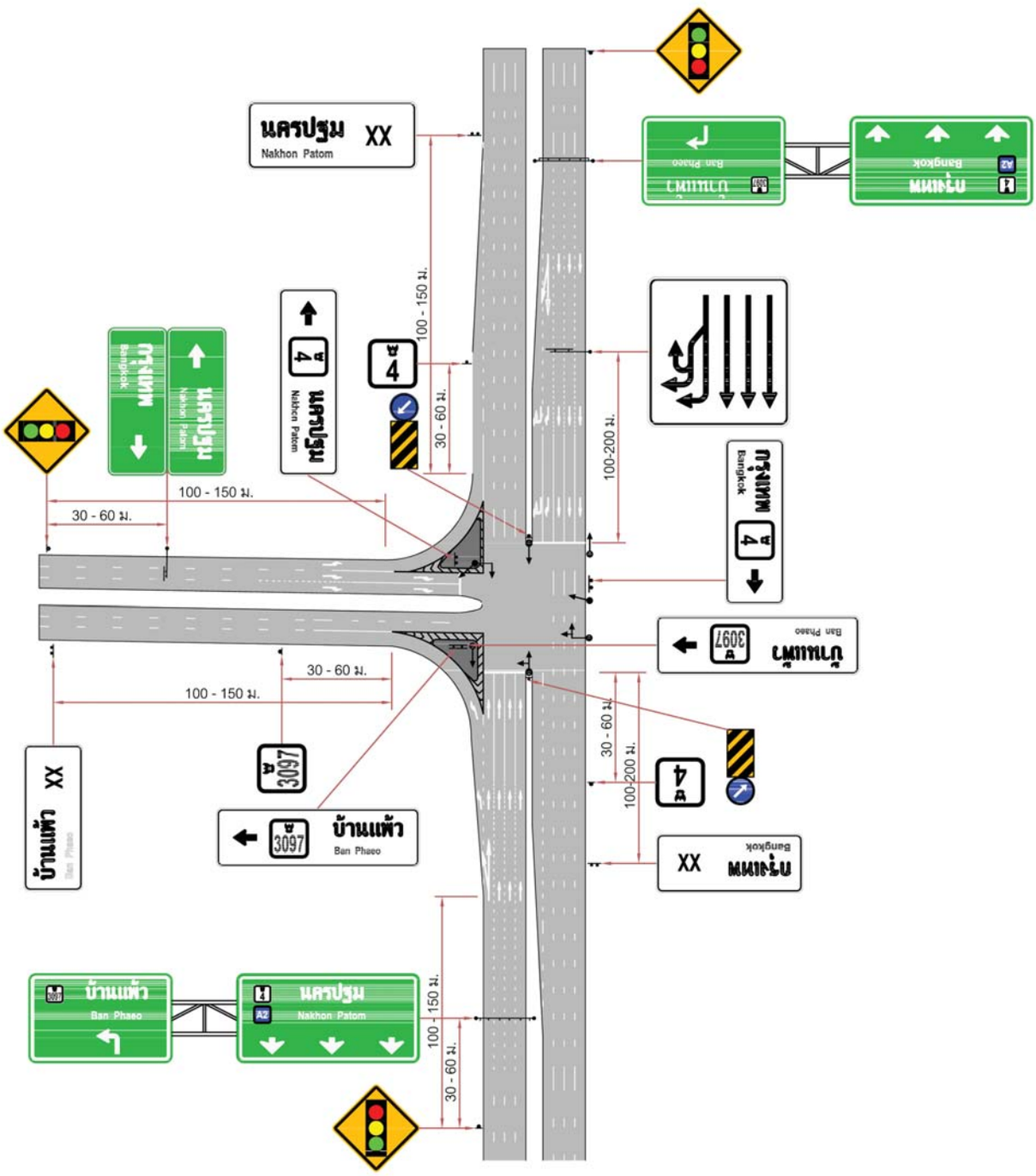

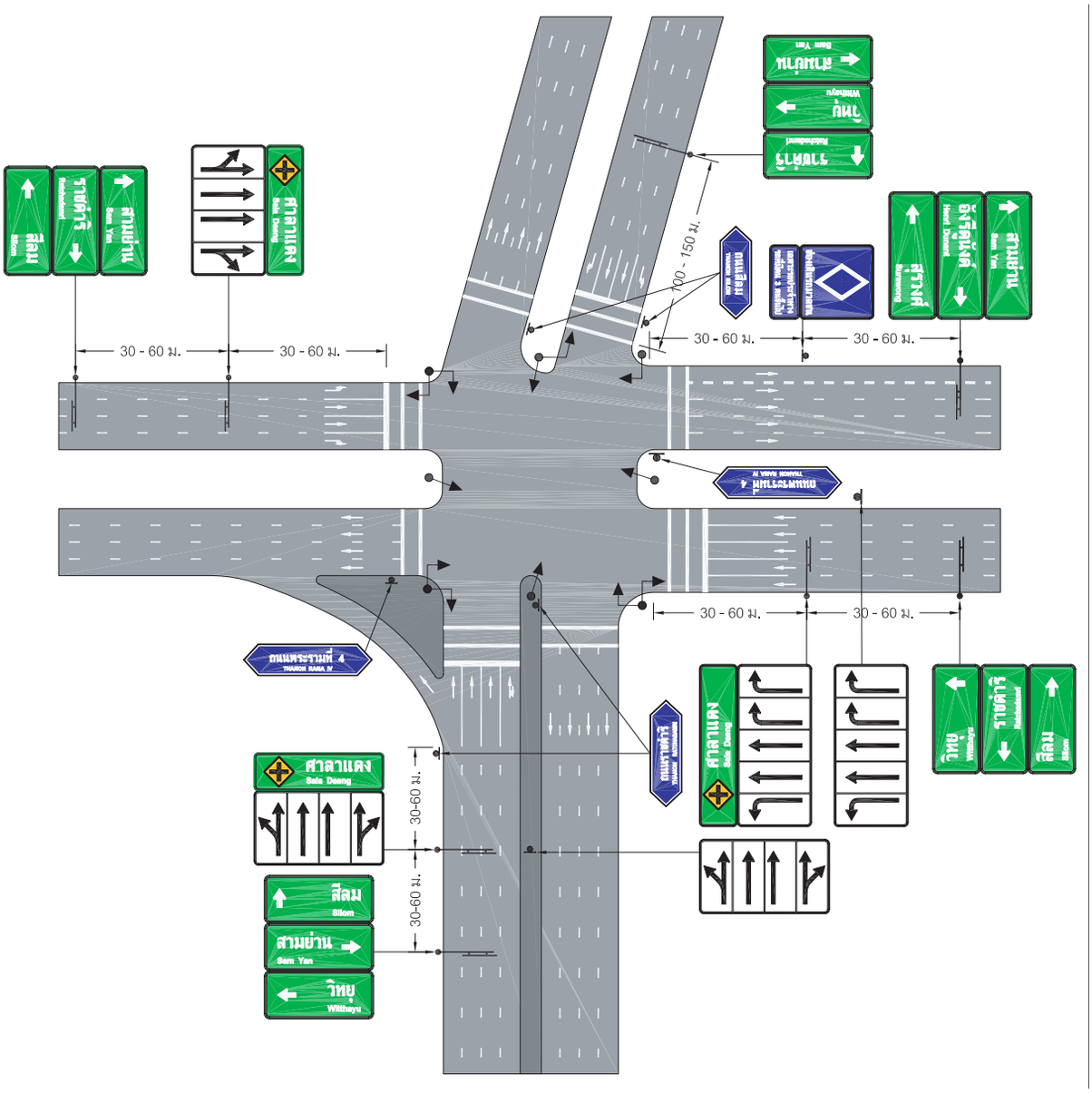
รูปที่ 4-12 มาตรฐานระดับความสูงของการติดตั้งป้ายชุดต่าง ๆ

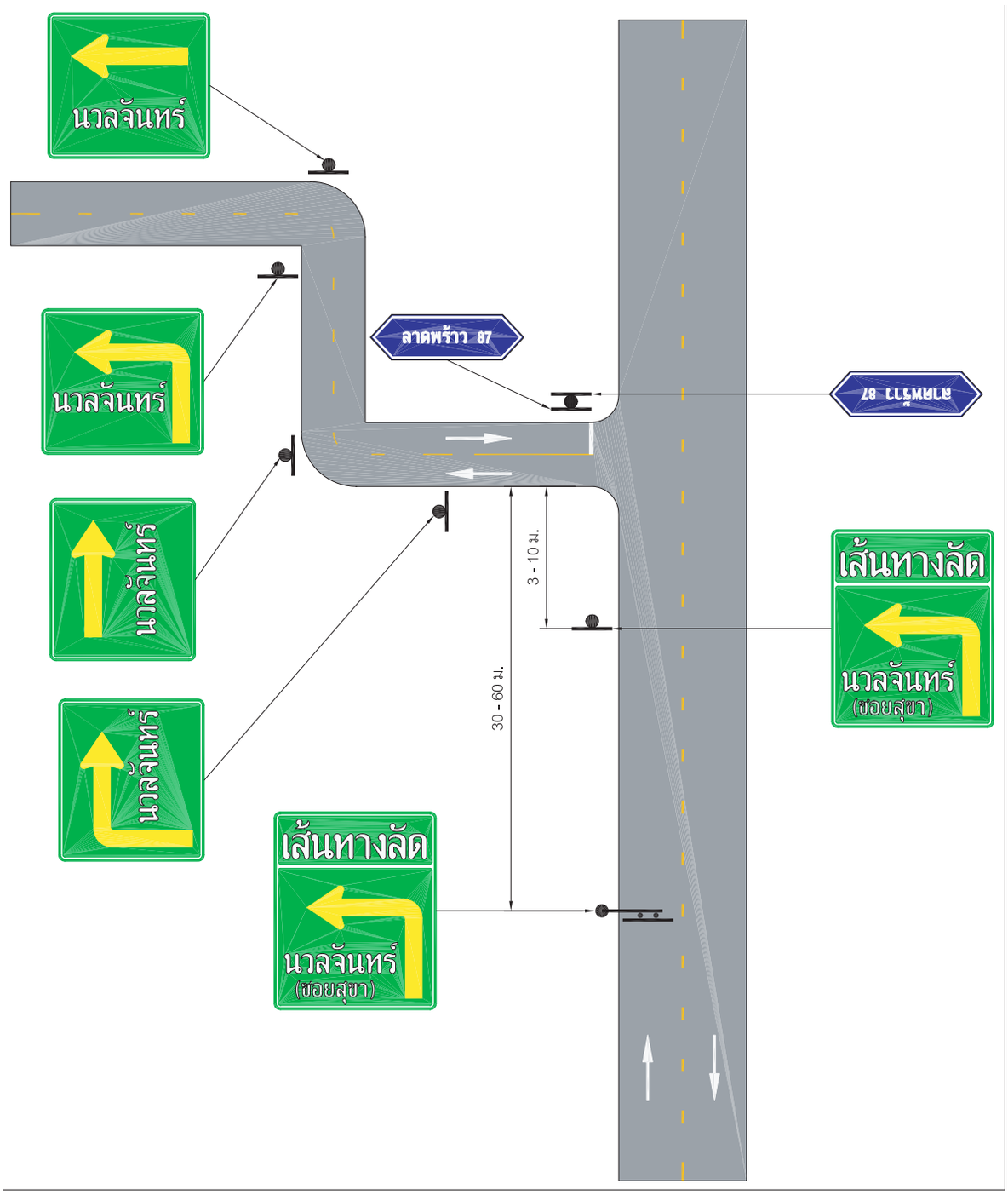
รูปที่ 4-13 ตัวอย่างการใช้และการติดตั้งป้ายบริเวณสี่แยกที่ทางหลวงสายหลักตัดกับทางหลวงชนบท (แสดงการติดตั้งป้ายจราจรทิศทางเดียว)

รูปที่ 4-14 ตัวอย่างการใช้และการติดตั้งป้ายจราจรบริเวณสามแยก

รูปที่ 4-15 ตัวอย่างการใช้และการติดตั้งป้ายจราจรบริเวณทางแยกในเมือง

หมายเหตุ : แนวทางซอยเป็นแบบจำลองไม่ใช่สภาพจริง

รูปที่ 4-16 ตัวอย่างการใช้และการติดตั้งป้ายเส้นทางลัดในถนนเขตเมือง
(แสดงการติดตั้งป้ายจราจรทิศทางเดียว)

4.2 ป้ายจราจรบนทางหลวงพิเศษ (Guide Signs- Freeway and Expressways)

4.2.1 บทนำ

มาตรฐานป้ายจราจรบนทางหลวงพิเศษนี้กำหนดระบบการติดตั้งป้ายที่มีประสิทธิภาพและเป็นแบบอย่างเดียวกันสำหรับทางหลวงที่มีปริมาณจราจรและยวดยานที่ใช้ความเร็วสูง นอกจากนี้ทางหลวงหรือถนนใดๆ ออกแบบด้วยมาตรฐานสูงเช่นเดียวกับทางหลวงพิเศษก็สามารถใช้มาตรฐานนี้ได้ หลวงพิเศษได้ออกแบบให้รถใช้ความเร็วสูงและไม่ต้องชะลอความเร็วที่จุดแยก ผู้ขับรถจะต้องเลือกช่องทางให้ถูกต้องล่วงหน้า โดยการอ่านป้ายขณะที่รถแล่นด้วยความเร็วสูง จึงจำเป็นต้องออกแบบป้ายชนิดนี้ให้มีมาตรฐานสูงกว่าป้ายแนะนำทั่วไป ทั้งมีสีและลักษณะแตกต่างไปด้วย

4.2.1.1 หลักการติดตั้งป้ายบนทางหลวงพิเศษ

การพัฒนาระบบป้ายจราจรสำหรับทางหลวงพิเศษตั้งอยู่บนฐานที่สำคัญ คือ เพื่อประโยชน์และการชี้ทิศทางให้กับผู้ใช้ทางที่ไม่คุ้นเคยกับเส้นทางหรือท้องถิ่น ระบบป้ายจราจรจะให้ข้อแนะนำที่ชัดเจนและเป็นลำดับแก่ผู้ใช้ทางจนสามารถเดินทางไปสู่จุดหมายปลายทางได้ โดยหลักการแล้วระบบป้ายจราจรเป็นส่วนหนึ่งของทางหลวงพิเศษซึ่งควรจะได้มีการวางแผนอย่างดีที่สุดในขณะที่ออกแบบก่อสร้าง และระบบป้ายจะสมบูรณ์ยิ่งขึ้นถ้าได้มีการวิเคราะห์ตั้งแต่ขั้นการออกแบบเบื้องต้น

ป้ายแนะนำบนทางหลวงพิเศษจะต้องใช้ประโยชน์ในหน้าที่ต่างๆ ดังต่อไปนี้

1) ที่ทางแยกหรือทางแยกต่างระดับต้องทำหน้าที่ชี้ทิศทางไปยังจุดหมายปลายทางหรือทางหลวงหรือถนน
2) แจ้งข่าวสารล่วงหน้าก่อนถึงทางแยกหรือทางแยกต่างระดับ
3) แนะนำผู้ใช้ทางให้ใช้ช่องจราจรที่เหมาะสมล่วงหน้าก่อนถึงบริเวณที่การจราจรเข้าร่วมกันหรือแยกออกจากกัน
4) ระบุทิศทางหรือเส้นทาง
5) แสดงระยะทางไปสู่จุดหมายปลายทาง
6) แสดงทางเข้าออกของสถานบริการผู้ใช้รถ ที่พักริมทาง บริเวณดูทิวทัศน์และที่พักผ่อนหย่อนใจต่างๆ
7) ให้ข่าวสารที่มีคุณค่าต่อผู้ใช้ทาง

4.2.1.2 ข้อกำหนดการใช้ป้ายจราจร

ป้ายจราจรบนทางหลวงพิเศษนี้ ให้หมายรวมถึงการใช้ป้ายจราจรสำหรับทางหลวงพิเศษ(Expressway) ตามกฎหมาย ทางหลวงสัมปทาน ทางด่วนของการทางพิเศษแห่งประเทศไทย ทางหลวงหรือถนนสายหลักบางสาย ซึ่งเป็นทางหลวงที่มีปริมาณจราจรสูง และได้ออกแบบให้ได้มาตรฐานสูงมากทั้งสายหรือเฉพาะแห่ง เช่น มีทางแยกต่างระดับ หรือมีการ

ควบคุมทางเข้าออก (Control Access) มีทางขนานหรือทางบริการ เพื่อให้รถสามารถแล่นต่อเนื่องด้วยความเร็วสูง

4.2.2 การออกแบบป้ายโดยทั่วไป

การออกแบบป้ายจราจรจะต้องสามารถอ่านออกได้ในเวลาอันสั้นและมีเวลาเพียงพอที่จะปฏิบัติตาม ประกอบด้วย 3 ปัจจัยสำคัญ คือ ก) มองเห็นได้ที่ระยะไกล ข) ตัวอักษรและสัญลักษณ์ใหญ่ และ3) ข้อความสั้นและเข้าใจได้รวดเร็ว

มาตรฐานรูปร่างและสีของป้ายที่ใช้ต้องให้ผู้ใช้ทางสามารถสำนึกหรือจำได้ในเวลาอันสั้น

4.2.2.1 สีป้ายแนะนำ

ป้ายแนะนำบนทางหลวงพิเศษโดยทั่วไปใช้พื้นป้ายสีเขียว ตัวอักษรและเครื่องหมายสีขาว สำหรับตราหมายเลขทางหลวง (Route Shield) ที่อยู่บนป้ายให้ใช้สี รูปร่าง และลักษณะตามประเภทของทางหลวงที่ระบุอยู่นั้น

ป้ายแนะนำสำหรับการเดินทางไปสู่ทางหลวงพิเศษและทางหลวงสัมปทาน ใช้พื้นป้ายสีน้ำเงิน เส้นขอบป้าย เครื่องหมาย ตัวเลข และตัวอักษรใช้สีขาว สัญลักษณ์ใช้สีขาวหรือสีอื่นที่กำหนดเฉพาะป้าย

สำหรับป้ายแสดงการบริการต่างๆบนทางหลวงพิเศษให้ใช้ป้ายสีน้ำเงิน ตัวอักษรและสัญลักษณ์สีขาว

4.2.2.2 ตัวอักษรและตัวเลข

ตัวอักษรและตัวเลขที่ใช้บนป้ายแนะนำบนทางหลวงพิเศษ จะต้องใช้ให้มีขนาดใหญ่กว่าป้ายแนะนำทั่วไป เนื่องจากทางหลวงพิเศษได้ออกแบบให้การจราจรไหลอย่างต่อเนื่องด้วยความเร็วสูง การที่จะเลี้ยวออกจากทางหลวงพิเศษจะต้องอาศัยป้ายแนะนำเป็นสำคัญ ทั้งนี้การใช้ตัวอักษรใหญ่แต่จัดระยะระหว่างตัวอักษรชิดกันเกินไป ก็อาจทำให้ผู้ขับรถสามารถอ่านได้น้อยกว่าการใช้ตัวอักษรที่เล็กกว่าแต่จัดช่องไฟให้พอดีก็ได้ จึงจำเป็นต้องจัดระยะระหว่างตัวอักษรให้พอดีด้วยมาตรฐานการจัดระยะได้กำหนดไว้ในหนังสือมาตรฐานตัวอักษรและตัวเลขสำหรับป้ายจราจร

ตารางที่ 4-17 มาตรฐานขนาดตัวอักษรและตัวเลขภาษาไทยและภาษาอังกฤษ (มิติเป็นเซ็นติเมตร)

รายการ	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ
ชื่อหรือข้อความสำคัญ	40-50	20-25
ข้อความรองหรือคำสั่ง	25-30	15-20
ตัวเลข	40-50	

4.2.2.3 เครื่องหมายลูกศรบนป้ายแนะนำ

ป้ายชี้ทางออก (Exit Direction Sign) ทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นแบบติดตั้งข้างทางหรือติดตั้งแขวนสูงเครื่องหมายลูกศรบนป้ายให้ชี้ทะแยงหรือเฉียงขึ้นอยู่ที่ด้านข้าง และสอดคล้องกับทิศทางของทางออก

ลูกศรที่ชี้ลงใช้สำหรับป้ายแนะนำแบบแขวนสูงเพื่อกำหนดการใช้ช่องจราจรสำหรับการจราจรที่มุ่งไปสู่จุดหมายปลายทางหรือเส้นทางที่จะไปถึงด้วยช่องจราจรที่กำหนดเท่านั้น

ลูกศรที่ชี้ลงอาจจะทำให้เอียงเมื่อต้องการเน้นการแยกกันของคันทาง

การใช้ลูกศรบนป้ายบอกจุดหมายปลายทางหรือชี้ทิศทางแบบแขวนสูงที่บริเวณทางแยกระดับเดียวกันบนทางหลวงหรือถนนสายหลักอื่นๆ ให้ใช้หลักเกณฑ์ ดังนี้

1) ลูกศรที่ชี้ลงช่องจราจร สำหรับช่องจราจรที่จะไปยังจุดหมายปลายทางนั้นๆ
2) ลูกศรที่ชี้ขึ้น สำหรับการเดินทางตรงไปยังจุดหมายปลายทางนั้นๆ โดยใช้ช่องจราจรได้หลายช่องซึ่งอาจมีเครื่องหมายจราจรบนพื้นทางกำกับอยู่ด้วย
3) ลูกศรชี้ทะแยงเฉียงหรือเอียง สำหรับทางที่แยกออกไปยวดยานใช้ความเร็วได้สูงพอประมาณ เช่น ทางเชื่อมโยงเลี้ยวซ้าย
4) ลูกศรแบบชี้หักมุมฉาก สำหรับการเลี้ยวหักมุมที่ทางแยกยวดยานไม่สามารถใช้ความเร็วสูงผ่านทางเลี้ยวได้ เช่น การเลี้ยวขวาเข้าทางหลวงที่ตัดผ่าน

4.2.2.4 การให้แสงสว่างหรือการสะท้อนแสง

ตัวอักษร ตัวเลข สัญลักษณ์ และเส้นขอบป้าย จะต้องสะท้อนแสง พื้นป้ายถ้าไม่มีการส่องสว่างต้องเป็นแบบที่สะท้อนแสงด้วย

ป้ายที่ติดตั้งข้างทาง ถ้าไม่มีแสงไฟจากข้างนอกรบกวนแล้ว ป้ายแบบสะท้อนแสงจะมองเห็นได้ดีในเวลากลางคืน

บนทางหลวงพิเศษที่รถส่วนมากใช้ไฟต่ำในเวลากลางคืน ปริมาณแสงที่กระทบป้ายที่ติดตั้งแขวนสูงจะมีน้อย ดังนั้น ควรจะต้องส่องสว่างป้าย ยกเว้นกรณีที่มีผลการศึกษาทางด้านวิศวกรรมแสดงให้เห็นว่าการสะท้อนแสงอย่างเดียวนั้นเพียงพอ ชนิดของการส่องสว่างบนป้ายจะต้องเลือกที่มีประสิทธิภาพและให้ความสม่ำเสมอของแสงด้วย

4.2.2.5 ป้ายแบบแผนที่ (Diagrammatic Sign)

ป้ายแบบแผนที่หรือแบบแผนผังเป็นป้ายแนะนำที่แสดงเส้นทางด้วยภาพกราฟฟิกของทางออกที่แยกไปจากทางหลัก หรือแสดงการแยกของเส้นทางสองสาย การใช้ป้ายแนะนำชนิดนี้ที่ทางแยกต่างระดับบางแห่งดีกว่าป้ายแบบทั่วไปเพราะว่าเข้าใจง่าย

การออกแบบป้ายแนะนำแบบแผนที่ (Diagrammatic Sign) จะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1) เส้นกราฟฟิกหรือลายเส้นต้องเป็นแผนผังการเชื่อมโยงของทางออกหรือทางแยกต่างๆ
2) ไม่มีสัญลักษณ์อื่นๆ หรือป้ายหมายเลขทางให้ใช้หัวลูกศรแทน
3) จะต้องไม่ใช้ป้ายนี้ติดตั้งที่ทางออก
4) จะไม่ใช้ป้ายเสริม “เฉพาะทางออก” ที่ป้ายแผนที่

นอกจากนี้ยังมีคำแนะนำในการออกแบบป้ายนี้เพิ่มเติม คือ

1) ต้องไม่แสดงช่องจราจรลดความเร็ว
2) ต้องไม่มากกว่า 1 จุดหมายปลายทางสำหรับหัวลูกศรเดียว และต้องไม่แสดงเกินกว่า 2 จุดหมายปลายทางในป้ายเดียวกัน
3) ป้ายดำเหลือง “เฉพาะทางออก” ควรใช้เสริมที่ช่องจราจรสิ้นสุดลง
4) ก้านลูกศรที่แสดงเส้นทางออกต้องสั้นกว่าและต้องแยกออกจากก้านลูกศรที่แสดงเส้นทางการจราจรทางตรง
5) ก้านลูกศรควรมีเส้นแบ่งช่องจราจรเมื่อเห็นว่าเหมาะสม
6) ป้ายหมายเลขทาง และชื่อจุดหมายปลายทางต้องสัมพันธ์กับหัวลูกศรอย่างชัดเจน และหัวลูกศรต้องชี้ไปที่ป้ายหมายเลขทางสำหรับทางออก(กรณีที่ใช้หมายเลขทาง)
7) ทิศของเส้นทางต้องวางติดกับป้ายหมายเลขทาง และชื่อจุดหมายปลายทางให้วางอยู่ใต้ป้ายหมายเลขทางและจัดให้เข้ากันได้

4.2.2.6 จำนวนชื่อจุดหมายปลายทางและชื่อจุดหมายปลายทางหลัก (Control Cities)

ชื่อจุดหมายปลายทางที่ใช้บนป้ายแนะนำบนทางหลวงพิเศษมีความสำคัญมากที่จะให้ผู้ขับรถเดินทางไปยังจุดหมายปลายทางได้ถูกต้อง ชื่อที่ใช้จะต้องเป็นชื่อที่คนส่วนมากรู้จักดี เช่น จังหวัดใหญ่ ชุมทางการขนส่ง หรือปลายทางของทางหลวง เพราะว่าผู้เดินทางส่วนมากจะเดินทางไปยังจุดหมายปลายทางเหล่านี้

สำหรับจุดหมายปลายทางที่แยกออกจากทางหลวงพิเศษในเมือง ควรพิจารณาใช้ชื่อถนนที่ตัดกับทางหลวงพิเศษนั้นเป็นสำคัญ นอกจากทางแยกต่างระดับที่มีทางออกหลายแห่ง หรือในกรณีที่ทางแยกออกไปนั้นมุ่งสู่สถานที่ที่ผู้คนรู้จักกันดี และมีความต้องการเดินทางไปยังสถานที่นั้นมาก แต่อย่างไรก็ตาม ชื่อจุดหมายปลายทางจะต้องเป็นชื่อเดียวกันบนป้ายทุกป้าย เมื่อระบุถึงทางออกเดียวกัน จนกว่าจะออกจากทางออกนั้นไปแล้ว

ชื่อจุดหมายปลายทางบนป้ายแต่ละป้ายจะต้องไม่มากกว่า 2 ชื่อ ยกเว้นในกรณีที่ติดตั้งป้ายหลายป้ายที่ตำแหน่งเดียวกัน ให้ใช้ไม่เกิน 1 ชื่อ ในป้ายแต่ละป้ายและจำนวนป้ายจะต้องไม่เกิน 3 ป้าย

ป้ายบอกจุดหมายปลายทางที่ทางออก (Exit Direction Sign) สำหรับทางออกเดียว และป้ายแนะนำล่วงหน้า (Advance Guide Sign) ควรมีชื่อจุดหมายปลายทาง 1 หรือ 2 ชื่อในป้าย

แผ่นเดียว และไม่ควรใช้ป้ายบังคับ เช่น ป้ายจำกัดความเร็ว ร่วมกับป้ายแขวนสูง เพราะผู้ใช้ทางมีเวลาจำกัดในการอ่านและทำความเข้าใจกับป้าย การให้ข้อมูลมากๆ แก่ผู้ขับขี่จะทำให้ลดประสิทธิภาพของสมองในการวินิจฉัยสั่งการ อุบัติเหตุอาจเกิดขึ้นได้

การกำหนดจุดหมายปลายทางสำคัญหรือเมืองหลัก(Major Destination or Control Cities) เพื่อให้ป้ายแนะนำบนทางหลวงพิเศษหรือบนทางหลวงระหว่างเมืองอื่นๆ มีชื่อจุดหมายปลายทางที่ต่อเนื่องและตรงกับแผนที่ทางหลวงที่มีอยู่ การกำหนดเมืองหลักสำหรับจุดหมายปลายทางหรือจุดควบคุมในแต่ละภูมิภาค กรมทางหลวงได้กำหนดไว้โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1) จุดควบคุมหลัก หมายถึง จังหวัดหรืออำเภอใหญ่ ที่เป็นชุมทางมีเส้นทางต่อเนื่องไปยังทิศทางต่างๆ ได้สะดวก
   - ภาคกลางจำนวน 10 จุด ได้แก่ กรุงเทพ บางปะอิน สระบุรี นครสวรรค์ นครปฐม เพชรบุรี ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และสระแก้ว
   - ภาคเหนือจำนวน 4 จุด ได้แก่ ตาก ลำปาง พิษณุโลก และเพชรบูรณ์
   - ภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 5 จุด ได้แก่ นครราชสีมา ขอนแก่น อุดรธานี ยโสธร และอุบลราชธานี
   - ภาคใต้จำนวน 7 จุด ได้แก่ ชุมพร สุราษฎร์ธานี พัทลุง หาดใหญ่ ตรัง ปัตตานี และภูเก็ต
2) จุดควบคุมรอง หมายถึง จังหวัดหรืออำเภอสำคัญในแต่ละภูมิภาค สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญที่มีโครงข่ายต่อเชื่อมกับจุดควบคุมหลัก หรือจุดปลายทางของโครงข่ายถนน เช่น อยุธยา อุตรดิตถ์ เชียงใหม่ มหาสารคาม กาฬสินธุ์ นครพนม และกระบี่ เป็นต้น
3) จุดควบคุมย่อย หมายถึง สถานที่รู้จักในพื้นที่และชื่อที่ประชาชนในท้องถิ่นใช้บนทางหลวงพิเศษหรือทางหลวงอื่นๆที่ผู้ใช้ทางเดินทางไกลระหว่างเมืองหรือภูมิภาค ชื่อจุดหมายปลายทางหลักบนป้ายแนะนำจะทำให้การเดินมีความต่อเนื่องไม่หลงทาง ซึ่งควรใช้ติดตั้งที่ตำแหน่งดังต่อไปนี้
   - ที่ทางแยกต่างระดับของทางหลวงพิเศษตัดกัน
   - ที่จุดแบ่งแยกของทางหลวงพิเศษสองสายที่มีแนวทับกันอยู่
   - บนป้ายบอกจุดหมายปลายทางของทางตัดกัน เพื่อนำทางเข้าสู่ทางหลวงพิเศษ
   - บนป้ายแนะนำผ่านตลอด (Pull-Through Sign)
   - อยู่บนแถวที่สามของป้ายบอกระยะทางที่ติดตั้งหลังผ่านทางแยกต่างระดับ

4.2.2.7 การกระจายป้าย (Sign Spreading) และป้ายผ่านตลอด (Pull-Through Signs)

เพื่อมิให้ป้ายสำคัญติดตั้งกระจุกอยู่ที่แห่งเดียวจนผู้ขับขี่ต้องรับข้อมูลมากเกินไป หรือต้องแยกแยะเส้นทางที่มีทิศทางต่างกัน จึงมีหลักการกระจายป้ายออกจากกัน ตัวอย่างเช่น ที่บริเวณทางออกแทนที่จะติดตั้งป้ายสองป้ายที่แห่งเดียวกัน ให้ติดตั้งป้ายชี้ทางออกแบบแขวนสูงที่บริเวณ

จุดแยก (Gore Area) และป้ายแนะนำล่วงหน้าของทางออกต่อไปที่ใกล้กับทางหลวงหรือถนนที่ตัดผ่าน

ป้ายผ่านตลอดควรใช้เฉพาะที่แนวทางด้านเรขาคณิตของทางแยกต่างระดับที่ไม่ชัดเจนว่าช่องใดเป็นช่องที่วิ่งผ่านตลอดได้ โดยใช้ป้ายชื่อจุดหมายปลายทางติดตั้งเหนือช่องจราจรที่วิ่งผ่าน

4.2.3 ประเภทของป้ายแนะนำบนทางหลวงพิเศษ (Guide Sign Classification)

ป้ายแนะนำบนทางหลวงพิเศษคล้ายกับป้ายแนะนำทั่วไป นอกจากป้ายบอกจุดหมายปลายทางที่แตกต่างจากป้ายแนะนำทั่วไป เพราะการออกแบบทางแยกที่ต่างกัน สำหรับป้ายอื่นๆ มีแบบและการใช้เหมือนกับป้ายแนะนำทั่วไป

ป้ายแนะนำบนทางหลวงพิเศษที่สำคัญ 9 ประเภท มีดังนี้

- ป้ายหมายเลขทางหลวงพิเศษและทางหลวงสัมปทาน (Route Signs)
- หมายเลขทางออก (Exit Numbering)
- ป้ายแนะนำล่วงหน้า (Advance Guide Signs)
- ป้ายชี้ทางออก (Exit Direction Signs)
- ป้ายทางออก (Exit Gore Signs)
- ป้ายแนะนำหลังทางแยกต่างระดับ (Post Interchange Signs)
- ป้ายบอกระยะทาง (Distance Signs)
- ป้ายทางแยกต่างระดับที่ติดต่อกัน (Interchange Sequence Signs)
- ป้ายชุมชนที่ทางแยกต่างระดับ (Community Interchange Identification Signs)

4.2.3.1 ป้ายหมายเลขทางหลวงพิเศษและทางหลวงสัมปทาน

ป้ายหมายเลขทางหลวงพิเศษและทางหลวงสัมปทานมีลักษณะเช่นเดียวกับป้ายหมายเลขทางหลวงแผ่นดิน แต่ป้ายหมายเลขทางหลวงพิเศษใช้พื้นป้ายสีเขียว รูปครุฑ ตัวเลขและเส้นขอบสีขาว ส่วนป้ายหมายเลขทางหลวงสัมปทานใช้พื้นป้ายสีน้ำเงิน รูปครุฑ ตัวเลขและเส้นขอบสีขาว

การใช้และติดตั้งป้ายก็เช่นเดียวกันกับการติดตั้งป้ายหมายเลขทางหลวงแผ่นดิน แต่โดยที่ทางแยกบนทางหลวงพิเศษมีการออกแบบเป็นทางแยกต่างระดับเป็นส่วนมาก การติดตั้งป้ายหมายเลขทางหลวงพิเศษเพื่อแสดงการเปลี่ยนทิศทางจึงมีน้อยมาก นอกจากนี้ ป้ายแนะนำล่วงหน้าหรือป้ายบอกจุดหมายปลายทางที่แขวนสูงก็ได้บรรจุป้ายหมายเลขทางหลวงไว้แล้วด้วย อย่างไรก็ดี ป้ายหมายเลขทางหลวงพิเศษที่ติดตั้งหลังผ่านทางแยกต่างระดับไปแล้ว ก็ยังมีความจำเป็นเพื่อยืนยันเส้นทางการเดินทาง และได้ประโยชน์อย่างมากกับผู้ที่เดินทางโดยใช้การนำทางด้วยหมายเลขทางหลวง

บนทางหลวงทั่วไป ที่ติดตั้งป้ายนำทางเข้าสู่ทางหลวงพิเศษหรือทางหลวงสัมปทาน ให้ใช้ป้ายหมายเลขทางพิเศษหรือทางหลวงสัมปทาน

4.2.3.2 หมายเลขทางออก (Exit Numbering)

การให้มีหมายเลขทางออกบนทางหลวงพิเศษอย่างมีระบบ จะทำให้การสื่อสารข้อมูลการเดินทางมีประสิทธิภาพ และเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้ใช้ทาง ซึ่งในแห่งที่ต้องพยายามหาชื่อจุดหมายปลายทางของทางออกที่ผู้ใช้ทางส่วนมากรู้จักหรือคุ้นเคย หมายเลขทางออกสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้

ป้ายหมายเลขทางออกเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าพื้นสีเขียว เส้นขอบป้าย ตัวอักษรข้อความ “ทางออก” และ “EXIT” และตัวเลขสีขาว ขนาดตัวเลขตัวอักษรเป็นไปตามหลักเกณฑ์การใช้ตัวอักษรตัวเลขบนป้ายแนะนำ หรืออาจให้ตัวอักษรภาษาอังกฤษ “EXIT” เท่าภาษาไทยก็ได้ ให้ใช้ติดตั้งควบคู่กับป้ายแนะนำล่วงหน้าและป้ายชี้ทางออกอยู่ด้านบน ถ้าทางออกอยู่ทางด้านซ้ายก็ให้ชิดทางด้านซ้ายของป้ายที่ติดตั้งควบคู่อยู่ ถ้าทางออกขวาอยู่ทางขวาก็ชิดทางด้านขวา สำหรับป้ายจุดแยก (Gore Sign) ให้หมายเลขทางออกอยู่ในแผ่นเดียวกันหรือวางอยู่ด้านบนก็ได้

การวางระบบหมายเลขทางออกมีอยู่ 2 วิธี คือ 1) อ้างอิงกับหลักกิโลเมตร และ 2) การจัดเรียงลำดับในโครงข่าย

โครงข่ายทางหลวงพิเศษที่อยู่ในเมืองหรือปริมณฑลใหญ่ อาจกำหนดให้มีจุดเริ่มต้นที่ด้านใต้หรือตะวันตกเป็นจุดเริ่มต้น สำหรับโครงข่ายที่เป็นวงแหวนการเรียงหมายเลขทางออกควรเรียงตามเข็มนาฬิกา อย่างไรก็ดี การกำหนดหมายเลขทางออกต้องมีพิจารณาและประสานงานกับองค์กรปกครองท้องถิ่นที่มีระบบโครงข่ายถนนของตนเองด้วย

4.2.3.3 ป้ายแนะนำล่วงหน้า (Advance Guide Sign)

ป้ายแนะนำล่วงหน้า (น.1) หมายความว่า ข้างหน้าจะมีทางแยกออกไปยังจุดหมายปลายทางสำคัญอื่นๆ หรือทางหลวงสายอื่น หรือทางออกสู่ทางขนานหรือทางเข้าทางหลวงพิเศษ รายละเอียดของป้ายอาจแสดงเป็นแผนที่ หรือใช้ข้อความ หรือสัญลักษณ์และ/หรือบอกระยะทางที่จะถึงทางที่จะแยกออกไปด้วย

โดยทั่วไปใช้ป้ายแนะนำล่วงหน้า จะแจ้งให้ผู้ใช้ทางทราบล่วงหน้าถึงจุดหมายปลายทางสำคัญที่จะแยกออกไป ณ ทางแยกต่างระดับถัดไป รวมทั้งบอกระยะทางที่จะถึงทางแยกต่างระดับนั้นๆ ด้วย เพื่อให้ผู้ขับขี่ได้เตรียมตัวแต่ไกล โดยเฉพาะบนทางหลวงที่ยวดยานใช้ความเร็วสูงและการจราจรคับคั่ง ทางแยกต่างระดับขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ ควรมีป้ายแนะนำล่วงหน้า 2-3 ป้าย ติดตั้งที่ 4 กม. 2 กม. และ 1 กม. ก่อนถึงทางออก สำหรับทางแยกต่างระดับขนาดเล็ก ควรใช้ป้ายแนะล่วงหน้าเพียงแห่งเดียว โดยติดตั้งที่ระยะ 1 ถึง 2 กม. ก่อนถึงทางออก ถ้าติดตั้งป้ายก่อนถึงทางออกน้อยกว่า 1 กม. ระยะทางควรใกล้กับ 400 ม.ที่สุด ไม่ควรใช้จุดทศนิยมหรือเศษส่วนของกิโลเมตร

มีข้อแนะนำว่ากรณีที่ทางออกแยกไปทางด้านขวาซึ่งขัดกับการแยกออกของทางปกติ ควรใช้ป้ายแนะนำล่วงหน้าแบบแผนที่จะทำให้ผู้ใช้ทางเข้าใจดียิ่งขึ้น

ในการติดตั้งป้ายแนะนำล่วงหน้าไกลๆ เช่น 4 กม. ควรระวังไม่ให้ซ้อนทับกับป้ายทางแยกต่างระดับที่ถึงก่อนหน้านี้

ในการติดตั้งป้ายแนะนำล่วงหน้าในทางหลวงแผ่นดินหรือถนนสายหลักที่มีทางแยกต่างระดับเข้าสู่ทางหลวงพิเศษ ควรพิจารณาสภาพการพัฒนาสองข้างทาง จำนวนทางแยกของถนนสาธารณะเข้าออกทางหลวง การควบคุมทางแยกด้วยสัญญาณไฟจราจร รวมทั้งการเปิดเกาะเพื่อกลับรถ ซึ่งอาจจะต้องกำหนดให้การจราจรใช้ความเร็วที่ต่ำเพื่อความปลอดภัย ทำให้ไม่จำเป็นต้องติดตั้งป้ายล่วงหน้าเป็นระยะไกลๆ

ป้ายแนะนำล่วงหน้าไม่ได้จำกัดเฉพาะการแจ้งล่วงหน้าของจุดหมายปลายทางที่แยกออกไป แต่ยังใช้ได้กับจุดบริการต่างๆบนทางหลวงพิเศษ สำหรับทางหลวงแผ่นดินที่ได้ออกแบบเพื่อให้ยวดยานใช้ความเร็วสูงโดยมีทางบริการหรือทางขนาน การเข้าออกระหว่างทางหลักกับทางบริการจำเป็นที่จะต้องแจ้งล่วงหน้า ทั้งนี้ รวมถึงที่กลับรถบนทางหลวงที่การจราจรมีสัดส่วนของรถบรรทุกสูงด้วย

การติดตั้งป้ายแนะนำล่วงหน้าที่ไม่ใช่ทางออกที่ทางแยกต่างระดับควรอยู่ก่อนถึงจุดเข้าออกไม่เกิน 1 กม. ระยะที่น้อยกว่า 1 กม. ให้ระบุระยะทางใกล้เคียงหน่วยของ 100 เมตร

4.2.3.4 ป้ายชี้ทางออก (Exit Direction Sign)

ป้ายชี้ทางออก คือ ป้ายแนะนำจุดหมายปลายทาง พร้อมลูกศรแสดงทิศทางออกไปจากเส้นทางหลัก เพื่อย้ำเส้นทางและจุดหมายปลายทางที่ได้แสดงมาแล้วบนป้ายแนะนำล่วงหน้า เพื่อความมั่นใจของผู้ใช้ทาง ป้ายที่ติดข้างทางควรติดตั้งที่จุดเริ่มต้นของช่องจราจรลดความเร็ว ถ้าช่องจราจรลดความเร็วยาวน้อยกว่า 90 เมตร วัดจากจุดเริ่มต้นจนถึงจุดแยกตามทฤษฎี (Theoretical Gore) ให้ติดตั้งป้ายนี้แขวนสูงคร่อมช่องจราจรทางออก ณ ที่ใกล้เคียงกับจุดแยก ตามทฤษฎี (ดูรายละเอียดจุดแยกตามทฤษฎี ในภาคที่ 1 เล่มที่ 2 คู่มือและมาตรฐานเครื่องหมายจราจรบนพื้นทาง รูปที่ 4.2)

ในกรณีที่ทางหลวงพิเศษสิ้นสุดลงที่ทางออก ให้ติดตั้งป้ายชี้ทางออกแบบแขวนสูงที่บริเวณใกล้เคียงกับจุดแยกตามทฤษฎี

รูปแบบและการใช้ป้ายชี้ทางออกแบบแขวนสูง มีดังนี้

1) ลักษณะป้ายชี้ทางออกเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า พื้นป้ายสีเขียว เส้นขอบและข้อความสีขาว ข้อความที่บรรจุได้แก่ ป้ายหมายเลขทางหลวงและ/หรือป้ายชื่อถนน (สีและสัญลักษณ์ตามระบบทางหลวงนั้น) ชื่อจุดหมายปลายทาง และลูกศรทะแยงขึ้นเฉียงไปตามทางออก ป้ายหมายเลขทางออก (ถ้าใช้หมายเลขทางออก) ติดตั้งควบคู่อยู่ข้างบน

2) ป้าย “เฉพาะทางออก” ตัวอักษรสีดำบนพื้นป้ายสีเหลืองวางอยู่ข้างบนป้ายชี้ทางออก เพื่อแนะนำผู้ใช้ทางถึงการสิ้นสุดช่องจราจร เฉพาะที่สิ้นสุดของทางหลวงพิเศษ

3) ป้ายแนะนำแบบแผนที่ไม่ควรใช้ที่ทางออก

4.2.3.5 ป้ายจุดแยก (Gore Signs)

ป้ายจุดแยกมีลักษณะเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า พื้นป้ายสีเขียว ตัวอักษร ลูกศรและเส้นขอบป้ายสีขาว บรรจุข้อความ “ทางออก” หรือ “ทางออกหมายเลข” พร้อมลูกศรทะแยงขึ้น และมีภาษาอังกฤษ “Exit” กำกับด้วย

ใช้ติดตั้งตรงพื้นที่ระหว่างทางเชื่อมโยงออก (Exit Ramp) และทางที่ตรงไป การติดตั้งให้ติดตั้งใกล้จุดทางแยกมากที่สุด

4.2.3.6 ป้ายหลังทางแยกต่างระดับ (Post-Interchange Signs)

ป้ายที่ติดตั้งหลังผ่านทางแยกต่างระดับมีวัตถุประสงค์เพื่อยืนยันเส้นทางและให้ผู้ใช้ทางที่เข้าสู่ทางหลวงพิเศษได้รับข้อมูลของเส้นทาง อย่างไรก็ตาม การติดตั้งป้ายขึ้นอยู่กับระยะห่างระหว่างทางแยกต่างระดับที่ติดกันที่จะต้องมีเพียงพอเพื่อที่จะไม่ก่อให้เกิดความซ้ำซ้อนกับข่าวสารอื่น เช่น ป้ายแนะนำล่วงหน้าของทางแยกต่างระดับที่ถัดไป การติดตั้งป้ายตามลำดับเริ่มต้นที่ระยะ 150 เมตร จากช่องจราจรเร่งความเร็ว ด้วยป้ายชุดหมายเลขทางหลวง ป้ายจำกัดความเร็ว และป้ายบอกระยะทาง แต่ละป้ายให้ห่างกัน 300 เมตร

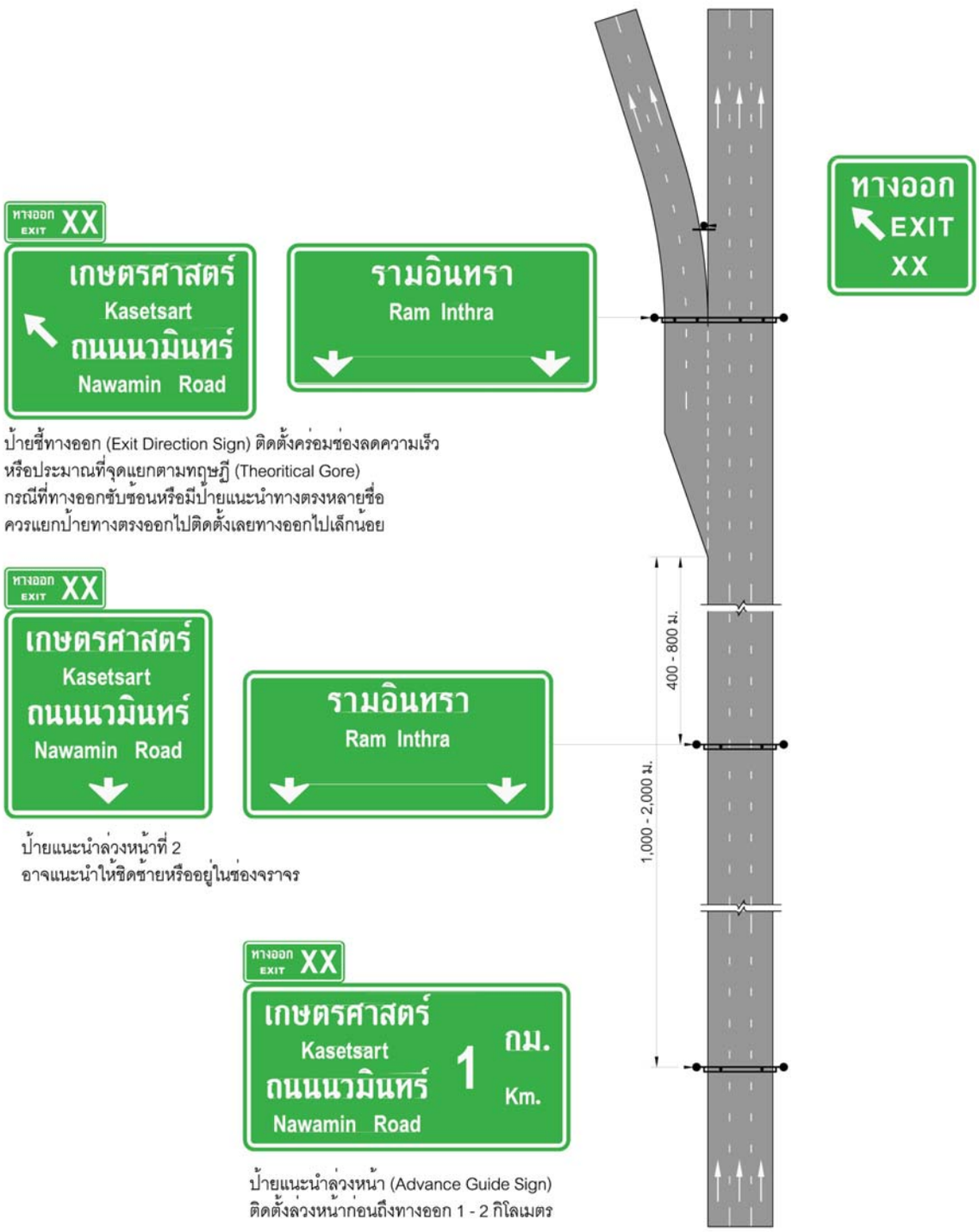
ในกรณีที่ระยะห่างระหว่างทางแยกต่างระดับไม่อำนวยให้ติดตั้งทั้งสามป้าย ก็ให้พิจารณาตัดบางป้ายออกได้ ซึ่งป้ายบอกระยะทางจะเป็นป้ายที่มีความสำคัญน้อยที่สุดในป้ายชุดนี้ และถ้าป้ายแนะนำล่วงหน้ามีป้ายหมายเลขทางอยู่แล้ว ก็สามารถตัดหมายเลขทางออกได้

4.2.3.7 ป้ายบอกระยะทาง (Distance Signs)

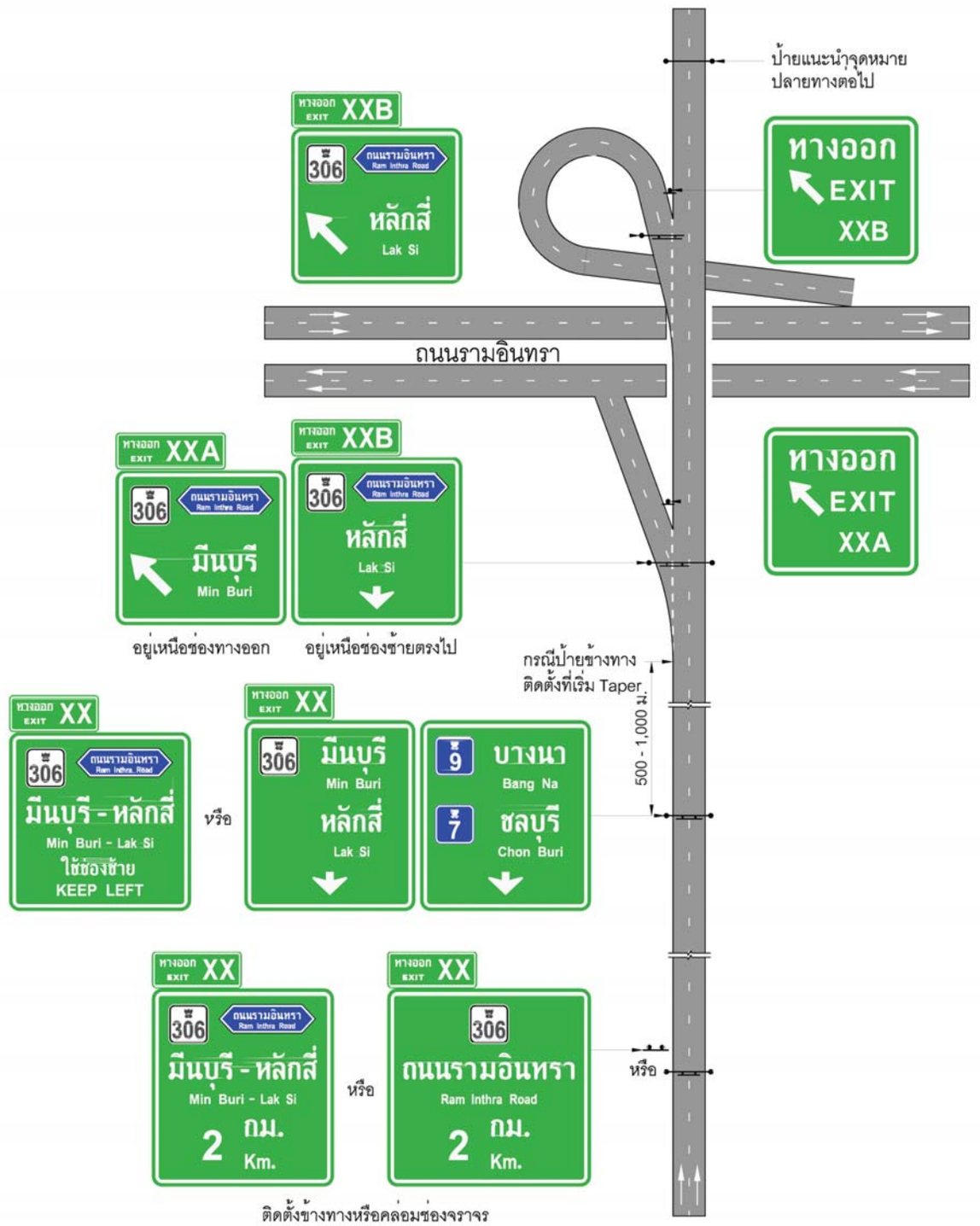
ป้ายบอกระยะทางเป็นป้ายชุดที่ติดตั้งหลังทางแยกต่างระดับ มีหลักการเช่นเดียวกันกับป้ายบอกระยะทางบนทางหลวงทั่วไป คือ ควรจะมีชื่อจุดหมายปลายทาง 2 ถึง 3 ชื่อ ชื่อบนสุดเป็นชื่อของทางแยกต่างระดับถัดไปหรือชื่อของชุมชนที่เส้นทางผ่าน หรือชื่อถนนหรือหมายเลขทางหลวงที่ตัดผ่าน

ชื่อที่สองควรจะเป็นชื่อเมืองที่ผู้คนส่วนมากรู้จัก ซึ่งตั้งอยู่ใกล้กับเส้นทางหลวงพิเศษที่ตัดผ่านไปหรือเป็นสถานที่ที่มีการจราจรเข้าออกมาก

กำหนดให้ชื่อที่ 3 ต้องเป็นชื่อเมืองหลักหรือจุดควบคุม ซึ่งมีความสำคัญต่อการเดินทาง เช่น นครสวรรค์ 100 กม.

รูปที่ 4-17 ตัวอย่างการติดตั้งป้ายแสดงทางออกบนทางด่วน

รูปที่ 4-18 แสดงการติดตั้งป้ายทิศทางออกบนทางหลวงพิเศษ/มอเตอร์เวย์

4.3 ป้ายแสดงข้อมูลและบริการ (Information and Service Signs)

4.3.1 บทนำ

ป้ายแสดงข้อมูลและบริการเป็นป้ายบริการที่ใช้แสดงข่าวสาร ข้อมูลและการบริการที่สำคัญที่ผู้ขับขี่ยวดยานควรทราบในการเดินทางบนทางหลวง และยังอาจเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้ทางที่สามารถใช้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่มีอยู่ข้างทางหลวง เช่น เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ เปลี่ยนอิริยาบถในการเดินทาง ชมทิวทัศน์ หรือสถานที่ท่องเที่ยวตามธรรมชาติ นอกเหนือไปจากป้ายบอกจุดหมายปลายทางและป้ายบอกระยะทาง ป้ายบริการต่างๆ

ลักษณะของป้ายโดยทั่วไป เป็นป้ายสี่เหลี่ยม พื้นป้ายสีน้ำเงิน เส้นขอบป้าย เครื่องหมาย ตัวเลข ตัวอักษร และสัญลักษณ์ใช้สีขาว หรือสีอื่นที่กำหนดเฉพาะป้ายที่ใช้ทั่วๆไป สำหรับป้ายแสดงข้อมูลและบริการ เช่น ป้ายแสดงตำแหน่งของทางข้าม ป้ายแสดงโรงพยาบาล ป้ายแสดงที่พักริมทาง ยกเว้นป้ายสถานที่ท่องเที่ยวโบราณสถานใช้สีน้ำตาลและสีขาว

4.3.2 ป้ายแสดงตำแหน่งของทางข้าม (Pedestrian Crossing Signs)

ป้ายแสดงตำแหน่งของทางข้าม (น.6) ลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส พื้นป้ายสีน้ำเงิน เส้นขอบป้ายสีขาว บรรจุสัญลักษณ์เป็นรูปคนกำลังเดินข้ามทางอยู่ภายในรูปสามเหลี่ยมด้านเท่าพื้นสีขาว เพื่อแสดงให้ผู้ขับขี่ยวดยานและคนเดินเท้าทราบถึงตำแหน่งของทางข้าม โดยปกติให้ติดตั้งบนทางหลวงในเมือง

การใช้ป้ายแสดงตำแหน่งทางข้ามมีเหตุอันควรเมื่อจำนวนคนเดินข้ามมากกว่า 100 คน ต่อชั่วโมง ในขณะที่ปริมาณจราจรทุกประเภทไม่น้อยกว่า 450 คันต่อชั่วโมง

การติดตั้งป้ายให้อยู่ใกล้กับแนวเส้นหยุดบนผิวทางด้านใกล้กับทางม้าลาย โดยให้ขอบป้ายด้านขวาสุดห่างจากขอบผิวจราจรไม่น้อยกว่า 0.60 เมตร ส่วนความสูงของขอบป้ายด้านล่างจากขอบผิวจราจร ให้ถือตามมาตรฐานการติดตั้งข้อ 1.9 บนทางหลวงที่มีเกาะกลางหรือฉนวนกลางให้ติดตั้งที่เกาะหรือฉนวนกลางด้วย

4.3.3 ป้ายแสดงด่านชั่งน้ำหนัก

ป้ายแสดงด่านชั่งน้ำหนัก(น.28) ลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า พื้นป้ายสีน้ำเงิน เส้นขอบป้ายสีขาว บรรจุข้อความภาษาไทย ใช้ตัวอักษรสีขาวคำว่า “ด่านชั่ง น.น.” ในบรรทัดบน และมีข้อความภาษาไทยใช้ตัวอักษรสีขาวคำว่า “1 กม.” หรือเครื่องหมายลูกศรสีขาวชี้ไปในทิศทางสู่ด่านชั่งน้ำหนักนั้นๆ เครื่องหมายลูกศรอาจทำมุมใดๆ กับแผ่นป้ายได้ตามลักษณะของทางตอนนั้น

ก) ป้ายแนะนำด่านชั่ง น.น.ข้างหน้า ข) ป้ายชี้ทางไปด่านชั่ง น.น.ทางซ้าย ค) ป้ายชี้ทางไปด่านชั่ง น.น.ทางขวา

รูปที่ 4-19 ป้ายแสดงด่านชั่งน้ำหนัก

ป้ายแสดงด่านชั่งน้ำหนักใช้ติดตั้งเพื่อแสดงระยะทางหรือทิศทางไปสู่ด่านชั่งน้ำหนักรถบรรทุก ให้ติดตั้งป้าย น.28 (ชุด ก) ประมาณ 1 กม. และติดตั้งป้าย น.28 (ชุด ข) หรือป้าย น.28 (ชุด ค) ที่ระยะ 60 ม. ก่อนถึงจุดทางแยกเข้าด่านชั่งน้ำหนัก

การติดตั้งป้ายแสดงด่านชั่งน้ำหนัก ต้องให้ขอบป้ายด้านขวาสุดห่างจากขอบผิวจราจรไม่น้อยกว่า 0.60 ม. ส่วนความสูงของขอบป้ายด้านล่างจากขอบผิวจราจรให้ถือตามมาตรฐานการติดตั้งข้อ 1.9

ตารางที่ 4-18 มาตรฐานขนาดตัวอักษรและตัวเลขภาษาไทย ของป้ายด่านชั่งน้ำหนัก (มิติเป็นเซ็นติเมตร)

ขนาด	สัดส่วน	ความสูงของพยัญชนะ	
		บรรทัดบน	บรรทัดล่าง
ทุกขนาด	180 x 80	20	10
		20	—
		30	—

4.3.4 ป้ายแสดงที่พักริมทาง (Rest Area Signs)

ป้ายแสดงที่พักริมทาง (น.29) ลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ประกอบด้วยป้ายสี่เหลี่ยมจัตุรัส พื้นป้ายสีน้ำเงิน เส้นขอบป้ายสีขาว บรรจุสัญลักษณ์เป็นรูปต้นไม้และม้านั่งสีขาวอยู่ภายในและมีข้อความแสดงระยะทางเป็นกิโลเมตรอยู่ใต้ภาพสัญลักษณ์ เพื่อแสดงให้ผู้ขับขี่ยวดยานทราบว่ามีที่พักอยู่ริมทางข้างหน้า ตัวเลข ตัวอักษรภาษาไทย และภาษาอังกฤษใช้สีขาวบนพื้นป้ายสีน้ำเงิน

ก) ป้ายแนะนำที่พักริมทางข้างหน้า ข) ป้ายชี้ทางไปที่พักริมทาง

รูปที่ 4-20 ป้ายแสดงที่พักริมทาง

ให้ติดตั้งป้าย น.29 (ชุด ก) ที่ระยะประมาณ 1 กม. ก่อนถึงที่พักริมทาง และติดตั้ง น.29 (ชุด ข) ซึ่งประกอบด้วยป้ายสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาด 90x90 และป้ายร่วมชุดระบุทิศทางที่ระยะประมาณ 60 ม. ก่อนถึงจุดเลี้ยวไปที่พักริมทาง

ตารางที่ 4-19 มาตรฐานขนาดตัวอักษรและตัวเลขภาษาไทย ของป้ายที่พักริมทาง (มิติเป็นเซ็นติเมตร)

ขนาด	สัดส่วน	ความสูง		
		ตัวอักษร		ตัวเลขชุดE
		ไทย	อังกฤษ	
ทุกขนาด	90 x 120	10 —	10 —	20 —

4.3.5 ป้ายแสดงสถานที่ชมทิวทัศน์ (Scenic Area Signs)

ป้ายแสดงสถานที่ชมทิวทัศน์ (น.30) ลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า พื้นป้ายสีน้ำเงิน เส้นขอบป้ายสีขาว บรรจุข้อความและตัวเลขหรือเครื่องหมายลูกศร เพื่อแสดงระยะทางหรือทิศทางไปสู่สถานที่จัดไว้สำหรับให้ชมทิวทัศน์ โดยใช้ตัวอักษร ตัวเลข และเครื่องหมายลูกศรสีขาว

ให้ติดตั้งป้าย น.30 (ชุด ก) ที่ระยะประมาณ 1 กม. ก่อนถึงสถานที่ชมทิวทัศน์และติดตั้ง น.30

ก) ป้ายแนะนำสถานที่ชมทิวทัศน์ข้างหน้า | ข) ป้ายชี้ทางสถานที่ชมทิวทัศน์ทางซ้าย | ค) ป้ายชี้ทางสถานที่ชมทิวทัศน์ทางขวา

รูปที่ 4-21 ป้ายแสดงสถานที่ชมทิวทัศน์

(ชุด ข) หรือ น.30 (ชุด ค) ที่ระยะ 60 ม. ก่อนถึงจุดเลี้ยวไปสู่สถานที่ชมทิวทัศน์

ตารางที่ 4-20 มาตรฐานขนาดตัวอักษรและตัวเลขภาษาไทยของป้ายสถานที่ชมทิวทัศน์ (มิติเป็นเซ็นติเมตร)

ขนาดที่	สัดส่วน	ความสูงของตัวอักษร				ความสูงและชุดตัวเลข
		ไทย		อังกฤษ		
		บน	ล่าง	บน	ล่าง	
ทุกขนาด	180 x 120	20	10	10	10	20
	180 x 120	20	—	10	—	—
	180 x 120	20	—	10	—	—

4.3.6 ป้ายกลับรถที่ทางแยกได้

ป้ายกลับรถที่ทางแยก (น.11) เป็นป้ายสี่เหลี่ยมผืนผ้ามีด้านยาวเป็นด้านตั้ง พื้นป้ายสีน้ำเงิน เครื่องหมายกลับรถและข้อความจุดกลับรถสีขาว

ป้ายกลับรถที่ทางแยกให้ติดตั้งที่บริเวณทางแยกที่อนุญาตให้สามารถกลับรถได้ในจังหวะสัญญาณไฟเขียว หรือช่องเปิดเกาะบนทางคู่ทั่วๆ ไปที่อนุญาตให้กลับรถได้

ตำแหน่งการติดตั้งป้าย ให้ติดตั้งบริเวณเกาะกลางที่แบ่งทิศทางการจราจรก่อนถึงทางแยก โดยให้ขอบป้ายห่างจากหัวเกาะเข้ามาในตำแหน่งที่เส้นหยุดที่รถต้องหยุดเพื่อรอเลี้ยวหรือรอสัญญาณไฟ และให้ป้ายหันหน้าเข้าหาทิศทางการจราจรในช่องที่ต้องการให้กลับรถได้ ส่วนความสูงของขอบป้ายด้านล่างจากขอบผิวจราจร ให้ถือตามมาตรฐานการติดตั้งข้อ 1.9

ก่อนถึงบริเวณที่กลับรถ ให้ติดตั้งป้ายเตือนที่กลับรถข้างหน้า (ต.50 หรือ ต.51) ซึ่งอาจมีป้ายเสริมระบุระยะทาง (ขนาด 45*75) ถึงจุดกลับรถควบคู่ด้วย

4.3.7 ป้ายแสดงโรงพยาบาล

ป้ายแสดงโรงพยาบาล (น.7) ลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสพื้นป้ายสีน้ำเงิน เส้นขอบป้ายสีขาว บรรจุสัญลักษณ์เป็นรูปเครื่องหมายกาชาดสากลสีแดงขอบขาว และสัญลักษณ์รูปเตียงคนไข้สีขาวอยู่ภายใน

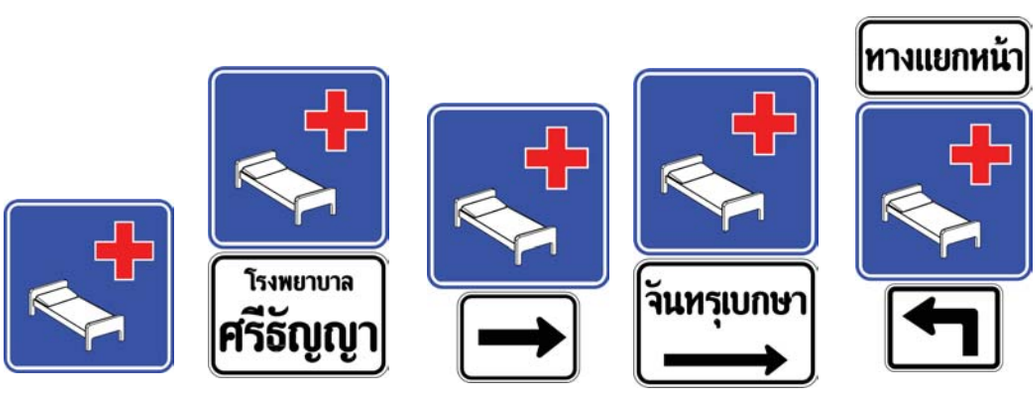
การติดตั้งป้ายแสดงโรงพยาบาล แบ่งออกเป็น 3 แบบ ดังนี้

แบบที่ 1 สำหรับติดตั้งหน้าโรงพยาบาล

1) ติดตั้งตรงเขตโรงพยาบาลซึ่งอยู่ติดทางหลวง
2) โดยทั่วไปให้ใช้แบบ ก. คือไม่ต้องมีป้ายชื่อโรงพยาบาลประกอบ
3) แบบ ข. ที่มีป้ายชื่อโรงพยาบาลประกอบใช้เมื่อมีชื่อโรงพยาบาลหลายแห่งตั้งอยู่ใกล้เคียงกัน

แบบที่ 2 สำหรับติดตั้งตรงบริเวณทางแยก

1) ติดตั้งบริเวณทางแยกที่มีทางแยกซ้ายและขวาไปยังโรงพยาบาล และตั้งอยู่ในระยะไม่เกิน 5 กม. จากทางแยกนั้น

ก) ป้ายแบบ ก ข) ป้ายแบบ ข ค) ป้ายแบบ ค ง) ป้ายแบบ ง จ) ป้ายแบบ จ

รูปที่ 4-22 ป้ายแสดงโรงพยาบาลแบบ ก ข ค ง และ จ

2) การติดตั้งให้ติดตั้งก่อนถึงทางแยกประมาณ 60 ม.

3) ถ้าทางแยกไปโรงพยาบาลนั้นมีการเลี้ยวหรือเปลี่ยนทิศทางที่สับสนให้ติดตั้งแนะนำเพิ่มทุกจุดที่จำเป็นต่อไปจนถึงโรงพยาบาล

4) การเลือกแบบป้ายที่ 2 ก. หรือ 2 ข. ให้พิจารณาตามความเหมาะสม

5) ไม่ต้องติดป้ายแบบที่ 2 ในกรณีดังต่อไปนี้

- ถ้าทางแยกนั้นมีการติดตั้งป้ายบอกจุดหมายปลายทางอยู่แล้ว (ให้ติดแบบที่ 3 แทน)
- ถ้าโรงพยาบาลนั้นๆ ไม่รับรักษาผู้ป่วยบาดเจ็บฉุกเฉิน
- ถ้ามีโรงพยาบาลที่ใหญ่กว่าโรงพยาบาลนั้นในรัศมี 10 กม.

แบบที่ 3 สำหรับติดตั้งก่อนถึงทางแยก

1) ติดตั้งก่อนถึงบริเวณทางแยกที่มีการติดตั้งป้ายบอกจุดหมายปลายทาง

2) การติดตั้งให้ติดตั้งก่อนถึงป้ายเตือนทางแยกประมาณ 100 ม.

3) ไม่ต้องติดตั้งป้ายประเภทที่ 3 ในกรณีดังต่อไปนี้

- ติดตั้งไว้ที่ทางแยกแล้ว
- ถ้าโรงพยาบาลนั้นไม่รับรักษาผู้ป่วยบาดเจ็บฉุกเฉินหรือมีโรงพยาบาลที่ใหญ่กว่าโรงพยาบาลนั้นในรัศมีเกิน 10 กม.

ตารางที่ 4-21 มาตรฐานขนาดหลักและป้ายเสริมของป้ายแนะนำโรงพยาบาล (มิติเป็นเซ็นติเมตร)

ขนาด	สัดส่วนป้ายหลัก	สัดส่วนป้ายประกอบ	หมายเหตุ
ทุกขนาด	60 x 60	—	แบบที่ 1 ก.
		60 x 40	แบบที่ 1 ข.
		50 x 40	แบบที่ 1 ก.
		60 x 40	แบบที่ 1 ข.
		60 x 30	ป้ายประกอบด้านบน } แบบที่ 3
		50 x 40	ป้ายประกอบด้านล่าง } แบบที่ 3

4.3.8 ป้ายทางตัน (น.9)

ลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส พื้นป้ายสีน้ำเงิน เส้นขอบป้ายสีขาว บรรจุสัญลักษณ์เป็นรูปทางเดินรถสิ้นสุดหรือทางตัน เพื่อแสดงให้ผู้ขับขี่ยวดยานทราบว่าทางข้างหน้าสิ้นสุด ไม่สามารถเดินรถต่อไปได้
การติดตั้งป้ายก่อนถึงทางเดินรถสิ้นสุดไม่น้อยกว่า 200 ม. ควรใช้ร่วมกับป้ายแนะนำเส้นทาง

4.3.9 ป้ายสำหรับคนพิการ (น.16)

ลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส พื้นป้ายสีน้ำเงิน เส้นขอบป้ายสีขาว บรรจุสัญลักษณ์เป็นรูปเก้าอี้ล้อเข็นและคนพิการ
ใช้เพื่อแสดงพื้นที่สงวนไว้สำหรับการจอดรถสำหรับคนพิการ
การติดตั้งป้ายให้อยู่ใกล้กับพื้นที่สงวนจองสำหรับคนพิการจอดรถ โดยอาจใช้ร่วมกับป้ายเสริมระบุทิศทาง

4.3.10 ป้ายบริการทั่วไป

ป้ายบริการทั่วไป ใช้เพื่อเป็นข้อมูลแนะนำสถานที่ให้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ กับผู้ขับขี่ยวดยาน เช่น ร้านอาหาร โรงพยาบาล และที่พัก เป็นต้น
ป้ายบริการทั่วไป จะใช้ตัวหนังสือ สัญลักษณ์ และขอบสีขาวบนพื้นป้ายสีฟ้า โดยป้ายอาจเขียนด้วยตัวหนังสือหรือใช้สัญลักษณ์แทนก็ได้แต่ไม่อนุญาตให้ใช้สัญลักษณ์กับตัวหนังสือบนป้ายเดียวกัน โดยอาจใช้ร่วมกับป้ายเสริมหัวลูกศรชี้ทิศทาง
ระยะการติดตั้งป้ายล่วงหน้าไม่ควรเกิน 2 กม. จากป้าย ถึงสถานบริการ และให้ติดตั้งเฉพาะบริเวณที่ผู้ขับขี่สามารถเลี้ยวกลับหรือตรงไปสู่ทางหลวงได้เท่านั้น เพื่อประโยชน์กับผู้ขับขี่ยวดยาน โดยให้พิจารณาตามหลักเกณฑ์ ต่อไปนี้

4.3.10.1 การให้บริการซ่อมรถ (น.31)

เช่น น้ำมัน แก๊ส ควรเป็นไปตามข้อกำหนด ดังนี้

- ให้บริการเกี่ยวกับการซ่อมรถยนต์
- ห้องสุขาที่ทันสมัย และน้ำดื่ม
- เปิดให้บริการทุกวัน วันละ 16 ชม. เป็นอย่างน้อย
- โทรศัพท์สาธารณะ

4.3.10.2 การให้บริการโทรศัพท์สาธารณะ (น.32)

ต้องเปิดให้บริการตลอดสัปดาห์

- ต้องมีจำนวนโทรศัพท์สาธารณะให้บริการอย่างเพียงพอ
- ห้องสุขาที่ทันสมัยและน้ำดื่ม

4.3.10.3 การให้บริการเกี่ยวกับเชื้อเพลิง (น.33)

เช่น น้ำมัน แก๊ส ควรเป็นไปตามข้อกำหนด ดังนี้

- ให้บริการเกี่ยวกับรถยนต์ เช่น แก๊ส น้ำมัน และน้ำ
- ห้องสุขาที่ทันสมัย และน้ำดื่ม
- เปิดให้บริการทุกวัน วันละ 16 ชม. เป็นอย่างน้อย
- โทรศัพท์สาธารณะ

4.3.10.4 การให้บริการค่ายที่พัก (น.34)

ควรเป็นไปตามข้อกำหนด ดังนี้

- เป็นสถานที่ที่ได้รับอนุญาต
- มีที่จอดรถเพียงพอ
- ห้องสุขาที่ทันสมัย และมีบริการน้ำดื่ม

4.3.10.5 การให้บริการร้านอาหาร (น.35)

ควรเป็นไปตามข้อกำหนด ดังนี้

- ได้รับอนุญาตถูกต้องตามกฎหมาย
- บริการสามมื้อต่อวัน เปิดให้บริการอย่างน้อย 6 วันต่อสัปดาห์
- โทรศัพท์สาธารณะ
- ห้องสุขาที่ทันสมัยและน้ำดื่ม

4.3.10.6 การให้บริการที่พักชั่วคราว (น.36)

ควรเป็นไปตามข้อกำหนด ดังนี้

- ได้รับอนุญาตถูกต้องตามกฎหมาย
- ต้องมีจำนวนห้องการให้บริการอย่างเพียงพอ
- โทรศัพท์สาธารณะ
- ห้องสุขาที่ทันสมัยและน้ำดื่ม

ป้ายและการให้บริการควรติดตั้ง ณ ตำแหน่งที่มีประสิทธิผลมากที่สุดระหว่างป้ายแนะนำล่วงหน้าและป้ายชี้ทางออก โดยติดตั้งก่อนหน้าถึงทางออกไปสู่สถานที่ให้บริการ ถ้าระยะทางจากจุดติดตั้ง ป้ายถึงสถานที่ให้บริการไกลมากกว่า 16 กม. ป้ายควรระบุระยะทางไว้ด้านล่างป้ายแนะนำทางออกด้วย

ถ้าบริเวณที่มีข้อจำกัด ไม่สามารถติดตั้งป้ายแนะนำการให้บริการได้มากกว่า 3 ป้าย ก็ให้แยกติดตั้งต่างหาก ถ้าป้ายนั้นมีความจำเป็นสำหรับป้ายบริการที่ติดตั้งเฉพาะช่วงฤดูกาลนั้น ควรเคลื่อนย้ายออกเมื่อเสร็จสิ้นฤดูกาลนั้นๆ แล้ว

4.4 ป้ายแนะนำสถานที่แหล่งท่องเที่ยว (Tourist-Oriented Directional Signs)

4.4.1 บทนำ

ป้ายแสดงสถานที่แหล่งท่องเที่ยวเป็นป้ายที่อำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวผู้ใช้รถใช้ถนนที่ผ่านบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวเกิดความสนใจสามารถเดินทางเข้าไปยังสถานที่ท่องเที่ยวได้ถูกต้อง

4.4.2 ป้ายแสดงสถานที่ท่องเที่ยวตามธรรมชาติ กิจกรรม และแหล่งชุมชน

ป้ายแสดงสถานที่ท่องเที่ยวตามธรรมชาติ กิจกรรม และแหล่งชุมชน (น.36) ลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า พื้นป้ายสีน้ำเงิน มีความยาวเป็นด้านตั้ง มีภาพสัญลักษณ์แสดงถึงธรรมชาติที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวสีน้ำเงิน บรรจุอยู่ในกรอบหน้าต่างสี่เหลี่ยมจัตุรัสที่มีพื้นป้ายสีขาว มีข้อความภาษาไทยและภาษาอังกฤษสีขาว ระบุถึงชื่อสถานที่ท่องเที่ยวใต้ภาพสัญลักษณ์ และมีตัวเลขหรือเครื่องหมายเพื่อแสดงถึงระยะทางหรือทิศทางที่ชี้ไปยังสถานที่ท่องเที่ยว

ให้ติดตั้งป้ายชี้ทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวก่อนถึงทางแยกที่ทางหลวงตัดกันประมาณ 0.5-1 กม. ก่อนการติดตั้งป้ายแสดงสถานที่ท่องเที่ยวให้ขออนุญาตจากกรมทางหลวง เพื่อพิจารณาเป็นรายๆ

ตารางที่ 4-22 มาตรฐานขนาดตัวอักษรภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ของป้ายแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว (มิติเป็นเซ็นติเมตร)

ขนาดที่	สัดส่วน	หน้าต่าง จตุรัส กว้างxยาว	ความสูงของตัวอักษร				ความสูงของตัวเลขชุด E
			ภาษาไทย		ภาษาอังกฤษ		
			บน	ล่าง	บน	ล่าง	
ทุกขนาด	90x120	60x60	10	5	5	5	10

4.4.3 ป้ายแสดงสถานที่ท่องเที่ยวโบราณสถานทางประวัติศาสตร์และศาสนสถาน

ป้ายแสดงสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และศาสนสถาน (น.37) ลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า พื้นป้ายสีขาว มีด้านยาวเป็นด้านตั้ง มีภาพสัญลักษณ์สีขาว แสดงถึงสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และศาสนสถานบรรจุอยู่ในกรอบรูปหน้าต่างสี่เหลี่ยมจัตุรัสที่มีพื้นป้ายสีน้ำตาล ระบุถึงชื่อสถานที่ของโบราณสถานอยู่ใต้ภาพสัญลักษณ์และมีตัวเลขหรือเครื่องหมายเพื่อแสดงถึงระยะทางหรือทิศทางไปสู่สถานที่ของโบราณสถานอยู่ใต้สุด

ให้ติดตั้งป้ายชี้ทางไปโบราณสถานก่อนถึงทางแยกที่ทางหลวงตัดกันประมาณ 0.5-1 กม. โดย

ให้ขอบป้ายห่างจากขอบผิวจราจรไม่น้อยกว่า 0.60 ม. ส่วนความสูงของขอบป้ายด้านล่างจากขอบผิวจราจรให้ถือตาม มาตรฐานการติดตั้งข้อ 1.10.2

โบราณสถานที่อยู่ชิดเขตทางหลวงหรือแยกออกจากทางหลวงให้ติดตั้งป้าย น.37 (ชุด ก) ที่ระยะประมาณ 1 กม. ก่อนถึงสถานที่โบราณสถานหรือทางที่แยกจากทางหลวง และติดตั้งป้าย น.37 (ชุด ข) ที่ระยะ 60 ม. ก่อนถึงจุดเลี้ยวสู่โบราณสถานหรือแยกทางหลวงไป

4.4.4 ป้ายรวมแหล่งท่องเที่ยว

ก) ป้ายแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และศาสนสถานข้างหน้า

ข) ป้ายชี้ทางสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และศาสนสถานข้างหน้า

รูปที่ 4-23 ตัวอย่างป้ายแนะนำที่บอกระยะทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว

ตารางที่ 4-23 มาตรฐานขนาดตัวอักษรภาษาไทยและภาษาอังกฤษของป้ายแนะนำโบราณสถาน (มิติเป็นเซ็นติเมตร)

ขนาดที่	สัดส่วน	หน้าต่าง จตุรัส กว้างฯยาว	ความสูงของตัวอักษร				ความสูงของตัวเลขชุด E
			ภาษาไทย		ภาษาอังกฤษ		
			บน	ล่าง	บน	ล่าง	
ทุกขนาด	90x120	60x60	10	5	5	5	10
	90x120	60x60	10	—	5	—	—
	90x120	60x60	10	—	5	—	—

ป้ายรวมแหล่งท่องเที่ยว (น.38) ลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า พื้นป้ายสีน้ำเงิน เส้นของป้ายสีขาว มีเส้นขีดกลางสีขาวคั่นระหว่างชื่อของแหล่งท่องเที่ยว ขนาดความกว้างของเส้นขีดกลางจะต้องเท่ากันหรือประมาณเท่ากับความกว้างของเส้นขอบป้ายช่องบนสุดของป้ายจะมีข้อความว่า “แหล่งท่องเที่ยว” มีภาษาอังกฤษอยู่ข้างล่างคำว่า “TOURIST ATTRACTION” และมีสัญลักษณ์

รูปตัว “i” แสดงที่รวมแหล่งท่องเที่ยวสีขาวอยู่ในกรอบรูปสี่เหลี่ยมช่องล่างถัดมาในแนวเดียวกันก็มีเส้นขีดกลางสีขาวคั่นบรรจุข้อความระบุถึงแหล่งท่องเที่ยวต่างๆของจังหวัด อำเภอ หรือบริเวณที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ใกล้กันมีเครื่องหมายลูกศรแสดงทิศทางไปสู่แหล่งท่องเที่ยวนั้นๆ และมีสัญลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวสีน้ำเงินอยู่ในกรอบสี่เหลี่ยมจัตุรัสพื้นสีขาวอยู่อีกด้านหนึ่ง สำหรับชื่อแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นโบราณทางประวัติศาสตร์และศาสนสถานให้ใช้สัญลักษณ์สีน้ำตาล

การใช้ป้ายรวมแหล่งท่องเที่ยว

- ให้ใช้เฉพาะเมื่อมีแหล่งท่องเที่ยวหลายๆ แหล่งอยู่ใกล้กัน หรือไปในทิศทางเดียวกัน
- ให้ติดตั้งป้ายรวมแหล่งท่องเที่ยวก่อนถึงทางแยกประมาณ 500 ม. โดยจัดให้มีบริเวณสำหรับหยุดรถเพื่ออ่านป้ายดังกล่าวได้
- ให้ออกแบบป้าย สามารถอ่านได้ในระยะ 50 ม.
- ให้เรียงลำดับบนลงล่างจากระยะทางใกล้ไปหาไกล
- เมื่อก่อนถึงบริเวณปากทางที่แยกเข้าสถานที่ท่องเที่ยว ควรติดตั้งป้ายชี้ทางประกบกันให้เห็นได้ทั้ง 2 ทิศทาง เพื่อเน้นให้ผู้ขับขี่เห็นได้ชัดเจน เพื่อช่วยให้สามารถไปยังจุดหมายปลายทางที่ต้องการได้ถูกต้องยิ่งขึ้น

ตารางที่ 4-24 มาตรฐานขนาดตัวอักษรภาษาไทยและอังกฤษ ของป้ายรวมแหล่งท่องเที่ยว (มิติเป็นเซ็นติเมตร)

ขนาดที่	สัดส่วน	ความสูงของตัวอักษร (ช่องบนสุด)		ความสูงของตัวอักษร (ช่องบนสุด)		สัดส่วนของกรอบรูปสัญลักษณ์(กว้าง*ยาว)
		ไทย	อังกฤษ	ไทย	อังกฤษ	
ทุกขนาด	ยาว*กว้าง	10 (ชุดก)	10 (ชุดD)	10 (ชุดก)	5 (ชุดD)	30*30

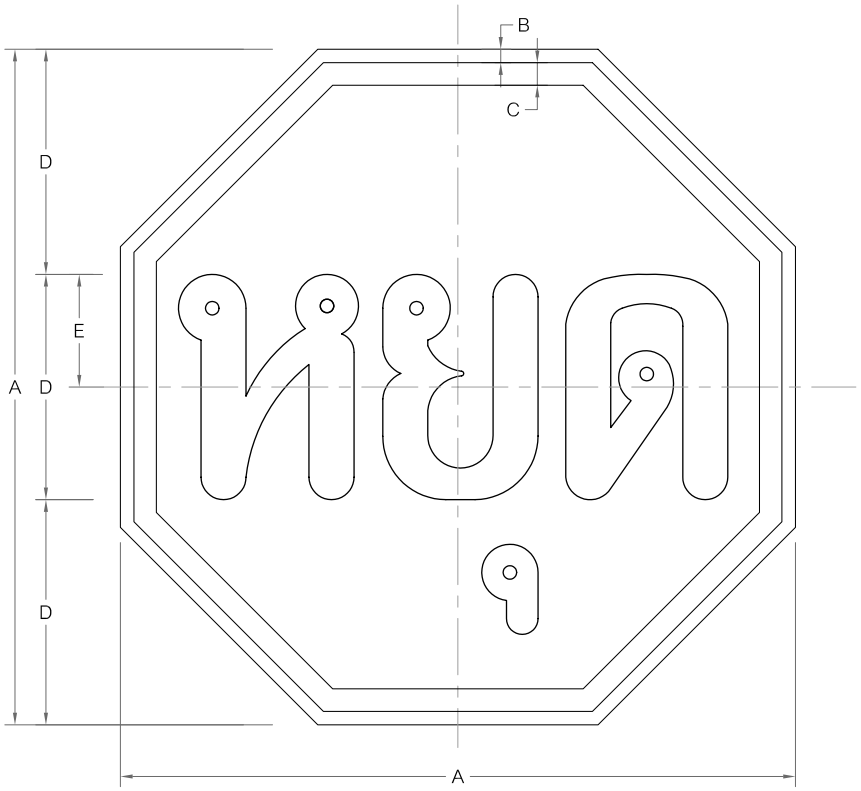
หมายเหตุ 1) ความกว้างของป้ายขึ้นอยู่กับจำนวนสถานที่ของแหล่งท่องเที่ยวที่จะกำหนดไว้ในแผ่นป้าย แต่ต้องไม่เกิน 6 แห่ง

2) ความยาวของป้ายไม่น้อยกว่า 180 ซม. และสามารถเพิ่มความยาวของป้ายได้ครั้งละ 5 ซม. เพื่อให้ได้ระยะห่างตามมาตรฐานที่กำหนด

ภาคผนวก

โครงการมาตรฐานความปลอดภัยการจราจรและขนส่ง

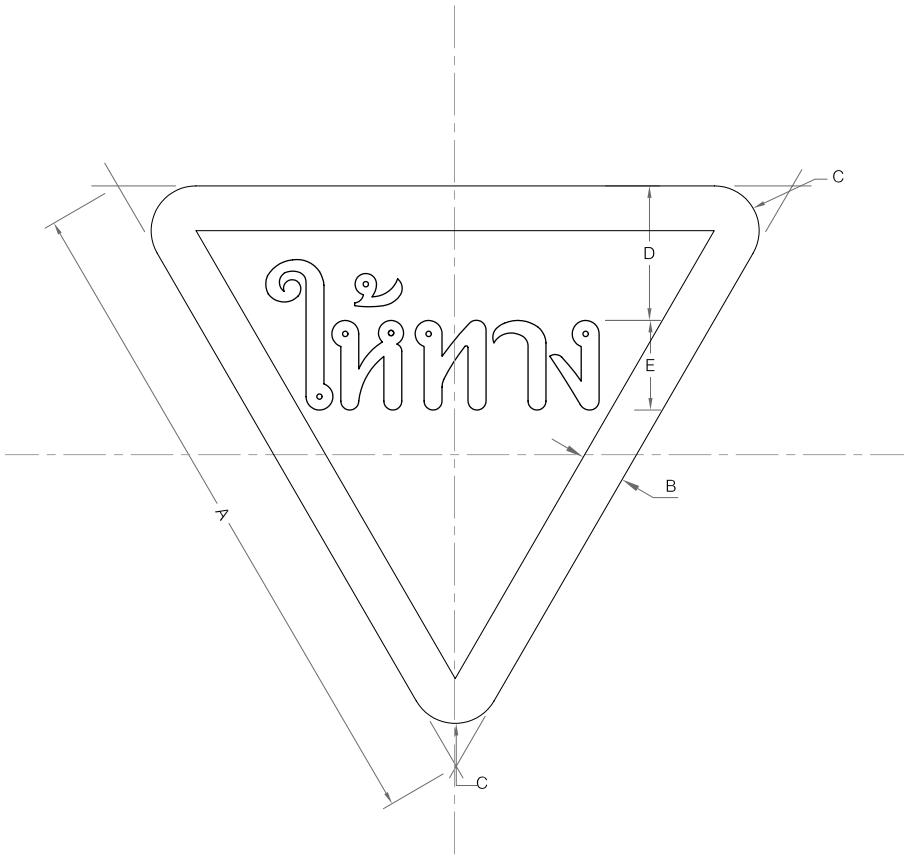
สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) กระทรวงคมนาคม

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร				
	A	B	C	D	E
2	60	1	2	20	10
3	75	1.5	2.5	25	12.5
4	90	2	3	30	15
5	120	2.5	4	40	20

เว้นขอบป้าย	สีแดงสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีแดงสะท้อนแสง
อักษร	สีขาวสะท้อนแสง

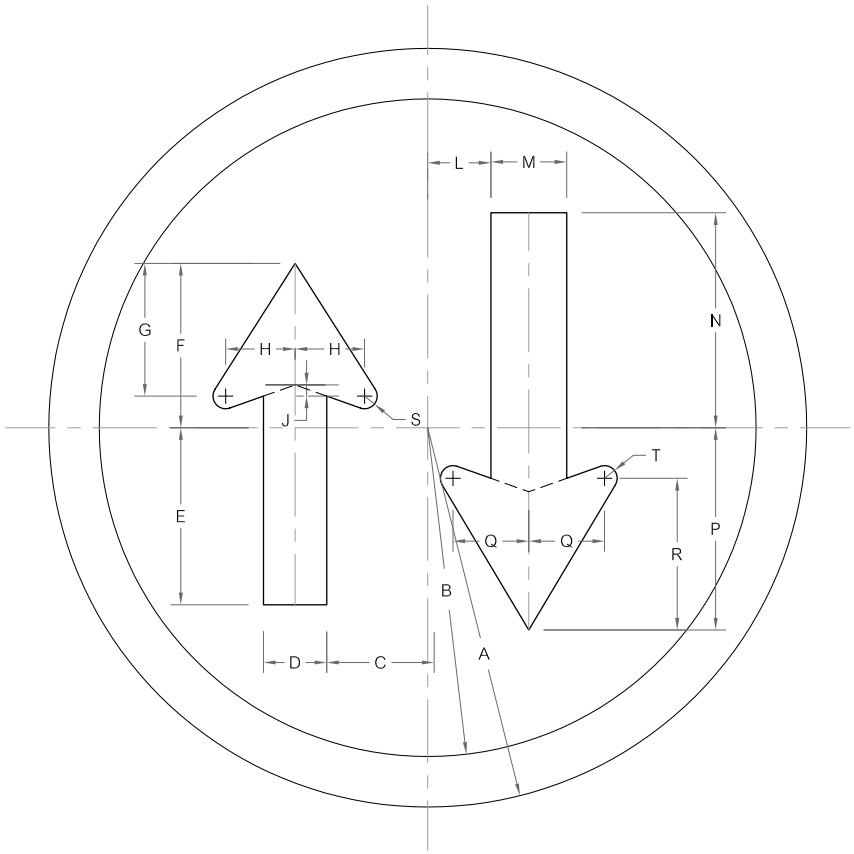
ป้ายบังคับ หยุด (บ.1)

ขนาด ป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร				
	A	B	C	D	E
2	60	4	4	13.25	10
3	75	5	5	13	12
4	90	6	6	20	15
5	120	8	8	26.75	20

เส้นขอบป้าย	สีแดงสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
อักษร	สีดำไม่สะท้อนแสง

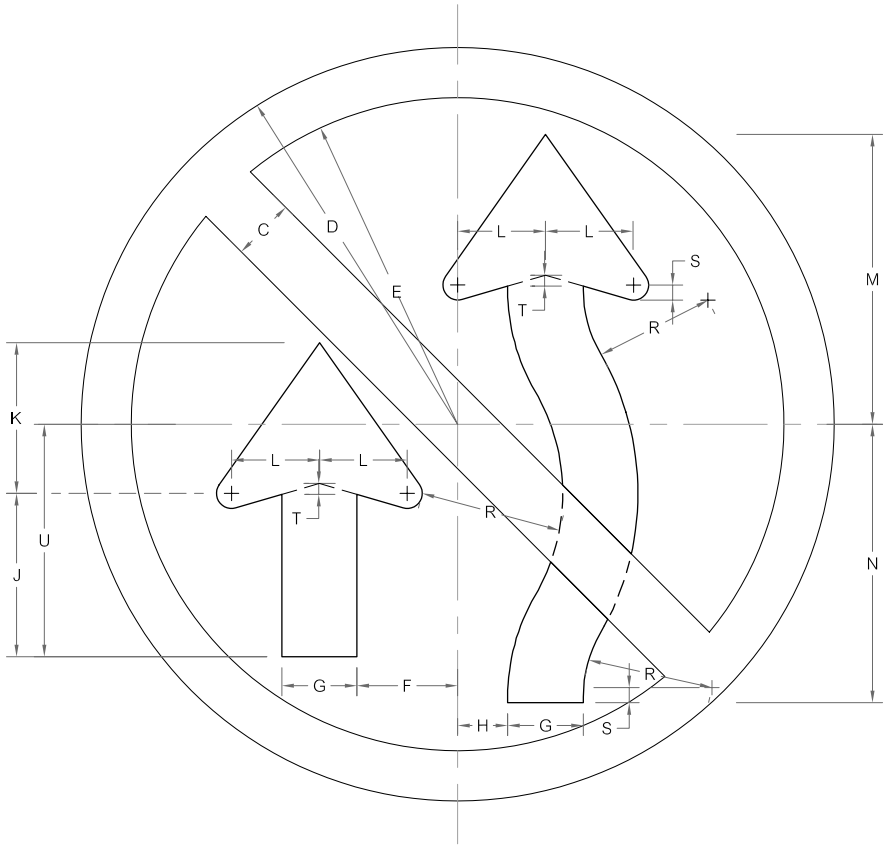
ป้ายบังคับ ให้ทาง (บ.2)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร																
	A	B	C	D	E	F	G	H	J	L	M	N	P	Q	R	S	T
1	22.5	19.5	6	3.75	10.5	9.75	7.5	4.25	0.5	3.75	4.5	12.75	12	5.25	9	0.5	0.5
2	30	26	8	5	14	13	10.5	5.5	0.5	5	6	17	16	6	12	1	1
3	37.5	32.5	10	6	17.5	16	12	7	0.5	6	7.5	21	20	8.5	15	1	1.5
4	45	39	12	7.5	21	19.5	15	8.5	1	7.5	9	25.5	24	10.5	18	1.5	1.5
5	60	52	16	10	28	26	20	11	1.3	10	12	34	32	14	24	2	2

เส้นขอบป้าย	สีแดงสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	ลูกศรทางซ้ายสีแดงสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	ลูกศรทางขวาสีดำไม่สะท้อนแสง

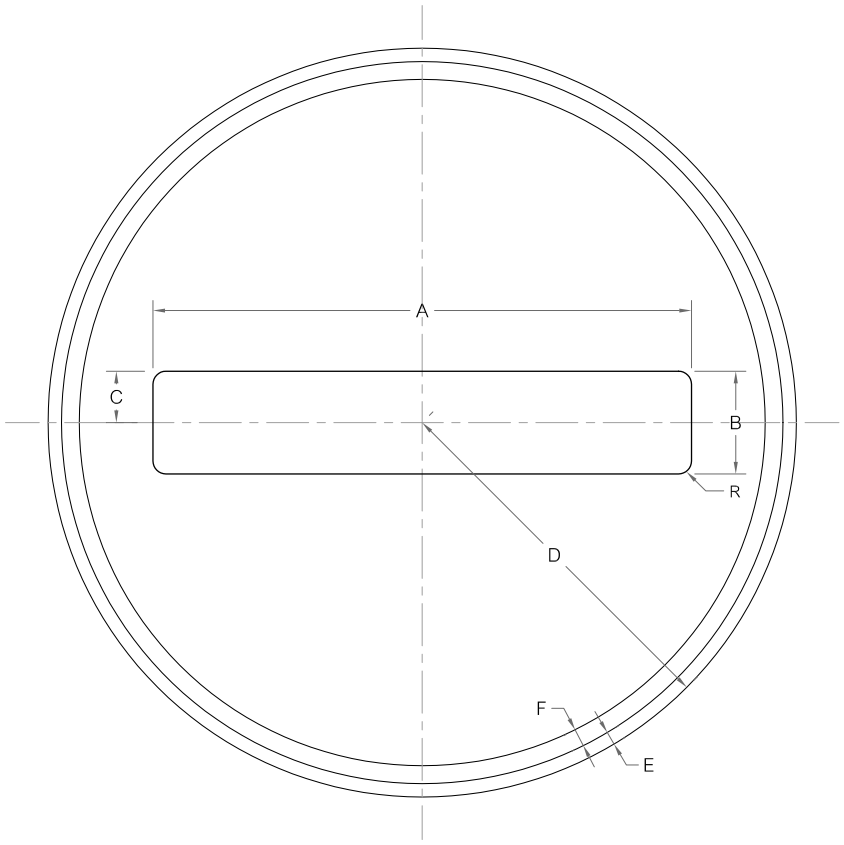
ป้ายบังคับ ให้รถสวนทางมาก่อน (บ.3)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร														
	C	D	E	F	G	H	J	K	L	M	N	R	S	T	U
1	3.5	22.5	19.5	6	4.5	3	8	9	5.25	16	15	8.5	0.75	0.5	12
2	5	30	26	8	6	4	10.5	12	7	21	20	11.3	1	0.5	16
3	6	37.5	32.5	10	7.5	5	13	15	8.5	26	25	14.2	1	1	20
4	7	45	39	12	9	6	16	18	10.5	32	30	17	1.5	1	24
5	9.3	60	52	16	12	8	21	24	14	43	40	22.7	2	1.3	32

เส้นขอบป้ายและเส้นขีดเฉียง — สีแดงสะท้อนแสง
พื้นป้าย — สีขาวสะท้อนแสง
เครื่องหมาย — สีดำไม่สะท้อนแสง

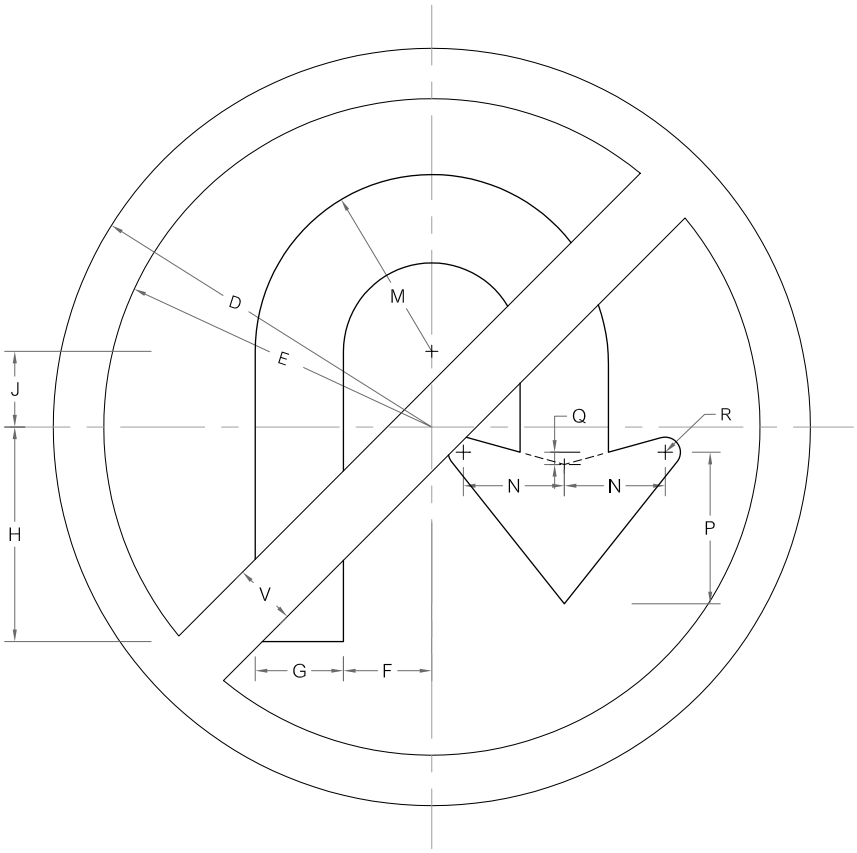
ป้ายบังคับ ห้ามแซง (บ.4)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร						
	A	B	C	D	E	F	R
1	32	6	3	22.5	0.8	1.1	0.8
2	43	8	4	30	1	1.4	1
3	54	10	5	37.5	1.3	1.8	1.3
4	65	12	6	45	1.5	2.1	1.5
5	86	16	8	60	2	2.4	2

เว้นขอบป้าย	สีแดงสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีแดงสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีขาวสะท้อนแสง

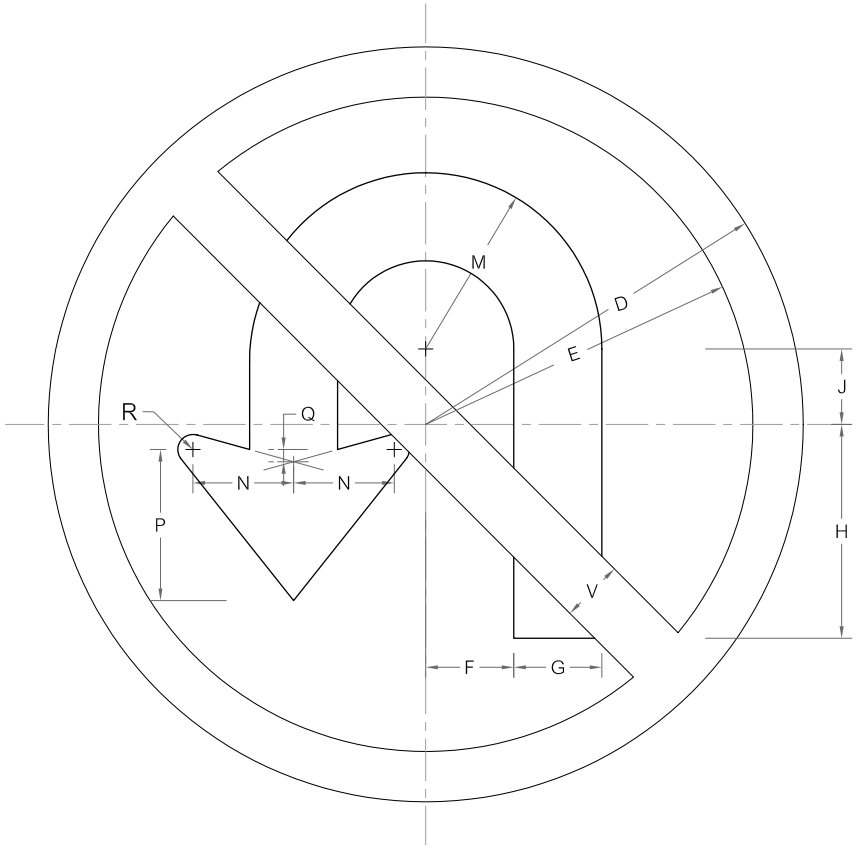
ป้ายบังคับ ห้ามเข้า (บ.5)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร											
	D	E	F	G	H	J	M	N	P	Q	R	V
1	22.5	19.5	5.25	5.25	12.75	4.5	10.5	6	10.5	0.75	1.125	3.75
2	30	26	7	7	17	6	14	8	14	1	1.5	5
3	37.5	32.5	9	9	21	8	18	10.5	18	1	1.5	6
4	45	39	10.5	10.5	25.5	9	21	12	21	1.5	2.25	7.5
5	60	52	14	14	34	12	28	16	28	2	3	10

เส้นขอบป้ายและเส้นขีดเฉียง — สีแดงสะท้อนแสง
พื้นป้าย — สีขาวสะท้อนแสง
เครื่องหมาย — สีดำไม่สะท้อนแสง

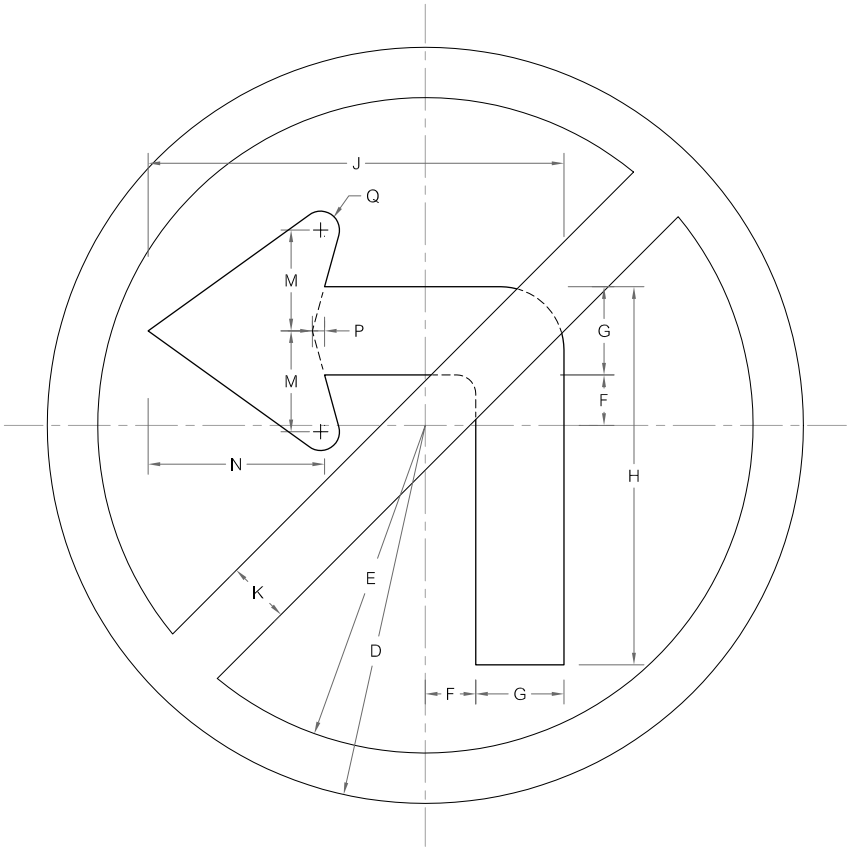
ป้ายบังคับ ห้ามกลับรถไปทางขวา (บ.6)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร											
	D	E	F	G	H	J	M	N	P	Q	R	V
1	22.5	19.5	5.25	5.25	12.75	4.5	10.5	6	10.5	0.75	1.125	3.75
2	30	26	7	7	17	6	14	8	14	1	1.5	5
3	37.5	32.5	9	9	21	8	18	10.5	18	1	1.5	6
4	45	39	10.5	10.5	25.5	9	21	12	21	1.5	2.25	7.5
5	60	52	14	14	34	12	28	16	28	2	3	10

เส้นขอบป้ายและเส้นขีดเฉียง — สีแดงสะท้อนแสง
พื้นป้าย — สีขาวสะท้อนแสง
เครื่องหมาย — สีดำไม่สะท้อนแสง

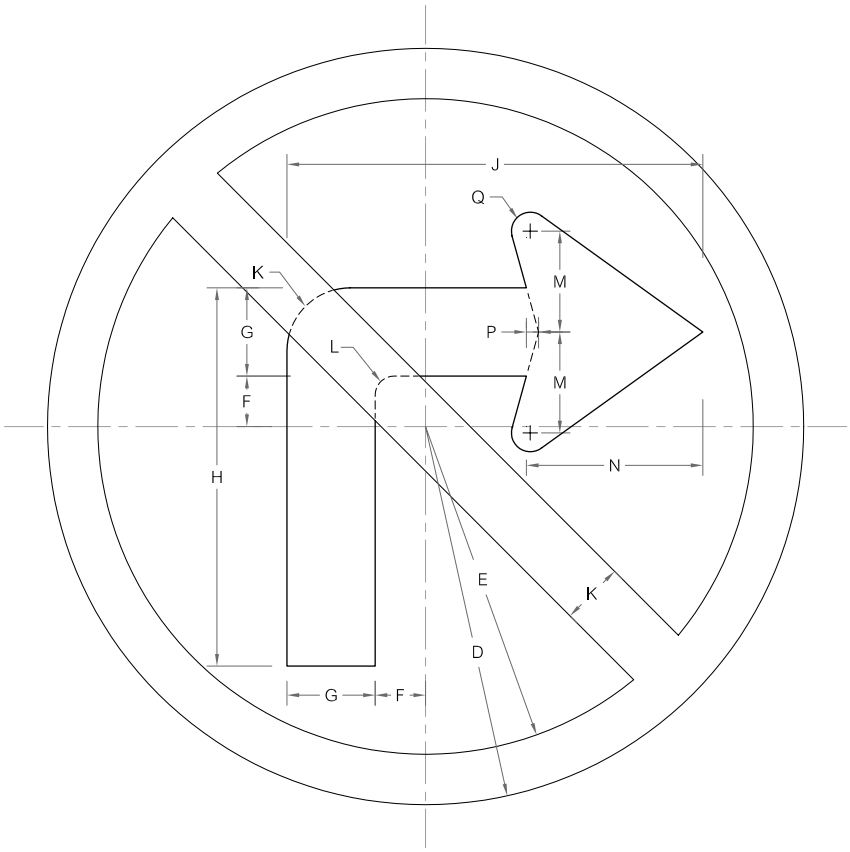
ป้ายบังคับ ห้ามกลับรถไปทางซ้าย (บ.7)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร										
	D	E	F	G	H	J	K	M	N	P	Q
1	22.5	19.5	3	5.25	22.5	24.75	3.75	6	10.5	0.75	1.125
2	30	26	4	7	30	33	5	8	14	1	1.5
3	37.5	32.5	5	9	37.5	41	6	10.5	18	1	1.5
4	45	39	6	10.5	45	49.5	7.5	12	21	1.5	2.25
5	60	52	8	14	60	66	10	16	28	16	3

เส้นขอบป้ายและเส้นขีดเฉียง สีแดงสะท้อนแสง
พื้นป้าย สีขาวสะท้อนแสง
เครื่องหมาย สีดำไม่สะท้อนแสง

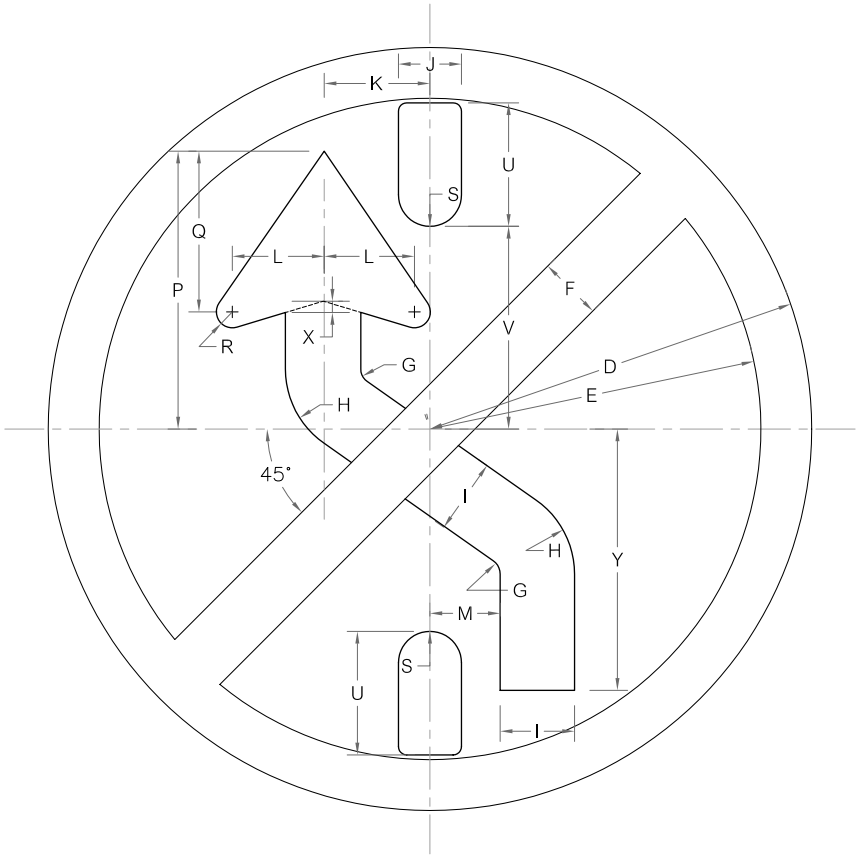
ป้ายบังคับ ห้ามเลี้ยวซ้าย (บ.8)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร											
	D	E	F	G	H	J	K	L	M	N	P	Q
1	22.5	19.5	3	5.25	22.5	24.75	3.75	1.125	6	10.5	0.75	1.125
2	30	26	4	7	30	33	5	1.5	8	14	1	1.5
3	37.5	32.5	5	9	37.5	41	6	2	10.5	18	1	1.5
4	45	39	6	10.5	45	49.5	7.5	2.25	12	21	1.5	2.25
5	60	52	8	14	60	66	10	3	16	28	16	3

เส้นขอบป้ายและเส้นขีดเฉียง	สีแดงสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

ป้ายบังคับ ห้ามเลี้ยวขวา (บ.9)

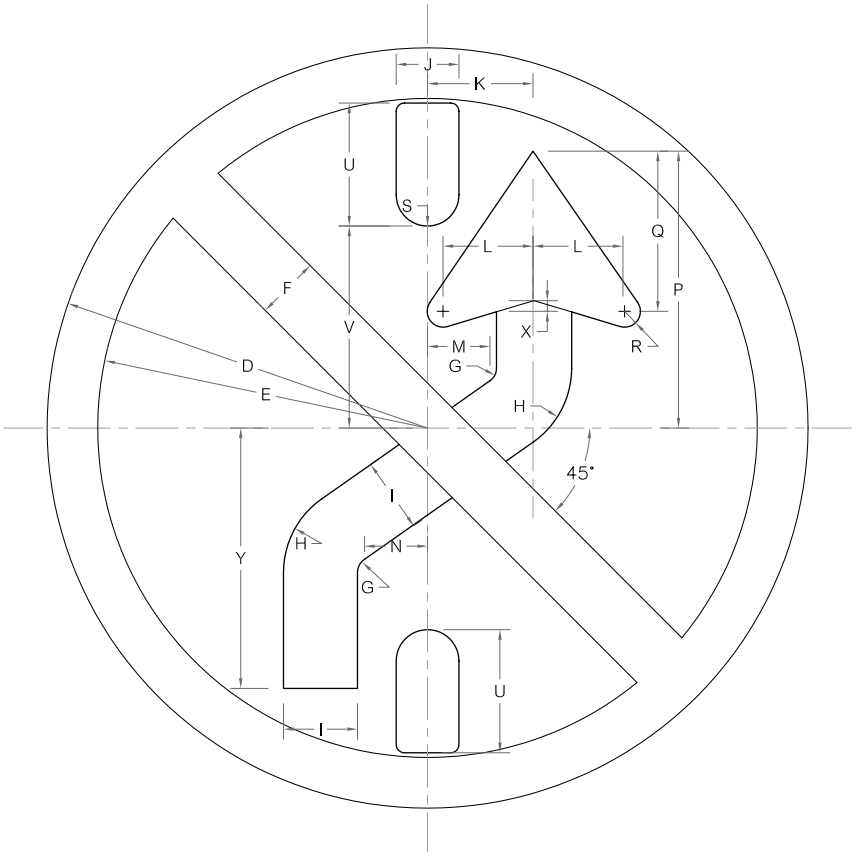

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร																	
	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	P	Q	R	S	U	V	X	Y
1	22.5	19.5	3.75	0.9	5.33	4.5	3.75	6.23	5.33	4.1	16.5	9.45	0.94	1.88	7.28	12	0.6	15.38
2	30	26	5	1.2	7.1	6	5	8.3	7.1	5.5	22	12.6	1.25	2.5	9.7	16	0.8	20.5
3	37.5	32.5	6.25	1.5	8.88	7.5	6.25	10.38	8.88	6.9	27.5	15.75	1.56	3.13	12.13	20	1	25.63
4	45	39	7.5	1.8	10.65	9	7.5	12.45	10.65	8.3	33	18.9	1.88	3.75	14.55	24	1.2	30.75
5	60	52	10	2.4	14.2	12	10	16.6	14.2	11.0	44	25.2	2.5	5	19.4	32	1.6	41

เส้นขอบป้าย และส้นขีดเฉียง
พื้นป้าย
เครื่องหมาย

สีแดงสะท้อนแสง
สีขาวสะท้อนแสง
สีดำไม่สะท้อนแสง

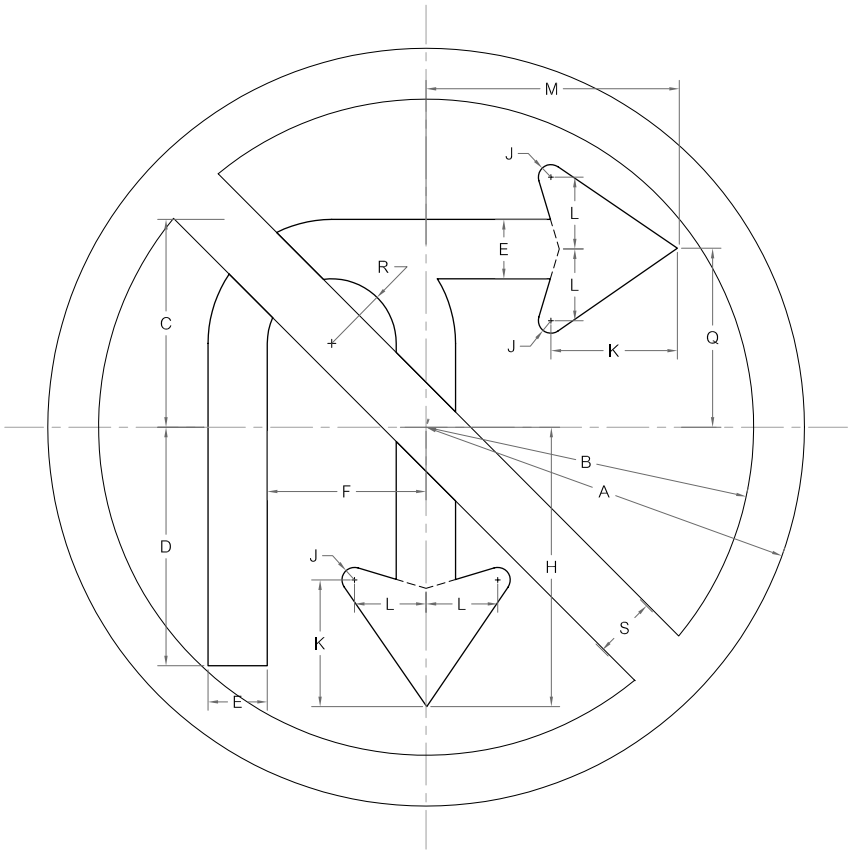
ป้ายบังคับ ห้ามเปลี่ยนช่องเดินรถไปทางซ้าย (บ.10)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร																	
	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	P	Q	R	S	U	V	X	Y
1	22.5	19.5	3.75	0.9	5.33	4.5	3.75	6.23	5.33	4.1	16.5	9.45	0.94	1.88	7.28	12	0.6	15.38
2	30	26	5	1.2	7.1	6	5	8.3	7.1	5.5	22	12.6	1.25	2.5	9.7	16	0.8	20.5
3	37.5	32.5	6.25	1.5	8.88	7.5	6.25	10.38	8.88	6.9	27.5	15.75	1.56	3.13	12.13	20	1	25.63
4	45	39	7.5	1.8	10.65	9	7.5	12.45	10.65	8.3	33	18.9	1.88	3.75	14.55	24	1.2	30.75
5	60	52	10	2.4	14.2	12	10	16.6	14.2	11	44	25.2	2.5	5	19.4	32	1.6	41

เส้นขอบป้ายและส้นขีดเฉียง — สีแดงสะท้อนแสง
พื้นป้าย — สีขาวสะท้อนแสง
เครื่องหมาย — สีดำไม่สะท้อนแสง

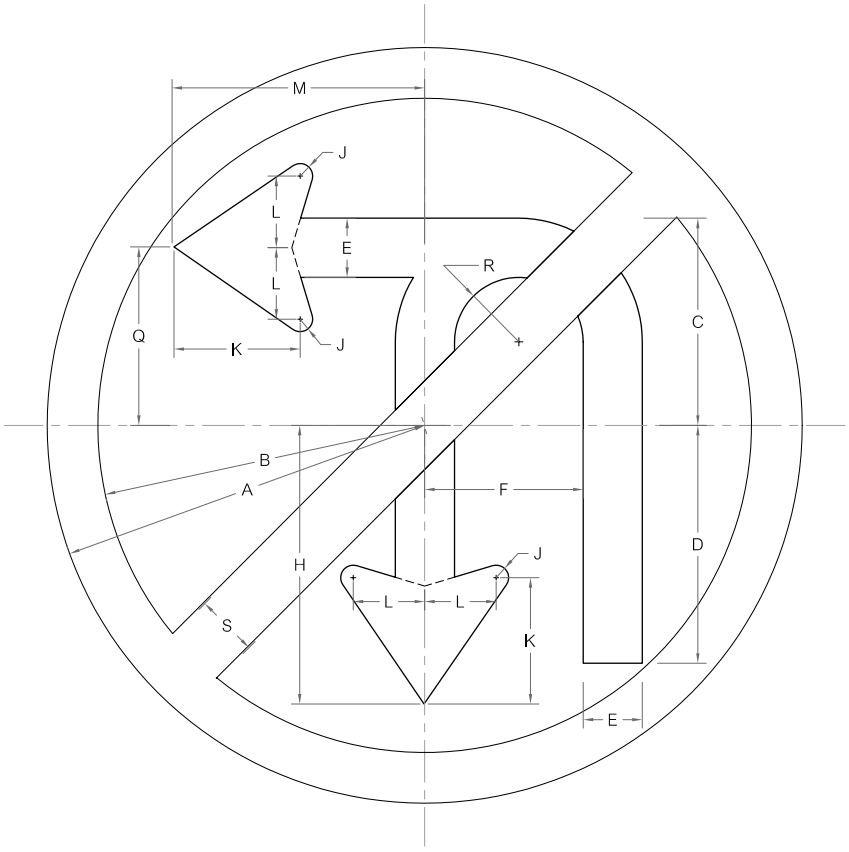
ป้ายบังคับ ห้ามเปลี่ยนช่องเดินรถไปทางขวา (บ.11)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร													
	A	B	C	D	E	F	H	J	K	L	M	Q	R	S
1	22.5	19.5	12.3	14	3.5	9.25	16.5	0.75	7.5	4.25	15.25	10.5	3.75	3.75
2	30	26	16.3	18.67	4.67	12.33	22	1	10	5.67	20.33	14	5	5
3	37.5	32.5	20.4	23.3	5.83	15.4	27.5	1.25	12.5	7.08	25.4	17.5	6.25	6.25
4	45	39	24.5	28	7	18.5	33	1.5	15	8.5	30.5	21	7.5	7.5
5	60	52	32.7	37.32	9.33	24.66	44	2	20	11.33	40.66	28	10	10

เส้นขอบป้ายและเส้นขีดเฉียง — สีแดงสะท้อนแสง
พื้นป้าย — สีขาวสะท้อนแสง
เครื่องหมาย — สีดำไม่สะท้อนแสง

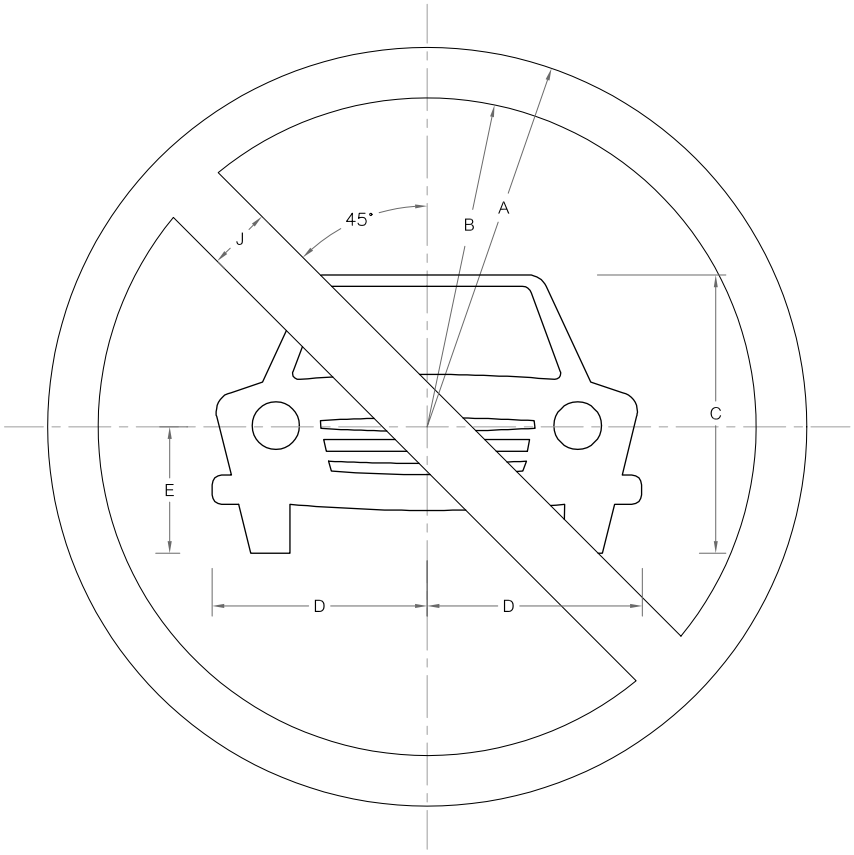
ป้ายบังคับ ห้ามเลี้ยวขวาหรือกลับรถ (บ.12)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร													
	A	B	C	D	E	F	H	J	K	L	M	Q	R	S
1	22.5	19.5	12.3	14	3.5	9.25	16.5	0.75	7.5	4.25	15.25	10.5	3.75	3.75
2	30	26	16.3	18.67	4.67	12.33	22	1	10	5.67	20.33	14	5	5
3	37.5	32.5	20.4	23.3	5.83	15.4	27.5	1.25	12.5	7.08	25.4	17.5	6.25	6.25
4	45	39	24.5	28	7	18.5	33	1.5	15	8.5	30.5	21	7.5	7.5
5	60	52	32.7	37.32	9.33	24.66	44	2	20	11.33	40.66	28	10	10

เส้นขอบป้ายและเส้นขีดเฉียง — สีแดงสะท้อนแสง
พื้นป้าย — สีขาวสะท้อนแสง
เครื่องหมาย — สีดำไม่สะท้อนแสง

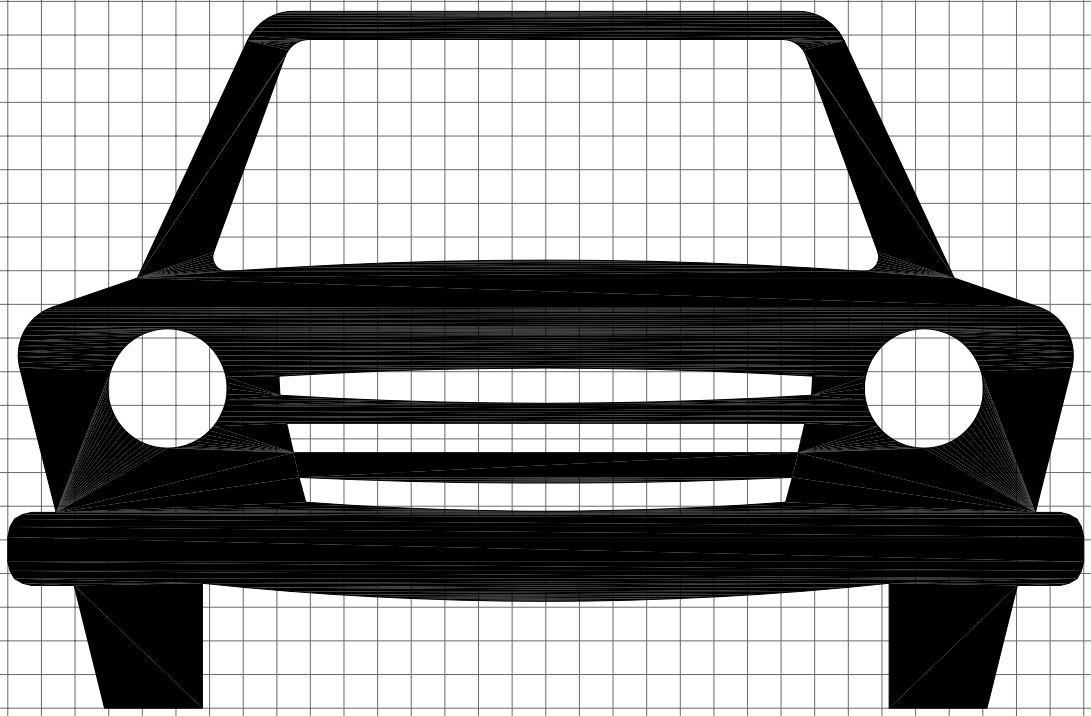
ป้ายบังคับ ห้ามเลี้ยวซ้ายหรือกลับรถ (บ.13)

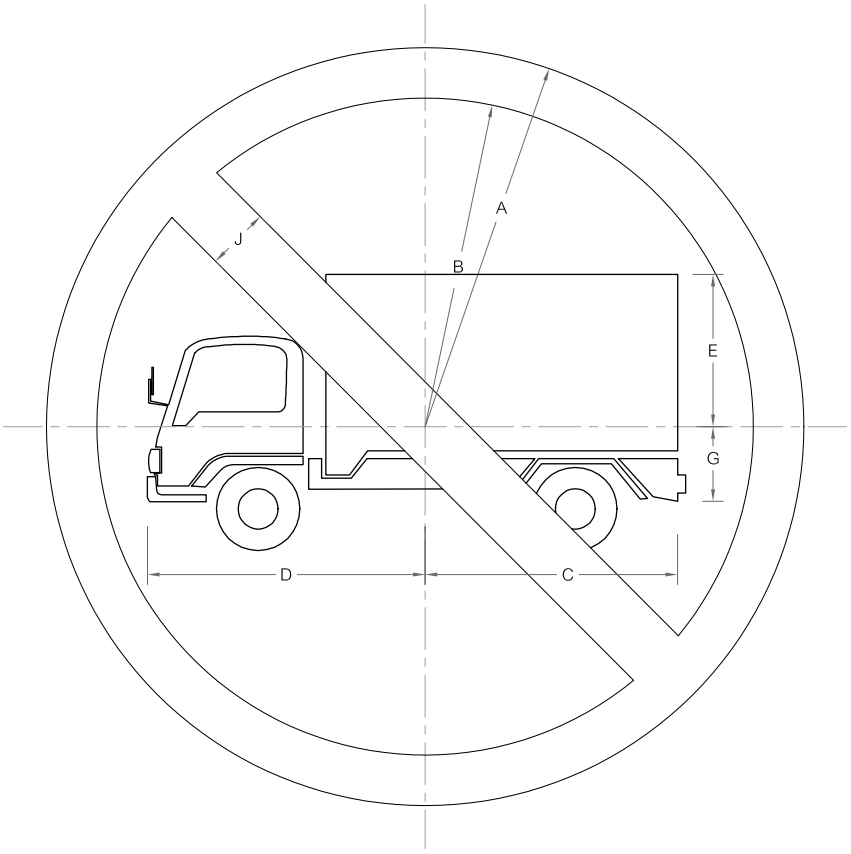

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร					
	A	B	C	D	E	J
1	22.5	19.5	16.5	12.75	7.5	3.75
2	30	26	22	17	10	5
3	37.5	32.5	27.5	21	12.5	6
4	45	39	33	25.5	15	7.5
5	60	52	44	34	20	10

เส้นขอบป้ายและเส้นขีดเฉียง สีแดงสะท้อนแสง
พื้นป้าย สีขาวสะท้อนแสง
เครื่องหมาย สีดำไม่สะท้อนแสง

ป้ายบังคับ ห้ามรถยนต์ (บ.14)

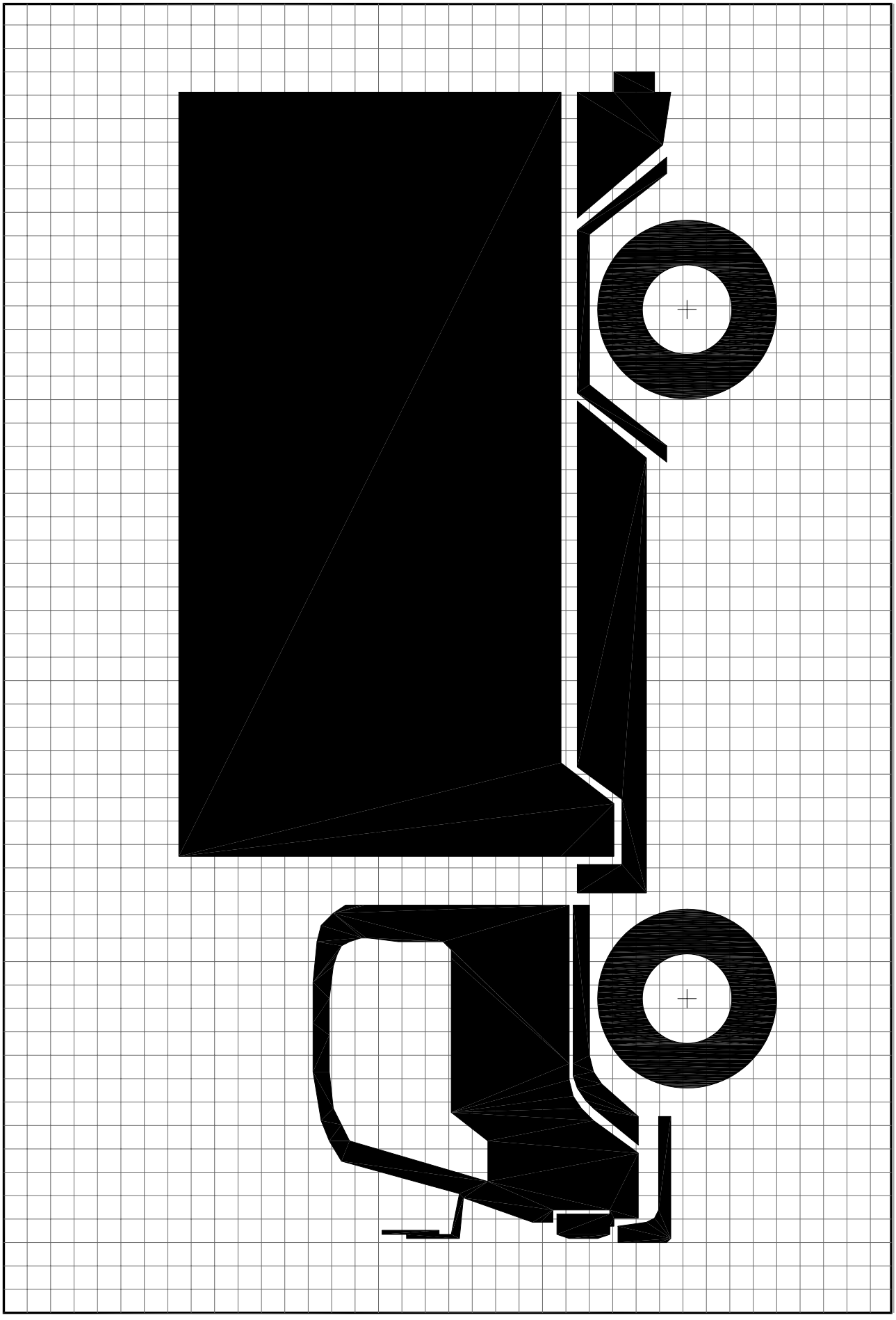

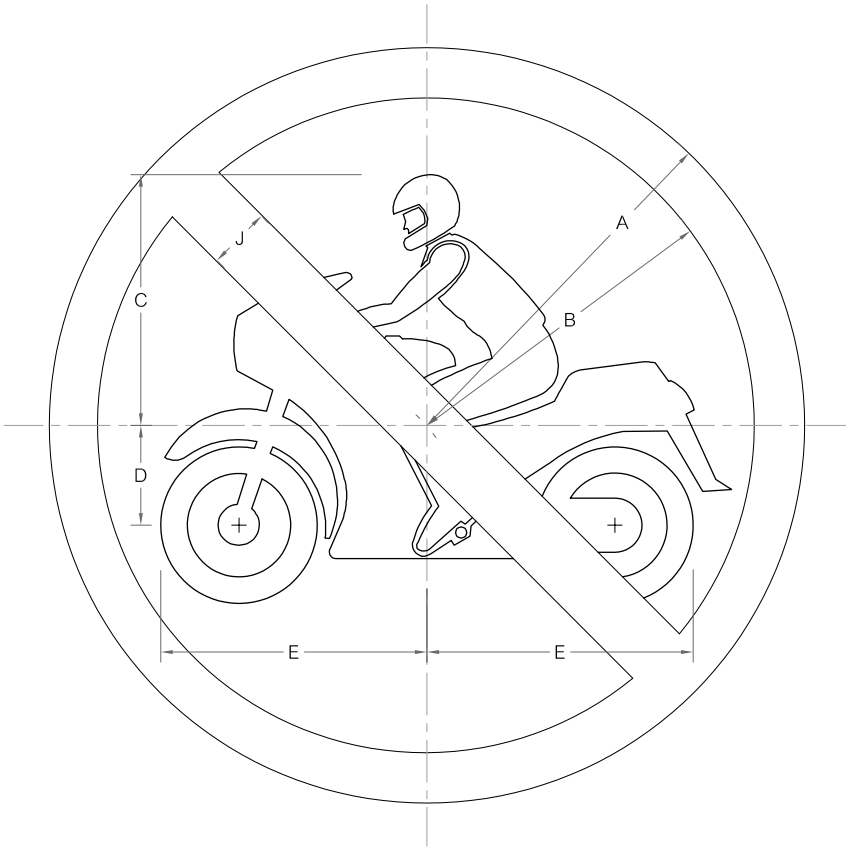

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร						
	A	B	C	D	E	G	J
1	22.5	19.5	16.5	15	9.0	4.5	3.75
2	30	26	20	22	12.0	6.0	5
3	37.5	32.5	25	27.5	15.0	7.5	6
4	45	39	30	33	18	9	7.5
5	60	52	40	44	24.0	12.0	10

เส้นขอบป้ายและเส้นขีดเฉียง สีแดงสะท้อนแสง
พื้นป้าย สีขาวสะท้อนแสง
เครื่องหมาย สีดำไม่สะท้อนแสง

ป้ายบังคับ ห้ามรถบรรทุก (บ.15)

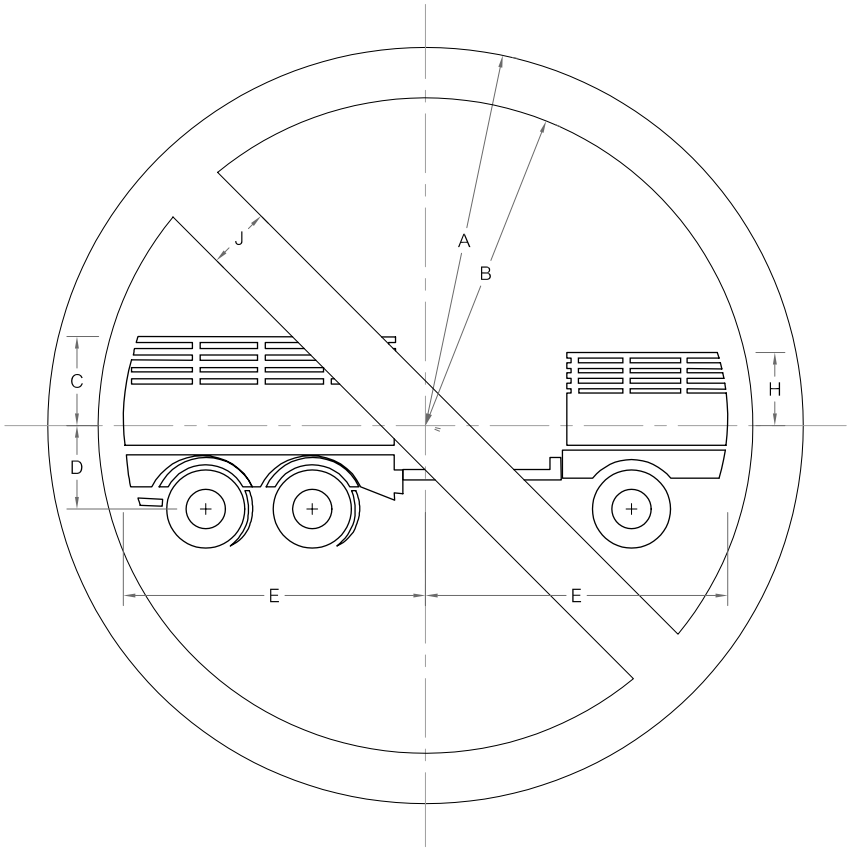

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร					
	A	B	C	D	E	J
1	22.5	19.5	15	6	15.9	3.75
2	30	26	20	8	21.1	5
3	37.5	32.5	25	10	26.4	6
4	45	39	30	12	31.7	7.5
5	60	52	40	16	42.3	10

เส้นขอบป้ายและเส้นขีดเฉียง — สีแดงสะท้อนแสง
พื้นป้าย — สีขาวสะท้อนแสง
เครื่องหมาย — สีดำไม่สะท้อนแสง

ป้ายบังคับ ห้ามรถจักรยานยนต์ (บ.16)

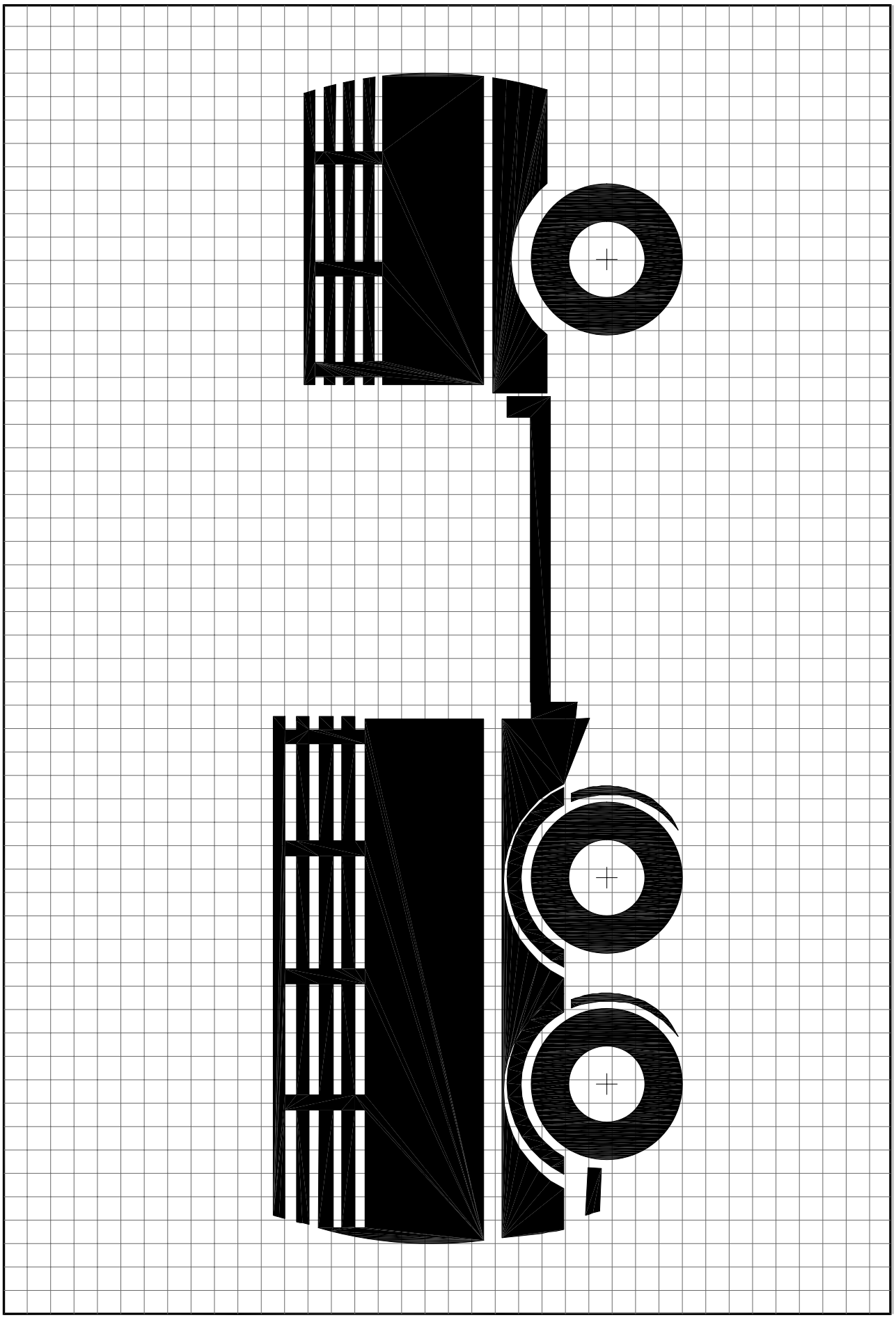

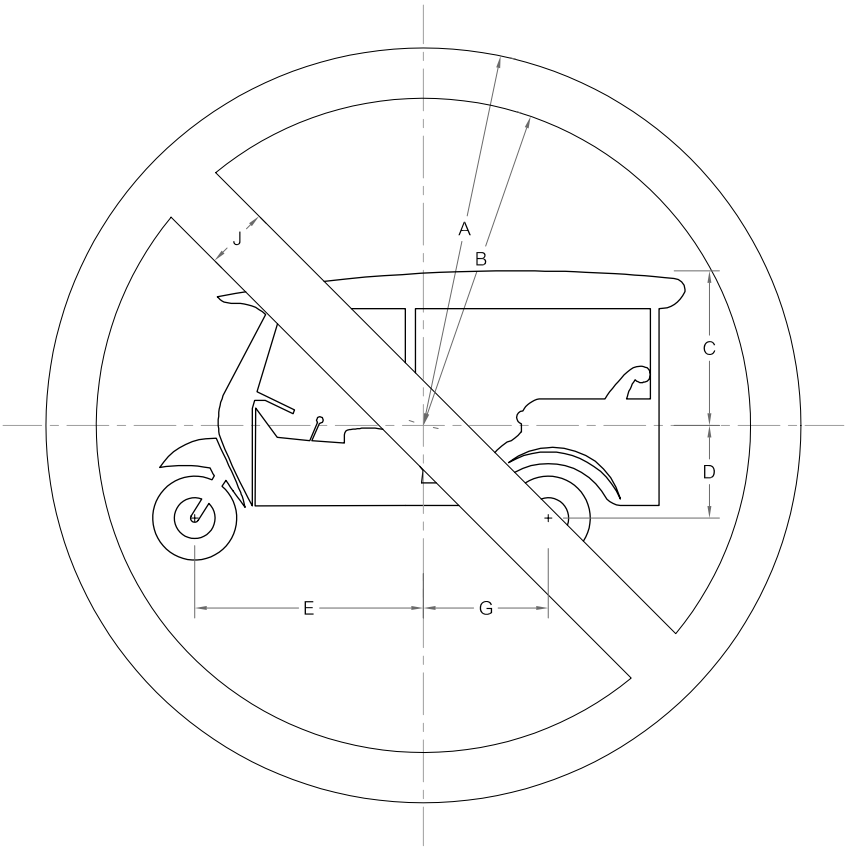

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร						
	A	B	C	D	E	H	J
1	22.5	19.5	5.3	5	18	4.4	3.75
2	30	26	7.1	6.6	24	5.8	5
3	37.5	32.5	8.8	8.3	30	7.3	6
4	45	39	10.6	9.93	36	8.7	7.5
5	60	52	14.1	13.2	48	11.6	10

เส้นขอบป้ายและเส้นขีดเฉียง สีแดงสะท้อนแสง
พื้นป้าย สีขาวสะท้อนแสง
เครื่องหมาย สีดำไม่สะท้อนแสง

ป้ายบังคับ ห้ามรถพ่วง (บ.17)

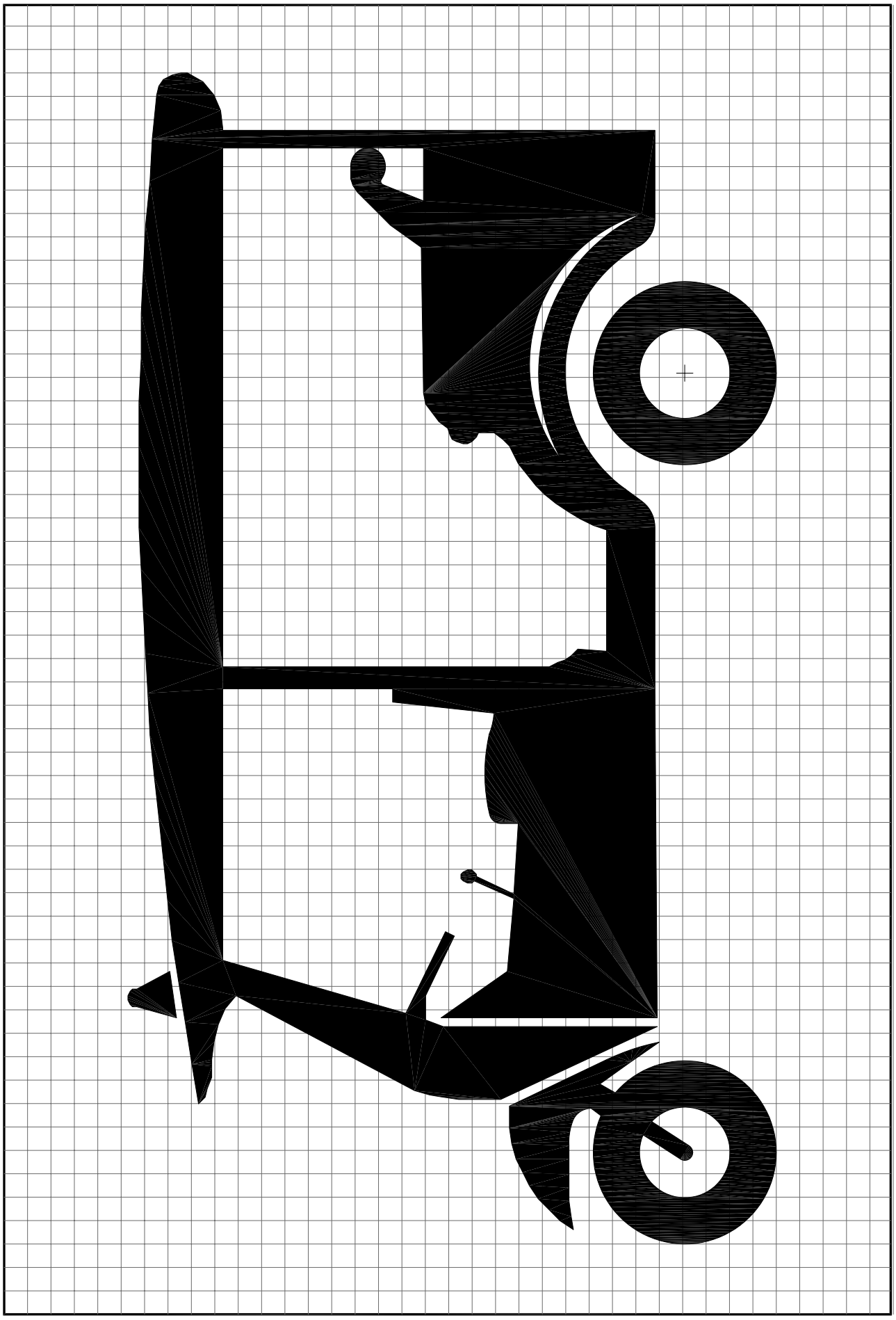

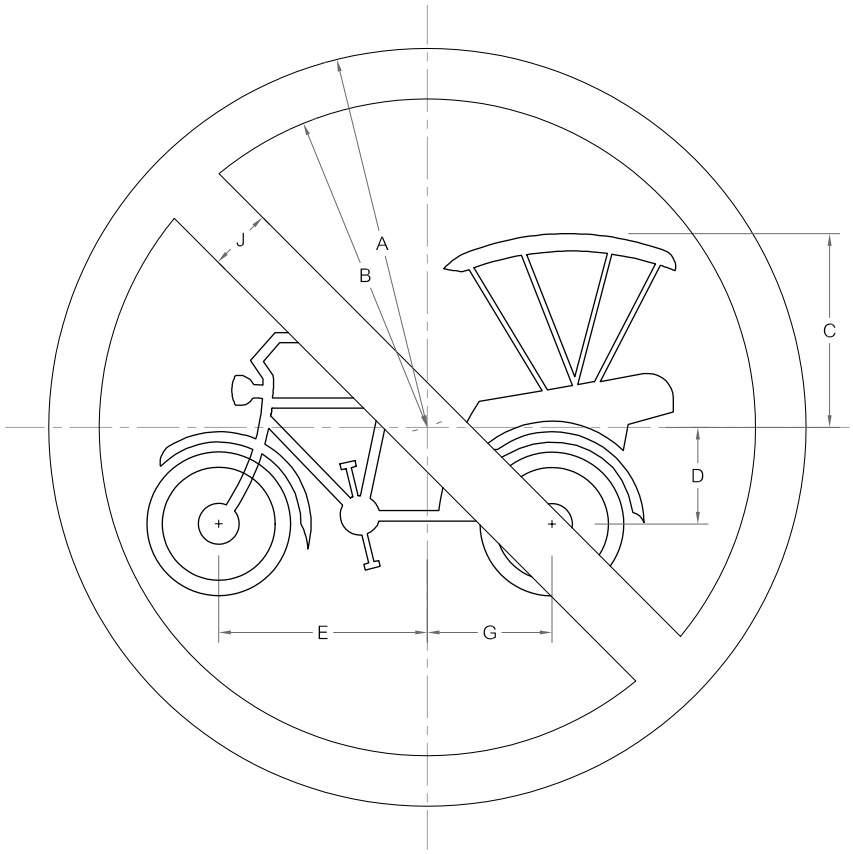

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร						
	A	B	C	D	E	G	J
1	22.5	19.5	9.2	5.5	13.6	7.4	3.75
2	30	26	12.3	7.4	18.2	9.9	5
3	37.5	32.5	15.4	9.2	22.7	12.4	6
4	45	39	18.43	11.05	27.27	14.88	7.5
5	60	52	24.6	14.7	36.4	19.8	10

เส้นขอบป้ายและเส้นขีดเฉียง สีแดงสะท้อนแสง
พื้นป้าย สีขาวสะท้อนแสง
เครื่องหมาย สีดำไม่สะท้อนแสง

ป้ายบังคับ ห้ามรถยนต์สามล้อ (บ.18)

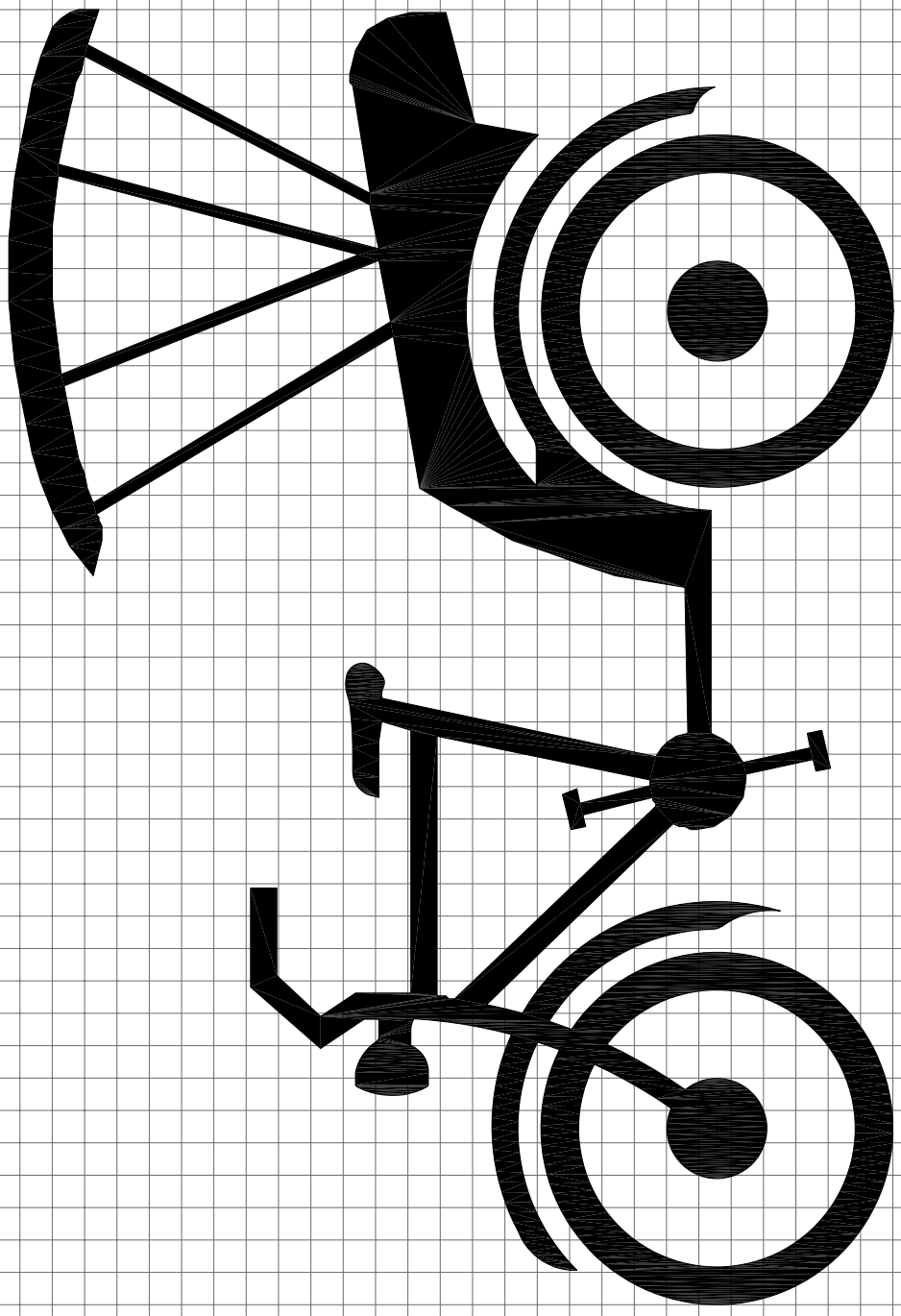

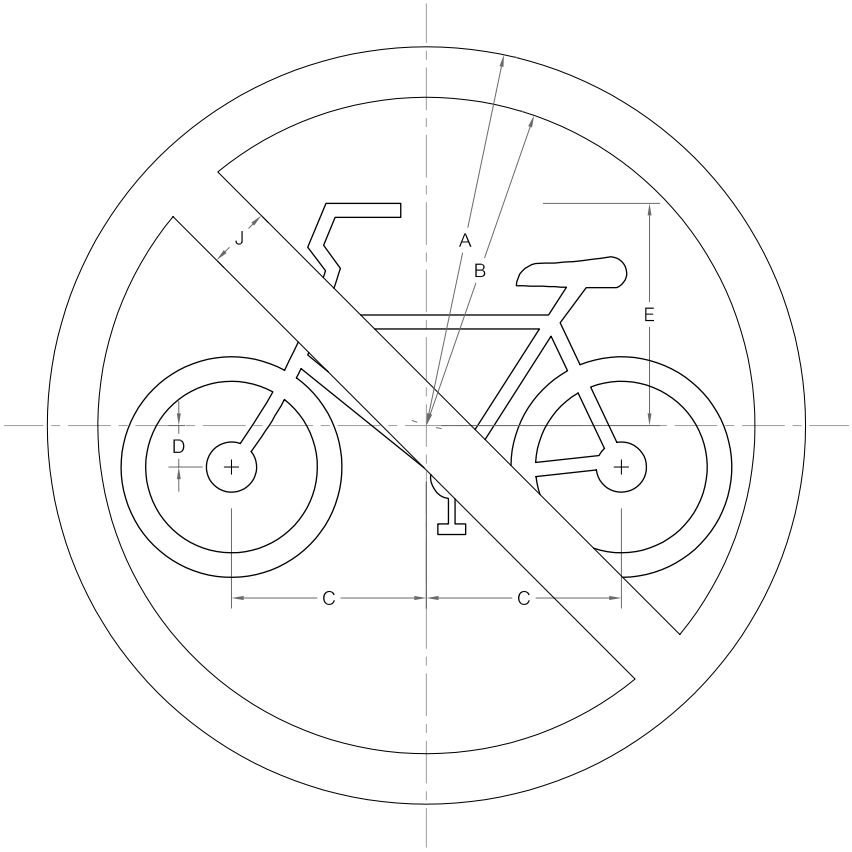

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร						
	A	B	C	D	E	G	J
1	22.5	19.5	11.5	5.8	12.5	7.5	3.75
2	30	26	15.3	7.7	16.7	10	5
3	37.5	32.5	19.2	9.6	20.8	12.5	6
4	45	39	23	11.5	25	15	7.5
5	60	52	30.7	15.3	33.3	20	10

เส้นขอบป้ายและเส้นขีดเฉียง — สีแดงสะท้อนแสง
พื้นป้าย — สีขาวสะท้อนแสง
เครื่องหมาย — สีดำไม่สะท้อนแสง

ป้ายบังคับ ห้ามรถสามล้อ (บ.19)

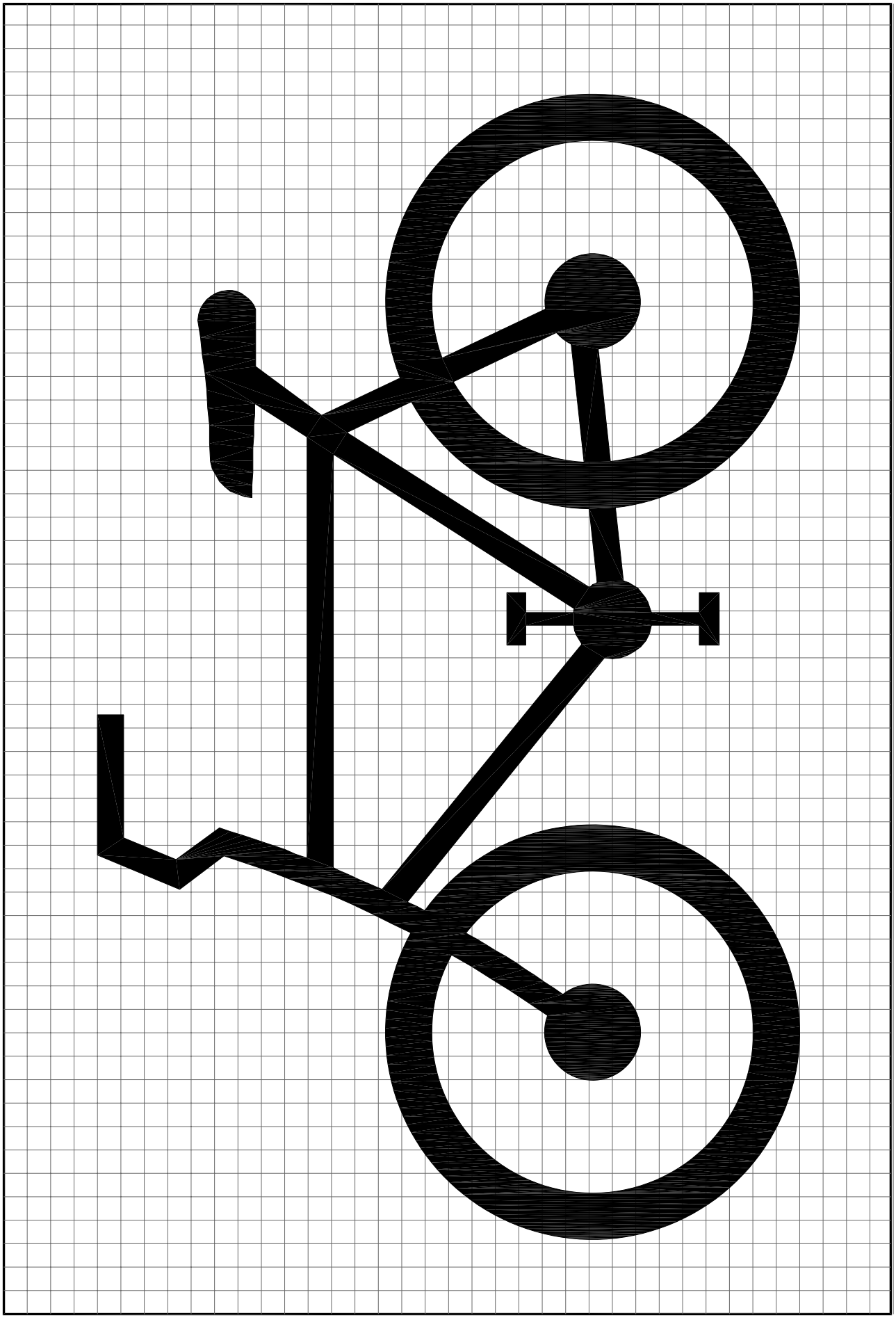

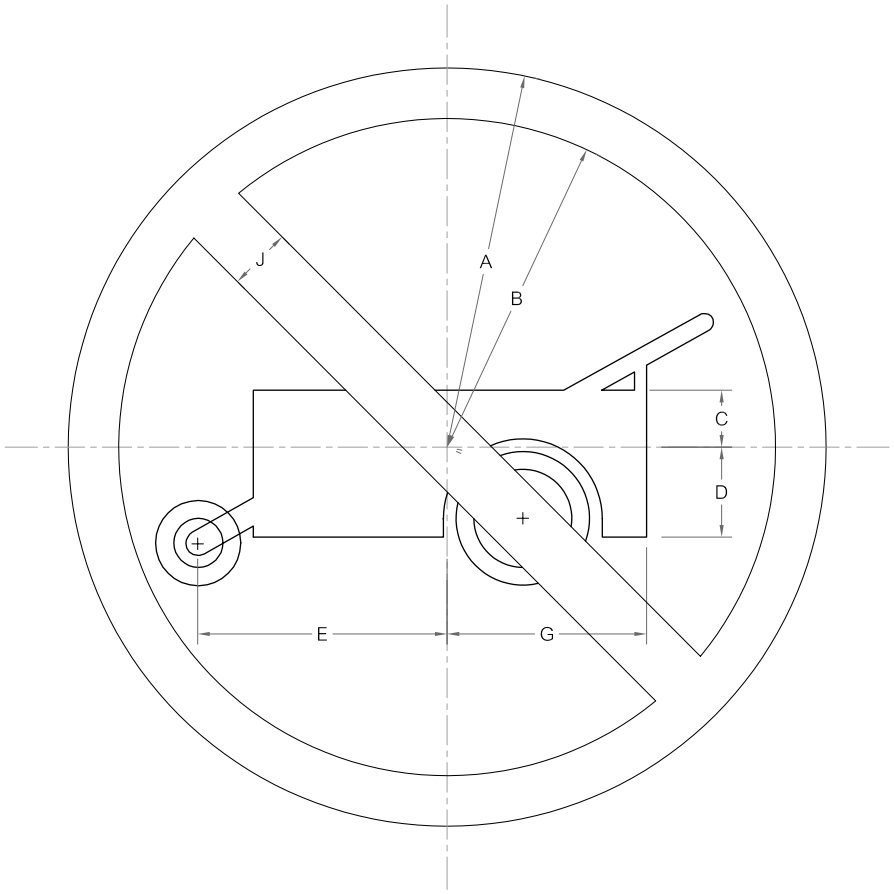

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร					
	A	B	C	D	E	J
1	22.5	19.5	11.6	2.5	13.2	3.75
2	30	26	15.4	3.3	17.6	5
3	37.5	32.5	19.3	4.2	22	6
4	45	39	23.14	5	26.4	7.5
5	60	52	30.9	6.7	35.2	10

เส้นขอบป้ายและเส้นขีดเฉียง สีแดงสะท้อนแสง
พื้นป้าย สีขาวสะท้อนแสง
เครื่องหมาย สีดำไม่สะท้อนแสง

ป้ายบังคับ ห้ามรถจักรยาน (บ.20)

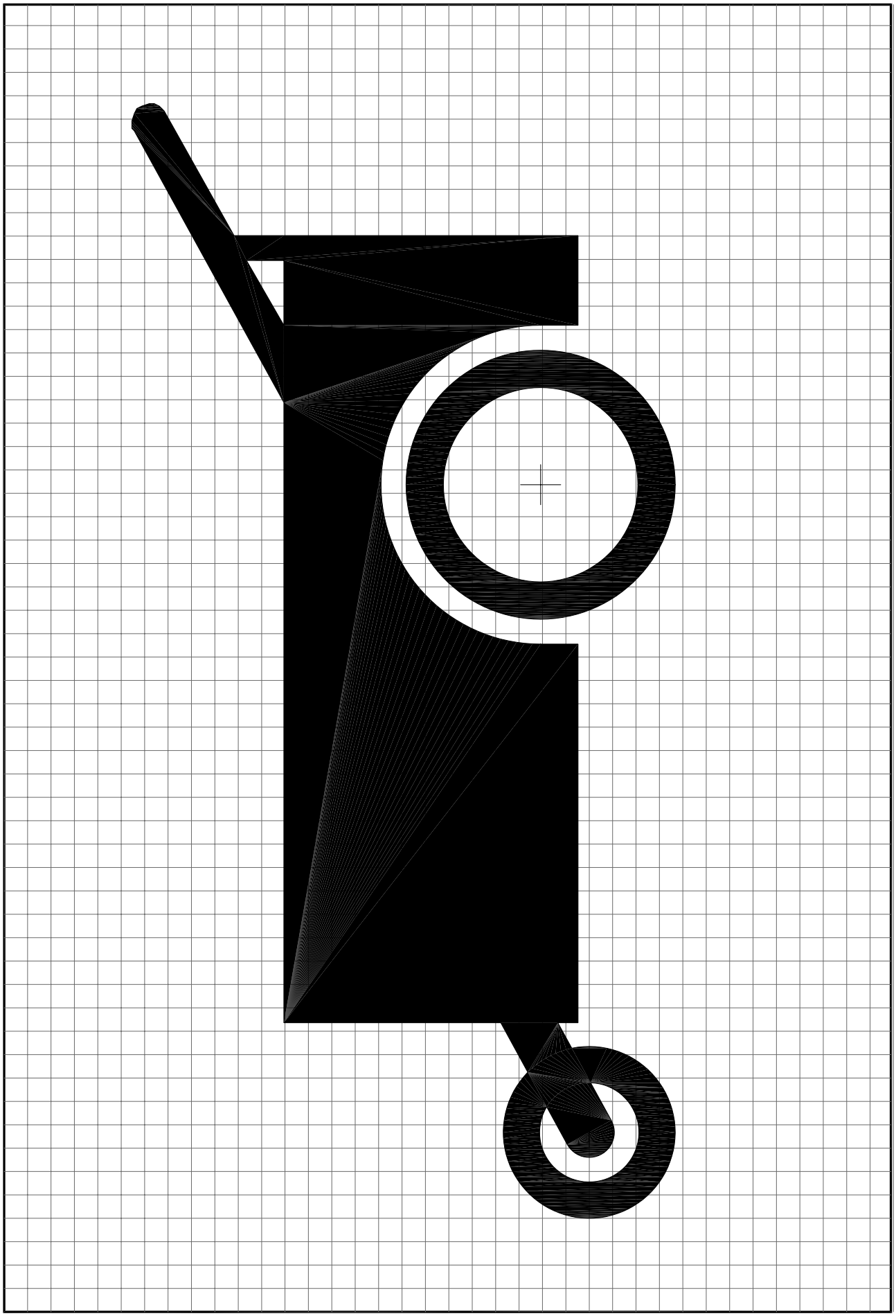

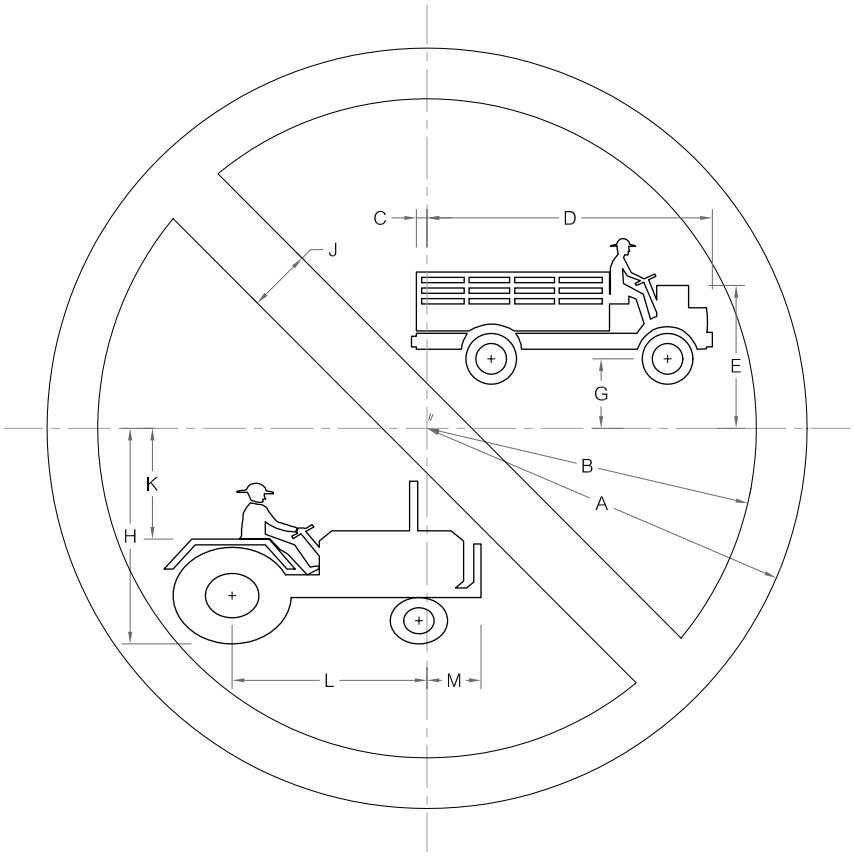

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร						
	A	B	C	D	E	G	J
1	22.5	19.5	3.35	5.35	14.75	11.85	3.75
2	30	26	4.5	7	19.75	15.8	5
3	37.5	32.5	5.6	9	24.65	19.75	6.25
4	45	39	6.75	10.7	29.6	23.7	7.5
5	60	52	9	14.25	39.5	31.6	10

เส้นขอบป้ายและเส้นขีดเฉียง สีแดงสะท้อนแสง
พื้นป้าย สีขาวสะท้อนแสง
เครื่องหมาย สีดำไม่สะท้อนแสง

ป้ายบังคับ ห้ามล้อเลื่อนลากเข็น (บ.21)

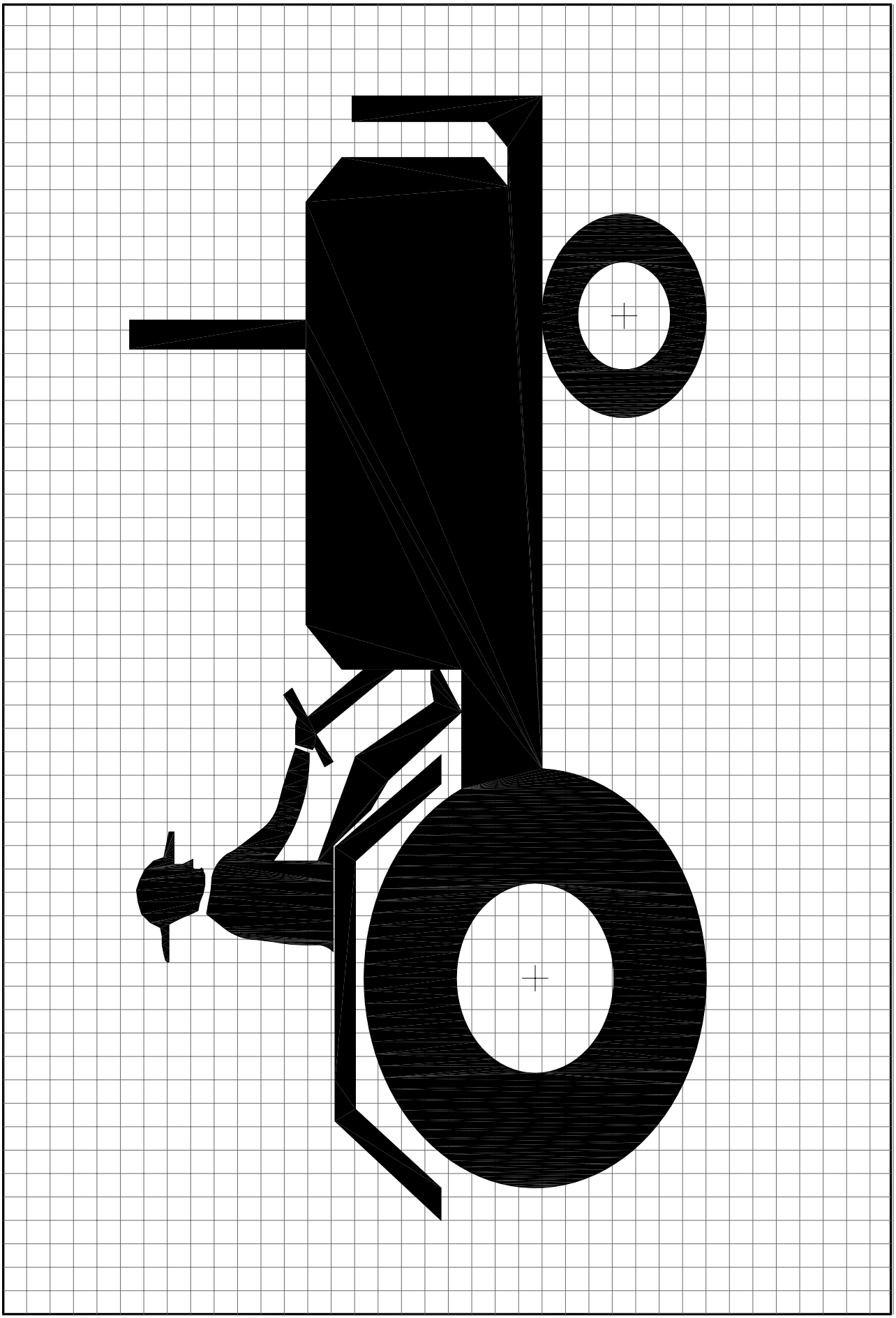

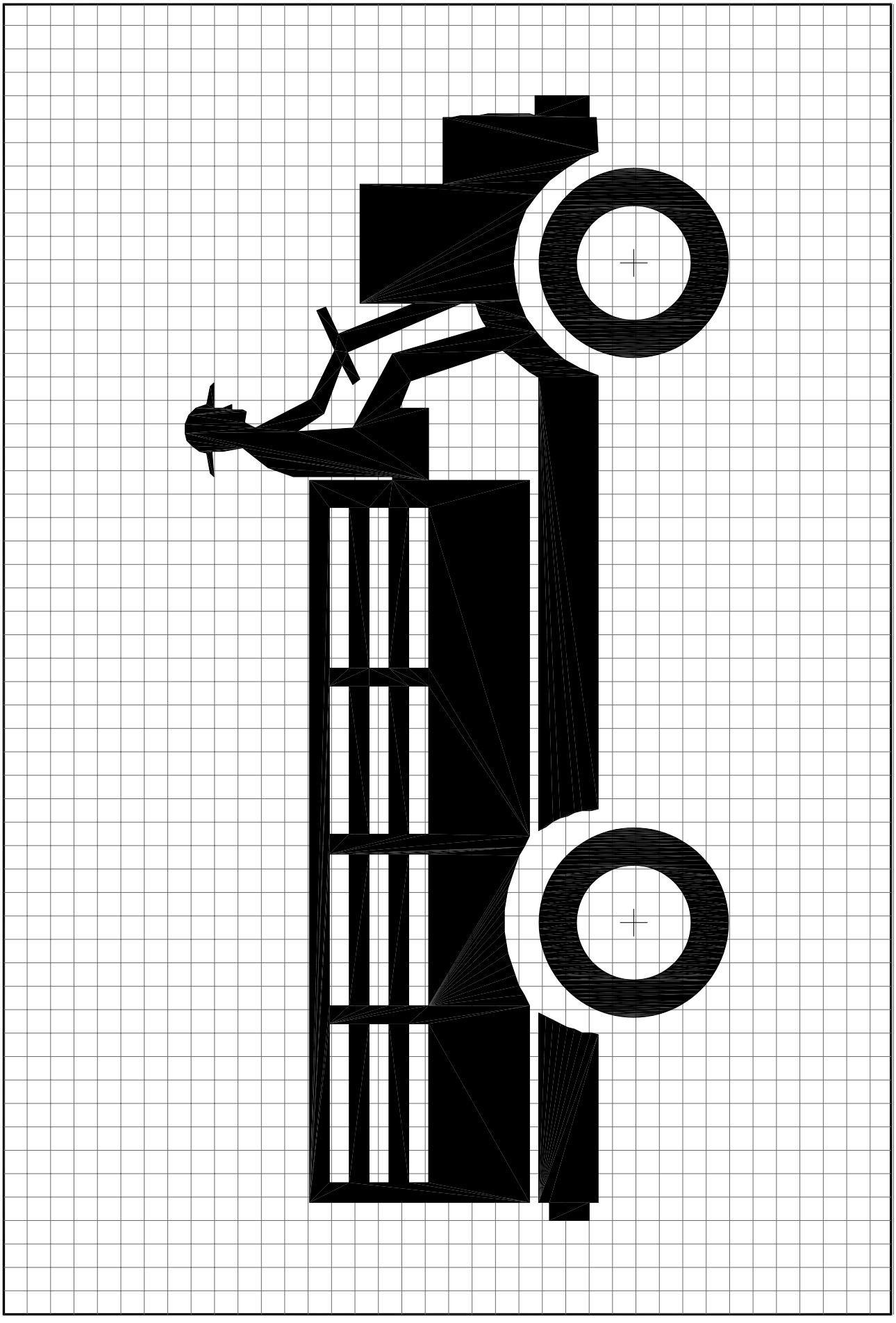

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร										
	A	B	C	D	E	G	H	J	K	L	M
1	22.5	19.5	0.5	10.75	5.75	2.5	12.75	3.75	6.5	15.5	3
2	30	26	0.75	22.5	7.75	3.5	17	5	8.75	20.75	4.25
3	37.5	32.5	1	28	9.5	4.25	21.25	6.25	10.75	25.75	5.25
4	45	39	1.25	33.75	11.5	5.25	25.5	7.5	13	31	6.25
5	60	52	1.75	45	15.25	7	34	10	17.25	41.25	8.25

เส้นขอบป้ายและเส้นขีดเฉียง	สีแดงสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง
เส้นขีดกลาง	สีแดงสะท้อนแสง

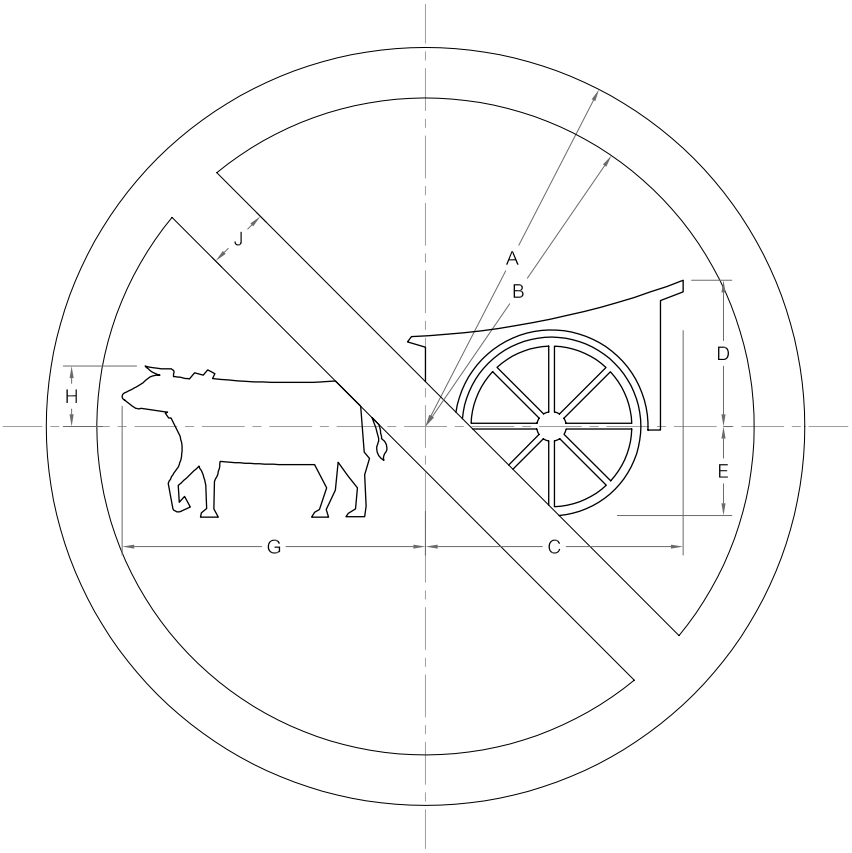
ป้ายบังคับ ห้ามรถยนต์ที่ใช้ในการเกษตร (บ.22)

โครงการมาตรฐานความปลอดภัยการจราจรและขนส่ง

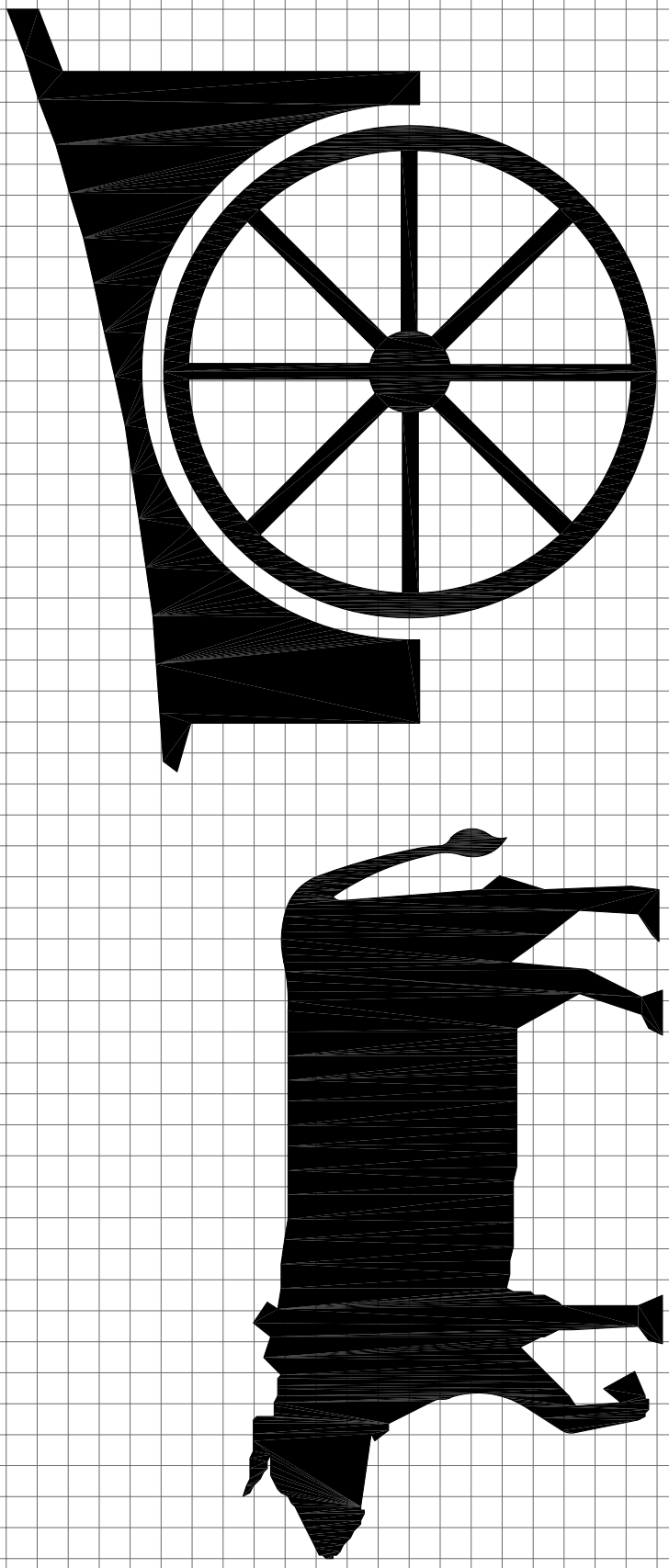
สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) กระทรวงคมนาคม

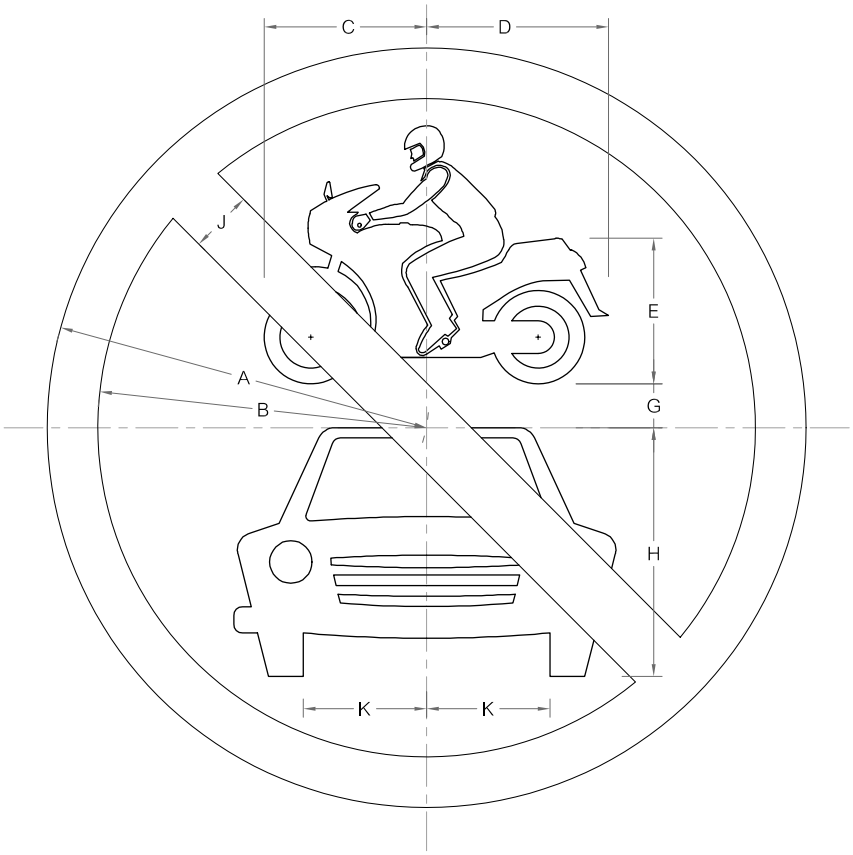

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร							
	A	B	C	D	E	G	H	J
1	22.5	19.5	15.25	6.5	5.25	17.75	3.5	3.75
2	30	26	20.5	11.5	7	23.75	4.75	5
3	37.5	32.5	25.5	14.25	8.75	29.5	5.75	6.25
4	45	39	30.5	17.25	10.5	35.5	7	7.5
5	60	52	40.75	23	14	47.25	9.25	10

เส้นขอบป้ายและเส้นขีดเฉียง สีแดงสะท้อนแสง
พื้นป้าย สีขาวสะท้อนแสง
เครื่องหมาย สีดำไม่สะท้อนแสง

ป้ายบังคับ ห้ามเกวียน (บ.23)

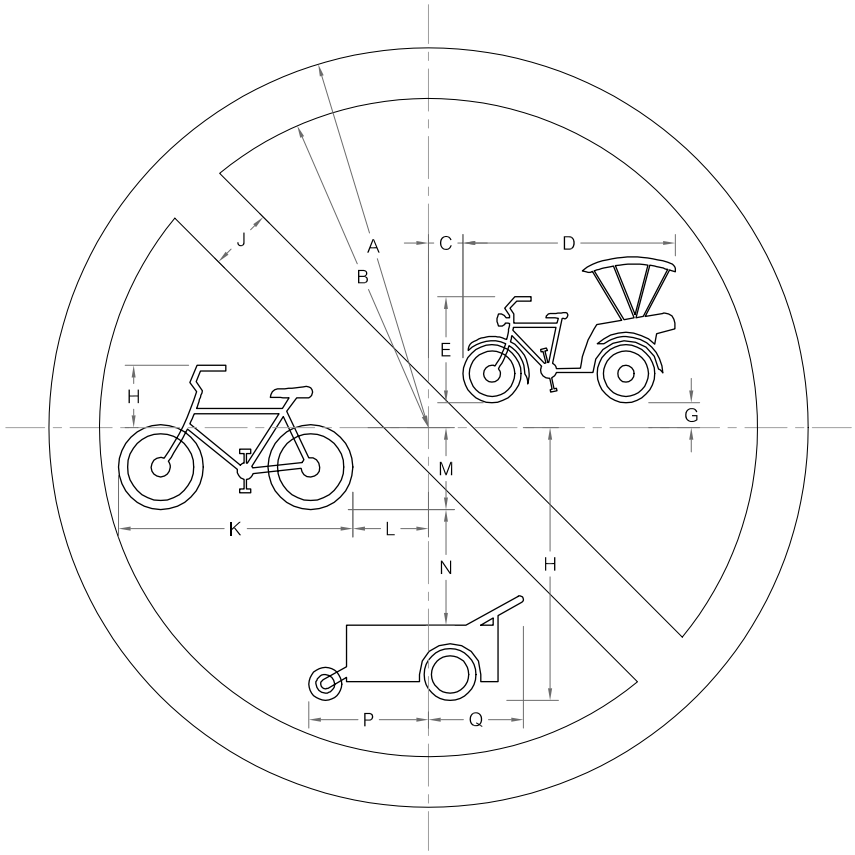

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร								
	A	B	C	D	E	G	H	J	K
1	22.5	19.5	9.5	10.75	8.5	2.5	14.5	3.75	11
2	30	26	12.75	14.25	11.5	3.25	19.25	5	14.75
3	37.5	32.5	16	18	14.25	4.25	24.25	6	18.25
4	45	39	19.25	21.50	17.25	5	29	7.5	22
5	60	52	25.75	28.75	23	6.75	38.75	10	29.25

เส้นขอบป้ายและเส้นขีดเฉียง — สีแดงสะท้อนแสง
พื้นป้าย — สีขาวสะท้อนแสง
เครื่องหมาย — สีดำไม่สะท้อนแสง

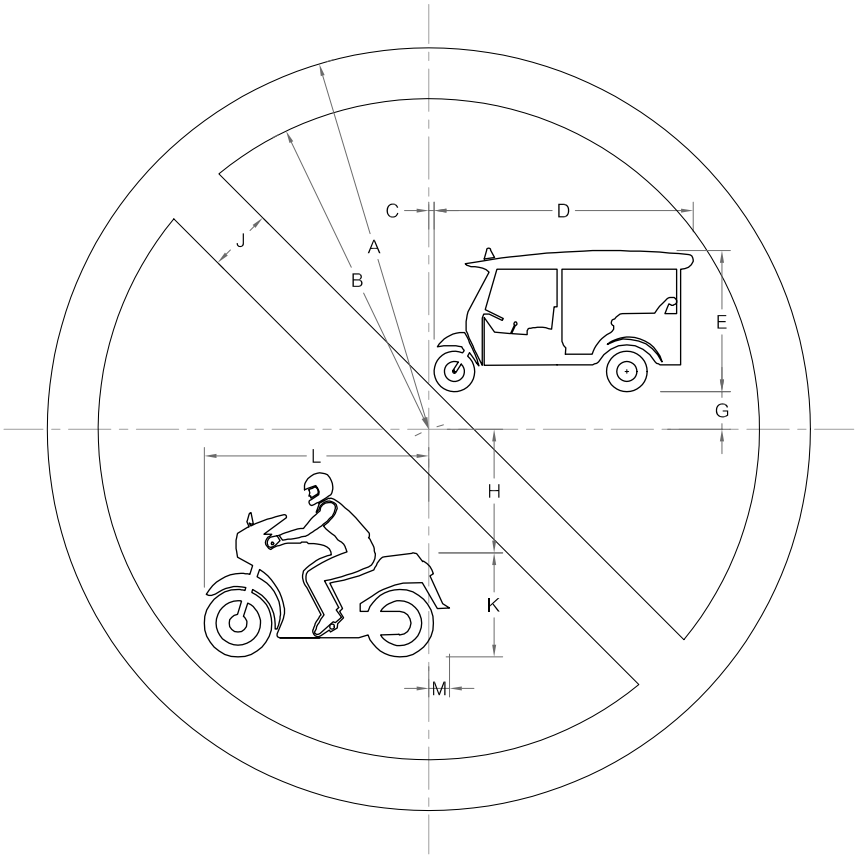
ป้ายบังคับ ห้ามรถจักรยานยนต์ และรถยนต์ (บ.24)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร													
	A	B	C	D	E	G	H	J	K	L	M	N	P	Q
1	22.5	19.5	2.1	12.5	6.25	1.5	3.5	3.75	13.75	4.5	4.75	6.75	7	5.5
2	30	26	2.7	16.75	8.25	2	4.75	5	18.5	6	6.5	9	9.25	7.5
3	37.5	32.5	3.4	20.75	10.5	2.5	6	6.3	23	7.5	8	11.25	11.75	9.25
4	45	39	4.1	25	12.5	3	7.25	7.5	27.75	9	9.75	13.5	14	11.25
5	60	52	5.5	33.25	16.75	4	9.75	10	37	12	13	18	18.75	15

เส้นขอบป้ายและเส้นขีดเฉียง — สีแดงสะท้อนแสง
พื้นป้าย — สีขาวสะท้อนแสง
เครื่องหมาย — สีดำไม่สะท้อนแสง

ป้ายบังคับ ห้ามรถจักรยาน รถสามล้อ และล้อเลื่อนลากเข็น (บ.25)

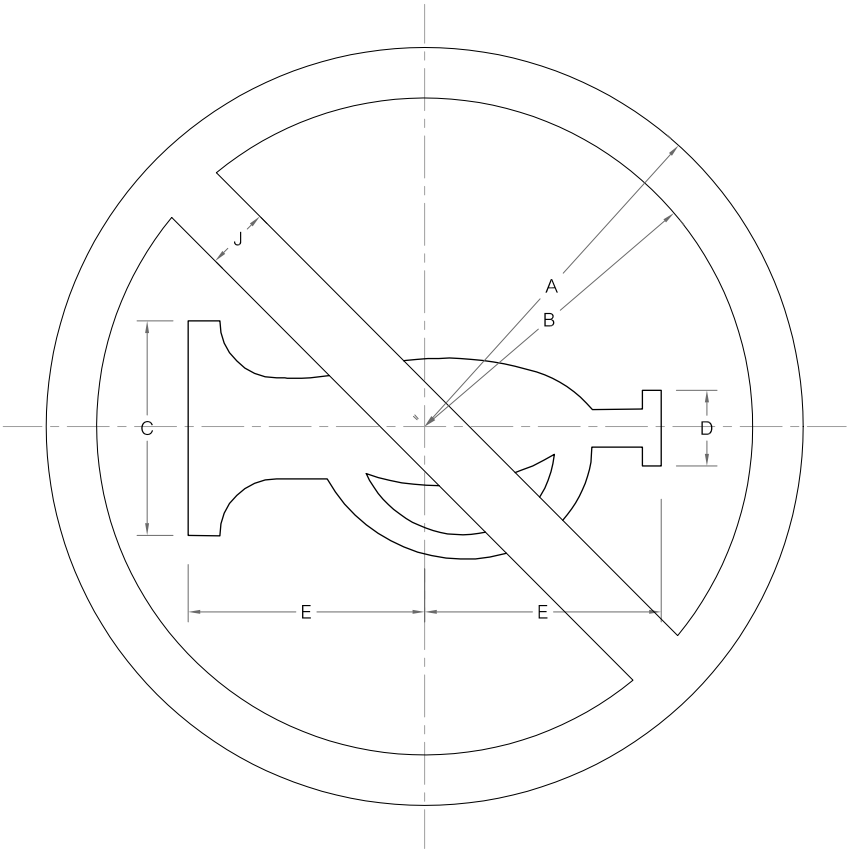
ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร										
	A	B	C	D	E	G	H	J	K	L	M
1	22.5	19.5	0.5	15.25	8.25	2.25	7.25	3.75	6	13.25	1.25
2	30	26	0.67	20.25	11	3	9.75	5	8.25	17.75	1.75
3	37.5	32.5	0.75	25.5	13.75	3.75	12	6.3	10.25	22	2
4	45	39	1	30.5	16.5	4.5	14.5	7.5	12.25	26.5	2.5
5	60	52	1.25	46.75	22	6	19.25	10	16.25	35.25	3.25

เส้นขอบป้ายและเส้นขีดเฉียง	สีแดงสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

ป้ายบังคับ ห้ามรถจักรยานยนต์และรถยนต์สามล้อ (บ.26)

โครงการมาตรฐานความปลอดภัยการจราจรและขนส่ง

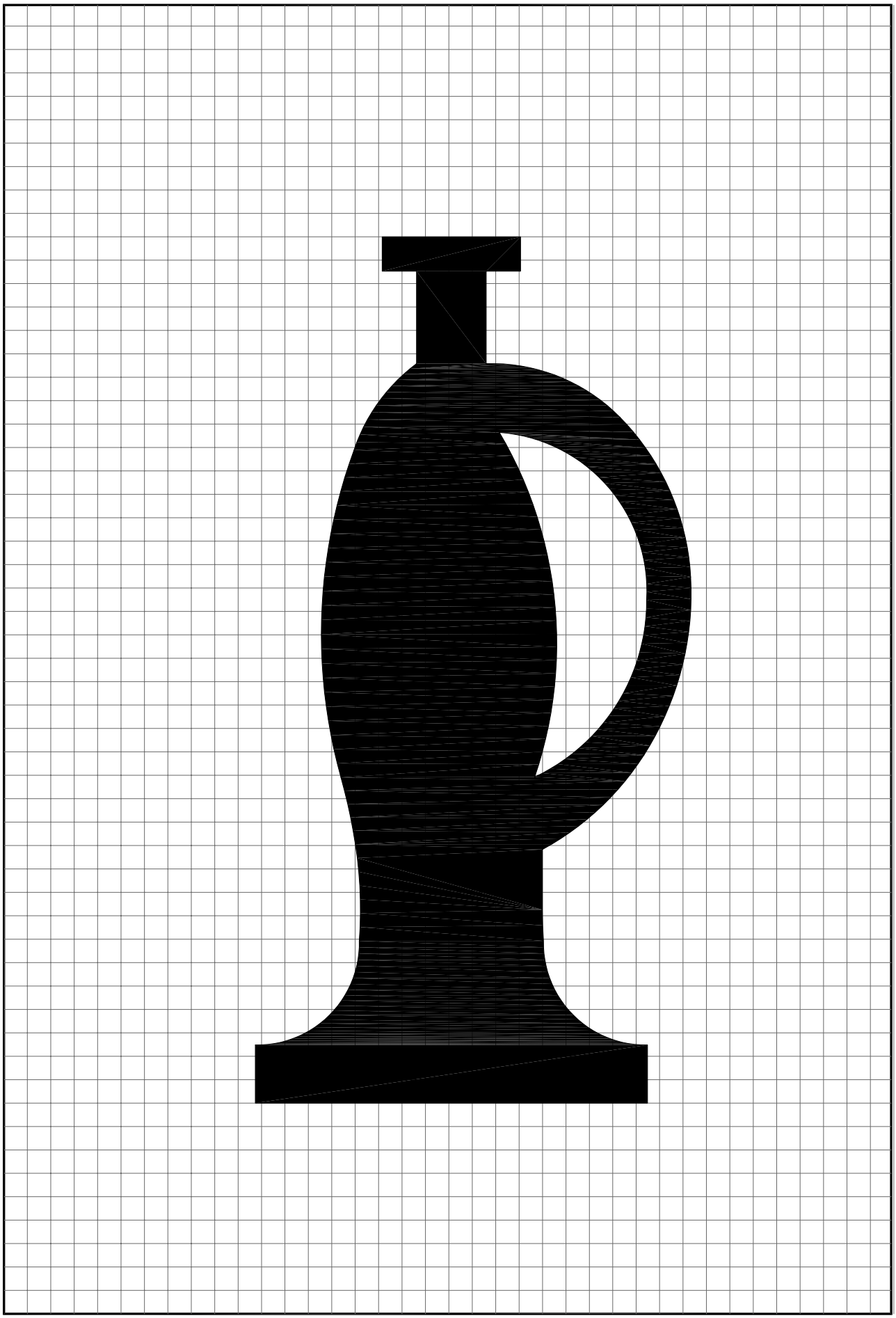
สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) กระทรวงคมนาคม

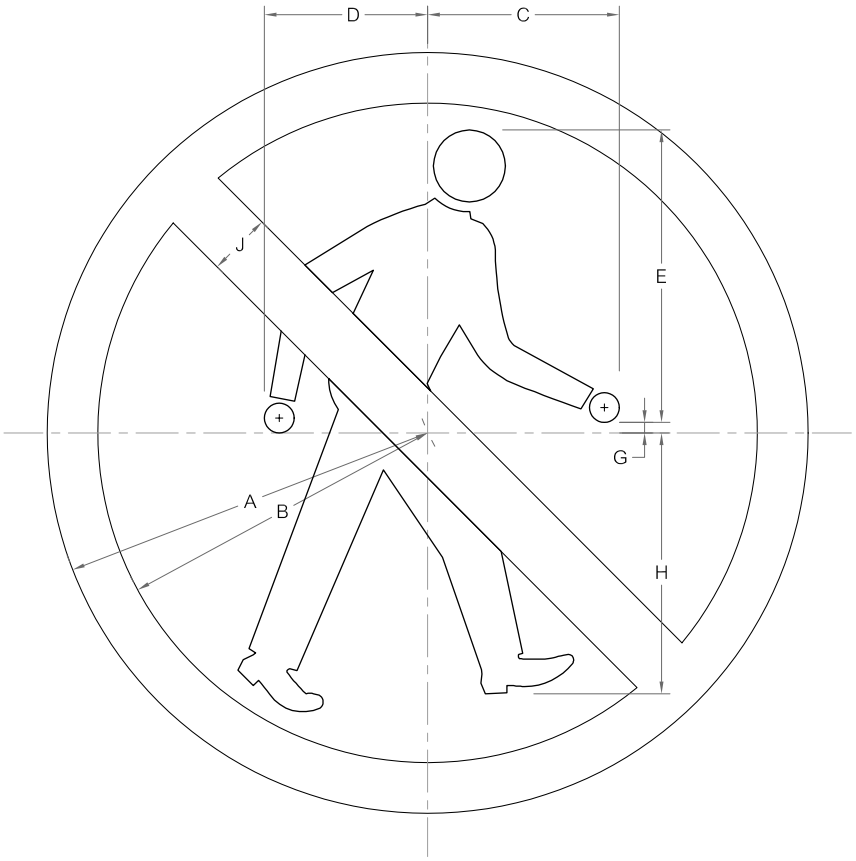

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร					
	A	B	C	D	E	J
1	22.5	19.5	12.7	4.5	14.1	3.75
2	30	26	17	6	18.7	5
3	37.5	32.5	21.2	7.5	23.4	6
4	45	39	25.5	9	28.1	7.5
5	60	52	33.9	12	37.5	10

เส้นขอบป้ายและเส้นขีดเฉียง สีแดงสะท้อนแสง
พื้นป้าย สีขาวสะท้อนแสง
เครื่องหมาย สีดำไม่สะท้อนแสง

ป้ายบังคับ ห้ามใช้เสียง (บ.27)

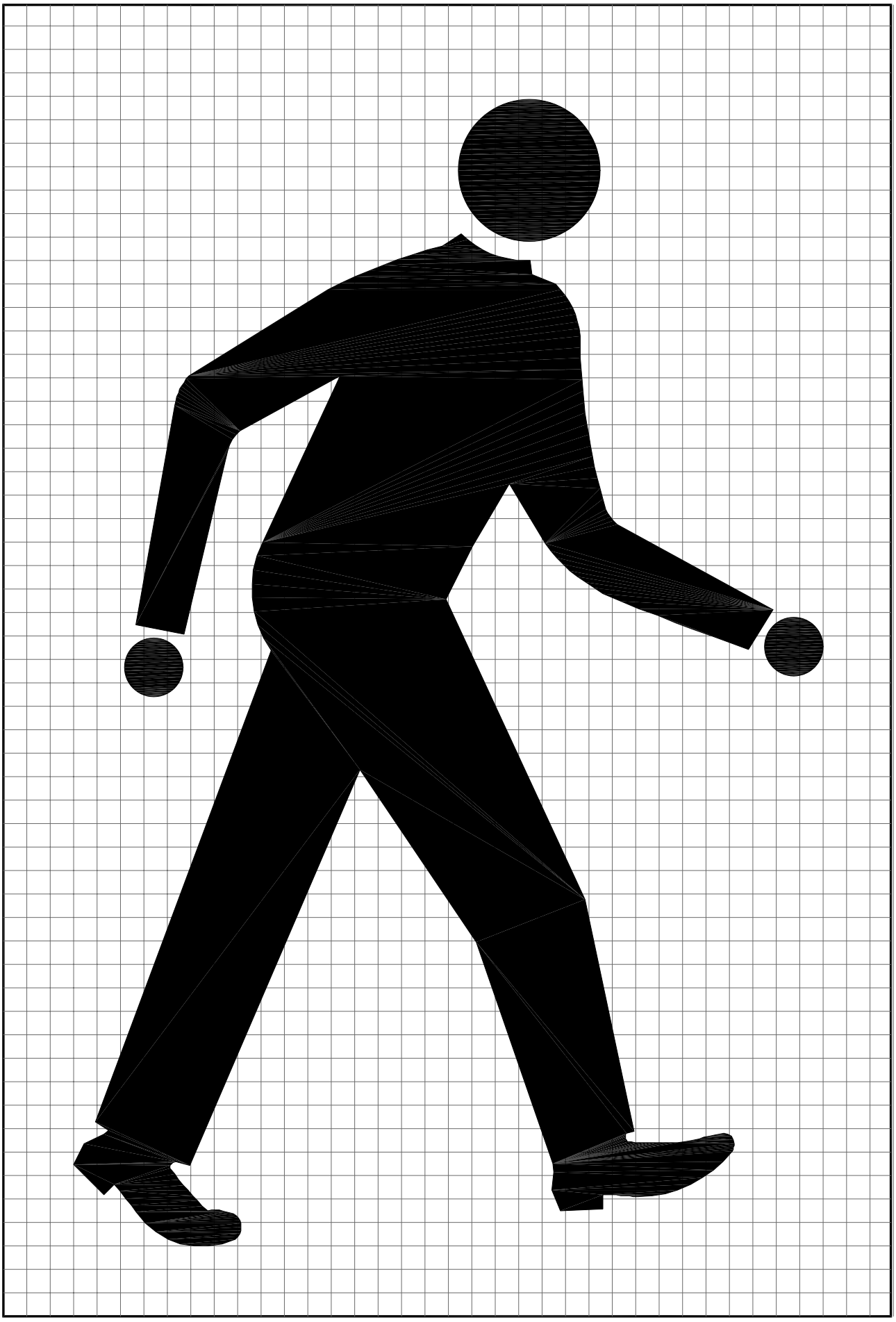

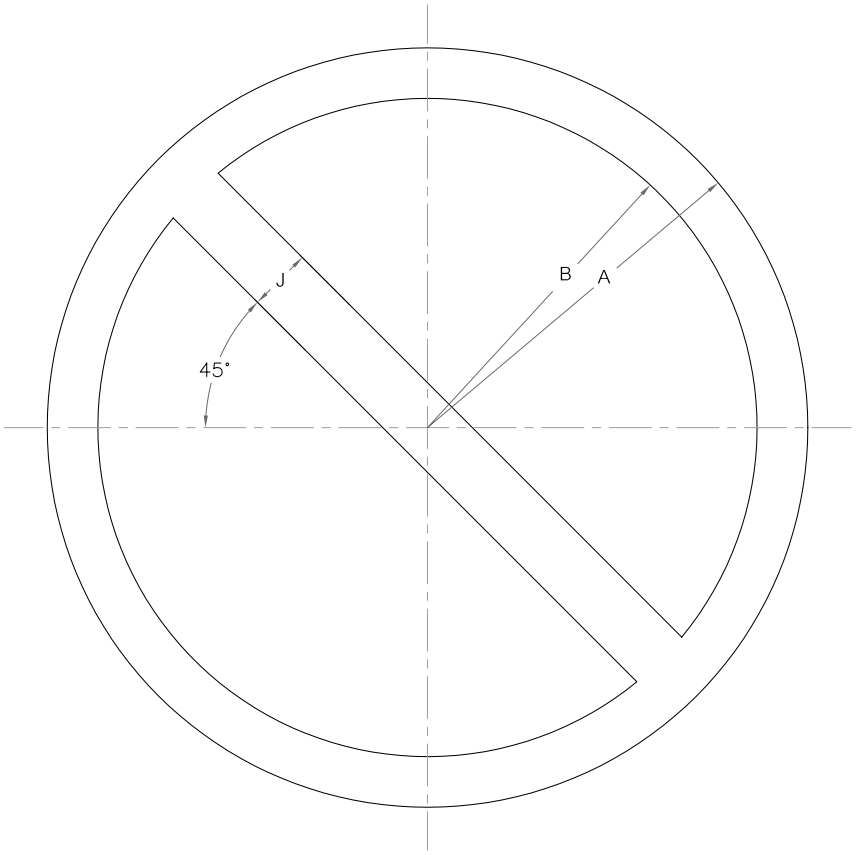

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร							
	A	B	C	D	E	G	H	J
1	22.5	19.5	11.25	9.5	17.25	0.5	15.5	3.75
2	30	26	15	12.75	23	0.75	20.75	5
3	37.5	32.5	18.75	16	28.75	1	25.75	6
4	45	39	22.5	19.25	34.5	1.25	31	7.5
5	60	52	30	25.75	46	1.75	41.25	10

เส้นขอบป้ายและเส้นขีดเฉียง สีแดงสะท้อนแสง
พื้นป้าย สีขาวสะท้อนแสง
เครื่องหมาย สีดำไม่สะท้อนแสง

ป้ายบังคับ ห้ามคน (บ.28)

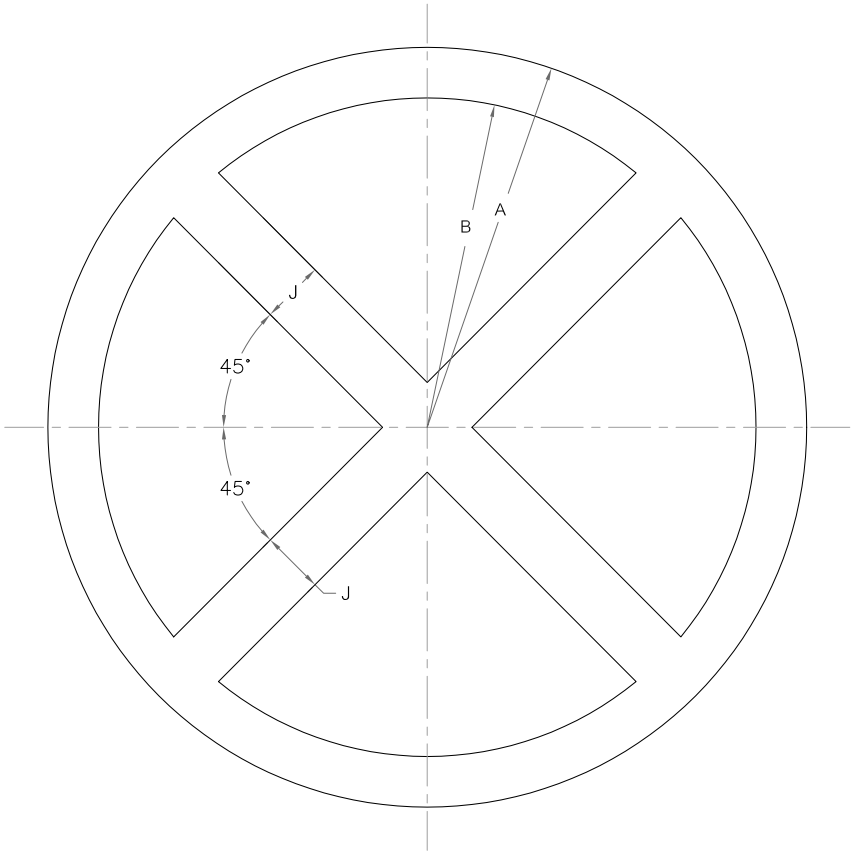

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร		
	A	B	J
1	22.5	19.5	3.75
2	30	26	5
3	37.5	32.5	6
4	45	39	7.5
5	60	52	10

เส้นขอบป้าย	สีแดงสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เส้นขีดเฉียง	สีแดงสะท้อนแสง

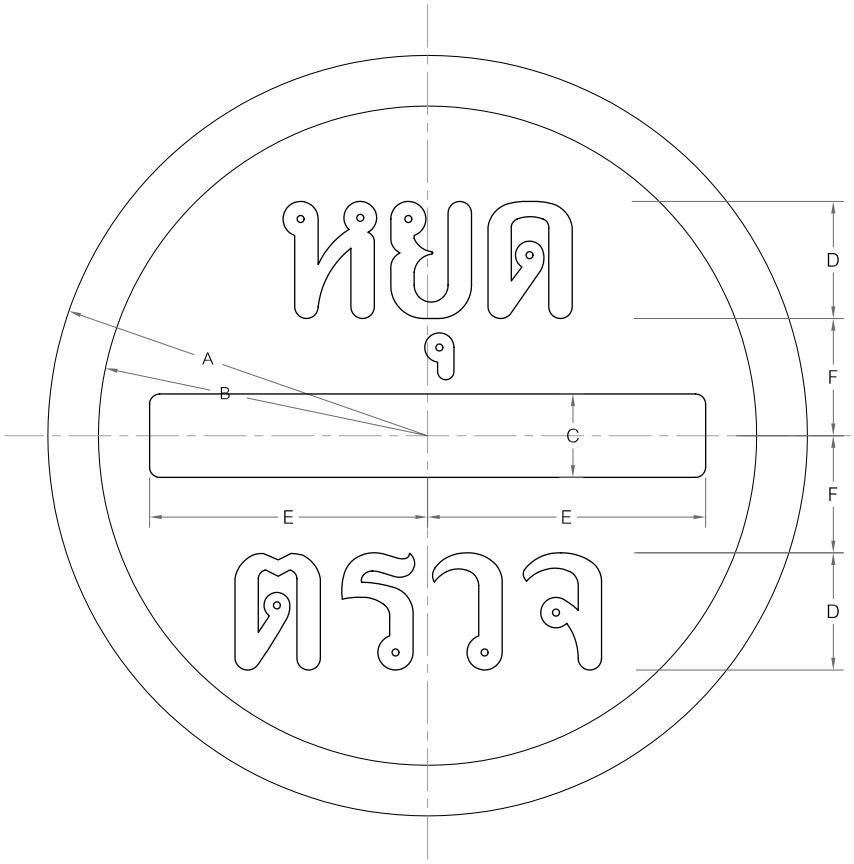
ป้ายบังคับ ห้ามจอดรถ (บ.29)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร		
	D	E	J
1	22.5	19.5	3.75
2	30	26	5
3	37.5	32.5	6
4	45	39	7.5
5	60	52	10

เส้นขอบป้าย	สีแดงสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เส้นขีดกากบาท	สีแดงสะท้อนแสง

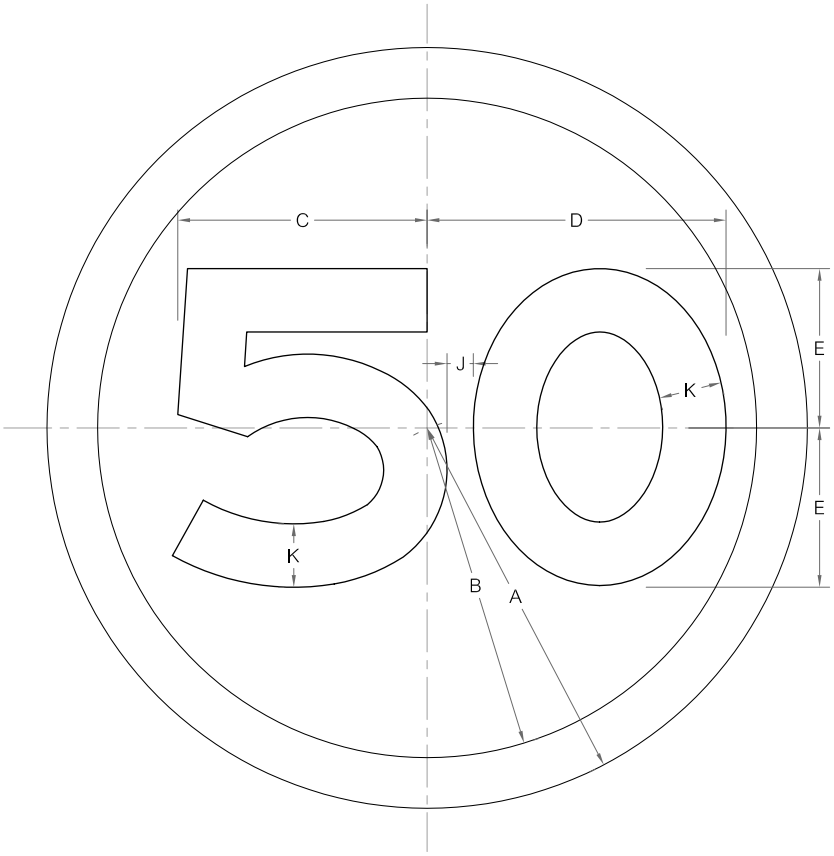
ป้ายบังคับ ห้ามหยุดรถ (บ.30)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร					
	A	B	C	D	E	F
1	22.5	19.5	5	6.9	16.5	6.9
2	30	26	6.6	9.2	22	9.2
3	37.5	32.5	8.3	11.6	27.5	11.6
4	45	39	9.9	13.9	33	13.9
5	60	52	13.2	18.5	43.9	18.5

เส้นขอบป้าย	สีแดงสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

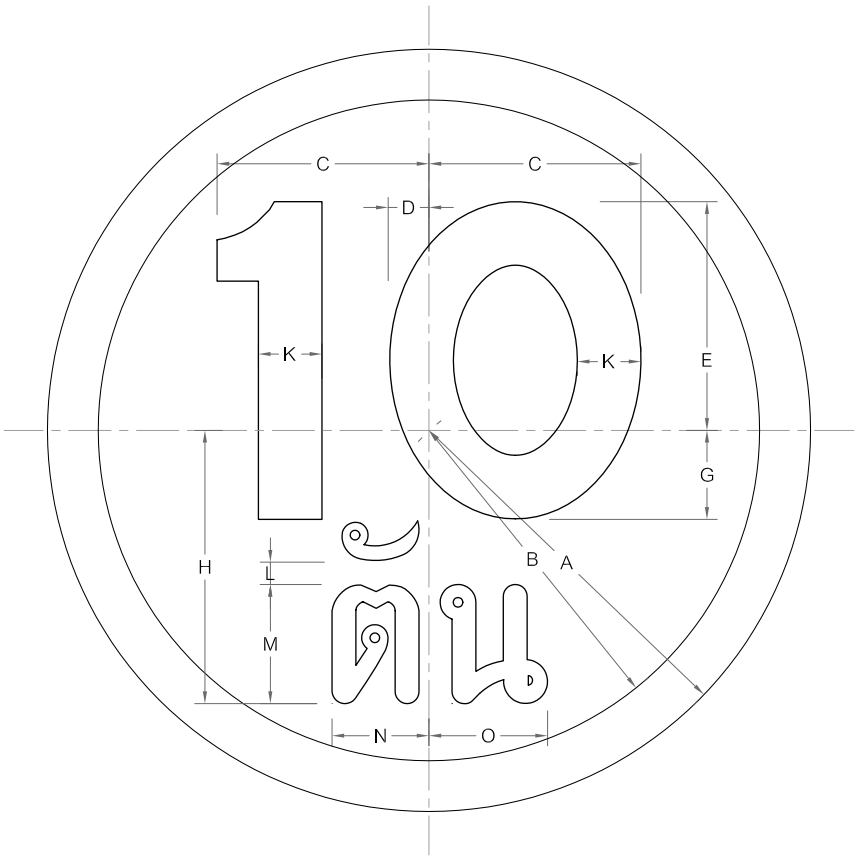
ป้ายบังคับ หยุดตรวจ (บ.31)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร						
	A	B	C	D	E	J	K
1	22.5	19.5	14.8	17.7	9.4	1.6	3.75
2	30	26	19.7	23.6	12.6	2.1	5
3	37.5	32.5	24.6	29.5	15.7	2.6	6.0
4	45	39	29.5	35.4	18.9	3.1	7.5
5	60	52	39.3	47.2	25.1	4.2	10

เส้นขอบป้าย	สีแดงสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
ตัวเลข, ตัวอักษร	สีดำไม่สะท้อนแสง

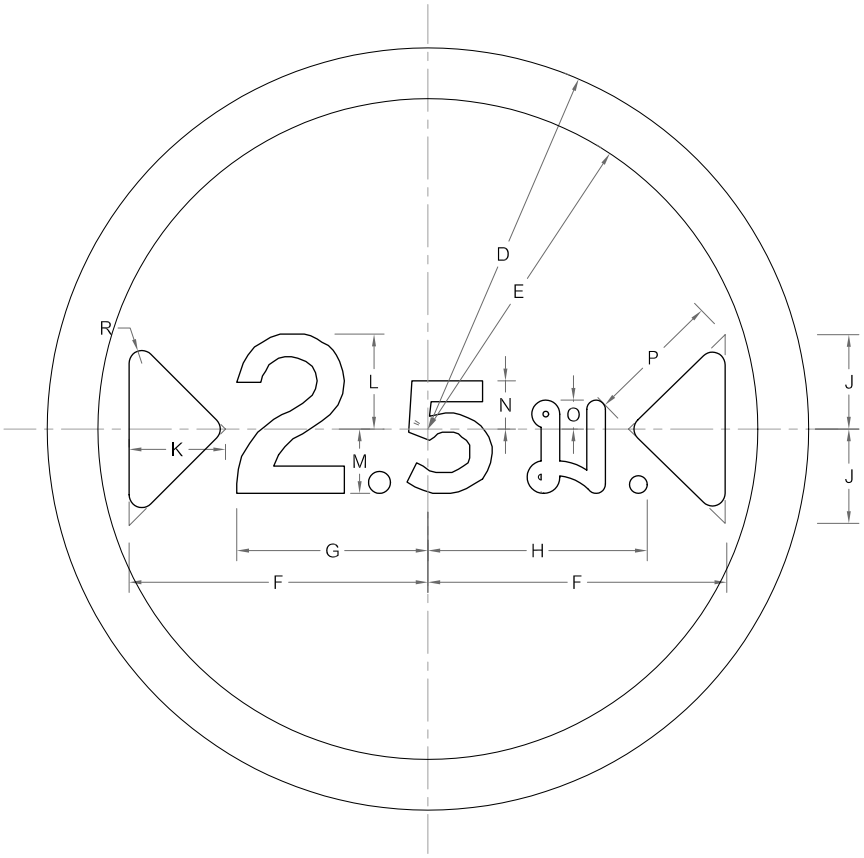
ป้ายบังคับ จำกัดความเร็ว (บ.32)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร											
	A	B	C	D	E	G	H	K	L	M	N	O
1	22.5	19.5	12.5	2.4	13.5	5.3	16.1	3.75	1.3	7	5.7	7
2	30	26	16.7	3.2	18	7	21.5	5	1.8	9.4	7.6	9.3
3	37.5	32.5	20.8	4	22.5	8.8	26.9	6.25	2.2	11.7	9.5	11.7
4	45	39	25	4.8	27	10.5	32.3	7.5	2.6	14.1	11.4	14
5	60	52	33.3	6.4	36	14	43	10	3.5	18.7	15.3	18.7

เส้นขอบป้าย	สีแดงสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

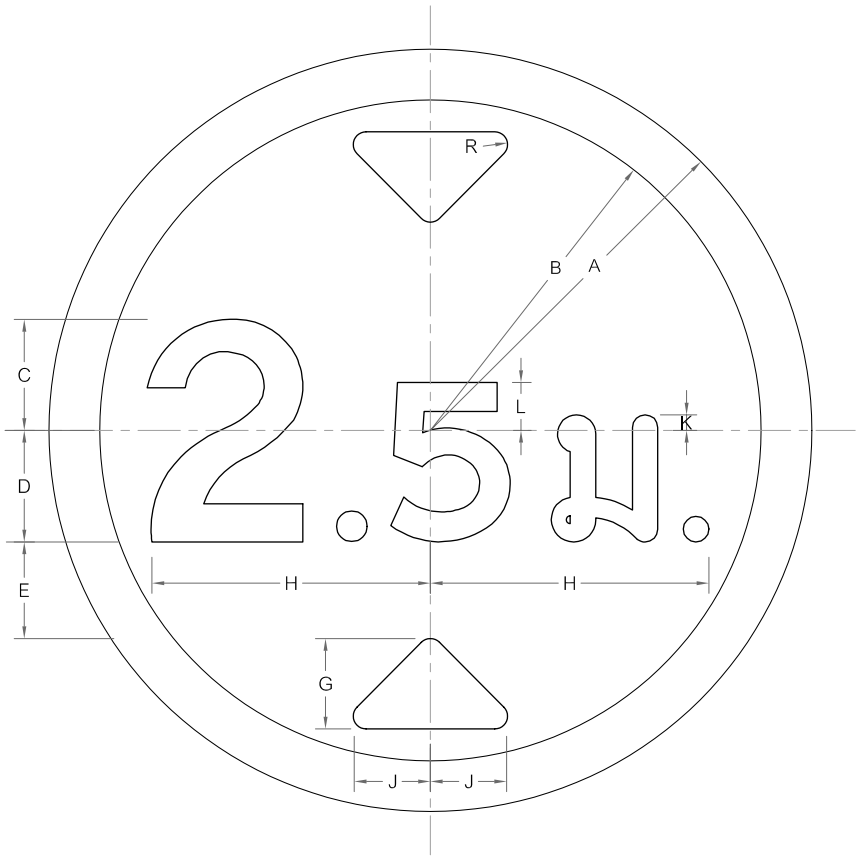
ป้ายบังคับ ห้ามรถหนักเกิน (บ.33)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร												
	D	E	F	G	H	J	K	L	M	N	O	P	R
1	22.5	19.5	17.7	11.3	13	5.6	5.7	5.6	3.8	2.9	1.7	8	0.8
2	30	26	23.5	15.1	17.3	7.4	7.6	7.5	5.1	3.8	2.3	10.7	1
3	37.5	32.5	29.4	18.8	21.6	9.3	9.5	9.3	6.3	4.8	2.9	13.3	1.3
4	45	39	35.3	22.6	25.9	11.1	11.4	11.2	7.6	5.7	3.4	16	1.5
5	60	52	47.1	30.1	34.5	14.9	15.2	14.9	10.1	7.6	4.6	21.3	2

เส้นขอบป้าย — สีแดงสะท้อนแสง
พื้นป้าย — สีขาวสะท้อนแสง
เครื่องหมาย — สีดำไม่สะท้อนแสง

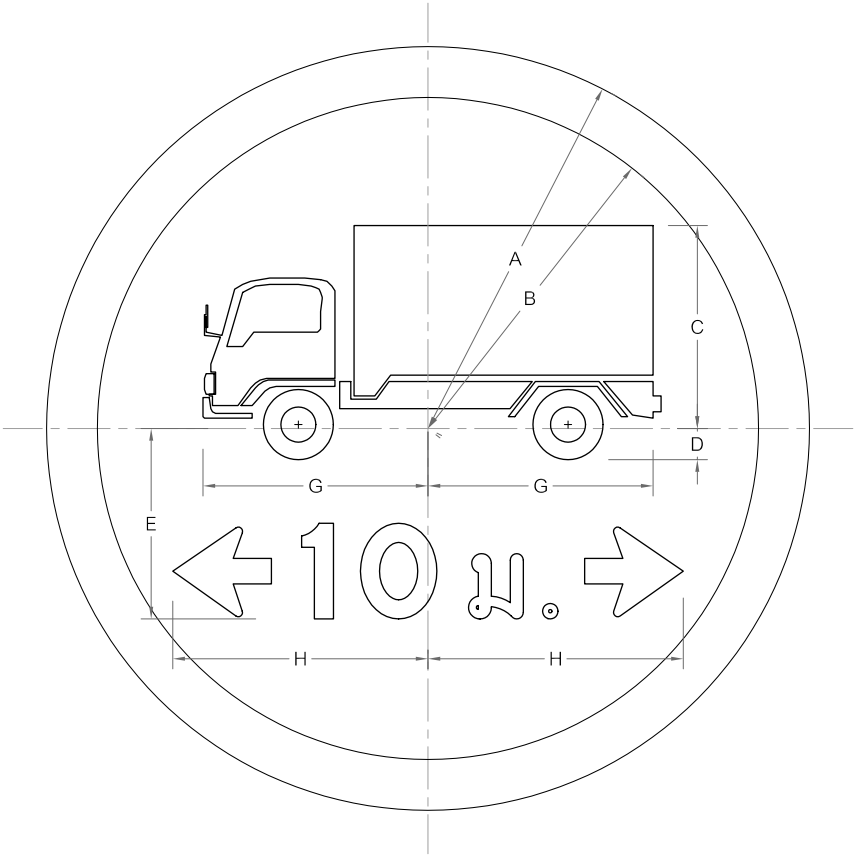
ป้ายบังคับ ห้ามรถกว้างเกินกำหนด (บ.34)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร									
	A	B	C	D	E	G	H	J	K	L
1	22.5	19.5	6.5	6.6	5.7	5.3	16.4	4.5	0.9	2.8
2	30	26	8.7	8.8	7.6	7.1	21.9	6	1.2	3.8
3	37.5	32.5	10.9	11	9.5	8.9	27.4	7.5	1.5	4.7
4	45	39	13.1	13.2	11.4	10.7	32.9	9	1.8	5.7
5	60	52	17.5	17.6	15.2	14.2	43.8	12	2.4	7.5

เส้นขอบป้าย	สีแดงสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

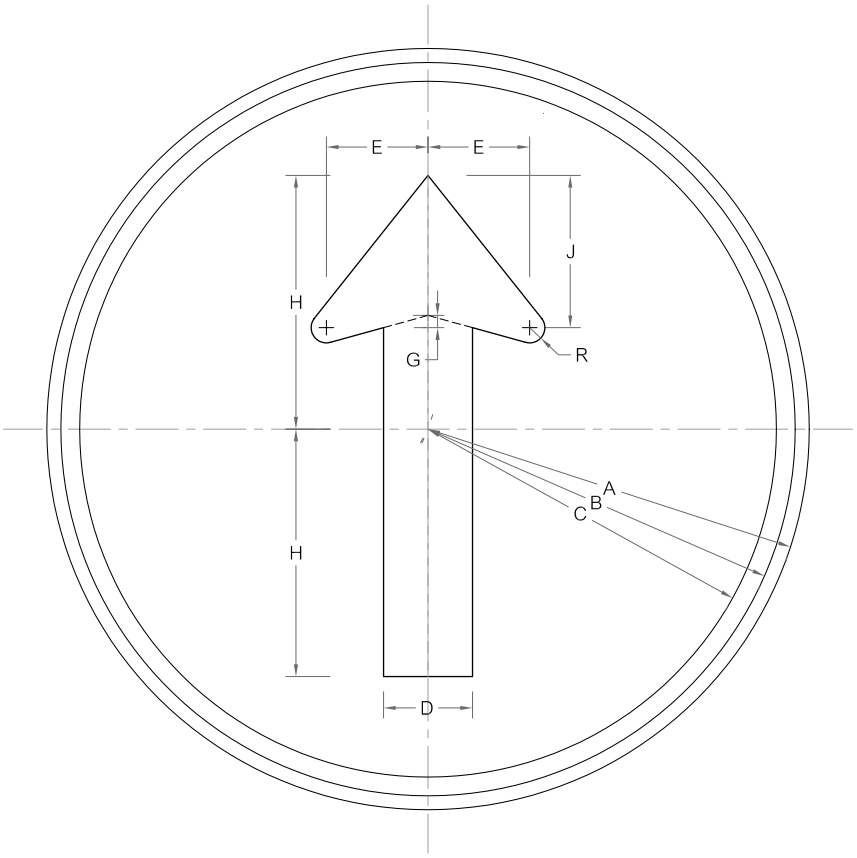
ป้ายบังคับ ห้ามรถสูงเกินกำหนด (บ.35)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร						
	A	B	C	D	E	G	H
1	22.5	19.5	12	1.8	11.2	13.3	15.1
2	30	26	15.9	2.4	15	17.7	20.1
3	37.5	32.5	19.9	3.1	18.7	22.1	25.1
4	45	39	23.9	3.7	22.4	26.6	30.1
5	60	52	31.9	4.9	29.9	35.4	40.2

เส้นขอบป้าย	สีแดงสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

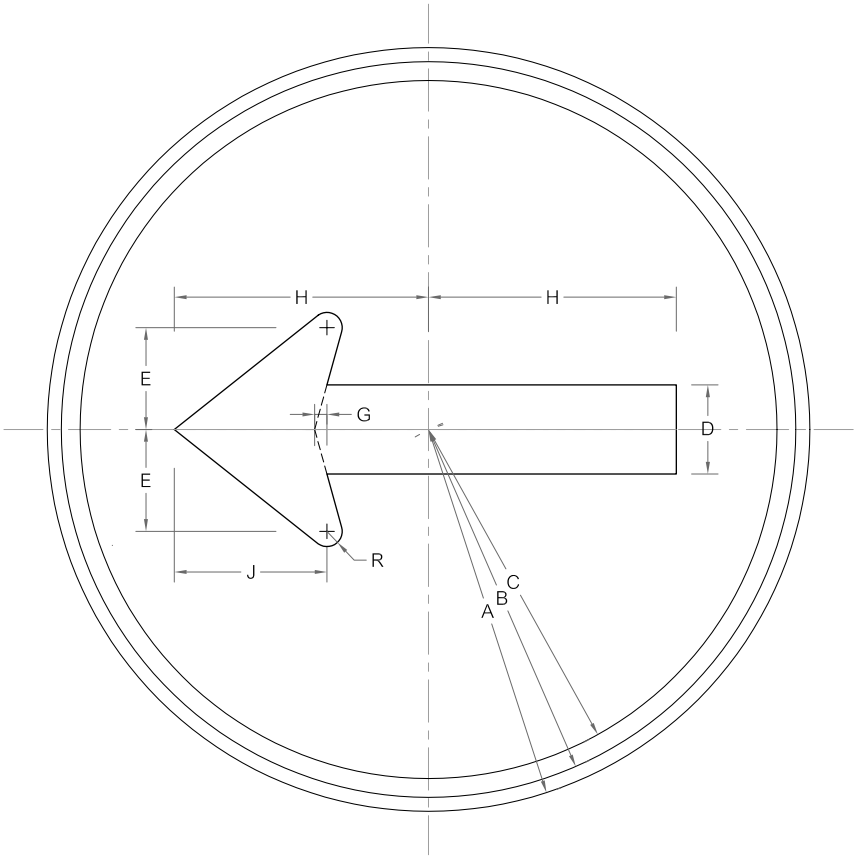
ป้ายบังคับ ห้ามรถยาวเกินกำหนด (บ.36)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร								
	A	B	C	D	E	G	H	J	R
1	22.5	21.75	20.5	5.25	6	0.75	15	10.5	1.125
2	30	29	27	7	8	1	20	14	1.5
3	37.5	36.25	34	8.75	10	1.25	25	17.5	1.25
4	45	43.5	41	10.5	12	1.5	30	21	2.25
5	60	58	54	14	16	2	40	28	3

เว้นขอบป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีขาวสะท้อนแสง

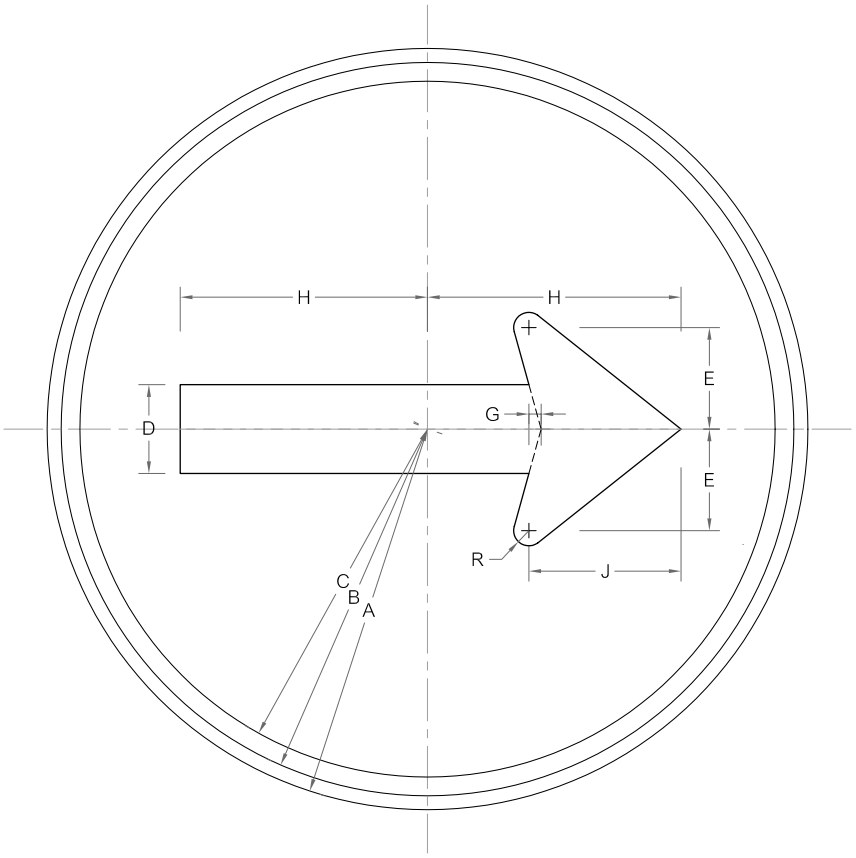
ป้ายบังคับ ให้เดินรถทางเดียว (บ.37)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร								
	A	B	C	D	E	G	H	J	R
1	22.5	21.75	20.5	5.25	6	0.75	15	10.5	1.125
2	30	29	27	7	8	1	20	14	1.5
3	37.5	36.25	34	8.75	10	1.25	25	17.5	1.25
4	45	43.5	41	10.5	12	1.5	30	21	2.25
5	60	58	54	14	16	2	40	28	3

เว้นขอบป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีขาวสะท้อนแสง

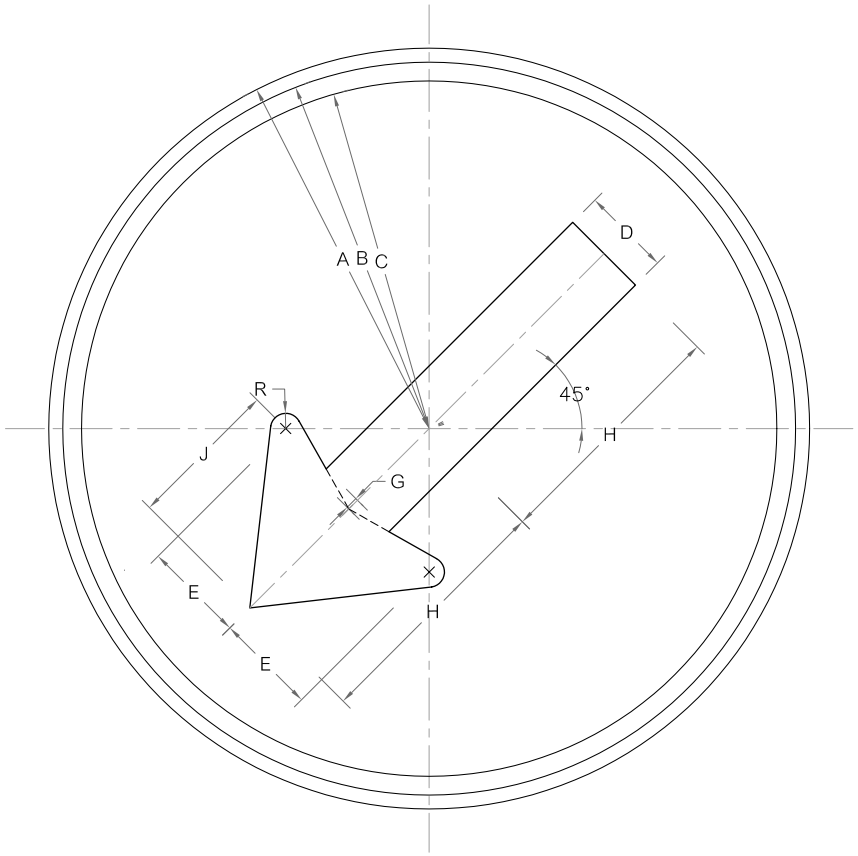
ป้ายบังคับ ให้เดินรถทางเดียวไปทางซ้าย (บ.38)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร								
	A	B	C	D	E	G	H	J	R
1	22.5	21.75	20.5	5.25	6	0.75	15	10.5	1.125
2	30	29	27	7	8	1	20	14	1.5
3	37.5	36.25	34	8.75	10	1.25	25	17.5	1.25
4	45	43.5	41	10.5	12	1.5	30	21	2.25
5	60	58	54	14	16	2	40	28	3

เว้นขอบป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีขาวสะท้อนแสง

ป้ายบังคับ ให้เดินรถทางเดียวไปทางขวา (บ.39)

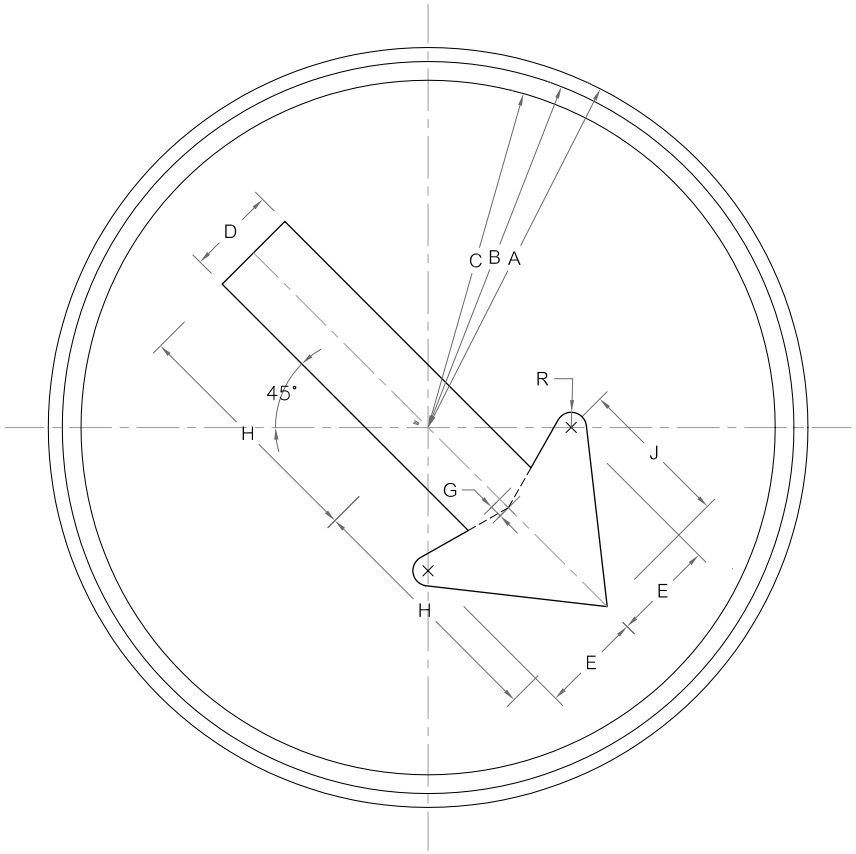

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร								
	A	B	C	D	E	G	H	J	R
1	22.5	21.75	20.5	5.25	6	0.75	15	10.5	1.125
2	30	29	27	7	8	1	20	14	1.5
3	37.5	36.25	34	8.75	10	1.25	25	17.5	1.25
4	45	43.5	41	10.5	12	1.5	30	21	2.25
5	60	58	54	14	16	2	40	28	3.0

เว้นขอบป้าย
เส้นขอบป้าย
พื้นป้าย
เครื่องหมาย

สีน้ำเงินสะท้อนแสง
สีแดงสะท้อนแสง
สีขาวสะท้อนแสง
สีดำไม่สะท้อนแสง

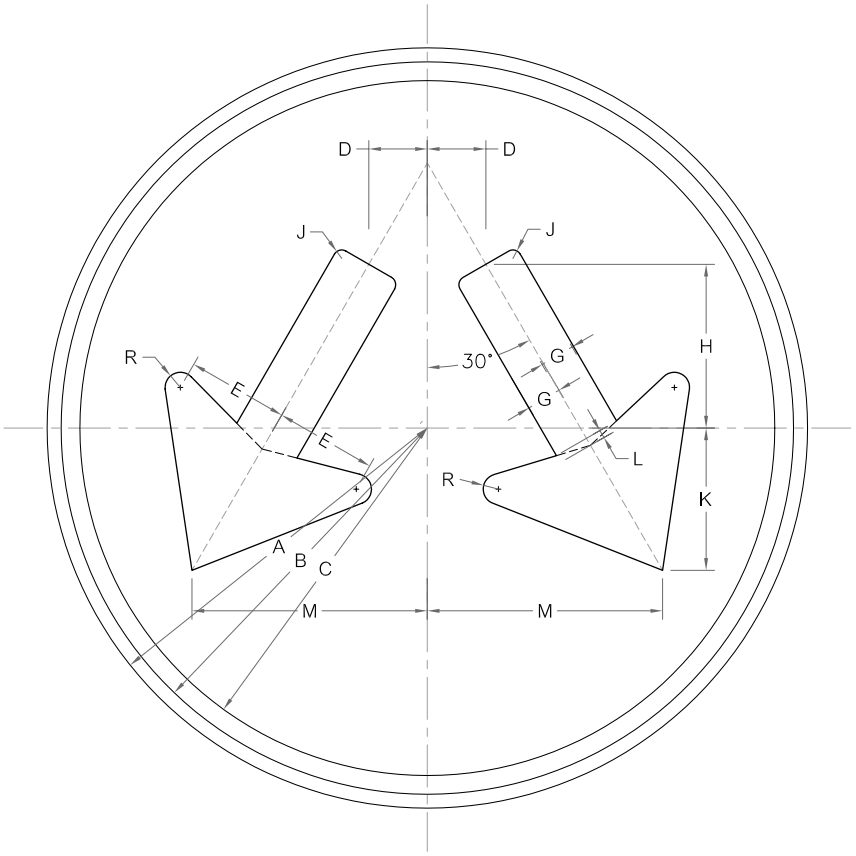
ป้ายบังคับ ให้ชิดซ้าย (บ.40)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร								
	A	B	C	D	E	G	H	J	R
1	22.5	21.75	20.5	5.25	6	0.75	15	10.5	1.125
2	30	29	27	7	8	1	20	14	1.5
3	37.5	36.25	34	8.75	10	1.25	25	17.5	1.25
4	45	43.5	41	10.5	12	1.5	30	21	2.25
5	60	58	54	14	16	2	40	28	3

เว้นขอบป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีขาวสะท้อนแสง

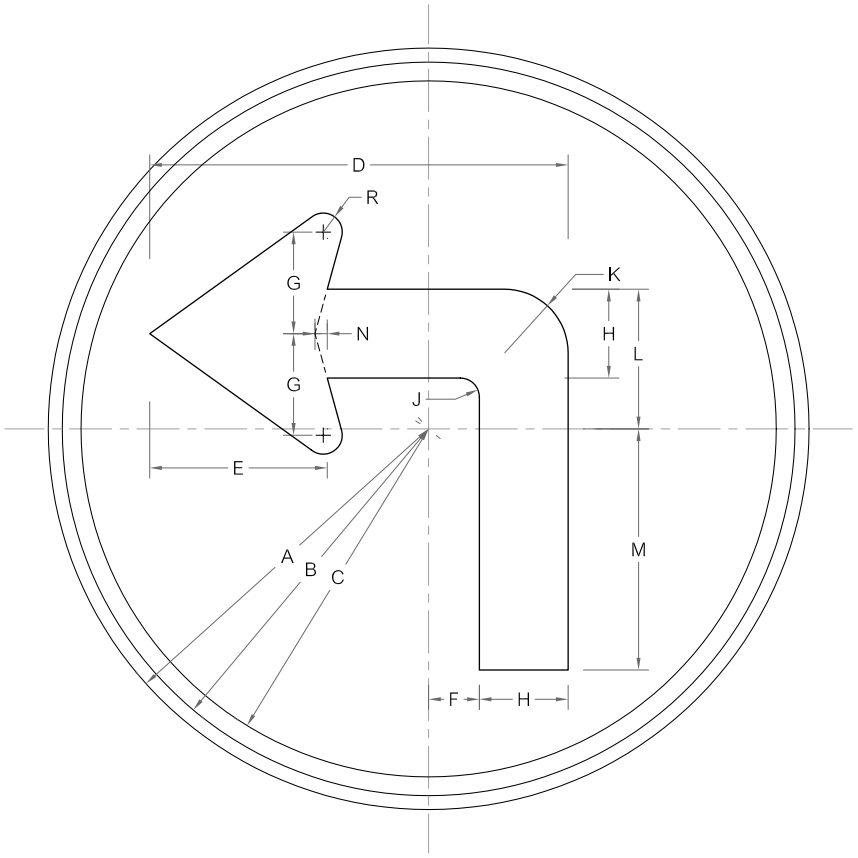
ป้ายบังคับ ให้ชิดขวา (บ.41)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร											
	A	B	C	D	E	G	H	J	K	L	M	R
1	22.5	21.75	20.5	3.5	6	2.25	9.75	0.5	8.375	0.5	14	0.8
2	30	29	27	4.5	8	3	13	0.7	11	0.7	18.5	1
3	37.5	36.25	34	5.8	10	3.75	16.3	0.8	14	0.8	23	1.3
4	45	43.5	41	7	12	4.5	19.5	1	16.75	1	28	1.5
5	60	58	54	9.3	16	6	26	1.3	22	1.3	37	2

เว้นขอบป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีขาวสะท้อนแสง

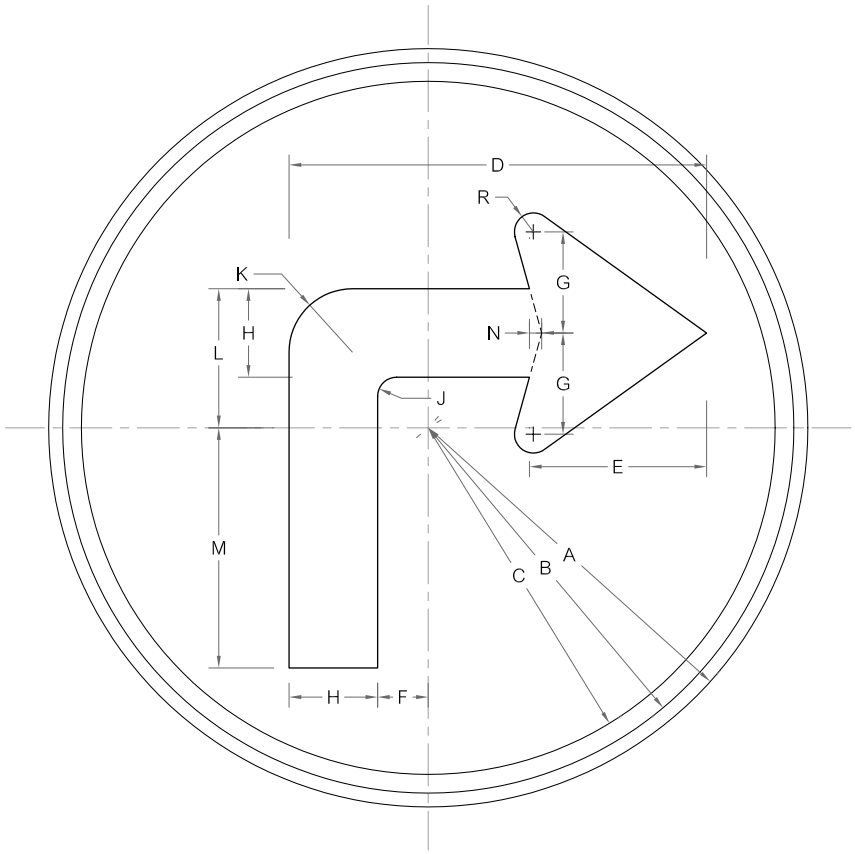
ป้ายบังคับ ให้ชิดซ้ายหรือชิดขวา (บ.42)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร												
	A	B	C	D	E	G	H	J	K	L	M	N	R
1	22.5	21.75	20.5	25	10.25	6	5.25	1	3.5	8.25	14.25	0.75	1
2	30	29	27	33.25	13.75	8	7	1.5	4.7	11	19	1	1.5
3	37.5	36.25	34	41.75	17	10	8.75	1.75	5.8	13.75	23.75	1.25	1.75
4	45	43.5	41	50	20.5	12	10.5	2.25	7	16.5	28.5	1.5	2.25
5	60	58	54	66.75	27.25	16	14	3	9.3	22	38	2	3

เว้นขอบป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีขาวสะท้อนแสง

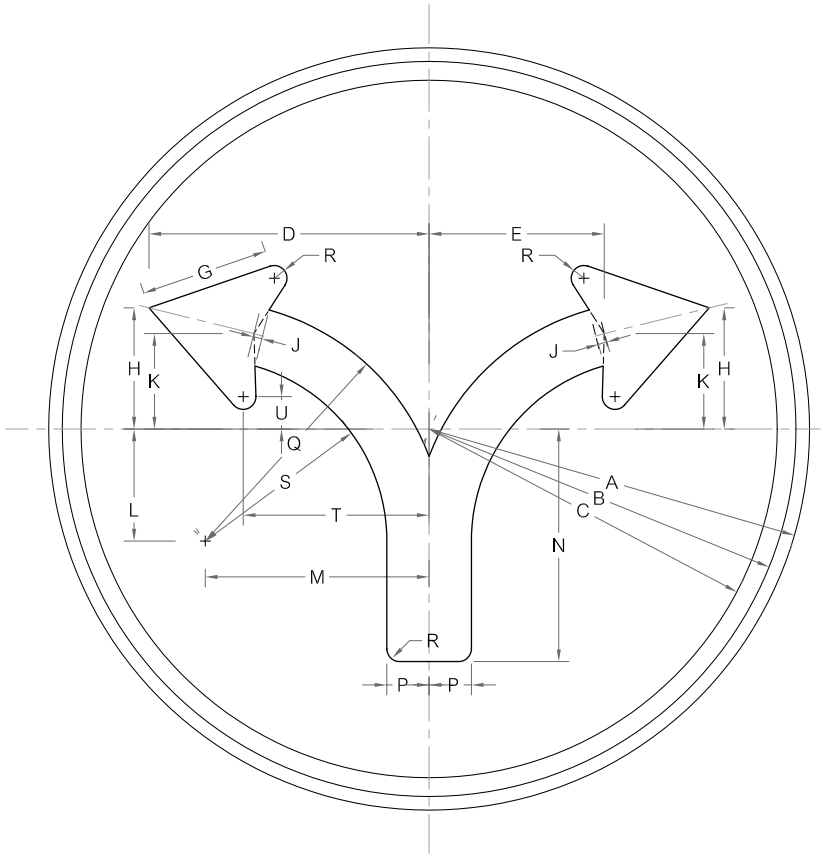
ป้ายบังคับ ให้เลี้ยวซ้าย (บ.43)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร												
	A	B	C	D	E	G	H	J	K	L	M	N	R
1	22.5	21.75	20.5	25	10.25	6	5.25	1	3.5	8.25	14.25	0.75	1
2	30	29	27	33.25	13.75	8	7	1.5	4.7	11	19	1	1.5
3	37.5	36.25	34	41.75	17	10	8.75	1.75	5.8	13.75	23.75	1.25	1.75
4	45	43.5	41	50	20.5	12	10.5	2.25	7.0	16.5	28.5	1.5	2.25
5	60	58	54	66.75	27.25	16	14	3	9.3	22	38	2	3

เว้นขอบป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีขาวสะท้อนแสง

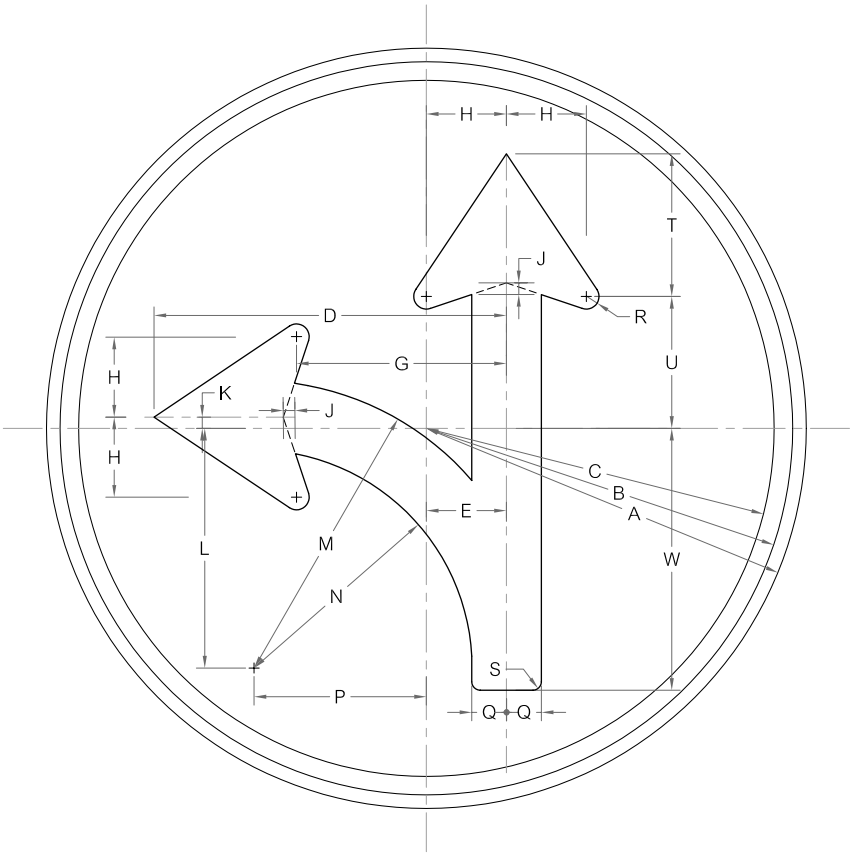
ป้ายบังคับ ให้เลี้ยวขวา (บ.44)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร																	
	A	B	C	D	E	G	H	J	K	L	M	N	P	Q	R	S	T	U
1	22.5	21.75	20.5	16.5	10.25	7.5	7	0.5	5.5	6.5	13.25	13.75	2.5	14.1	0.8	10.8	11	1.9
2	30	29	27	22	13.75	10	9.5	0.75	7.5	8.75	17.75	18.25	3.3	18.8	1	14.3	14.7	2.5
3	37.5	36.25	34	27.5	17.25	12.5	11.75	0.75	9.25	11	22	23	4.2	23.5	1.3	17.9	18.3	3.2
4	45	43.5	41	33	20.75	15	14.25	1	11.25	13.25	26.5	27.5	5	28.25	1.5	21.5	22	3.8
5	60	58	54	44	27.75	20	19	1.25	15	17.65	35.25	36.75	6.7	37.7	2	28.7	29.3	5.1

เว้นขอบป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีขาวสะท้อนแสง

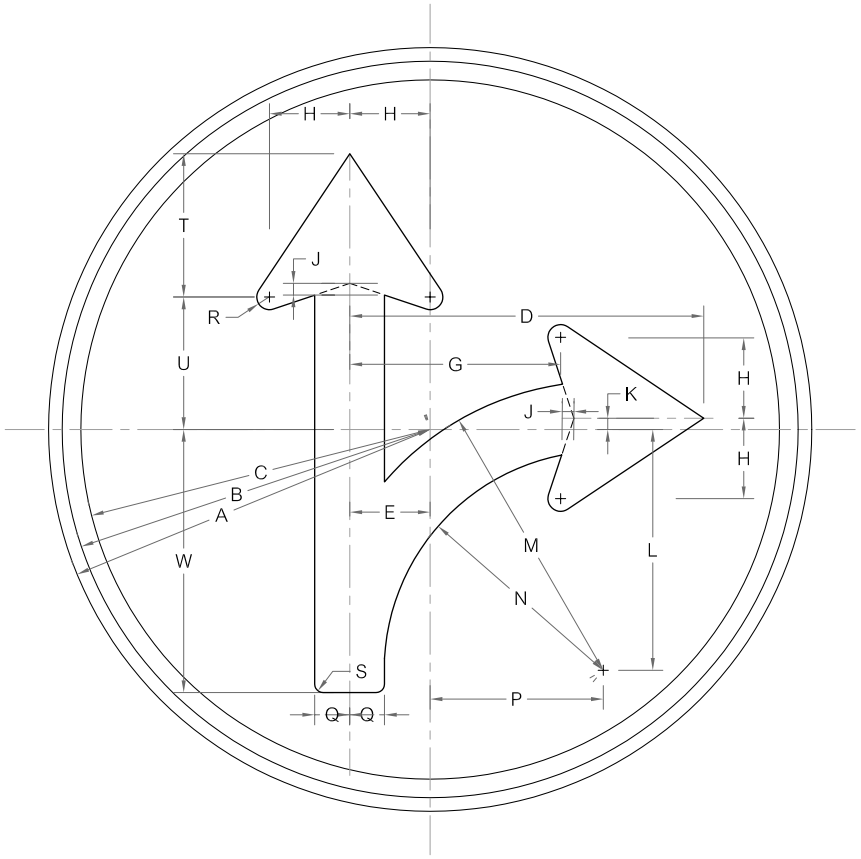
ป้ายบังคับ ให้เลี้ยวซ้ายหรือเลี้ยวขวา (บ.45)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร																		
	A	B	C	D	E	G	H	J	K	L	M	N	P	Q	R	S	T	U	W
1	22.5	21.75	20.5	20	4.75	12.25	4.75	0.5	0.5	14	17	13	10.25	2	0.75	0.5	8.25	7.75	15.5
2	30	29	27	27.75	6.30	16.5	6.25	0.75	0.75	18.75	22.75	17	13.75	2.75	1	0.67	11	10.33	20.75
3	37.5	36.25	34	34.75	7.75	20.75	7.92	1	1	23.5	28.25	21.5	17	3.5	1.25	0.75	14	13	25.75
4	45	43.5	41	41.75	9.45	24.75	9.5	1.25	1.25	28.25	34	25.75	20.5	4.25	1.5	1	16.75	15.5	31
5	60	58	54	55.75	12.5	33	12.75	1.75	1.75	37.75	45.25	34.25	27.25	5.75	2	1.25	22.25	20.75	41.25

เว้นขอบป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีขาวสะท้อนแสง

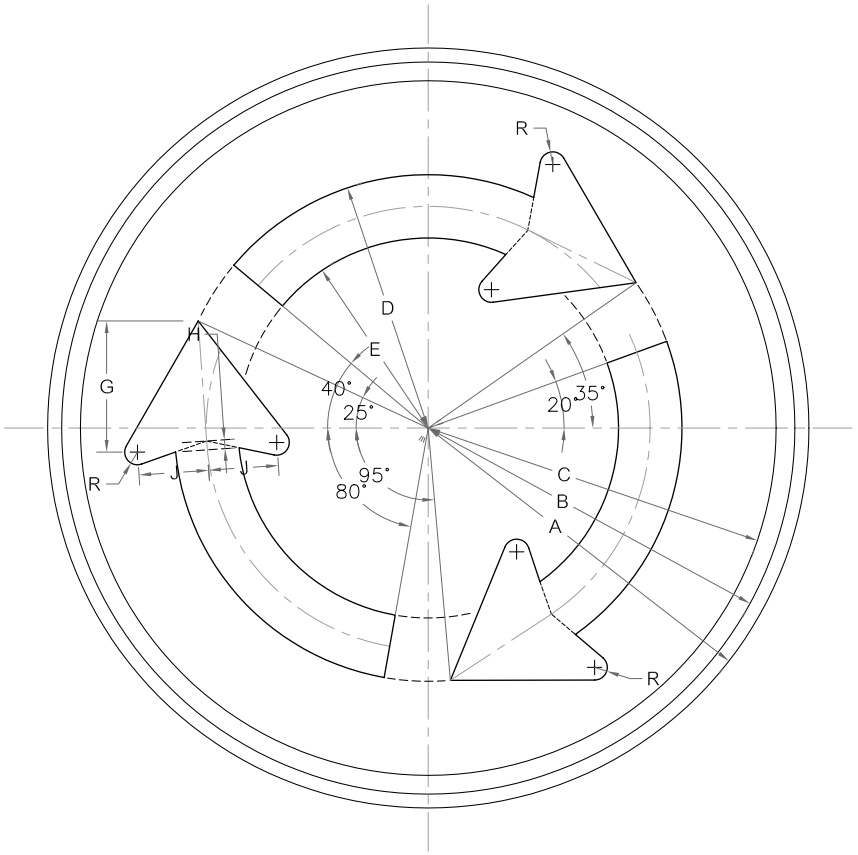
ป้ายบังคับ ให้ตรงไปหรือเลี้ยวซ้าย (บ.46)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร																		
	A	B	C	D	E	G	H	J	K	L	M	N	P	Q	R	S	T	U	W
1	22.5	21.75	20.5	20	4.75	12.25	4.75	0.5	0.5	14	17	13	10.25	2	0.75	0.5	8.25	7.75	15.5
2	30.0	29	27	27.75	6.30	16.5	6.25	0.75	0.75	18.75	22.75	17	13.75	2.75	1	0.67	11	10.33	20.75
3	37.5	36.25	34	34.75	7.75	20.75	7.92	1	1	23.5	28.25	21.5	17	3.5	1.25	0.75	14	13	25.75
4	45.0	43.5	41	41.75	9.45	24.75	9.5	1.25	1.25	28.25	34	25.75	20.5	4.25	1.5	1	16.75	15.5	31
5	60.0	58	54	55.75	12.5	33	12.75	1.75	1.75	37.75	45.25	34.25	27.25	5.75	2	1.25	22.25	20.75	41.25

เว้นขอบป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีขาวสะท้อนแสง

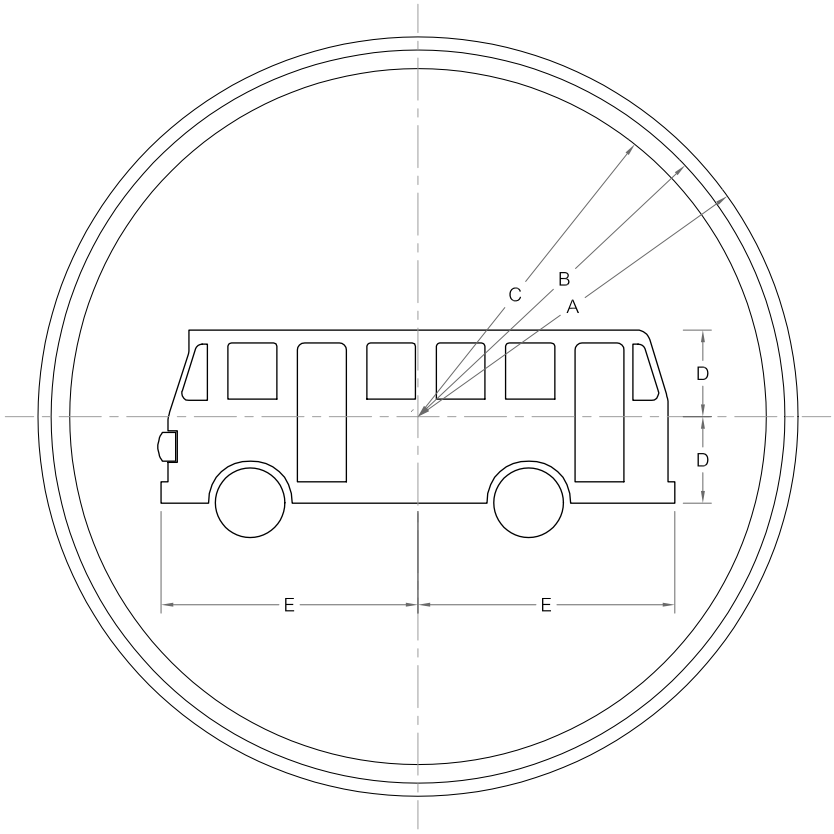
ป้ายบังคับ ให้ตรงไปหรือเลี้ยวขวา (บ.47)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร								
	A	B	C	D	E	G	H	J	R
1	22.5	21.75	20.5	15	11.25	7.75	0.5	4	0.75
2	30	29	27	20	15	10.25	0.75	5.5	1
3	37.5	36.25	34	25	18.75	12.9	0.75	6.75	1.25
4	45	43.5	41	30	22.5	15.5	1	8.25	1.5
5	60	58	54	40	30	20.75	1.25	11	2

เว้นขอบป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีขาวสะท้อนแสง

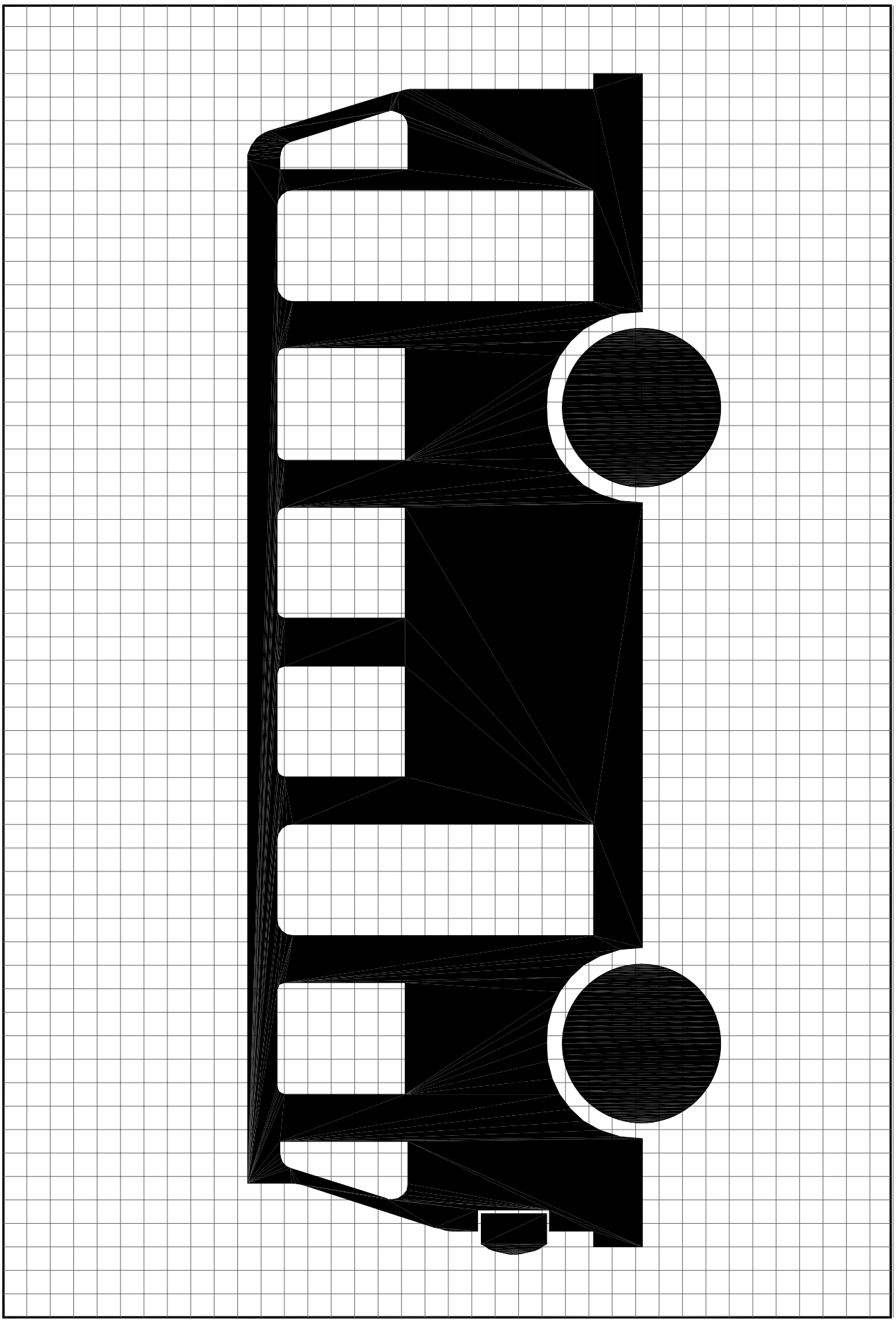
ป้ายบังคับ วงเวียน (บ.48)

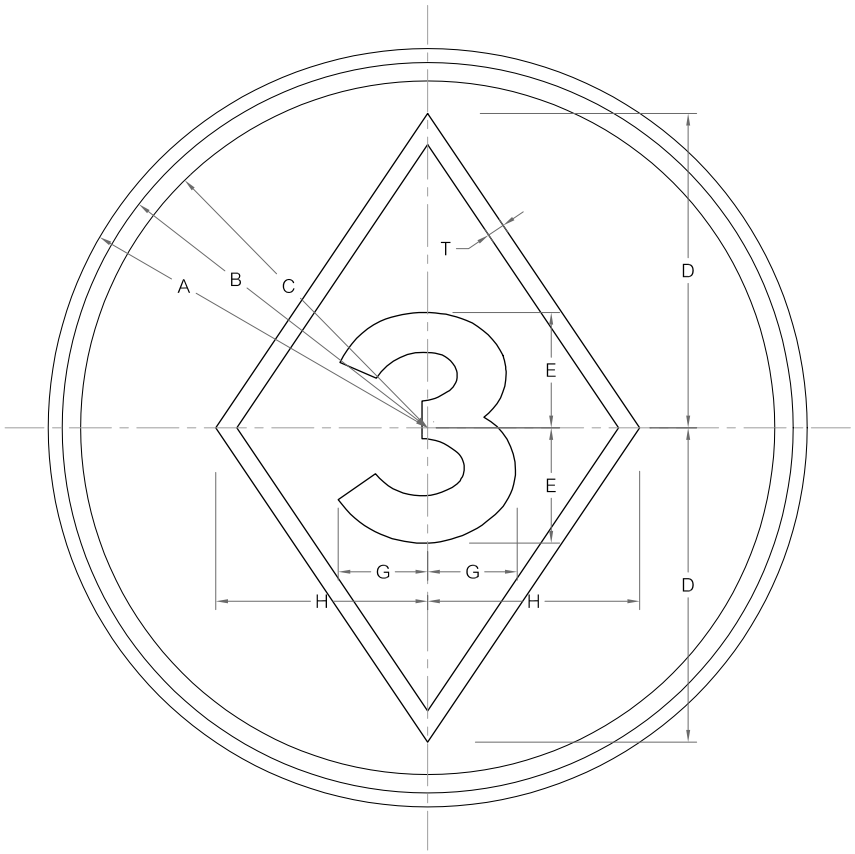

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร				
	A	B	C	D	E
1	22.5	21.75	20.5	5.1	15.2
2	30	29	27	6.8	20.3
3	37.5	36.25	34	8.6	25.4
4	45	43.5	41	10.3	30.4
5	60	58	54	13.7	40.6

เว้นขอบป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีขาวสะท้อนแสง

ป้ายบังคับ ช่องเดินรถประจำทาง (บ.49)

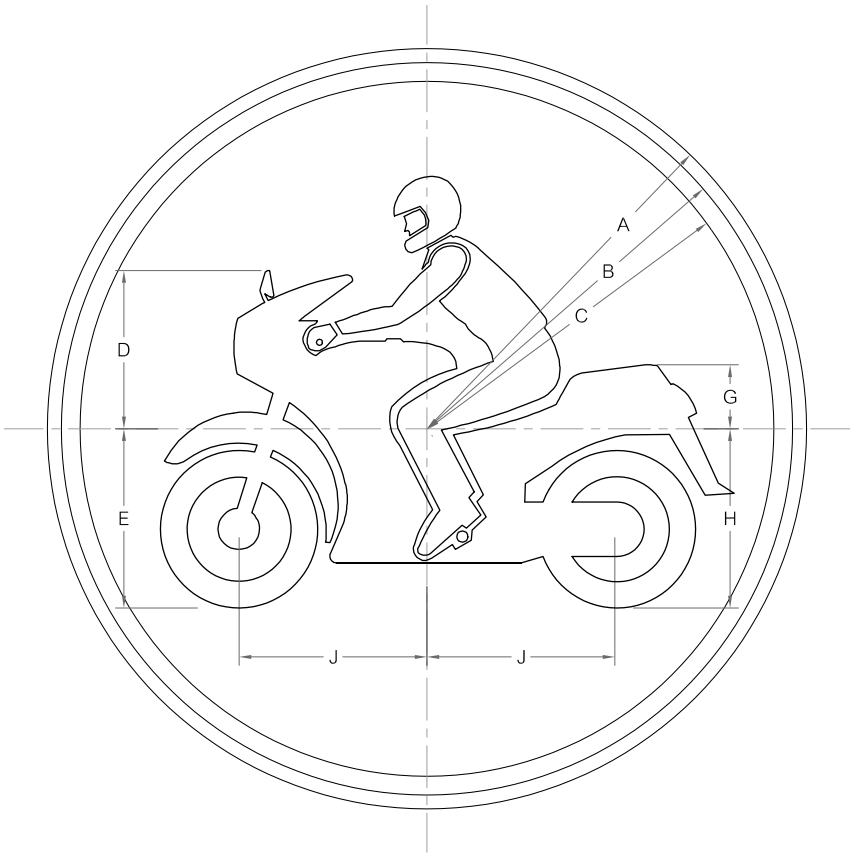

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร							
	A	B	C	D	E	G	H	T
1	22.5	21.75	20.5	18.5	6.8	5.3	12.5	1
2	30	29	27	24.7	9	7	16.7	1.3
3	37.5	36.25	34	30.8	11.3	8.8	20.8	1.7
4	45	43.5	41	37	13.5	10.5	25	2
5	60	58	54	49.3	18	14	33.3	2.7

เว้นขอบป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีขาวสะท้อนแสง

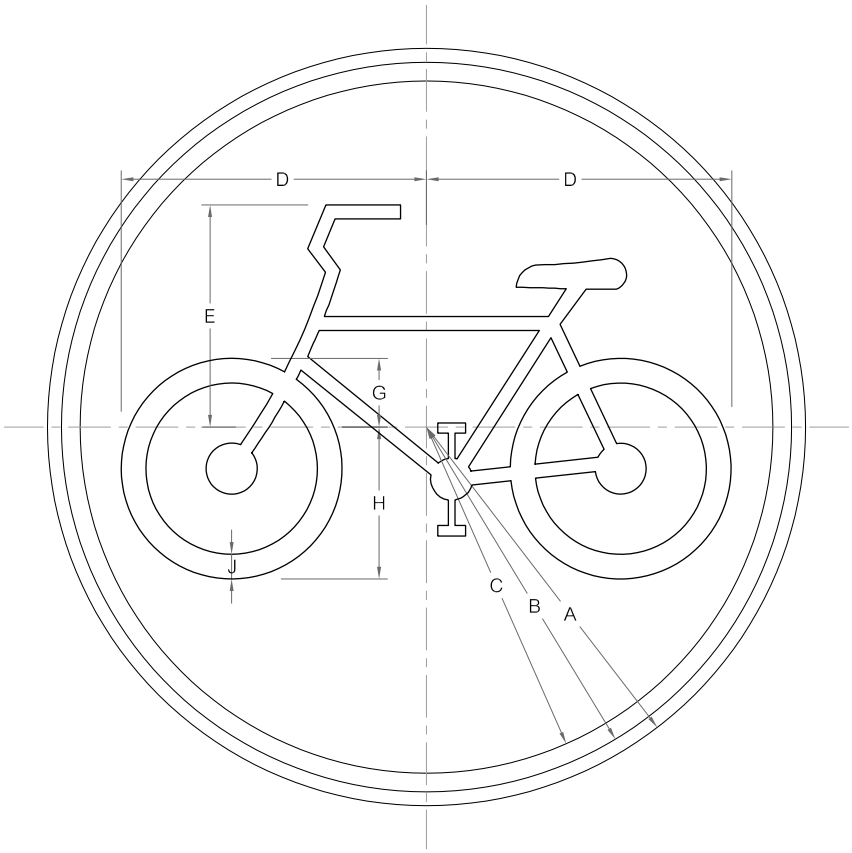
ป้ายบังคับ ช่องเดินรถมวลชน (บ.50)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร							
	A	B	C	D	E	G	H	J
1	22.5	21.75	20.5	9.25	10.5	3.75	10.5	11
2	30	29	27	12.5	14.25	5	14.25	14.75
3	37.5	36.25	34	15.5	17.75	6.25	17.75	18.5
4	45	43.5	41	18.75	21.25	7.5	21.25	22.5
5	60	58	54	25	28.25	10	28.25	29.75

เว้นขอบป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีขาวสะท้อนแสง

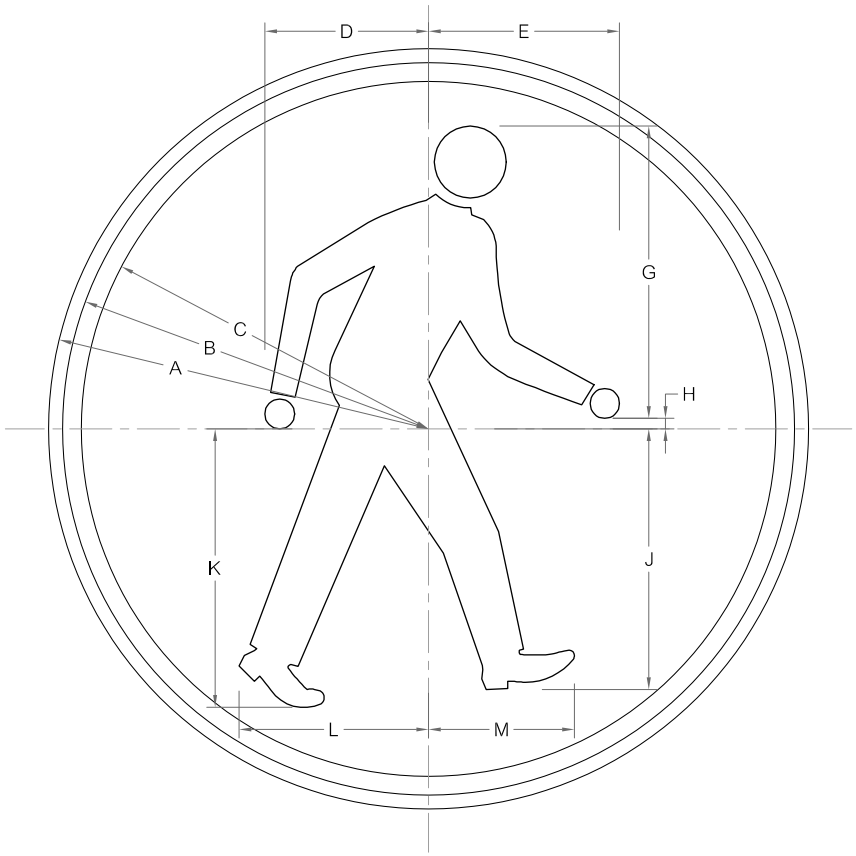
ป้ายบังคับ ช่องเดินรถจักรยานยนต์ (บ.51)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร							
	A	B	C	D	E	G	H	J
1	22.5	21.75	20.5	18	13.25	4	9	1.5
2	30	29	27	24	17.75	5.5	12	2
3	37.5	36.25	34	30.25	22	6.75	15	2.5
4	45	43.5	41	36.25	26.5	8.25	18	3
5	60	58	54	48.25	35.25	11	24	4

เว้นขอบป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีขาวสะท้อนแสง

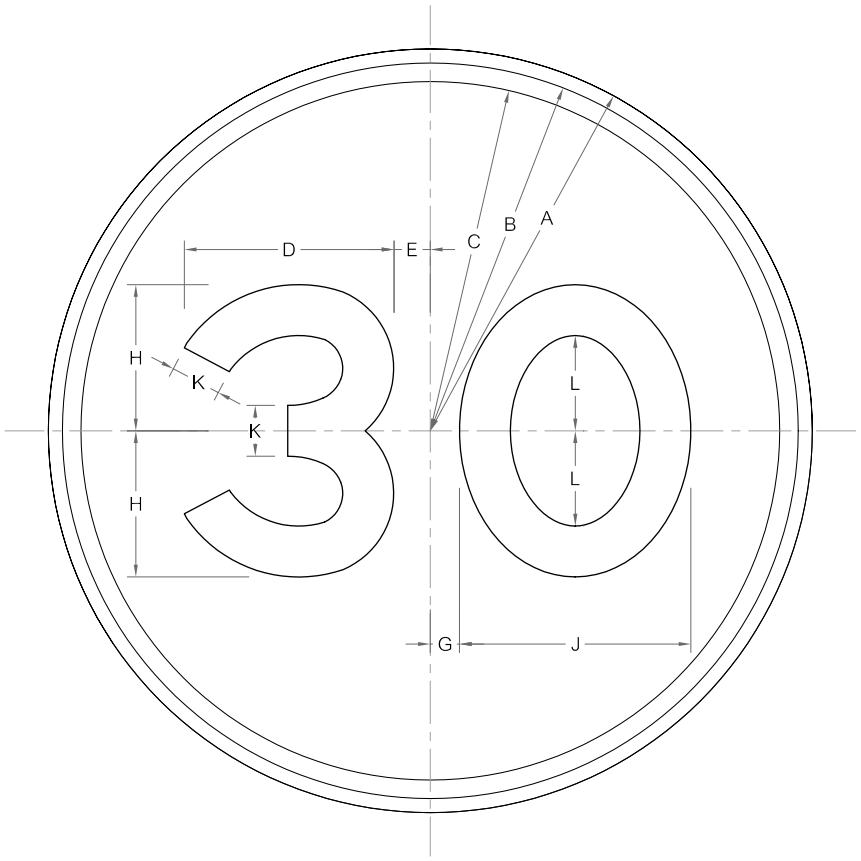
ป้ายบังคับ ช่องเดินรถจักรยาน (บ.52)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร										
	A	B	C	D	E	G	H	J	K	L	M
1	22.5	21.75	20.5	9.5	11.25	17.25	0.5	15.5	16.5	11.25	8.5
2	30	29	27	12.75	15	23	0.75	20.5	22	15	11.5
3	37.5	36.25	34	16	18.75	28.75	1	25.5	27.5	18.75	14.5
4	45	43.5	41	19.25	22.5	34.5	1.25	30.75	33	22.5	17.25
5	60	58	54	25.75	30	46	1.75	41	44	30	23

เว้นขอบป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีขาวสะท้อนแสง

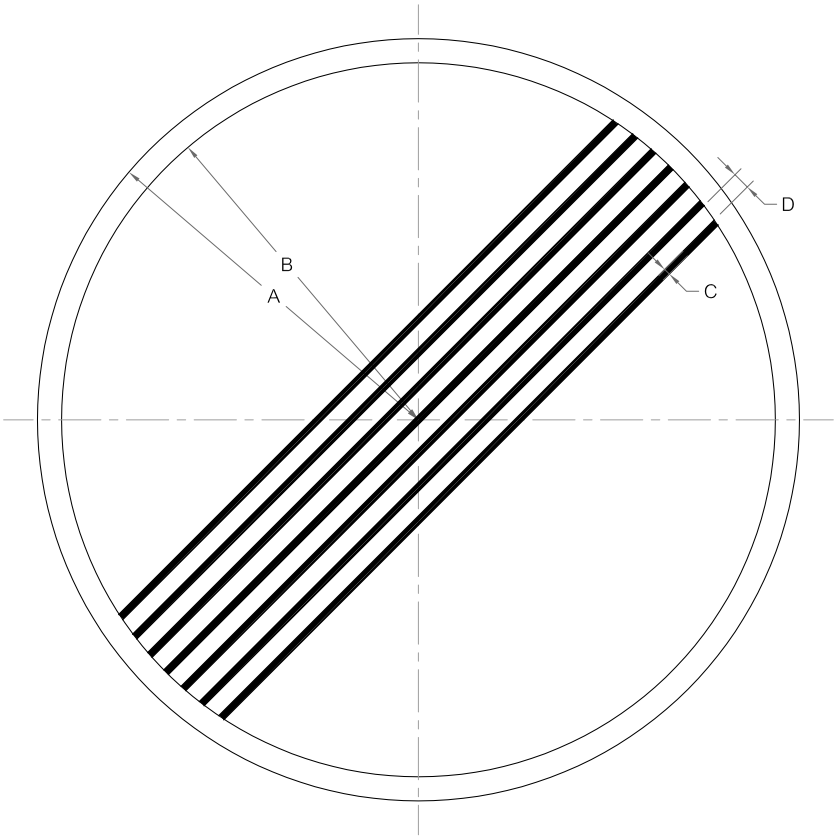
ป้ายบังคับ เฉพาะคนเดิน (บ.53)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร									
	A	B	C	D	E	G	H	J	K	L
1	22.5	21.75	20.5	12.25	2	13.75	8.5	13.75	3	5.75
2	30	29	27	16.25	2.75	18.25	11.5	18.25	4	7.5
3	37.5	36.25	34	20.5	3.5	22.75	14.25	22.75	5	9.25
4	45	43.5	41	24.5	4.25	27.25	17.25	27.25	6	11.25
5	60	58	54	32.75	5.75	36.25	23	36.25	8	15

เว้นขอบป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีขาวสะท้อนแสง

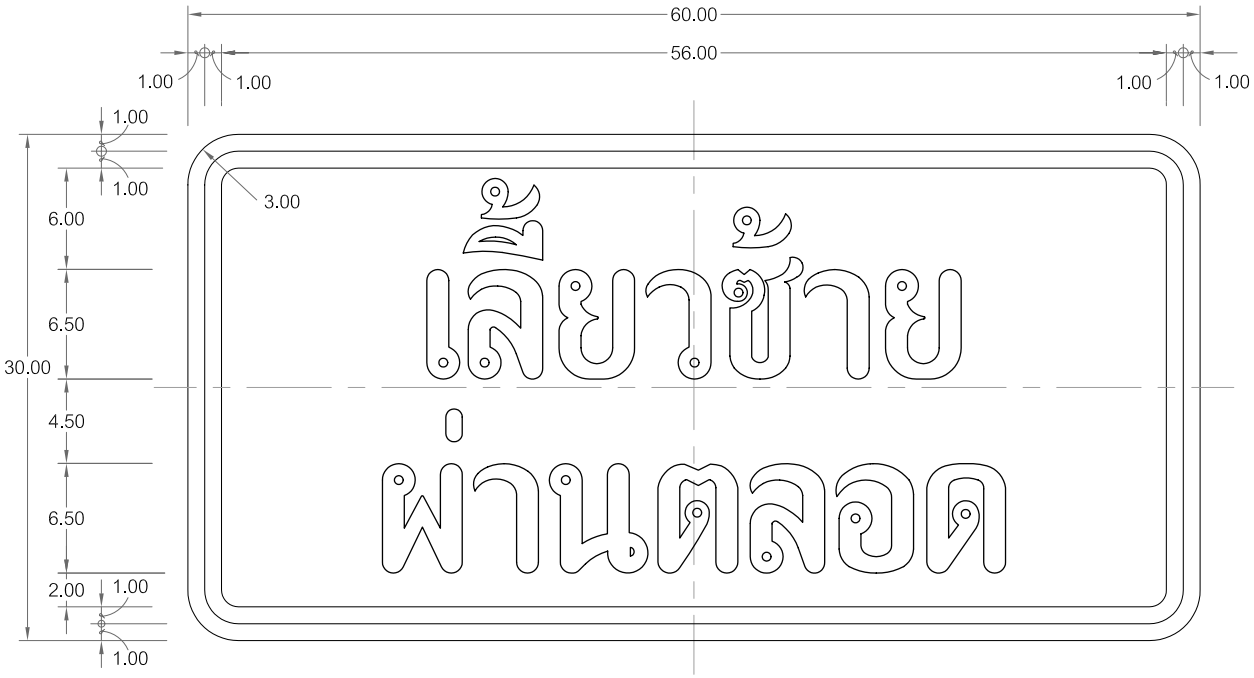
ป้ายบังคับ ความเร็วขั้นต่ำ (บ.54)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร			
	A	B	C	D
1	22.5	21	0.38	1.00
2	30	28	0.50	1.33
3	37.5	35	0.63	1.67
4	45	42	0.75	2.00
5	60	56	1.00	2.67

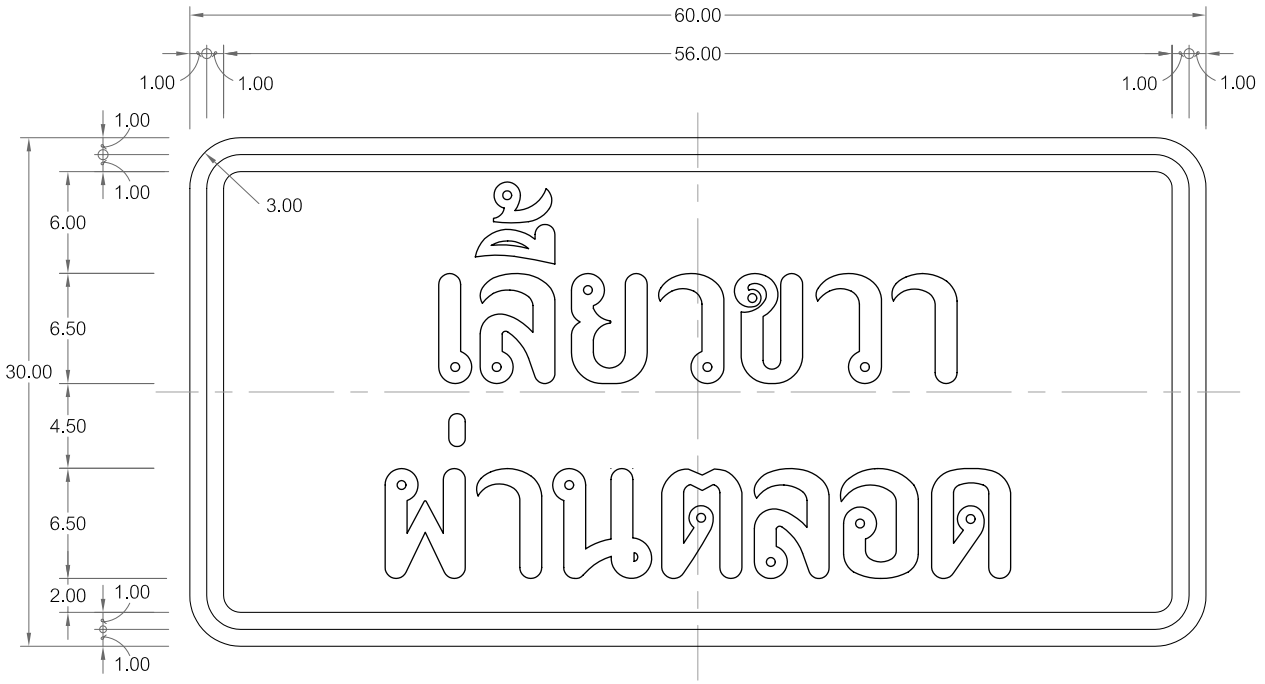
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
เส้นขีดเฉียง	สีดำไม่สะท้อนแสง

ป้ายบังคับ สุดเขตบังคับ (บ.55)

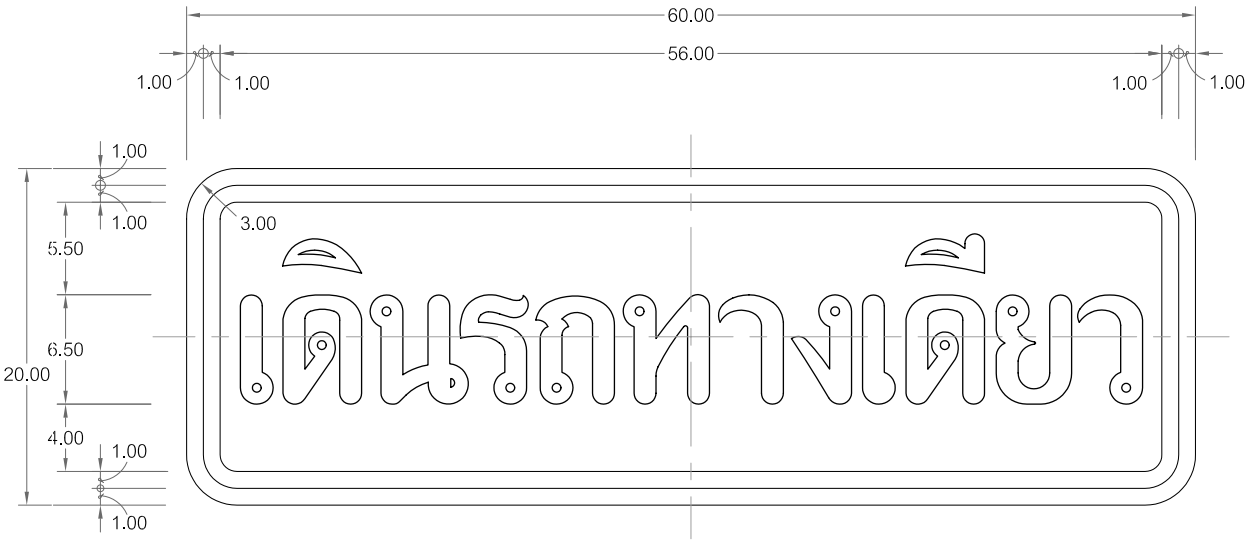
เว้นขอบป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
ตัวอักษร	สีขาวสะท้อนแสง

ป้ายประกอบ ป้ายบังคับ (บส.1/1)

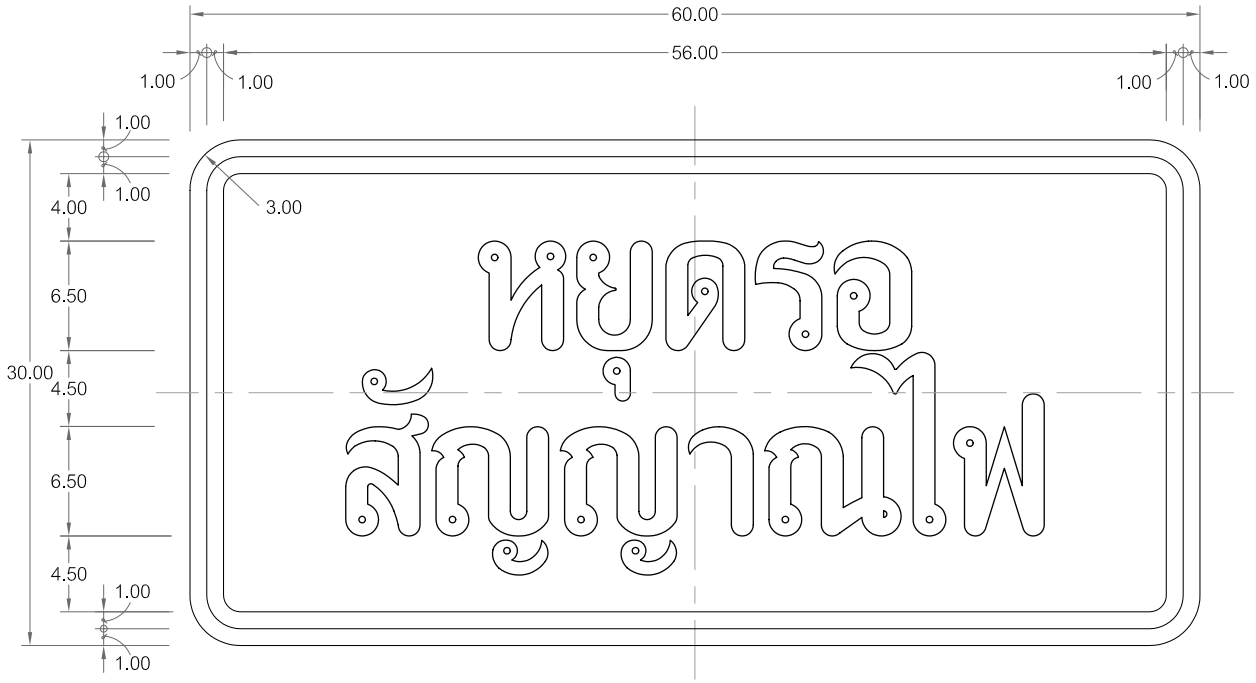
เว้นขอบป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
ตัวอักษร	สีขาวสะท้อนแสง

ป้ายประกอบ ป้ายบังคับ (บส.1/2)

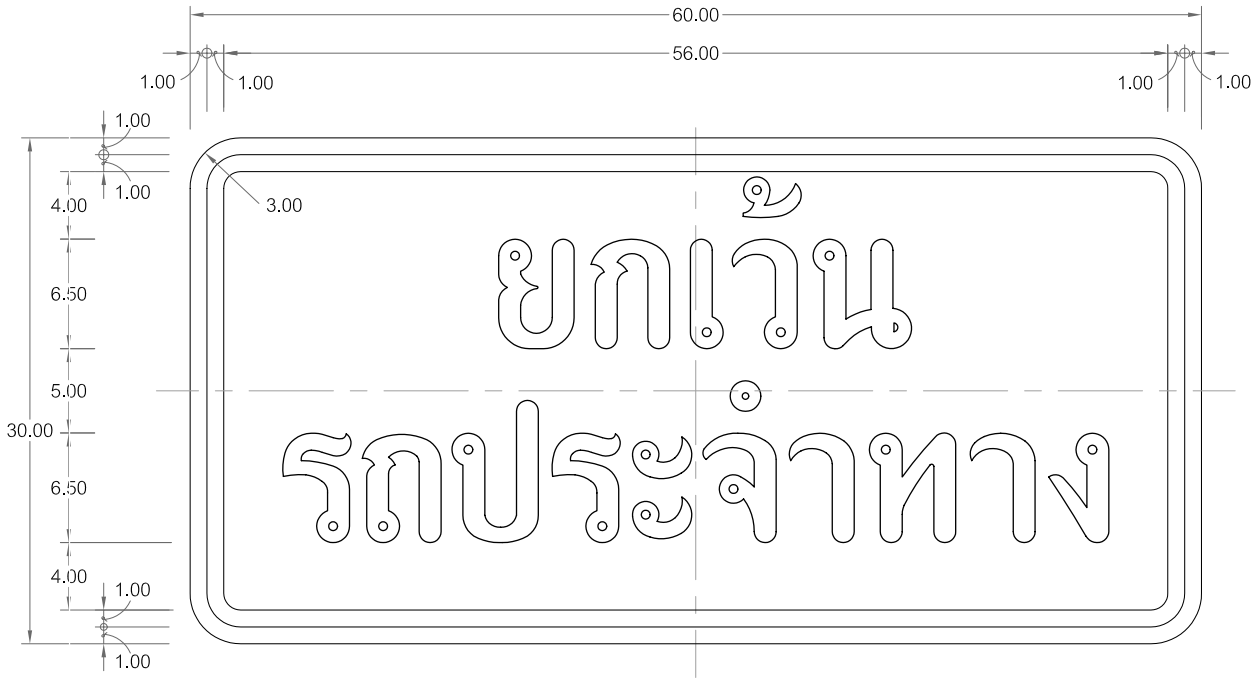
เว้นขอบป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
ตัวอักษร	สีขาวสะท้อนแสง

ป้ายประกอบ ป้ายบังคับ (บส.2)

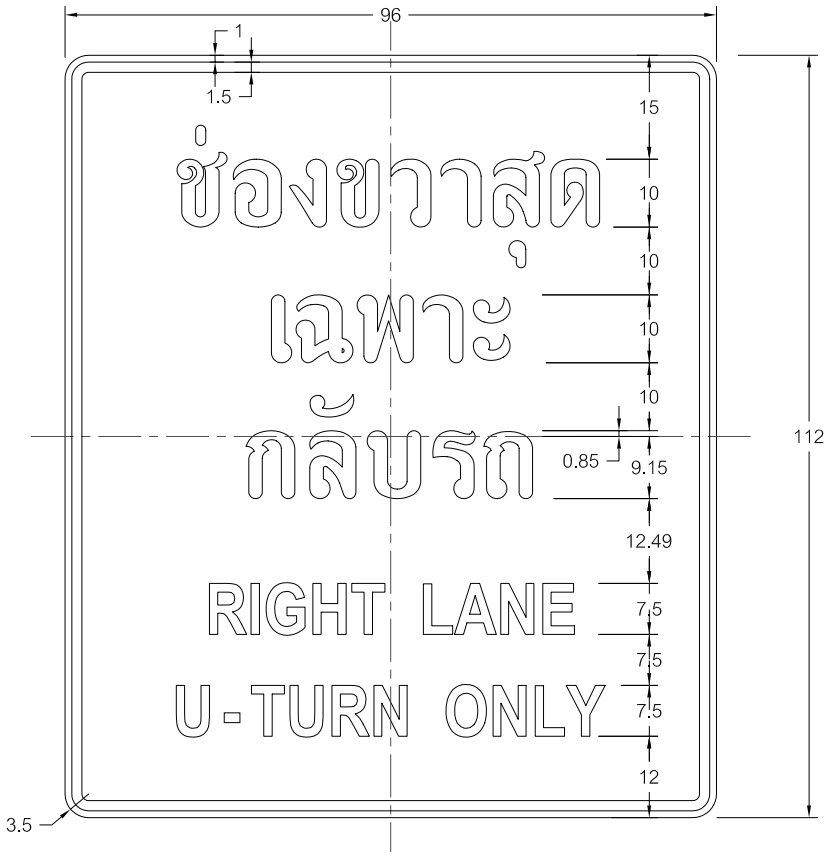
เว้นขอบป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
ตัวอักษร	สีขาวสะท้อนแสง

ป้ายประกอบ ป้ายบังคับ (บส.3)

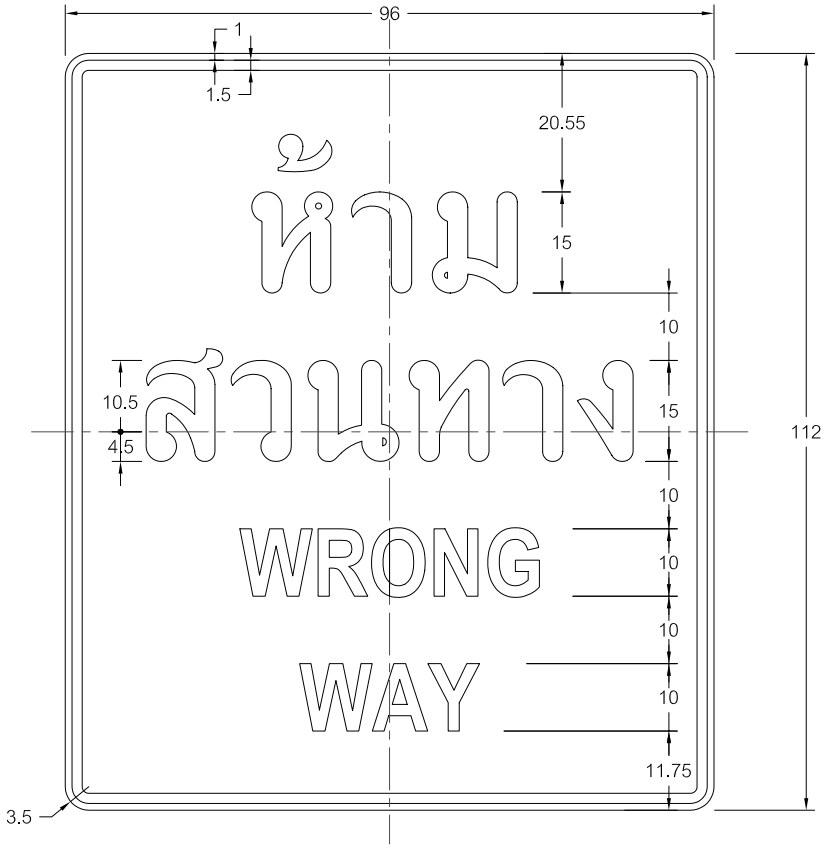
เว้นขอบป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
ตัวอักษร	สีขาวสะท้อนแสง

ป้ายประกอบ ป้ายบังคับ (บส.4)

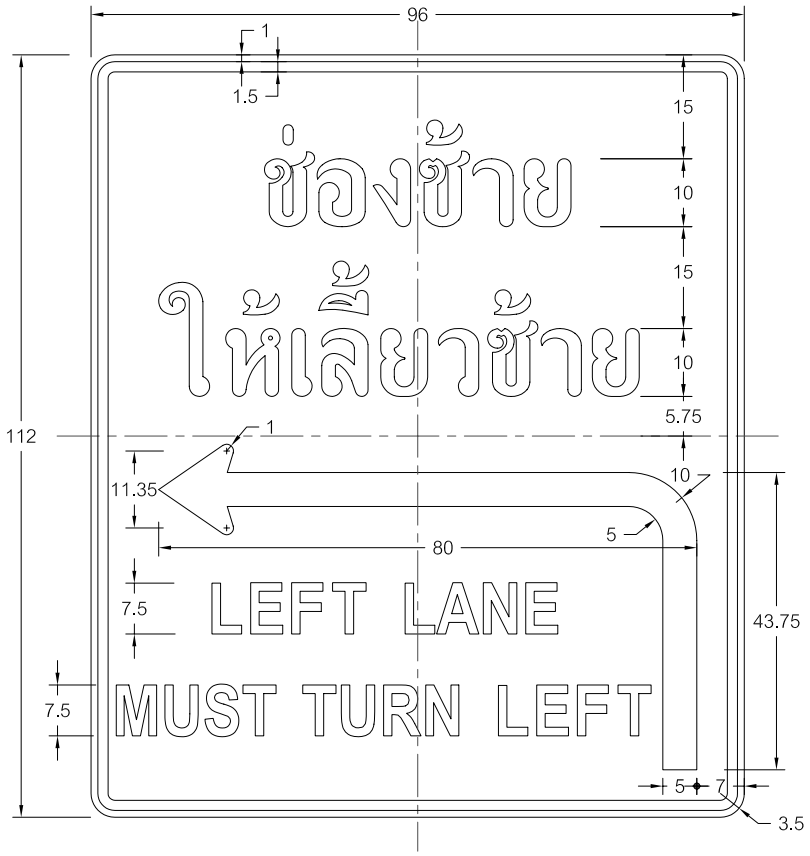
เว้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีแดงสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
ตัวอักษร	สีดำไม่สะท้อนแสง

ป้ายบังคับที่แสดงด้วยข้อความและ/หรือสัญลักษณ์ประเภทติดตั้งเดี่ยว

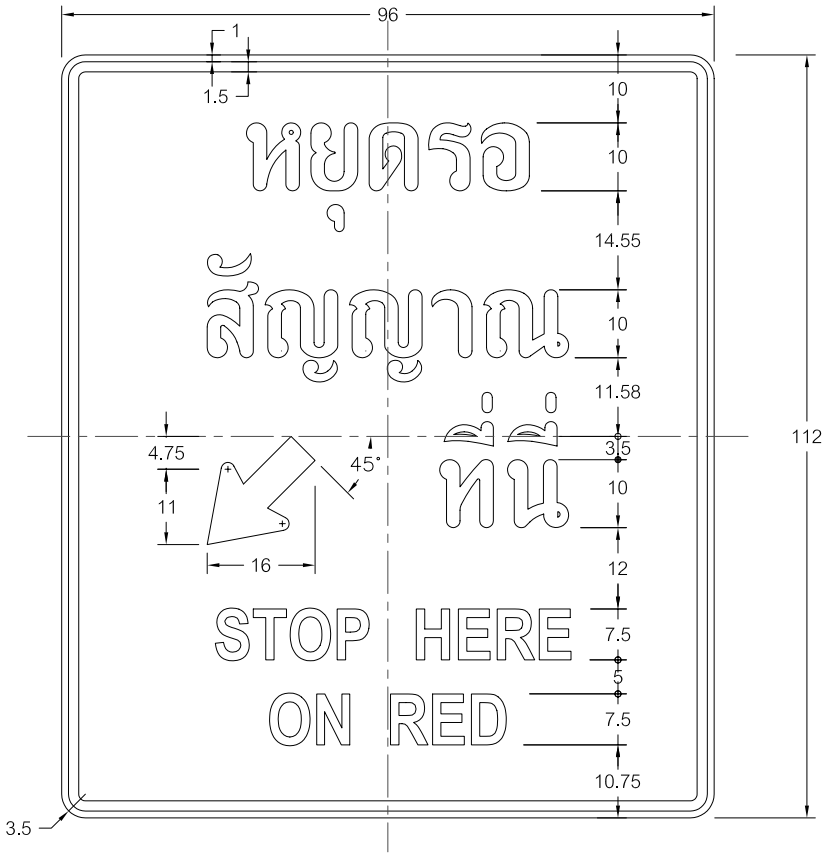
เว้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีแดงสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
ตัวอักษร	สีแดงสะท้อนแสง

ป้ายบังคับที่แสดงด้วยข้อความและ/หรือสัญลักษณ์ประเภทติดตั้งเดี่ยว

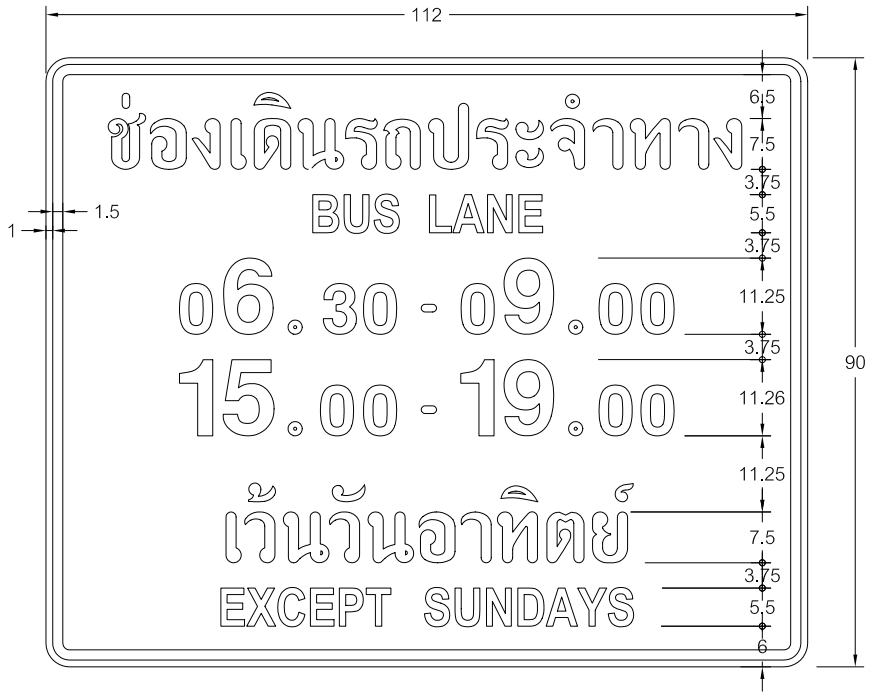
เว้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีแดงสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
ตัวอักษร	สีดำไม่สะท้อนแสง
ลูกศร	สีแดงสะท้อนแสง

ป้ายบังคับที่แสดงด้วยข้อความและ/หรือสัญลักษณ์ประเภทติดตั้งเดี่ยว

เว้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีแดงสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
ตัวอักษร	สีดำไม่สะท้อนแสง
ลูกศร	สีแดงสะท้อนแสง

ป้ายบังคับที่แสดงด้วยข้อความและ/หรือสัญลักษณ์ประเภทติดตั้งเดี่ยว

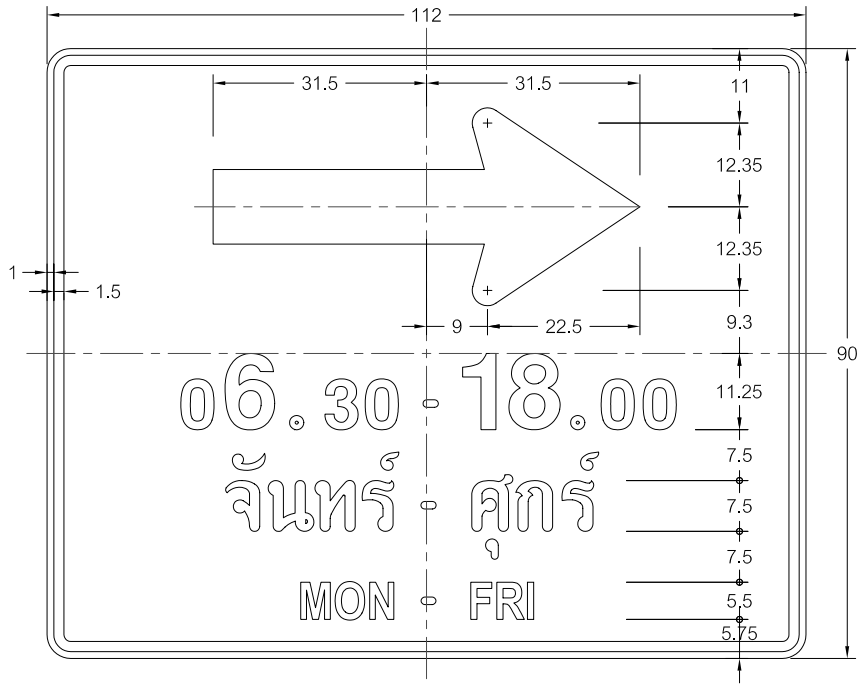
เว้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
ตัวอักษร	สีดำไม่สะท้อนแสง

ป้ายบังคับที่แสดงด้วยข้อความและ/หรือสัญลักษณ์ประเภทติดตั้งประกอบ

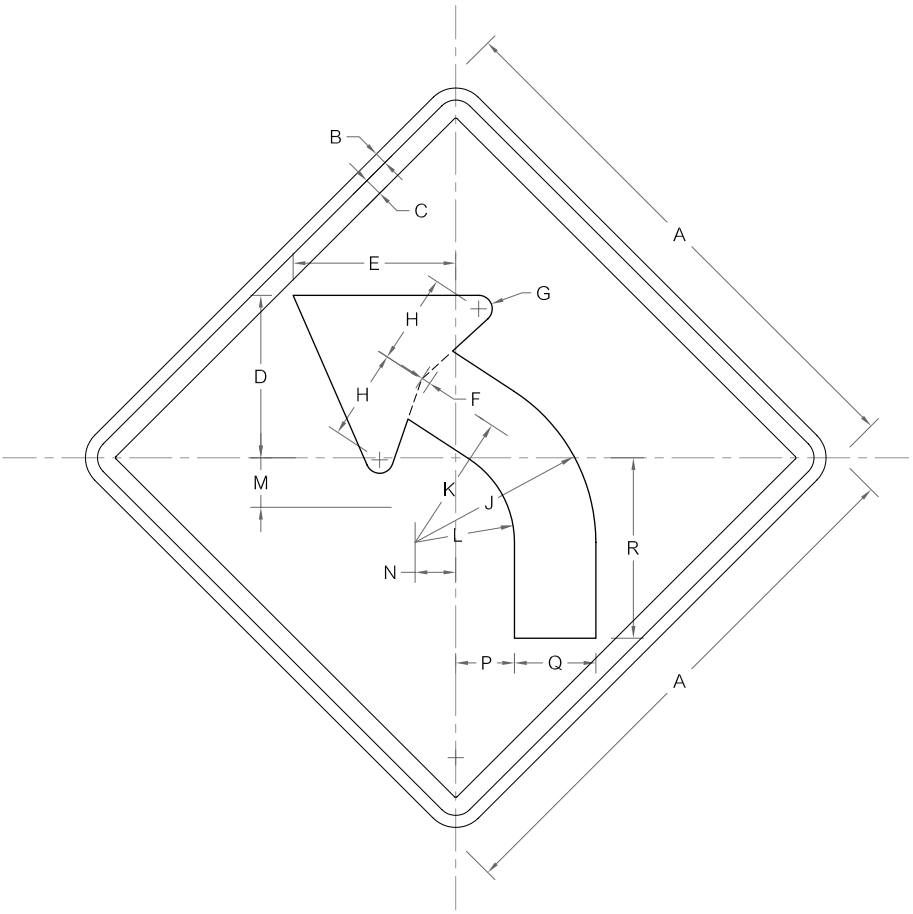
เว้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
ตัวอักษร	สีดำไม่สะท้อนแสง

ป้ายบังคับที่แสดงด้วยข้อความและ/หรือสัญลักษณ์ประเภทติดตั้งประกอบ

เว้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
ตัวอักษร / ลูกศร	สีดำไม่สะท้อนแสง

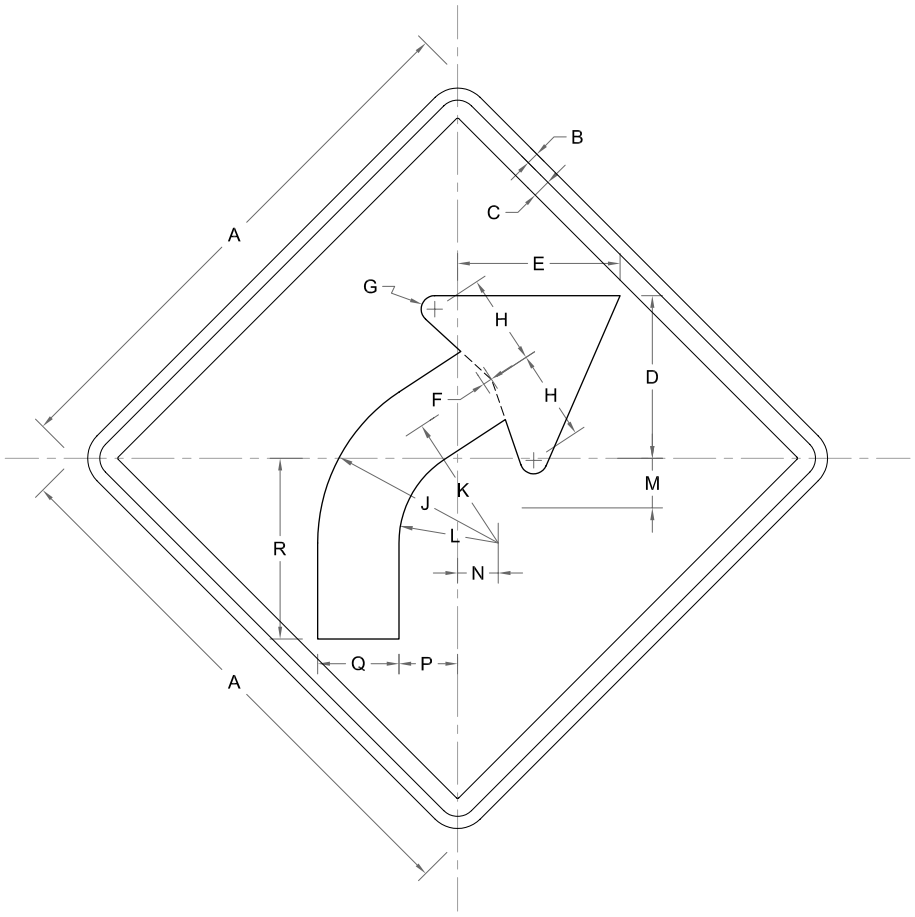
ป้ายบังคับที่แสดงด้วยข้อความและ/หรือสัญลักษณ์ประเภทติดตั้งประกอบ

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร															
	A	B	C	D	E	F	G	H	J	K	L	M	N	P	Q	R
1	45	1	1.5	13	13.5	1	1.25	7.5	15	11.75	8.5	4	3.25	5	6.5	15.5
2	60	1.5	2	18	18	1	1.5	10	20	15.5	11	5.5	4.5	6.5	9	20
3	75	1.75	2.5	22	22	1.5	2	12.5	25	19.5	14	7	5.5	8	11	26
4	90	2	3	26	27	2	2.5	15	30	23.5	17	8	6.5	10	13	31
5	120	2.5	3.5	35	36	2.7	3.3	20	40	31	23	11	8.7	13	17	41

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

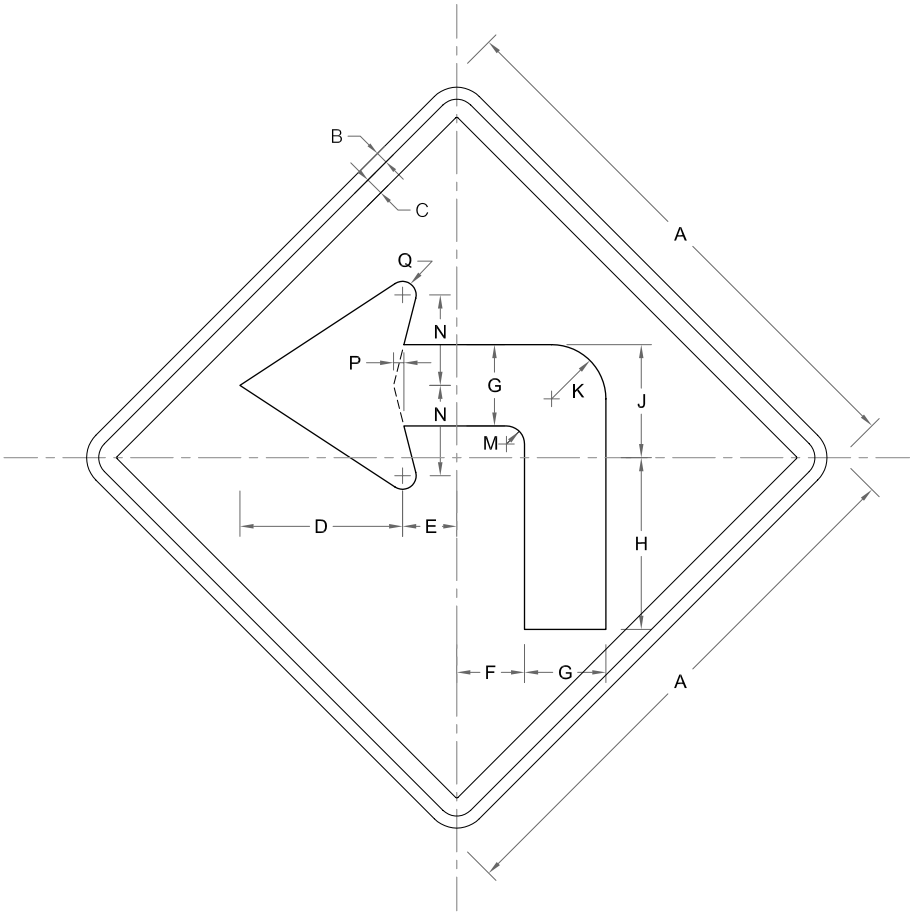
ป้ายเตือน ทางโค้งต่าง ๆ (ต.1)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร															
	A	B	C	D	E	F	G	H	J	K	L	M	N	P	Q	R
1	45	1	1.5	13	13.5	1	1.25	7.5	15	11.75	8.5	4	3.25	5	6.5	15.5
2	60	1.5	2	18	18	1	1.5	10	20	15.5	11	5.5	4.5	6.5	9	20
3	75	1.75	2.5	22	22	1.5	2	12.5	25	19.5	14	7	5.5	8	11	26
4	90	2	3	26	27	2	2.5	15	30	23.5	17	8	6.5	10	13	31
5	120	2.5	3.5	35	36	2.7	3.3	20	40	31	23	11	8.7	13	17	41

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

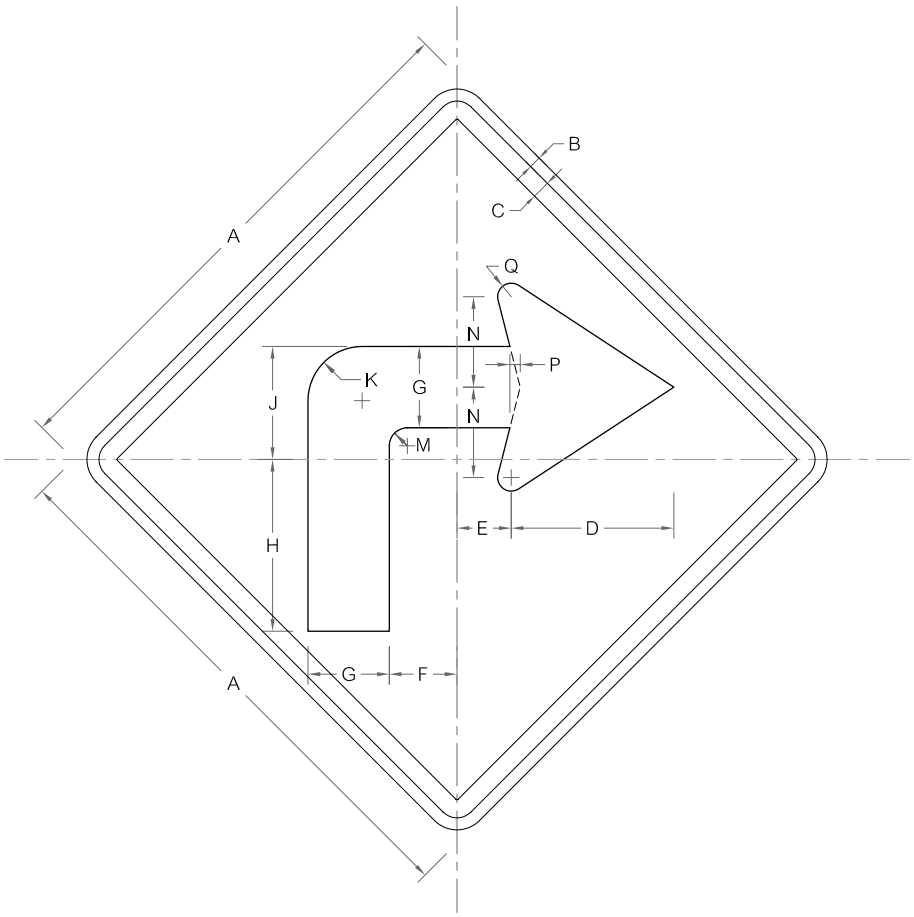
ป้ายเตือน ทางโค้งต่าง ๆ (ต.2)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร													
	A	B	C	D	E	F	G	H	J	K	M	N	P	Q
1	45	1	1.5	13	4.5	5.5	6.5	14.5	9.25	4.5	1.5	7.5	1	1.25
2	60	1.5	2	18	6	7.5	9	19	12.5	6	2	10	1	1.5
3	75	1.75	2.5	22	8	9	11	24	15.5	7.5	2.5	12.5	1.5	2
4	90	2	3	26	9	11	13	29	18.5	9	3	15	2	2.5
5	120	2.5	3.5	34.5	12	14.75	17.25	38.75	24.75	12	4	20	2.75	3.25

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

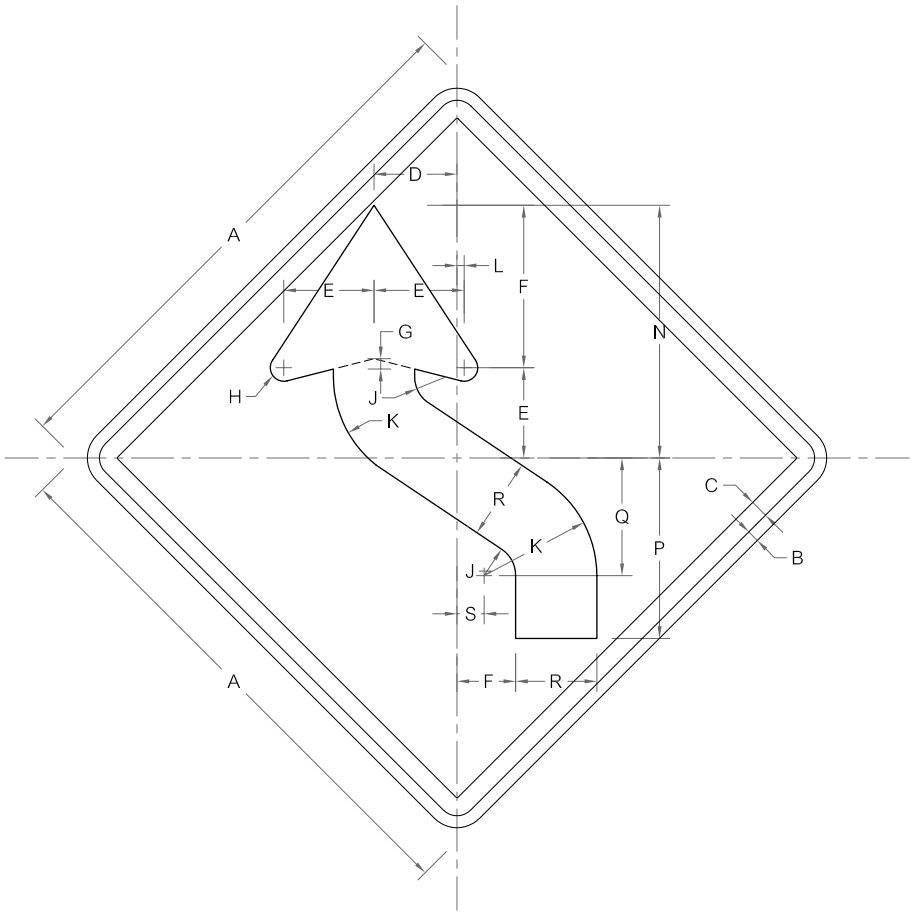
ป้ายเตือน ทางโค้งต่าง ๆ (ต.3)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร													
	A	B	C	D	E	F	G	H	J	K	M	N	P	Q
1	45	1	1.5	13	4.5	5.5	6.5	14.5	9.25	4.5	1.5	7.5	1	1.25
2	60	1.5	2	18	6	7.5	9	19	12.5	6	2	10	1	1.5
3	75	1.75	2.5	22	8	9	11	24	15.5	7.5	2.5	12.5	1.5	2
4	90	2	3	26	9	11	13	29	18.5	9	3	15	2	2.5
5	120	2.5	3.5	34.5	12	14.75	17.25	38.75	24.75	12	4	20	2.75	3.25

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

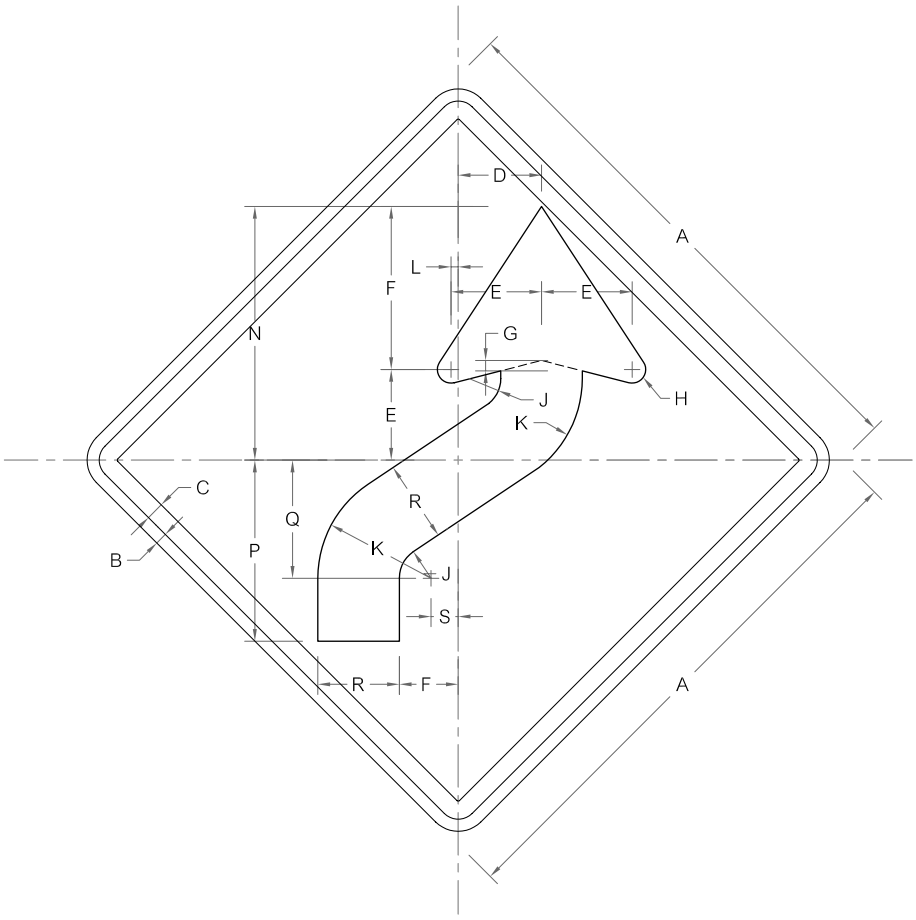
ป้ายเตือน ทางโค้งต่าง ๆ (ต.4)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร															
	A	B	C	D	E	F	G	H	J	K	L	N	P	Q	R	S
1	45	1	1.5	6	7.5	13	1	1.25	2.75	9.25	0.6	21	15	9.5	6.5	2
2	60	1.5	2	8	10	18	1	1.5	3.5	12.5	0.8	28	20	13	9	3
3	75	1.75	2.5	10	12.5	22	1.5	2	4.5	15.5	1	35	25	16	11	3.5
4	90	2	3	12	15	26	2	2.5	5.5	18.5	1.2	42	30	19	13	4
5	120	2.5	3.5	16	20	34.75	2.75	3.25	7.25	24.75	1.5	56	40	25.25	17.25	5.25

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

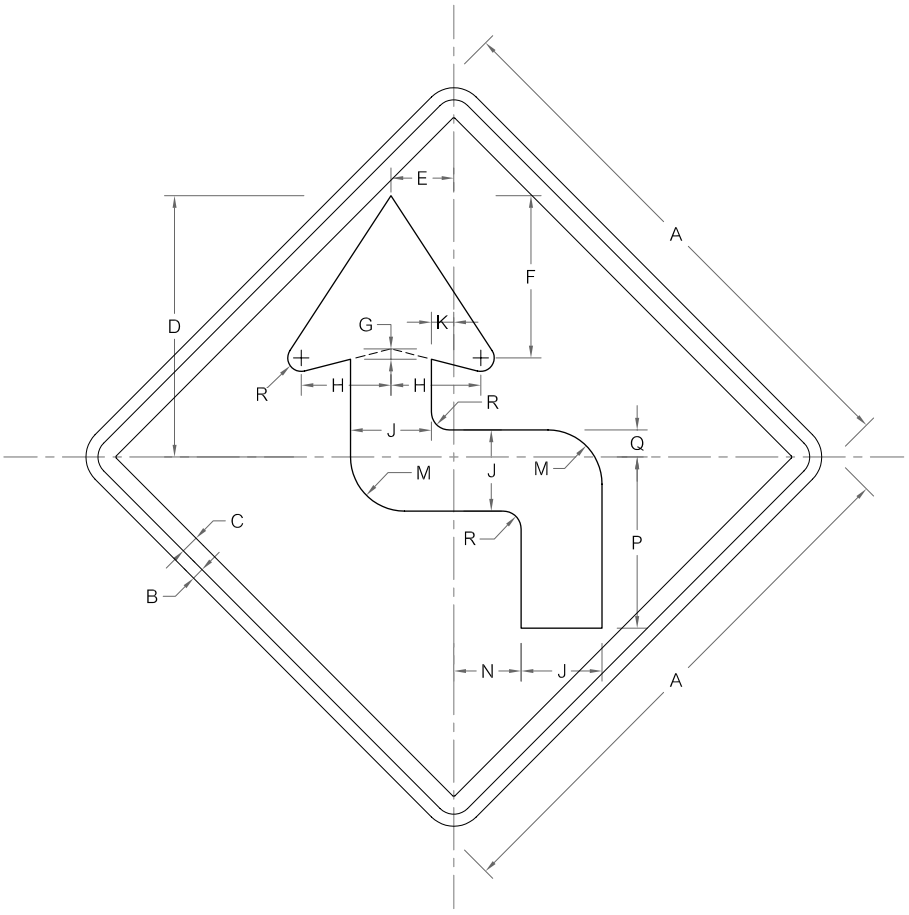
ป้ายเตือน ทางโค้งต่าง ๆ (ต.5)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร															
	A	B	C	D	E	F	G	H	J	K	L	N	P	Q	R	S
1	45	1	1.5	6	7.5	13	1	1.25	2.75	9.25	0.6	21	15	9.5	6.5	2
2	60	1.5	2	8	10	18	1	1.5	3.5	12.5	0.8	28	20	13	9	3
3	75	1.75	2.5	10	12.5	22	1.5	2	4.5	15.5	1	35	25	16	11	3.5
4	90	2	3	12	15	26	2	2.5	5.5	18.5	1.2	42	30	19	13	4
5	120	2.5	3.5	16	20	34.75	2.75	3.25	7.25	24.75	1.5	56	40	25.25	17.25	5.25

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

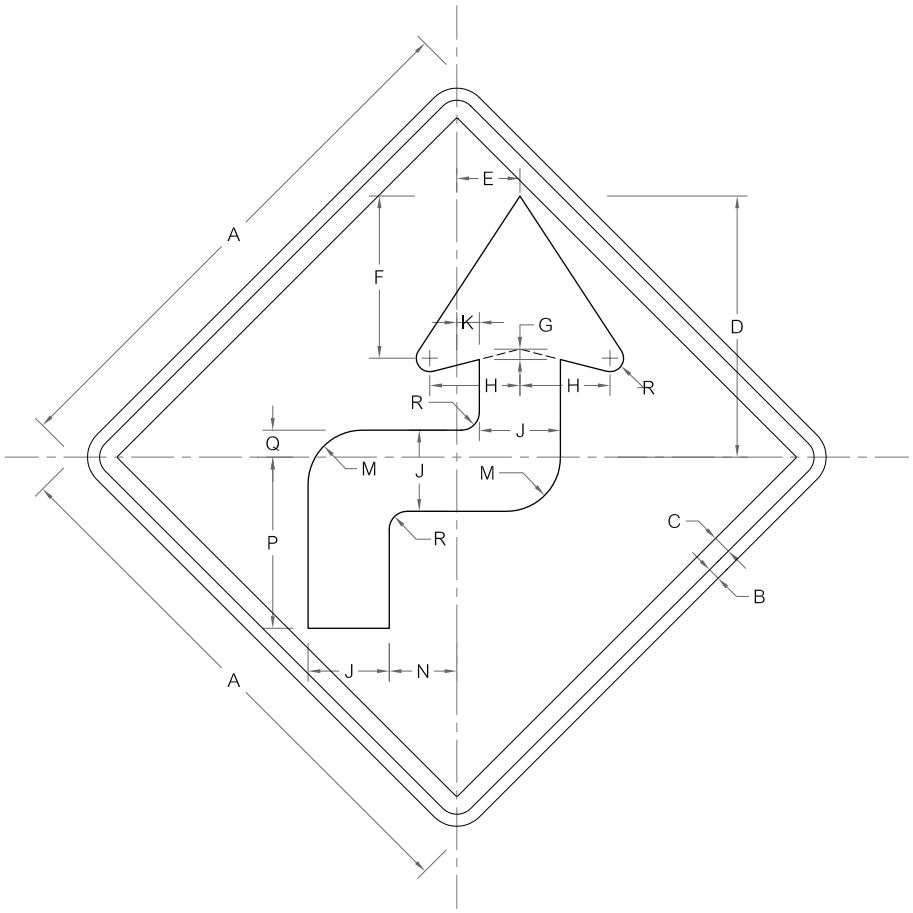
ป้ายเตือน ทางโค้งต่าง ๆ (ต.6)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร														
	A	B	C	D	E	F	G	H	J	K	M	N	P	Q	R
1	45	1	1.5	21.5	5	13	1	7.5	6.5	1.75	4.5	5.25	15	2	1.25
2	60	1.5	2	29	7	18	1	10	9	2.5	6	7.5	20	3	1.5
3	75	1.75	2.5	36	8.5	22	1.5	12.5	11	3	7.5	9	25	3.5	2
4	90	2	3	43	10	26	2	15	13	3.5	9	10.5	30	4	2.5
5	120	2.5	3.5	57.25	13.25	34.75	2.75	20	17.25	4.75	12	14	40	5.25	3.25

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

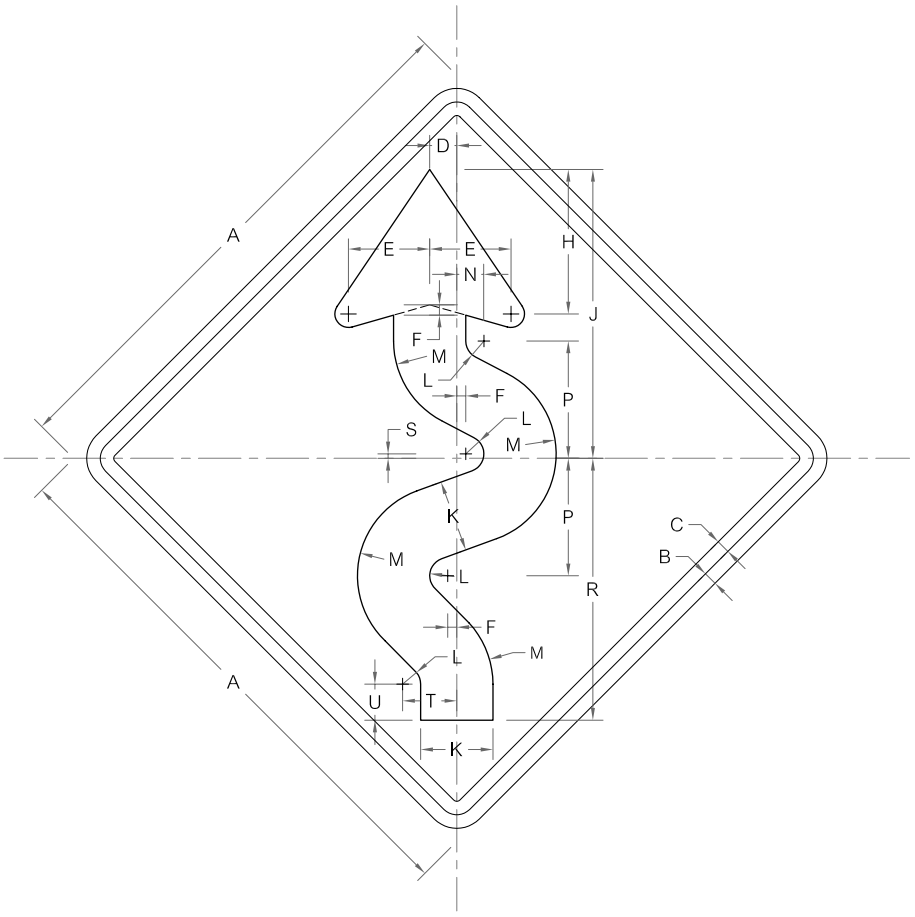
ป้ายเตือน ทางโค้งต่าง ๆ (ต.7)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร														
	A	B	C	D	E	F	G	H	J	K	M	N	P	Q	R
1	45	1	1.5	21.5	5	13	1	7.5	6.5	1.75	4.5	5.25	15	2	1.25
2	60	1.5	2	29	7	18	1	10	9	2.5	6	7.5	20	3	1.5
3	75	1.75	2.5	36	8.5	22	1.5	12.5	11	3	7.5	9	25	3.5	2
4	90	2	3	43	10	26	2	15	13	3.5	9	10.5	30	4	2.5
5	120	2.5	3.5	57.25	13.25	34.75	2.75	20	17.25	4.75	12	14	40	5.25	3.25

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

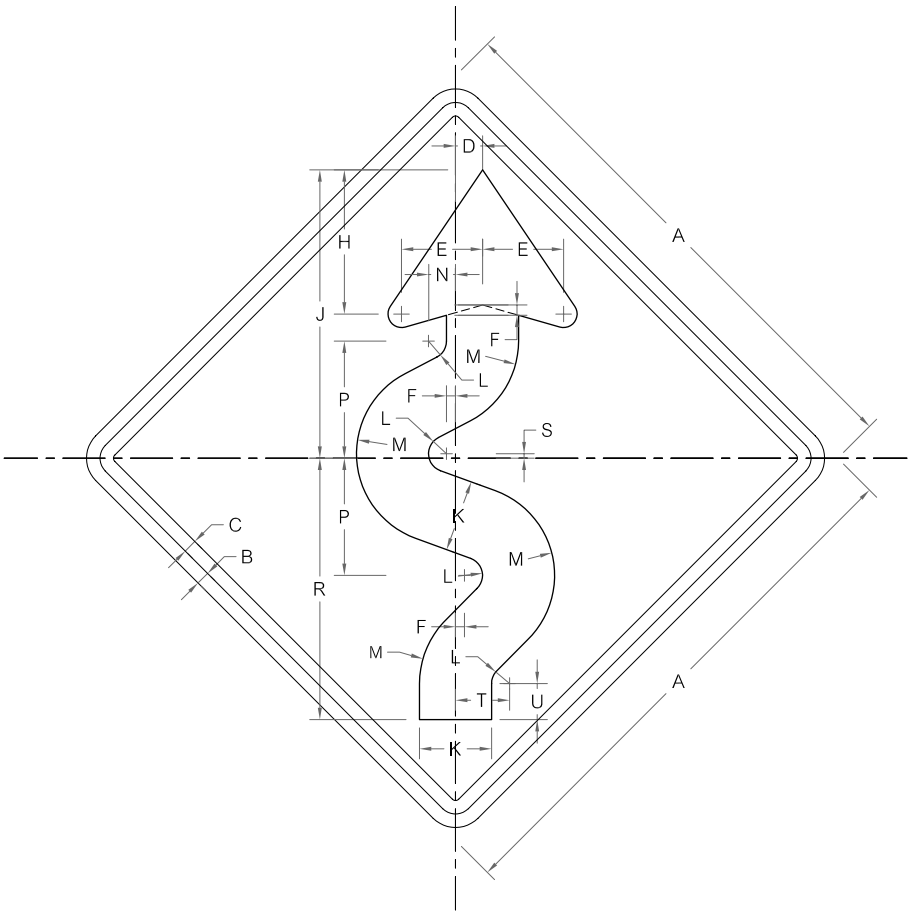
ป้ายเตือน ทางโค้งต่าง ๆ (ต.8)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร																
	A	B	C	D	E	F	H	J	K	L	M	N	P	R	S	T	U
1	45	1	1.5	2.5	7	0.75	12	24	6	2	8	2.5	9.5	21.5	0.5	5	3
2	60	1.5	2	3	9	1	16	32	8	2	10	3	13	29	0.5	6	4
3	75	1.75	2.5	4	11.5	1.5	20	40	10	3	13	4	16	36	0.8	8	5
4	90	2	3	5	14	1.5	24	48	12	4	16	5	19	43	1	10	6
5	120	2.5	3.5	6.75	18.75	2	32	64	16	5.25	21.25	6.75	25.25	57.25	1.25	13.25	8

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

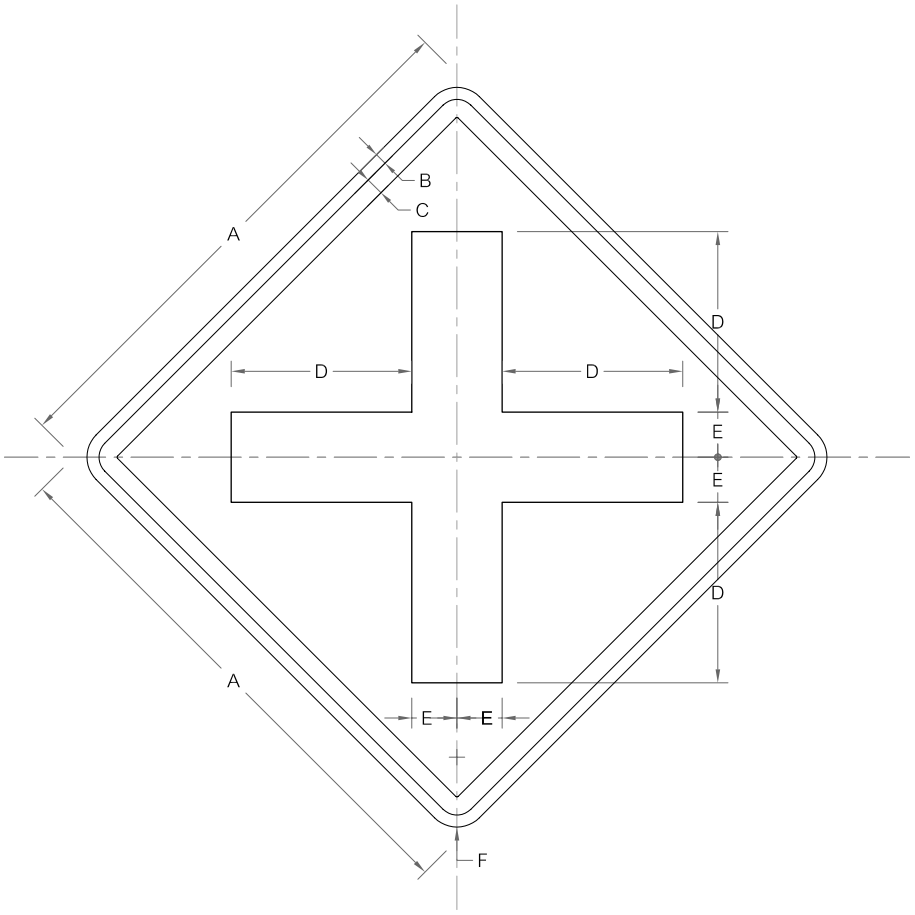
ป้ายเตือน ทางโค้งต่าง ๆ (ต.9)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร																
	A	B	C	D	E	F	H	J	K	L	M	N	P	R	S	T	U
1	45	1	1.5	2.5	7	0.75	12	24	6	2	8	2.5	9.5	21.5	0.5	5	3
2	60	1.5	2	3	9	1	16	32	8	2	10	3	13	29	0.5	6	4
3	75	1.75	2.5	4	11.5	1.5	20	40	10	3	13	4	16	36	0.8	8	5
4	90	2	3	5	14	1.5	24	48	12	4	16	5	19	43	1	10	6
5	120	2.5	3.5	6.75	18.75	2	32	64	16	5.25	21.25	6.75	25.25	57.25	1.25	13.25	8

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

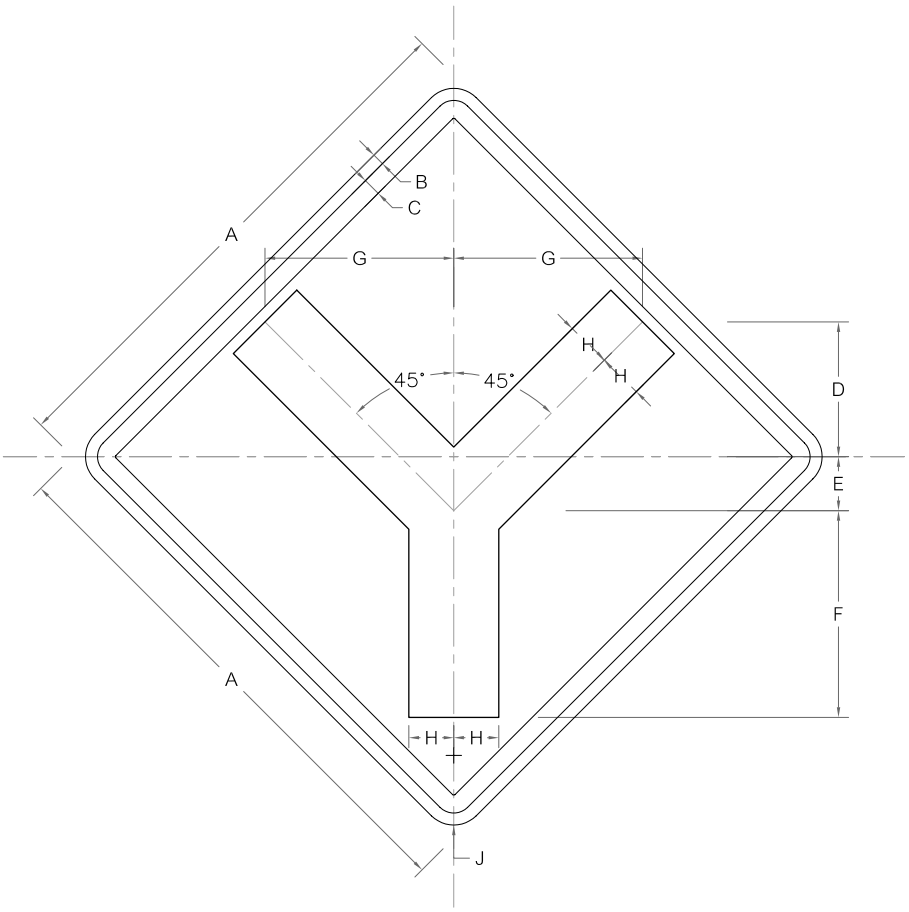
ป้ายเตือน ทางโค้งต่าง ๆ (ต.10)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร					
	A	B	C	D	E	F
1	45	1	1.5	15	3.75	3.0
2	60	1.5	2	20	5	3.5
3	75	1.75	2.5	25	6	4.5
4	90	2	3	30	7.5	5.5
5	120	2.5	3.5	40	10	7.5

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

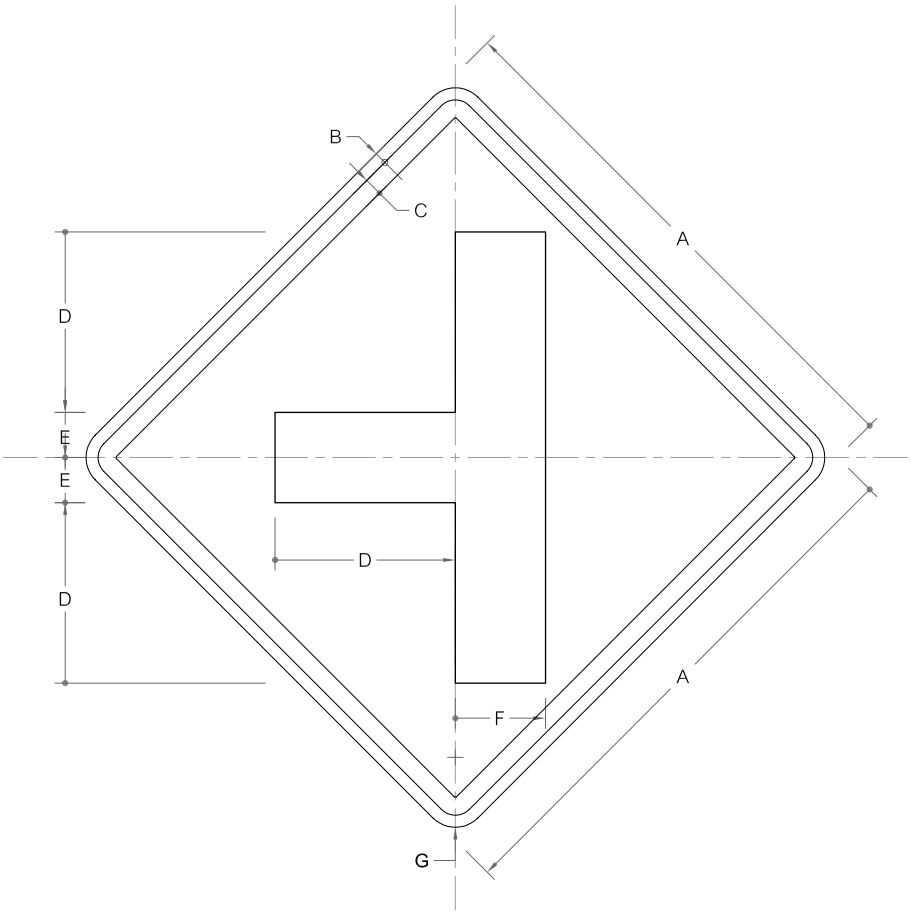
ป้ายเตือน ทางแยกต่าง ๆ (ต.11)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร								
	A	B	C	D	E	F	G	H	J
1	45	1	1.5	11	4.5	17	15.5	3.75	3.0
2	60	1.5	2	15	6	23	21	5	3.5
3	75	1.75	2.5	18.5	7.5	28.5	26	6	4.5
4	90	2	3	22	9	34	31	7.5	5.5
5	120	2.5	3.5	29	12	45	41	10	7.5

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

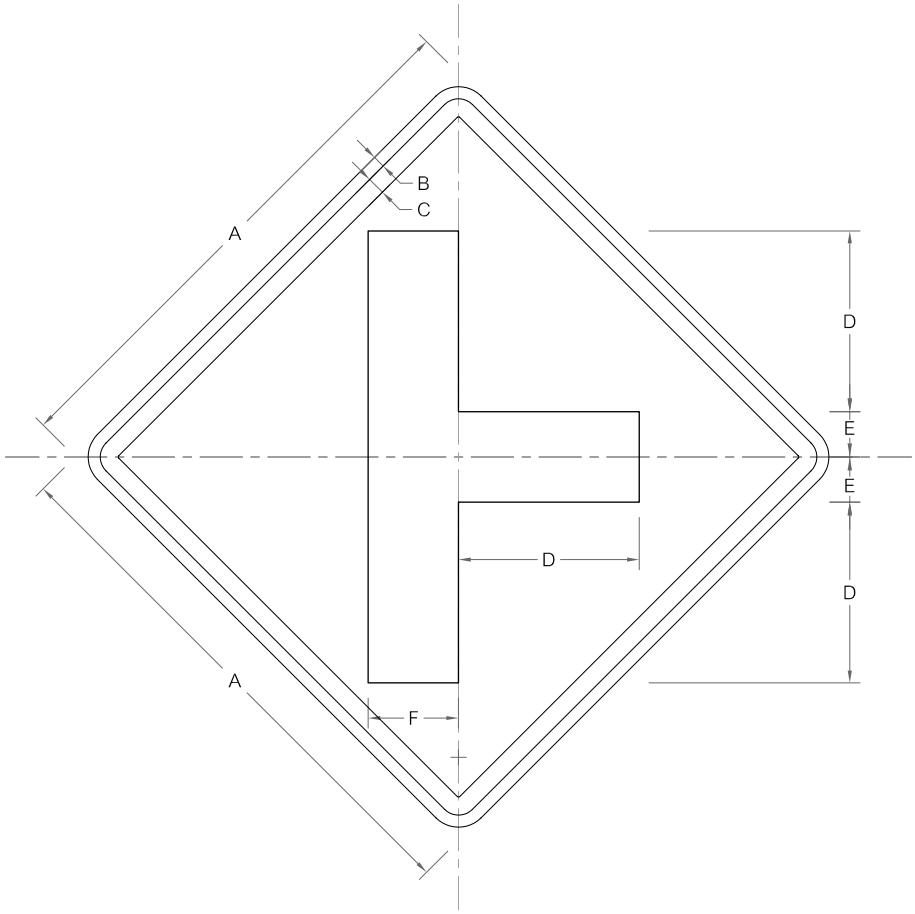
ป้ายเตือน ทางแยกต่าง ๆ (ต.12)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร						
	A	B	C	D	E	F	G
1	45	1	1.5	15	3.75	7.5	3.0
2	60	1.5	2	20	5	10	3.5
3	75	1.75	2.5	25	6	12	4.5
4	90	2	3	30	7.5	15	5.5
5	120	2.5	3.5	40	10	20	7.5

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

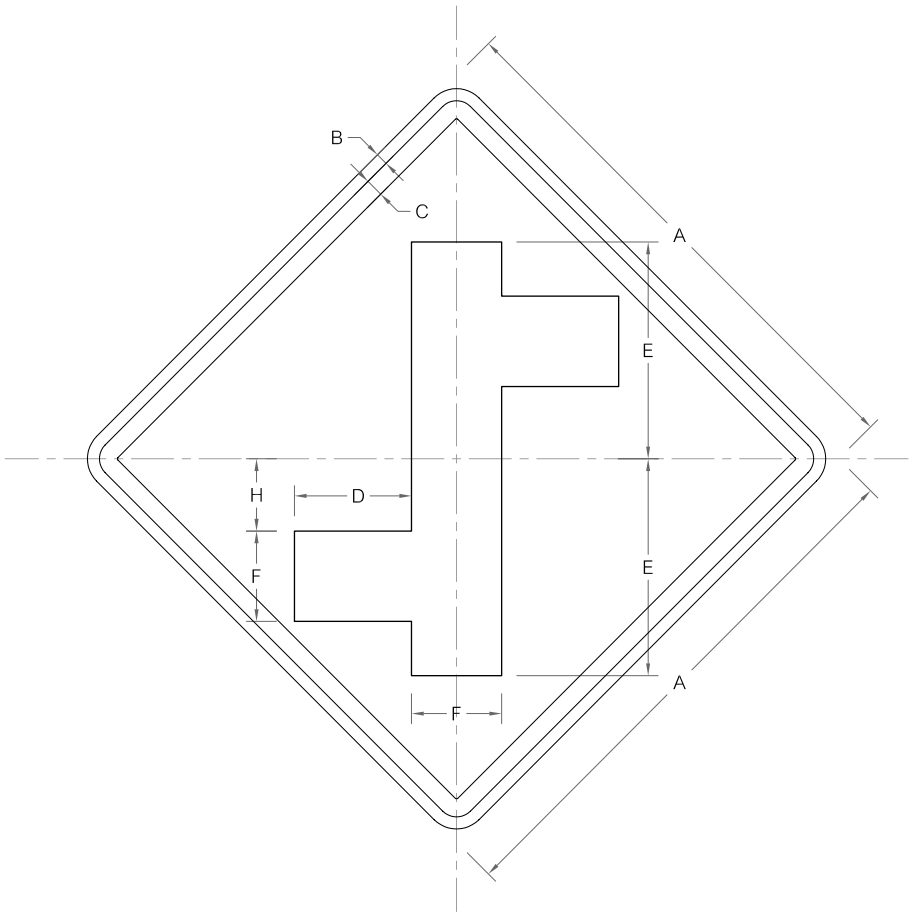
ป้ายเตือน ทางแยกต่าง ๆ (ต.13)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร					
	A	B	C	D	E	F
1	45	1	1.5	15	3.75	7.5
2	60	1.5	2	20	5	10
3	75	1.75	2.5	25	6	12
4	90	2	3	30	7.5	15
5	120	2.5	3.5	40	10	20

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

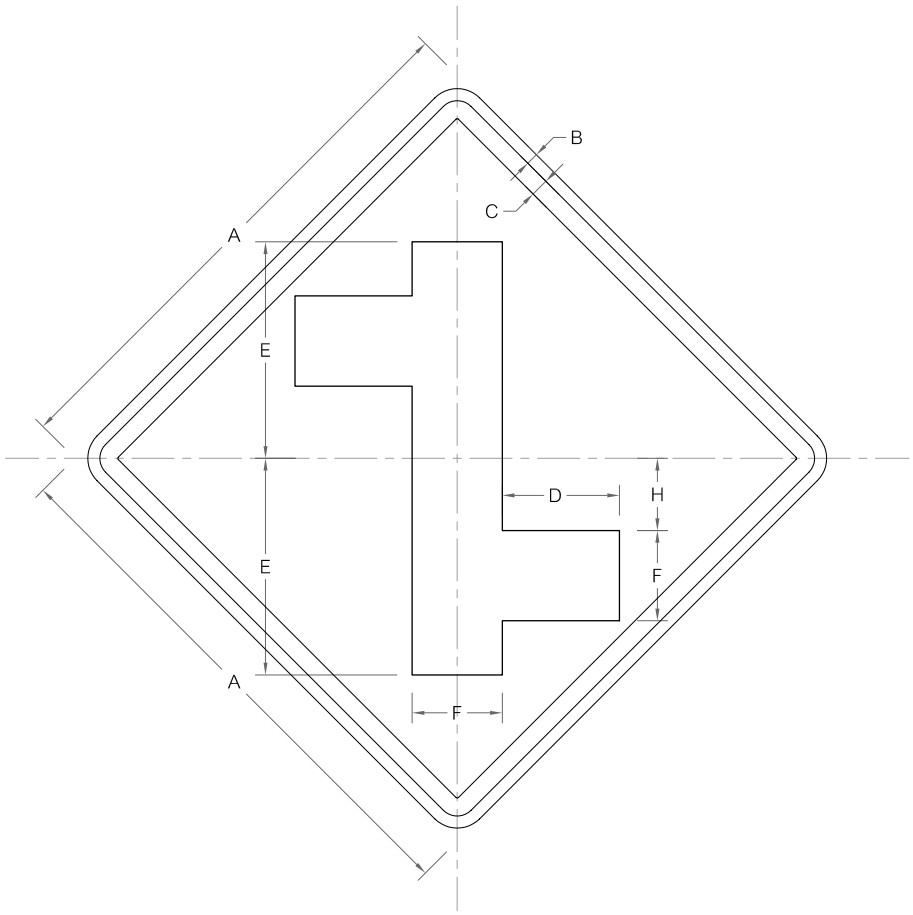
ป้ายเตือน ทางแยกต่าง ๆ (ต.14)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร						
	A	B	C	D	E	F	H
1	45	1	1.5	12.5	24.5	10	6
2	60	1.5	2	13	25	10	8
3	75	1.75	2.5	16	31	12	10
3	90	2	3	19	37	15	12
3	120	2.5	3.5	25	49	20	16

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

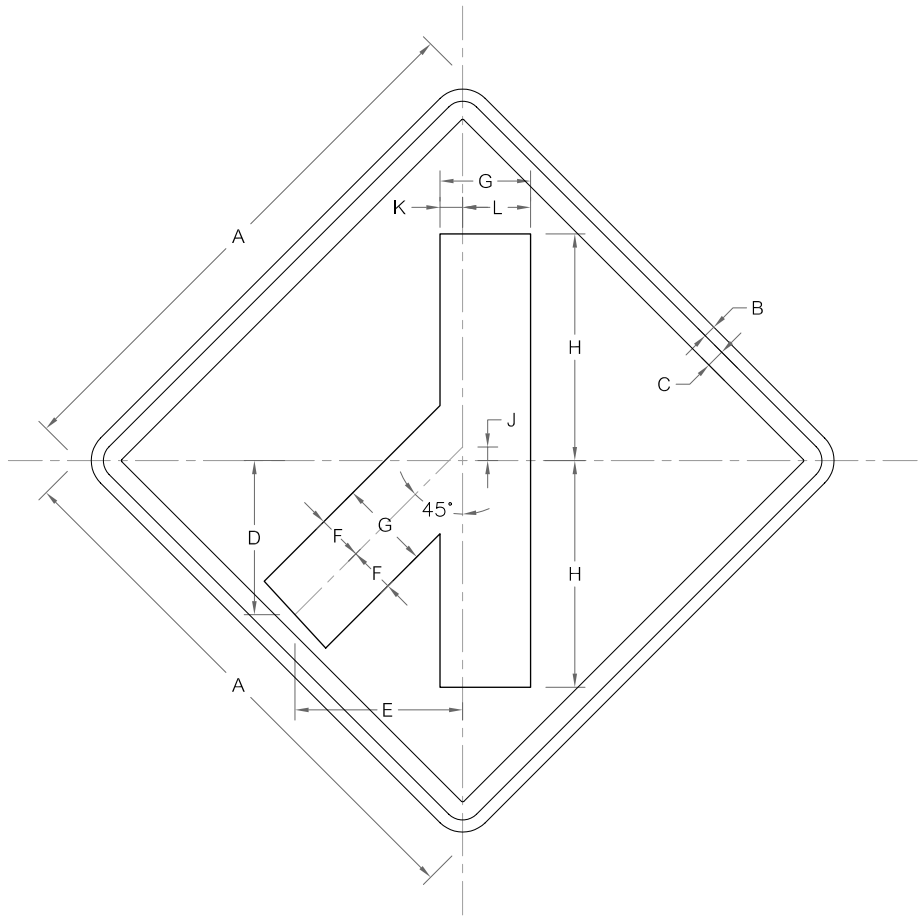
ป้ายเตือน ทางแยกต่าง ๆ (ต.15)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร						
	A	B	C	D	E	F	H
1	45	1	1.5	12.5	24.5	10	6
2	60	1.5	2	13	25	10	8
3	75	1.75	2.5	16	31	12	10
3	90	2	3	19	37	15	12
3	120	2.5	3.5	25	49	20	16

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

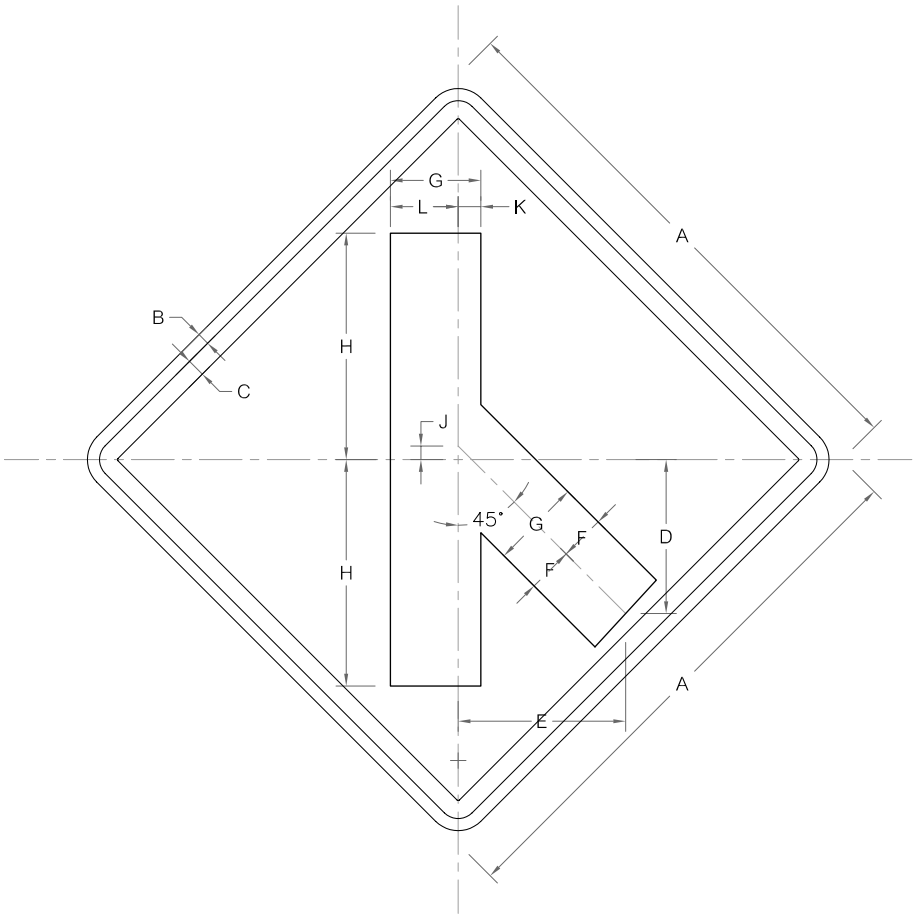
ป้ายเตือน ทางแยกต่าง ๆ (ต.16)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร										
	A	B	C	D	E	F	G	H	J	K	L
1	45	1	1.5	12.5	13.5	3.75	7.5	18.5	1	1.9	5.6
2	60	1.5	2	17	18.5	5	10	25	1.5	2.5	7.5
3	75	1.75	2.5	21	22.5	6	12	31	1.5	3	9
4	90	2	3	25	27	7.5	15	37	2	3.5	11.5
5	120	2.5	3.5	33	36	10	20	49	2.7	5.0	15

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

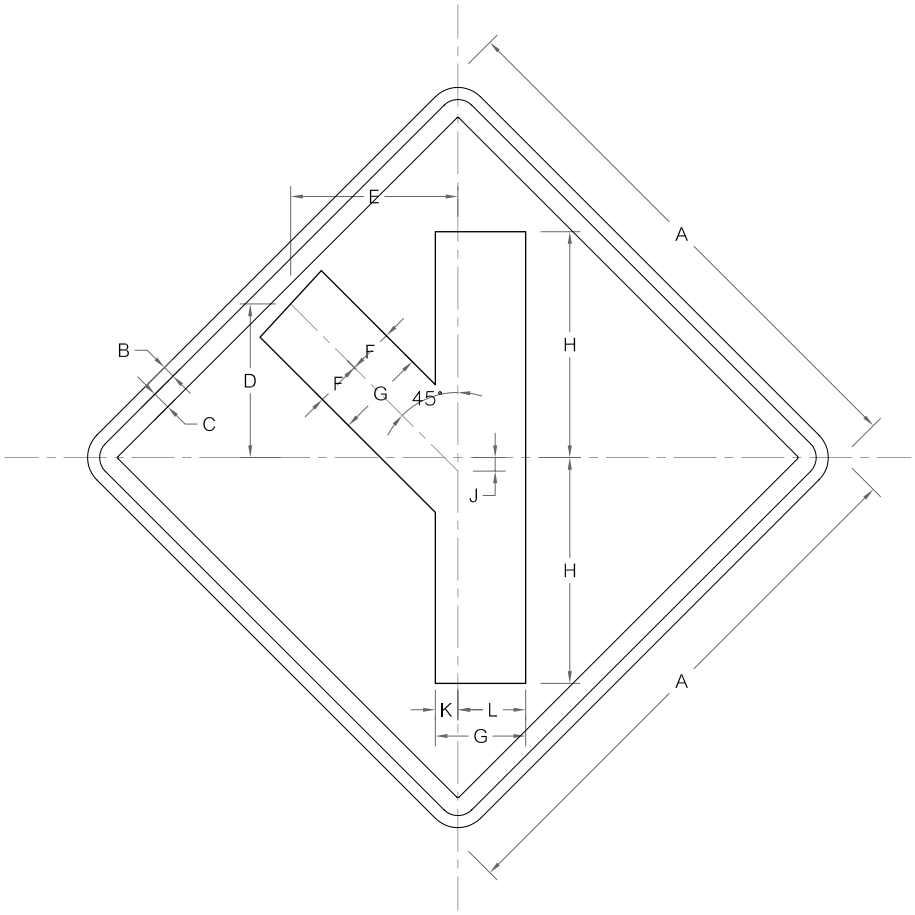
ป้ายเตือน ทางแยกต่าง ๆ (ต.17)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร										
	A	B	C	D	E	F	G	H	J	K	L
1	45	1	1.5	12.5	13.5	3.75	7.5	18.5	1	1.9	5.6
2	60	1.5	2	17	18.5	5	10	25	1.5	2.5	7.5
3	75	1.75	2.5	21	22.5	6	12	31	1.5	3	9
4	90	2	3	25	27	7.5	15	37	2	3.5	11.5
5	120	2.5	3.5	33	36	10	20	49	2.7	5.0	15

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

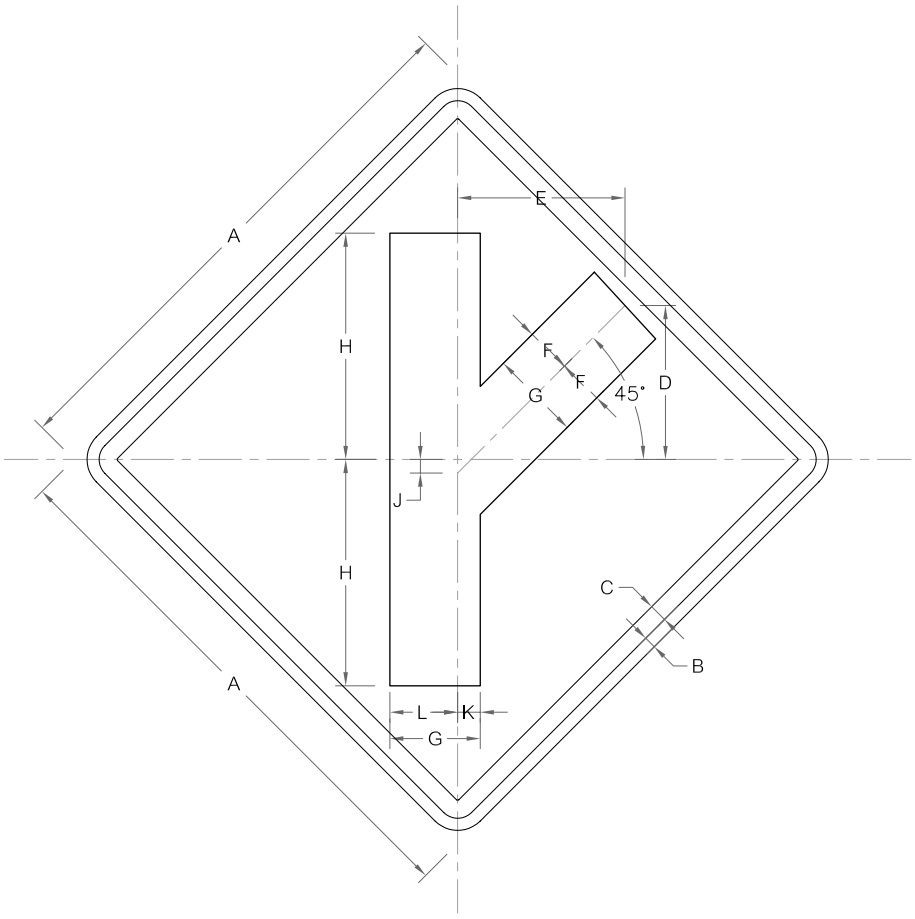
ป้ายเตือน ทางแยกต่าง ๆ (ต.18)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร										
	A	B	C	D	E	F	G	H	J	K	L
1	45	1	1.5	12.5	13.5	3.75	7.5	18.5	1	1.9	5.6
2	60	1.5	2	17	18.5	5	10	25	1.5	2.5	7.5
3	75	1.75	2.5	21	22.5	6	12	31	1.5	3	9
4	90	2	3	25	27	7.5	15	37	2	3.5	11.5
5	120	2.5	3.5	33	36	10	20	49	2.7	5.0	15

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

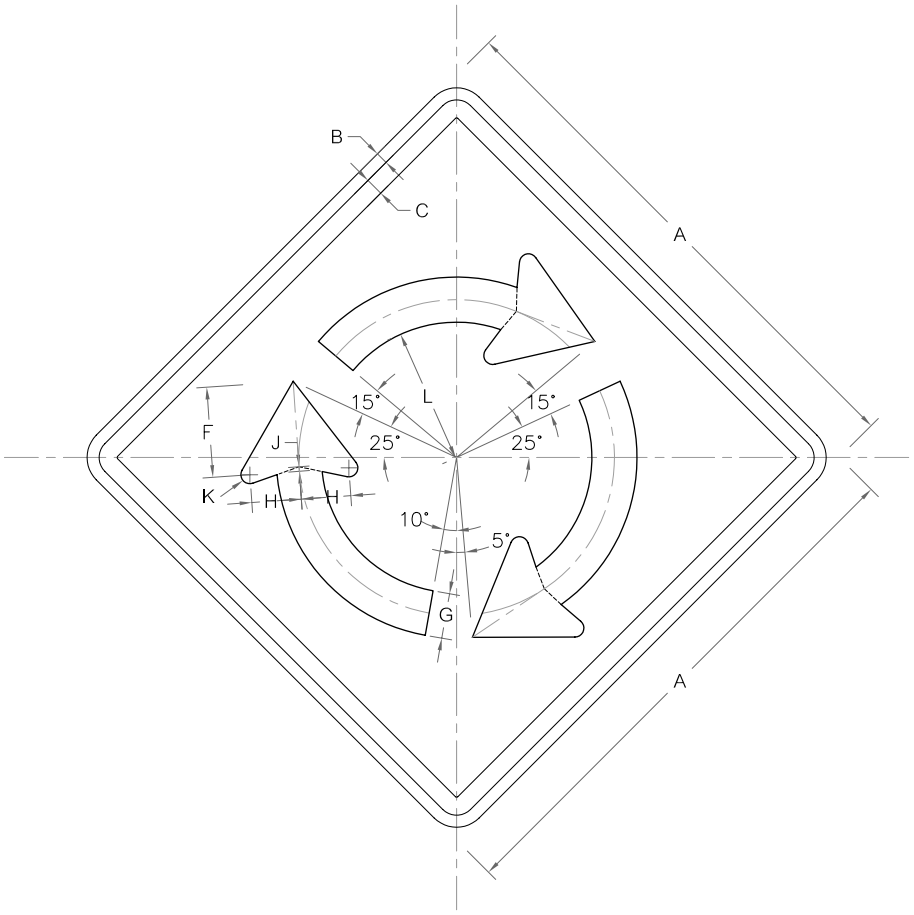
ป้ายเตือน ทางแยกต่าง ๆ (ต.19)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร										
	A	B	C	D	E	F	G	H	J	K	L
1	45	1	1.5	12.5	13.5	3.75	7.5	18.5	1	1.9	5.6
2	60	1.5	2	17	18.5	5	10	25	1.5	2.5	7.5
3	75	1.75	2.5	21	22.5	6	12	31	1.5	3	9
4	90	2	3	25	27	7.5	15	37	2	3.5	11.5
5	120	2.5	3.5	33	36	10	20	49	2.7	5.0	15

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

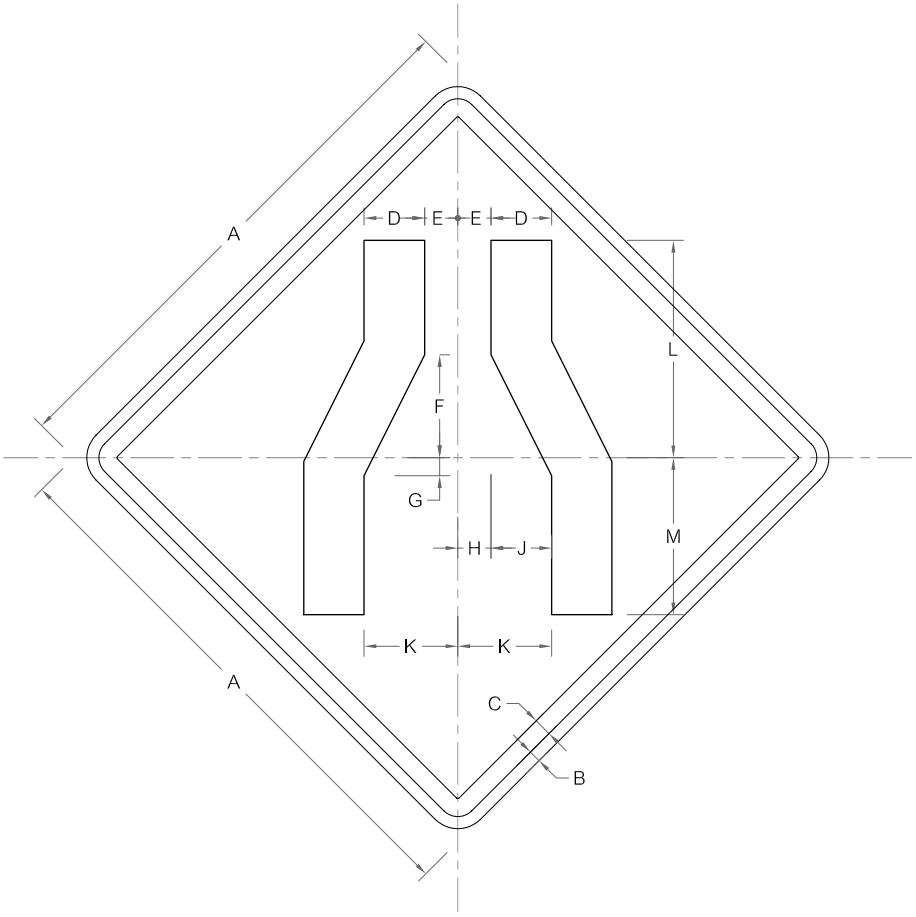
ป้ายเตือน ทางแยกต่าง ๆ (ต.20)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร								
	A	B	C	F	G	H	J	K	L
1	45	1	1.5	9	4.5	5	1	1.35	11.3
2	60	1.5	2	10	5	5.5	0.5	1	15
3	75	1.75	2.5	14	7	7.5	1	1.5	18.8
4	90	2	3	18	9	10	1.5	2	22.5
5	120	2.5	3.5	24	12	13.3	2	2.7	30.0

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

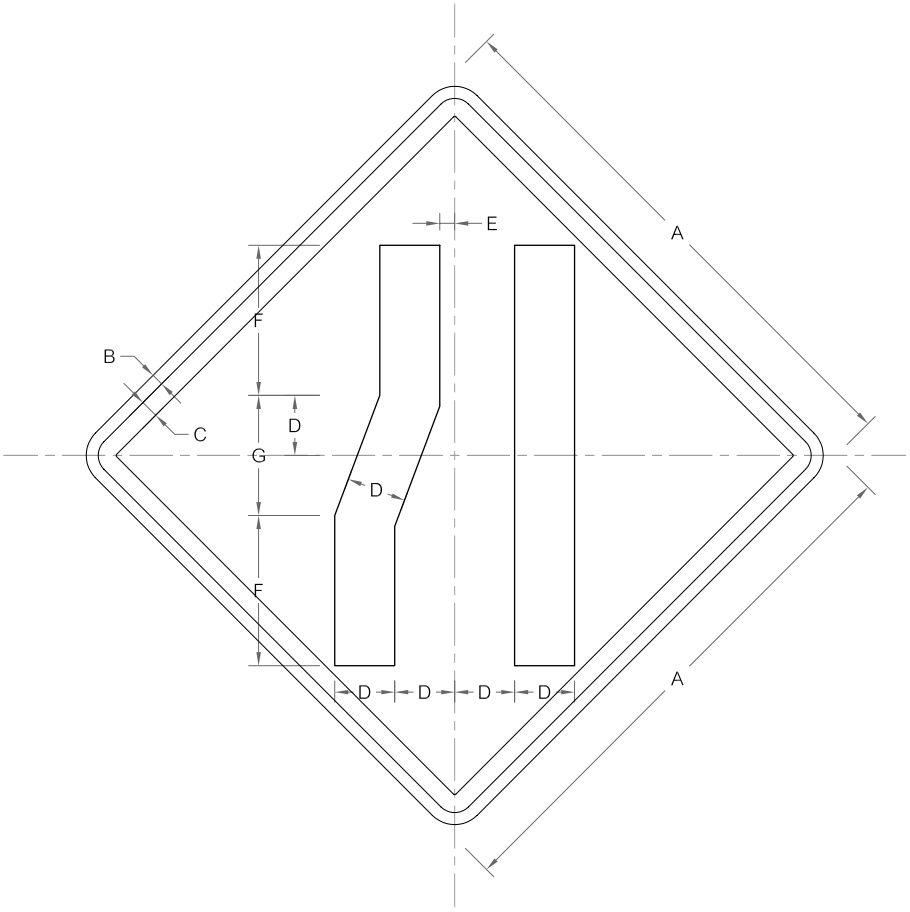
ป้ายเตือน วงเวียนข้างหน้า (ต.21)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร											
	A	B	C	D	E	F	G	H	J	K	L	M
1	45	1	1.5	5	2.75	8.5	1.5	2.75	5	7.75	18	13
2	60	1.5	2	6.7	3.7	11.4	2	3.7	6.7	10.4	24	17.35
3	75	1.75	2.5	8.25	4.5	14.25	2.5	4.5	8.25	13	30	21.75
4	90	2	3	10	5.5	17	3	5.5	10	15.5	36	26
5	120	2.5	3.5	13.5	7.5	22.75	4	7.5	13.5	20.75	48	34.75

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

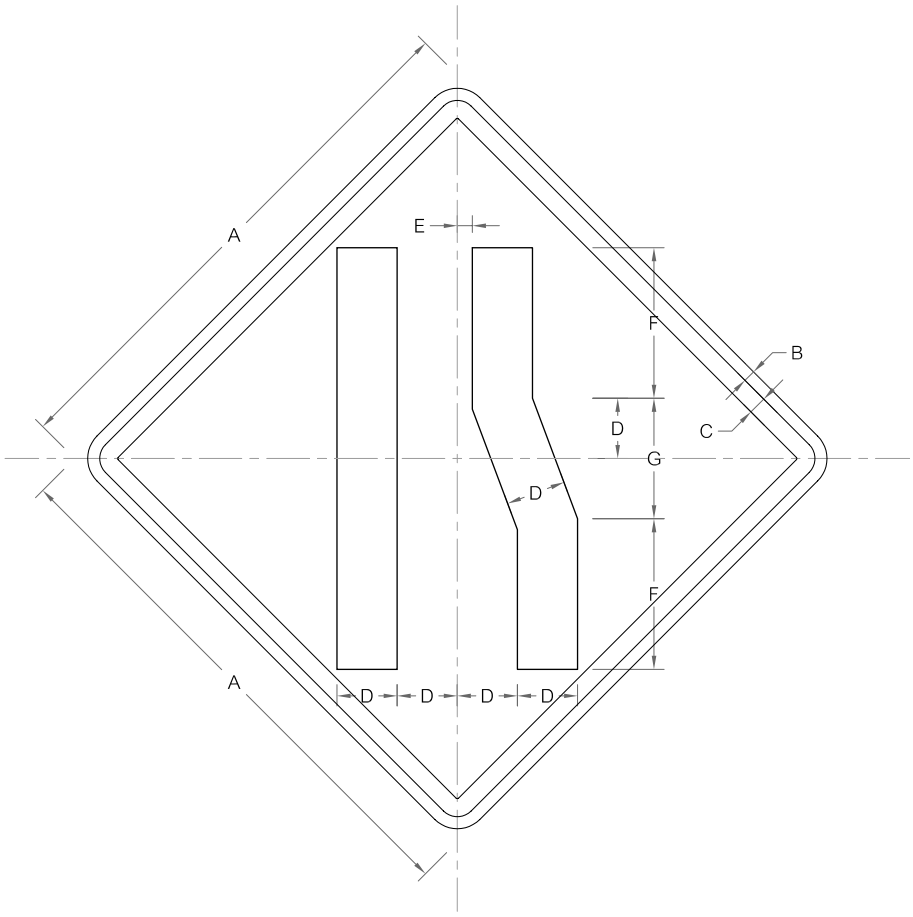
ป้ายเตือน ทางแคบทั้งสองด้าน (ต.22)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร						
	A	B	C	D	E	F	G
1	45	1	1.5	5	1.25	12.5	10
2	60	1.5	2	6.7	1.7	16.7	13.3
3	75	1.75	2.5	8.25	2	20.75	16.5
4	90	2	3	10	2.5	25	20
5	120	2.5	3.5	13.5	3.5	33.5	26.5

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

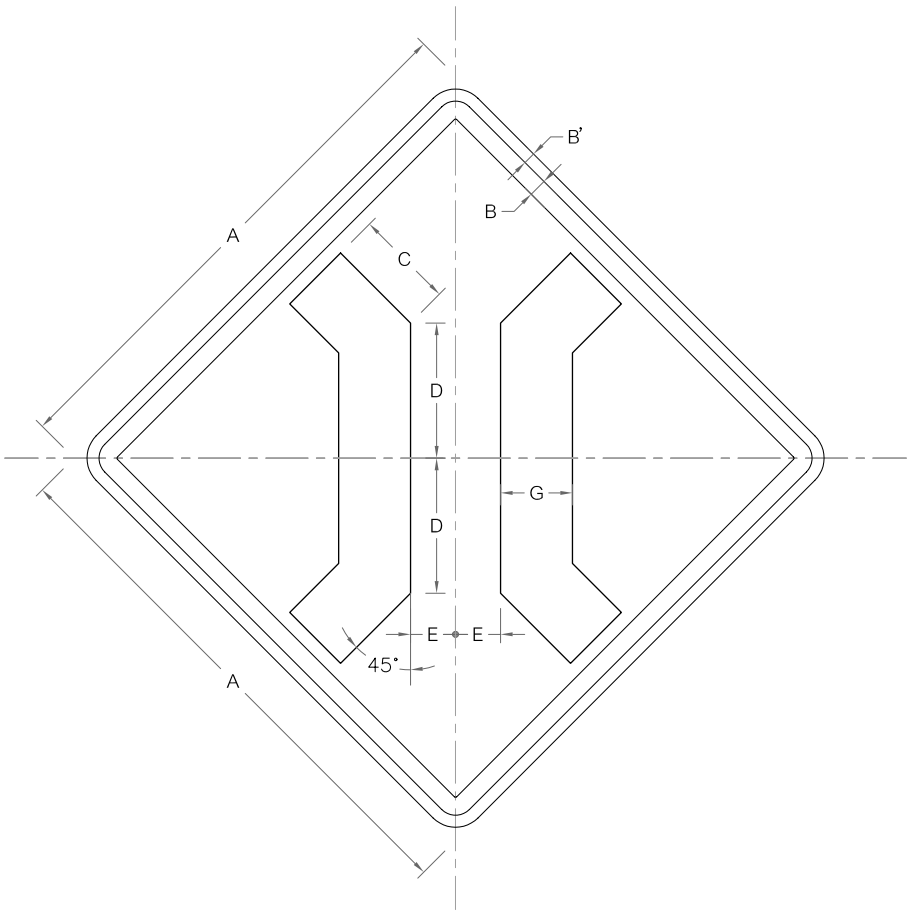
ป้ายเตือน ทางแคบด้านซ้าย (ต.23)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร						
	A	B	C	D	E	F	G
1	45	1	1.5	4.75	1.25	12.75	7.5
2	60	1.5	2	6.5	1.75	17	10
3	75	1.75	2.5	8	2.25	21.25	12.5
4	90	2	3	10	2.5	25	26
5	120	2.5	3.5	13	3.5	34	20

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

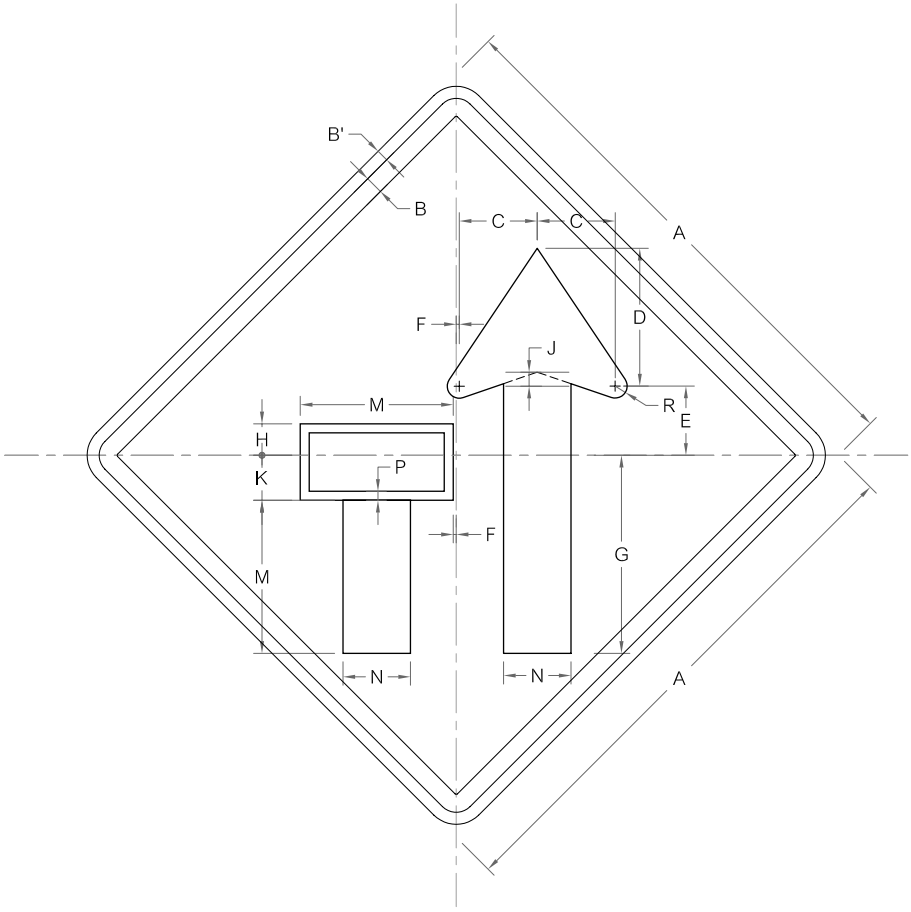
ป้ายเตือน ทางแคบด้านขวา (ต.24)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร						
	A	B'	B	C	D	E	G
1	45	1	1.5	8.25	11.25	3.75	6
2	60	1.5	2	11	15	5	8
3	75	1.75	2.5	13.75	18.75	6.25	10
4	90	2	3	16.5	22.5	7.5	12
5	120	2.5	3.5	22	30	10	16

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

ป้ายเตือน สะพานแคบ (ต.25)

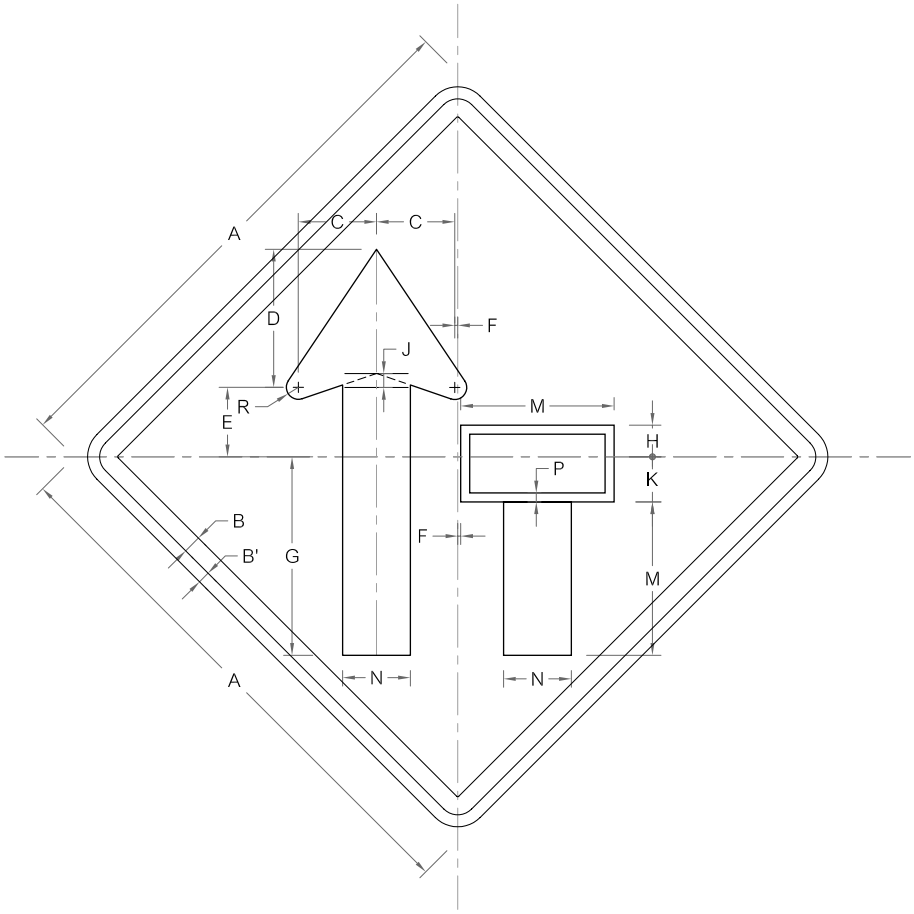
ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร														
	A	B'	B	C	D	E	F	G	H	J	K	M	N	P	R
1	45	1	1.5	6.5	11.25	5.75	0.25	16.5	2.5	1.2	3.75	12.75	5.50	0.75	1.25
2	60	1.5	2	6.75	15	7.75	0.5	22	3.5	1.6	5	17	7.5	1	1.5
3	75	1.75	2.5	10.75	18.75	9.5	0.5	27.5	4.25	1.9	6.25	21.25	9.25	1.25	2
4	90	2	3	13	22.5	11.5	0.75	33	5.25	2.33	7.5	25.5	11.25	1.5	2.25
5	120	2.5	3.5	17.25	30	15.25	1	44	7	3.1	10	34	15	2	3.25

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

ป้ายเตือน ช่องจราจรปิดด้านซ้าย (ต.26)

โครงการมาตรฐานความปลอดภัยการจราจรและขนส่ง

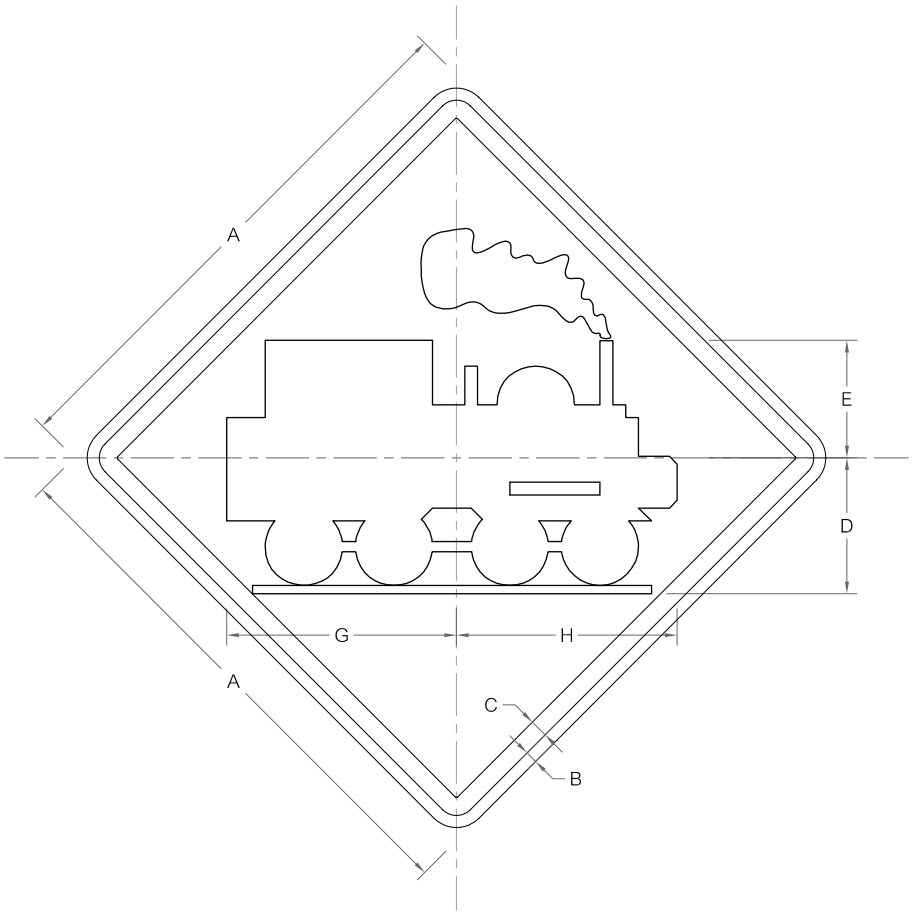
สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) กระทรวงคมนาคม

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร														
	A	B'	B	C	D	E	F	G	H	J	K	M	N	P	R
1	45	1	1.5	6.5	11.25	5.75	0.25	16.5	2.5	1.2	3.75	12.75	5.50	0.75	1.25
2	60	1.5	2	6.75	15	7.75	0.5	22	3.5	1.6	5	17	7.5	1	1.5
3	75	1.75	2.5	10.75	18.75	9.5	0.5	27.5	4.25	1.9	6.25	21.25	9.25	1.25	2
4	90	2	3	13	22.5	11.5	0.75	33	5.25	2.33	7.5	25.5	11.25	1.5	2.25
5	120	2.5	3.5	17.25	30	15.25	1	44	7	3.1	10	34	15	2	3.25

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

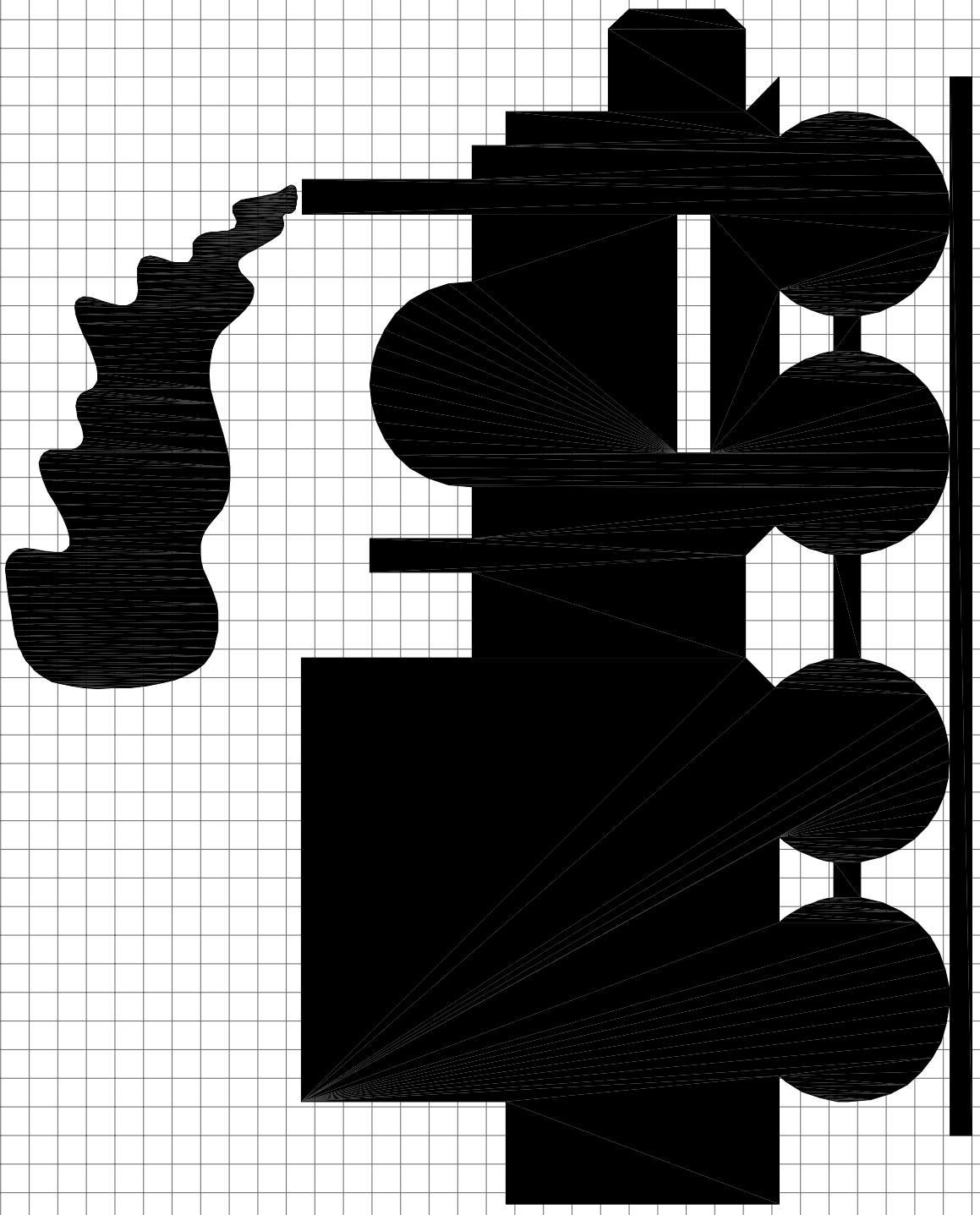
ป้ายเตือน ช่องจราจรปิดด้านขวา (ต.27)

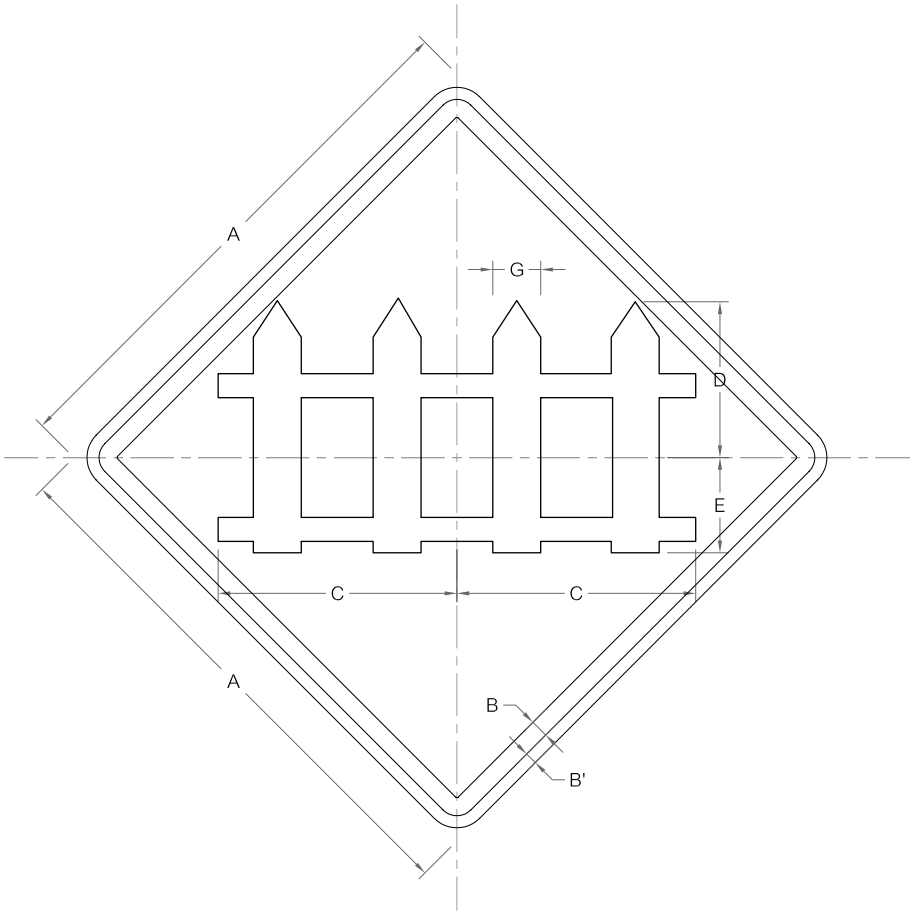

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร						
	A	B	C	D	E	G	H
1	45	1	1.5	11.5	9.75	19.25	18.25
2	60	1.5	2	15.5	13	25.5	24.5
3	75	1.75	2.5	19	16.5	32.5	30.5
4	90	2	3	23	19.5	38.5	36.5
5	120	2.5	3.5	31	26	51	49

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

ป้ายเตือน ทางข้ามทางรถไฟไม่มีเครื่องกั้นทาง (ต.28)

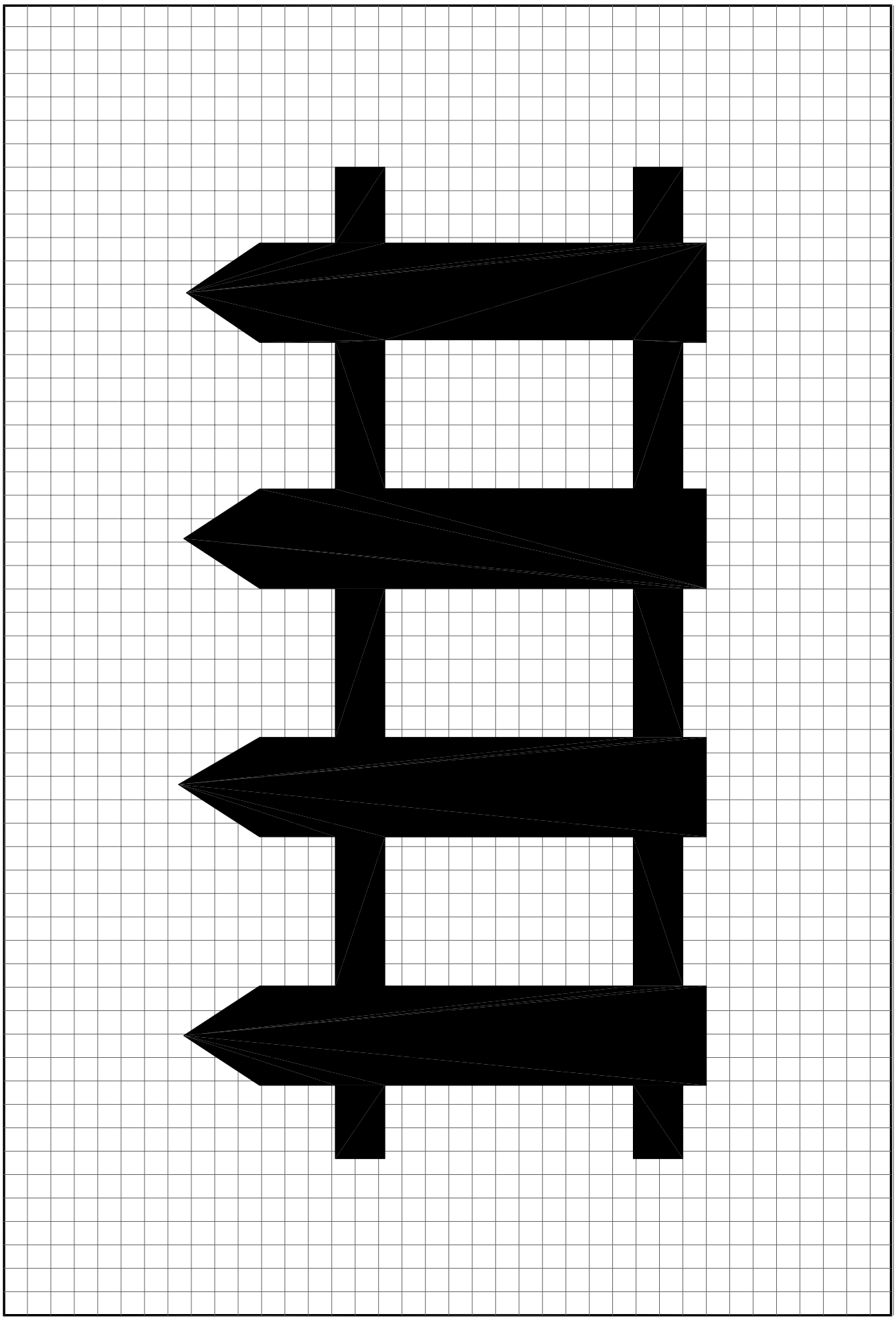

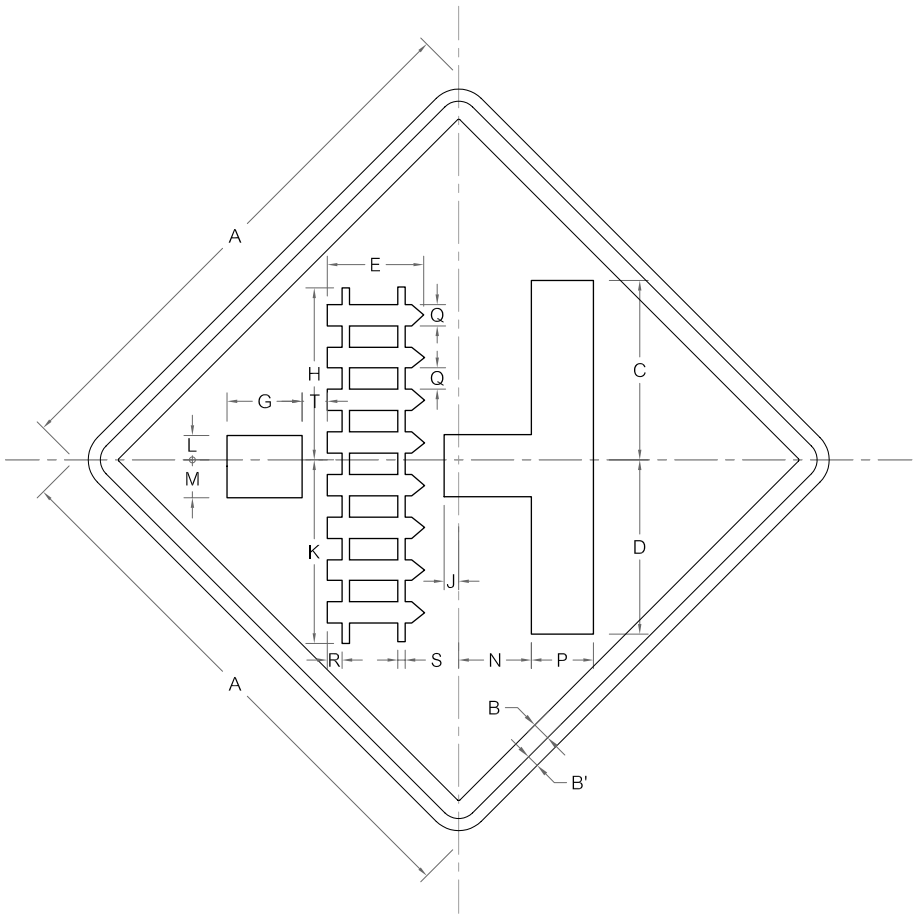

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร						
	A	B'	B	C	D	E	G
1	45	1	1.5	19.5	12.5	7.5	4.0
2	60	1.5	2	26	16.75	10	5.3
3	75	1.75	2.5	32.5	20.75	12.5	6.6
4	90	2	3	39	25	15	8.0
5	120	2.5	3.5	52	33.25	20	10.6

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

ป้ายเตือน ทางข้ามทางรถไฟมีเครื่องกั้นทาง (ต.29)

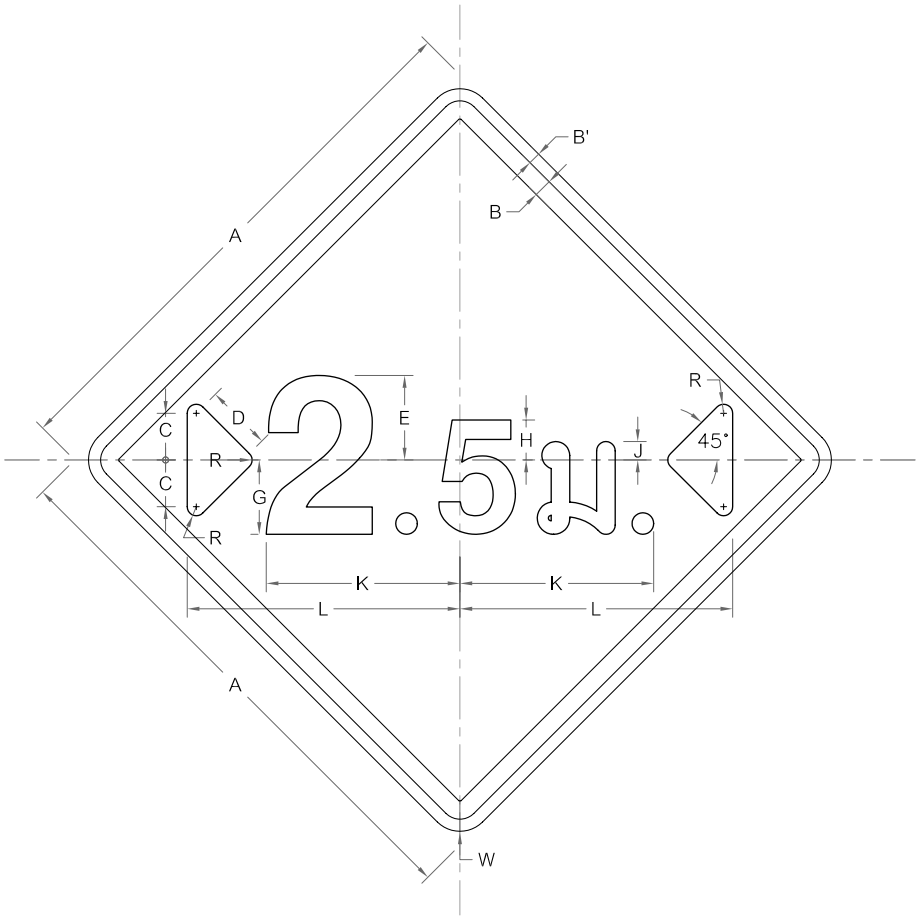

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร																
	A	B'	B	C	D	E	G	H	J	K	L	M	N	P	Q	R	S
1	45	1	1.5	15	14.5	8	6.25	14.25	1.25	15.25	2	3	6	5	1.75	1.25	0.5
2	60	1.5	2	20	19.25	10.75	8.25	19	1.75	20.25	2.75	4	8	6.75	2.25	1.75	0.75
3	75	1.75	2.5	25	24.25	13.25	10.5	23.75	2	25.5	3.25	5	10	8.25	3	2	1
4	90	2	3	30	29	16	12.5	28.5	2.5	30.5	4	6	12	10	3.5	2.5	1.25
5	120	2.5	3.5	40	38.75	21.25	16.75	38	3.25	40.75	5.25	8	16	13.25	4.75	3.25	1.75

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

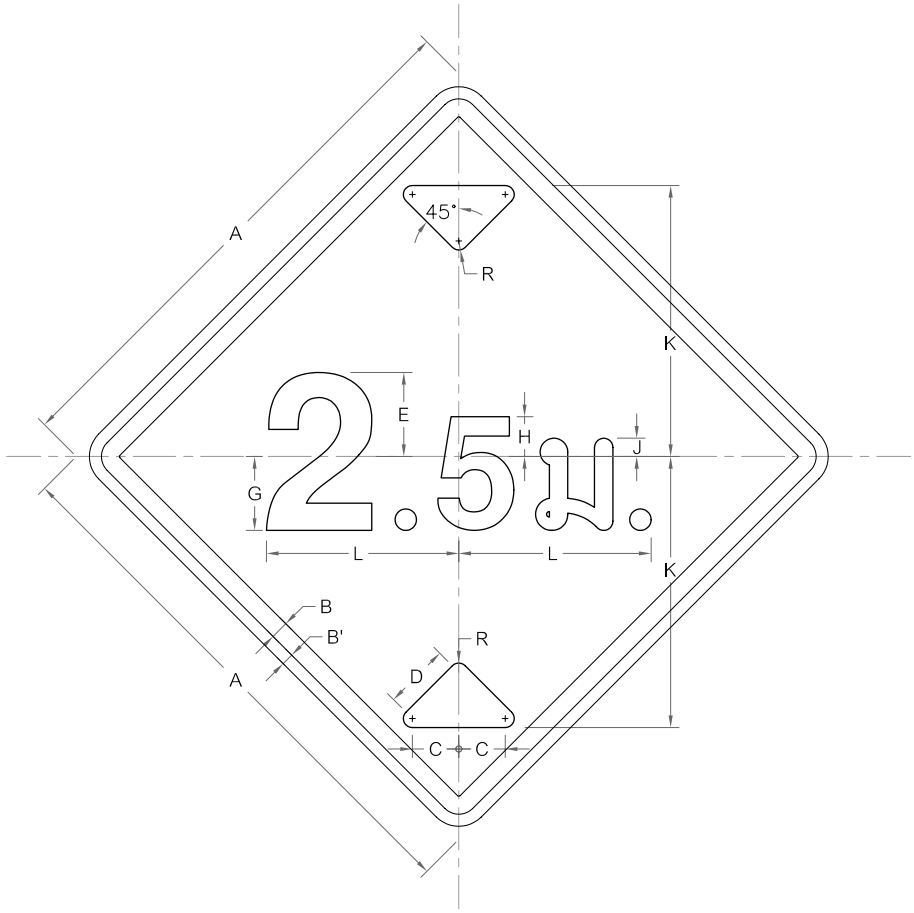
ป้ายเตือน ทางข้ามทางรถไฟติดทางแยก (ต.30)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร											
	A	B'	B	C	D	E	G	H	J	K	L	R
1	45	1	1.5	3.75	5.25	7	6	3.25	1.5	16.0	22.5	.75
2	60	1.5	2	5	7	9.25	8.25	4.25	2	21.3	30.0	1
3	75	1.75	2.5	6.25	8.75	11.75	10.25	5.5	2.5	26.7	37.5	1.25
4	90	2	3	7.5	10.5	14	12.25	6.5	3	32	45	1.5
5	120	2.5	3.5	10	14	18.75	16.25	8.75	4	42.7	60.0	2

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

ป้ายเตือน ทางแคบ (ต.31)

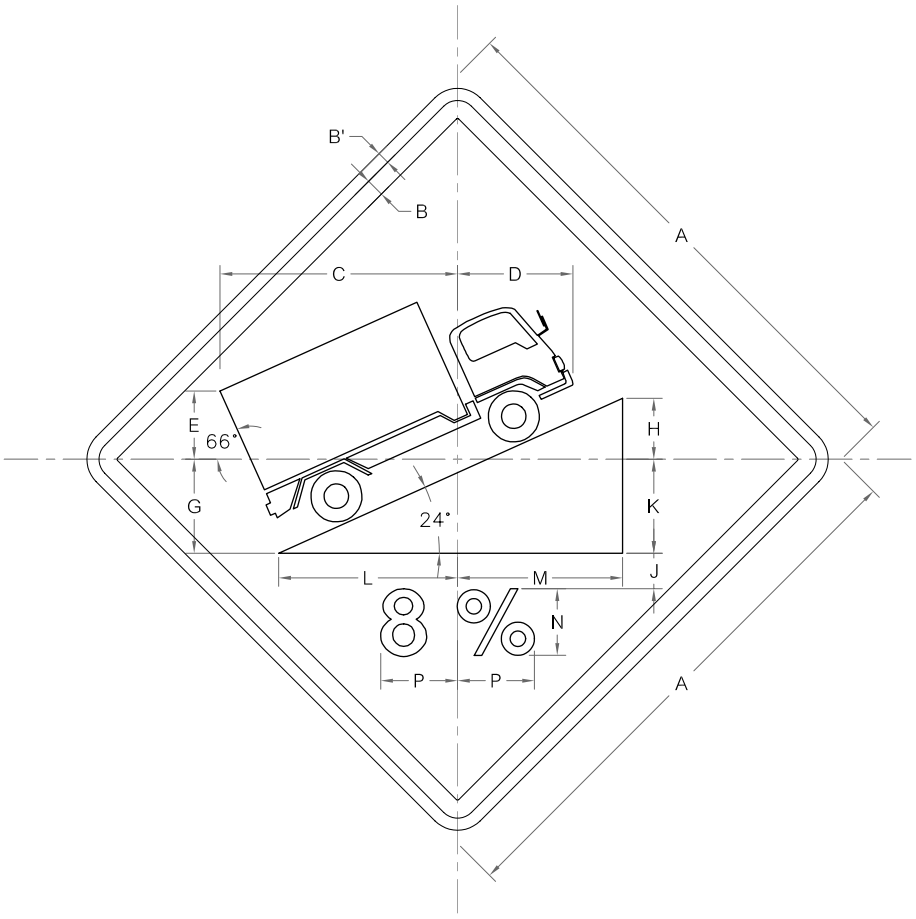
ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร											
	A	B'	B	C	D	E	G	H	J	K	L	R
1	45	1	1.5	3.75	5.25	7	6	3.25	1.5	16.0	22.5	.75
2	60	1.5	2	5	7	9.25	8.25	4.25	2	21.3	30.0	1
3	75	1.75	2.5	6.25	8.75	11.75	10.25	5.5	2.5	26.7	37.5	1.25
4	90	2	3	7.5	10.5	14	12.25	6.5	3	32	45	1.5
5	120	2.5	3.5	10	14	18.75	16.25	8.75	4	42.7	60.0	2

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

ป้ายเตือน ทางลอดต่ำ (ต.32)

โครงการมาตรฐานความปลอดภัยการจราจรและขนส่ง

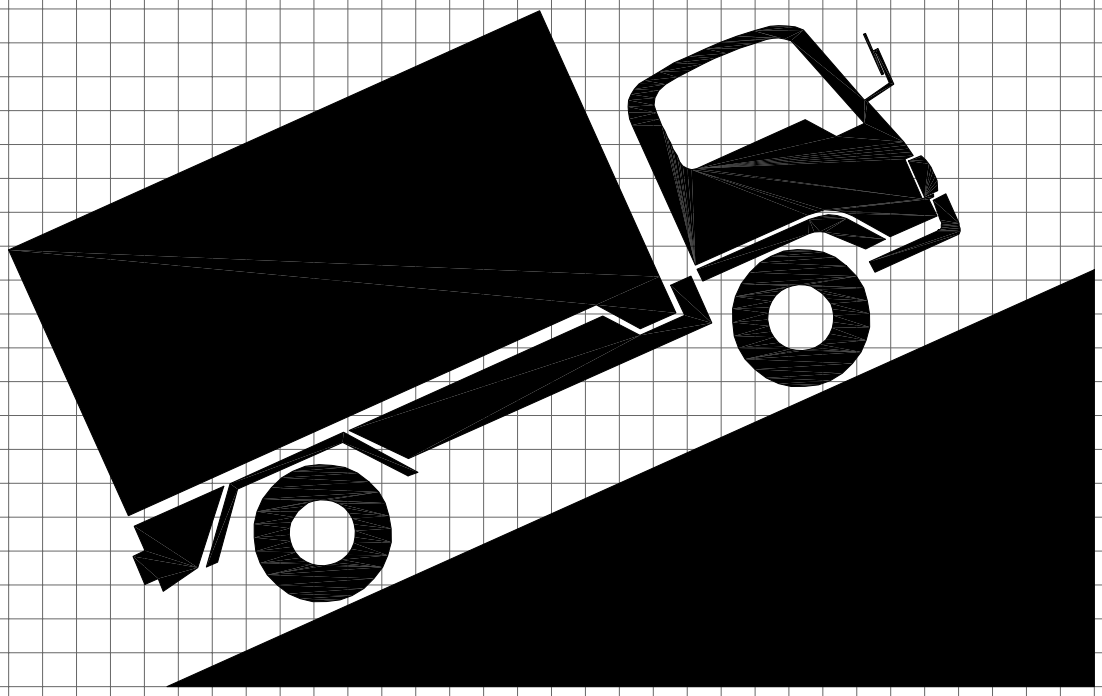
สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) กระทรวงคมนาคม

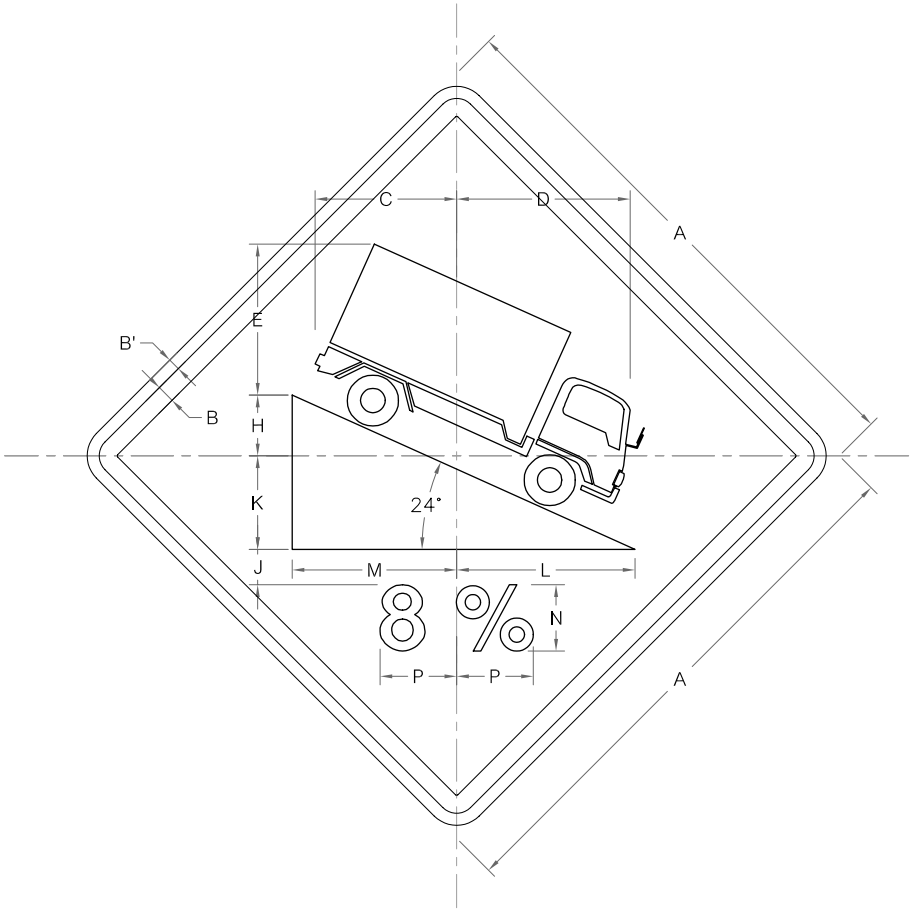

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร													
	A	B'	B	C	D	E	G	H	J	K	L	M	N	P
1	45	1	1.5	19.5	9.5	5.5	7.75	5	2.75	7.75	14.75	13.5	5.5	1.25
2	60	1.5	2	26	12.75	7.5	10.25	6.75	3.75	10.25	19.75	18.25	7.25	8.5
3	75	1.75	2.5	32.5	15.75	9.25	13	8.25	4.75	13	24.5	22.75	9.25	10.5
4	90	2	3	39	19	11.25	15.5	10	5.75	15.5	29.5	27.25	11	12.75
5	120	2.5	3.5	52	25.25	15	20.75	13.25	7.75	20.75	39.25	36.25	14.75	17

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

ป้ายเตือน ทางขึ้นลาดชัน (ต.33)

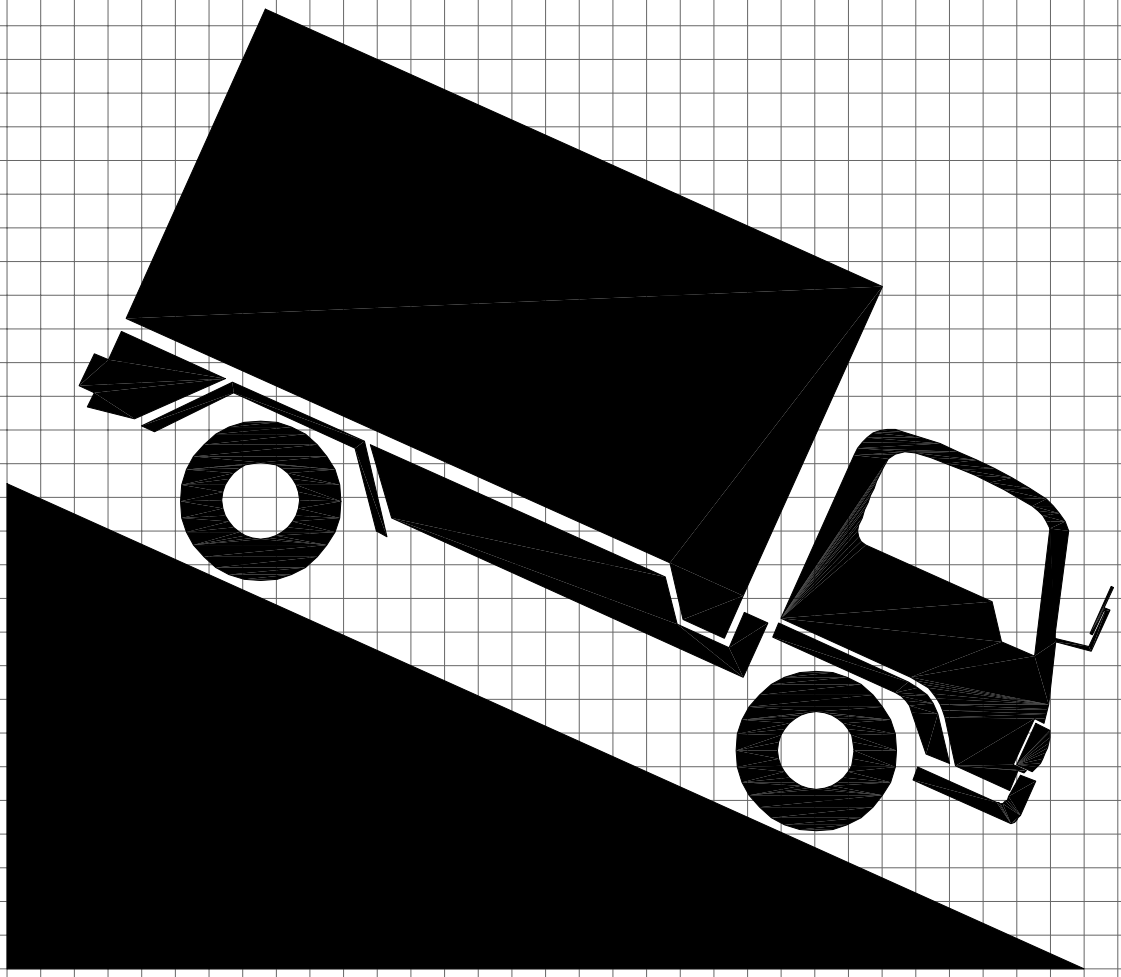

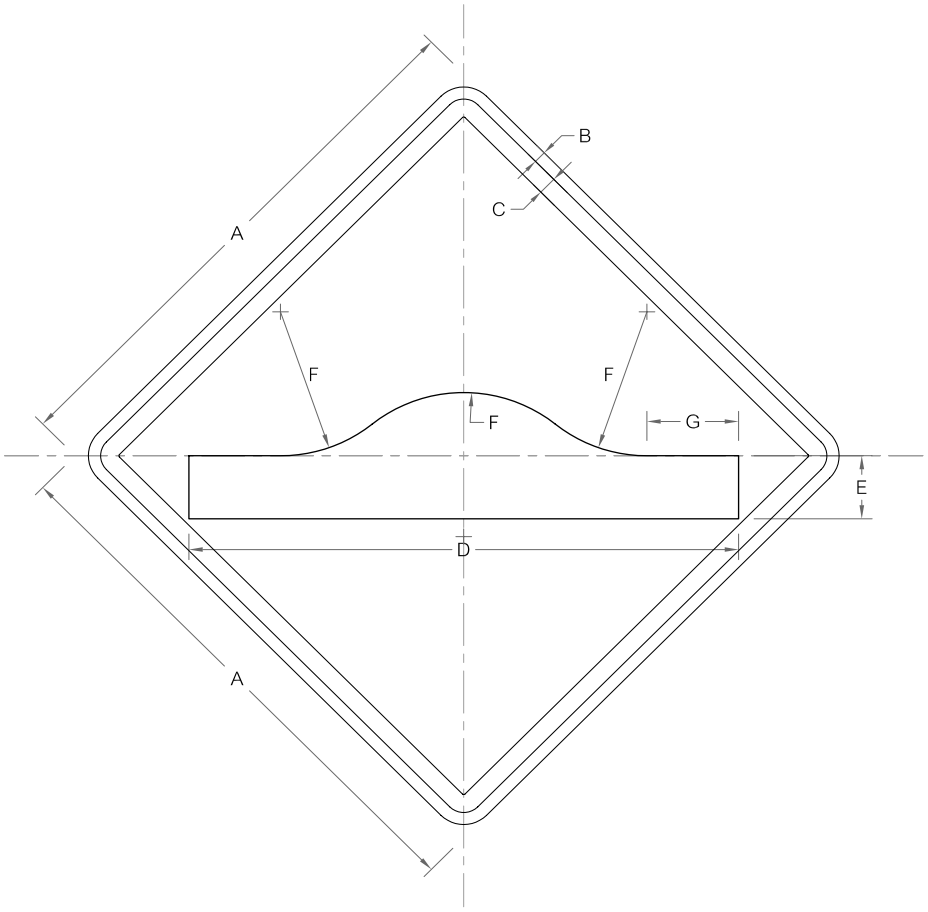

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร												
	A	B'	B	C	D	E	H	J	K	L	M	N	P
1	45	1	1.5	11.8	14.4	12.5	5	2.75	7.75	14.75	13.5	5.5	6.25
2	60	1.5	2	15.7	19.2	16.75	6.75	3.75	10.25	19.75	18.25	7.25	8.5
3	75	1.75	2.5	19.6	24.0	20.75	8.25	4.75	13	24.5	22.75	9.25	10.5
4	90	2	3	23.55	28.85	25	10	5.75	15.5	29.5	27.25	11	12.75
5	120	2.5	3.5	31.4	38.5	33.25	13.25	7.75	20.75	39.25	36.25	14.75	17

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

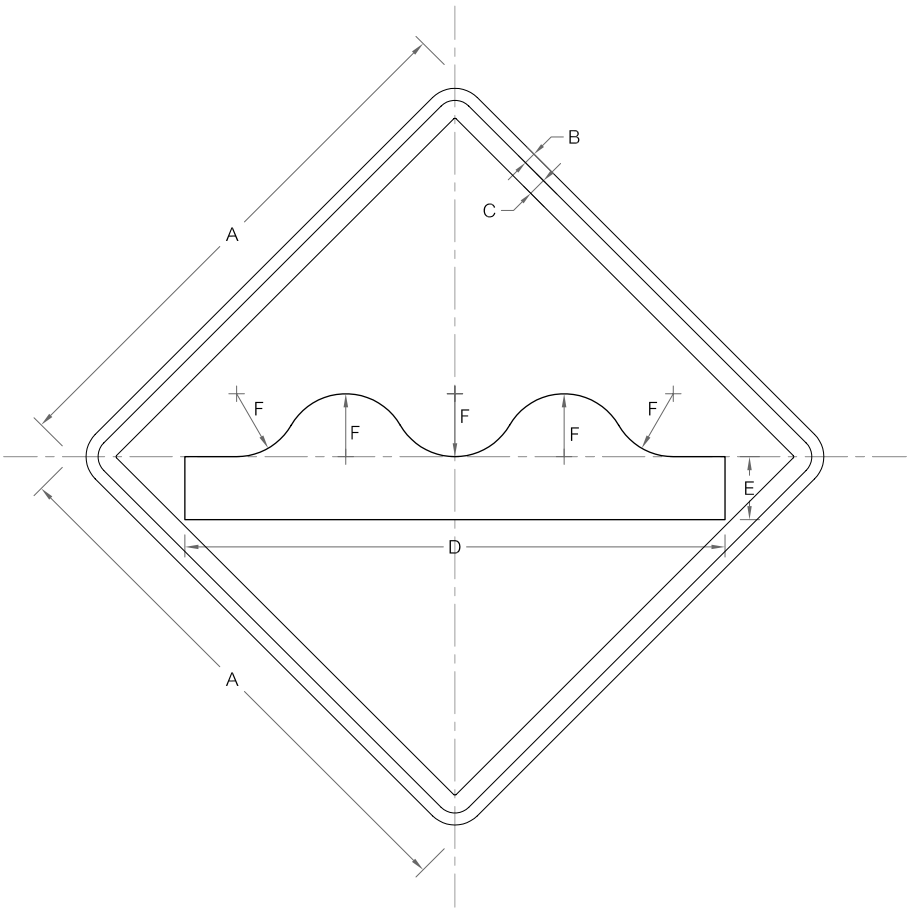
ป้ายเตือน ทางลงลาดชัน (ต.34)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร						
	A	B	C	D	E	F	G
1	45	1	1.5	45	5.25	12	6.25
2	60	1.5	2	60	7	16	10
3	75	1.75	2.5	75	9	20	12.5
4	90	2	3	90	10.5	24	15
5	120	2.5	3.5	120	14	32	20

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

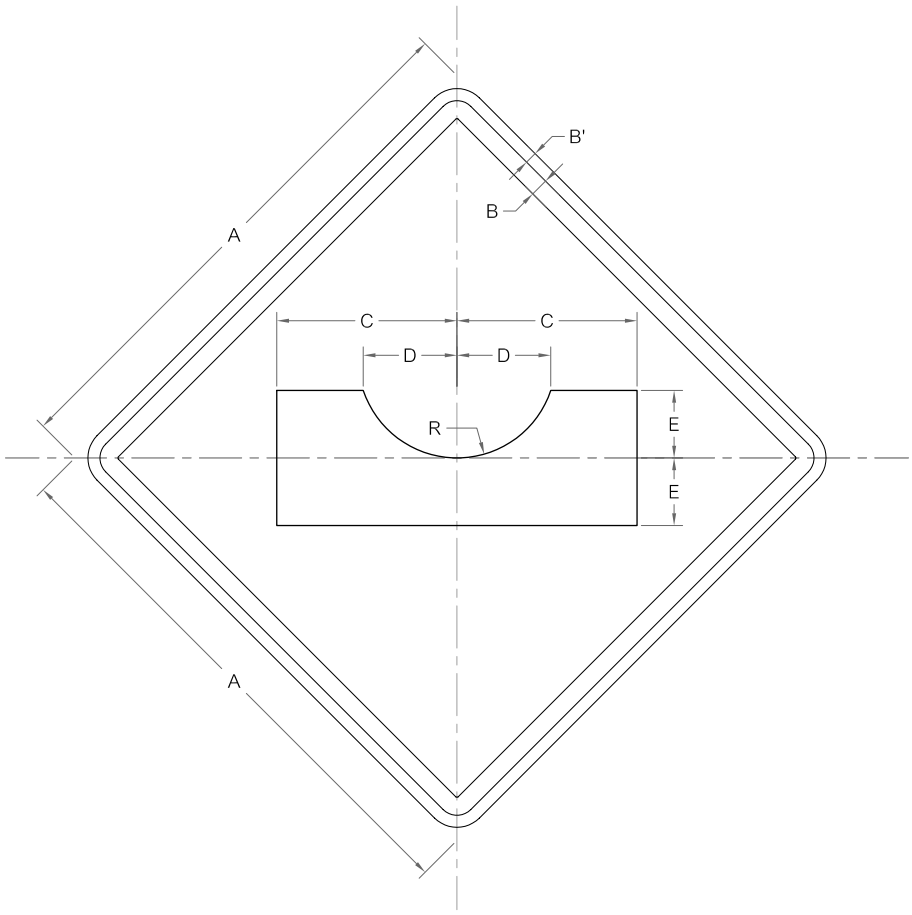
ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร					
	A	B	C	D	E	F
1	45	1	1.5	45	5.25	5.25
2	60	1.5	2	60	7	7
3	75	1.75	2.5	75	9	9
4	90	2	3	90	10.5	10.5
5	120	2.5	3.5	120	14	14

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

ป้ายเตือน ผิวทางขรุขระ (ต.36)

โครงการมาตรฐานความปลอดภัยการจราจรและขนส่ง

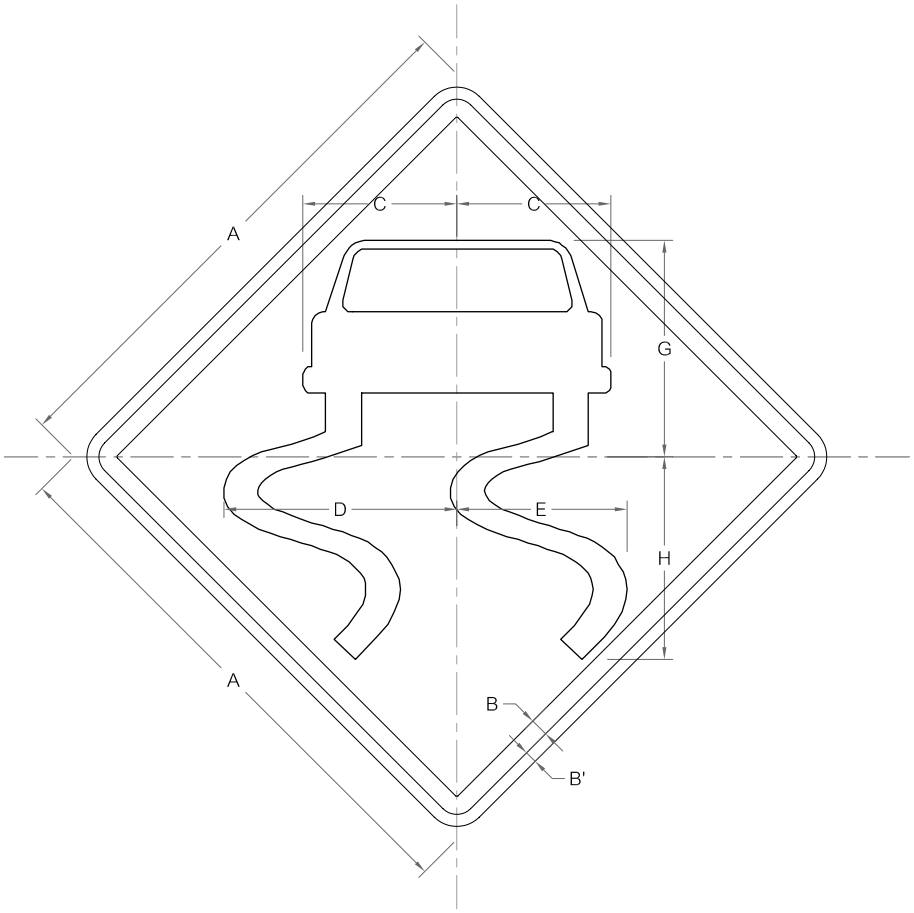
สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) กระทรวงคมนาคม

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร						
	A	B'	B	C	D	E	R
1	45	1	1.5	15	7.75	5.5	8.25
2	60	1.5	2	20	10.25	7.5	11
3	75	1.75	2.5	25	13	9.25	13.75
4	90	2	3	30	15.5	11	16.5
5	120	2.5	3.5	40	20.50	15	22

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

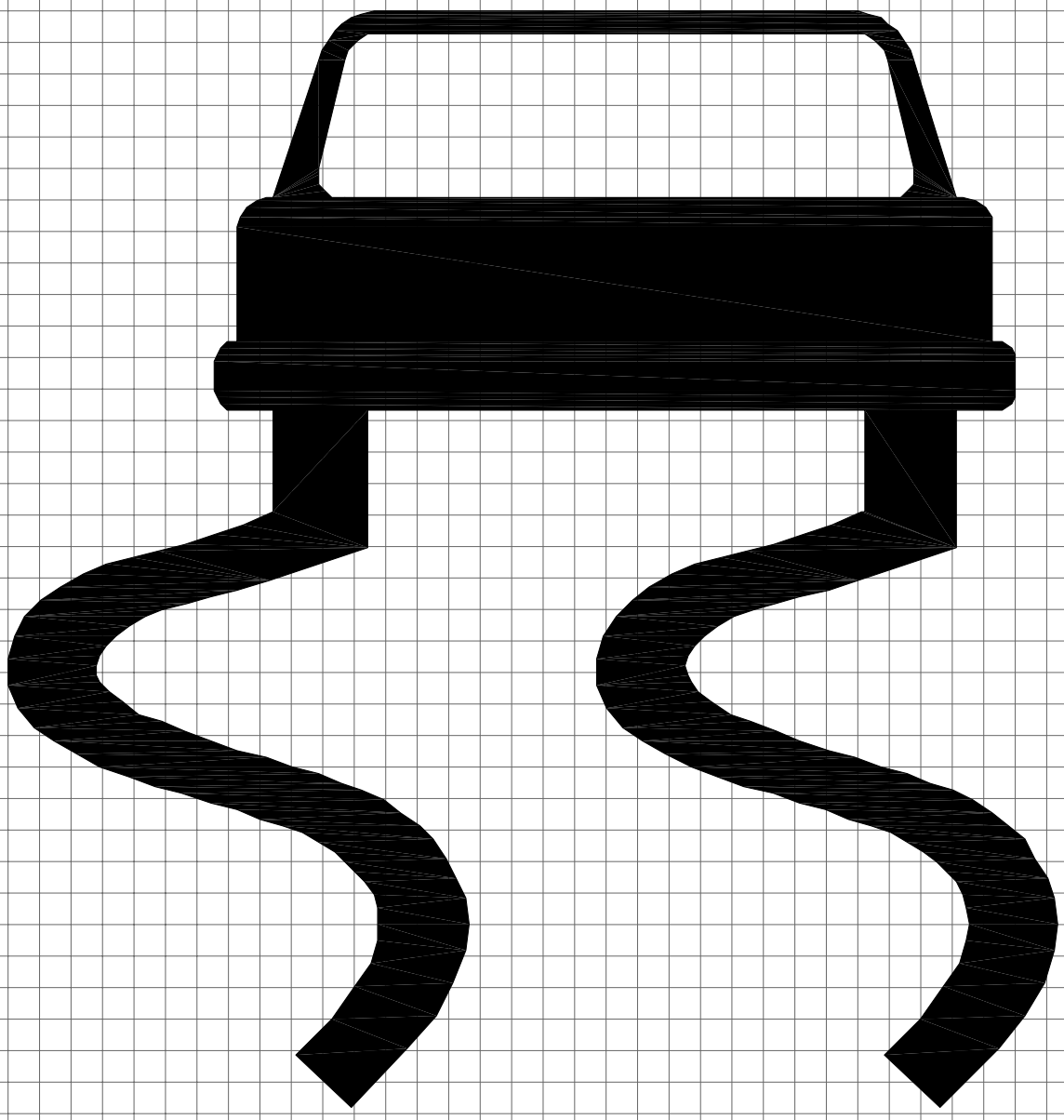
ป้ายเตือน ทางเป็นแอ่ง (ต.37)

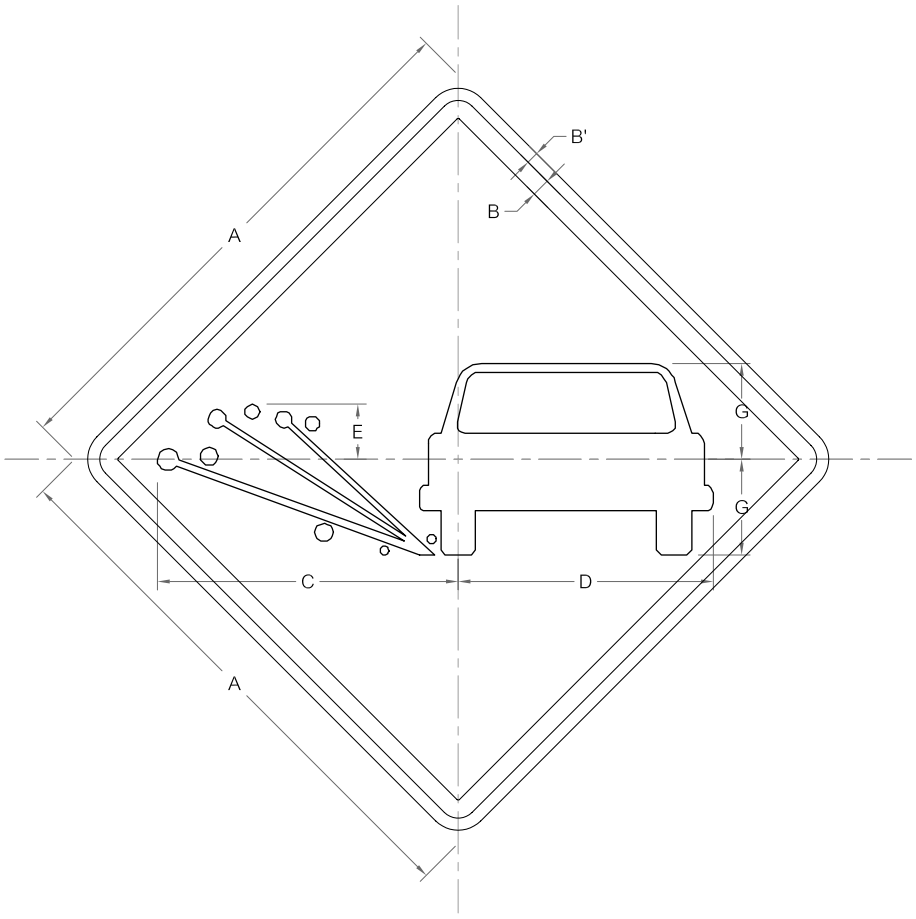

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร							
	A	B'	B	C	D	E	G	H
1	45	1	1.5	12.5	19.3	14.1	18	16.75
2	60	1.5	2	16.75	25.8	18.9	24	22.25
3	75	1.75	2.5	21	32.2	23.6	30	28
4	90	2	3	25.25	38.65	28.28	36	33.5
5	120	2.5	3.5	33.75	51.6	37.7	48	44.75

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

ป้ายเตือน ทางลื่น (ต.38)

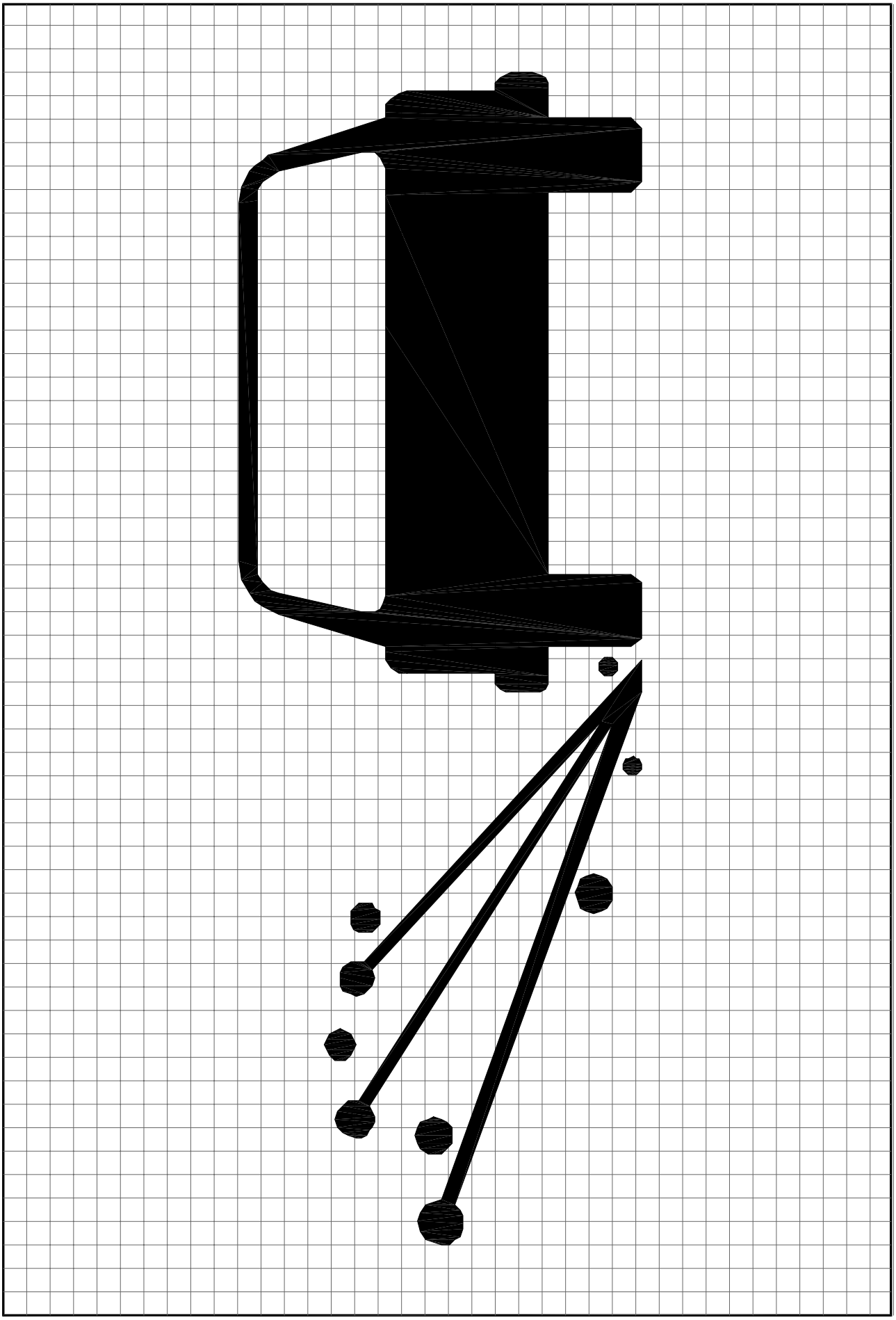

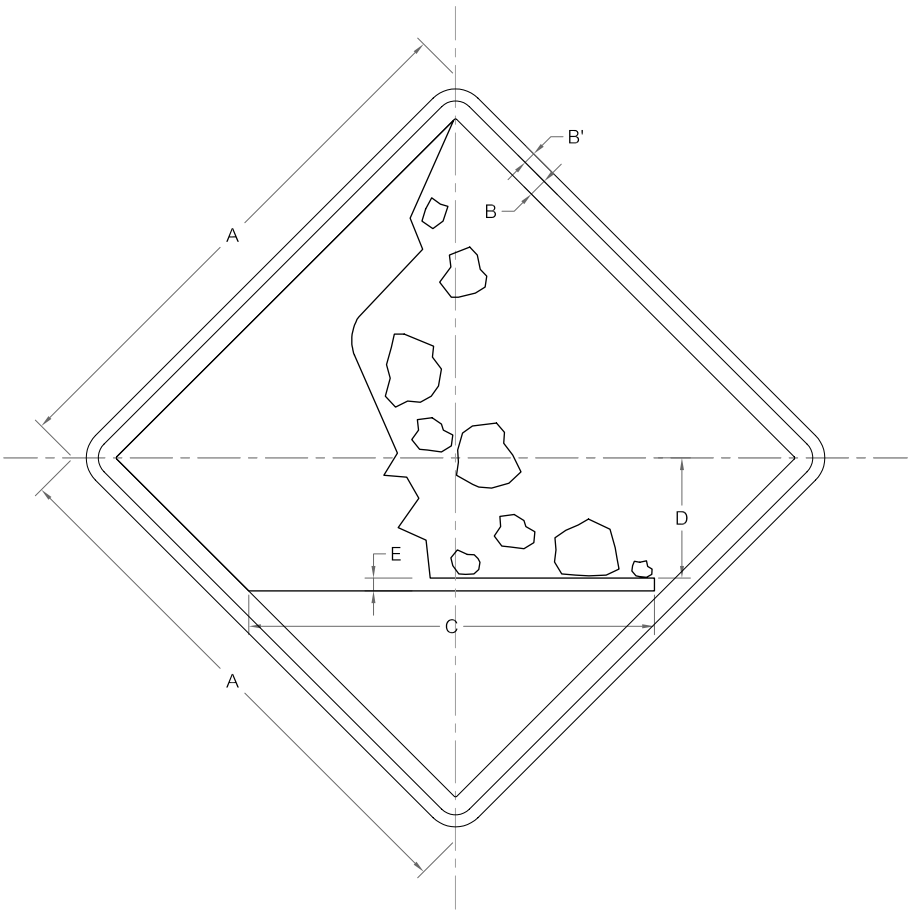

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร						
	A	B'	B	C	D	E	G
1	45	1	1.5	25	21	4.5	7.75
2	60	1.5	2	33.25	28	6	10
3	75	1.75	2.5	41.75	35	7.5	13
4	90	2	3	50	42	9	15.75
5	120	2.5	3.5	66.75	56	12	21

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

ป้ายเตือน ผิวทางร่วน (ต.39)

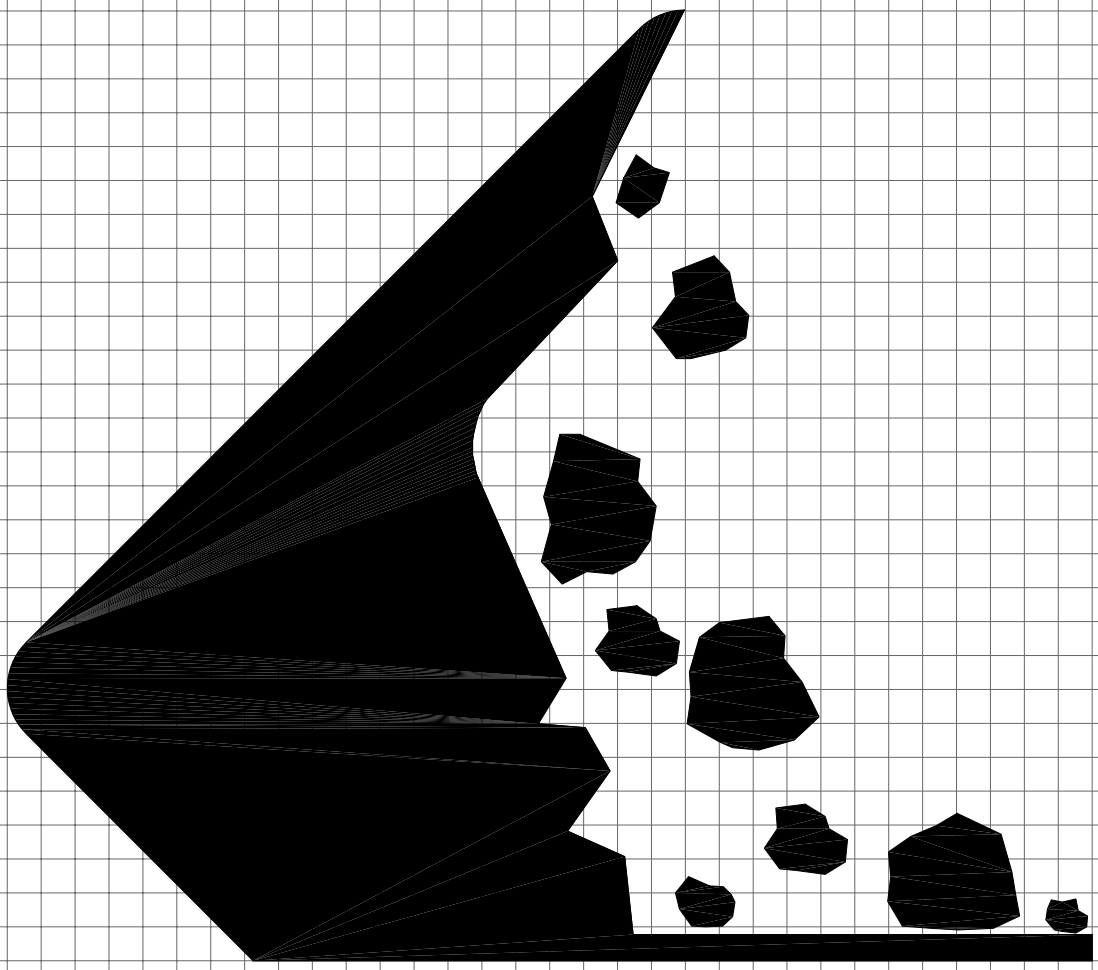

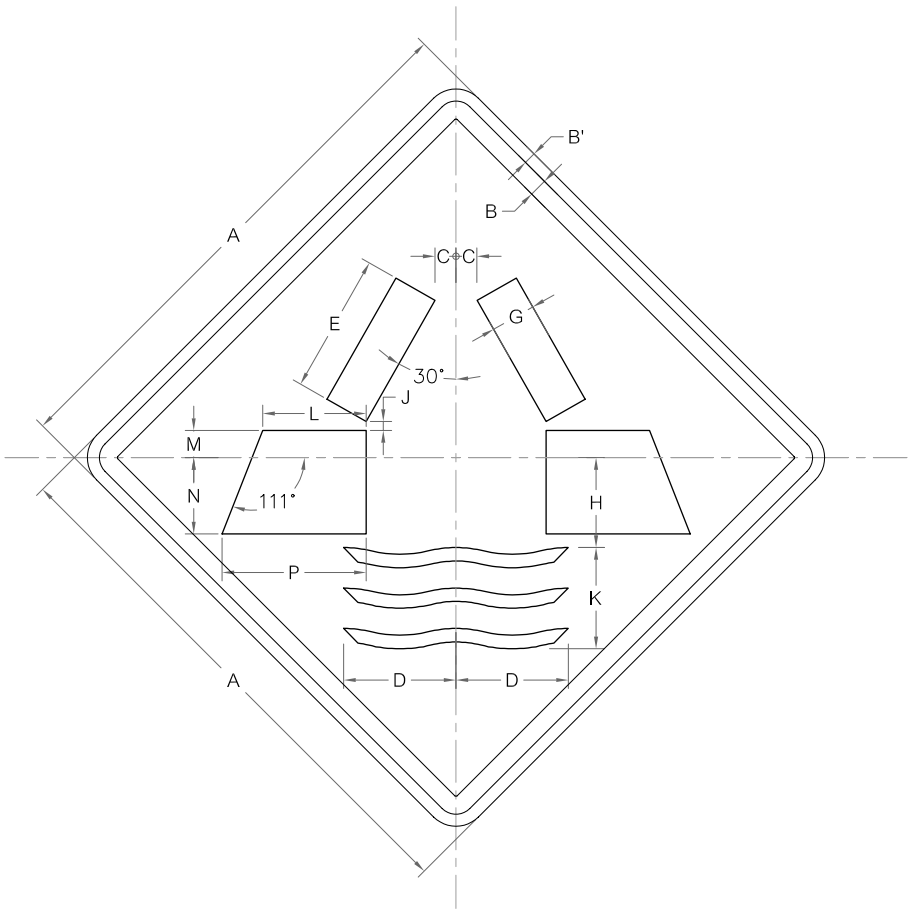

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร					
	A	B'	B	C	D	E
1	45	1	1.5	33.75	1	10
2	60	1.5	2	45	1.5	13.25
3	75	1.75	2.5	56.25	1.75	16.75
4	90	2	3	67.5	2.25	20
5	120	2.5	3.5	90	3	26.75

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

ป้ายเตือน ระวังหินร่วง (ต.40)

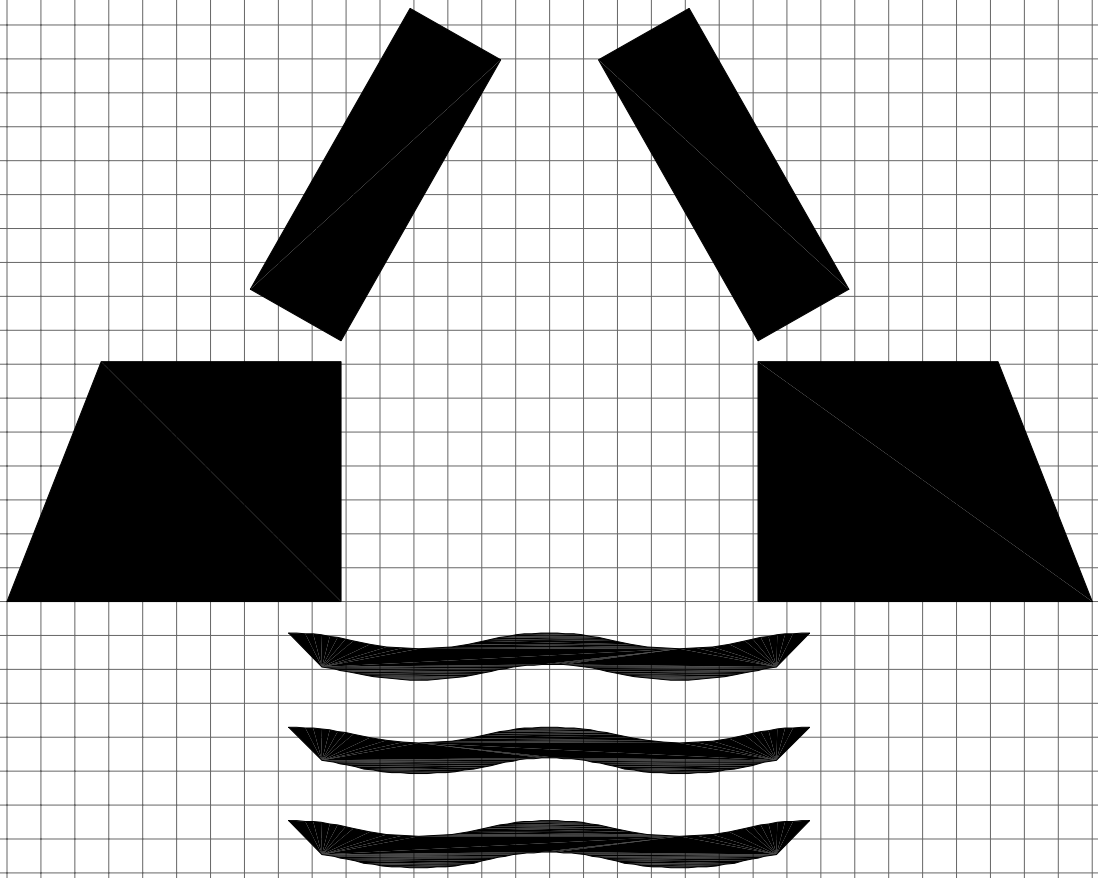

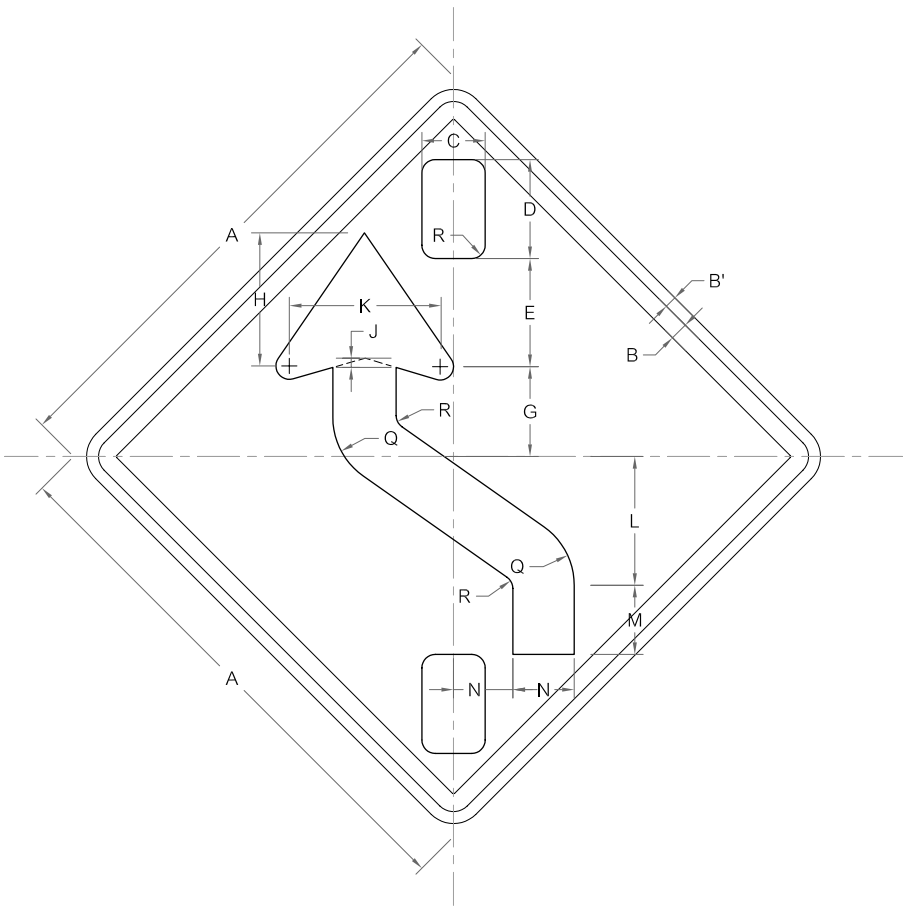

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร													
	A	B'	B	C	D	E	G	H	J	K	L	M	N	P
1	45	1	1.5	1.75	9.25	11.5	3.75	7.5	0.75	8.25	8.5	2.25	6.25	12
2	60	1.5	2	2.25	12.5	15.5	5	10	1	11.25	11.5	3	8.5	16
3	75	1.75	2.5	3	15.5	19.25	6.25	12.5	1.25	14	14.25	3.75	10.5	20
4	90	2	3	3.5	18.75	23.25	7.5	15	1.5	16.75	17.25	4.5	12.75	24
5	120	2.5	3.5	4.75	25	31	10	20	2	22.25	23	6	17	32

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

ป้ายเตือน สะพานเปิดได้ (ต.41)

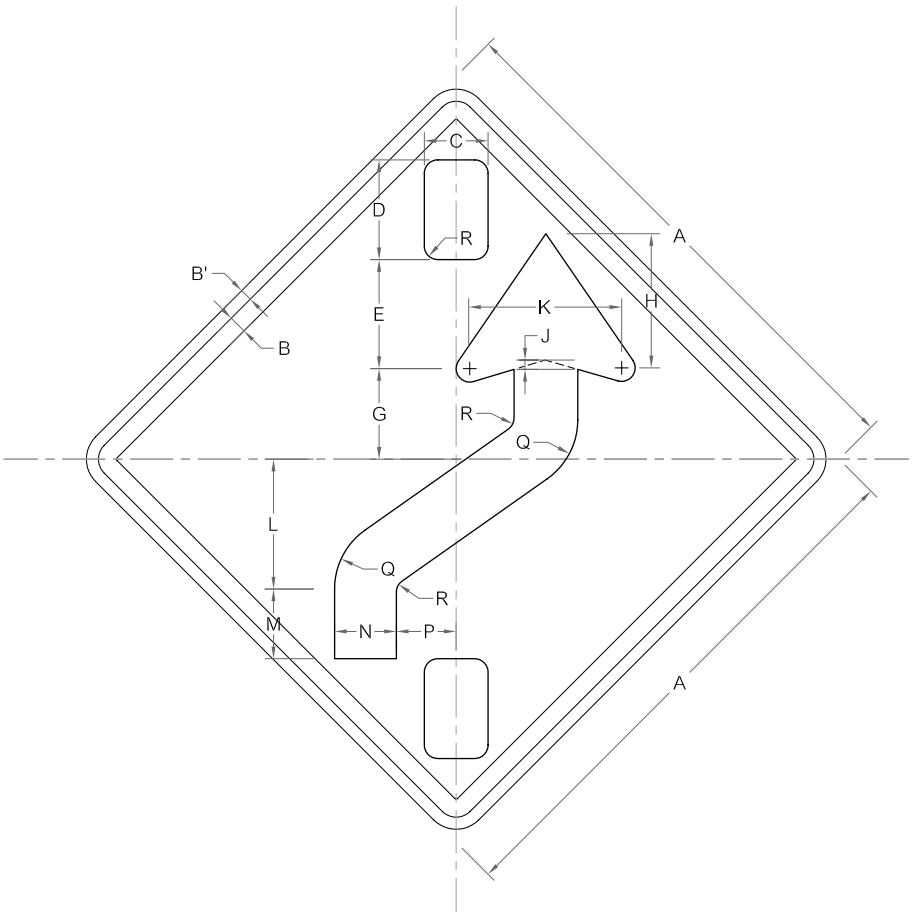

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร														
	A	B'	B	C	D	E	G	H	J	K	L	M	N	Q	R
1	45	1	1.5	5.25	8.25	9	7.5	11.25	0.75	12.50	10.75	5.75	5	6	1
2	60	1.5	2	7	11	12	10	15	1	16.75	14.25	7.75	6.75	8	1.5
3	75	1.75	2.5	8.75	13.75	15	12.5	18.75	1.25	21	18	9.5	8.5	10	1.75
4	90	2	3	10.5	16.5	18	15	22.5	1.5	25.25	21.5	11.5	10.25	12	2.25
5	120	2.5	3.5	14	22	24	20	30	2	33.75	28.75	15.25	13.75	16	3

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

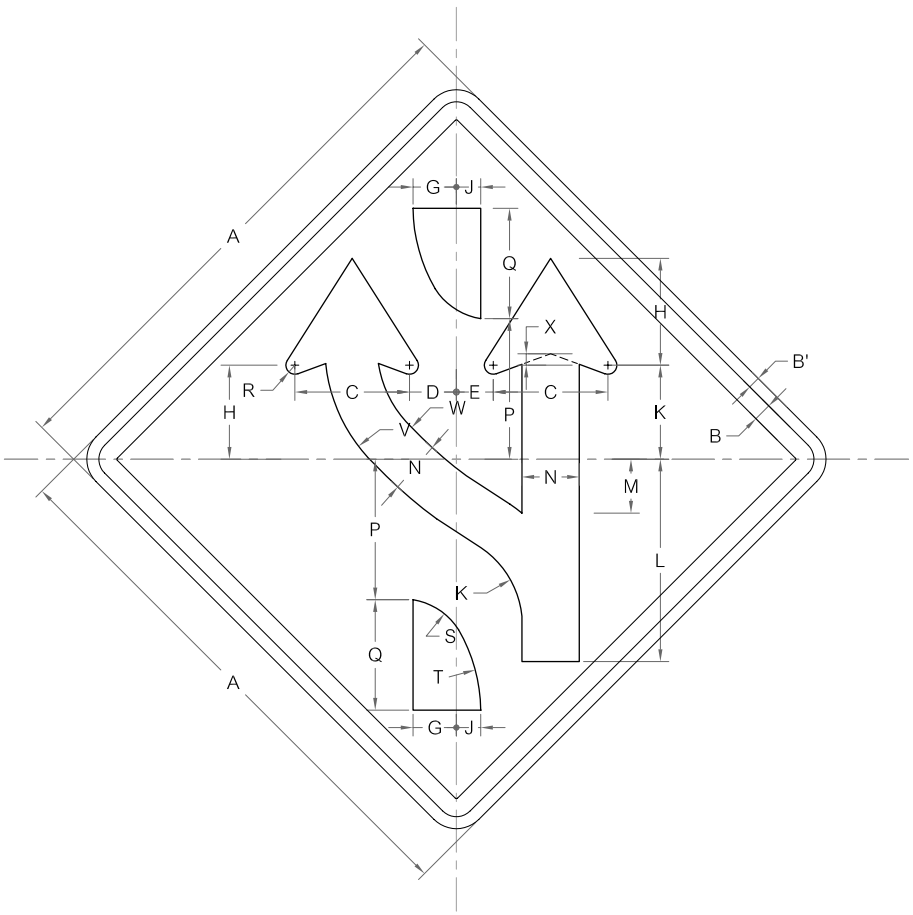
ป้ายเตือน เปลี่ยนช่องทางจราจร (ต.42)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร														
	A	B'	B	C	D	E	G	H	J	K	L	M	N	Q	R
1	45	1	1.5	5.25	8.25	9	7.5	11.25	0.75	12.50	10.75	5.75	5	6	1
2	60	1.5	2	7	11	12	10	15	1	16.75	14.25	7.75	6.75	8	1.5
3	75	1.75	2.5	8.75	13.75	15	12.5	18.75	1.25	21	18	9.5	8.5	10	1.75
4	90	2	3	10.5	16.5	18	15	22.5	1.5	25.25	21.5	11.5	10.25	12	2.25
5	120	2.5	3.5	14	22	24	20	30	2	33.75	28.75	15.25	13.75	16	3

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

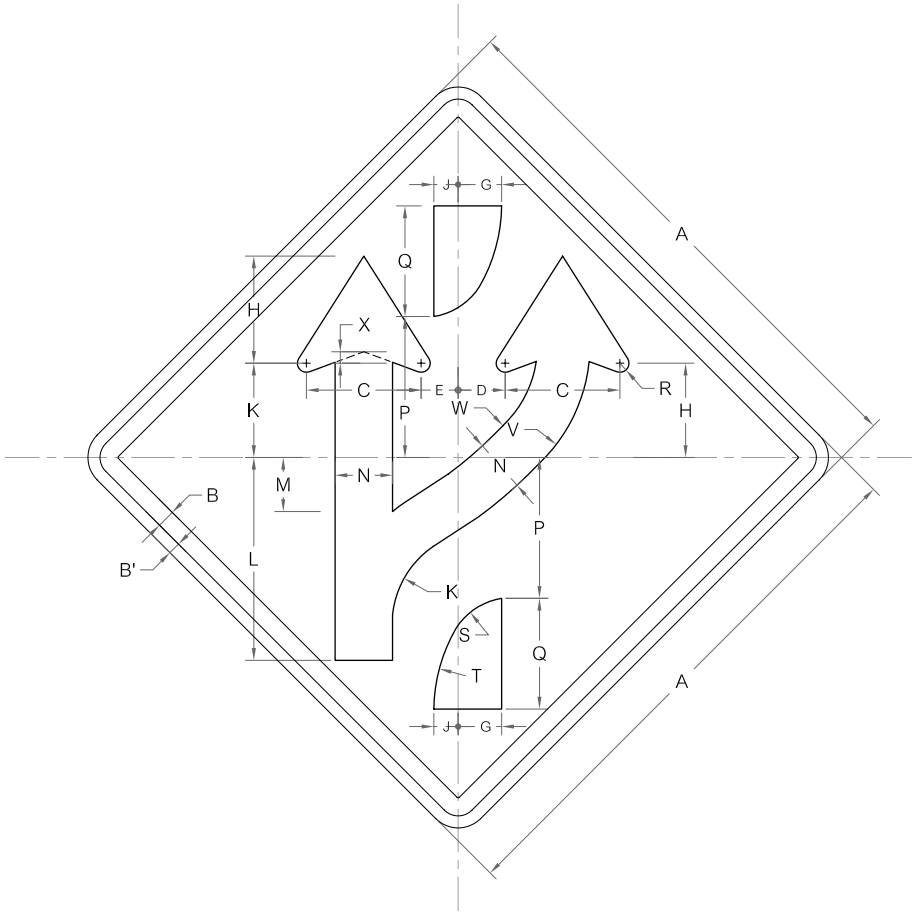
ป้ายเตือน เปลี่ยนช่องทางจราจร (ต.43)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร																				
	A	B'	B	C	D	E	G	H	J	K	L	M	N	P	Q	R	S	T	V	W	X
1	45	1	1.5	9.5	3.88	3.08	3.5	8.75	2	7.75	16.75	4.5	4.75	11.5	9	0.75	5.5	13.75	13.5	9.25	1
2	60	1.5	2	12.75	5.17	4.10	4.75	11.75	2.75	10.25	22.25	6	6.25	15.5	12.25	1	7.25	18.25	18	12.25	1.25
3	75	1.75	2.5	15.75	6.45	5.13	6	14.75	3.25	13	28	7.5	8	19.25	15.25	1.25	9.25	22.75	22.5	15.25	1.5
4	90	2	3	19	7.75	6.15	7.25	17.75	4	15.5	33.5	9	9.5	23.25	18.25	1.5	11	27.4	27	18.3	1.9
5	120	2.5	3.5	25.25	10.33	8.20	9.75	23.75	5.25	20.75	44.75	12	12.75	31	24.25	2	14.75	36.5	36	24.5	2.5

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

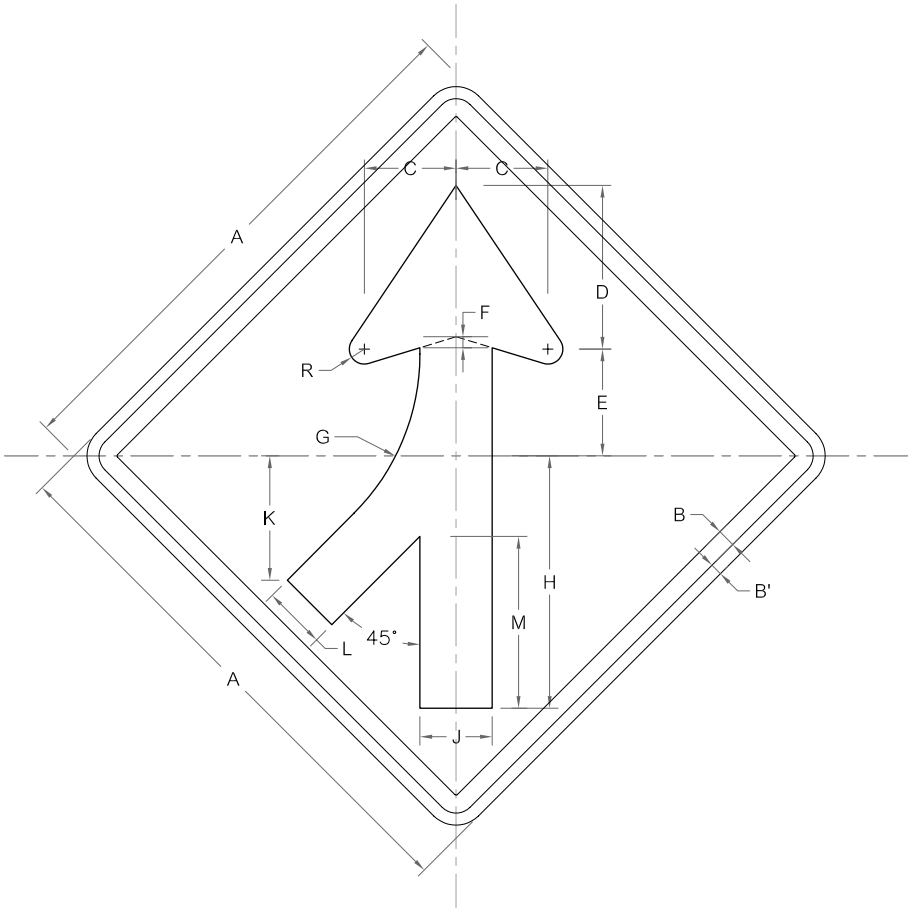
ป้ายเตือน ออกทางขนาน (ต.44)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร																				
	A	B'	B	C	D	E	G	H	J	K	L	M	N	P	Q	R	S	T	V	W	X
1	45	1	1.5	9.5	3.88	3.08	3.5	8.75	2	7.75	16.75	4.5	4.75	11.5	9	0.75	5.5	13.75	13.5	9.25	1
2	60	1.5	2	12.75	5.17	4.10	4.75	11.75	2.75	10.25	22.25	6	6.25	15.5	12.25	1	7.25	18.25	18	12.25	1.25
3	75	1.75	2.5	15.75	6.45	5.13	6	14.75	3.25	13	28	7.5	8	19.25	15.25	1.25	9.25	22.75	22.5	15.25	1.5
4	90	2	3	19	7.75	6.15	7.25	17.75	4	15.5	33.5	9	9.5	23.25	18.25	1.5	11	27.4	27	18.3	1.9
5	120	2.5	3.5	25.25	10.33	8.20	9.75	23.75	5.25	20.75	44.75	12	12.75	31	24.25	2	14.75	36.5	36	24.5	2.5

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

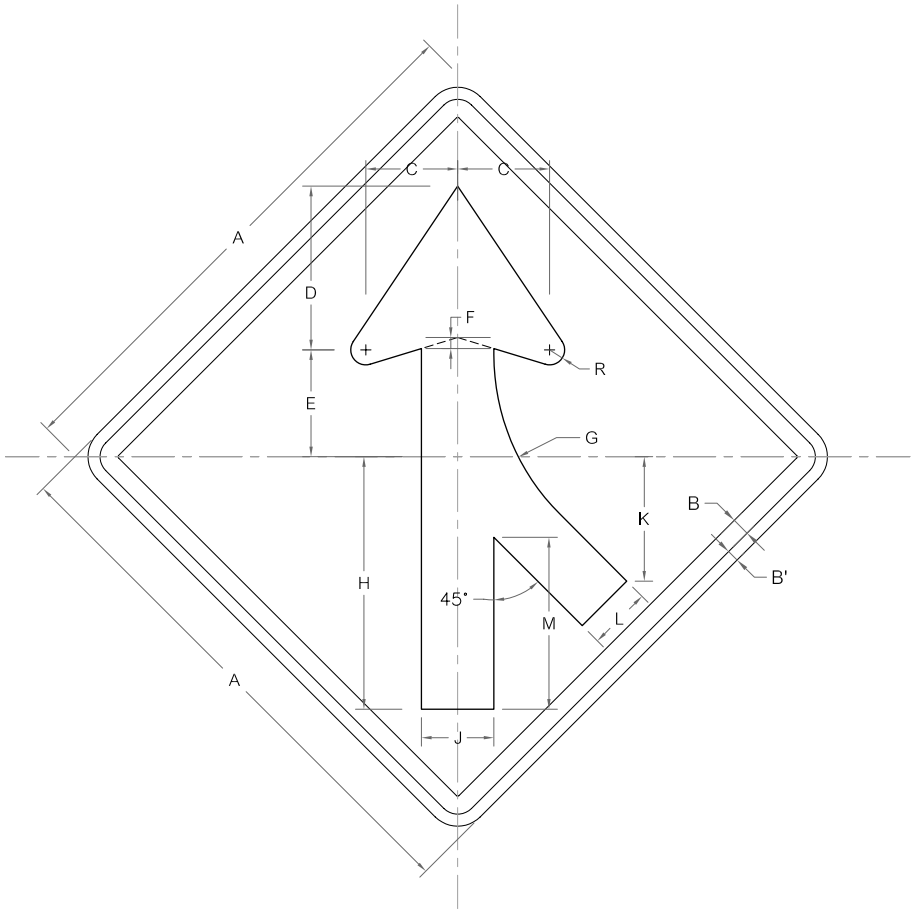
ป้ายเตือน เข้าทางหลัก (ต.45)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร													
	A	B'	B	C	D	E	F	G	H	J	K	L	M	R
1	45	1	1.5	7.5	13.5	8.75	0.9	18.75	21	6	10.25	5.25	14.25	1.3
2	60	1.5	2	10.25	18.25	11.75	1.2	25	28	8	13.75	7	19	1.7
3	75	1.75	2.5	12.75	22.75	14.75	1.5	31.25	35	10	17	8.75	23.75	2.1
4	90	2	3	15.25	27.25	17.75	1.85	37.4	42	12	20.5	10.5	28.5	2.5
5	120	2.5	3.5	20.25	36.25	23.75	2.5	49.75	56	16	27.25	14	38	3.3

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

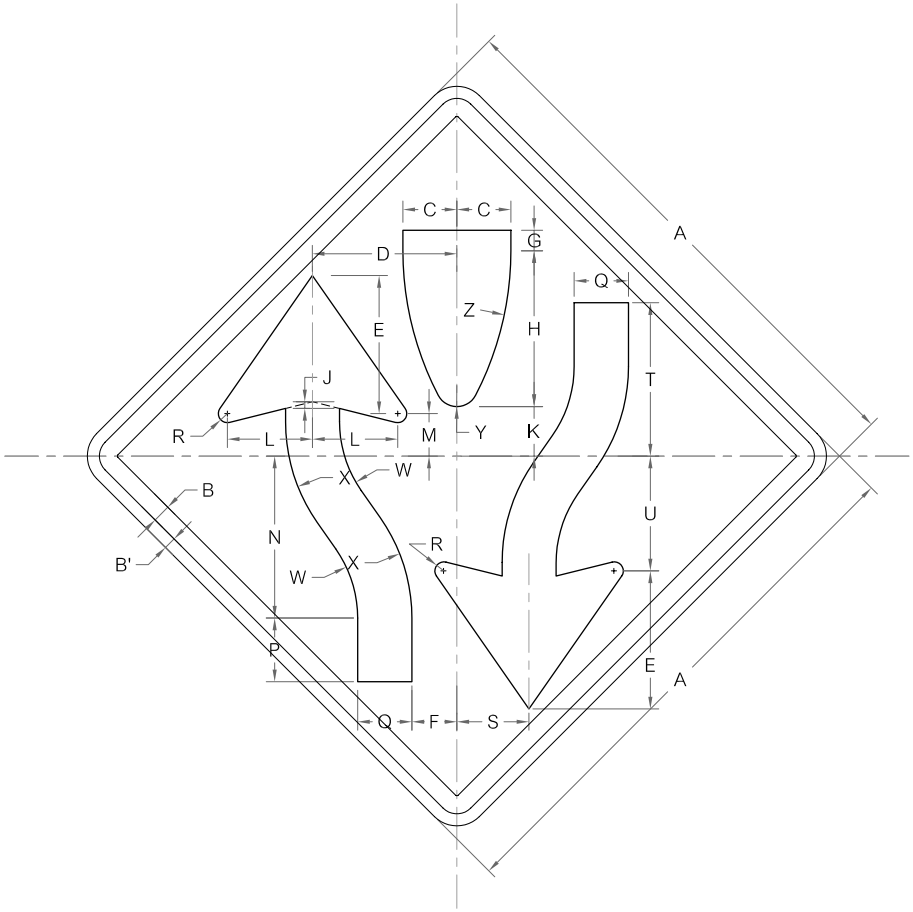
ป้ายเตือน ทางร่วม (ต.46)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร													
	A	B'	B	C	D	E	F	G	H	J	K	L	M	R
1	45	1	1.5	7.5	13.5	8.75	0.9	18.75	21	6	10.25	5.25	14.25	1.3
2	60	1.5	2	10.25	18.25	11.75	1.2	25	28	8	13.75	7	19	1.7
3	75	1.75	2.5	12.75	22.75	14.75	1.5	31.25	35	10	17	8.75	23.75	2.1
4	90	2	3	15.25	27.25	17.75	1.85	37.4	42	12	20.5	10.5	28.5	2.5
5	120	2.5	3.5	20.25	36.25	23.75	2.5	49.75	56	16	27.25	14	38	3.3

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

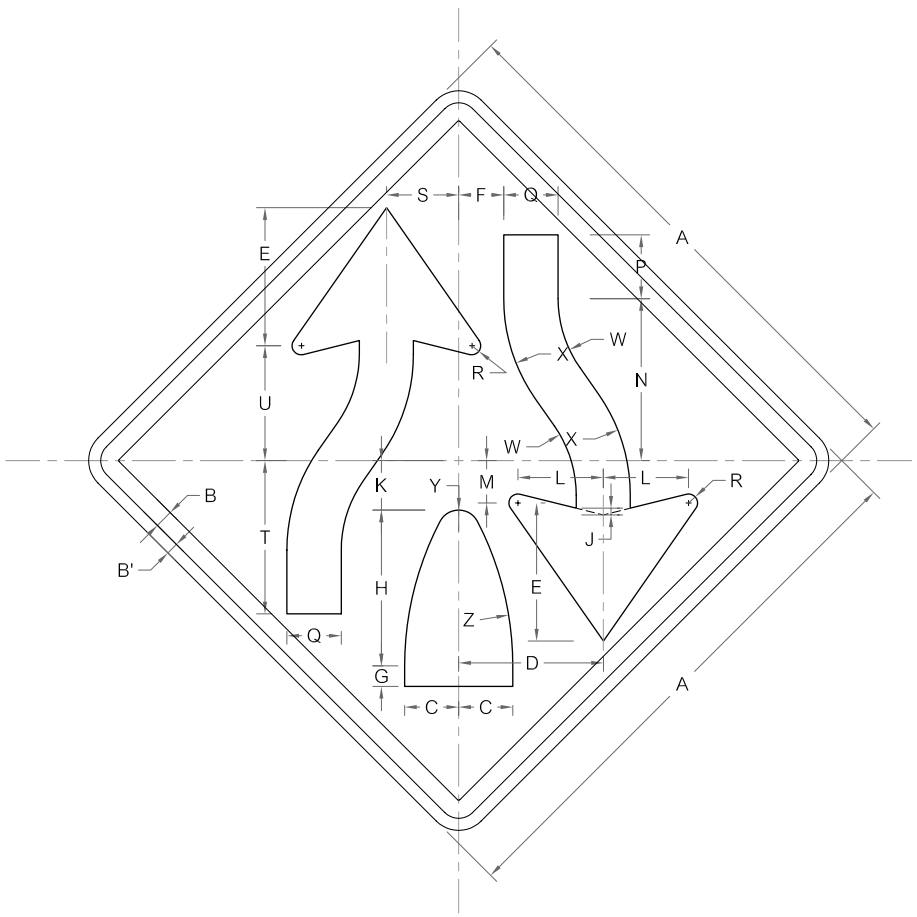
ป้ายเตือน ทางร่วม (ต.47)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร																							
	A	B'	B	C	D	E	F	G	H	J	K	L	M	N	P	Q	R	S	T	U	W	X	Y	Z
1	45	1	1.5	4.5	12	11.5	3.75	1.75	13	0.5	3.5	7	3.5	13.5	5.25	4.5	0.8	6	12.75	9.5	10.0	14.5	1.8	26.0
2	60	1.5	2	6	16	15.25	5	2.25	17.25	0.75	4.75	9.25	4.75	18	7	6	1.0	8	17	12.75	13.3	19.3	2.3	34.7
3	75	1.75	2.5	7.5	20	19.25	6.25	2.75	21.75	1	6	11.75	5.75	22.5	8.75	7.5	1.3	10	21.25	15.75	16.7	24.2	2.9	43.3
4	90	2	3	9	24	23	7.5	3.4	26	1.1	7.25	14	7	27	10.5	9	1.5	12	25.5	19	20.0	29.0	3.5	52.0
5	120	2.5	3.5	12	32	30.75	10	4.5	34.75	1.5	9.75	18.75	9.25	36	14	12	2.0	16	34	25.25	26.7	38.7	4.7	69.3

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

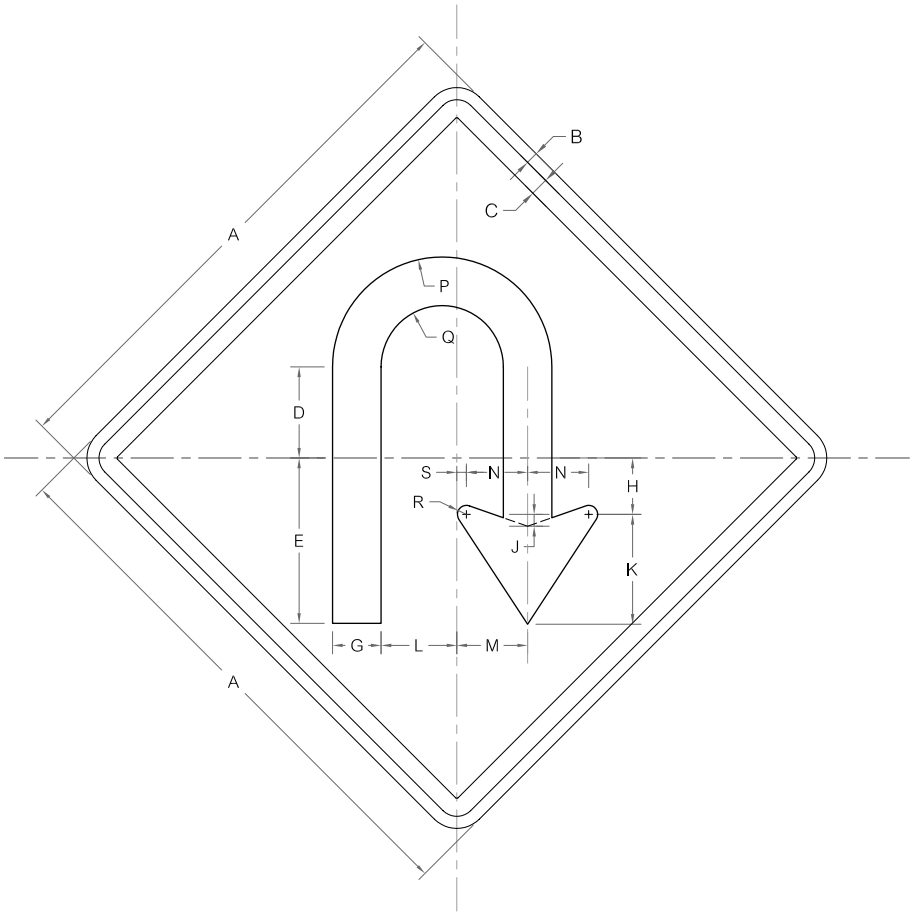
ป้ายเตือน ทางคู่ข้างหน้า (ต.48)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร																							
	A	B'	B	C	D	E	F	G	H	J	K	L	M	N	P	Q	R	S	T	U	W	X	Y	Z
1	45	1	1.5	4.5	12	11.5	3.75	1.75	13	0.5	3.5	7	3.5	13.5	5.25	4.5	0.8	6	12.75	9.5	10.0	14.5	1.8	26.0
2	60	1.5	2	6	16	15.25	5	2.25	17.25	0.75	4.75	9.25	4.75	18	7	6	1.0	8	17	12.75	13.3	19.3	2.3	34.7
3	75	1.75	2.5	7.5	20	19.25	6.25	2.75	21.75	1	6	11.75	5.75	22.5	8.75	7.5	1.3	10	21.25	15.75	16.7	24.2	2.9	43.3
4	90	2	3	9	24	23	7.5	3.4	26	1.1	7.25	14	7	27	10.5	9	1.5	12	25.5	19	20.0	29.0	3.5	52.0
5	120	2.5	3.5	12	32	30.75	10	4.5	34.75	1.5	9.75	18.75	9.25	36	14	12	2.0	16	34	25.25	26.7	38.7	4.7	69.3

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

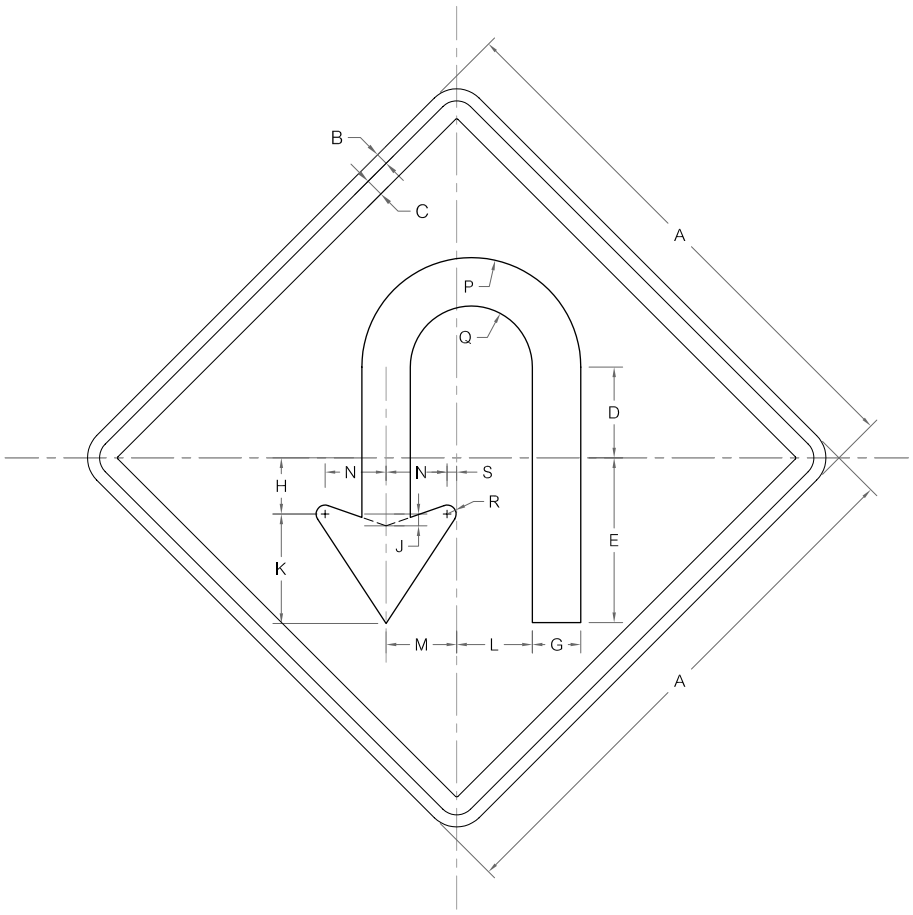
ป้ายเตือน สิ้นสุดทางคู่ (ต.49)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร															
	A	B	C	D	E	G	H	J	K	L	M	N	P	Q	R	S
1	45	1	1.5	7.5	13.5	4	4.5	1	9	5	5.75	5	9	5	0.75	0.75
2	60	1.5	2.5	10	18	5.25	6.25	1.25	12.25	6.75	7.75	6.75	12.25	6.75	1	1
3	75	1.75	2.5	12.5	22.5	6.75	7.75	1.75	15.25	8.25	9.75	8.25	15.25	8.5	1.25	1.25
4	90	2	3	15	27	8	9.25	2	18.25	10	11.75	10	18.2	10.15	1.5	1.6
5	120	2.5	3.5	20	36	10.75	12.25	2.75	24.25	13.25	15.75	13.25	24.25	13.5	2	2

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

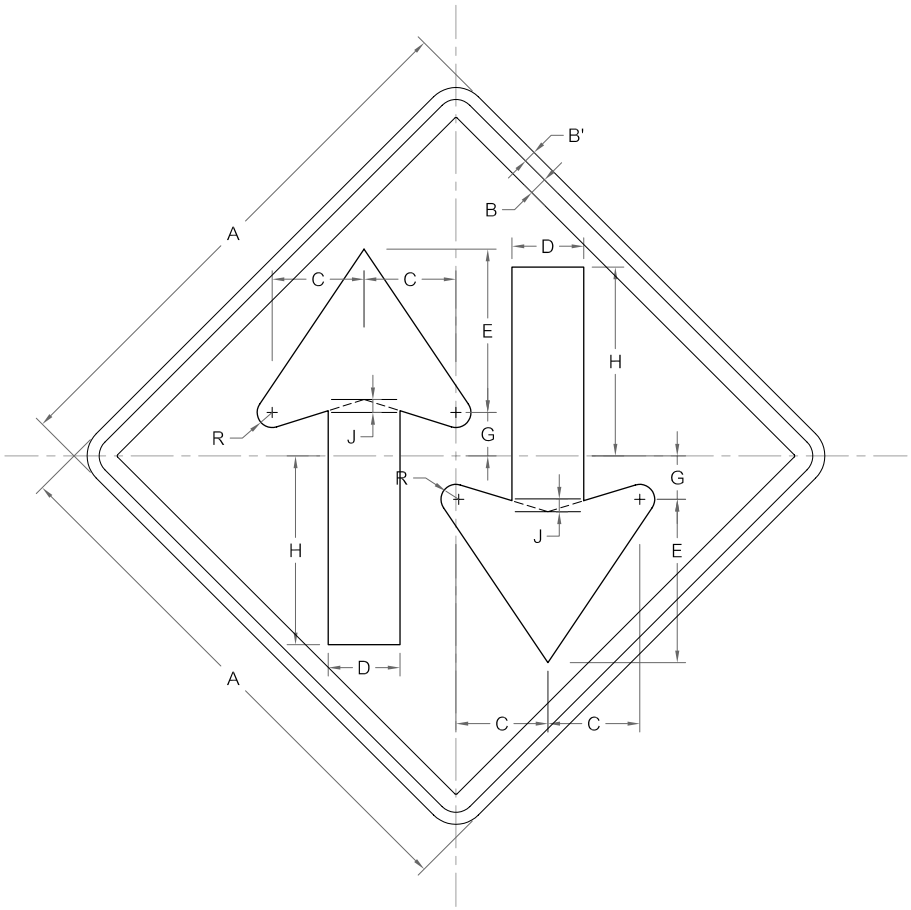
ป้ายเตือน จุดกลับรถ (ต.50)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร															
	A	B	C	D	E	G	H	J	K	L	M	N	P	Q	R	S
1	45	1	1.5	7.5	13.5	4	4.5	1	9	5	5.75	5	9	5	0.75	0.75
2	60	1.5	2.5	10	18	5.25	6.25	1.25	12.25	6.75	7.75	6.75	12.25	6.75	1	1
3	75	1.75	2.5	12.5	22.5	6.75	7.75	1.75	15.25	8.25	9.75	8.25	15.25	8.5	1.25	1.25
4	90	2	3	15	27	8	9.25	2	18.25	10	11.75	10	18.2	10.15	1.5	1.6
5	120	2.5	3.5	20	36	10.75	12.25	2.75	24.25	13.25	15.75	13.25	24.25	13.5	2	2

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

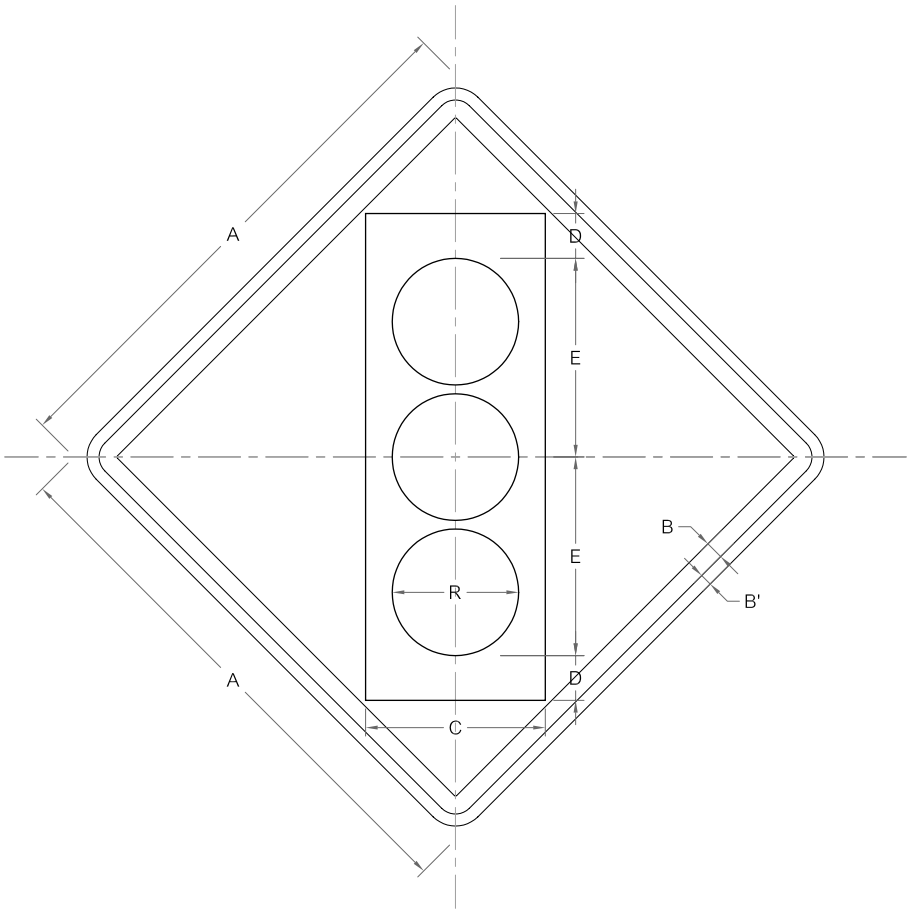
ป้ายเตือนจุดกลับรถ (ต.51)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร									
	A	B'	B	C	D	E	G	H	J	R
1	45	1	1.5	7.5	6	12.5	3.5	15.75	1	1.25
2	60	1.5	2	10.25	8	16.75	4.75	21	1.4	1.75
3	75	1.75	2.5	12.75	10	21	6	26.25	1.75	2
4	90	2	3	15.25	12	25.25	7.25	31.5	2.1	2.5
5	120	2.5	3.5	20.25	16	33.75	9.75	42	2.75	3.25

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

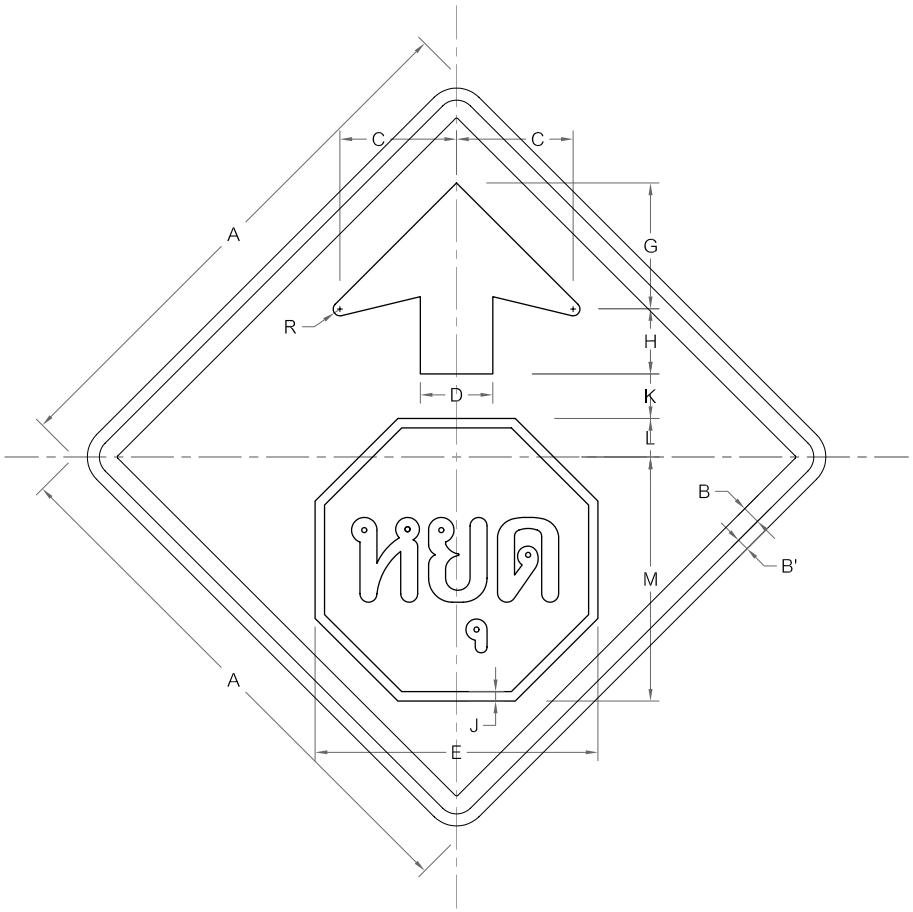
ป้ายเตือน ทางเดินรถสองทาง (ต.52)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร						
	A	B'	B	C	D	E	R
1	45	1	1.5	15	3.75	16.5	10.5
2	60	1.5	2	20	5	22	14
3	75	1.75	2.5	25	6.25	27.5	17.5
4	90	2	3	30	7.5	33	21
5	120	2.5	3.5	40	10	44	28

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

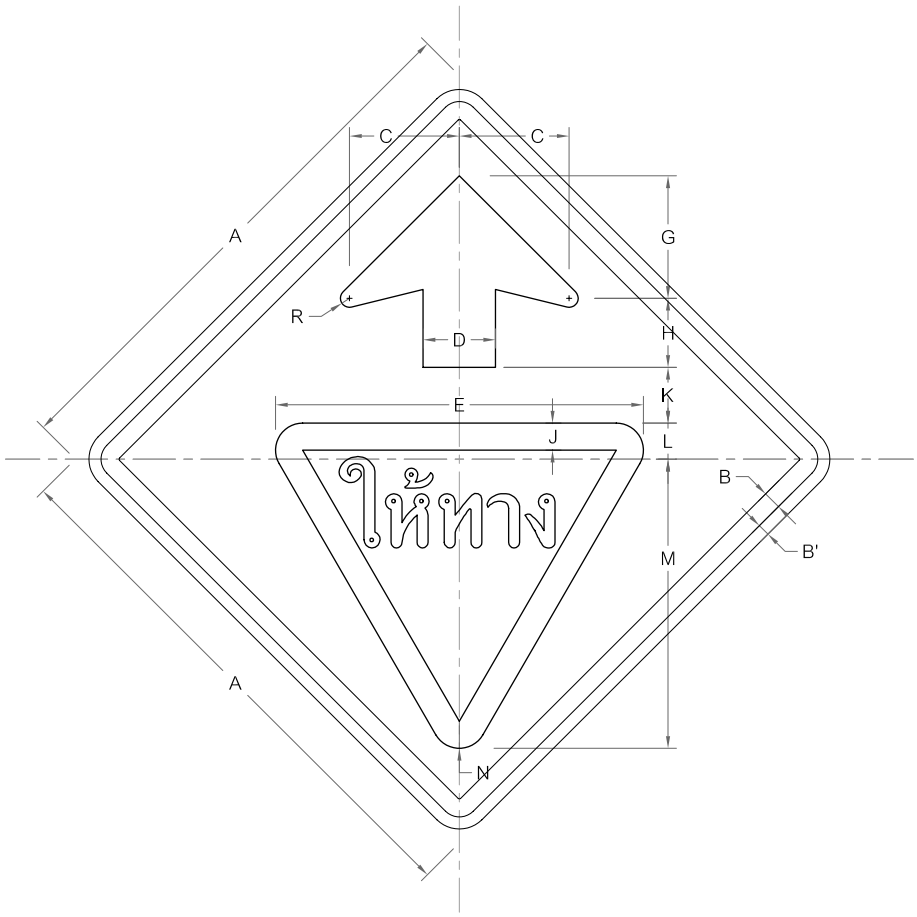
ป้ายเตือน สัญญาณจราจร (ต.53)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร												
	A	B'	B	C	D	E	G	H	J	K	L	M	R
1	45	1	1.5	9.5	6	23.5	10.5	5.25	0.75	3.75	3	20.25	0.75
2	60	1.5	2	12.75	8	31.25	14	7	1	5	4.25	27.25	1
3	75	1.75	2.5	15.75	10	39	17.5	8.75	1.25	6.25	5.25	34	1.25
4	90	2	3	19	12	47	21	10.5	1.5	7.5	6.25	40.75	1.5
5	120	2.5	3.5	25.25	16	62.75	28	14	2	10	8.25	54.25	2

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

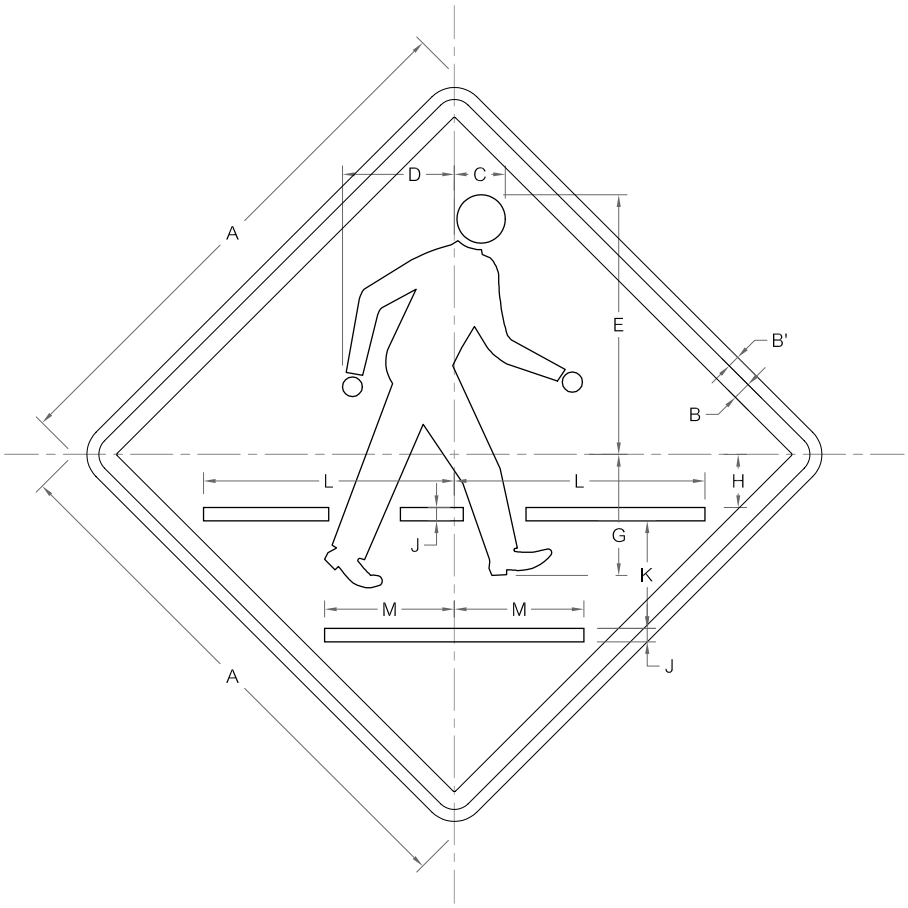
ป้ายเตือน หยุดข้างหน้า (ต.54)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร													
	A	B'	B	C	D	E	G	H	J	K	L	M	N	R
1	45	1	1.5	9.5	6	30	10.5	5.5	2.25	4.5	3	24	2.25	0.75
2	60	1.5	2	12.75	8	40	14	7.25	3	6	4	32	3	1
3	75	1.75	2.5	15.75	10	50	17.5	9.25	3.75	7.5	5	40	3.75	1.25
4	90	2	3	19	12	60	21	11	4.5	9	6	48	4.5	1.5
5	120	2.5	3.5	25.25	16	80	28	14.75	6	12	8	64	6	2

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

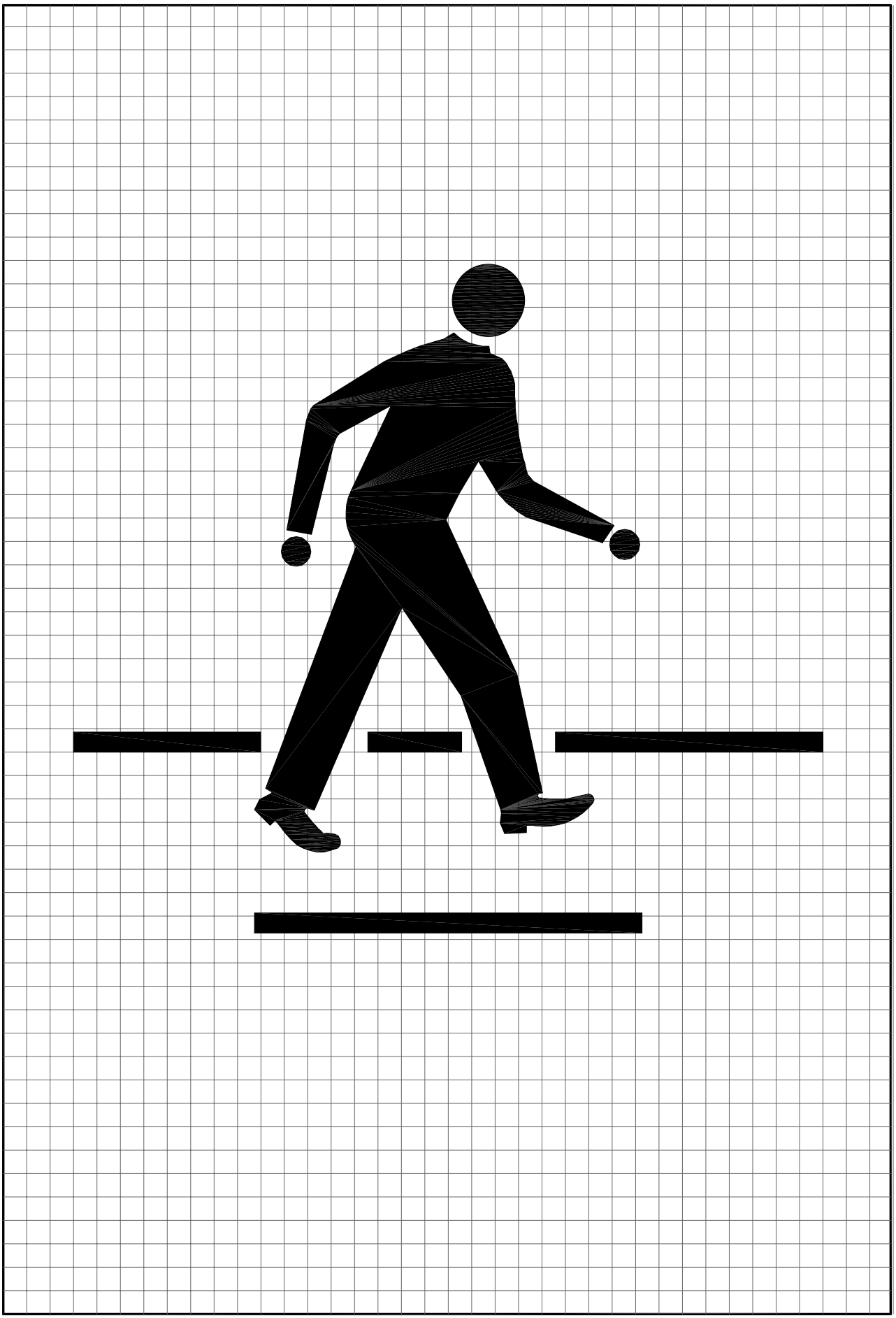
ป้ายเตือน ให้ทางข้างหน้า (ต.55)

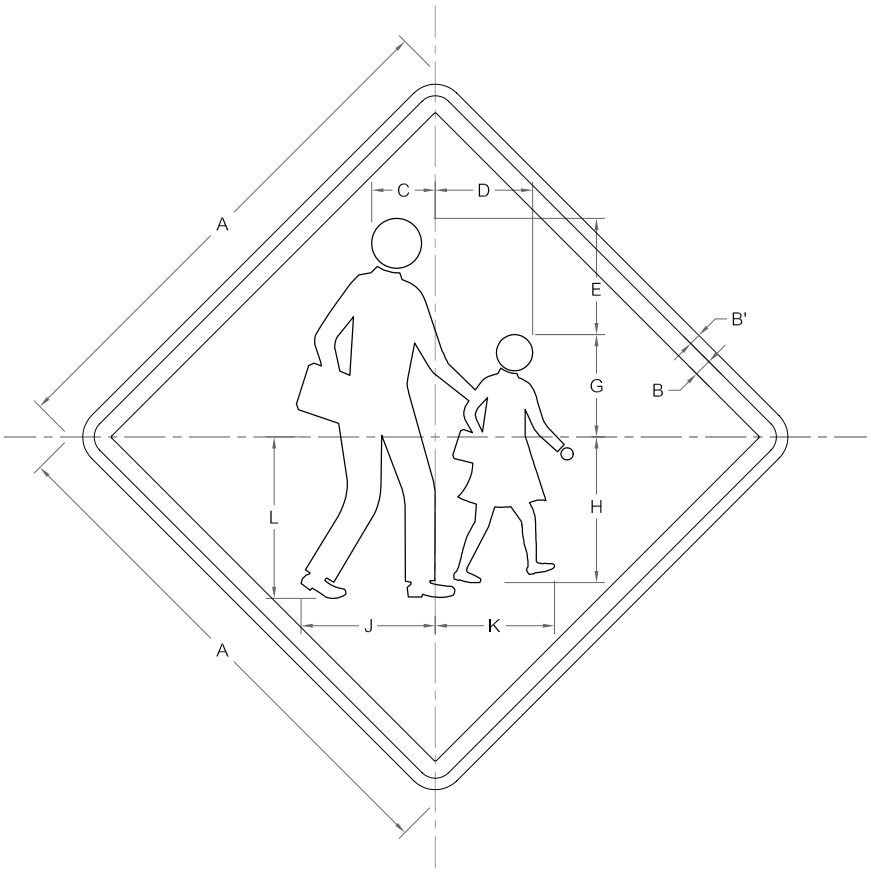

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร											
	A	B'	B	C	D	E	G	H	J	K	L	M
1	45	1	1.5	4.25	9.25	21.75	10.5	4.25	1	9	21	10.75
2	60	1.5	2	5.75	12.5	29	14	5.75	1.5	12	28	14.25
3	75	1.75	2.5	7	15.5	36.25	17.5	7.25	1.75	15	35	18
4	90	2	3	8.5	18.75	43.5	21	8.75	2.25	18	42	21.5
5	120	2.5	3.5	11.25	25	58	28	11.75	3	24	56	28.75

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

ป้ายเตือน ระวังคนข้ามถนน (ต.56)

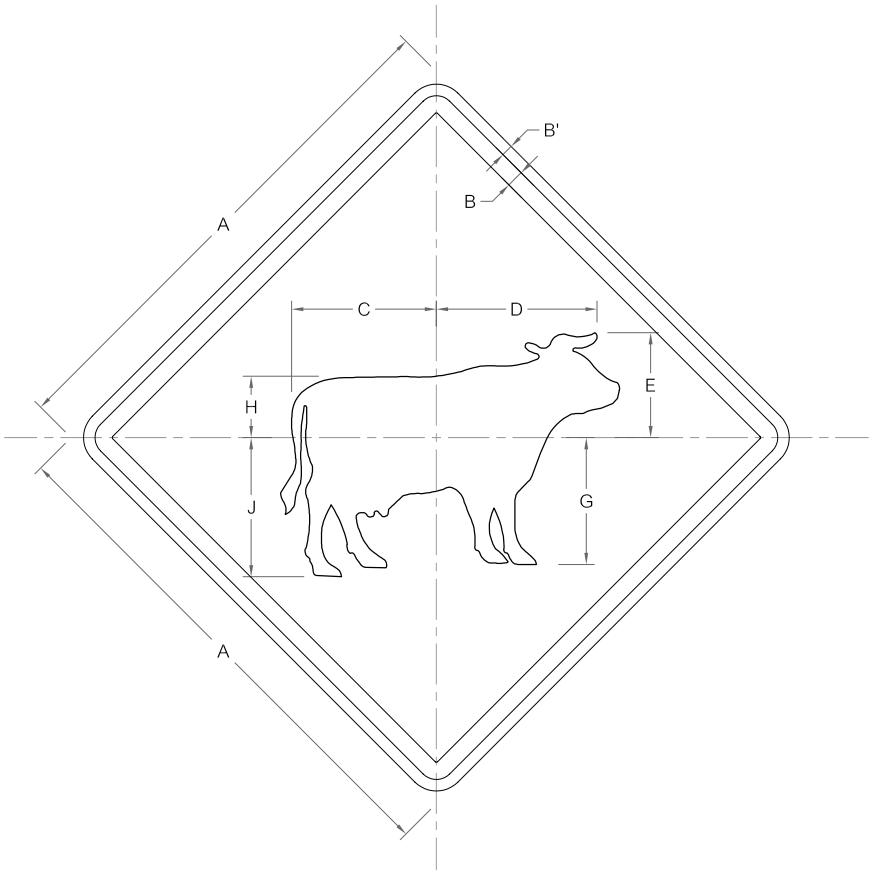

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร										
	A	B'	B	C	D	E	G	H	J	K	L
1	45	1	1.5	5.5	8.5	10	8.75	12.5	11.5	10.25	14
2	60	1.5	2	7.25	11.25	13.5	11.75	16.75	15.25	13.75	18.75
3	75	1.75	2.5	9.25	14.25	16.75	14.75	21	19.25	17.25	23.25
4	90	2	3	11	17	20.25	17.75	25.25	23	20.75	28
5	120	2.5	3.5	14.75	22.75	27	23.75	33.75	30.75	27.75	37.25

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

ป้ายเตือน โรงเรียนระวังเด็ก (ต.57)

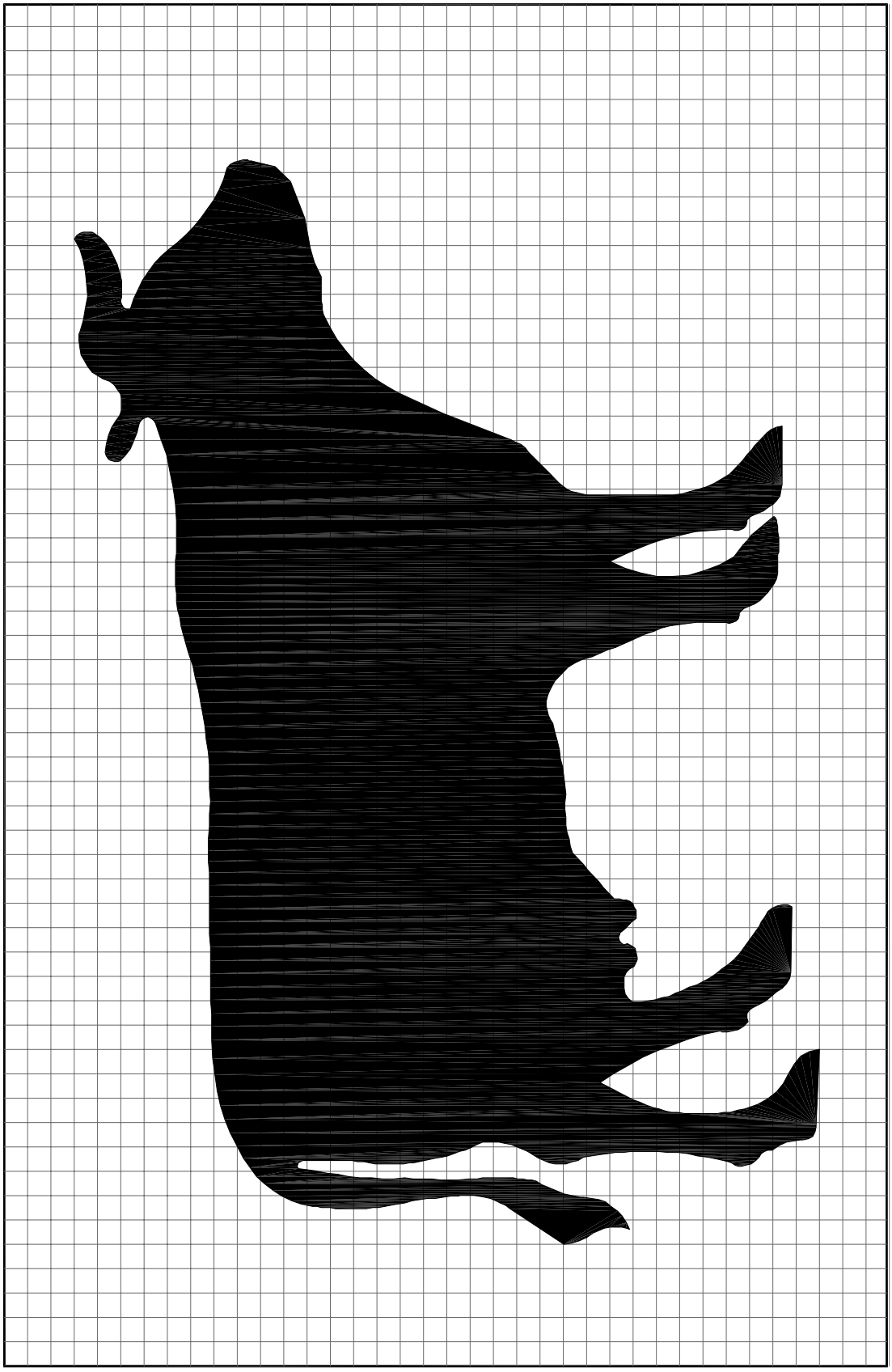

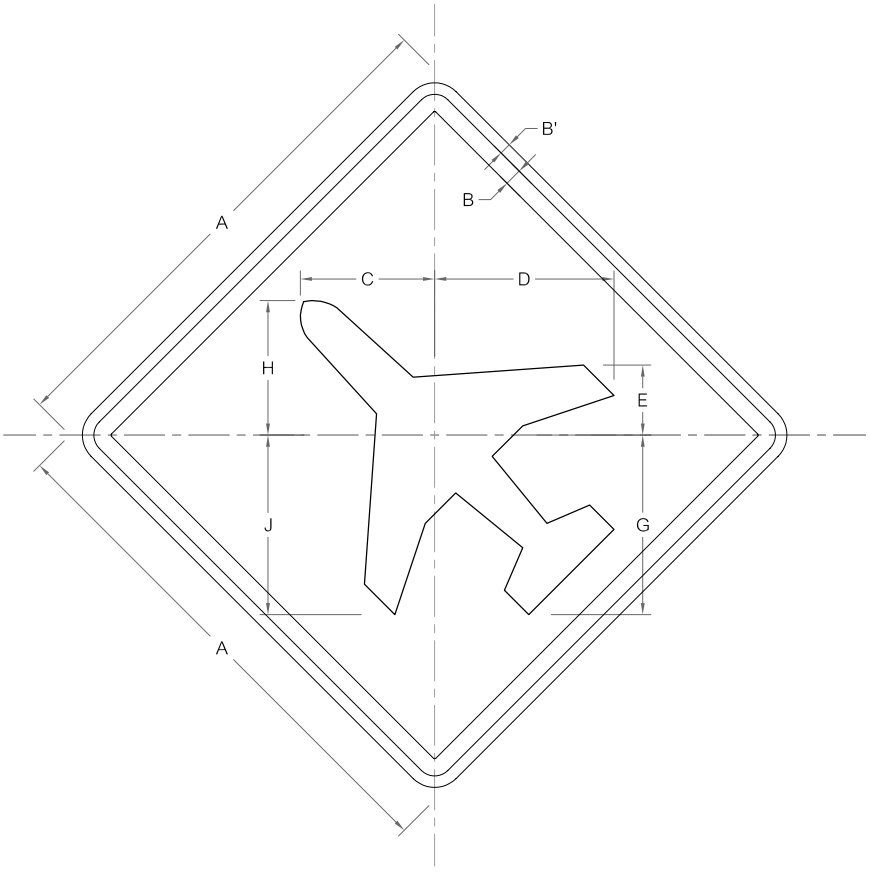

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร								
	A	B'	B	C	D	E	G	H	J
1	45	1	1.5	12.5	14	9	11	5.25	12
2	60	1.5	2	16.75	18.75	12.25	14.75	7	16
3	75	1.75	2.5	21	23.25	15.25	18.25	8.75	20
4	90	2	3	25.25	28	18.25	22	10.5	24
5	120	2.5	3.5	33.75	37.25	24.25	29.25	14	32

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

ป้ายเตือน ระวังสัตว์ (ต.58)

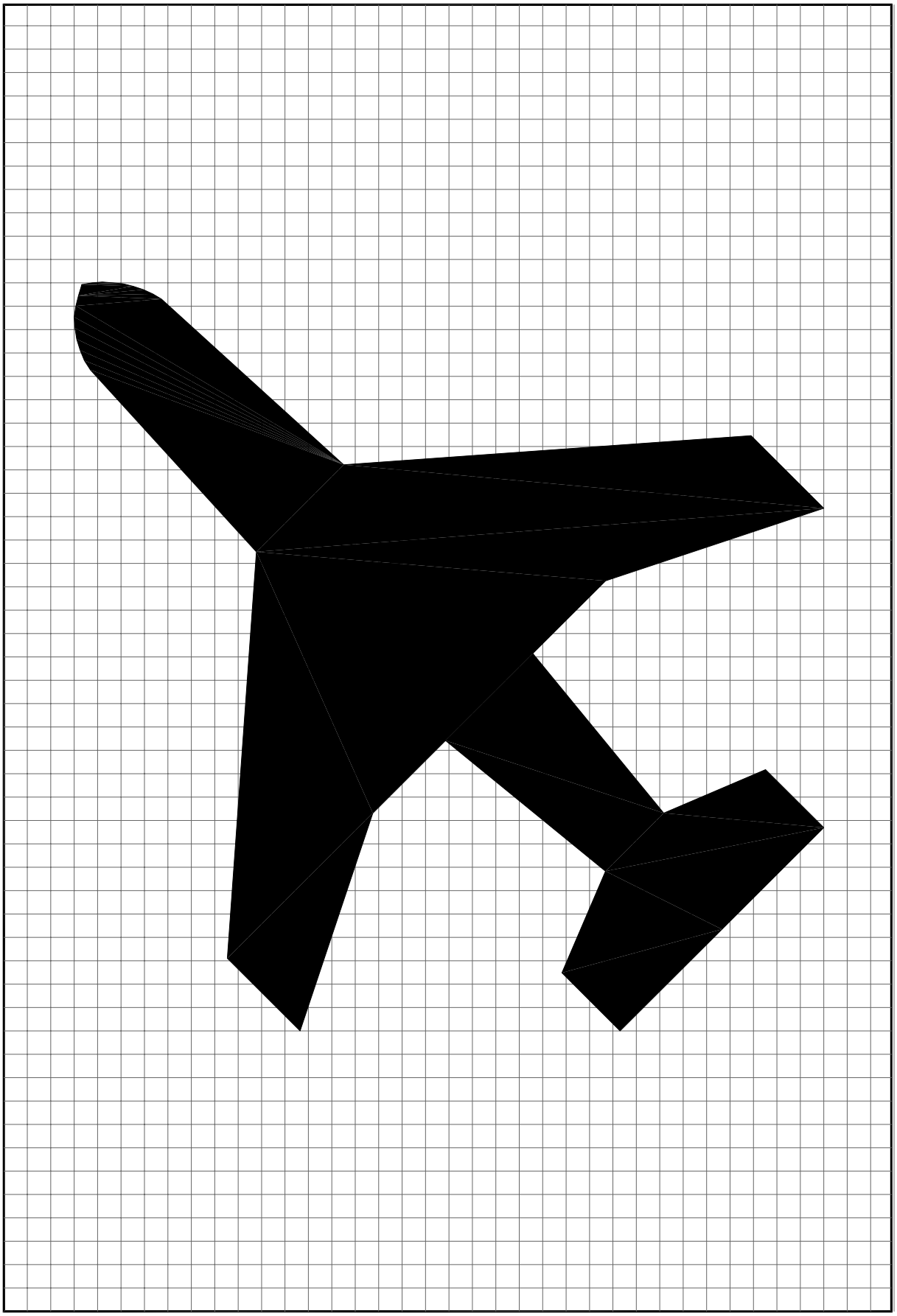

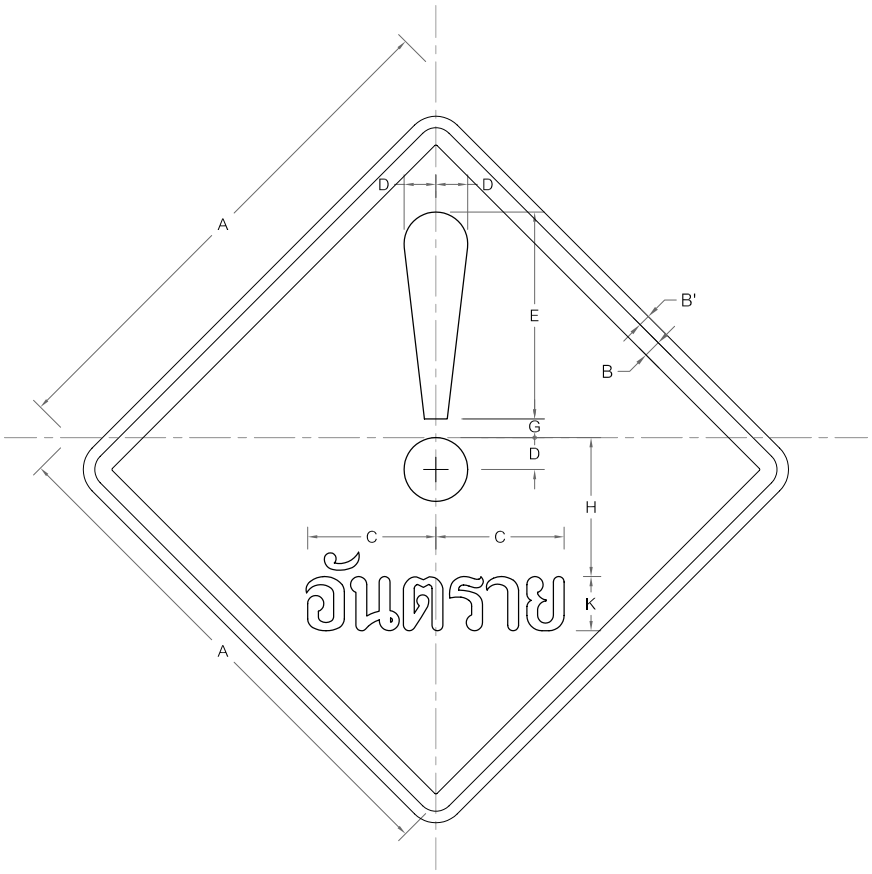

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร								
	A	B'	B	C	D	E	G	H	J
1	45	1	1.5	11.75	15.5	6	15.5	11.75	15.5
2	60	1.5	2	15.75	20.75	8.25	20.75	15.75	20.75
3	75	1.75	2.5	19.5	26	10.25	26	19.5	26
4	90	2	3	23.5	31.25	12.25	31.25	23.5	31.25
5	120	2.5	3.5	31.25	41.75	16.25	41.75	31.25	41.75

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

ป้ายเตือน ระวังเครื่องบินบินต่ำ (ต.59)

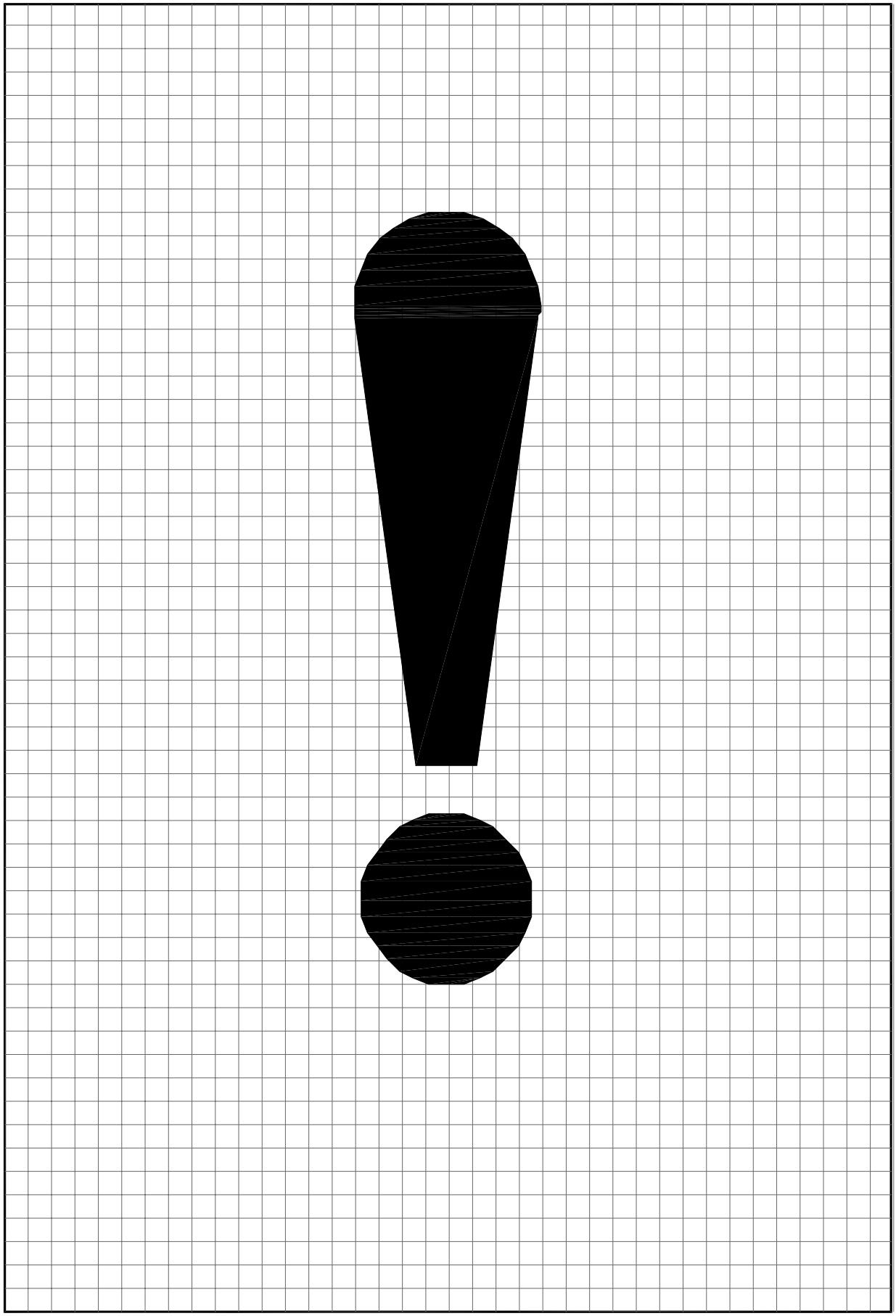

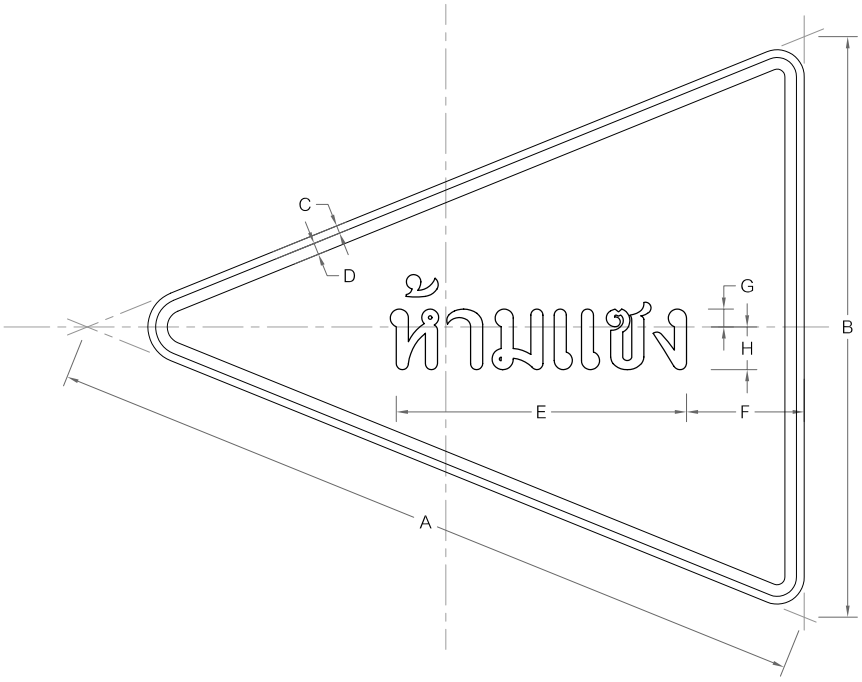

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร								
	A	B'	B	C	D	E	G	H	K
1	45	1	1.5	11.18	2.78	18	1.62	12.09	4.71
2	60	1.5	2	14.91	3.70	24	2.16	16.12	6.28
3	75	1.75	2.5	18.63	4.63	30	2.70	20.15	7.85
4	90	2	3	22.36	5.55	36	3.24	24.18	9.24
5	120	2.5	3.5	29.81	7.40	48	4.32	32.24	12.56

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

ป้ายเตือน ระวังอันตราย (ต.60)

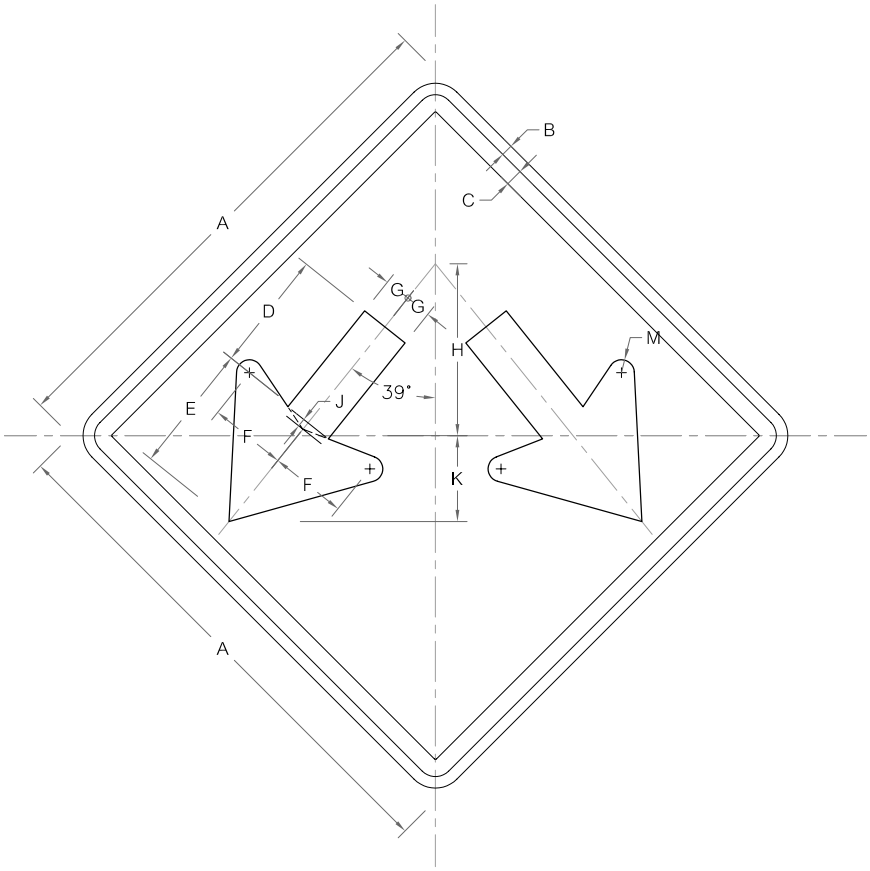

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร							
	A	B	C	D	E	F	G	H
1	100	75	1	1.5	37.5	15.25	2.25	5.5
2	120	90	1.2	1.8	45	18.3	2.7	6.6
3	160	120	1.6	2.4	60	24.4	3.6	8.8

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

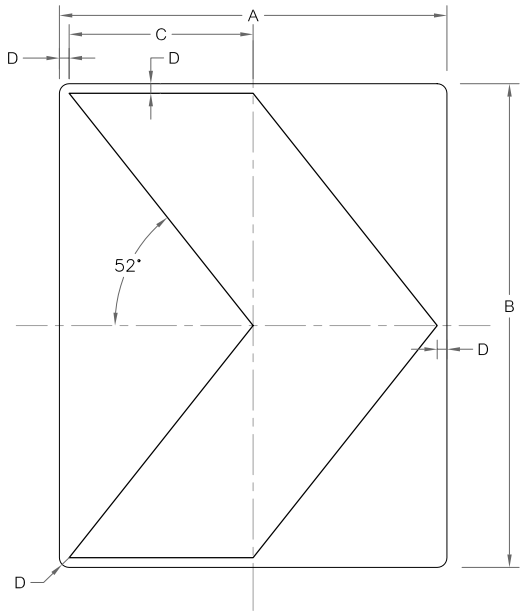
ป้ายเตือน เขตห้ามแซง (ต. 61)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร										
	A	B	C	D	E	F	G	H	J	K	M
1	45	1	1.5	10.5	11.25	6.75	2.25	15	0.75	7.5	1
2	60	1.5	2	14	15	9	3	20	1	10	1.5
3	75	1.75	2.5	17.5	18.75	11	3.75	25	1.25	12.5	1.75
4	90	2	3	21	22.5	13.45	4.5	30	1.5	15	2.25
5	120	2.5	3.5	28	30	18	6	40	2	20	3

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

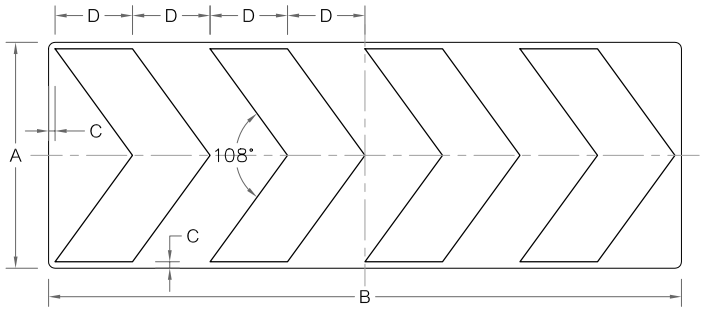
ป้ายเตือน เตือนแนวทางต่าง ๆ (ต.62)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร			
	A	B	C	D
1,2,3,4,5	60	75	28.5	1.5

พื้นป้าย สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย สีดำไม่สะท้อนแสง

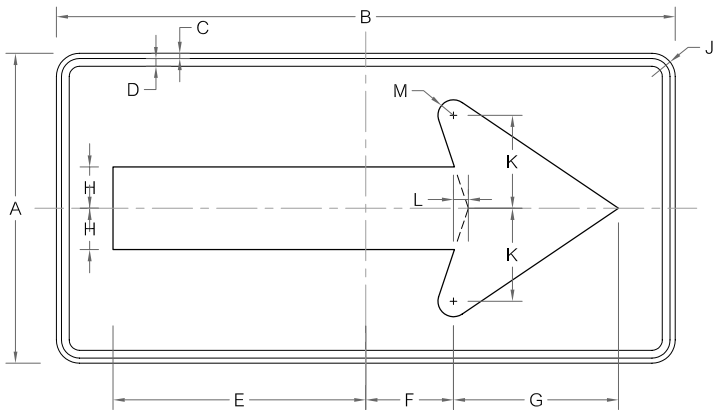
ป้ายเตือน เตือนแนวทางต่าง ๆ (ต.63)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร			
	A	B	C	D
1,2,3,4,5	35	98	1	12

พื้นป้าย สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย สีดำไม่สะท้อนแสง

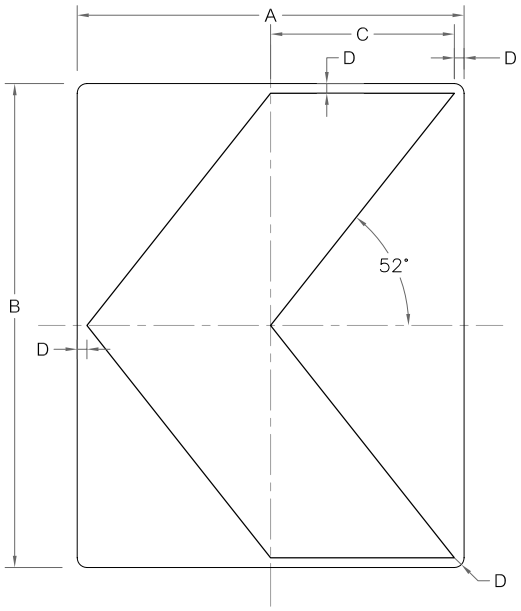
ป้ายเตือน (ต. 64)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร											
	A	B	C	D	E	F	G	H	J	K	L	M
1,2	60	120	1	1.5	49	17	32	8	4.5	18	2	3
3	90	180	1.5	2.25	73.5	25.5	48	12	6.75	27	3	4.5
4,5	120	240	2	3	98	34	64	16	9	36	4	6

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

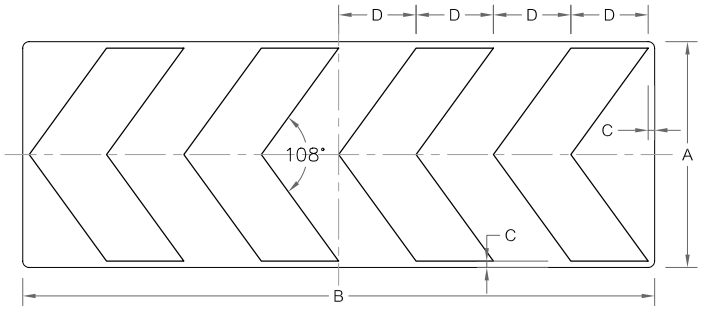
ป้ายเตือน เตือนแนวทางต่าง ๆ (ต.65)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร			
	A	B	C	D
1,2,3,4,5	60	75	28.5	1.5

เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

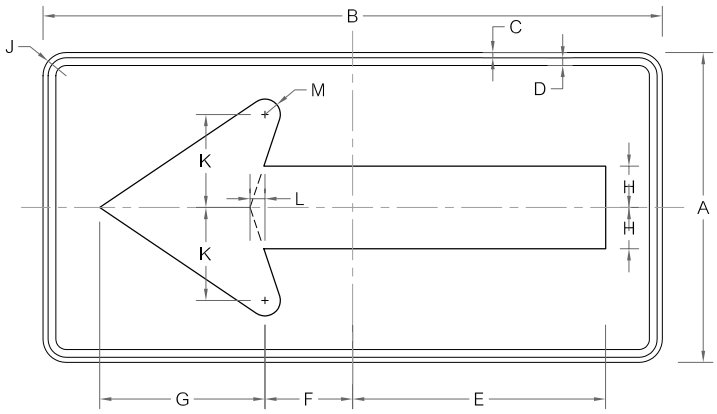
ป้ายเตือน เตือนแนวทางต่าง ๆ (ต.66)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร			
	A	B	C	D
1,2,3,4,5	35	98	1	12

พื้นป้าย สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย สีดำไม่สะท้อนแสง

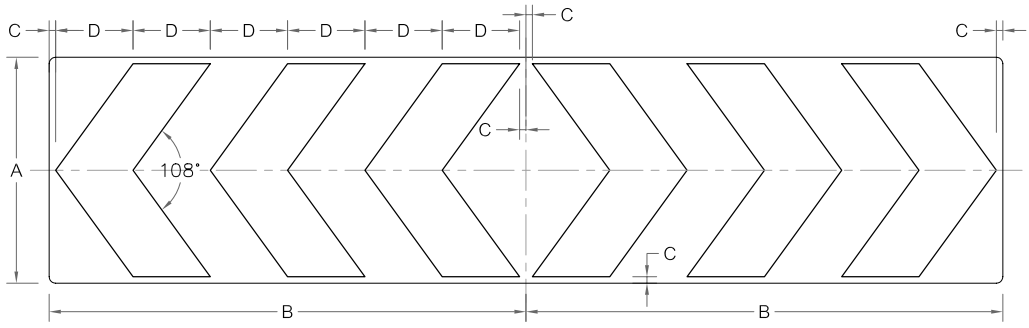
ป้ายเตือน เตือนแนวทางต่าง ๆ (ต.67)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร											
	A	B	C	D	E	F	G	H	J	K	L	M
1,2	60	120	1	1.5	49	17	32	8	4.5	18	2	3
3	90	180	1.5	2.25	73.5	25.5	48	12	6.75	27	3	4.5
4,5	120	240	2	3	98	34	64	16	9	36	4	6

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

ป้ายเตือน เตือนแนวทางต่าง ๆ (ต.68)

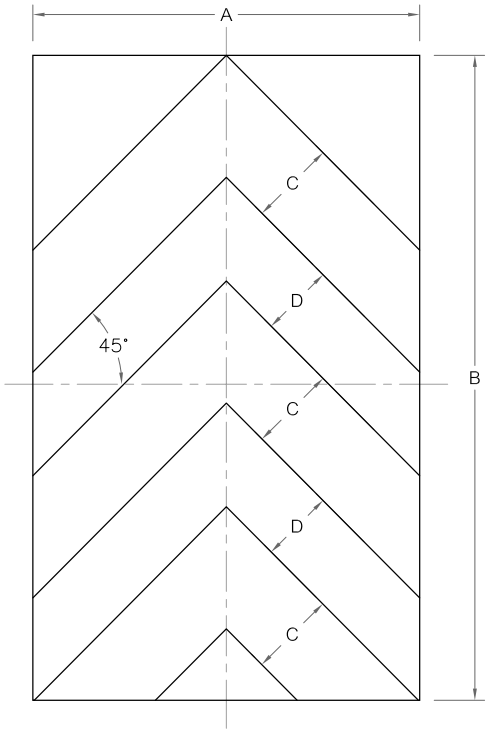

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร			
	A	B	C	D
1,2,3,4,5	35	74	1	12

พื้นป้าย สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย สีดำไม่สะท้อนแสง

ป้ายเตือน เตือนแนวทางต่าง ๆ (ต.69)

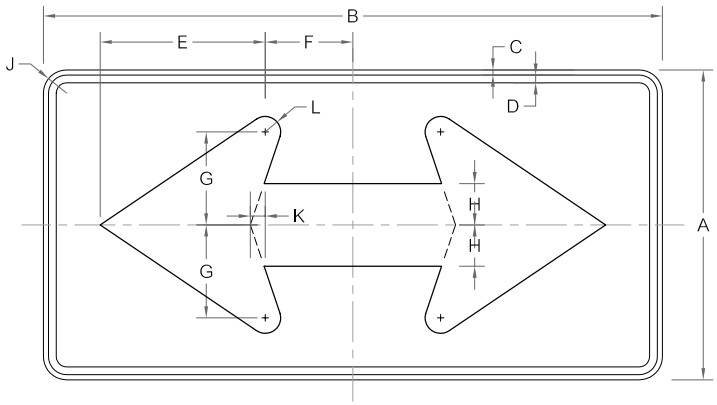
โครงการมาตรฐานความปลอดภัยการจราจรและขนส่ง
สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) กระทรวงคมนาคม

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร			
	A	B	C	D
1,2,3,4,5	45	75	10	8.5

พื้นป้าย สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย สีดำไม่สะท้อนแสง

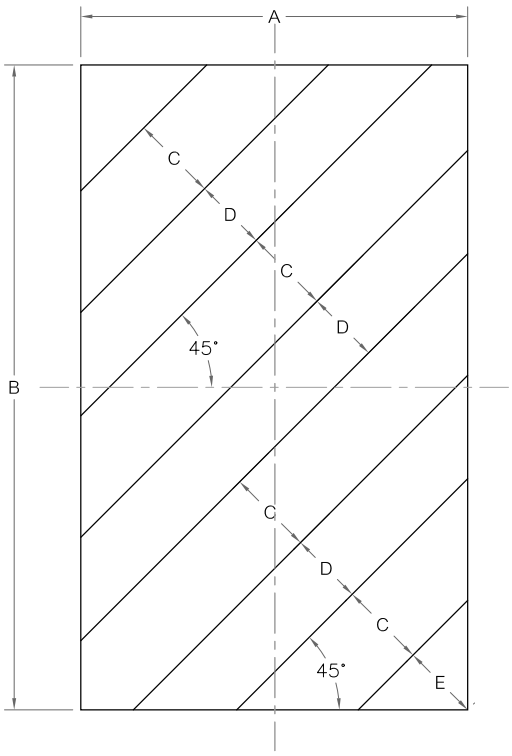
ป้ายเตือน เตือนแนวทางต่าง ๆ (ต.71)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร										
	A	B	C	D	E	F	G	H	J	K	L
1,2	60	120	1	1.5	32	17	18	8	4.5	2	3
3	90	180	1.5	2.25	48	25.5	27	12	4.5	3	4.5
4	120	240	2	3	64	34	36	16	4.5	4	6

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

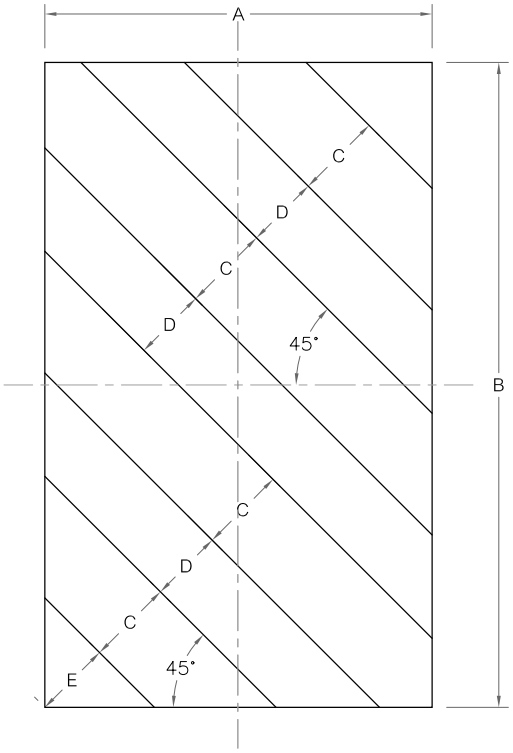
ป้ายเตือน เตือนแนวทางต่าง ๆ (ต.70)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร				
	A	B	C	D	E
1,2,3,4,5	45	75	10	8.5	9

พื้นป้าย สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย สีดำไม่สะท้อนแสง

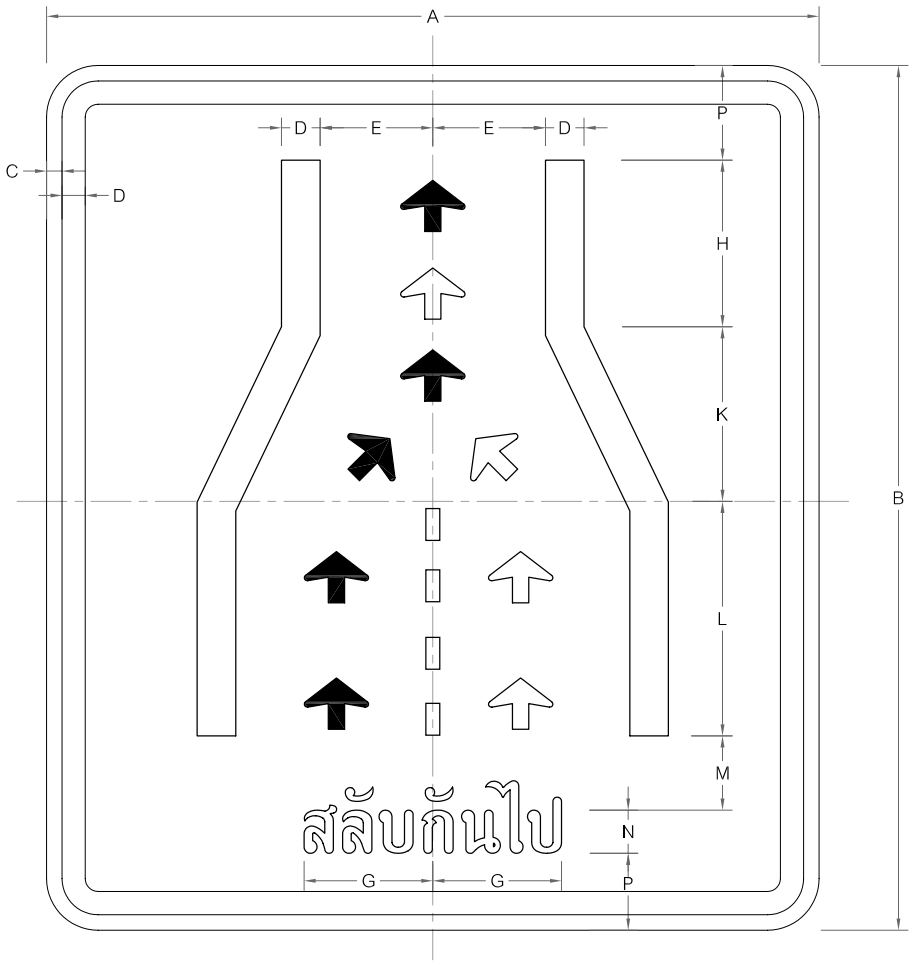
ป้ายเตือน เตือนแนวทางต่าง ๆ (ต.72)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร				
	A	B	C	D	E
1,2,3,4,5	45	75	10	8.5	9

พื้นป้าย สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย สีดำไม่สะท้อนแสง

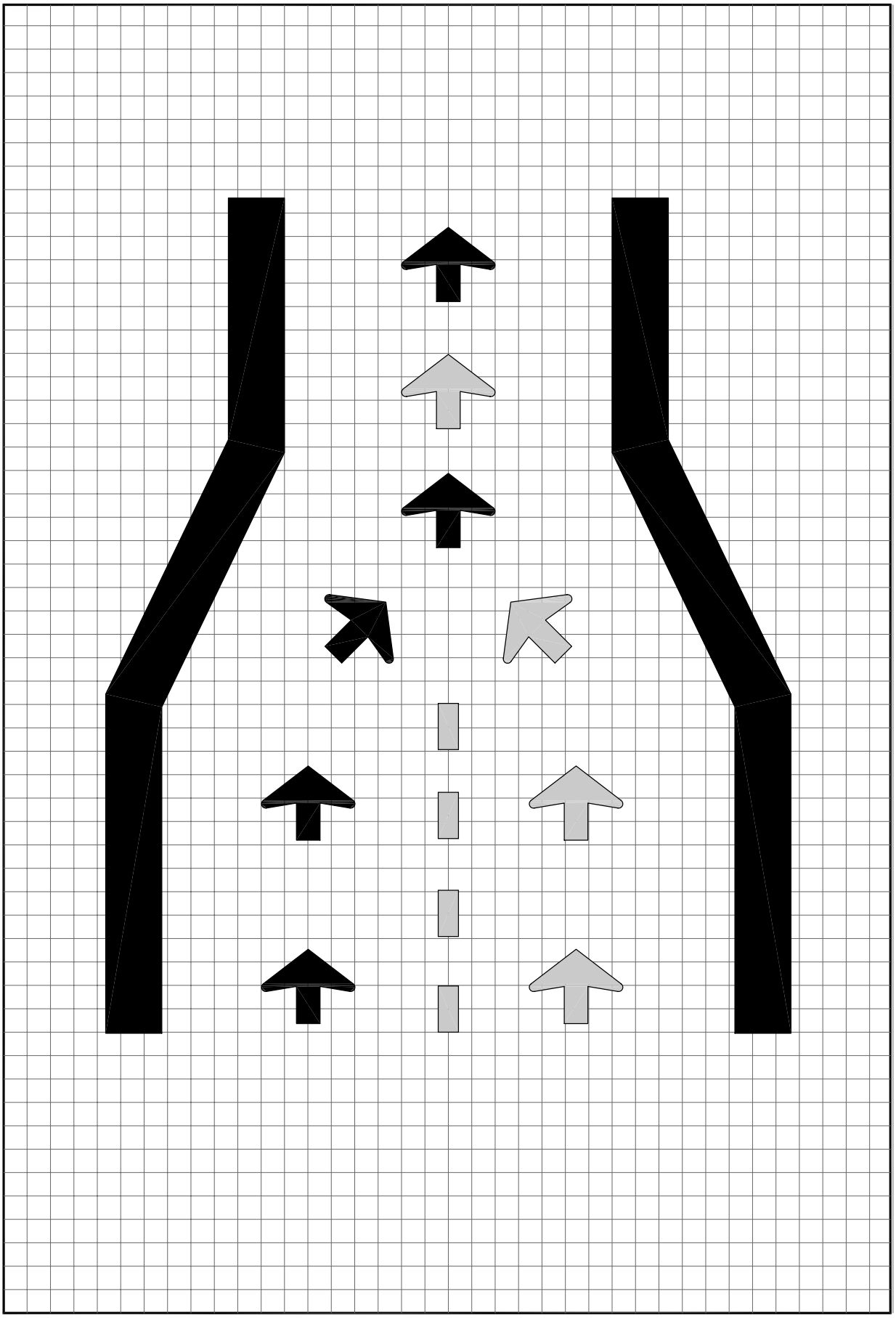
ป้ายเตือน เตือนแนวทางต่าง ๆ (ต.73)

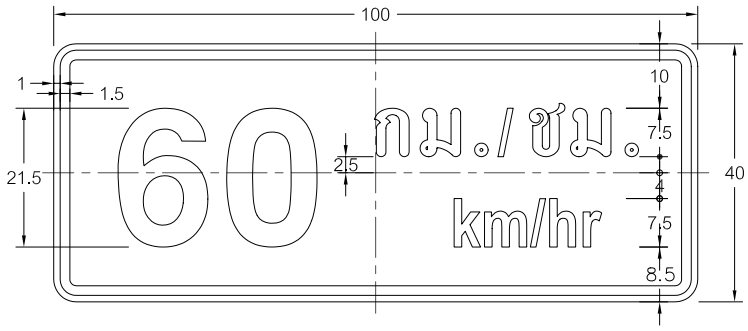

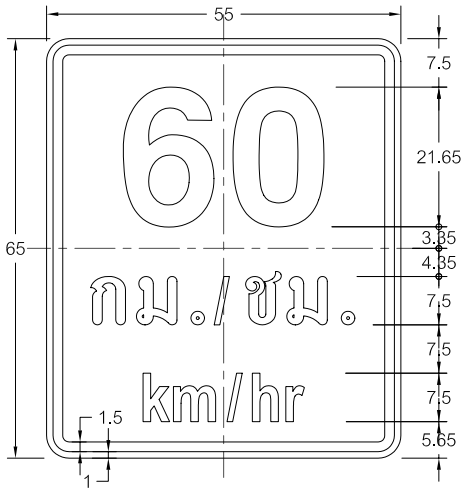
ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร											
	A	B	C	D	E	G	H	K	L	M	N	P
1,2,3,4,5	90	110	2	3	13	15	20	20	30	7.5	10	10

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

ป้ายเตือน สลับกันไป (ต. 74)

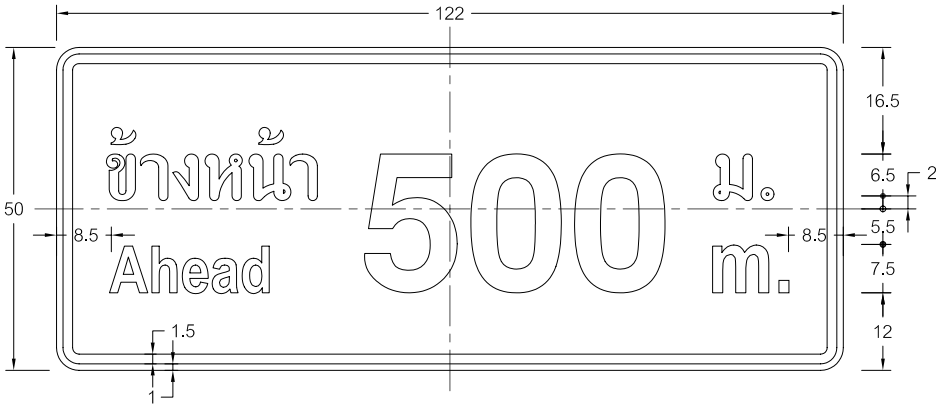

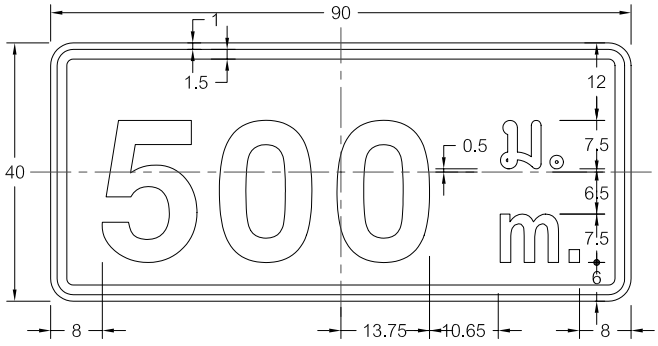

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
ตัวอักษร	สีดำไม่สะท้อนแสง

ป้ายเตือนเสริม แนะนำความเร็ว (ตส.1)

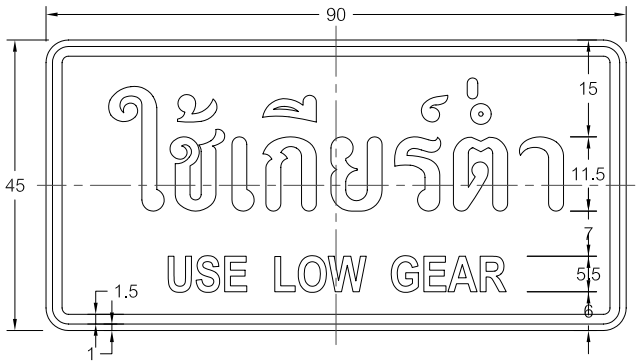
ตส.2

ตส.3

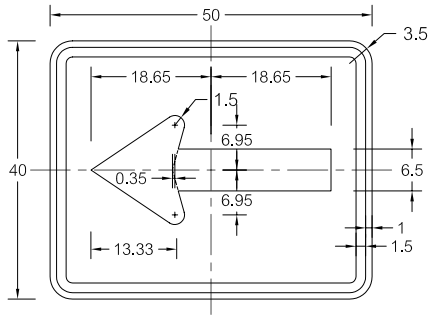
เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
ตัวอักษร	สีดำไม่สะท้อนแสง

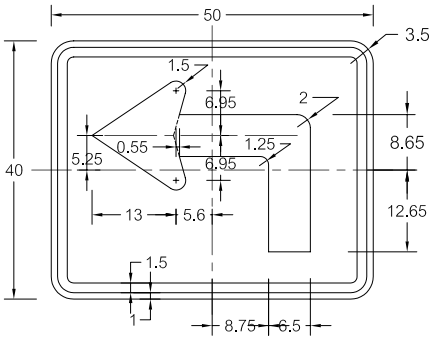
ป้ายเตือน เสริมระยะถึงบริเวณที่เตือน (ตส.2,ตส.3)

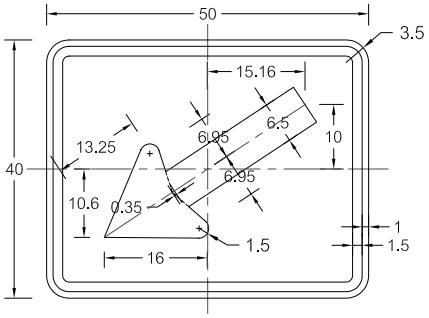

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
ตัวอักษร	สีดำไม่สะท้อนแสง

ป้ายเตือนเสริมใช้เกียร์ต่ำ (ตส.4)

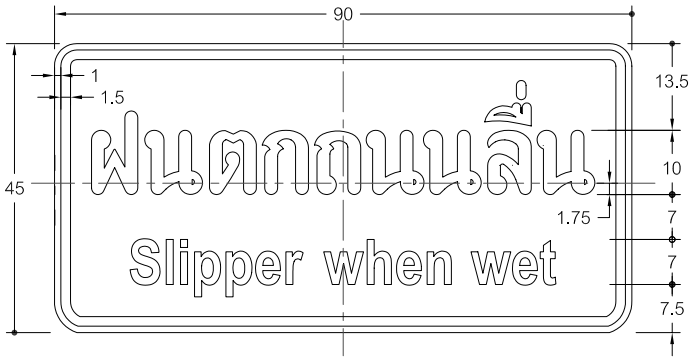

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
ตัวอักษร	สีดำไม่สะท้อนแสง

ป้ายเตือนเสริม ลูกศรตรง (ตส.6) ป้ายลูกศรหักฉาก (ตส.7) ป้ายลูกศรเฉียงลง (ตส.8)

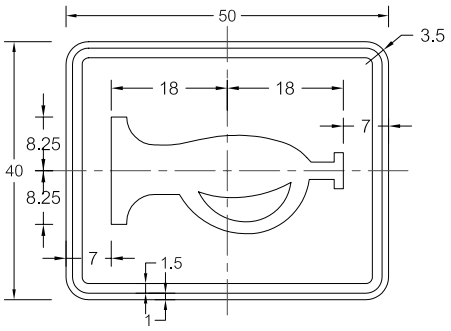

โครงการมาตรฐานความปลอดภัยการจราจรและขนส่ง
สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) กระทรวงคมนาคม

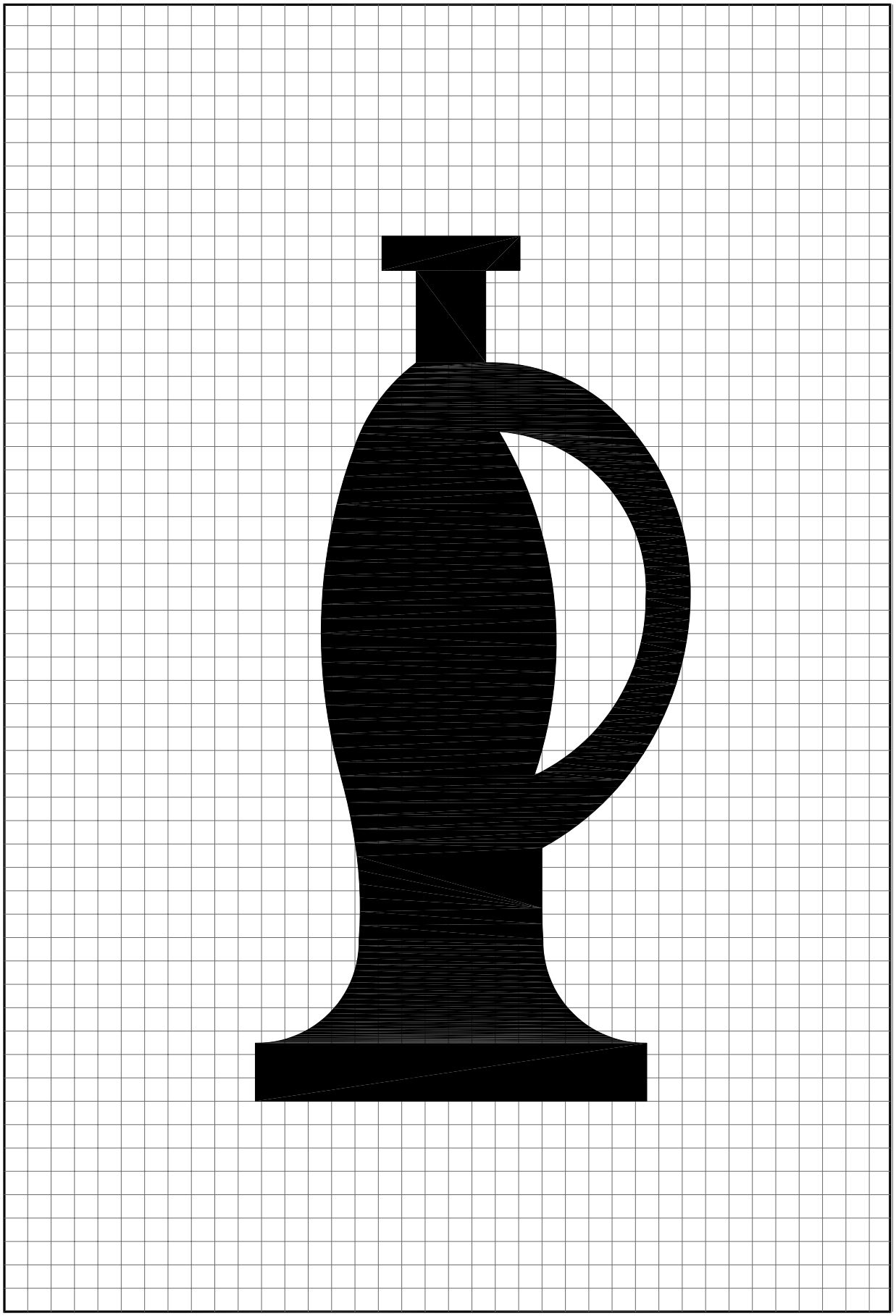
เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
ตัวอักษร	สีดำไม่สะท้อนแสง

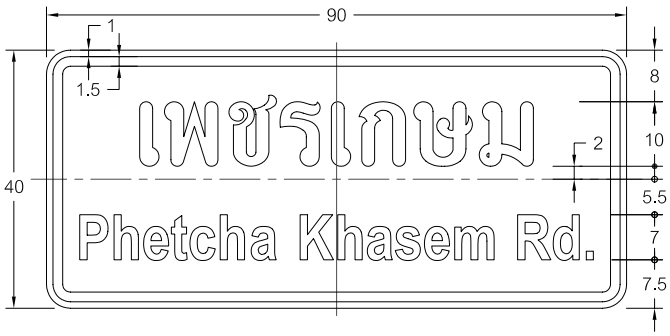
ป้ายเตือนเสริมเมื่อผิวทางเปียก (ตส.5)

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
สัญลักษณ์	สีดำไม่สะท้อนแสง

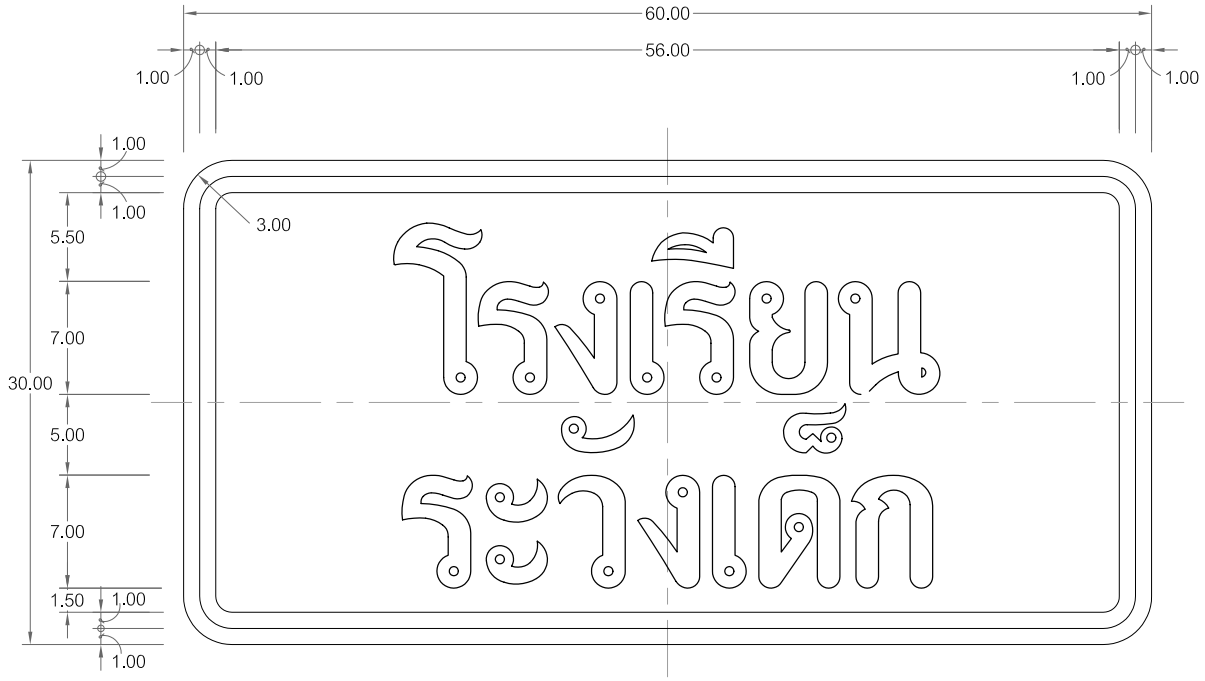
ป้ายเตือนเสริม ให้บีบแตร (ตส.9)

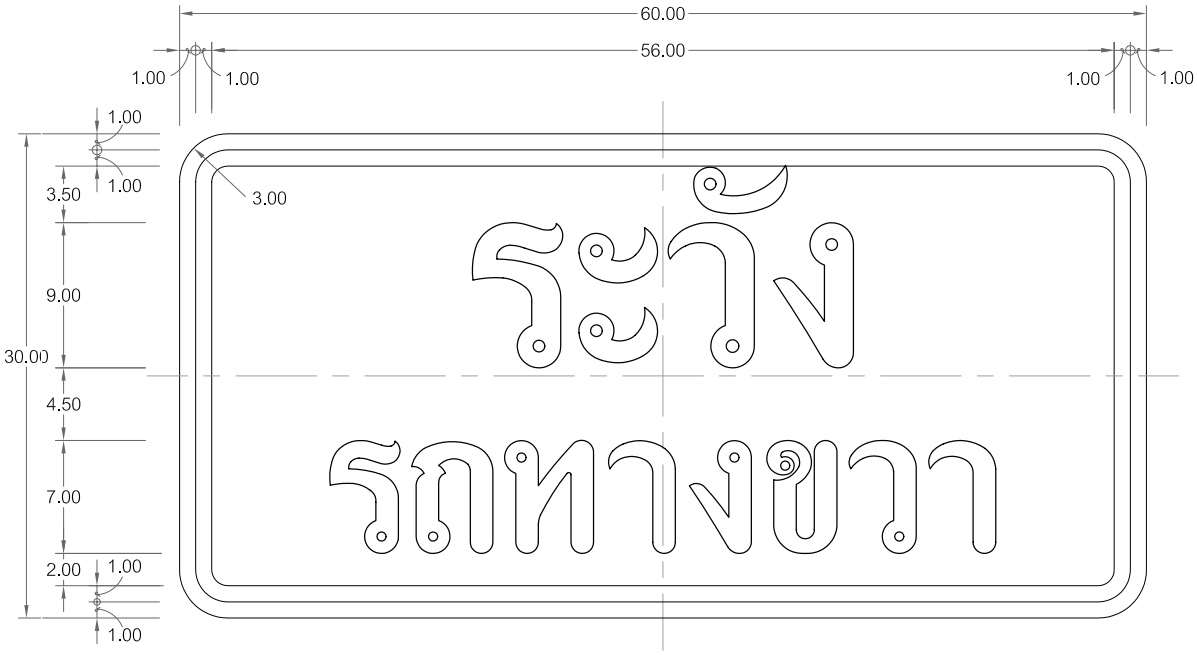
เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
ตัวอักษร	สีดำไม่สะท้อนแสง

ป้ายเตือนเสริม บอกชื่อถนน (ตส.10)

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
ตัวอักษร	สีขาวสะท้อนแสง

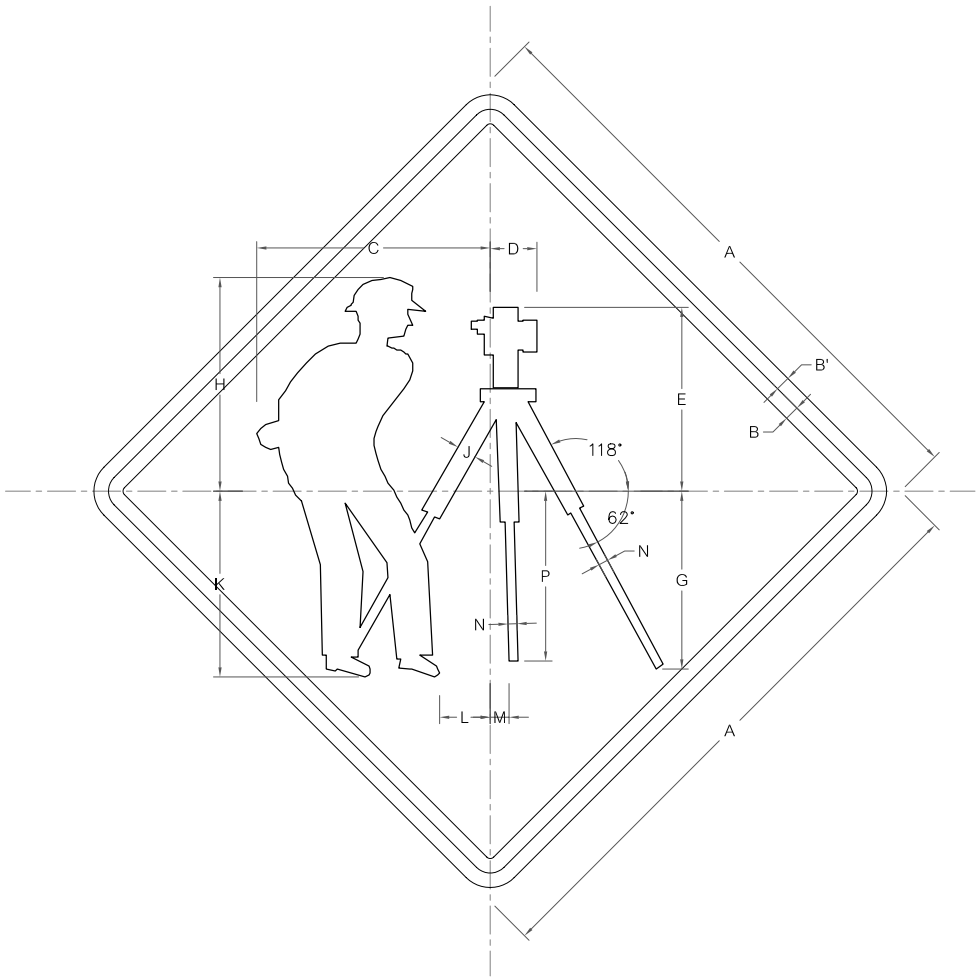
ป้ายประกอบ ป้ายเตือน

เว้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
ตัวอักษร	สีขาวสะท้อนแสง

ป้ายประกอบ ป้ายเตือน

โครงการมาตรฐานความปลอดภัยการจราจรและขนส่ง
สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) กระทรวงคมนาคม

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร													
	A	B'	B	C	D	E	G	H	J	K	L	M	N	P
2	60	1.5	2	24.25	4.75	19	18.25	22	2	19.25	5.25	2	1	17.50
3	75	1.75	2.5	30.25	6	23.75	23	27.50	2.50	24	6.50	2.5	1.25	21.75
4	90	2.0	3	36.25	7.25	28.5	27.5	33	3	28.75	7.75	3	1.5	26.25

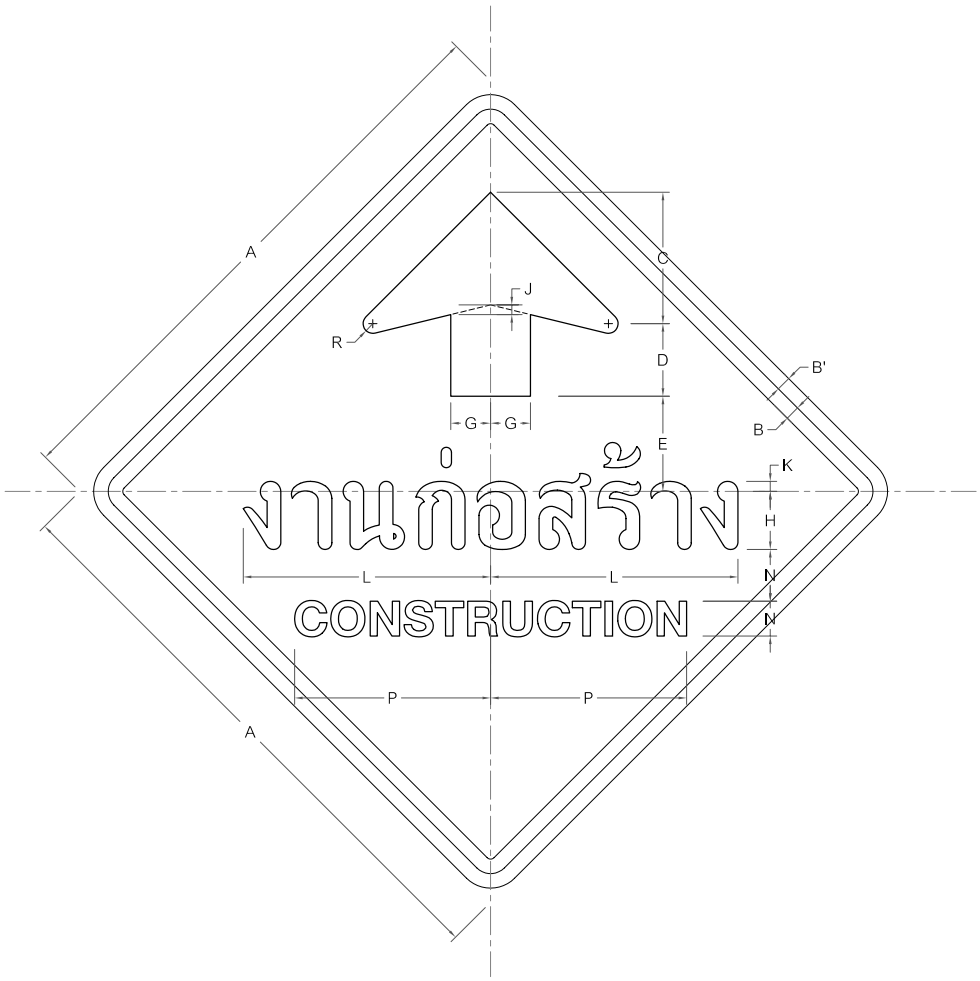
เว้นขอบป้าย	สีส้มสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีส้มสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

ป้ายเตือนก่อสร้าง สำรวจทาง (ตก.1)

โครงการมาตรฐานความปลอดภัยการจราจรและขนส่ง

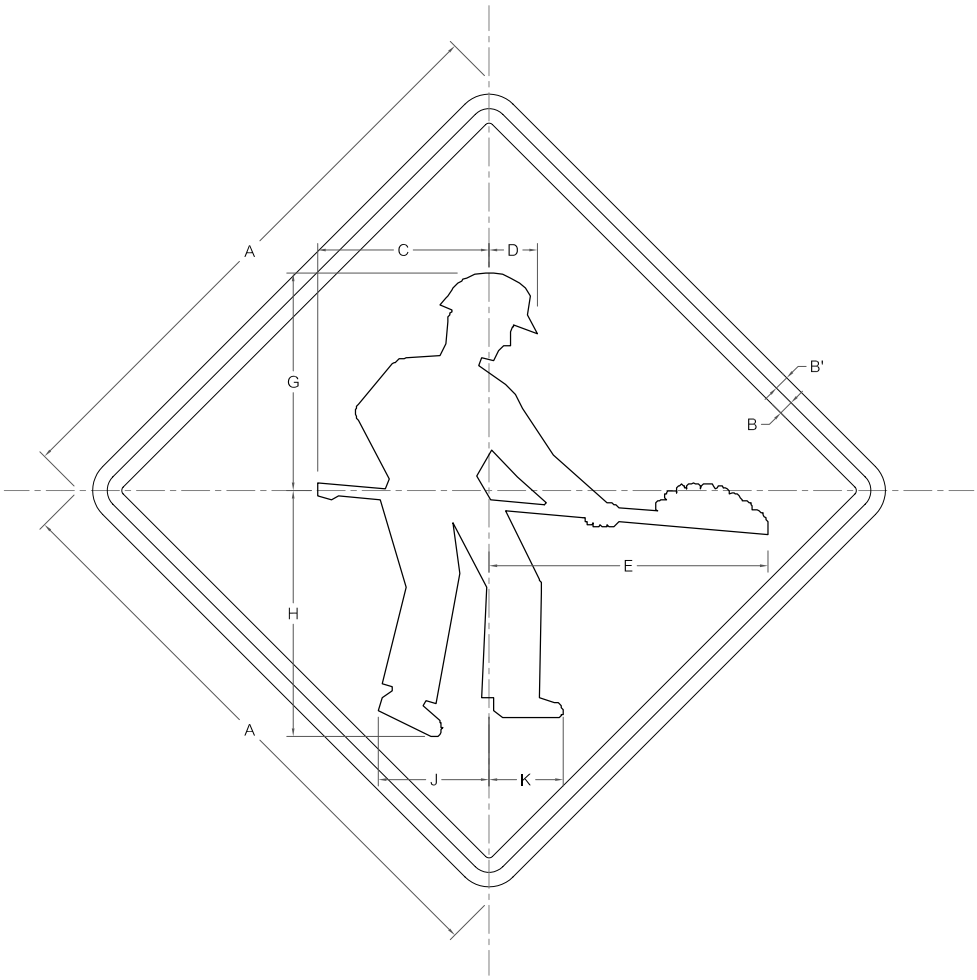
สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) กระทรวงคมนาคม

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร													
	A	B'	B	C	D	E	G	H	J	K	L	M	N	P
2	60	1.5	2	13.5	7.5	9.75	4.25	6	1	1	25.5	5.25	3.75	20.2
3	75	1.75	2.5	16.75	9.25	12.25	5.25	7.5	1.25	1.25	31.9	6.75	4.5	25.3
4	90	2	3	20.25	11.25	14.75	6.25	9	1.5	1.5	38.3	8	5.5	30.4

เว้นขอบป้าย	สีส้มสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีส้มสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

ป้ายเตือนก่อสร้าง งานก่อสร้าง (ตก.2)

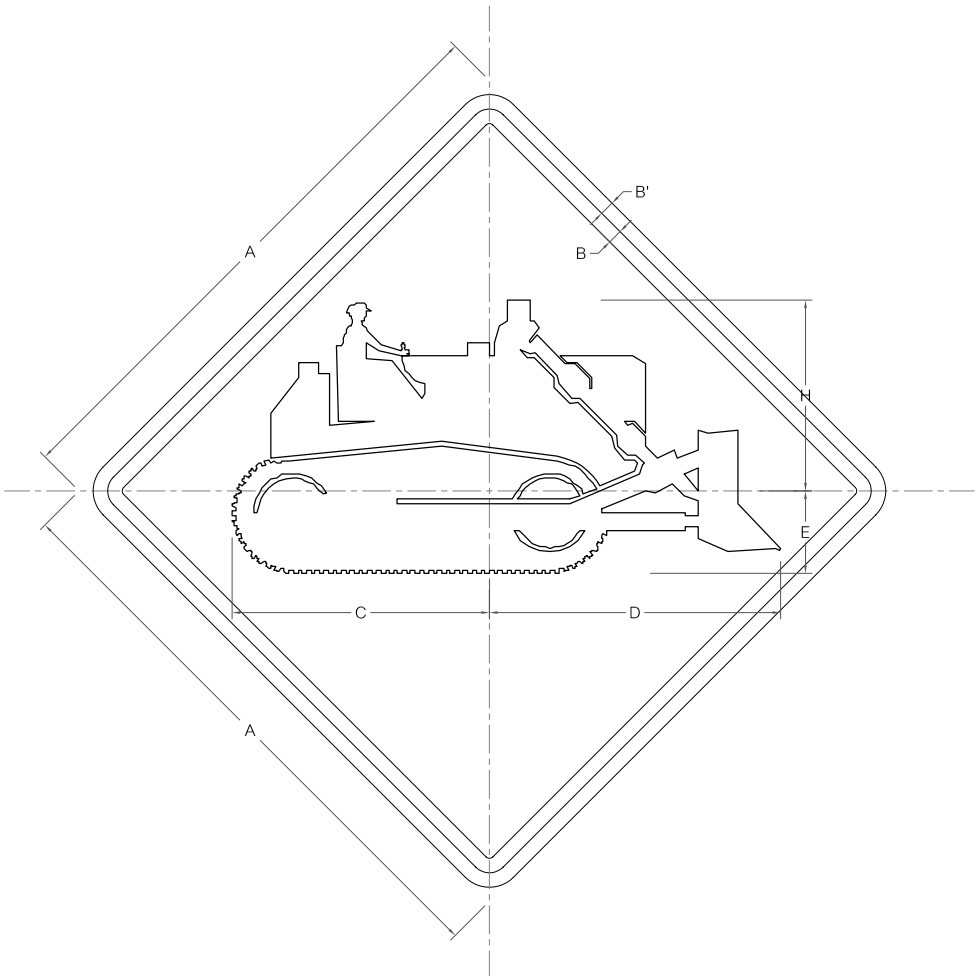

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร									
	A	B'	B	C	D	E	G	H	J	K
2	60	1.5	2	17.75	5	28.75	22.5	25.25	11.25	7.75
3	75	1.75	2.5	22	6.25	36	28	31.75	14.25	9.5
4	90	2	3	26.5	7.5	43.25	33.75	38	17	11.5

เว้นขอบป้าย	สีส้มสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีส้มสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

ป้ายเตือนก่อสร้าง คนทำงาน (ตก.3)

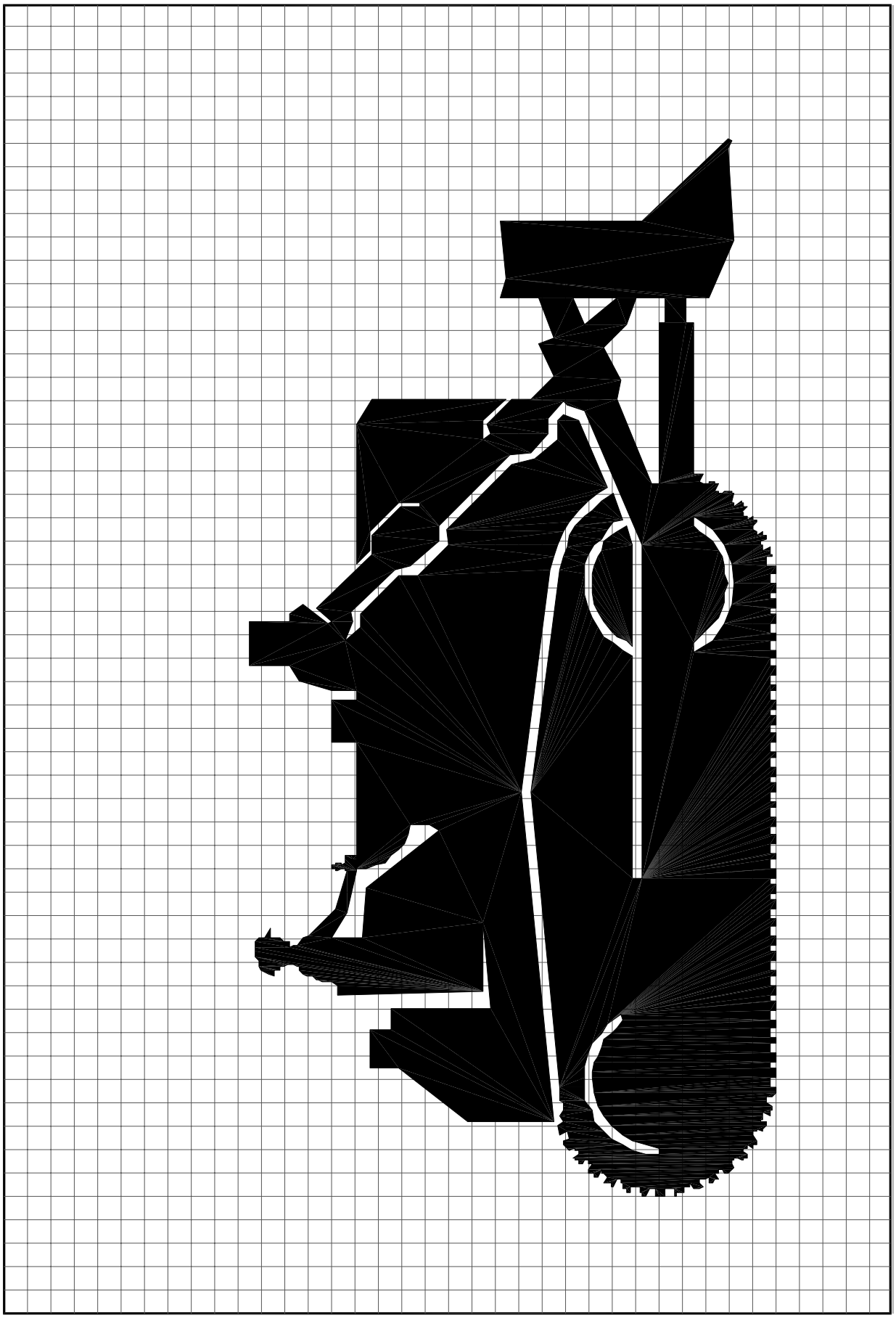

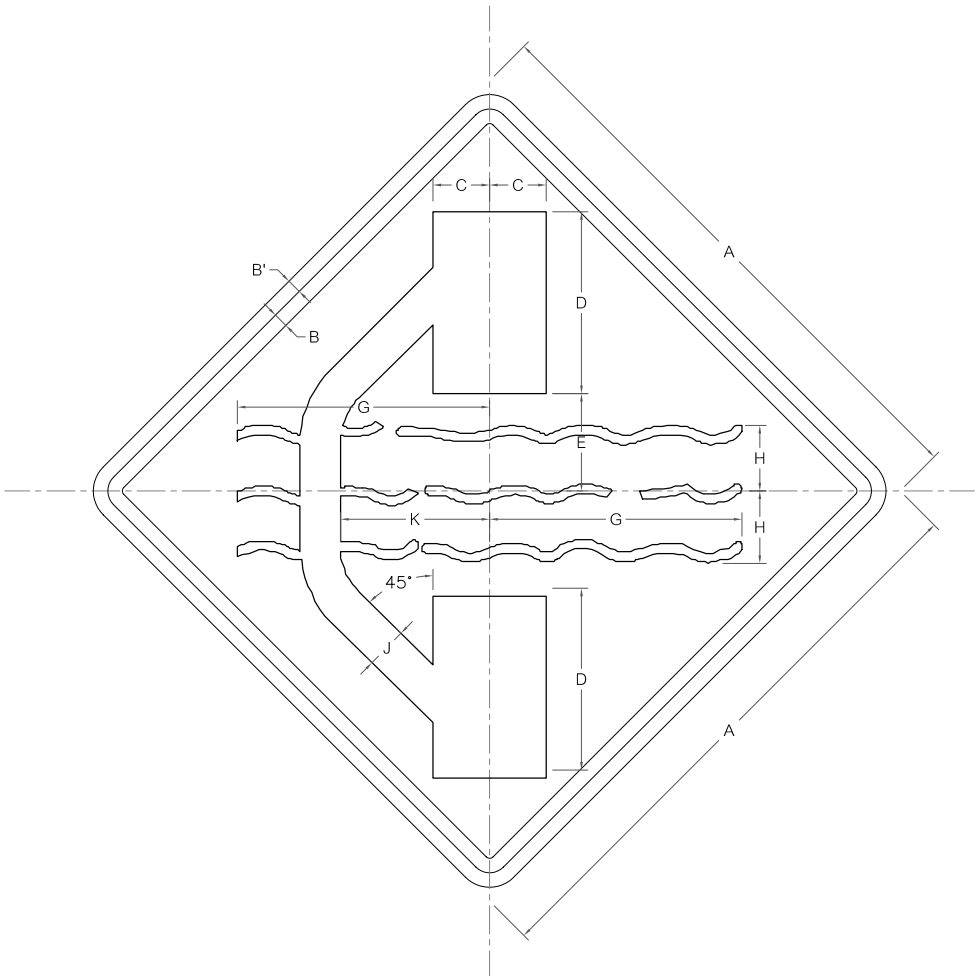

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร						
	A	B'	B	C	D	E	H
2	60	1.5	2	26.75	30	6.25	19.75
3	75	1.75	2.5	33.25	37.5	8	24.5
4	90	2	3	40	45	9.5	29.5

เว้นขอบป้าย	สีส้มสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีส้มสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

ป้ายเตือนก่อสร้าง เครื่องจักรกำลังทำงาน (ตก.4)

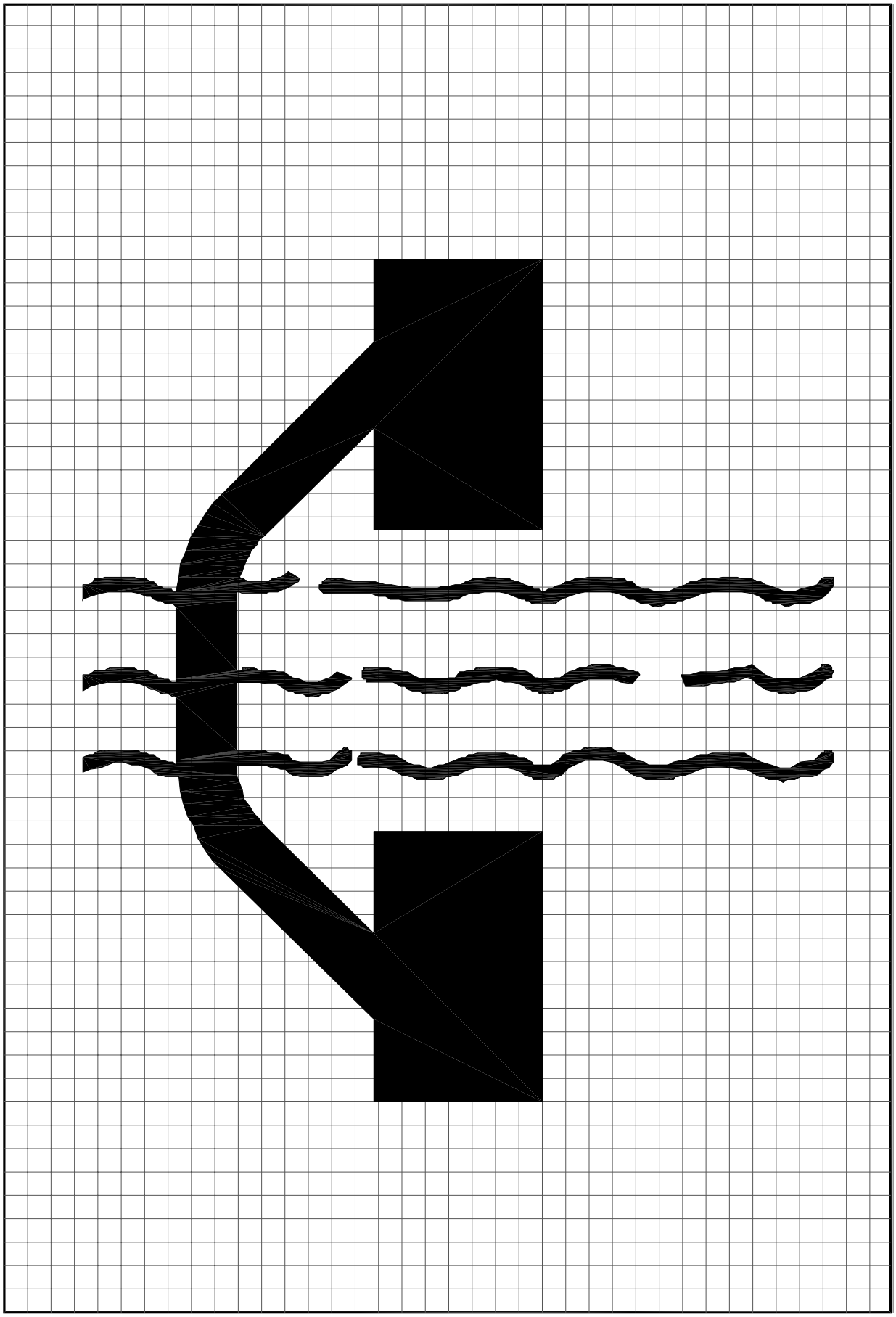

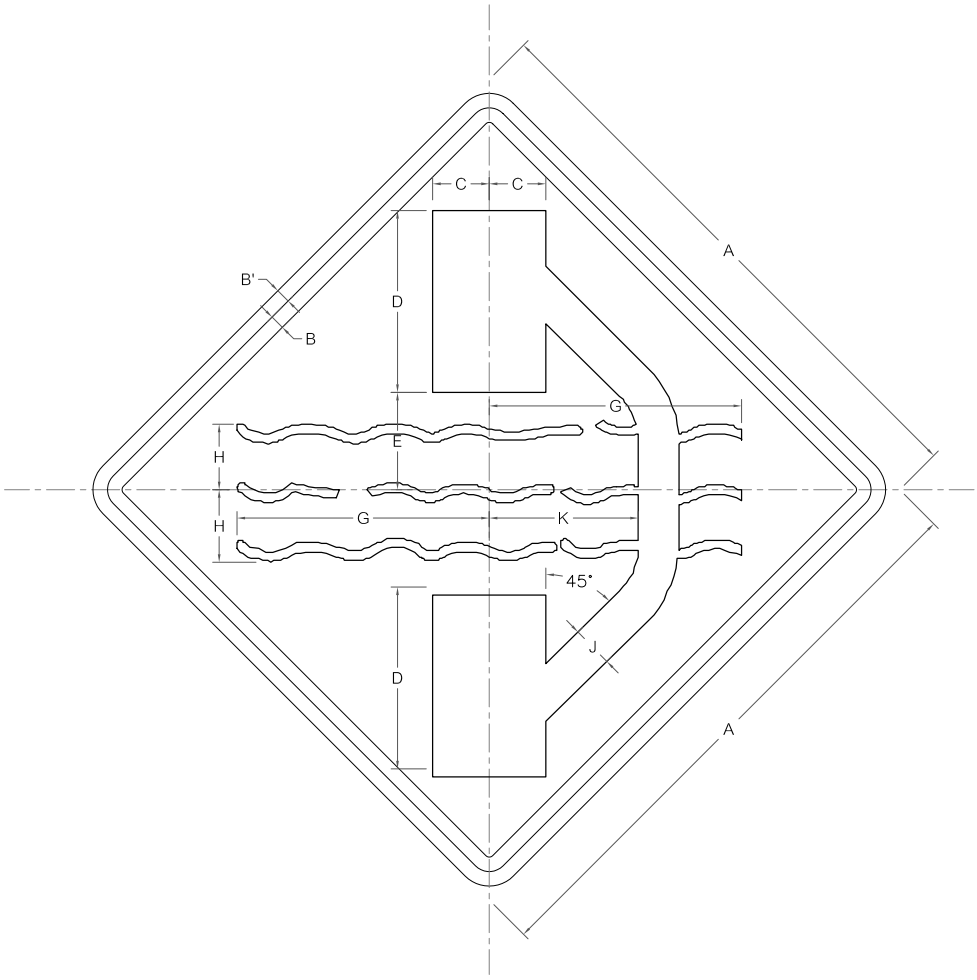

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร									
	A	B'	B	C	D	E	G	H	J	K
2	60	1.5	2	5.75	18.67	10	25.75	6.75	4.3	15.25
3	75	1.75	2.5	7.25	23.25	12.5	32	8.25	5.4	19.25
4	90	2	3	8.75	28	15	38.5	10	6.5	23

เว้นขอบป้าย	สีส้มสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีส้มสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

ป้ายเตือนก่อสร้าง ทางเบี่ยงซ้าย (ตก.5)

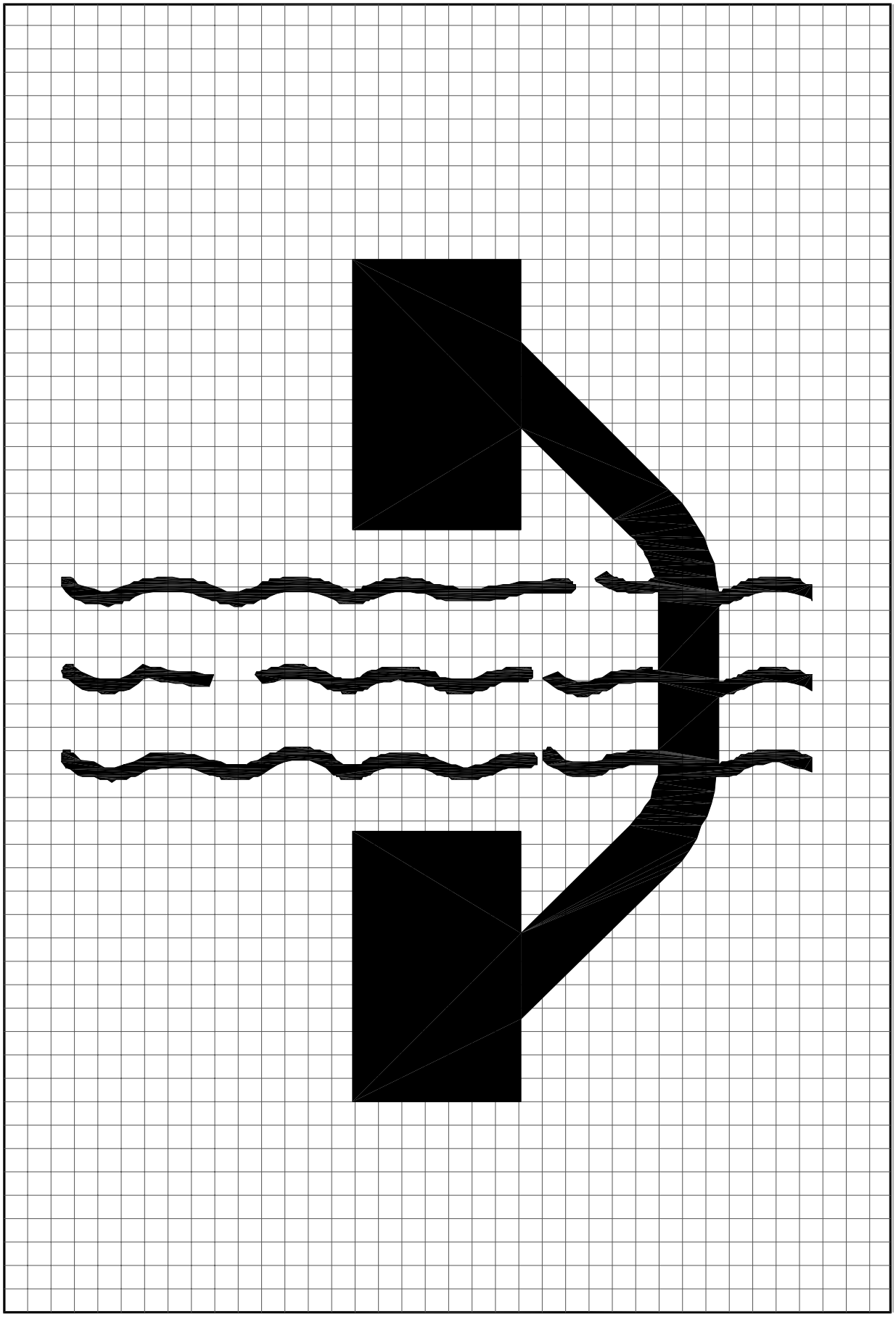

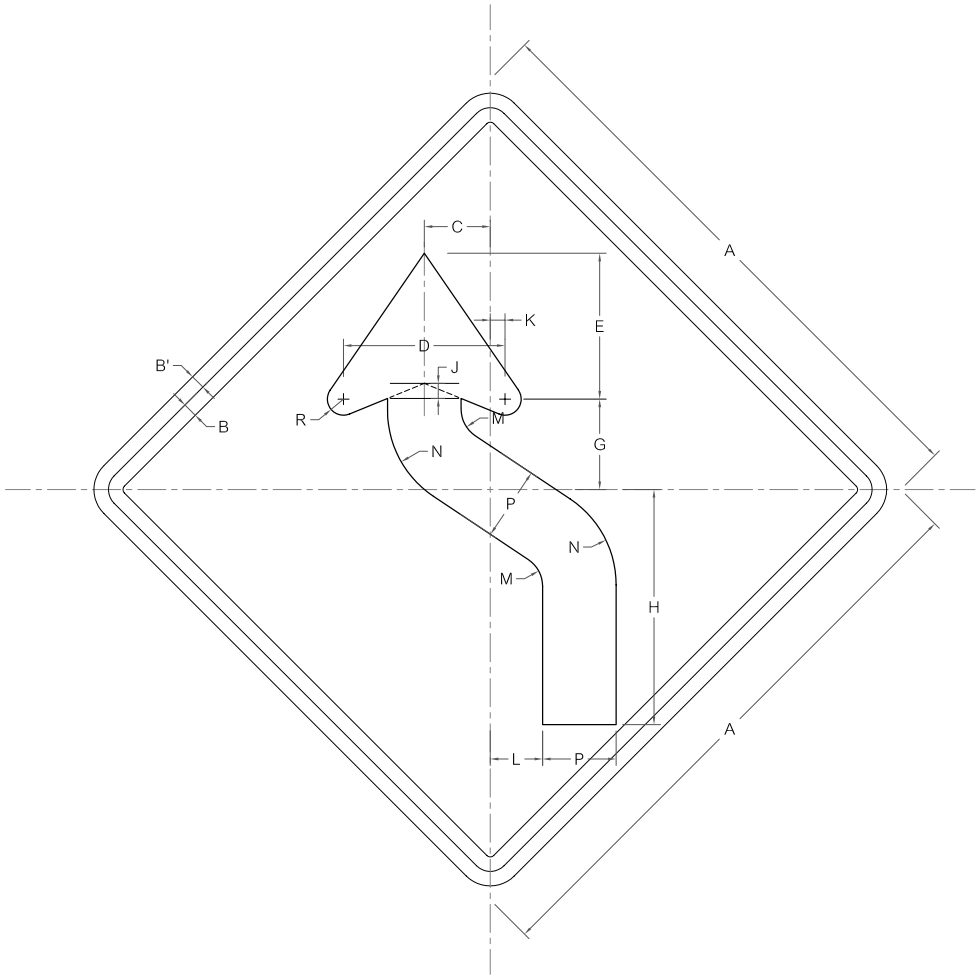

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร									
	A	B'	B	C	D	E	G	H	J	K
2	60	1.5	2	5.75	18.67	10	25.75	6.75	4.3	15.25
3	75	1.75	2.5	7.25	23.25	12.5	32	8.25	5.4	19.25
4	90	2	3	8.75	28	15	38.5	10	6.5	23

เว้นขอบป้าย	สีส้มสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีส้มสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

ป้ายเตือนก่อสร้าง ทางเบี่ยงขวา (ตก.6)

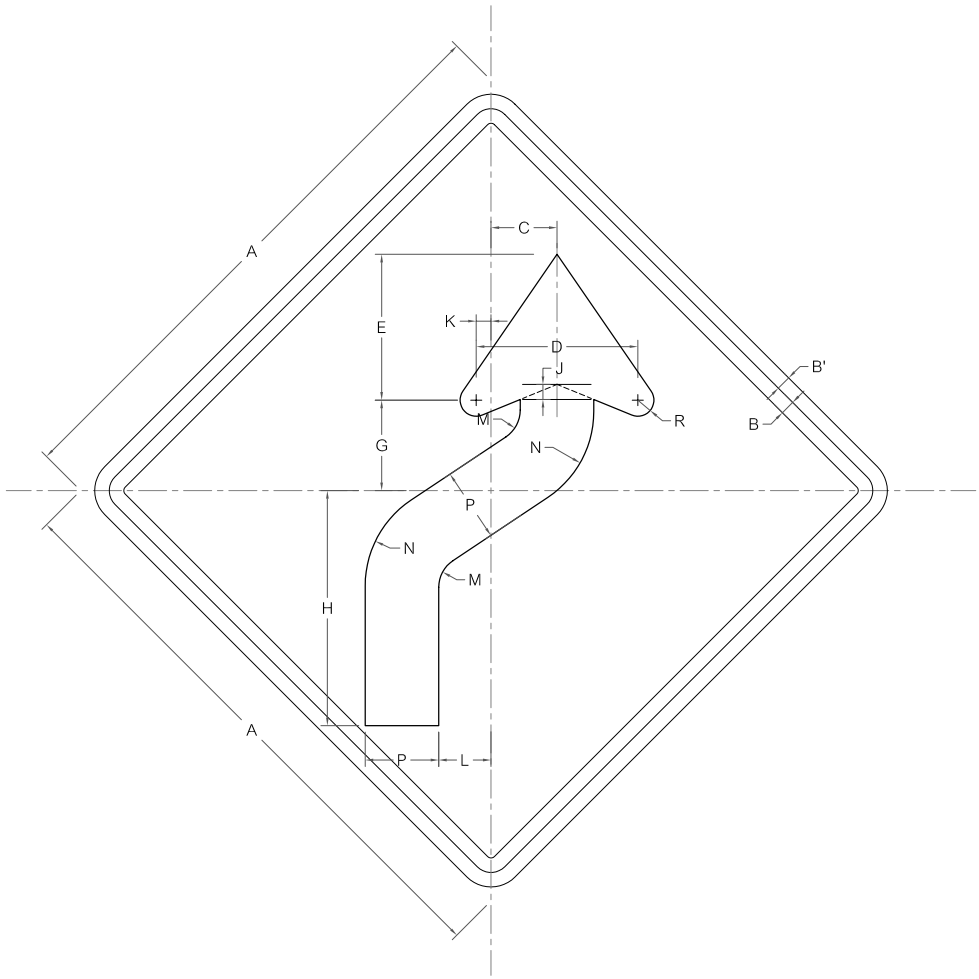

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร														
	A	B'	B	C	D	E	G	H	J	K	L	M	N	P	R
1	60	1.5	2	6.75	16.75	15	9.25	24.25	1.5	1.5	5.25	3.25	10.75	7.75	1.7
2	75	1.75	2.5	8.5	20.75	18.75	11.75	30.5	1.75	1.75	6.75	4.25	13.25	9.5	2.1
3	90	2	3	10.25	25	22.5	14	36.5	2.25	2.25	8	5	16	11.5	2.5

เว้นขอบป้าย	สีส้มสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีส้มสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

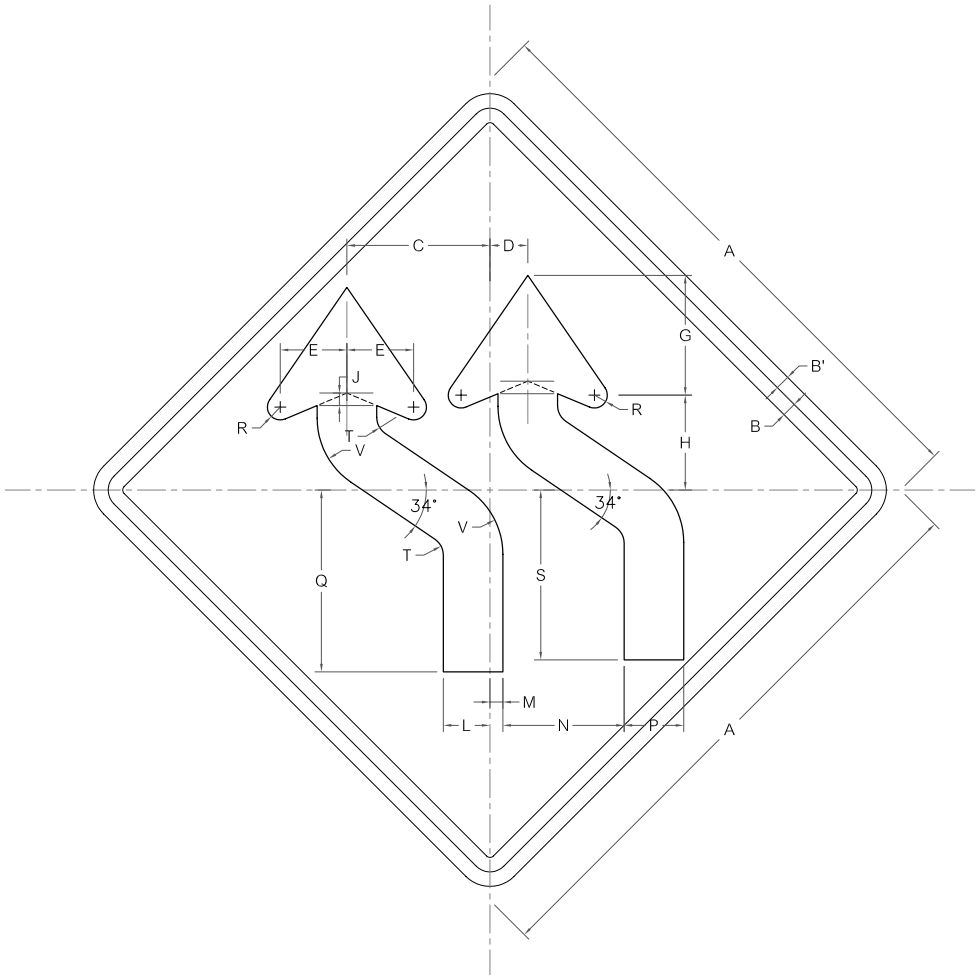
ป้ายเตือนก่อสร้าง เบี่ยงเบนการจราจร (ตก.7)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร														
	A	B'	B	C	D	E	G	H	J	K	L	M	N	P	R
1	60	1.5	2	6.75	16.75	15	9.25	24.25	1.5	1.5	5.25	3.25	10.75	7.75	1.7
2	75	1.75	2.5	8.5	20.75	18.75	11.75	30.5	1.75	1.75	6.75	4.25	13.25	9.5	2.1
3	90	2	3	10.25	25	22.5	14	36.5	2.25	2.25	8	5	16	11.5	2.5

เว้นขอบป้าย	สีส้มสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีส้มสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

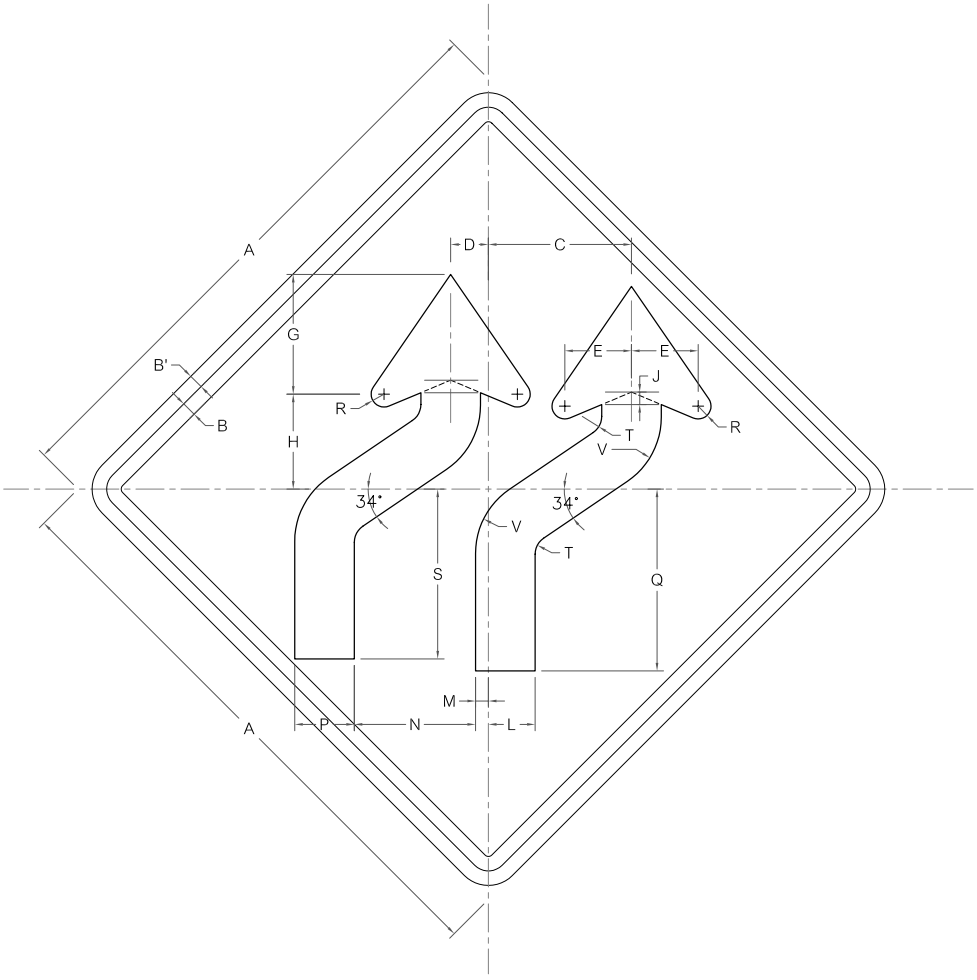
ป้ายเตือนก่อสร้าง เบี่ยงเบนการจราจร (ตก.8)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร																	
	A	B'	B	C	D	E	G	H	J	L	M	N	P	Q	R	S	T	V
2	60	1.5	2	14.75	4	6.75	12.25	9.75	1.25	4.75	1.25	12.5	6.25	18.75	1.25	17.5	2	8
3	75	1.75	2.5	18.25	5	8.5	15.5	12.25	1.75	6	1.75	15.5	7.75	23.25	1.75	21.75	2.5	10
4	90	2	3	22	6	10.25	18.5	14.75	2	7.25	2	18.75	9.25	28	2	26.25	3	12

เว้นขอบป้าย	สีส้มสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีส้มสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

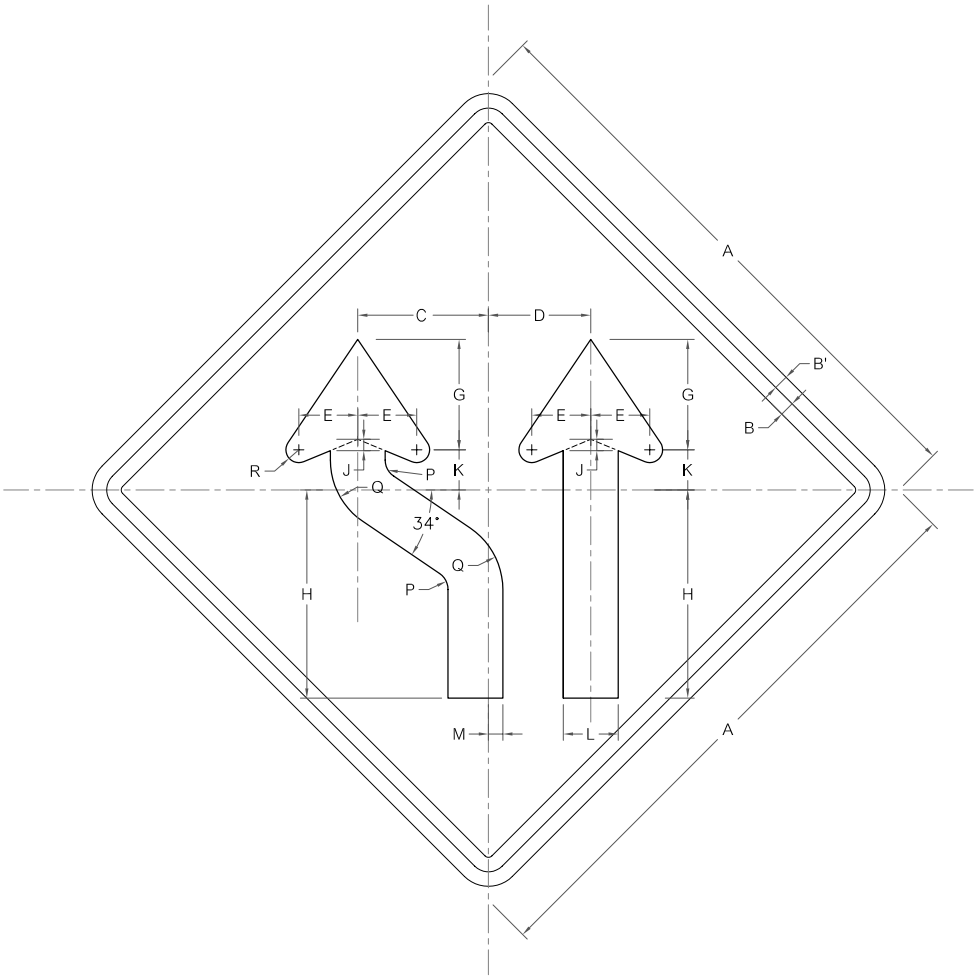
ป้ายเตือนก่อสร้าง เบี่ยงเบนการจราจร (ตก.9)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร																	
	A	B'	B	C	D	E	G	H	J	L	M	N	P	Q	R	S	T	V
2	60	1.5	2	14.75	4	6.75	12.25	9.75	1.25	4.75	1.25	12.5	6.25	18.75	1.25	17.5	2	8
3	75	1.75	2.5	18.25	5	8.5	15.5	12.25	1.75	6	1.75	15.5	7.75	23.25	1.75	21.75	2.5	10
4	90	2	3	22	6	10.25	18.5	14.75	2	7.25	2	18.75	9.25	28	2	26.25	3	12

เว้นขอบป้าย	สีส้มสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีส้มสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

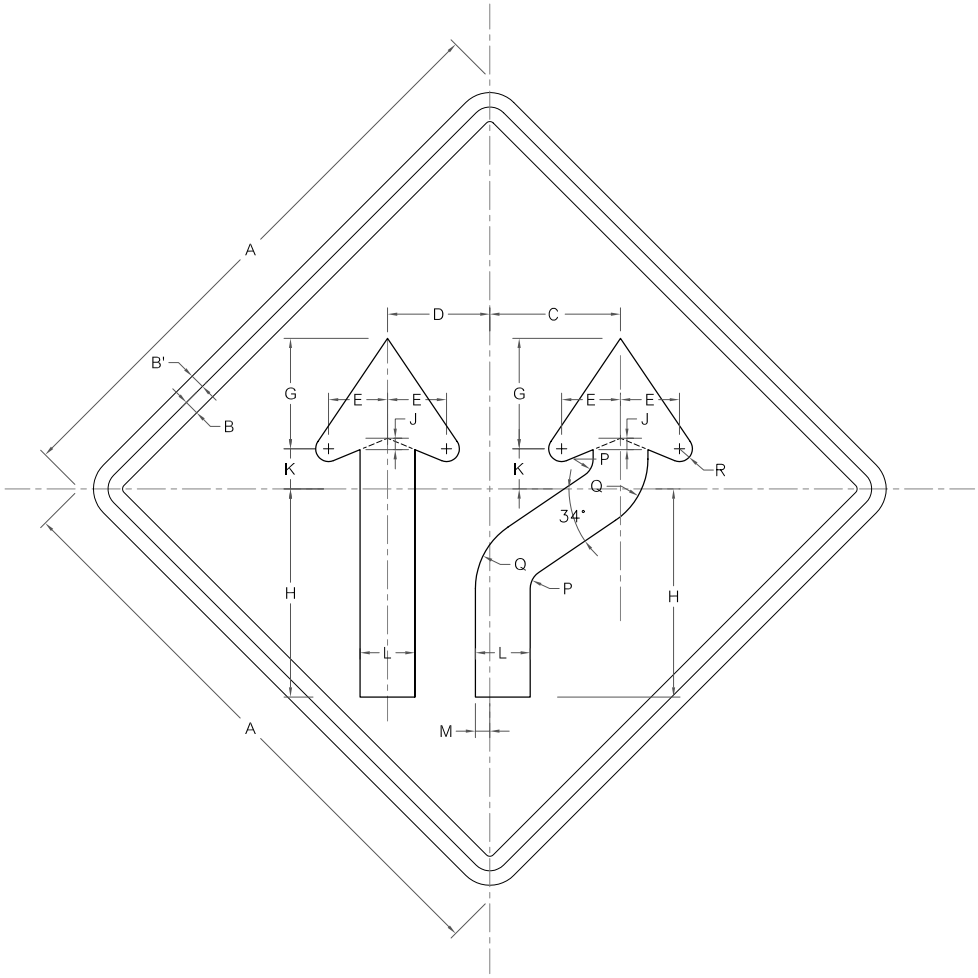
ป้ายเตือนก่อสร้าง เบี่ยงเบนการจราจร (ตก.10)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร														
	A	B'	B	C	D	E	G	H	J	K	L	M	P	Q	R
2	60	1.5	2	13.5	10.5	6	11.25	21.5	1.25	4.25	5.75	1.5	2	7.75	1.3
3	75	1.75	2.5	16.75	13	7.5	14.25	26.75	1.5	5.25	7	1.75	2.5	9.5	1.7
4	90	2	3	20.25	15.75	9	17	32.25	1.75	6.25	8.5	2.25	3	11.5	2

เว้นขอบป้าย	สีส้มสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีส้มสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

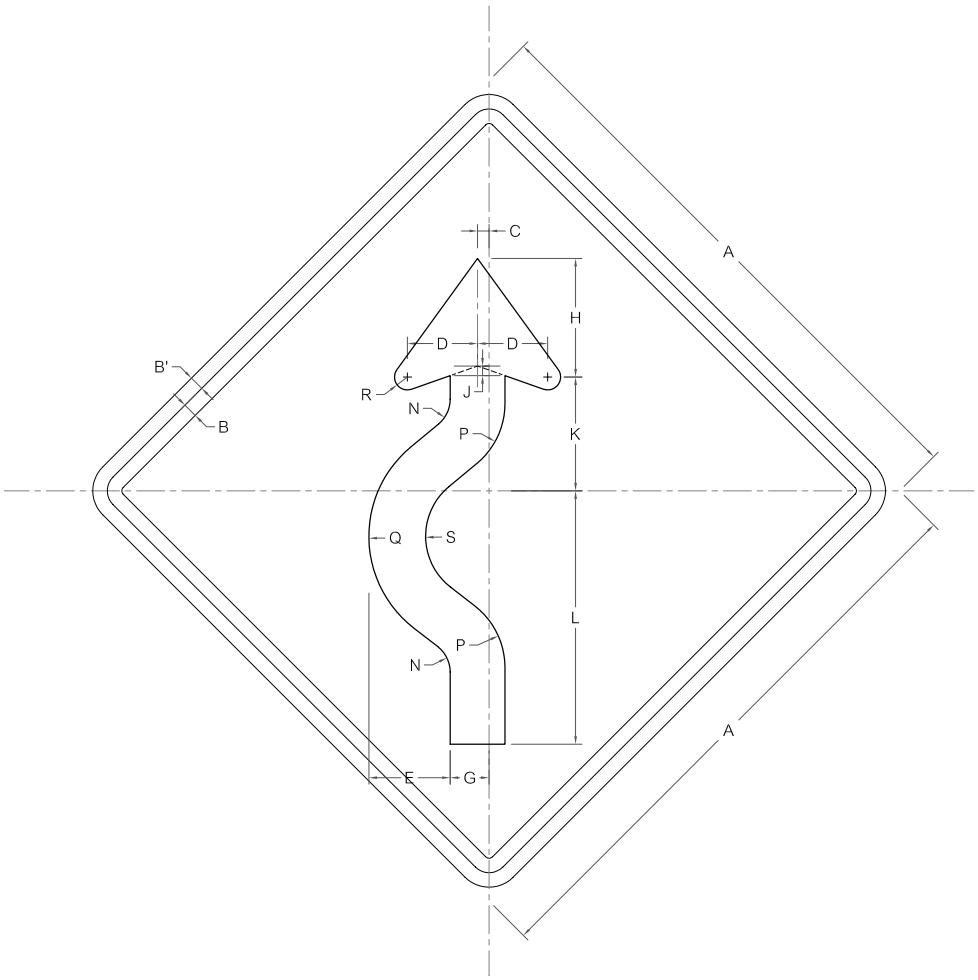
ป้ายเตือนก่อสร้าง เบี่ยงเบนการจราจร (ตก.11)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร														
	A	B'	B	C	D	E	G	H	J	K	L	M	P	Q	R
2	60	1.5	2	13.5	10.5	6	11.25	21.5	1.25	4.25	5.75	1.5	2	7.75	1.3
3	75	1.75	2.5	16.75	13	7.5	14.25	26.75	1.5	5.25	7	1.75	2.5	9.5	1.7
4	90	2	3	20.25	15.75	9	17	32.25	1.75	6.25	8.5	2.25	3	11.5	2

เว้นขอบป้าย	สีส้มสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีส้มสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

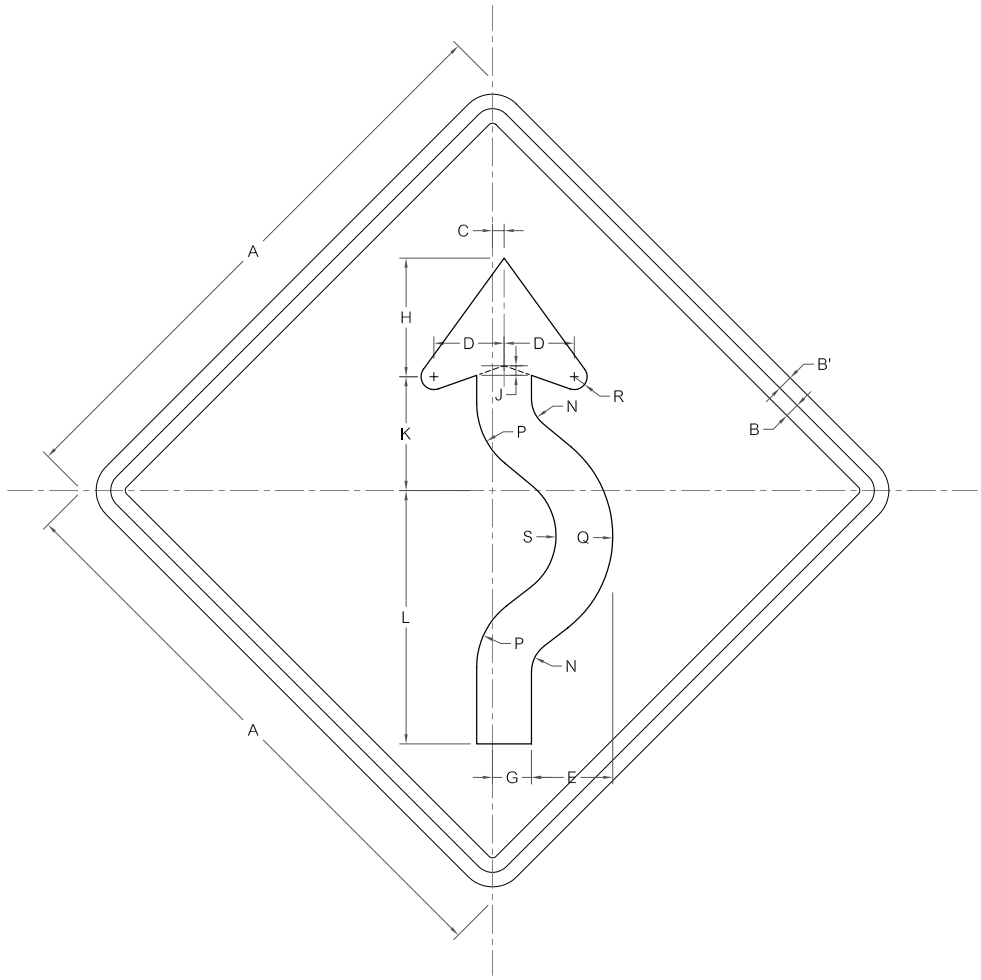
ป้ายเตือนก่อสร้าง เบี่ยงเบนการจราจร (ตก.12)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร																
	A	B'	B	C	D	E	G	H	J	K	L	M	N	P	Q	R	S
2	60	1.5	2	1.25	7.25	8.5	3.75	12.25	1	11.75	26.25	5.75	3.25	8	12	1.3	6.7
3	75	1.75	2.5	1.5	9	10.5	4.75	15.25	1.25	14.5	32.75	7	4.25	10	15	1.7	8.3
4	90	2	3	1.75	10.75	12.75	5.75	18.25	1.5	17.5	39.25	8.5	5	12	18	2	10

เว้นขอบป้าย	สีส้มสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีส้มสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

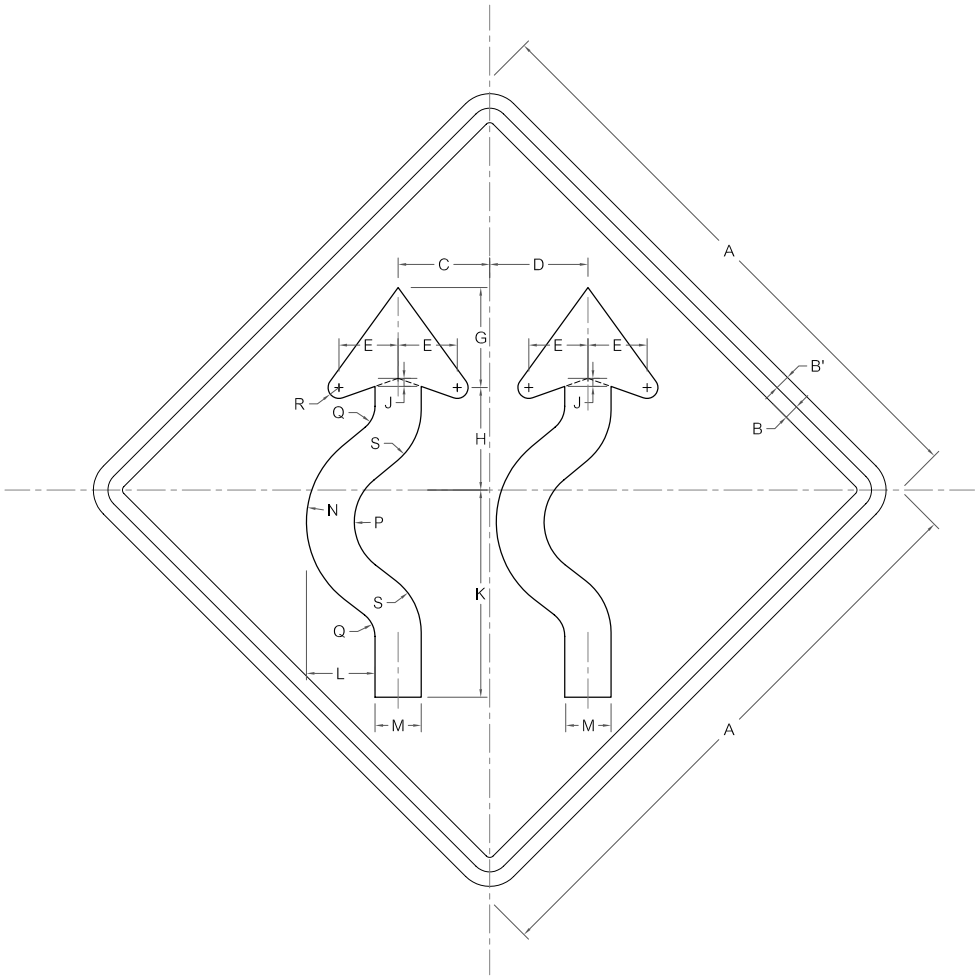
ป้ายเตือนก่อสร้าง เบี่ยงเบนการจราจร (ตก.13)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร																
	A	B'	B	C	D	E	G	H	J	K	L	M	N	P	Q	R	S
2	60	1.5	2	1.25	7.25	8.5	3.75	12.25	1	11.75	26.25	5.75	3.25	8	12	1.3	6.7
3	75	1.75	2.5	1.5	9	10.5	4.75	15.25	1.25	14.5	32.75	7	4.25	10	15	1.7	8.3
4	90	2	3	1.75	10.75	12.75	5.75	18.25	1.5	17.5	39.25	8.5	5	12	18	2	10

เว้นขอบป้าย	สีส้มสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีส้มสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

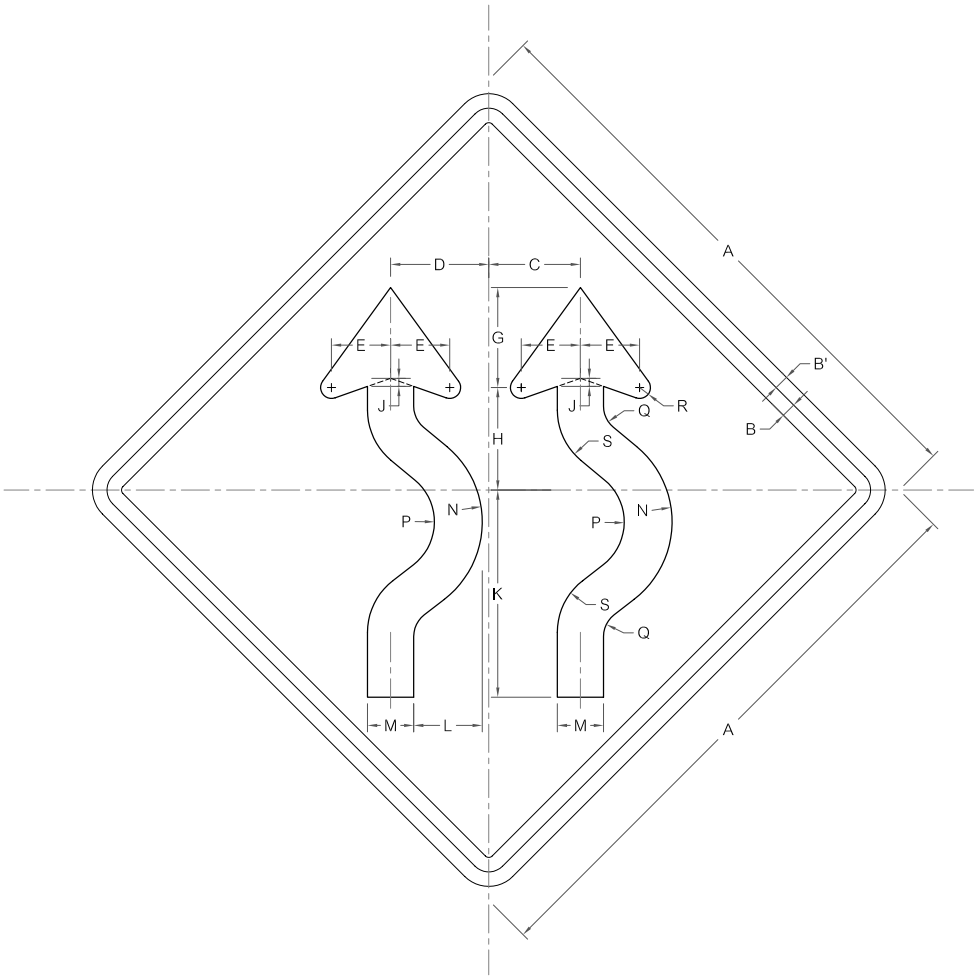
ป้ายเตือนก่อสร้าง เบี่ยงเบนการจราจร (ตก.14)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร																
	A	B'	B	C	D	E	G	H	J	K	L	M	N	P	Q	R	S
2	60	1.5	2	9.5	10.25	6	10.25	10.5	0.75	21.25	7.25	4.75	10.25	5.50	2.75	1.25	6.75
3	75	1.75	2.5	11.75	12.75	7.5	13	13	1	26.75	9	5.75	12.75	7	3.5	1.5	8.5
4	90	2	3	14.25	15.25	9	15.5	15.75	1.25	32	10.75	7	15.2	8.4	4.2	1.7	10.1

เว้นขอบป้าย	สีส้มสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีส้มสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

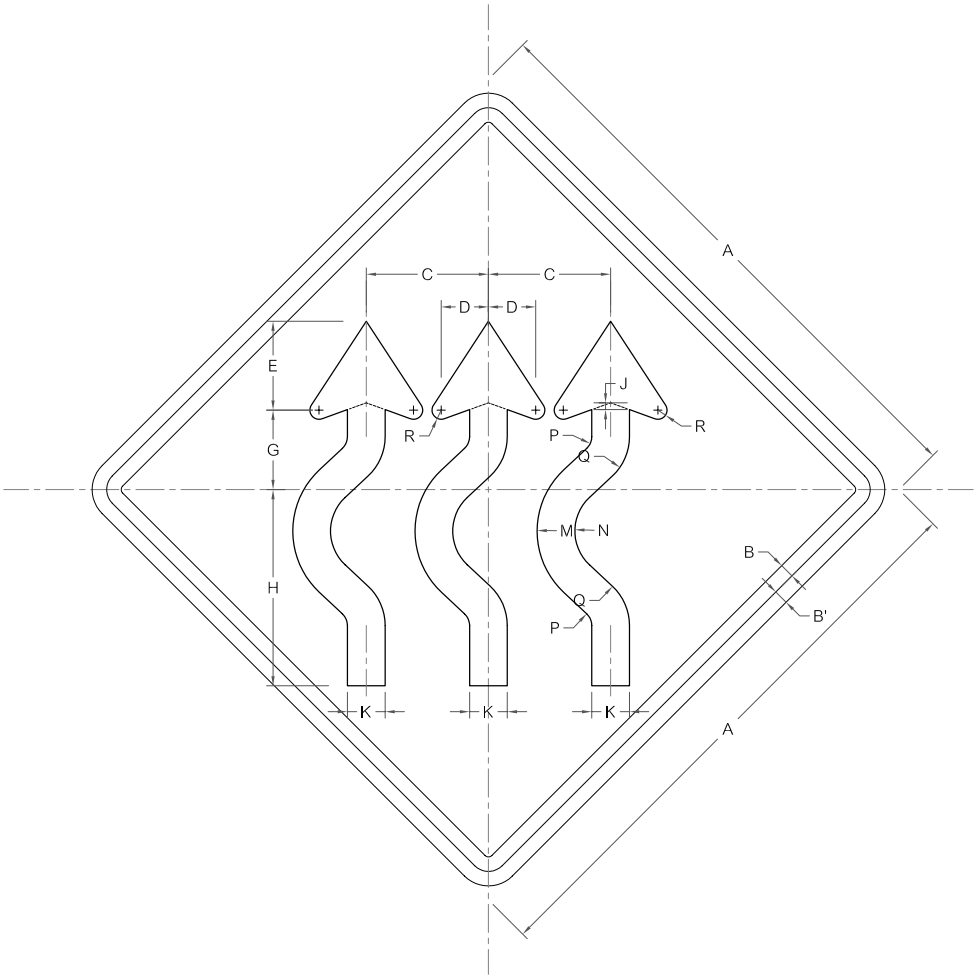
ป้ายเตือนก่อสร้าง เบี่ยงเบนการจราจร (ตก.15)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร																
	A	B'	B	C	D	E	G	H	J	K	L	M	N	P	Q	R	S
2	60	1.5	2	9.5	10.25	6	10.25	10.5	0.75	21.25	7.25	4.75	10.25	5.50	2.75	1.25	6.75
3	75	1.75	2.5	11.75	12.75	7.5	13	13	1	26.75	9	5.75	12.75	7	3.5	1.5	8.5
4	90	2	3	14.25	15.25	9	15.5	15.75	1.25	32	10.75	7	15.2	8.4	4.2	1.7	10.1

เว้นขอบป้าย	สีส้มสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีส้มสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

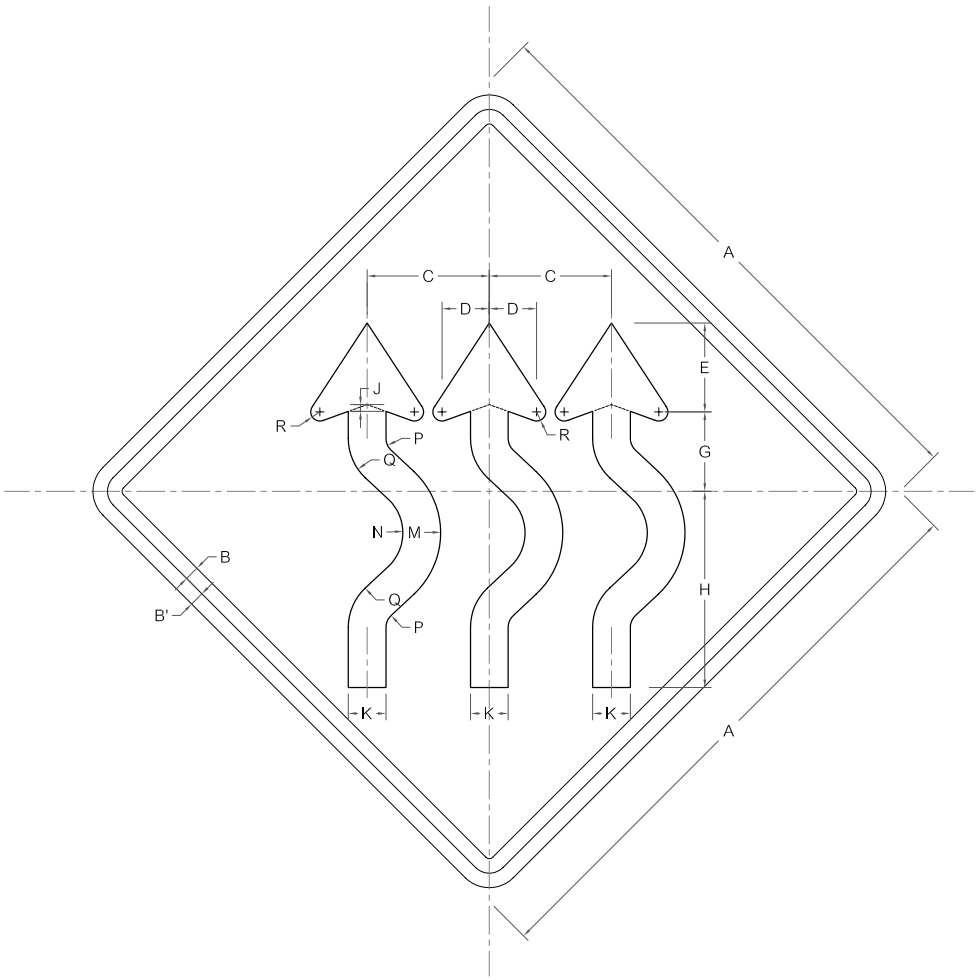
ป้ายเตือนก่อสร้าง เบี่ยงเบนการจราจร (ตก.16)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร														
	A	B'	B	C	D	E	G	H	J	K	M	N	P	Q	R
2	60	1.5	2	12.75	4.25	9.25	8.25	20.25	0.75	4	8.75	4.75	1.75	5.5	1
3	75	1.75	2.5	15.75	6	11.50	10.25	25.25	0.75	4.75	10.75	6	2	7	1.25
4	90	2	3	19	7.25	13.75	12.25	30.25	1.05	5.85	13	7.15	2.5	8.35	1.4

เว้นขอบป้าย	สีส้มสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีส้มสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

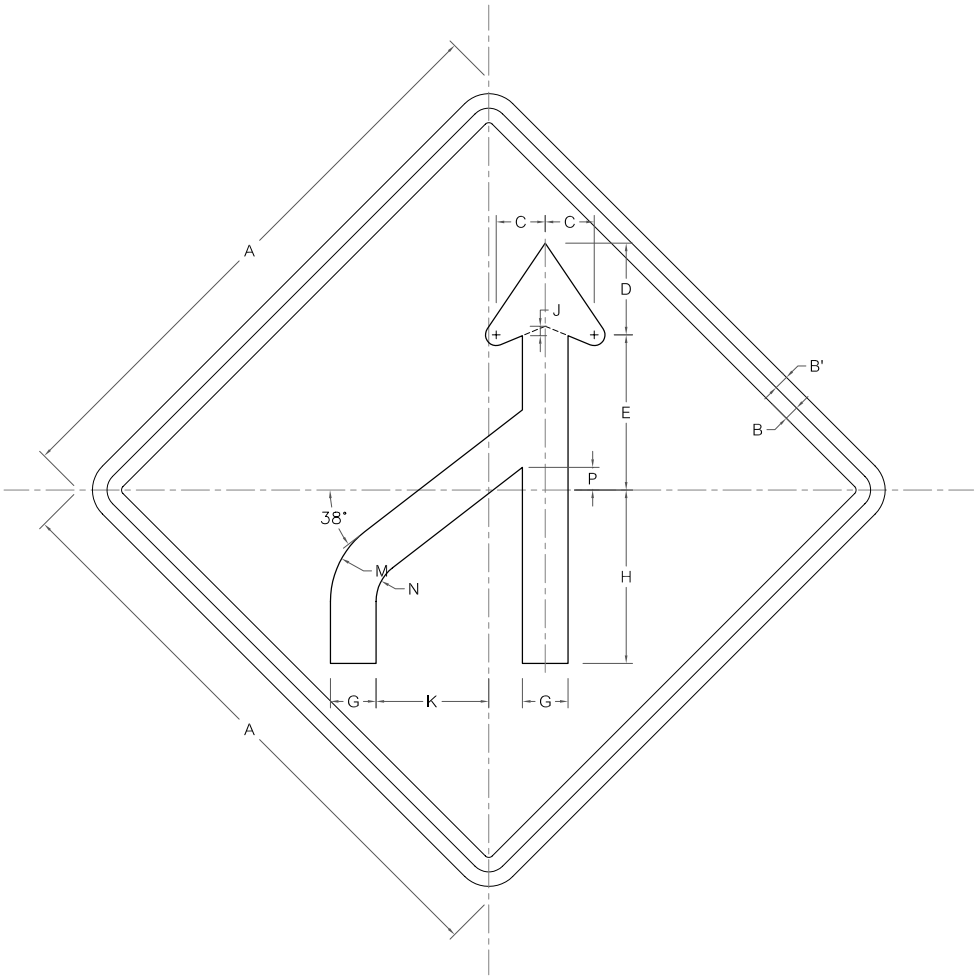
ป้ายเตือนก่อสร้าง เบี่ยงเบนการจราจร (ตก.17)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร														
	A	B'	B	C	D	E	G	H	J	K	M	N	P	Q	R
2	60	1.5	2	12.75	4.25	9.25	8.25	20.25	0.75	4	8.75	4.75	1.75	5.5	1
3	75	1.75	2.5	15.75	6	11.50	10.25	25.25	0.75	4.75	10.75	6	2	7	1.25
4	90	2	3	19	7.25	13.75	12.25	30.25	1.05	5.85	13	7.15	2.5	8.35	1.4

เว้นขอบป้าย	สีส้มสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีส้มสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

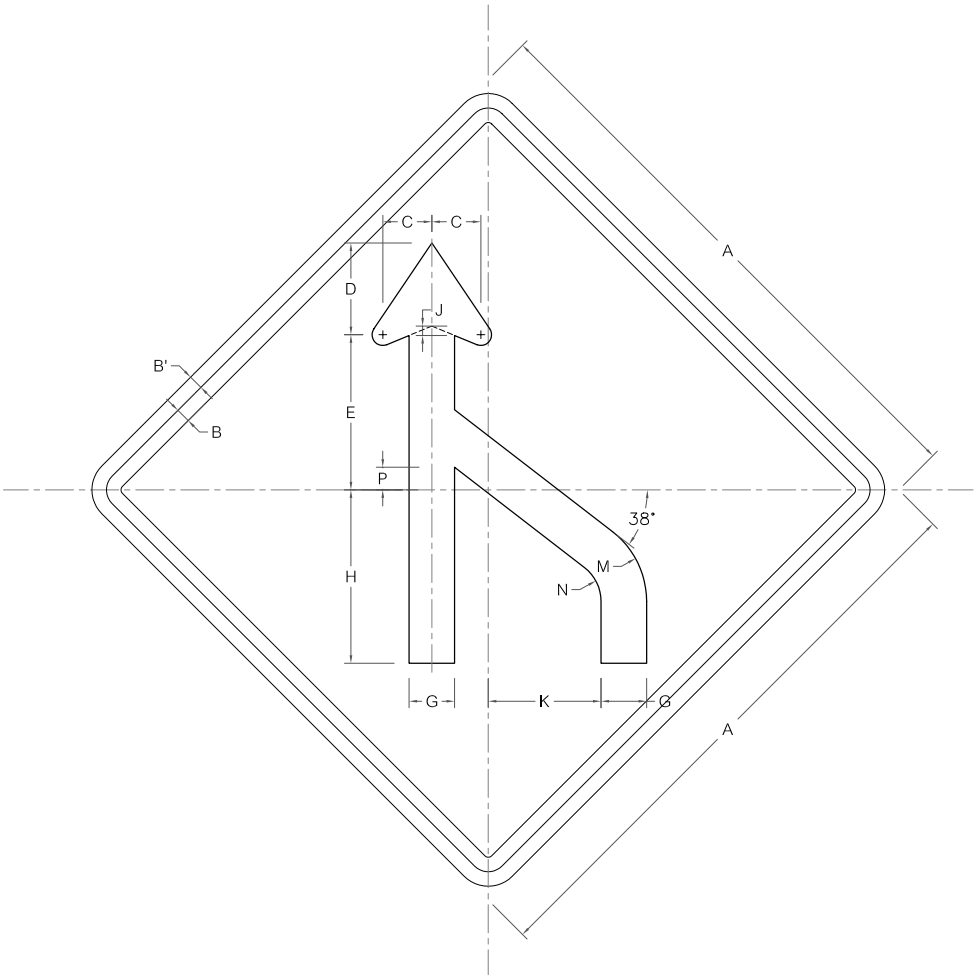
ป้ายเตือนก่อสร้าง เบี่ยงเบนการจราจร (ตก.18)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร												
	A	B'	B	C	D	E	G	H	J	K	M	N	P
1	60	1.5	2	5	9.5	16	4.75	17.75	1	11.75	9.1	4.4	2.3
2	75	1.75	2.5	6.25	11.75	20	5.75	22.25	1.25	14.5	11.4	5.5	3
3	90	2	3	7.5	14.25	24	7	26.75	1.4	17.5	13.7	6.6	3.5

เว้นขอบป้าย	สีส้มสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีส้มสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

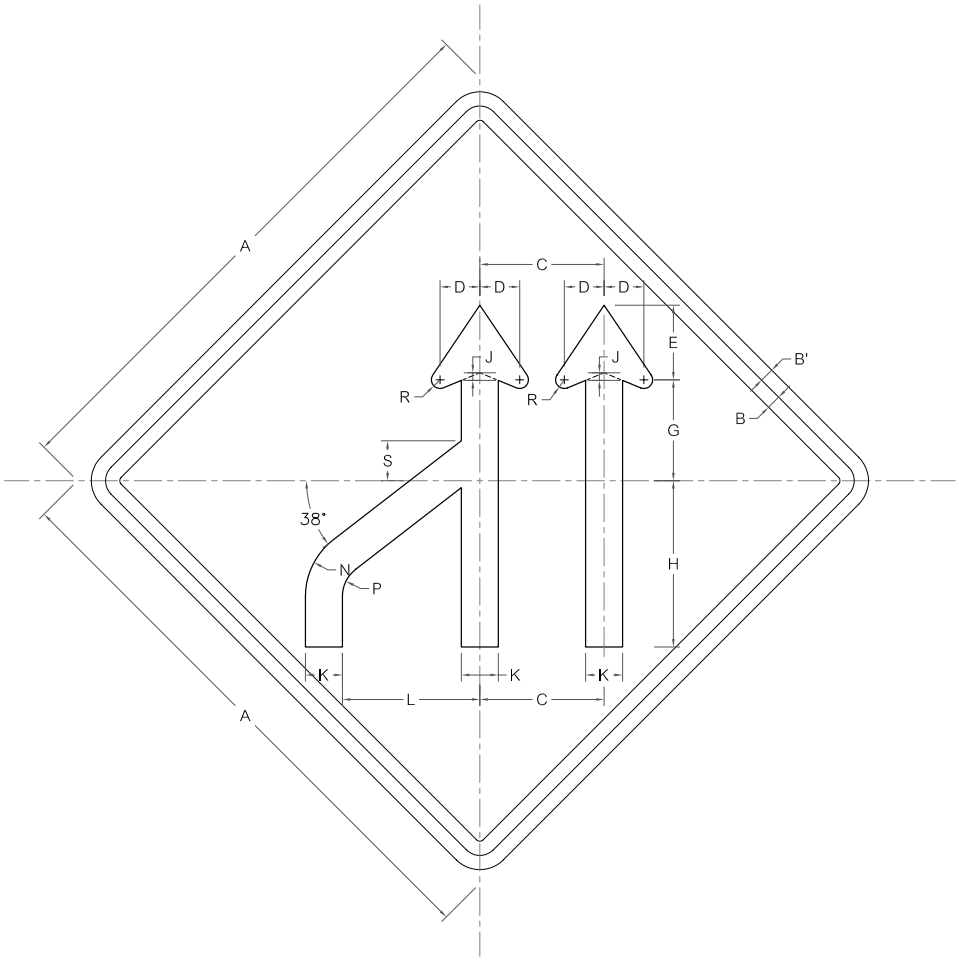
ป้ายเตือนก่อสร้าง เบี่ยงเบนการจราจร (ตก.19)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร												
	A	B'	B	C	D	E	G	H	J	K	M	N	P
1	60	1.5	2	5	9.5	16	4.75	17.75	1	11.75	9.1	4.4	2.3
2	75	1.75	2.5	6.25	11.75	20	5.75	22.25	1.25	14.5	11.4	5.5	3
3	90	2	3	7.5	14.25	24	7	26.75	1.4	17.5	13.7	6.6	3.5

เว้นขอบป้าย	สีส้มสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีส้มสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

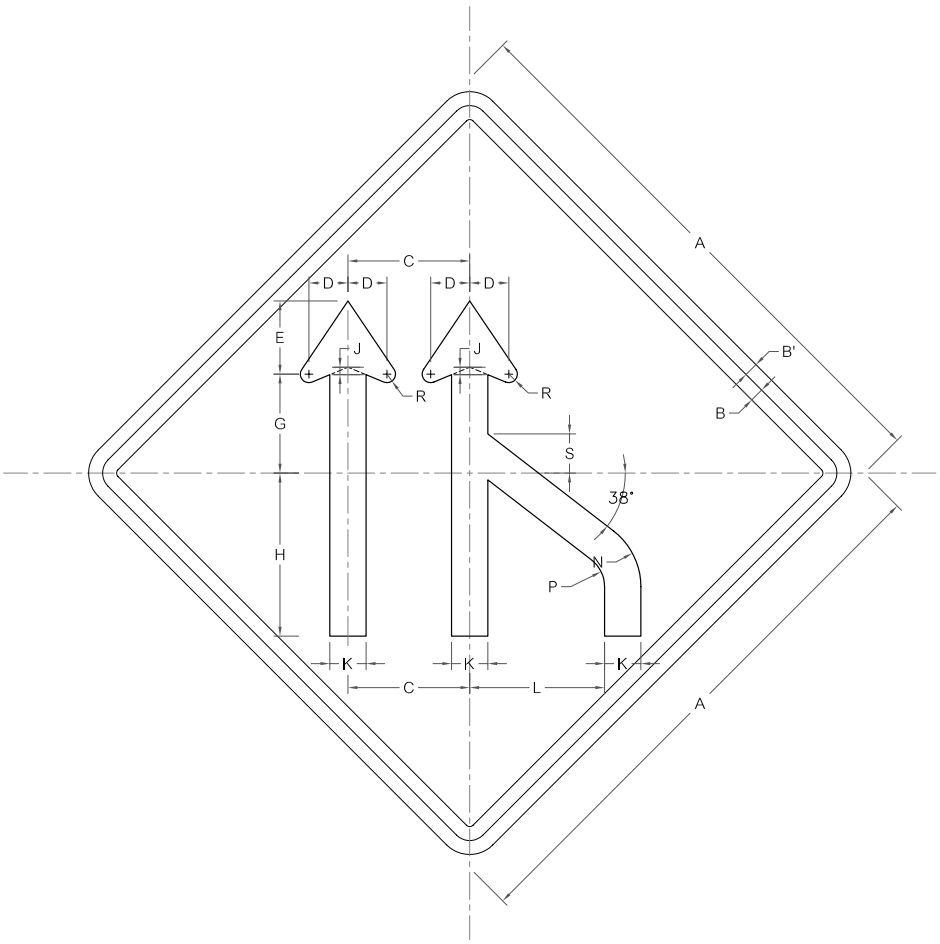
ป้ายเตือนก่อสร้าง เบี่ยงเบนการจราจร (ตก.20)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร														
	A	B'	B	C	D	E	G	H	J	K	L	N	P	R	S
2	60	1.5	2	13.25	4.25	7.75	10.75	17.5	0.8	4	14.25	7.5	3.6	0.75	4.2
3	75	1.75	2.5	16.5	5.25	9.75	13.25	21.75	1	5	18	9.4	4.6	1	5.3
4	90	2	3	19.75	6.25	11.75	16	26.25	1.2	6	21.5	11.32	5.47	1.25	6.3

เว้นขอบป้าย	สีส้มสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีส้มสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

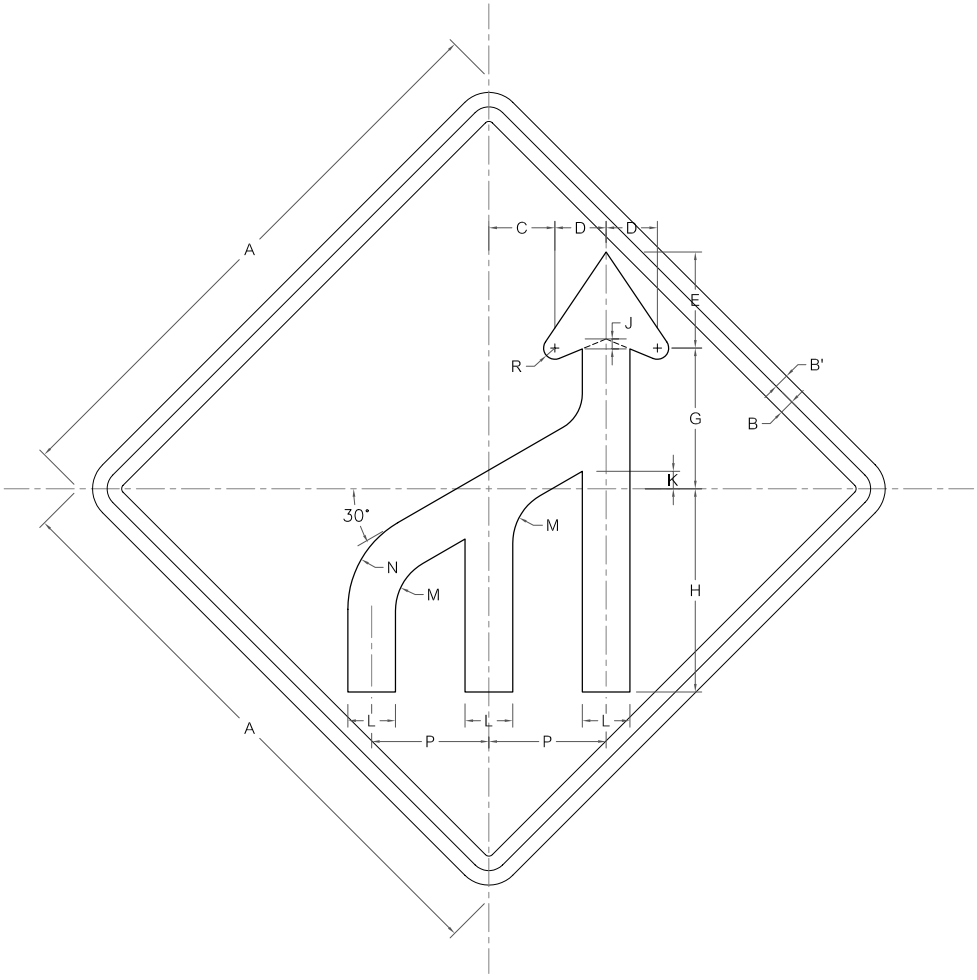
ป้ายเตือนก่อสร้าง เบี่ยงเบนการจราจร (ตก.21)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร														
	A	B'	B	C	D	E	G	H	J	K	L	N	P	R	S
2	60	1.5	2	13.25	4.25	7.75	10.75	17.5	8	4	14.25	7.5	3.6	0.75	4.2
3	75	1.75	2.5	16.5	5.25	9.75	13.25	21.75	10	5	18	9.4	4.6	1	5.3
4	90	2	3	19.75	6.25	11.75	16	26.25	12	6	21.5	11.32	5.47	1.25	6.3

เว้นขอบป้าย	สีส้มสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีส้มสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

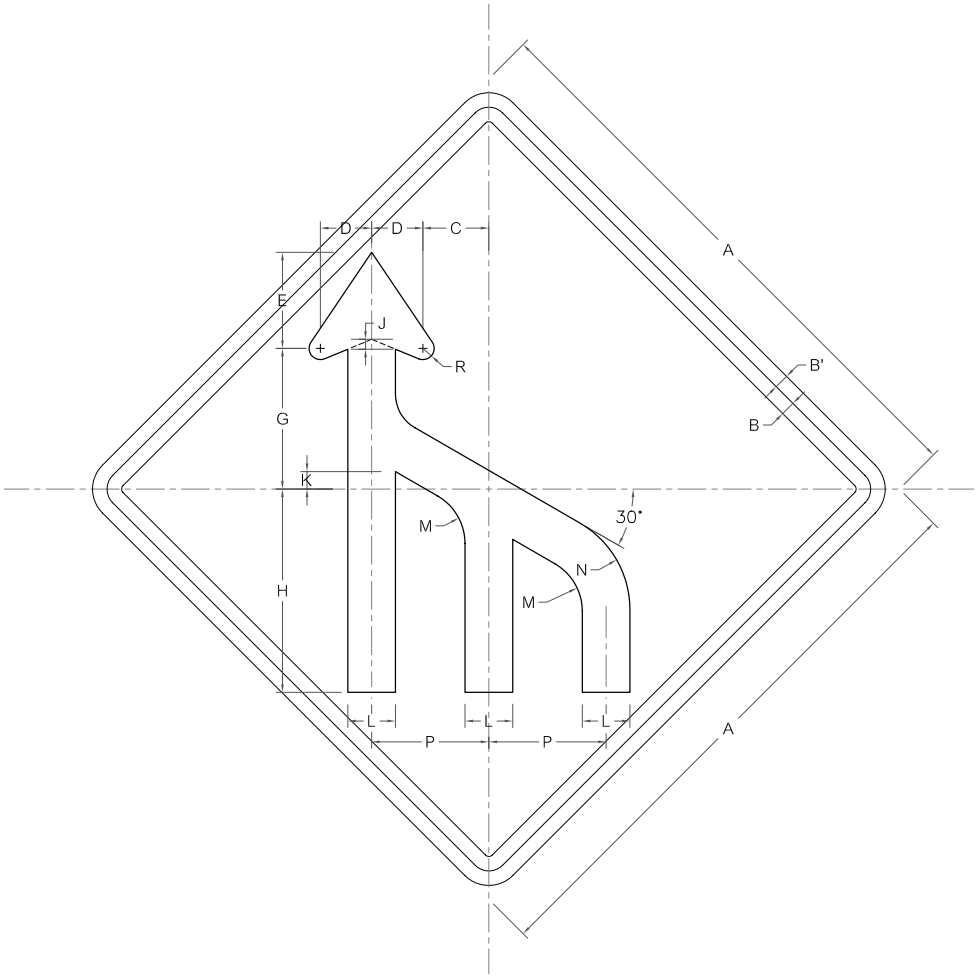
ป้ายเตือนก่อสร้าง เบี่ยงเบนการจราจร (ตก.22)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร														
	A	B'	B	C	D	E	G	H	J	K	L	M	N	P	R
2	60	1.5	2	6.75	5.25	10	14.5	21	1	1.75	5	5.7	10.3	12.5	1.25
3	75	1.75	2.5	8.5	6.25	12.5	18	26.25	1.25	2.25	6.25	7.1	12.9	15.25	1.5
4	90	2	3	10.25	8	15	21.75	31.5	1.5	2.75	7.5	8.5	15.5	18.25	1.75

เว้นขอบป้าย	สีส้มสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีส้มสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

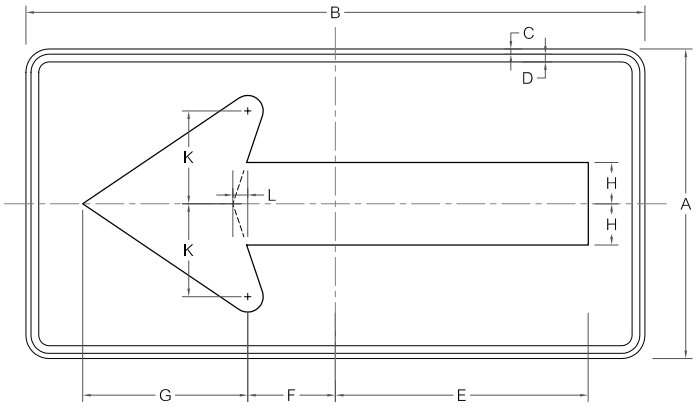
ป้ายเตือนก่อสร้าง เบี่ยงเบนการจราจร (ตก.23)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร														
	A	B'	B	C	D	E	G	H	J	K	L	M	N	P	R
2	60	1.5	2	6.75	5.25	10	14.5	21	1	1.75	5	5.7	10.3	12.5	1.25
3	75	1.75	2.5	8.5	6.25	12.5	18	26.25	1.25	2.25	6.25	7.1	12.9	15.25	1.5
4	90	2	3	10.25	8	15	21.75	31.5	1.5	2.75	7.5	8.5	15.5	18.25	1.75

เว้นขอบป้าย	สีส้มสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีส้มสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

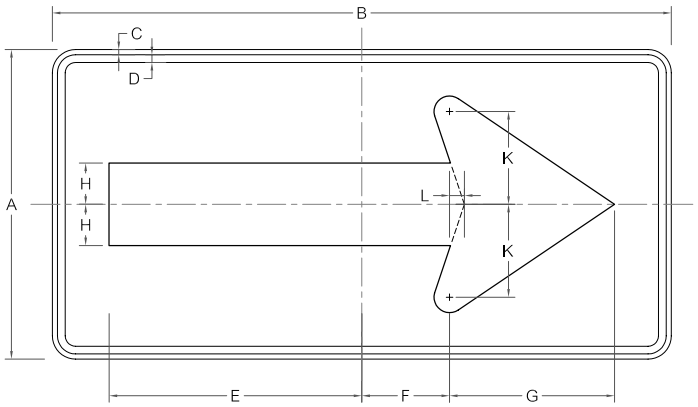
ป้ายเตือนก่อสร้าง เบี่ยงเบนการจราจร (ตก.24)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร										
	A	B	C	D	E	F	G	H	K	L	M
2	60	120	1	1.5	49	17	32	8	18	3	3

เว้นขอบป้าย	สีส้มสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีส้มสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

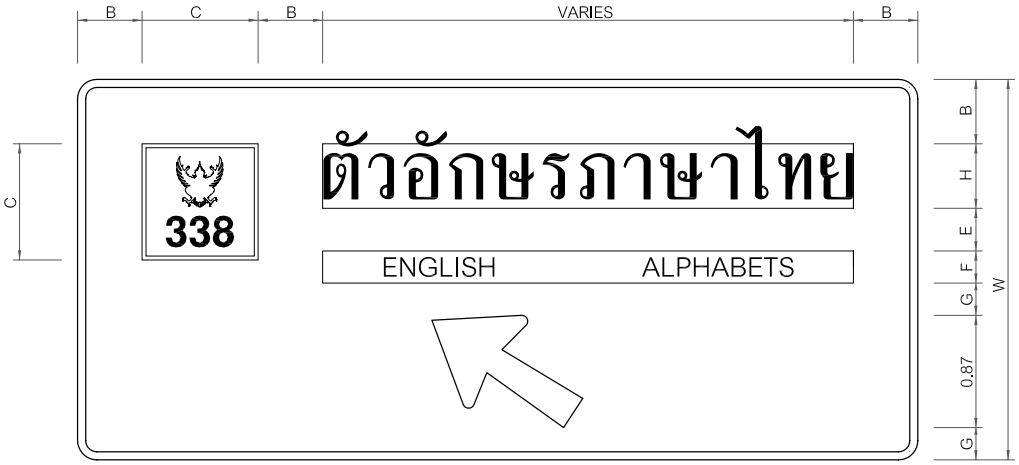
ป้ายเตือนก่อสร้าง เตือนแนวทางต่างๆ (ตก.25)

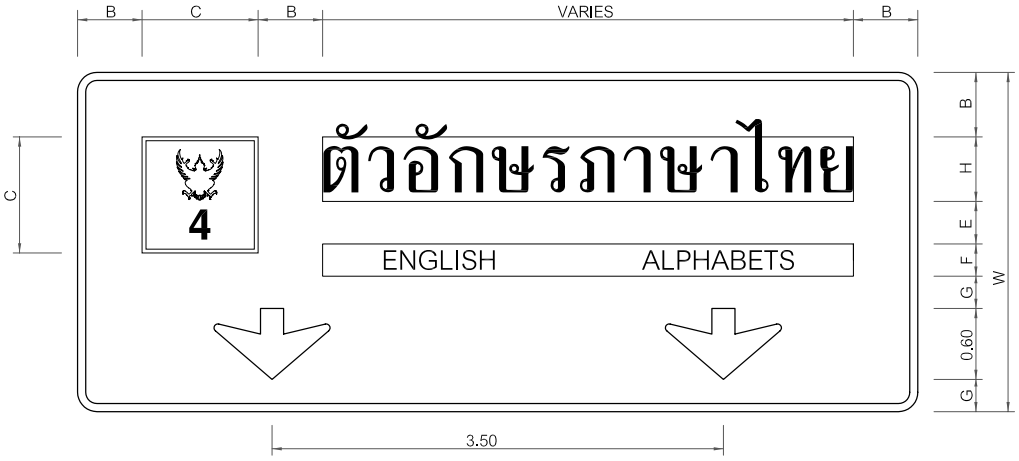
ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร										
	A	B	C	D	E	F	G	H	K	L	M
2	60	120	1	1.5	49	17	32	8	18	3	3

เว้นขอบป้าย	สีส้มสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีส้มสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง

ป้ายเตือนก่อสร้าง เตือนแนวทางต่างๆ (ตก.26)

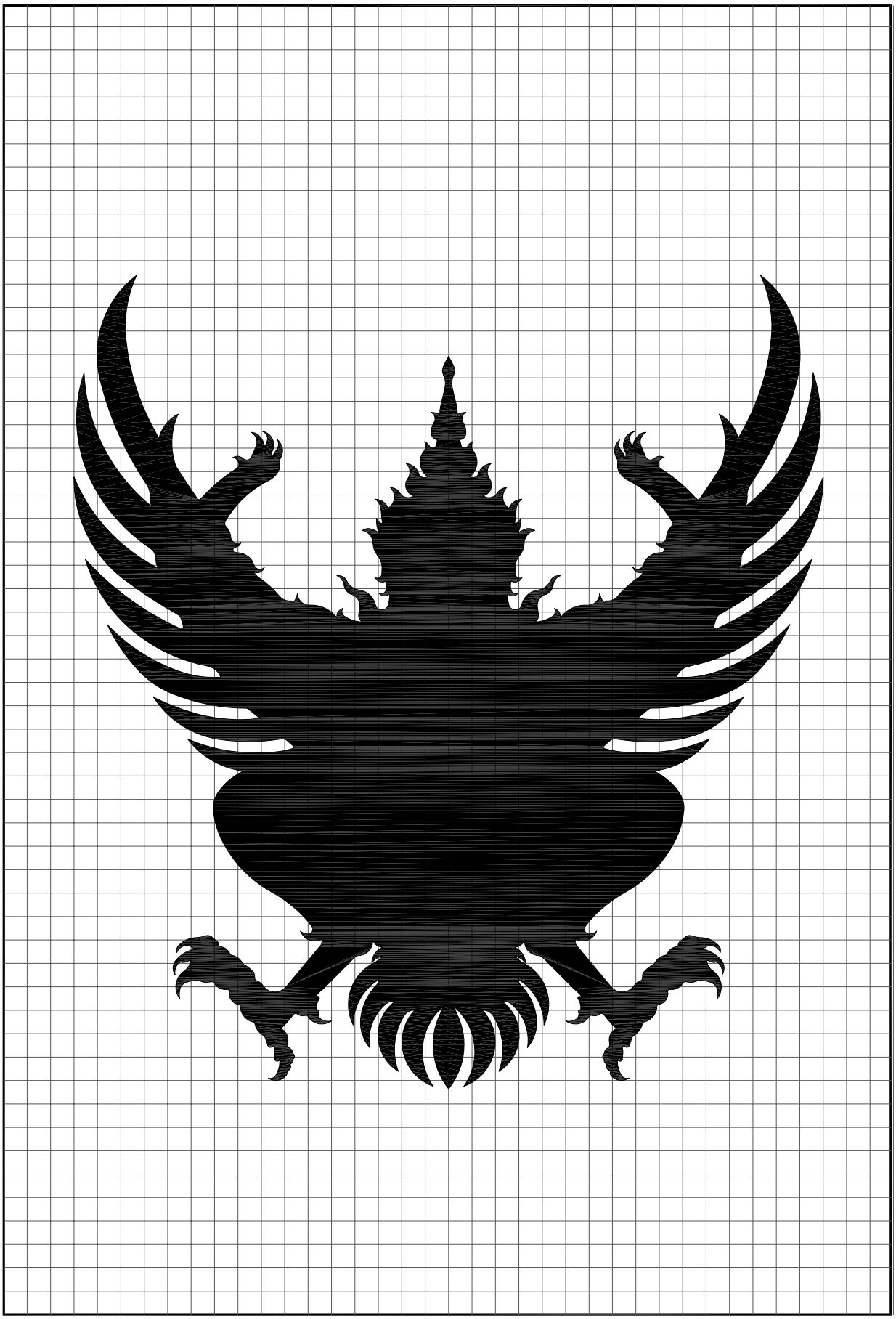
แบบที่ 1

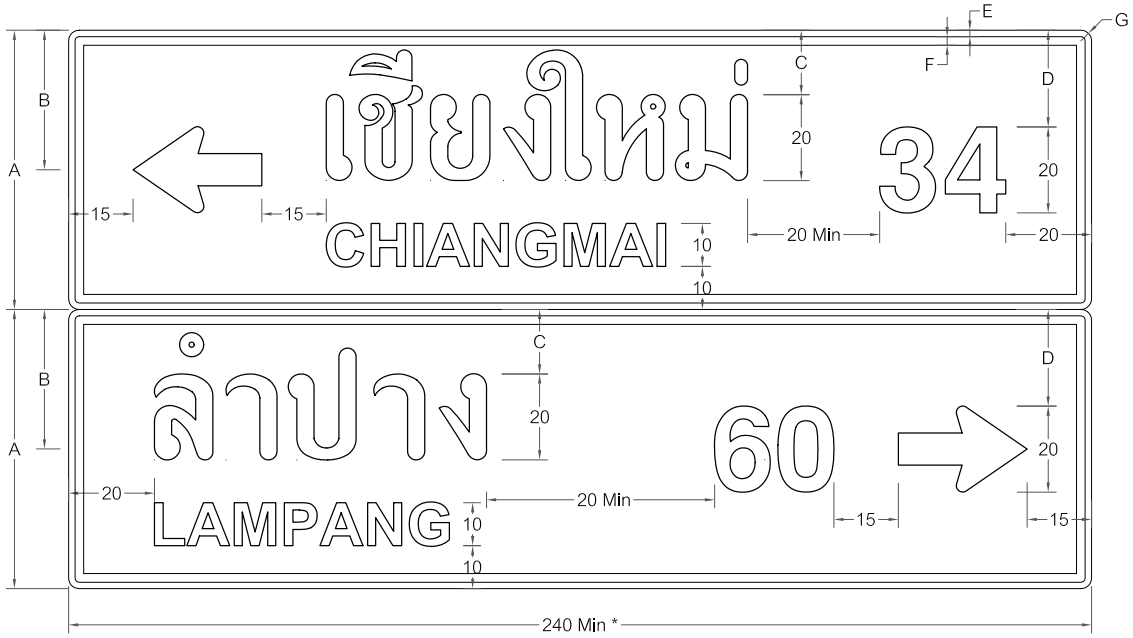

แบบที่ 2

สัญลักษณ์	B	C	E	F	G	H	W
ความหมาย	ระยะห่างจากขอบป้าย	ป้ายหมายเลขทางหลวง	เว้นระหว่างภาษาไทยกับอังกฤษ	ความสูงภาษาอังกฤษ	เว้นระหว่างอักษรกับลูกศร	ขนาดตัวอักษรไทย	ความกว้างขอบป้าย
ขนาด (ซม.)	H	90 x 90 (สายหลัก) 75 x 75 (ทั่วไป)	=1/1.5 * W	=1/2 H	=F (Min.)	40 หรือ 50	ผลรวมของ A-H

ป้ายแนะนำ แนะนำล่วงหน้า (น.1)

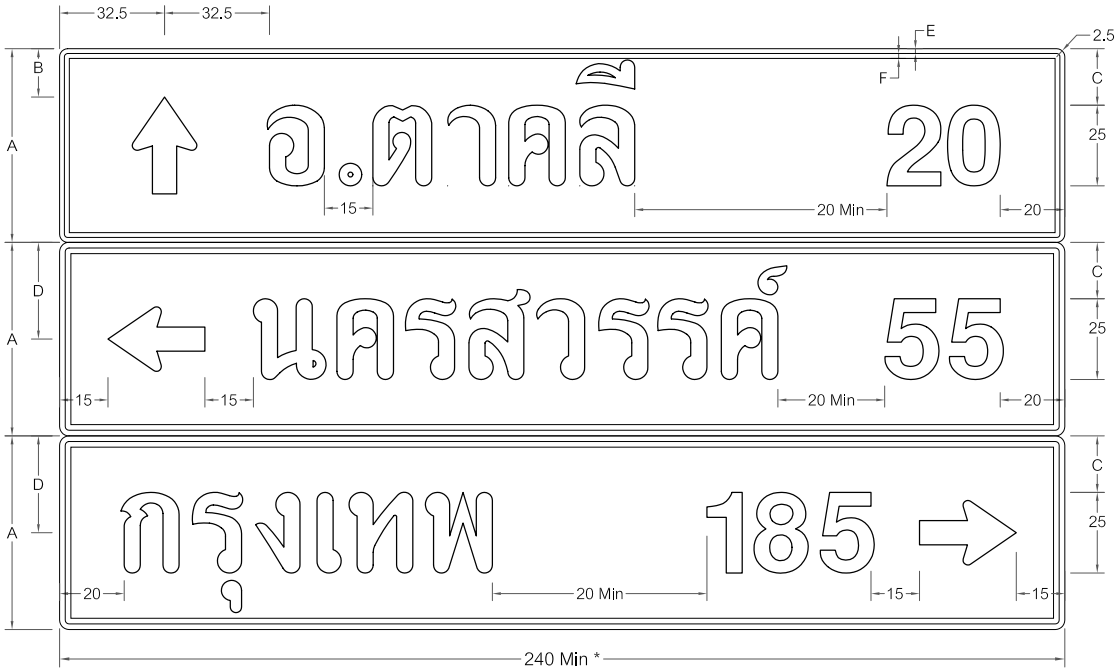
แบบที่ 2 ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาด 20 ซม.

ลักษณะตัวอักษร	มิติเป็นเซ็นติเมตร						
	A	B	C	D	E	F	G
ไม่มีสระหรือวรรณยุกต์ทั้งข้างบนข้างล่าง	65	32.5	15	22.5	1.5	2	2.5
มีสระหรือวรรณยุกต์เฉพาะข้างบน	70	35	22	25	1.5	2	2.5
มีสระเฉพาะข้างล่าง	70	35	15	25	1.5	2	2.5
มีสระหรือวรรณยุกต์ทั้งข้างบนข้างล่าง	75	37.5	22	27.5	1.5	2	2.5
มีวรรณยุกต์อยู่เหนือสระเฉพาะข้างบน	75	37.5	29	27.5	1.5	2	2.5
มีวรรณยุกต์อยู่เหนือสระและมีสระข้างล่าง	85	42.5	29	30	2	2.5	3

* การเพิ่มความยาวป้าย ให้เพิ่มครั้งละ 5 ซม.

พื้นป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
เส้นขอบป้ายและลูกศร	สีดำ
ตัวอักษรสีดำไม่เกิน 7 ตัว ใช้	ชุด ก.
ตัวอักษรสีดำเกิน 7 ตัว ใช้	ชุด ข.
ตัวอักษรอังกฤษสีดำ	ชุด D.
ตัวเลขสีดำ	ชุด E.

ป้ายแนะนำ บอกจุดหมายปลายทาง (น.2)

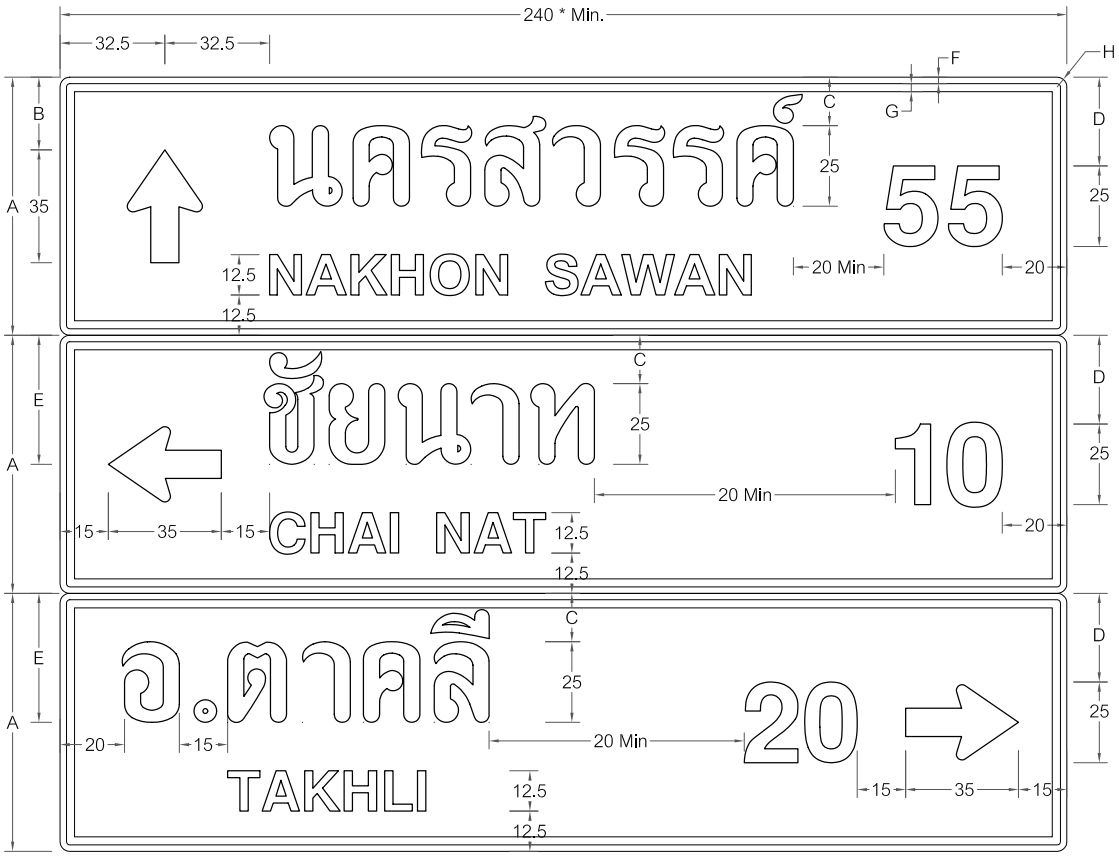
แบบที่ 3 ภาษาไทยอย่างเดียว ขนาด 25 ซม.

ลักษณะตัวอักษร	มิติเป็นเซ็นติเมตร					
	A	B	C	D	E	F
ไม่มีสระหรือวรรณยุกต์ทั้งข้างบนข้างล่าง	60	15	17.5	30	1.5	1.5
มีสระหรือวรรณยุกต์เฉพาะข้างบน	70	20	27.5	35	1.5	2
มีสระเฉพาะข้างล่าง	70	20	20	35	1.5	2
มีสระหรือวรรณยุกต์ทั้งข้างบนข้างล่าง	75	20	27.5	37.5	1.5	2
มีวรรณยุกต์อยู่เหนือสระเฉพาะข้างบน	75	20	38	37.5	1.5	2
มีวรรณยุกต์อยู่เหนือสระและมีสระข้างล่าง	65	25	38	42.5	2	2.5

* การเพิ่มความยาวป้าย ให้เพิ่มครั้งละ 5 ซม.

พื้นป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
เส้นขอบป้ายและลูกศร	สีดำ
ตัวอักษรสีดำไม่เกิน 7 ตัว ใช้	ชุด ก
ตัวอักษรสีดำเกิน 7 ตัว ใช้	ชุด ข
ตัวเลขสีดำ	ชุด E

ป้ายแนะนำ บอกจุดหมายปลายทาง (น.2)

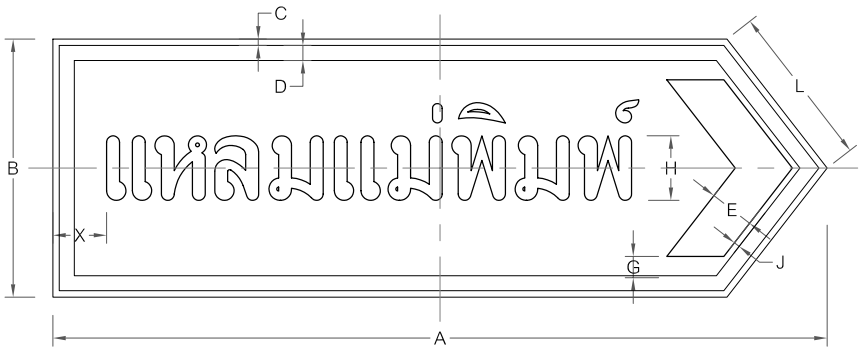
แบบที่ 4 ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาด 25 ซม.

ลักษณะตัวอักษร	มิติเป็นเซ็นติเมตร							
	A	B	C	D	E	F	G	H
ไม่มีสระหรือวรรณยุกต์ทั้งข้างบนข้างล่าง	60	22.5	15	27.5	40	2	2.5	3
มีสระหรือวรรณยุกต์เฉพาะข้างบน	90	27.5	30	32.5	45	2	2.5	3
มีสระเฉพาะข้างล่าง	90	27.5	15	32.5	45	2	2.5	3
มีสระหรือวรรณยุกต์ทั้งข้างบนข้างล่าง	95	30	26	35	47.5	2	3	4
มีวรรณยุกต์อยู่เหนือสระเฉพาะข้างบน	95	30	38	35	47.5	2	3	4
มีวรรณยุกต์อยู่เหนือสระและมีสระข้างล่าง	105	35	38	40	52.5	2	3	4

* การเพิ่มความยาวป้าย ให้เพิ่มครั้งละ 5 ซม.

พื้นป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
เส้นขอบป้ายและลูกศร	สีดำ
ตัวอักษรสีดำไม่เกิน 7 ตัว ใช้	ชุด ก
ตัวอักษรสีดำเกิน 7 ตัว ใช้	ชุด ข
ตัวอักษรภาษาอังกฤษสีดำ	ชุด D
ตัวเลขสีดำ	ชุด E

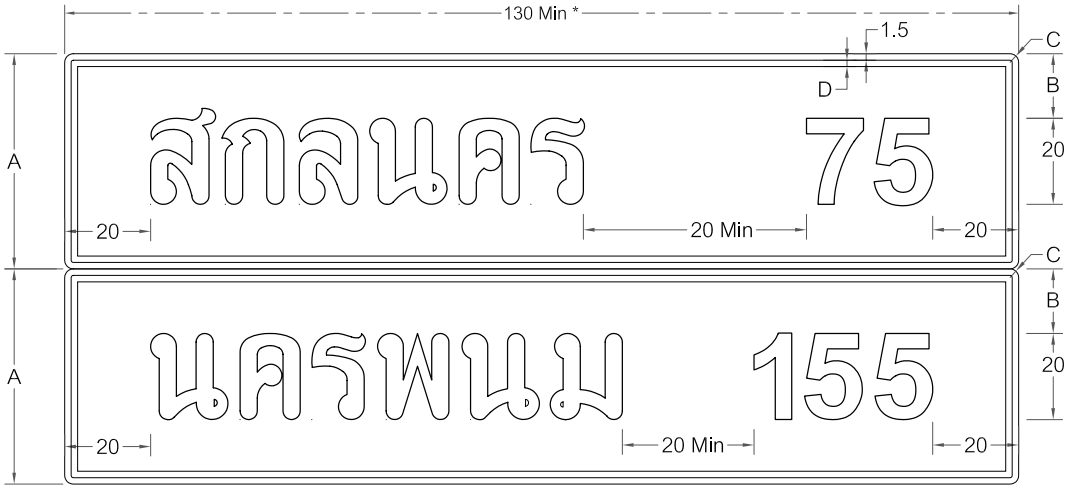
ป้ายแนะนำ บอกจุดหมายปลายทาง (น.2)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร									
	A	B	C	D	E	G	H	J	K	L
ทุกขนาด	180	60	1.5	3.5	11	5	20	2	12.5	38

เว้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีแดงสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
ตัวอักษร	สีดำไม่สะท้อนแสง

ป้ายแนะนำ ป้ายชี้ทาง (น.3)

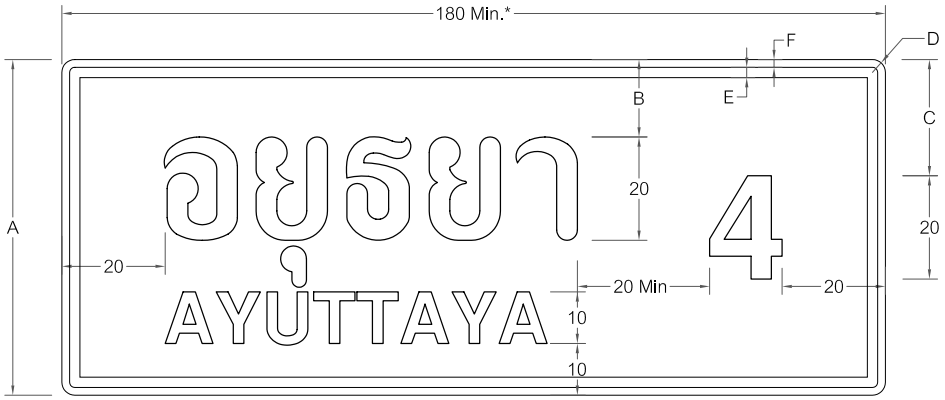
แบบที่ 1 ภาษาไทยอย่างเดียว ขนาด 20 ซม.

ลักษณะตัวอักษร	มิติเป็นเซ็นติเมตร			
	A	B	C	D
ไม่มีสระหรือวรรณยุกต์ทั้งข้างบนข้างล่าง	50	15	2	1.5
มีสระหรือวรรณยุกต์เฉพาะข้างบน	55	20	2	1.5
มีสระเฉพาะข้างล่าง	55	15	2	1.5
มีสระหรือวรรณยุกต์ทั้งข้างบนข้างล่าง	60	20	2	1.5
มีวรรณยุกต์อยู่เหนือสระเฉพาะข้างบน	60	28	2	1.5
มีวรรณยุกต์อยู่เหนือสระและมีสระข้างล่าง	70	28	2.5	2

* การเพิ่มความยาวป้าย ให้เพิ่มครั้งละ 5 ซม.

พื้นป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำ
ตัวอักษรสีดำไม่เกิน 7 ตัว ใช้	ชุด ก
ตัวอักษรสีดำเกิน 7 ตัว ใช้	ชุด ข
ตัวเลขสีดำ	ชุด E

ป้ายแนะนำ บอกระยะทาง (น.4)

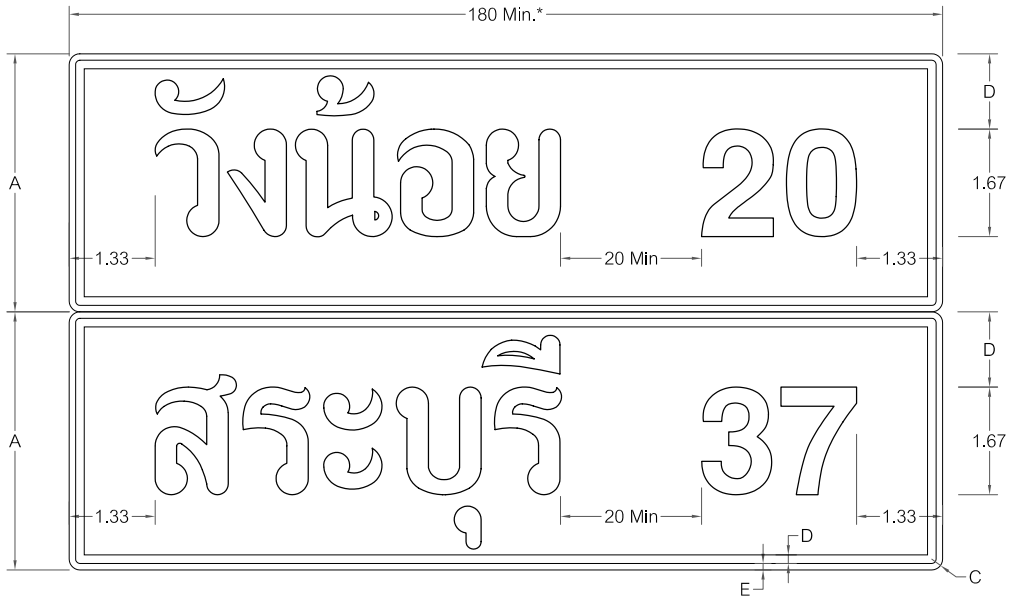
แบบที่ 2 ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาด 20 ซม.

ลักษณะตัวอักษร	มิติเป็นเซ็นติเมตร					
	A	B	C	D	E	F
ไม่มีสระหรือวรรณยุกต์ทั้งข้างบนข้างล่าง	65	15	22.5	2.5	2	1.5
มีสระหรือวรรณยุกต์เฉพาะข้างบน	70	22	25	2.5	2	1.5
มีสระเฉพาะข้างล่าง	70	15	25	2.5	2	1.5
มีสระหรือวรรณยุกต์ทั้งข้างบนข้างล่าง	75	22	27.5	2.5	2	1.5
มีวรรณยุกต์อยู่เหนือสระเฉพาะข้างบน	75	29	27.5	2.5	2	1.5
มีวรรณยุกต์อยู่เหนือสระและมีสระข้างล่าง	85	29	30	3	2.5	2

* การเพิ่มความยาวป้าย ให้เพิ่มครั้งละ 5 ซม.

พื้นป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำ
ตัวอักษรสีดำไม่เกิน 7 ตัว ใช้	ชุด ก
ตัวอักษรสีดำเกิน 7 ตัว ใช้	ชุด ข
ตัวอักษรอังกฤษสีดำ	ชุด D
ตัวเลขสีดำ	ชุด E

ป้ายแนะนำ บอกจุดหมายปลายทาง (น.4)

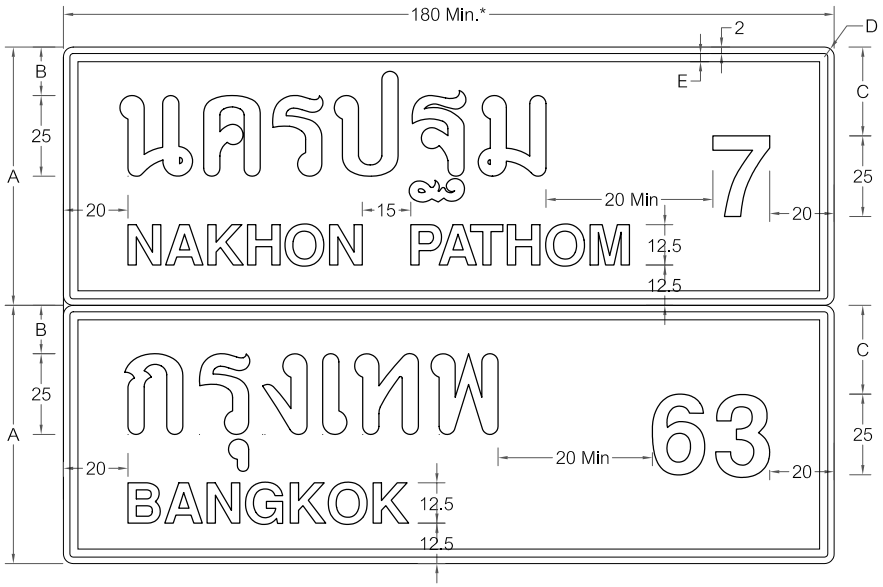
แบบที่ 3 ภาษาไทยอย่างเดียว ขนาด 25 ซม.

ลักษณะตัวอักษร	มิติเป็นเซ็นติเมตร			
	A	C	D	E
ไม่มีสระหรือวรรณยุกต์ทั้งข้างบนข้างล่าง	60	2	1.5	1.5
มีสระหรือวรรณยุกต์เฉพาะข้างบน	70	2.5	2	1.5
มีสระเฉพาะข้างล่าง	70	2.5	2	1.5
มีสระหรือวรรณยุกต์ทั้งข้างบนข้างล่าง	75	2.5	2	1.5
มีวรรณยุกต์อยู่เหนือสระเฉพาะข้างบน	75	2.5	2	1.5
มีวรรณยุกต์อยู่เหนือสระและมีสระข้างล่าง	85	2.5	2.5	2

* การเพิ่มความยาวป้าย ให้เพิ่มครั้งละ 5 ซม.

พื้นป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำ
ตัวอักษรสีดำไม่เกิน 7 ตัว ใช้	ชุด ก
ตัวอักษรสีดำเกิน 7 ตัว ใช้	ชุด ข
ตัวเลขสีดำ	ชุด E

ป้ายแนะนำ บอกจุดหมายปลายทาง (น.4)

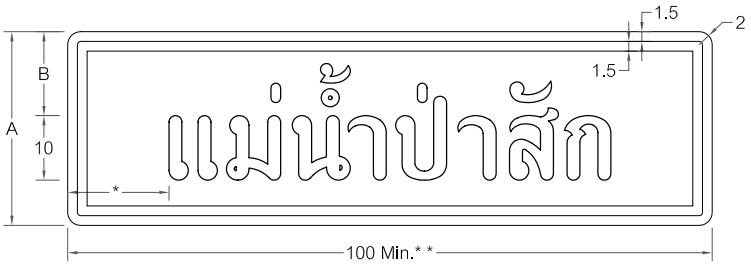
แบบที่ 4 ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาด 25 ซม.

ลักษณะตัวอักษร	มิติเป็นเซ็นติเมตร				
	A	B	C	D	E
ไม่มีสระหรือวรรณยุกต์ทั้งข้างบนข้างล่าง	80	15	27.5	3	2.5
มีสระหรือวรรณยุกต์เฉพาะข้างบน	90	30	32.5	3	2.5
มีสระเฉพาะข้างล่าง	90	15	32.5	3	2.5
มีสระหรือวรรณยุกต์ทั้งข้างบนข้างล่าง	95	26	35	4	3
มีวรรณยุกต์อยู่เหนือสระเฉพาะข้างบน	95	38	35	4	3
มีวรรณยุกต์อยู่เหนือสระและมีสระข้างล่าง	105	38	40	4	3

* การเพิ่มความยาวป้าย ให้เพิ่มครั้งละ 5 ซม.

พื้นป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำ
ตัวอักษรสีดำไม่เกิน 7 ตัว ใช้	ชุด ก
ตัวอักษรสีดำเกิน 7 ตัว ใช้	ชุด ข
ตัวอักษรอังกฤษสีดำ	ชุด D
ตัวเลขสีดำ	ชุด E

ป้ายแนะนำ บอกจุดหมายปลายทาง (น.4)

น.5/1

น.5/2

น.5/3

แบบที่ 1 ขนาดตัวอักษร 10 ซม.

ลักษณะตัวอักษร	มิติเป็นเซ็นติเมตร	
	A	B
ไม่มีสระหรือวรรณยุกต์ทั้งข้างบนข้างล่าง	25	8
มีสระหรือวรรณยุกต์เฉพาะข้างบน	30	13
มีสระเฉพาะข้างล่าง	30	8
มีสระหรือวรรณยุกต์ทั้งข้างบนข้างล่าง	35	13
มีวรรณยุกต์อยู่เหนือสระเฉพาะข้างบน	35	17
มีวรรณยุกต์อยู่เหนือสระและมีสระข้างล่าง	40	17

** การเพิ่มความยาวป้าย ให้เพิ่มครั้งละ 5 ซม.

พื้นป้าย สีขาวสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย สีดำ

ตัวอักษรสีดำไม่เกิน 7 ตัว ใช้ ชุด ก
ตัวอักษรสีดำเกิน 7 ตัว ใช้ ชุด ข

* จัดระยะให้อยู่กึ่งกลาง

ป้ายแนะนำ บอกสถานที่ (น.5)

น.5/4

น.5/5

น.5/6

น.5/7

แบบที่ 2 ขนาดตัวอักษร 15 ซม. (ต่อ)

* การเพิ่มความยาวป้าย ให้เพิ่มครั้งละ 5 ซม.

พื้นป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำ

ตัวอักษรสีดำไม่เกิน 7 ตัว ใช้		ชุด ก
ตัวอักษรสีดำเกิน	7 ตัว ใช้	ชุด ข

** จัดระยะให้อยู่กึ่งกลาง

ป้ายแนะนำ บอกจุดหมายปลายทาง (น.5)

น.5/8

น.5/9

แบบที่ 2 ขนาดตัวอักษร 15 ซม.

* การเพิ่มความยาวป้าย ให้เพิ่มครั้งละ 5 ซม.

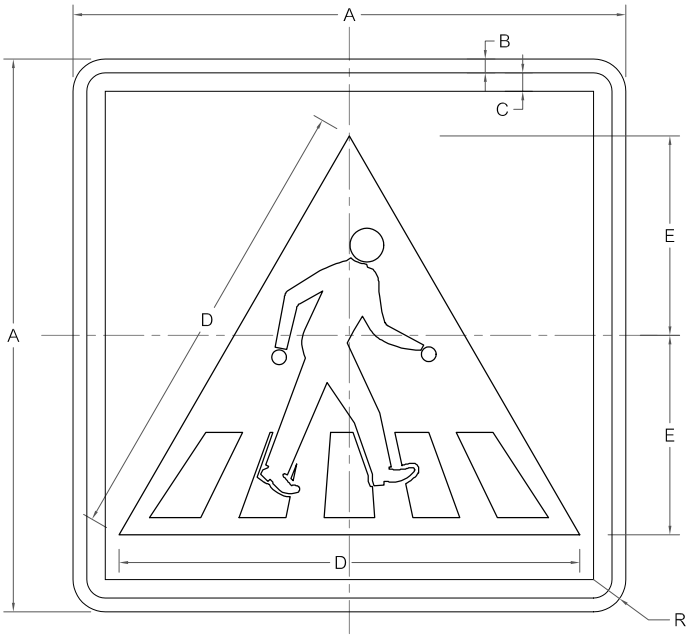
พื้นป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำ
ตัวอักษรสีดำไม่เกิน 7 ตัว ใช้	ชุด ก
ตัวอักษรสีดำเกิน 7 ตัว ใช้	ชุด ข

* *จัดระยะให้อยู่กึ่งกลาง

ป้ายแนะนำ บอกจุดหมายปลายทาง (น.5)

โครงการมาตรฐานความปลอดภัยการจราจรและขนส่ง

สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) กระทรวงคมนาคม

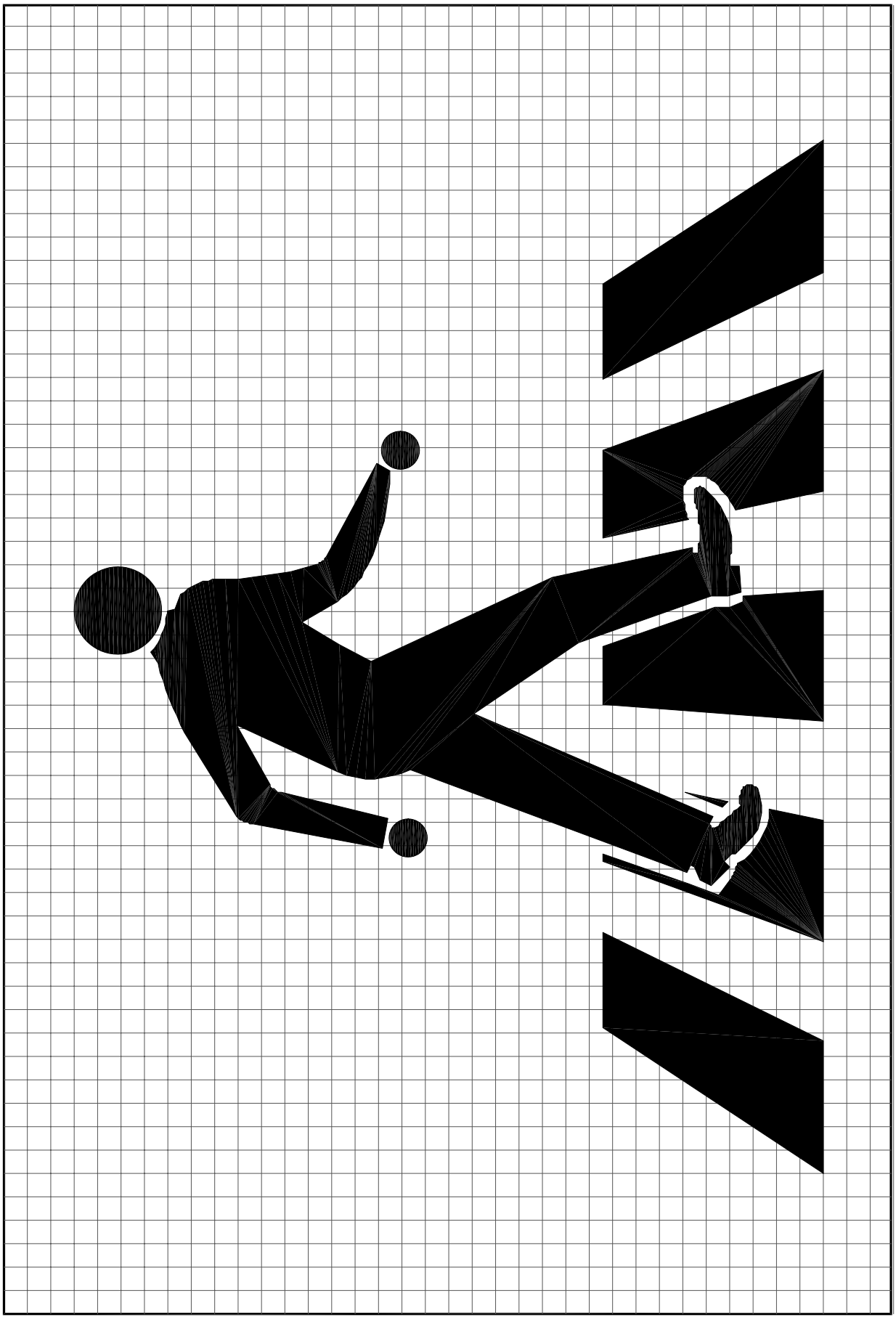
ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร					
	A	B	C	D	E	R
1,2	60	1.5	2	50	21.65	3.5
3,4,5	90	2	3	75	32.5	5.3

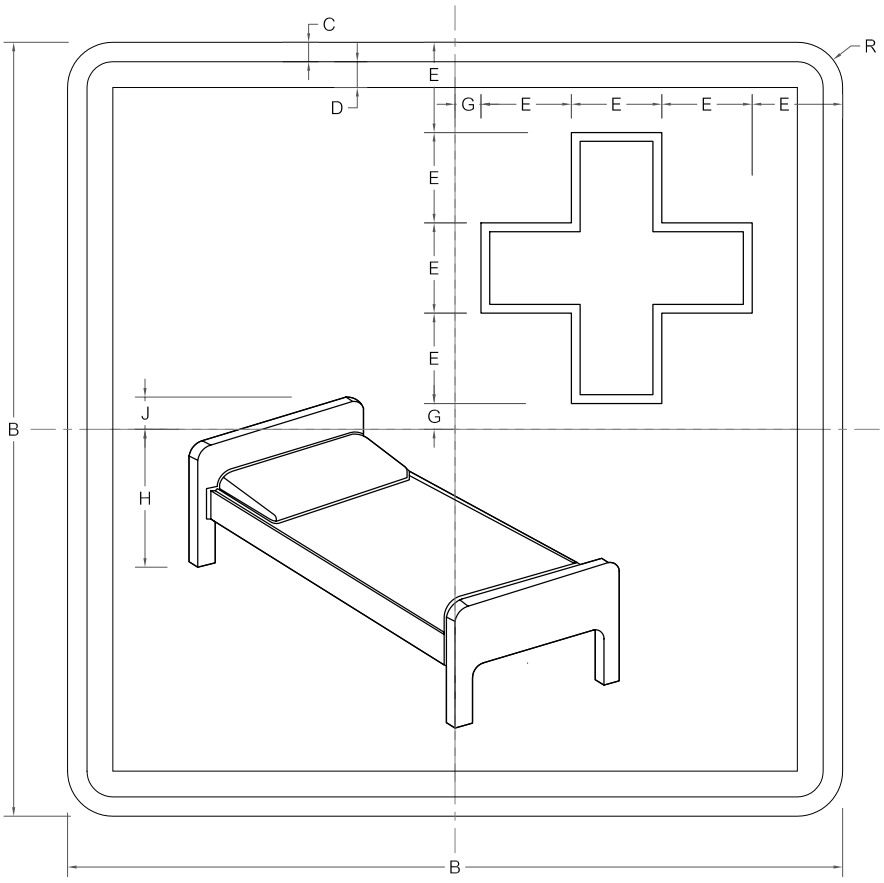
เว้นขอบป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง

<u>สัญลักษณ์</u>

สีดำไม่สะท้อนแสงในรูปสามเหลี่ยมด้านเท่า สีขาวสะท้อนแสง

ป้ายแนะนำ ตำแหน่งทางข้าม (น.6)

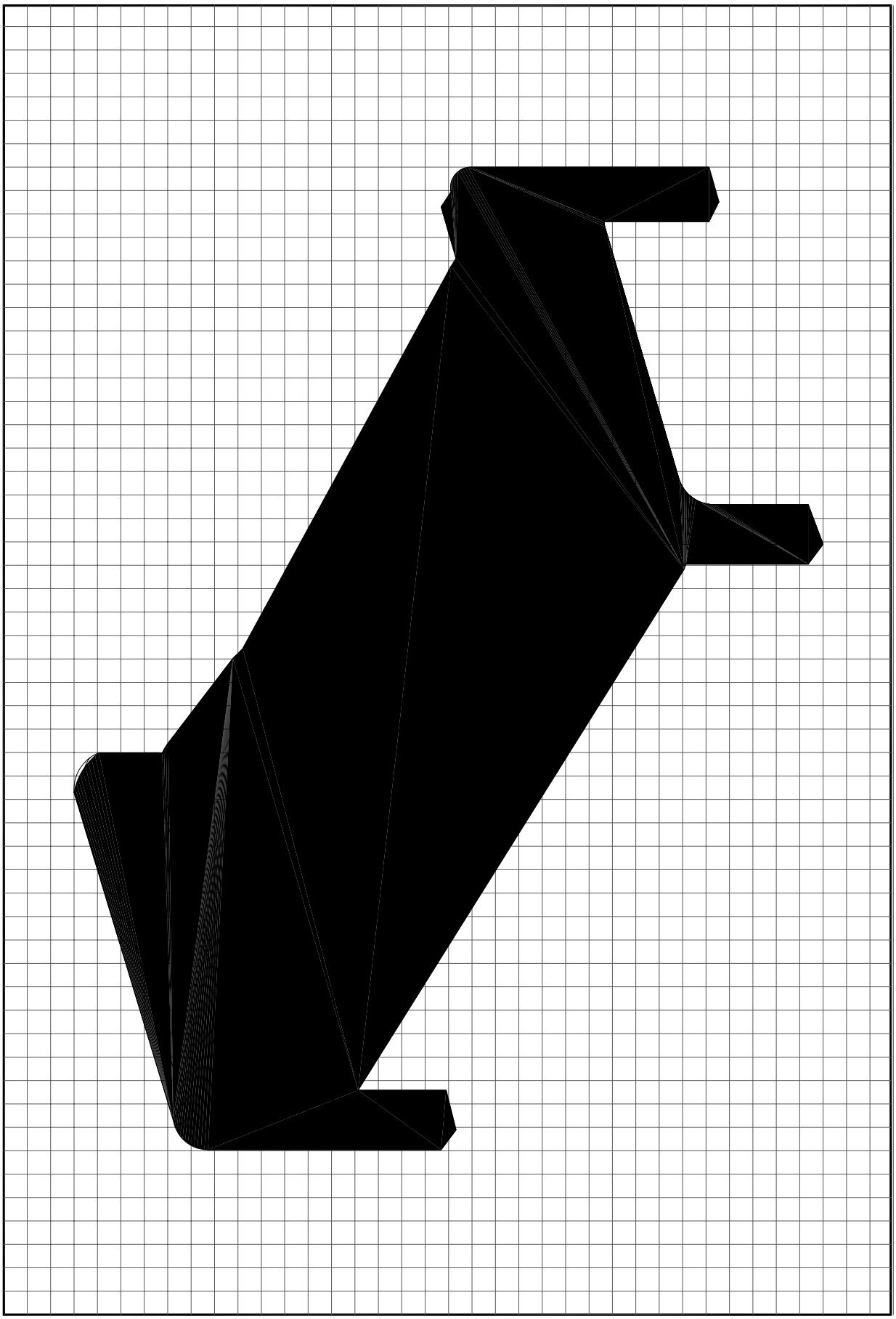

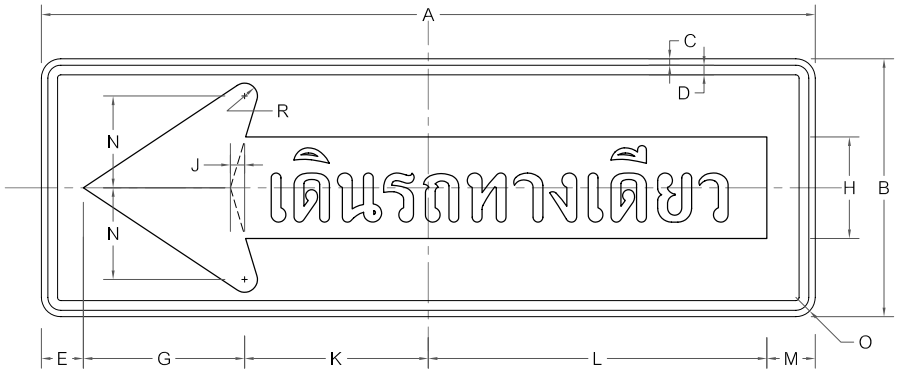

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร							
	B	C	D	E	G	H	J	R
ทุกประเภท	60	1.5	2	7	2	10.65	2.5	3.5

เว้นขอบป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เตียง	สีขาวสะท้อนแสง
เครื่องหมายกาชาด	สีแดงสะท้อนแสง

ป้ายแนะนำ โรงพยาบาล (น.7)

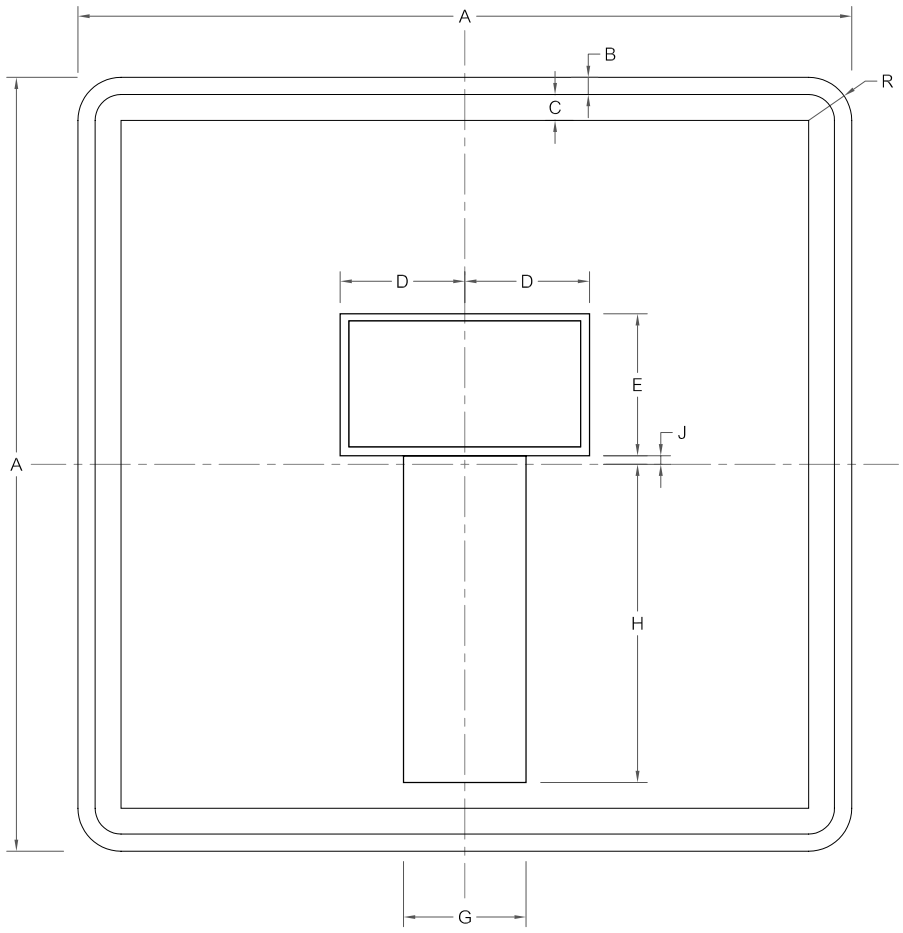

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร													
	A	B	C	D	E	G	H	J	K	L	M	N	R	O
ทุกประเภท	120	40	1	1.5	6.5	25	15.75	2.2	28.5	52.5	7.5	14.22	2	3

เว้นขอบป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
อักษร	สีดำไม่สะท้อนแสง
ลูกศร	สีขาวสะท้อนแสง

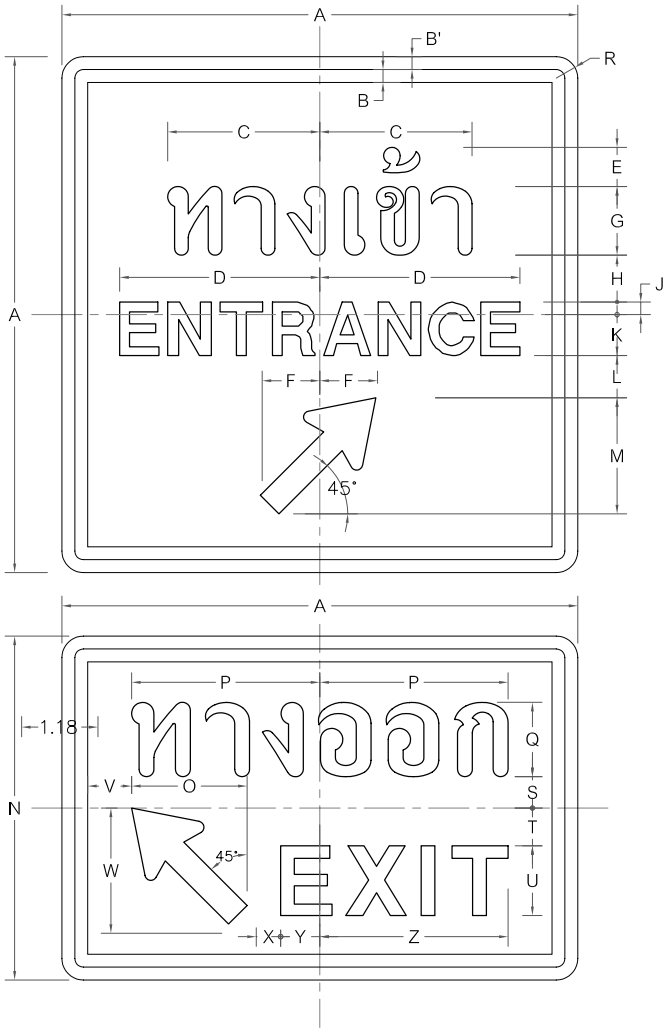
ป้ายแนะนำ เดินรถทางเดียว (น.8)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร								
	A	B	C	D	E	G	H	J	R
ทุกประเภท	90	2	3	14.5	16.5	14.25	37	1	5

เว้นขอบป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีแดงและขาวสะท้อนแสง

ป้ายแนะนำ ทางตัน (น.9)

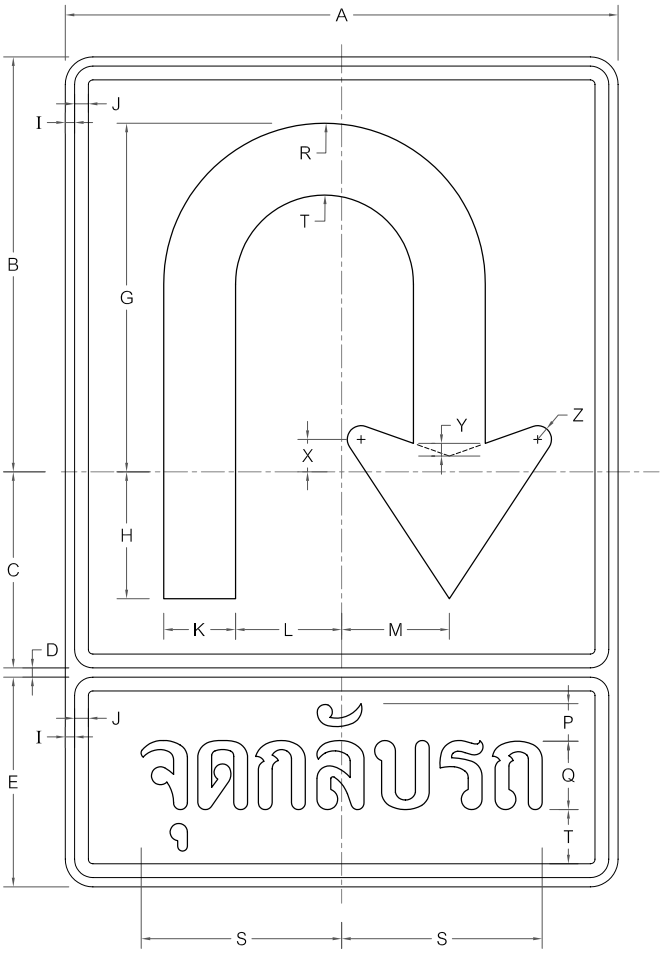

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร												
	A	B'	B	C	D	E	F	G	H	J	K	L	M
ทุกประเภท	60	1	1.5	17.7	23.25	4.55	6.725	8	5.45	1.5	4.75	5	13.5

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร												
	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
ทุกประเภท	40	13.45	22	9	2.5	3.65	5	8	5	14.55	2.75	4.55	22

เว้นขอบป้าย	สีเขียวสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเขียวสะท้อนแสง
เครื่องหมายและตัวอักษร	สีขาวสะท้อนแสง

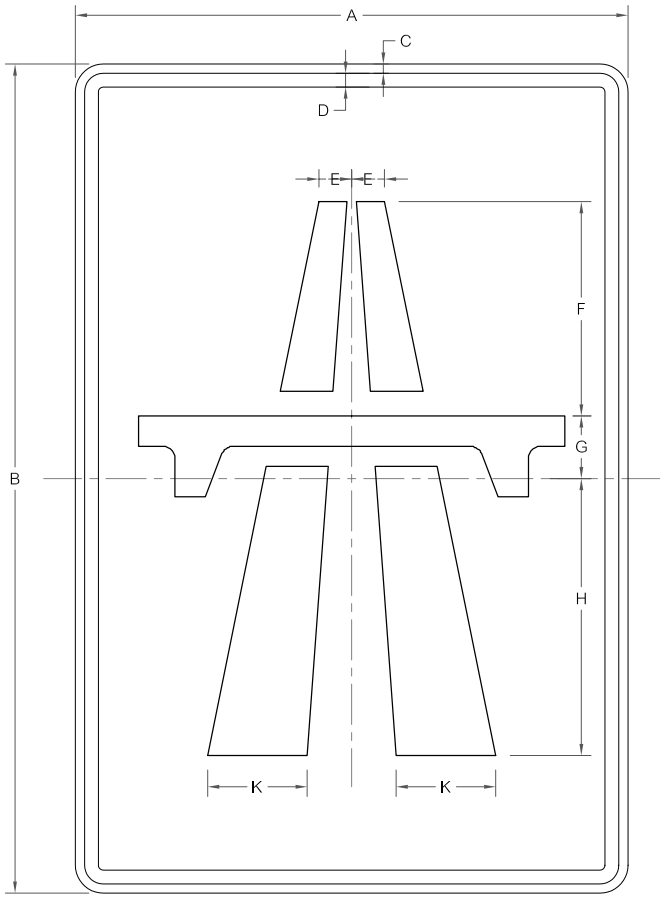
ป้ายแนะนำ ทางเข้า-ออกทางด่วน (น.10)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร																			
	A	B	C	D	E	G	H	I	J	K	L	M	P	Q	R	S	T	X	Y	Z
1,2	60	45	21.25	1	22.75	37.75	13.75	1	1.5	7.75	11.50	11.75	4	7.5	17.5	21.75	10	5.4	3.5	1.5
3,4,5	75	56.25	26.56	1.25	28.44	47.19	17.19	1.75	2.5	9.7	14.38	14.69	5	9.38	21.88	27.19	12.5	6.75	4.4	1.88

เว้นขอบป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีขาวไม่สะท้อนแสง
ตัวอักษร	สีขาวสะท้อนแสง

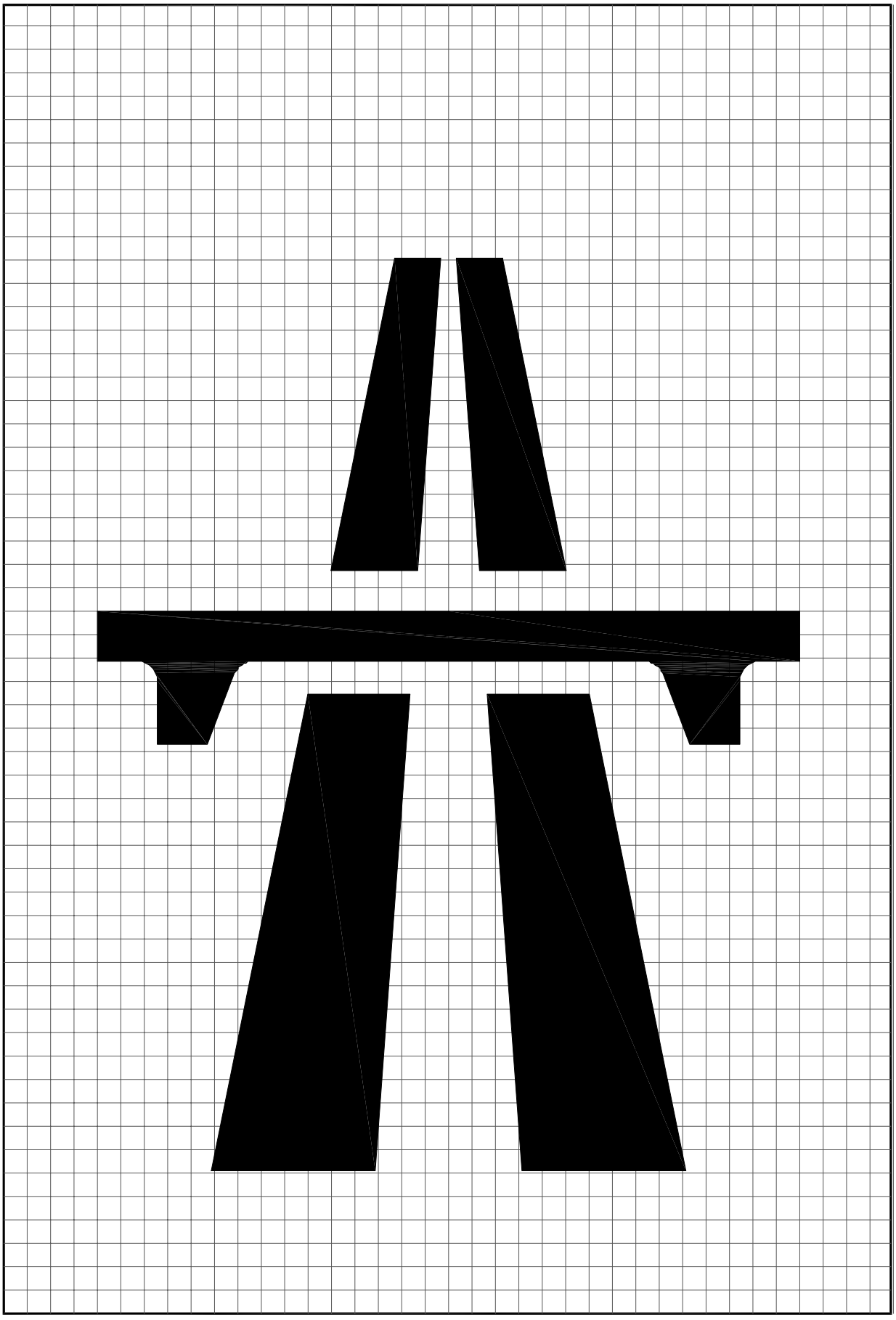
ป้ายแนะนำ จุดกลับรถ (น.11)

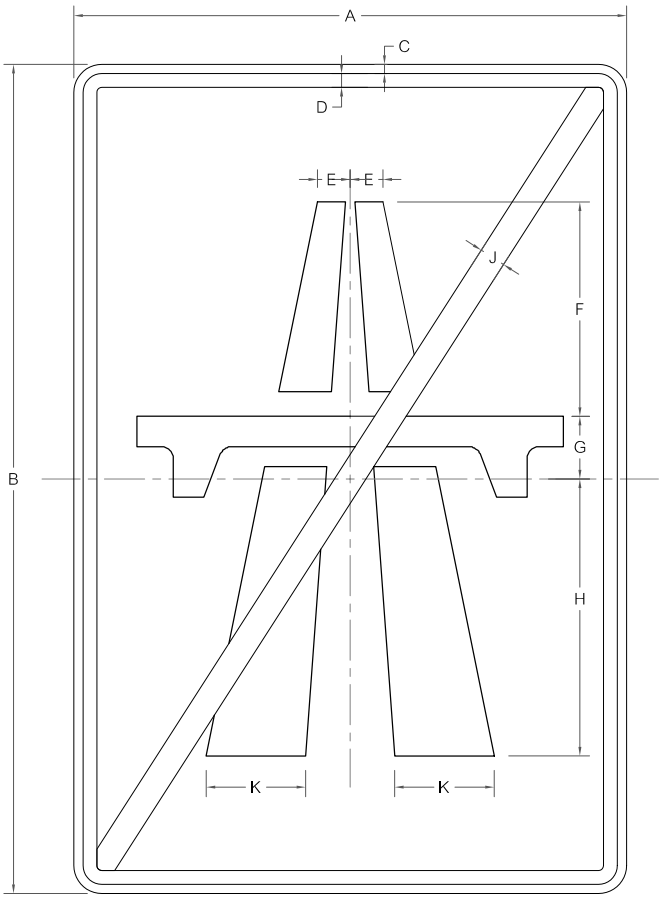

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร								
	A	B	C	D	E	F	G	H	K
1,2	60	90	1	1.5	3.5	23.25	6.75	30	10.75
3,4,5	75	112.5	1.25	1.88	4.4	29	8.44	37.5	13.44

เว้นขอบป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีขาวสะท้อนแสง

ป้ายแนะนำ เริ่มต้นทางด่วน (ทางหลวงพิเศษ) (น.12)

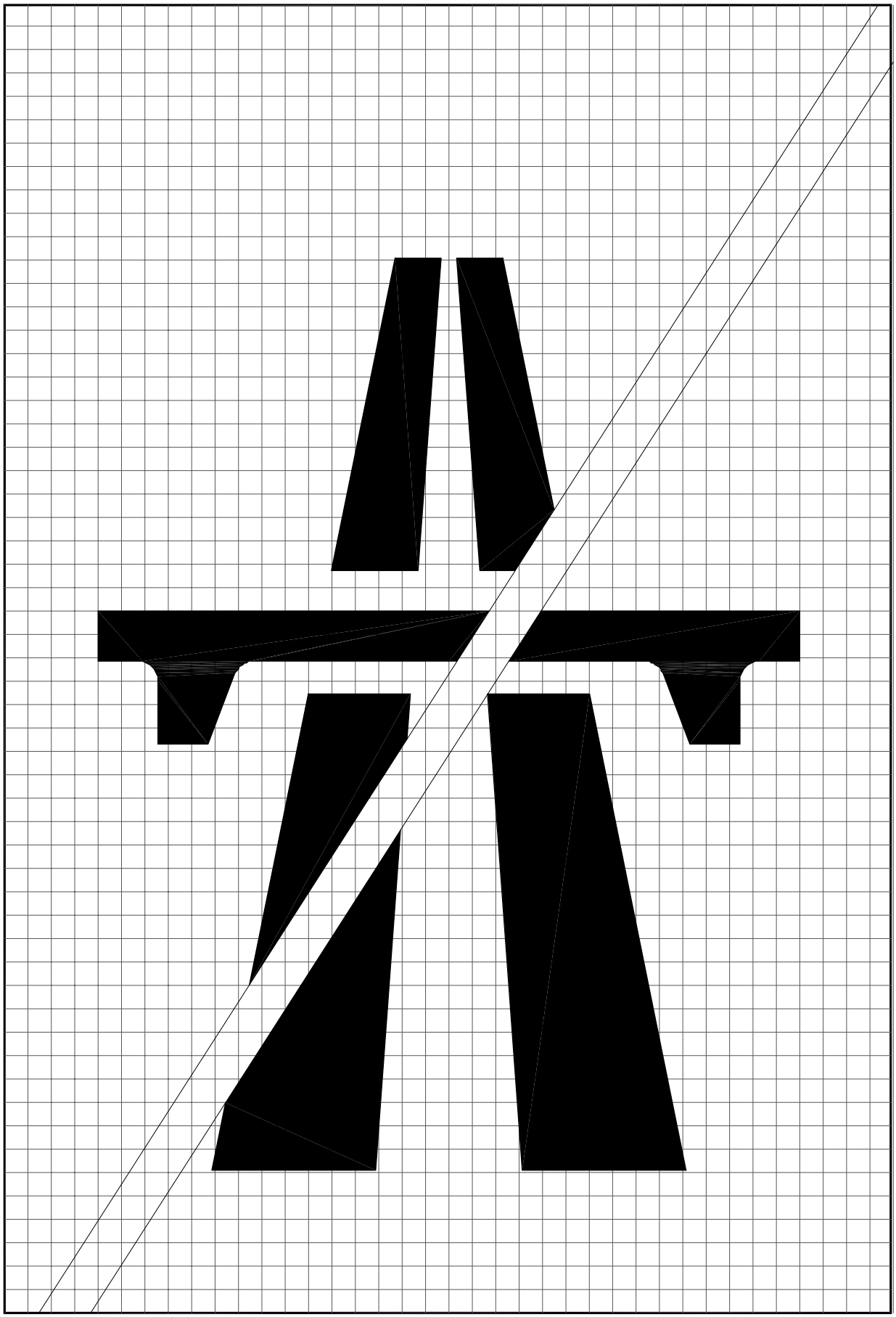

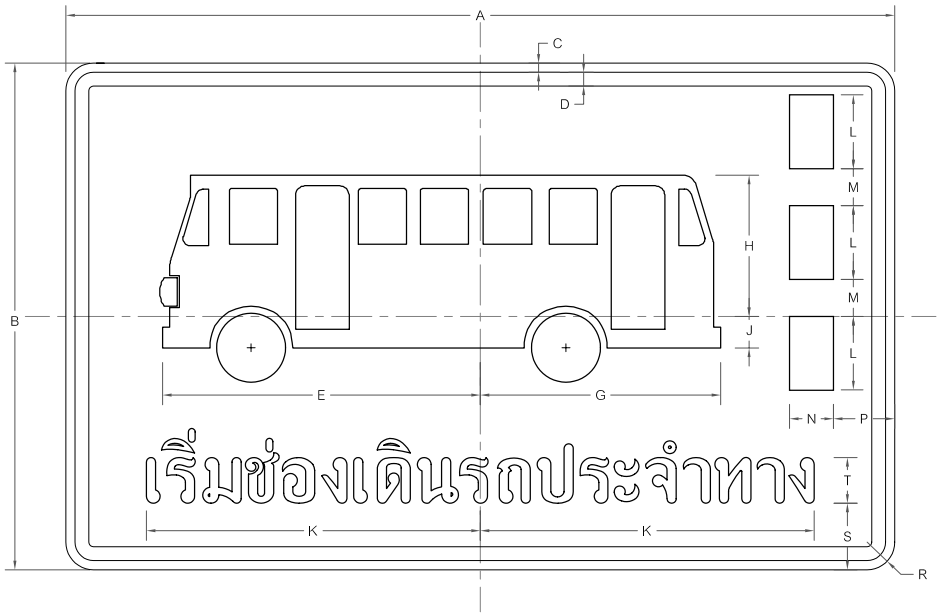

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร									
	A	B	C	D	E	F	G	H	J	K
1,2	60	90	1	1.5	3.5	23.5	6.75	30	2.9	10.75
3,4,5	75	112.5	1.25	1.88	4.4	29	8.44	37.5	3.8	13.44

เว้นขอบป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีขาวสะท้อนแสง
เส้นขีดเฉียง	สีแดงสะท้อนแสง

ป้ายแนะนำ สิ้นสุดทางด่วน (ทางหลวงพิเศษ) (น.13)

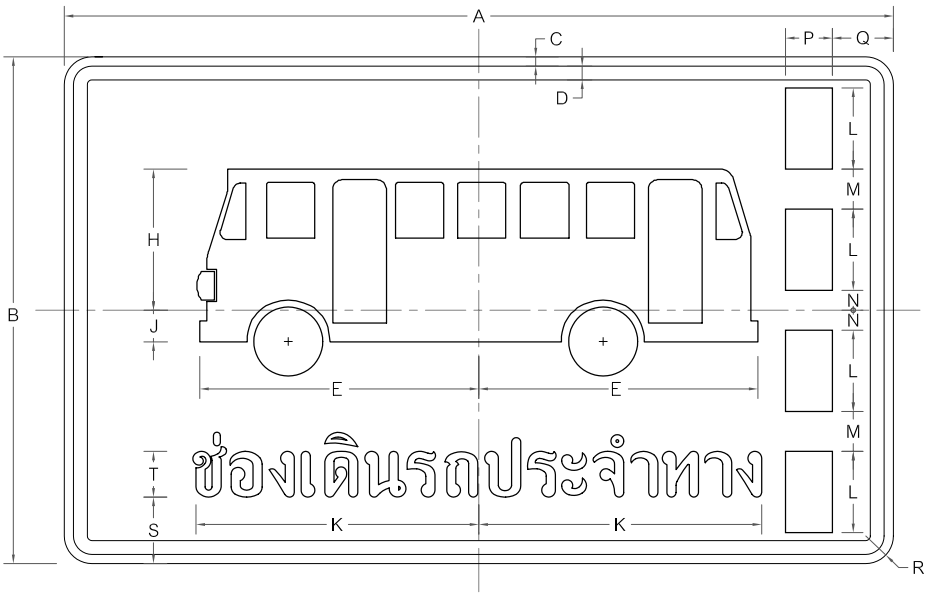

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร															
	A	B	C	D	E	G	H	J	K	L	M	N	P	R	S	T
ทุกประเภท	90	55	1	1.5	34.5	26.1	15	3.75	36.25	8	4	5	6.75	3	7.25	5

เว้นขอบป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เครื่องหมายรถเมล์	สีขาวสะท้อนแสง
เครื่องหมายเส้นประ	สีส้มสะท้อนแสง
ตัวอักษร	สีขาวสะท้อนแสง

ป้ายแนะนำ เริ่มช่องเดินรถประจำทาง (น.14)

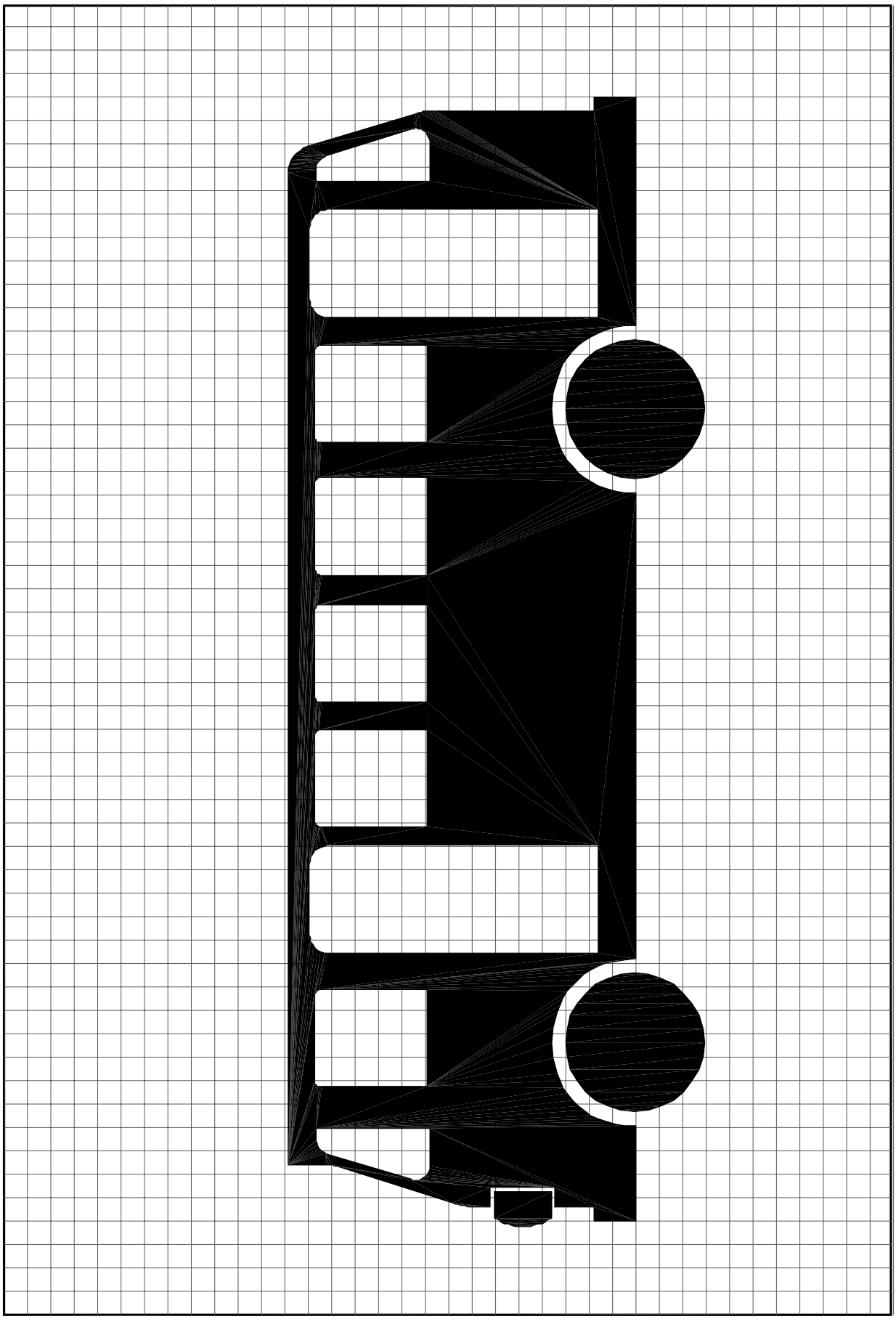
ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร														
	A	B	C	D	E	H	J	K	L	M	N	Q	R	S	T
ทุกประเภท	90	55	1	1.5	30.25	15	3.75	30.7	9	4	2	5	6.75	7.25	5

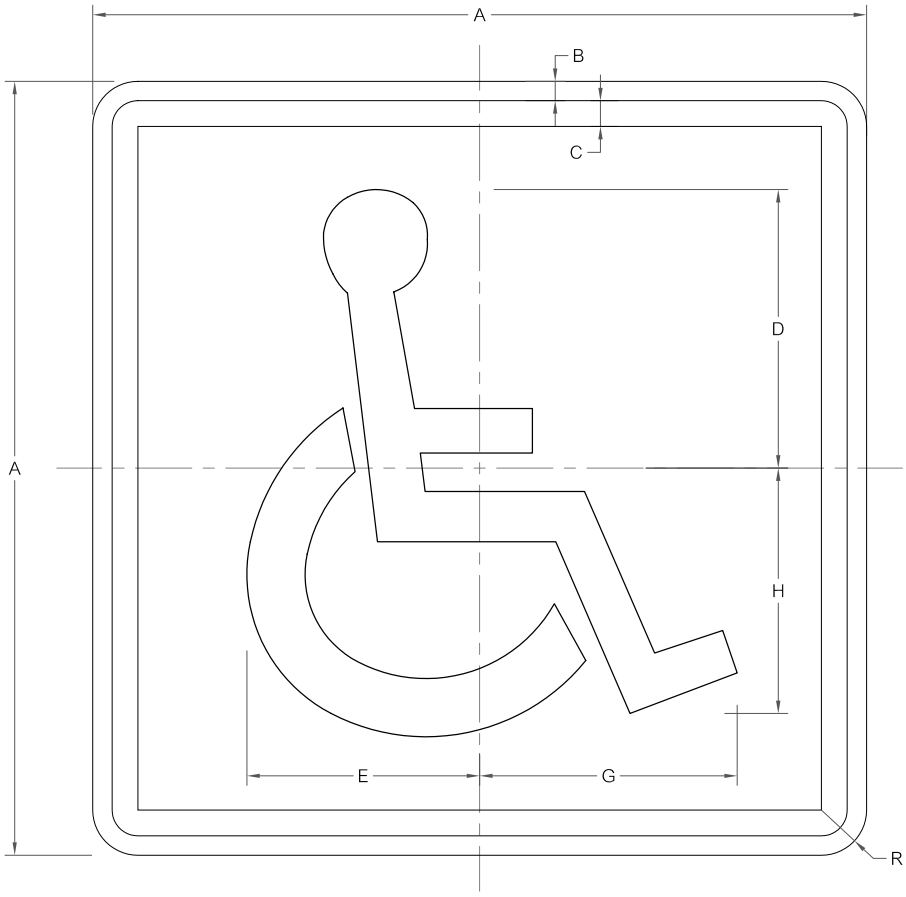
เว้นขอบป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เครื่องหมายรถเมล์	สีขาวสะท้อนแสง
เครื่องหมายเส้นประ	สีส้มสะท้อนแสง
ตัวอักษร	สีขาวสะท้อนแสง

ป้ายแนะนำ ช่องเดินรถประจำทาง (น.15)

โครงการมาตรฐานความปลอดภัยการจราจรและขนส่ง

สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) กระทรวงคมนาคม

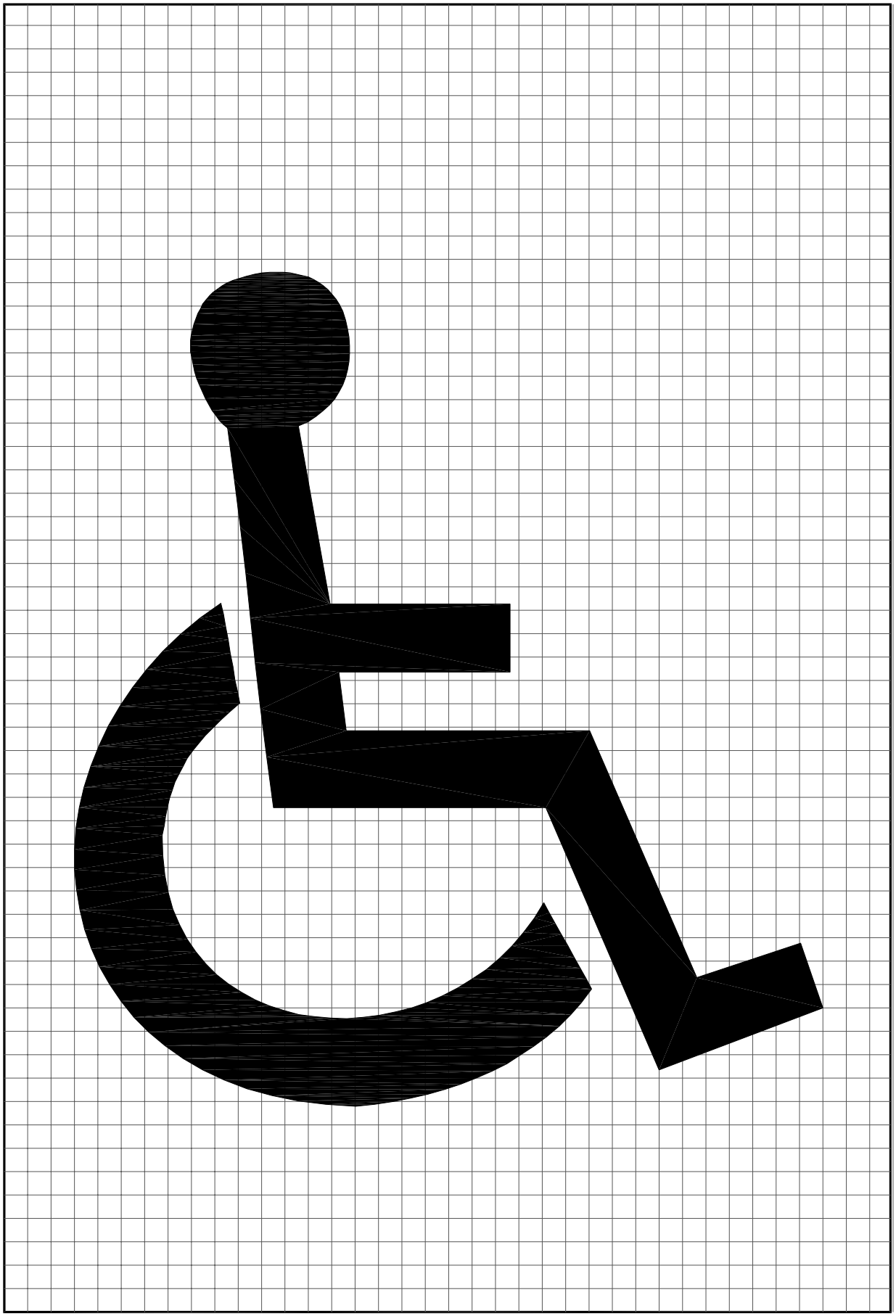

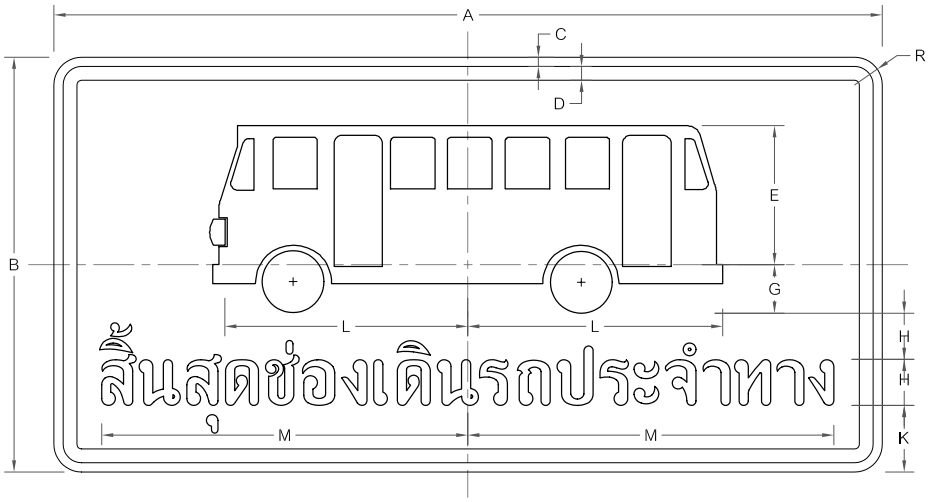

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร							
	A	B	C	D	E	G	H	R
ทุกประเภท	60	1.5	2	21.6	18	20	19	3.5

เว้นขอบป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีขาวสะท้อนแสง

ป้ายแนะนำ สำหรับคนพิการ (น.16)

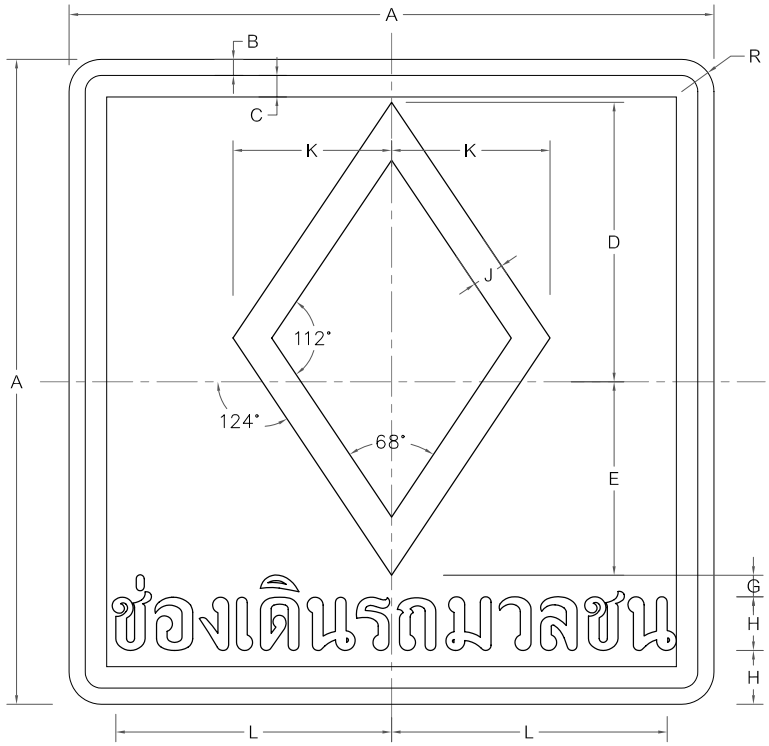

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร										
	A	B	C	D	E	G	H	K	L	M	R
ทุกประเภท	90	45	1	1.5	15	5.25	5	5.25	26.4	39.75	3

เว้นขอบป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เครื่องหมายรถเมล์	สีขาวสะท้อนแสง
ตัวอักษร	สีขาวสะท้อนแสง

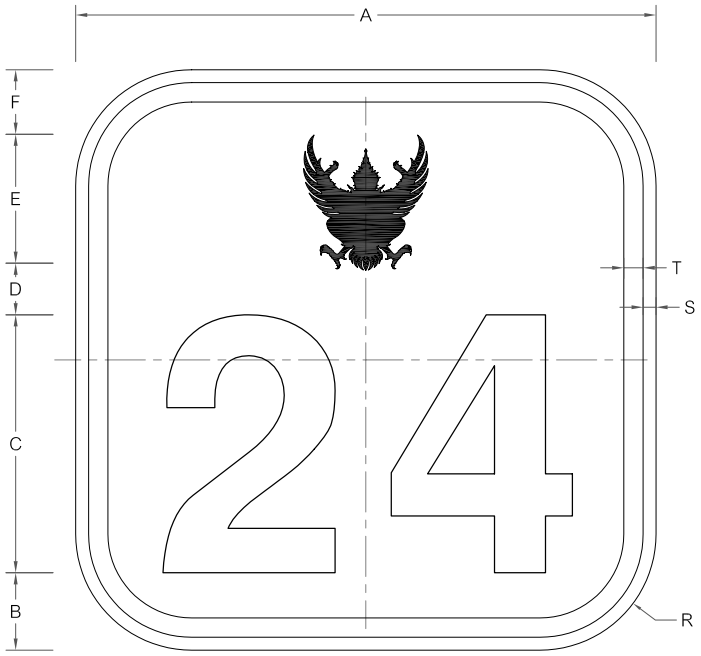
ป้ายแนะนำ สิ้นสุดช่องเดินรถประจำทาง (น.17)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร										
	A	B	C	D	E	G	H	J	K	L	R
ทุกประเภท	60	1.5	2	26	18	2	5	3	14.75	25.65	25.65

เว้นขอบป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีขาวสะท้อนแสง
ตัวอักษร	สีขาวสะท้อนแสง

ป้ายแนะนำ ช่องเดินรถมวลชน (น.18)

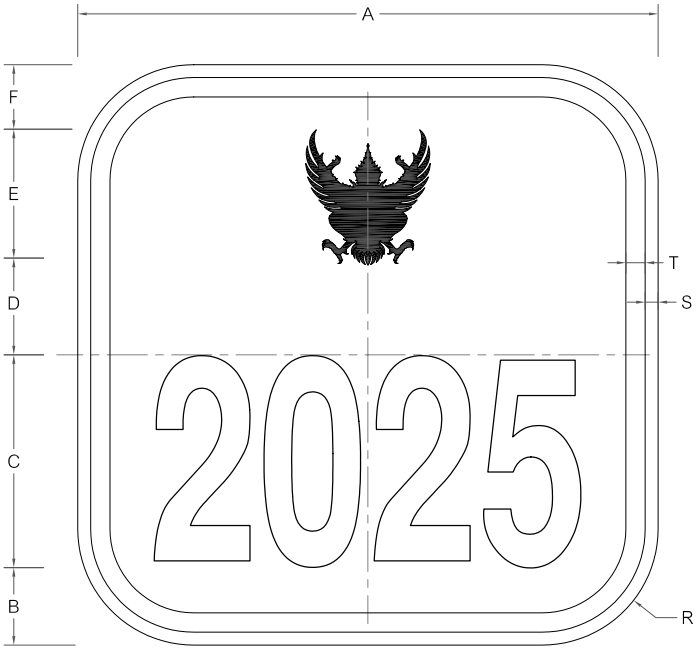

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร								
	A	B	C	D	E	F	R	S	T
ในเมือง	45	6	20	4	10	5	9	1	1.5
2	60	8.5	25	6.5	12.5	7.5	13	1.5	2
3,4,5	75	11.5	30	8.5	15	10	16	1.75	2.5

เว้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง
ตัวเลข	สีดำไม่สะท้อนแสง

จำนวนตัวเลข	1	2	3
ชุดตัวเลข	F	D	B

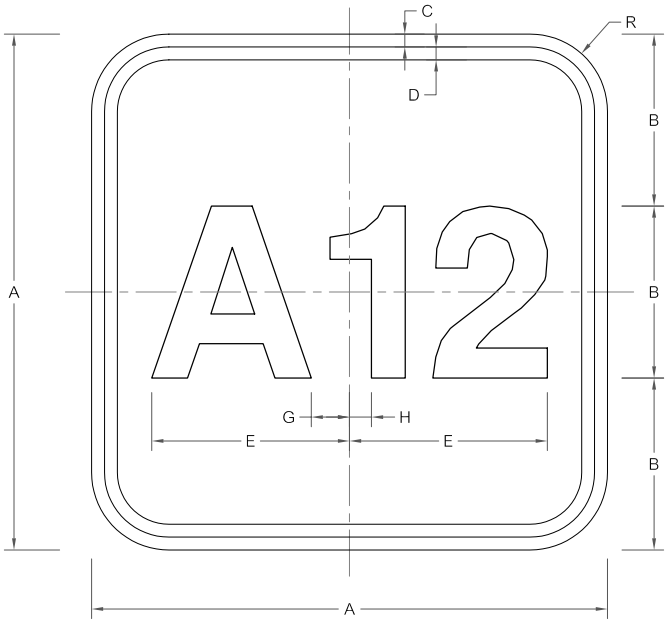
ป้ายแนะนำ (น.19/1)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร								
	A	B	C	D	E	F	R	S	T
ในเมือง	45	7.5	16.5	7.5	10	7	9	1	1.5
2	60	10	22	10	12.5	9.5	13	1.5	2
3,4,5	75	13	27.5	12.5	15	12	16	1.75	2.5

เว้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง
ตัวเลข	สีดำไม่สะท้อนแสง ชุด B

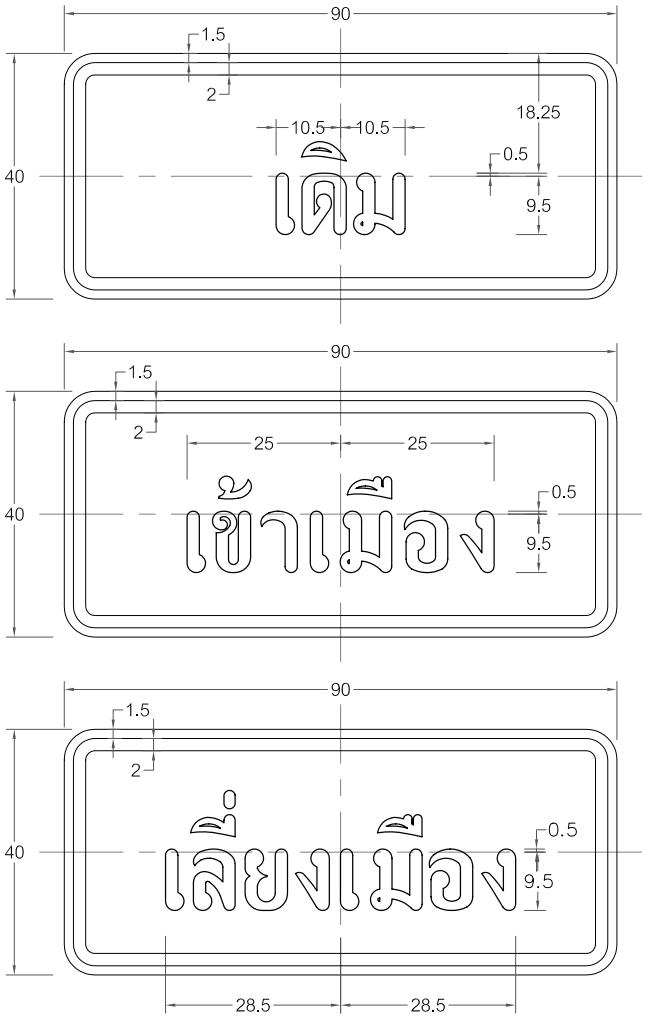
ป้ายแนะนำ (น.19/2)

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร						
	A	B	C	D	E	G	H
2	60	20	1.5	2	23.0	4.45	2.55
3,4,5	75	25	1.75	2.5	28.75	5.55	3.2

เว้นขอบป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
ตัวอักษรและตัวเลข	สีขาวสะท้อนแสง ชุด D

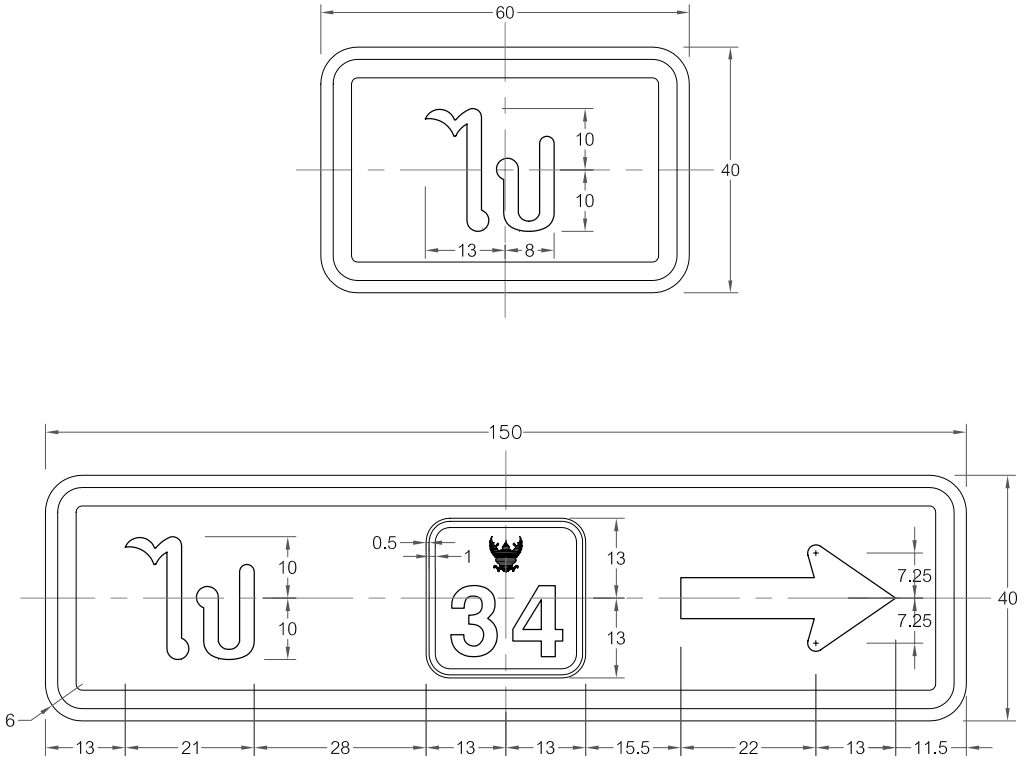
ป้ายแนะนำ (น.20)

เว้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
ตัวอักษร	สีดำไม่สะท้อนแสง

* ใช้กับถนนทุกประเภท

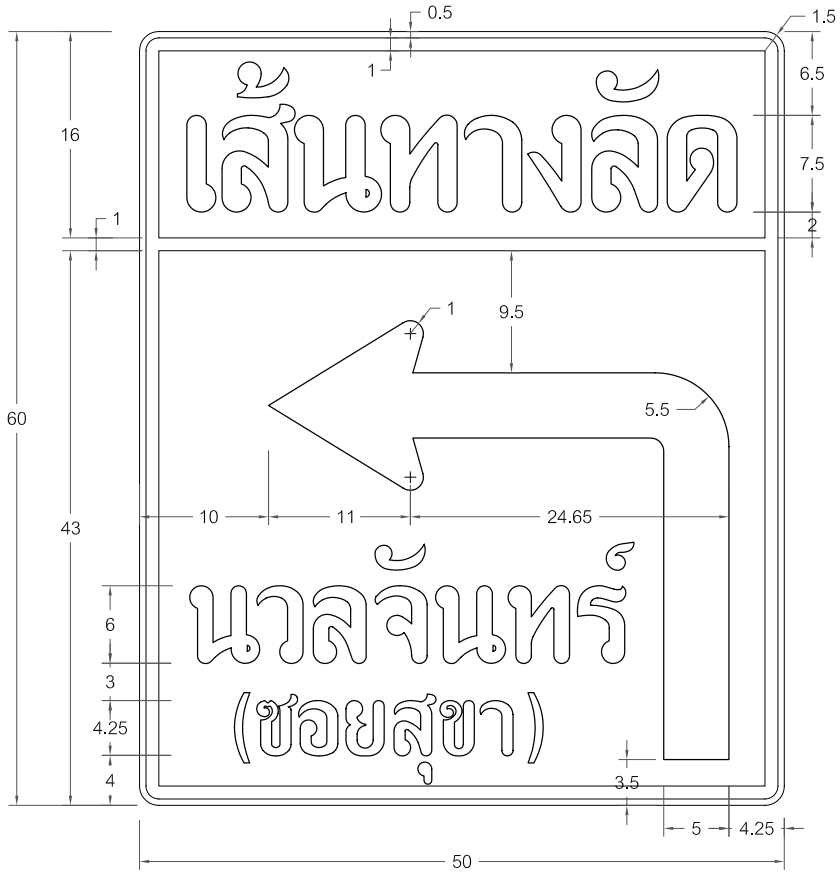
ป้ายแนะนำ ป้ายชุดหมายเลขทางหลวง (น.21)

เว้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง
ตัวอักษรและตัวเลข	สีดำไม่สะท้อนแสง

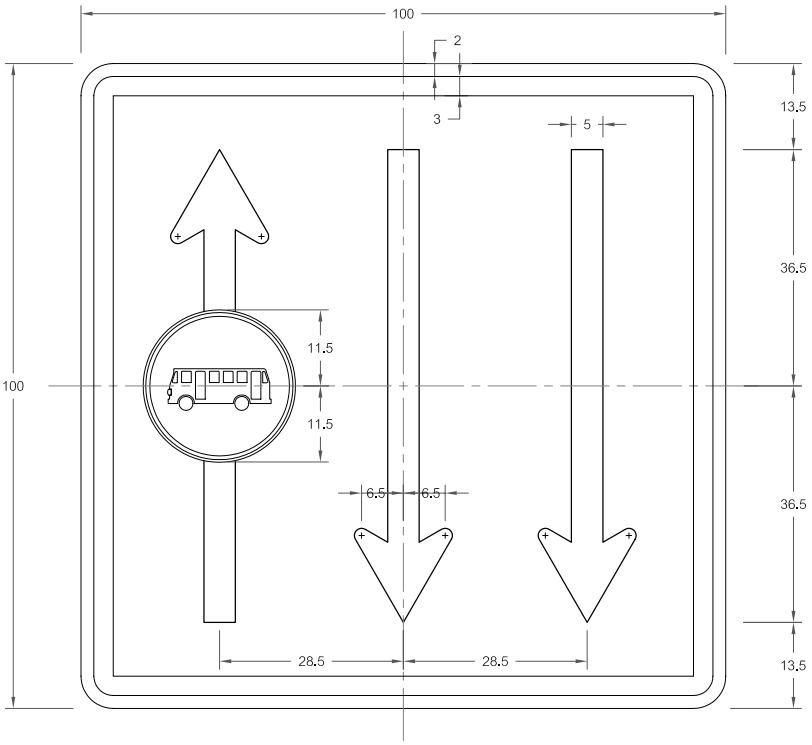
* ใช้กับถนนทุกประเภท

ป้ายแนะนำ ป้ายชุดไป (น.22)

เว้นขอบป้าย	สีเขียวสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีเหลืองสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีเขียวสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีเหลืองสะท้อนแสง
ตัวอักษร	สีเหลืองสะท้อนแสง

ป้ายแนะนำ แนะนำเส้นทางลัด(น.23)

เว้นขอบป้าย
เส้นขอบป้าย
พื้นป้าย
เครื่องหมายลูกศร
สัญลักษณ์รถเมล์

สีน้ำเงินสะท้อนแสง
สีขาวสะท้อนแสง
สีน้ำเงินสะท้อนแสง
สีขาวสะท้อนแสง
สีขาวสะท้อนแสงในรูปวงกลม
พื้นสีน้ำเงินสะท้อนแสง

ป้ายแนะนำ ป้ายชี้บอกหรือแสดงการใช้ช่องเดินรถ(น.24)

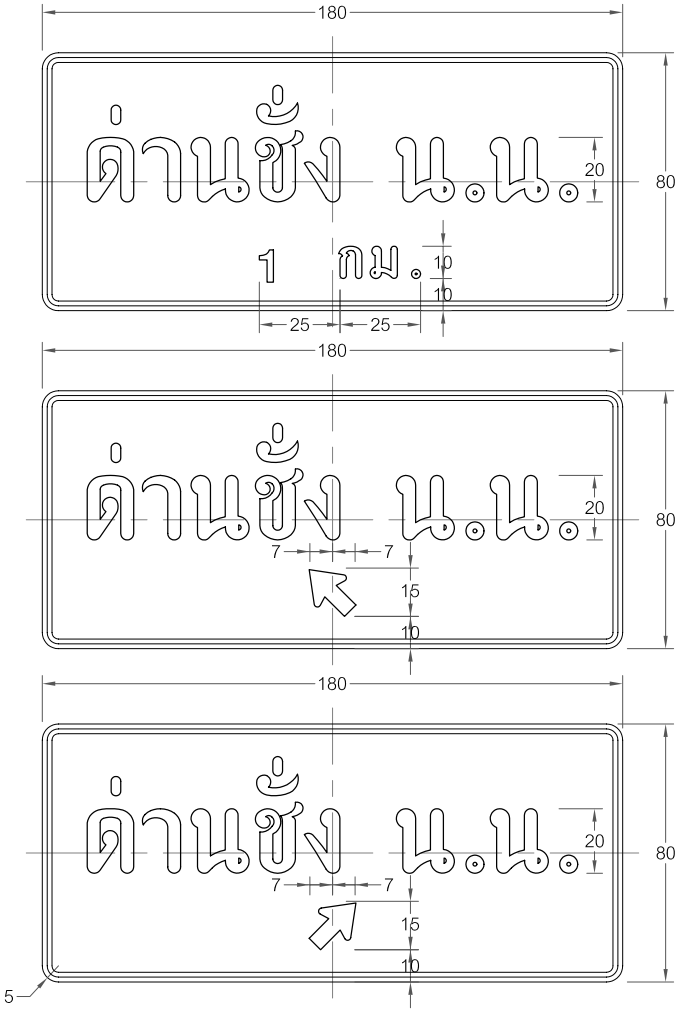

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร		
	A	B	C
ในเมือง	30	180	15
2,3,4,5	45	180	10

เว้นขอบป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
ตัวอักษร	สีดำไม่สะท้อนแสง

หมายเหตุ: กรณีเพิ่มความยาวให้เพิ่มครั้งละ 5 ซม.

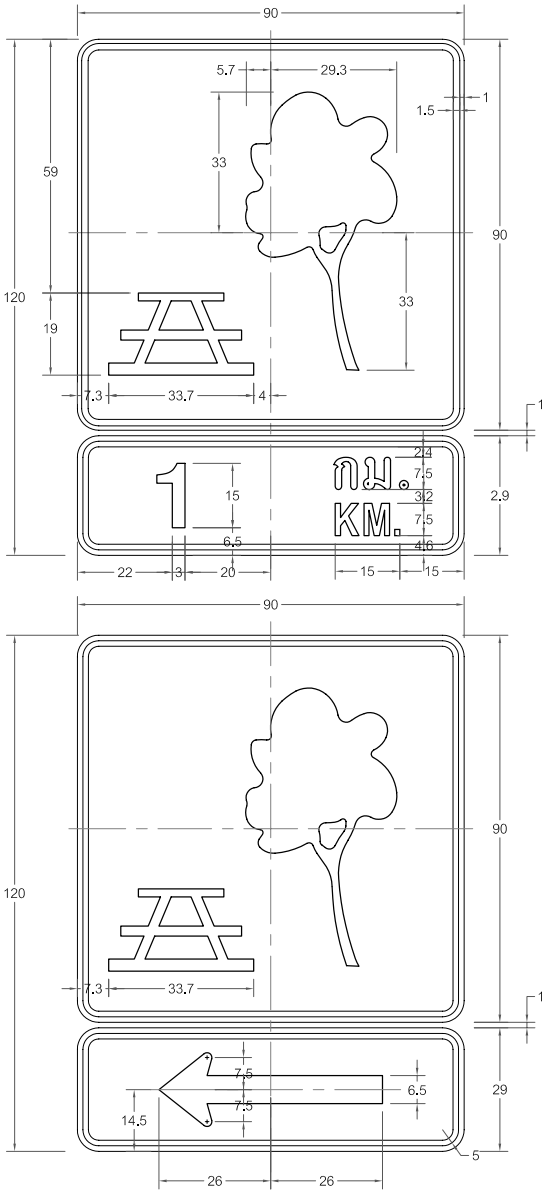
ป้ายแนะนำ ป้ายชื่อถนน (น.25)

เว้นขอบป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
ตัวอักษร	สีขาวสะท้อนแสง

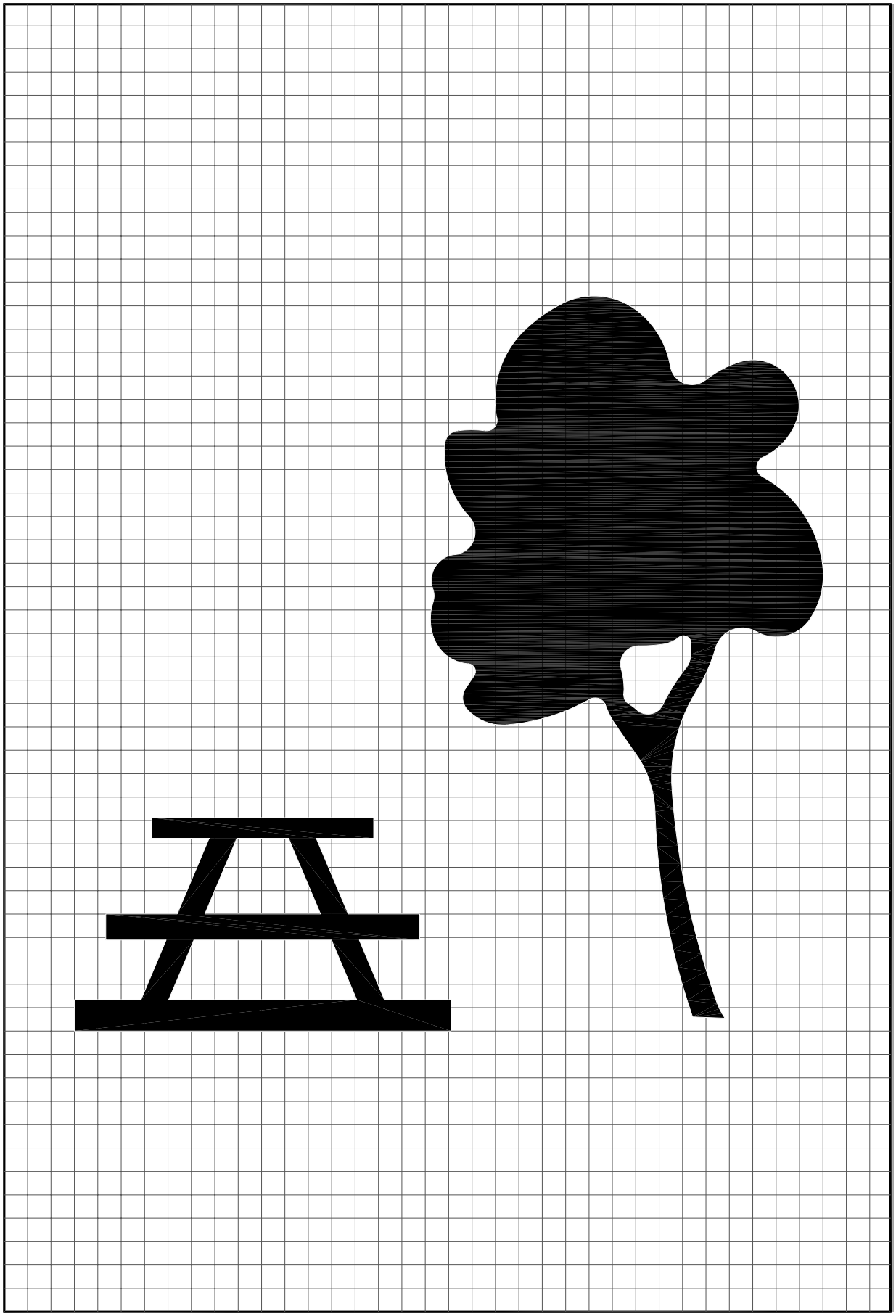
ป้ายแนะนำ ป้ายแสดงด่านชั่งน้ำหนัก (น.26)

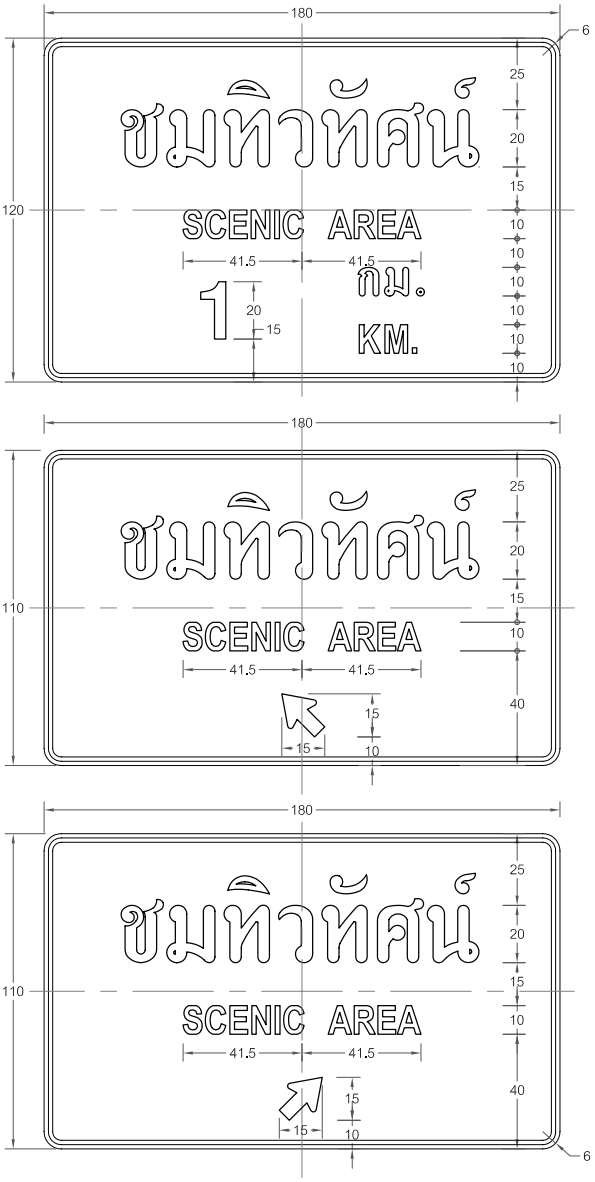
โครงการมาตรฐานความปลอดภัยการจราจรและขนส่ง
สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) กระทรวงคมนาคม

เว้นขอบป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
ตัวอักษร	สีขาวสะท้อนแสง

ป้ายแนะนำ ป้ายแสดงที่พักริมทาง (น.27)

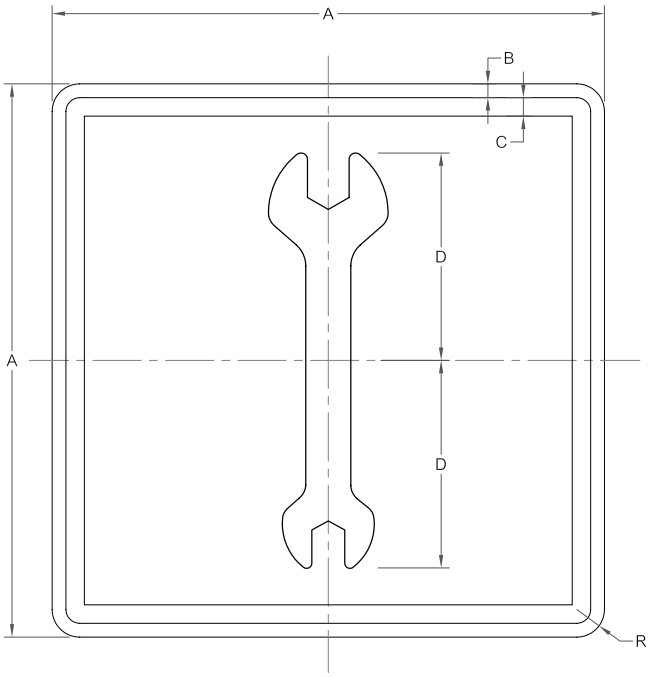

เว้นขอบป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
ตัวอักษร	สีขาวสะท้อนแสง

ป้ายแนะนำ ป้ายแสดงสถานที่ชมทิวทัศน์ (น.28)

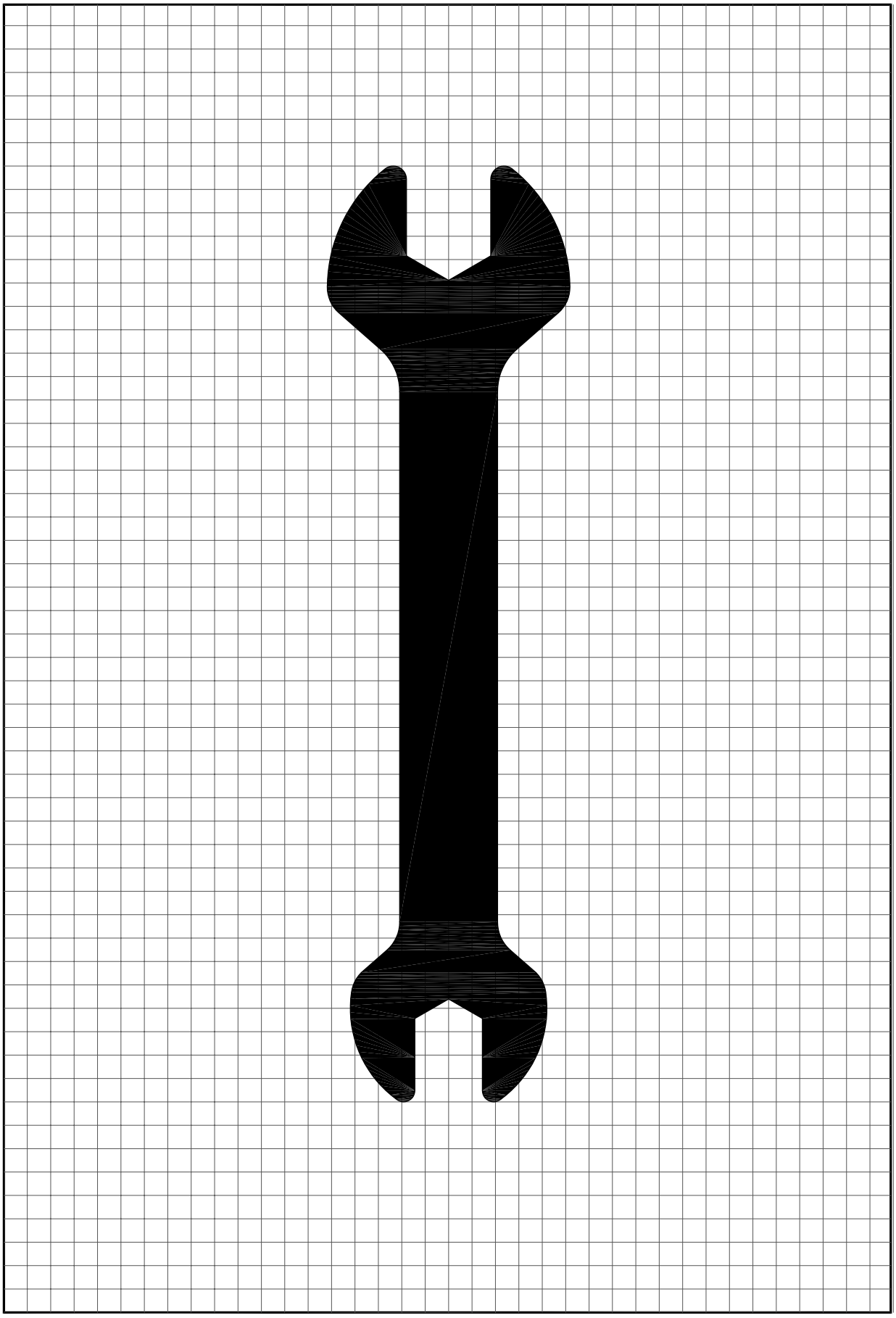
โครงการมาตรฐานความปลอดภัยการจราจรและขนส่ง
สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) กระทรวงคมนาคม

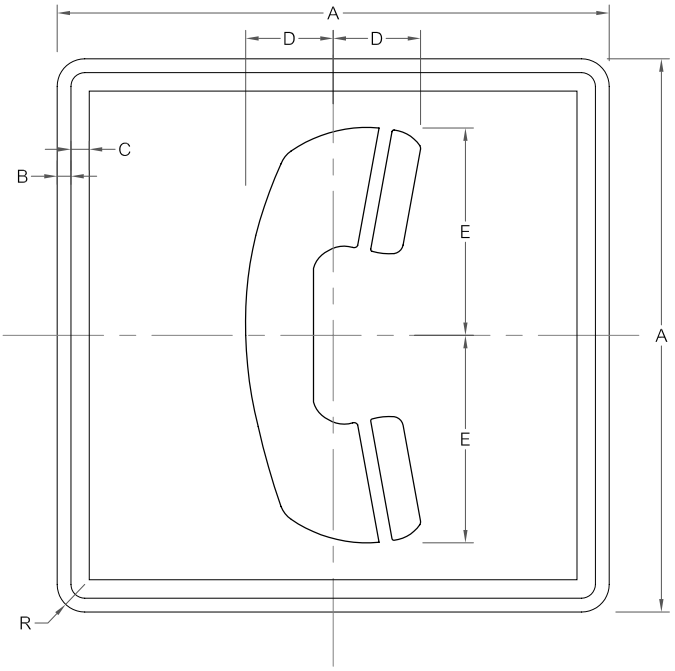

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร				
	A	B	C	D	R
ทุกประเภท	60	1.5	2	22.5	3

เว้นขอบป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีขาวสะท้อนแสง

ป้ายแนะนำ การให้บริการซ่อมรถ (น.29)

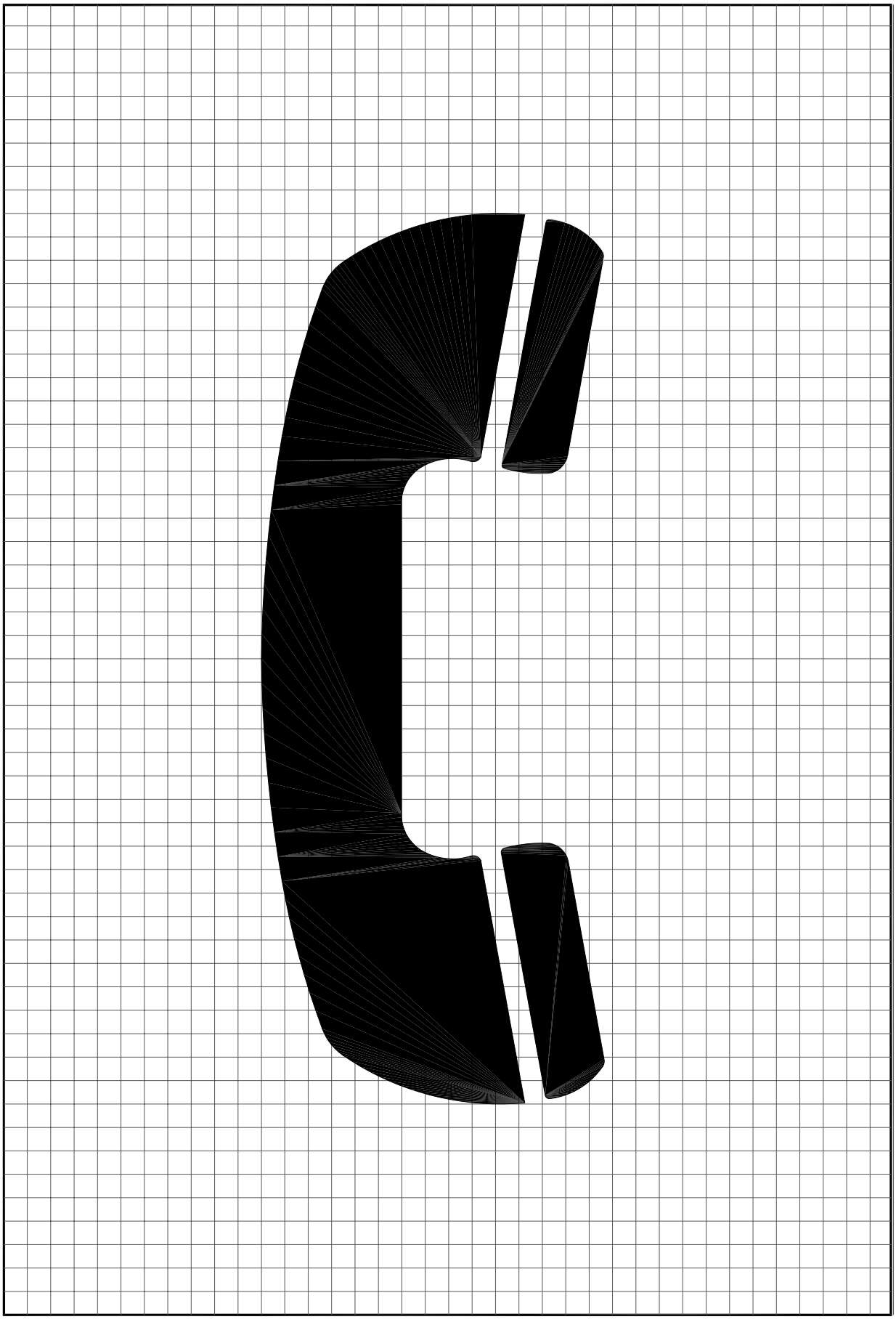

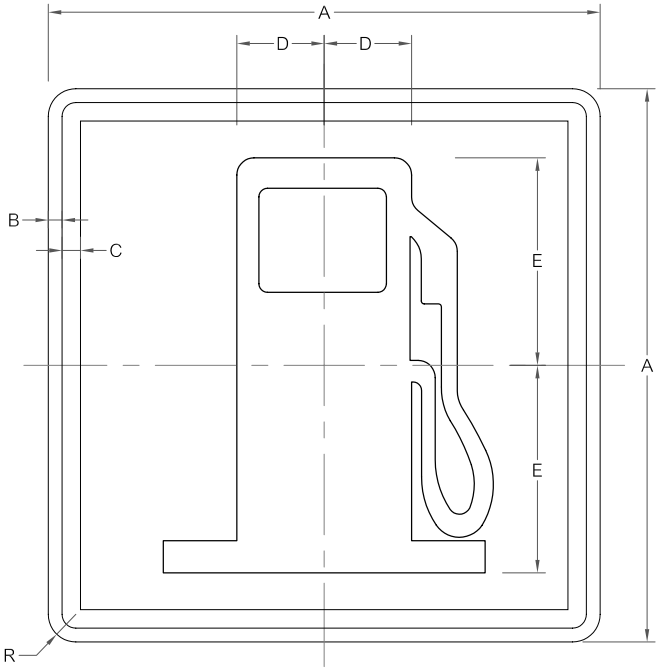

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร					
	A	B	C	D	E	R
ทุกประเภท	60	1.5	2	9.5	22.5	3

เว้นขอบป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีขาวสะท้อนแสง

ป้ายแนะนำ การให้บริการโทรศัพท์สาธารณะ (น.30)

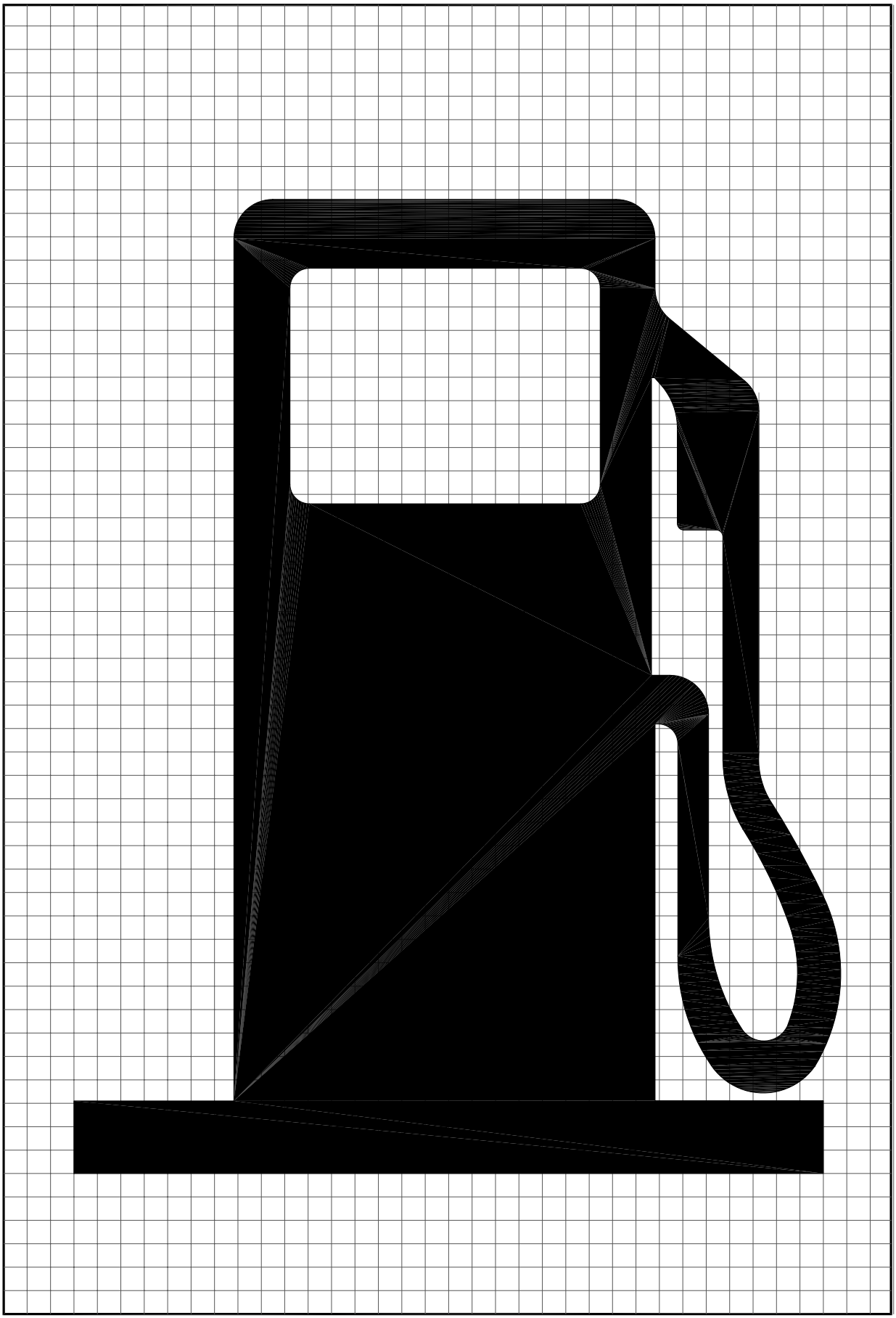

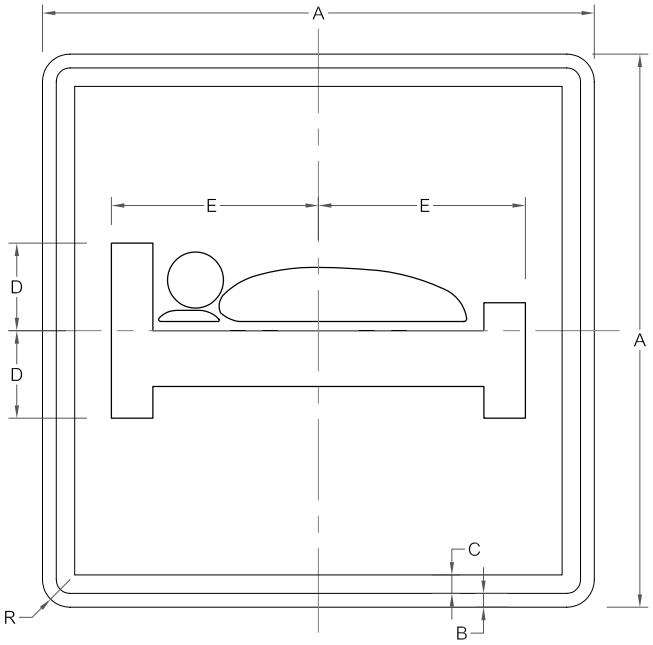

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร					
	A	B	C	D	E	R
ทุกประเภท	60	1.5	2	9.5	22.5	3

เว้นขอบป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีขาวสะท้อนแสง

ป้ายแนะนำ แนะนำการให้บริการเกี่ยวกับเชื้อเพลิง (น.31)

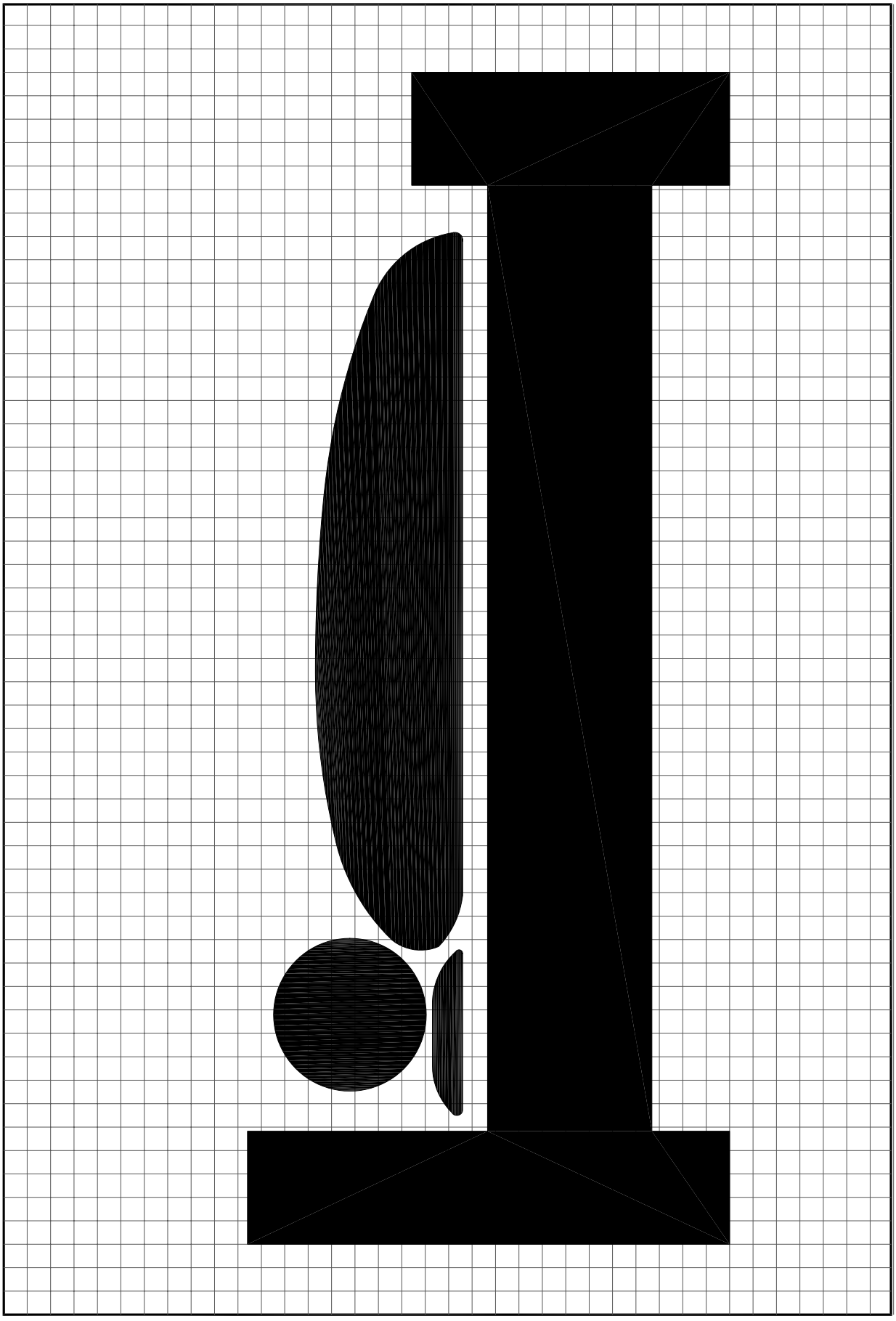

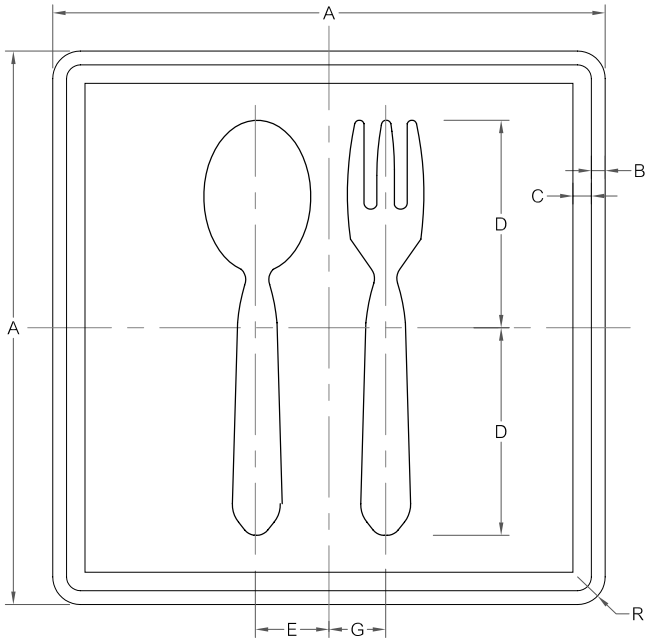

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร					
	A	B	C	D	E	R
ทุกประเภท	60	1.5	2	9.5	22.5	3

เว้นขอบป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีขาวสะท้อนแสง

ป้ายแนะนำ แนะนำการให้บริการค่ายที่พัก (น.32)

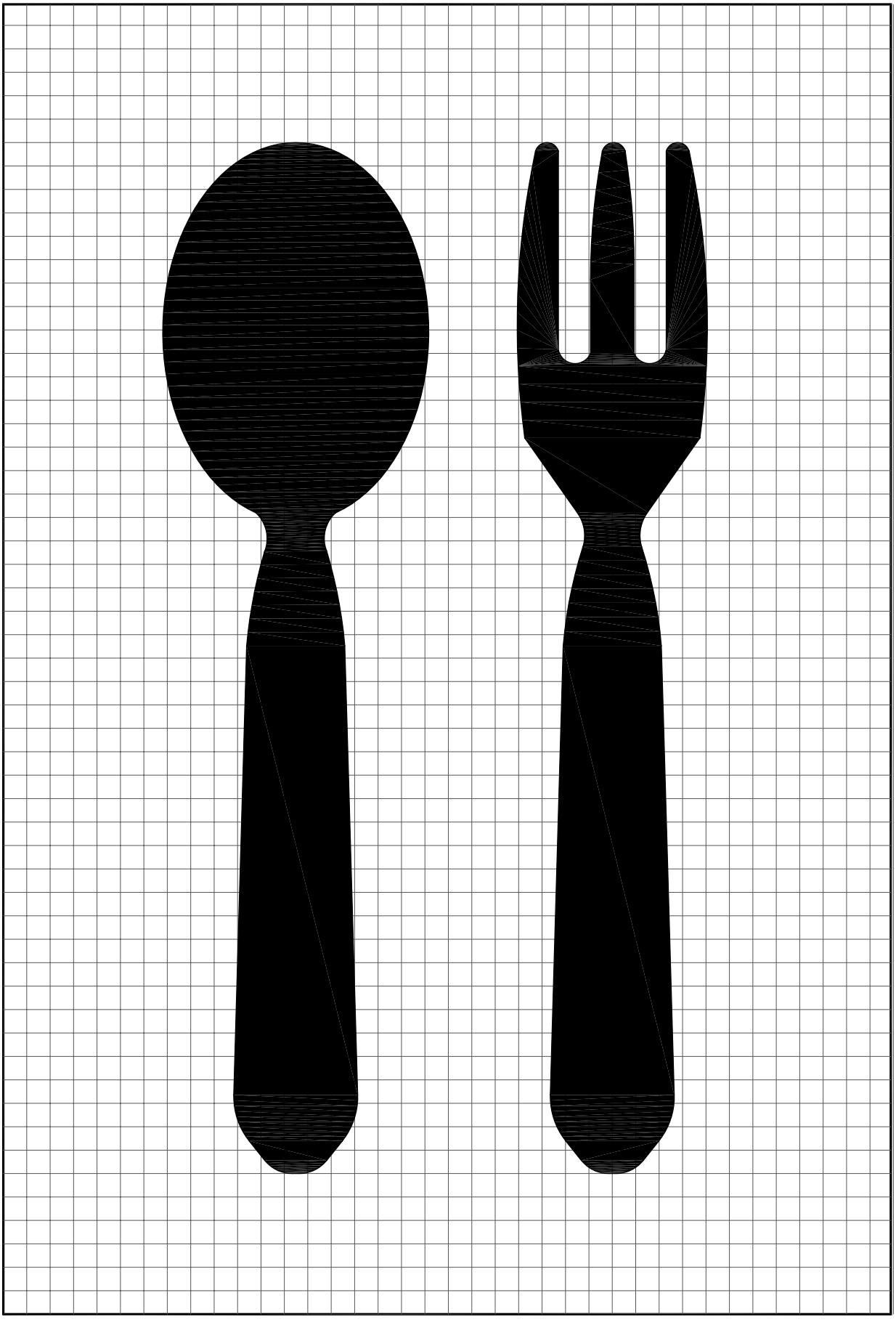

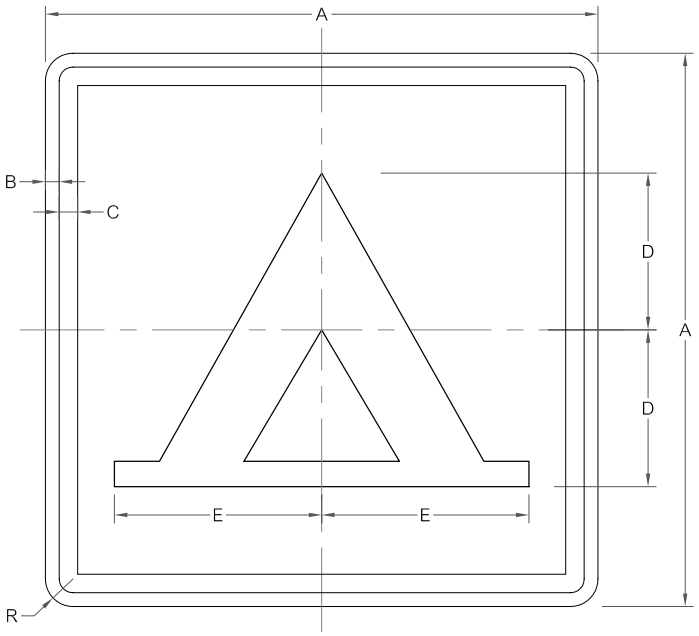

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร						
	A	B	C	D	E	G	R
ทุกประเภท	60	1.5	2	22.5	7.75	6.15	3

เว้นขอบป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีขาวสะท้อนแสง

ป้ายแนะนำ แนะนำการให้บริการร้านอาหาร (น.33)

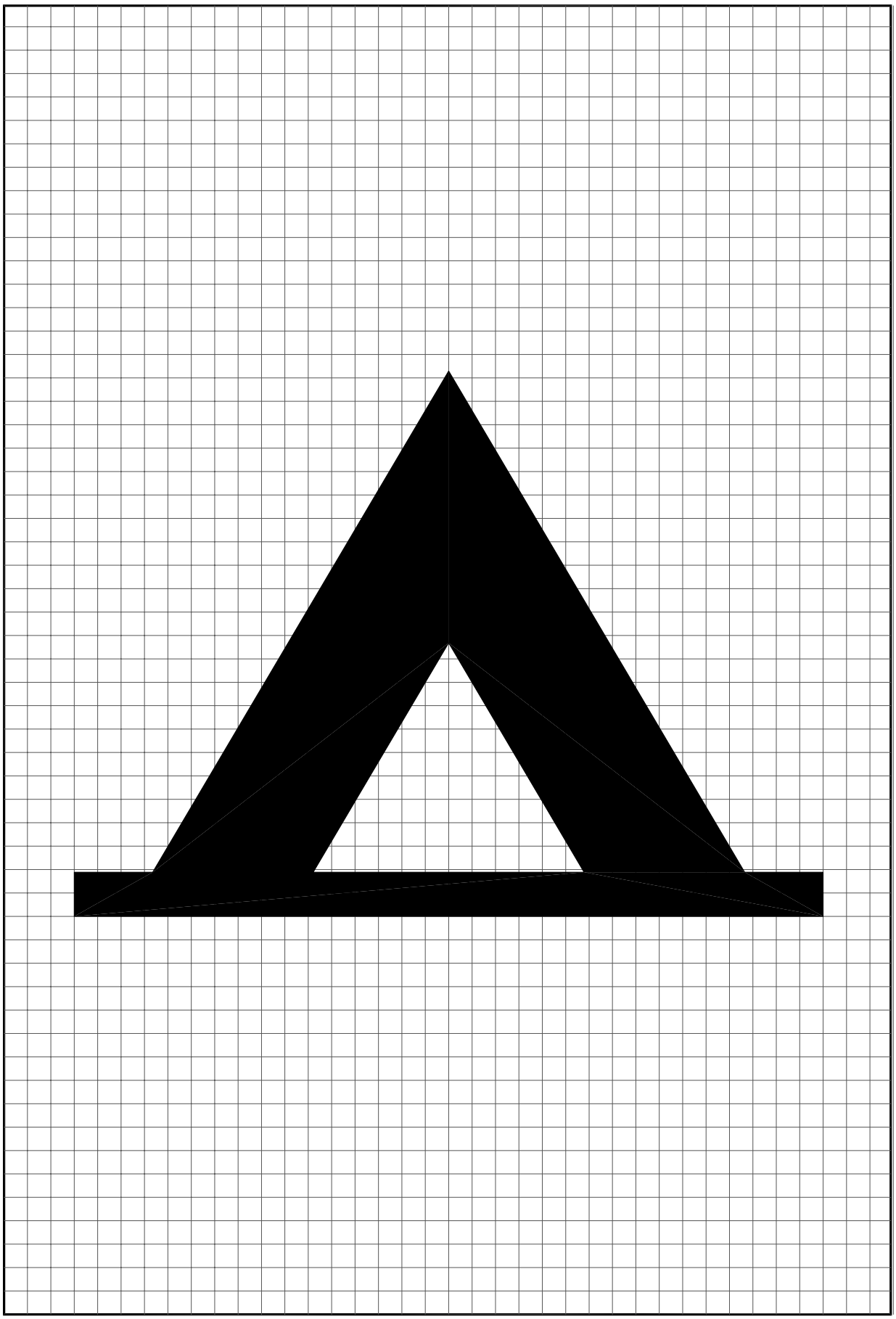

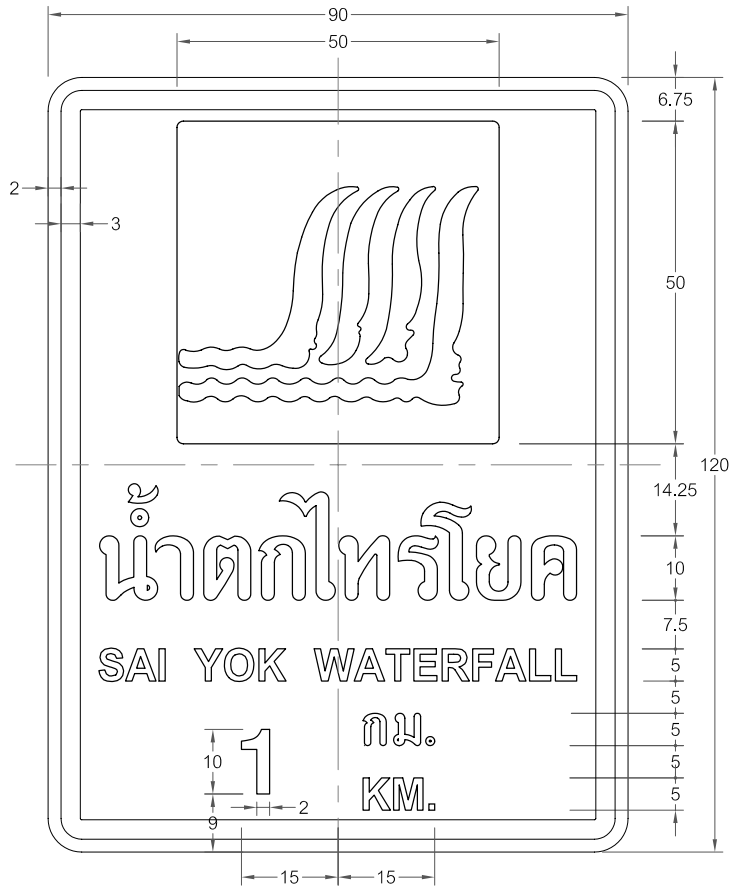

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร					
	A	B	C	D	E	R
ทุกประเภท	60	1.5	2	17	22.5	3

เว้นขอบป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีขาวสะท้อนแสง

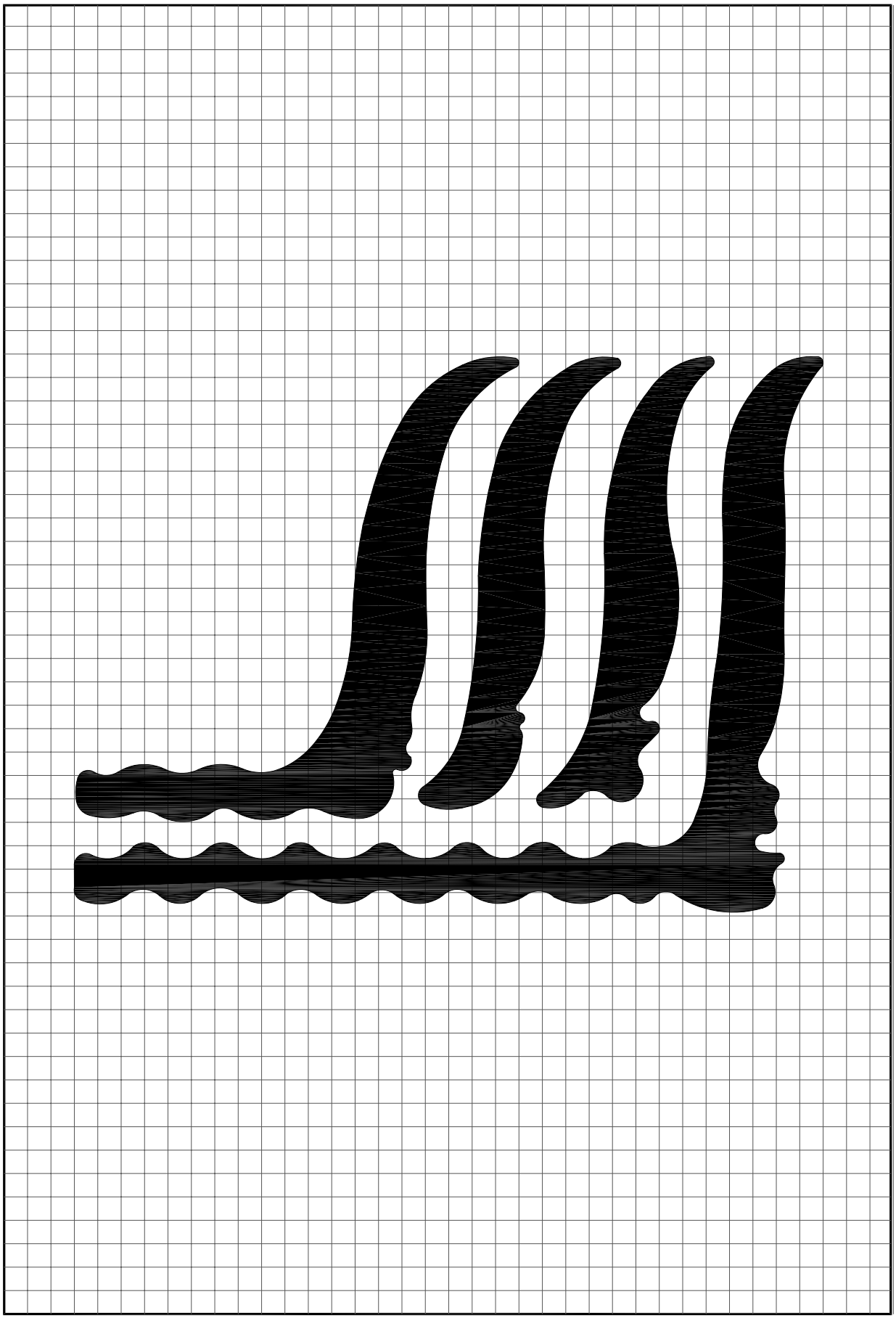
ป้ายแนะนำ แนะนำการให้บริการที่พักชั่วคราว (น.34)

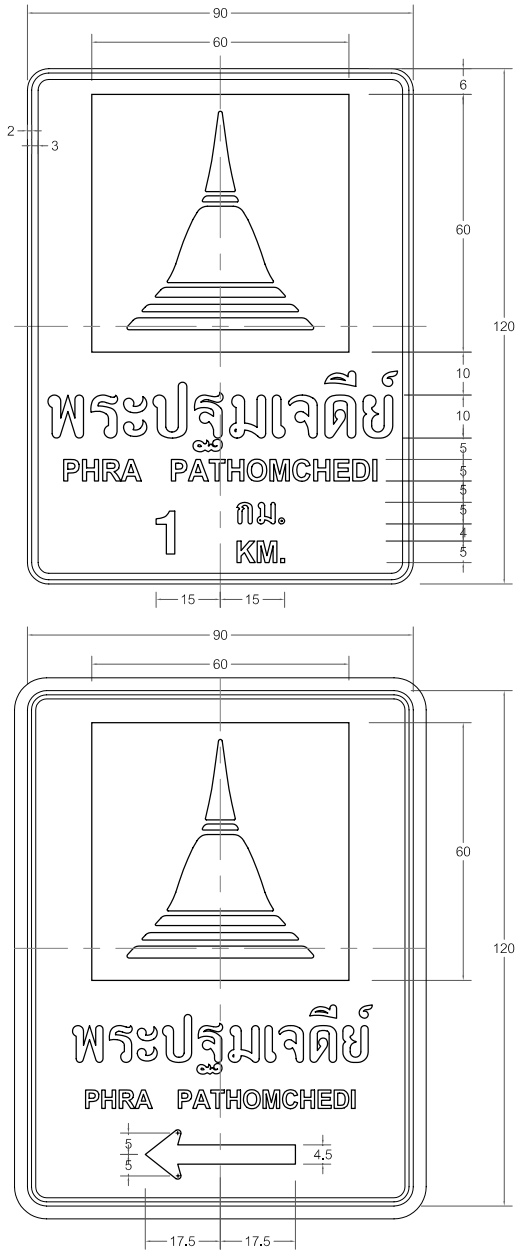

เว้นขอบป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
ตัวอักษร	สีขาวสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง ในรูปสี่เหลี่ยมพื้นสีขาวสะท้อนแสง

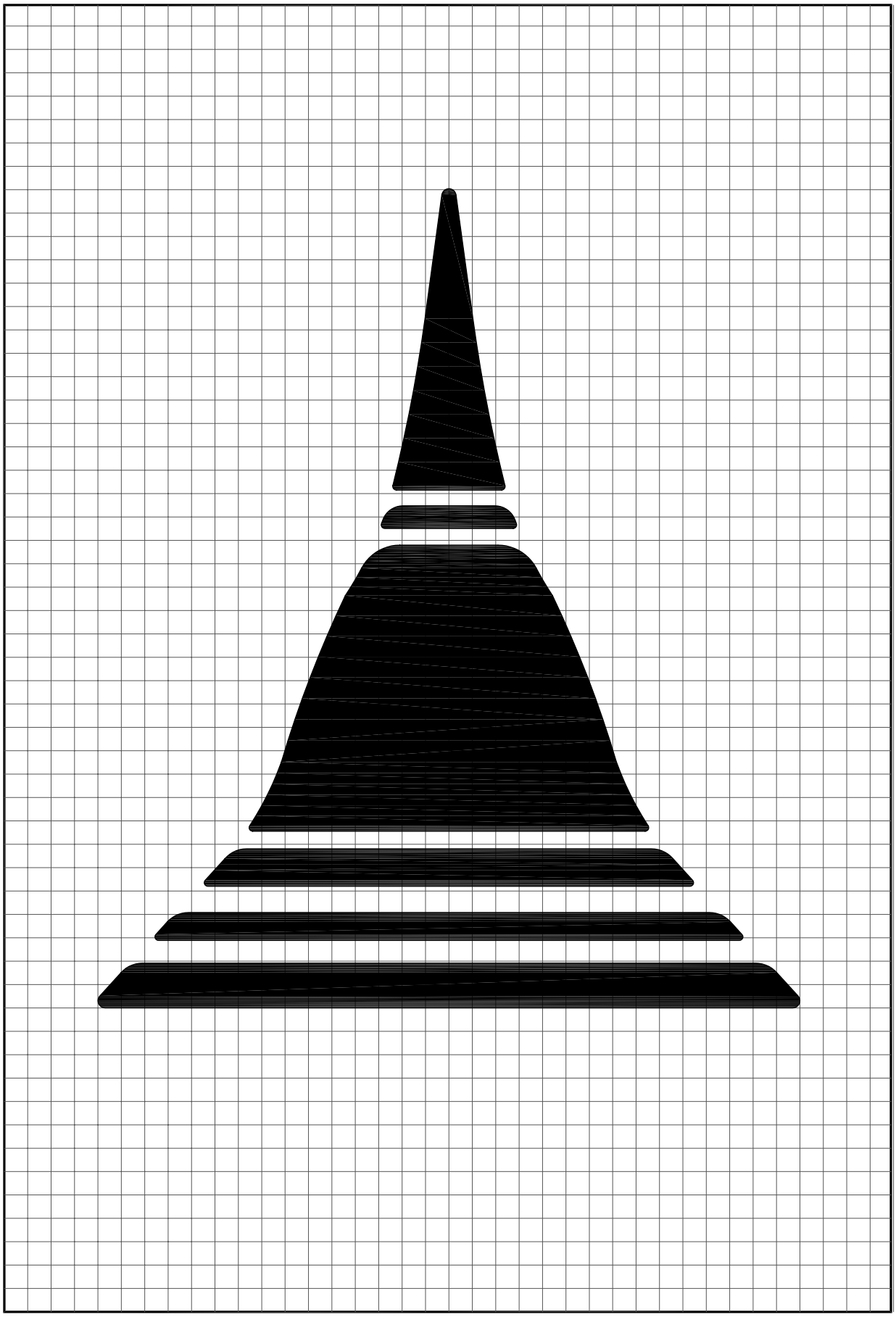
ป้ายแนะนำ แนะนำสถานที่แหล่งท่องเที่ยว (น.35)

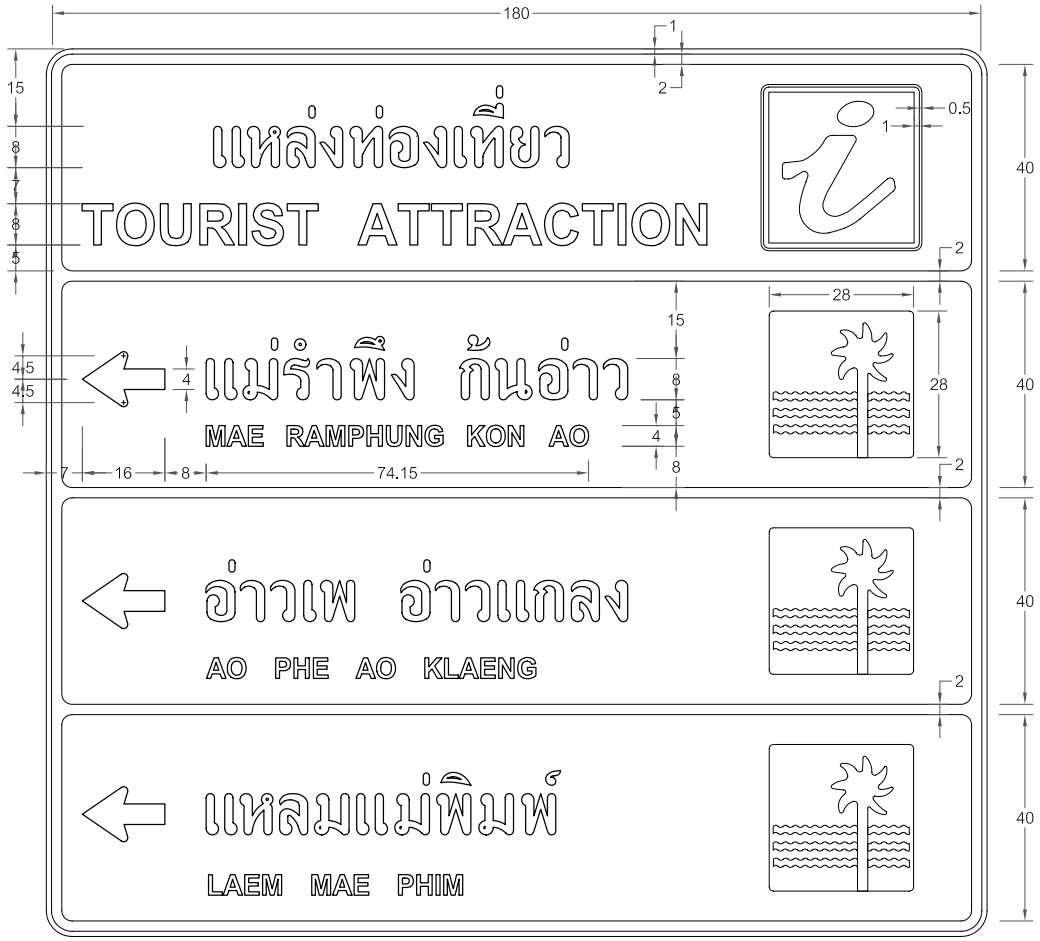

เว้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีน้ำตาลสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
ตัวอักษร	สีน้ำตาลสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีขาวสะท้อนแสงในรูปสี่เหลี่ยมพื้นสีน้ำตาลสะท้อนแสง

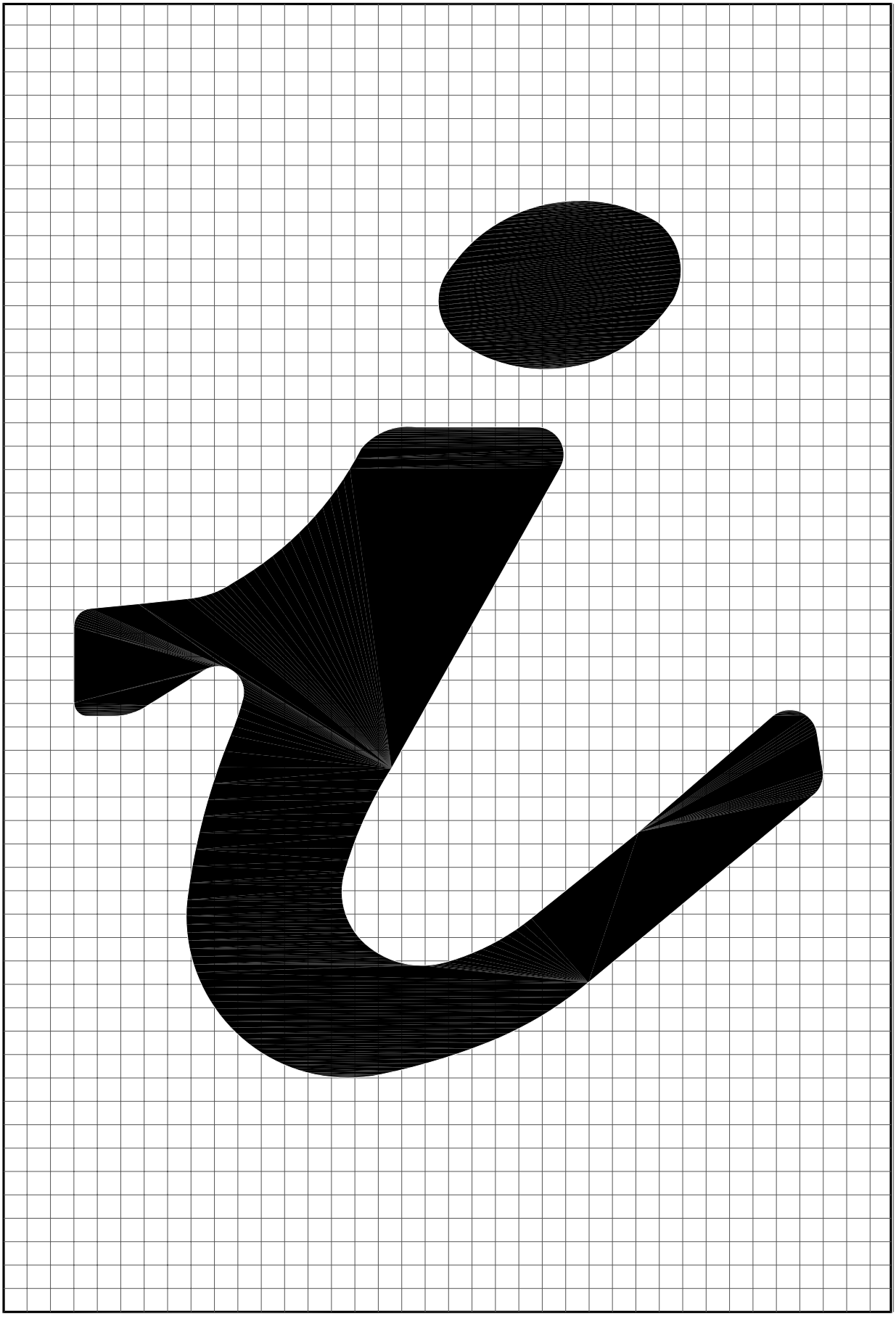
ป้ายแนะนำ แสดงสถานที่ท่องเที่ยวโบราณสถานทางประวัติศาสตร์และศาสนสถาน (น.36)

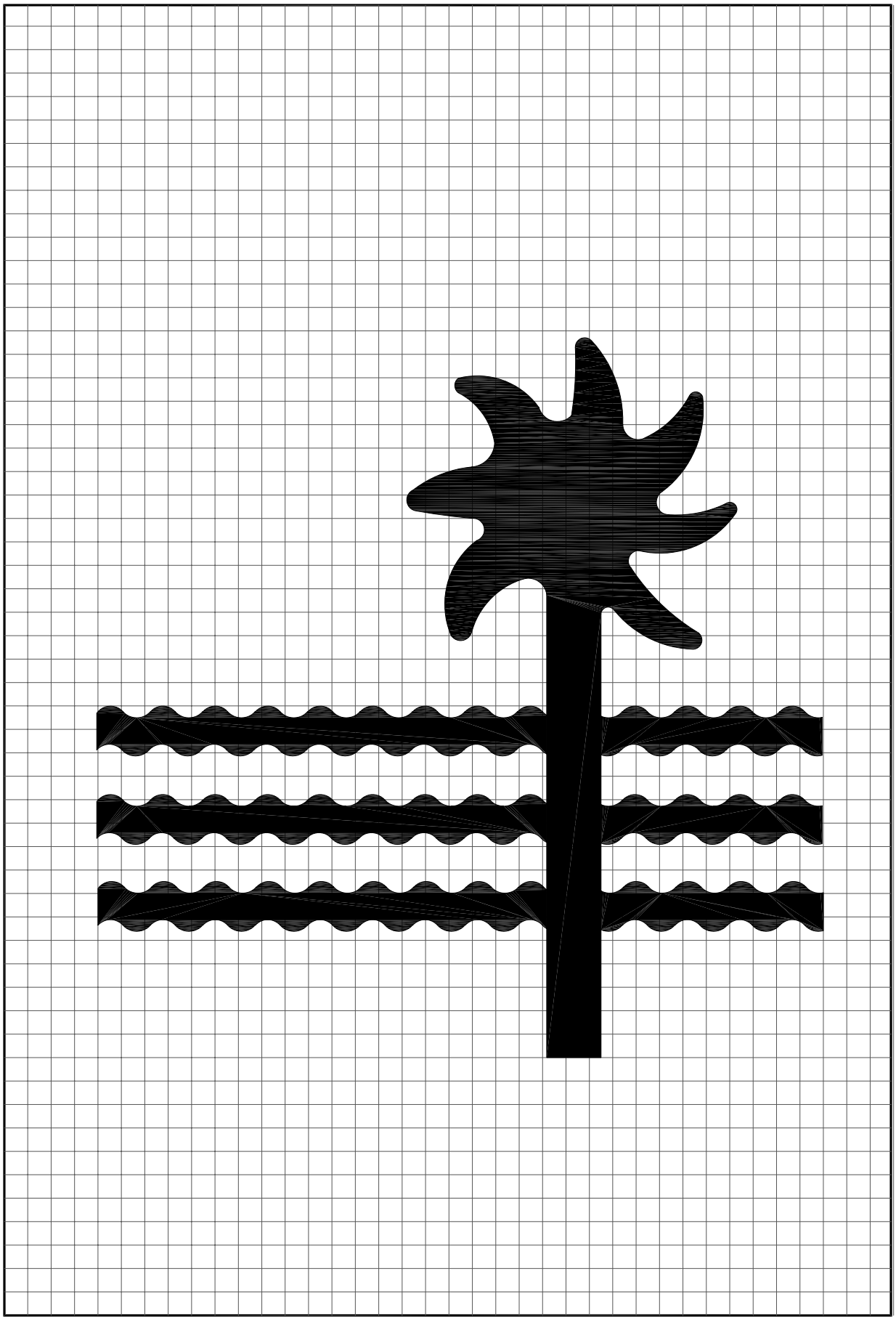

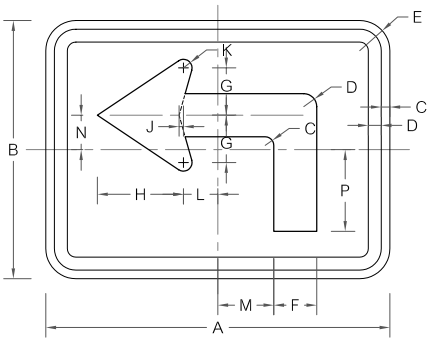

เว้นขอบป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เครื่องหมาย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
	ในรูปสี่เหลี่ยมพื้นสีขาวสะท้อนแสง

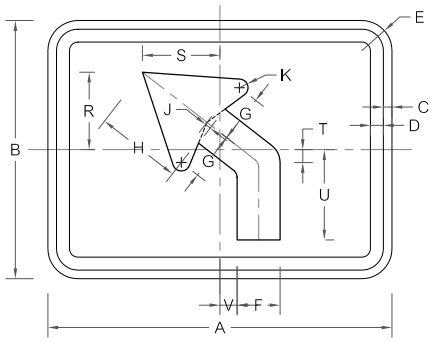
ป้ายแนะนำ ป้ายรวมแหล่งท่องเที่ยว (น.37)

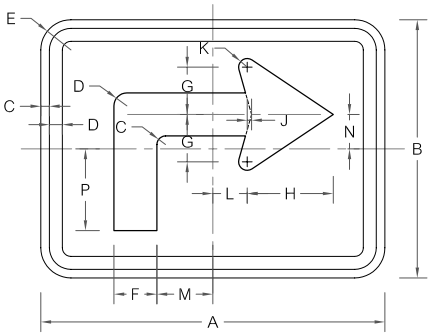

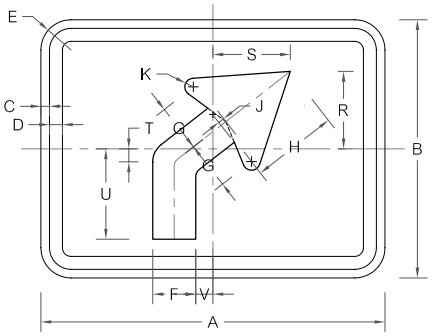
นส.1

นส.1/1

นส.2

นส.2/1

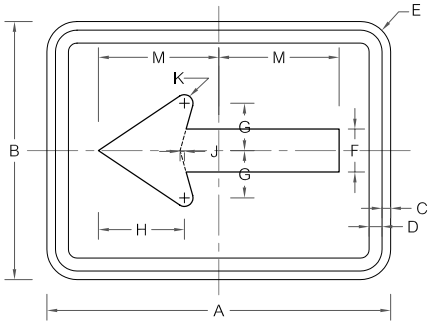
ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร																		
	A	B	C	D	E	F	G	H	J	K	L	M	N	P	R	S	T	U	V
ในเมือง	40	30	1	1.5	3.5	5	5.5	10	0.5	1	4	6.5	4	9.5	9	9	1.5	10.5	2
2	50	40	1	1.5	3.5	6	7	12	0.5	1	5	8	5	12	11	11	2	13	3
3,4,5	65	50	1	1.5	3.5	7	8	14	1	1.5	6.5	10.5	6.5	15.5	14.5	14.5	2.5	17	3.5

เว้นขอบป้าย
เส้นขอบป้าย
พื้นป้าย
เครื่องหมาย

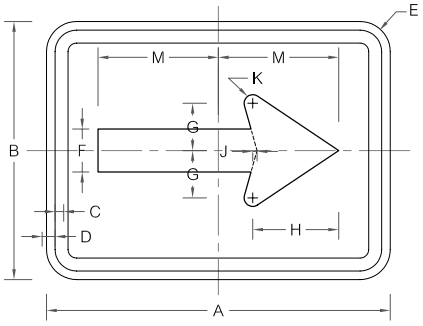
สีขาวสะท้อนแสง
สีดำไม่สะท้อนแสง
สีขาวสะท้อนแสง
สีดำไม่สะท้อนแสง
} ทางหลวงทั่วไป

หมายเหตุ นส.1, นส.1/1,นส.2 และนส.2/1 ทางหลวงทั่วไป

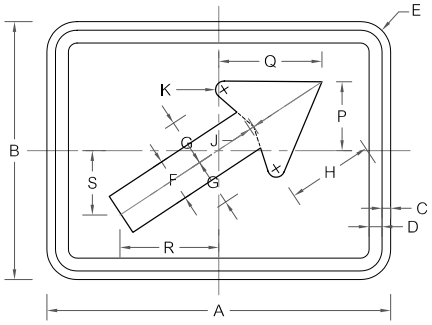
ป้ายประกอบ ป้ายแนะนำ

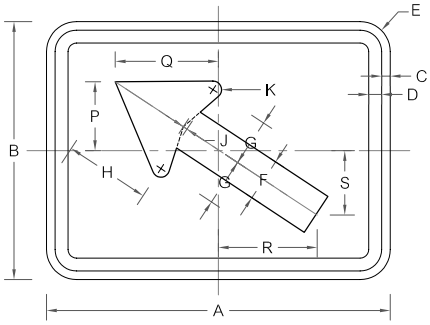
นส.3, นส.13

นส.4, นส.14

นส.6, นส.16

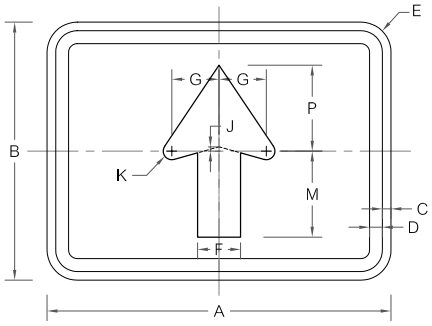
นส.5, นส.15

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร														
	A	B	C	D	E	F	G	H	J	K	M	P	Q	R	S
ในเมือง	40	30	1	1.5	3.5	5	5.5	10	0.5	1	14	8	12	11.5	7.5
2	50	40	1	1.5	3.5	6	7	12	0.5	1	17.5	10	15	14.5	9.5
3,4,5	65	50	1	1.5	3.5	7	8	14	1	1.5	22.5	13	19.5	18.5	12.5

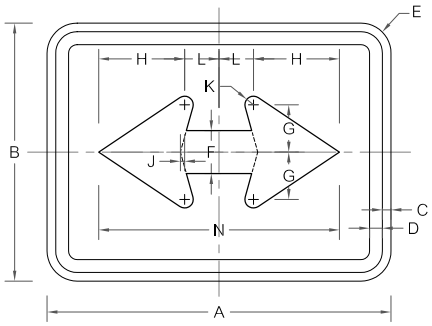
เว้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง	ทางหลวงทั่วไป
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง	
พื้นป้าย	สีขาวสะท้อนแสง	
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง	
เว้นขอบป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง	ทางหลวงเอเชีย
เส้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง	
พื้นป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง	
เครื่องหมายลูกศร	สีขาวสะท้อนแสง	

หมายเหตุ นส.3, นส.4,นส.5 และนส.6 ทางหลวงทั่วไป
นส.13, นส.14,นส.15 และนส.16 ทางหลวงเอเชีย

ป้ายประกอบ ป้ายแนะนำ

นส.7, นส.17

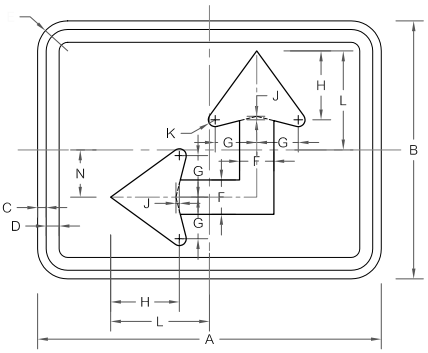
นส.8, นส.18

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร													
	A	B	C	D	E	F	G	H	J	K	L	M	N	P
ในเมือง	40	30	1	1.5	3.5	5	5.5	10	0.5	1	4	10	28	10
2	50	40	1	1.5	3.5	6	7	12	0.5	1	5	12	35	12
3,4,5	65	50	1	1.5	3.5	7	8	14	1	1.5	6	14	45.5	14

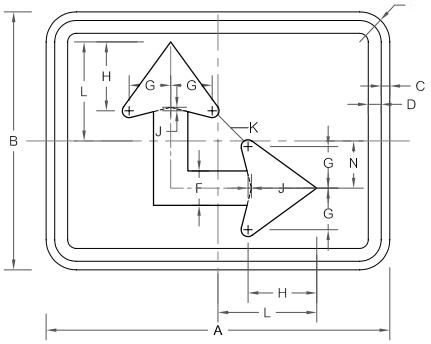
เว้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง	ทางหลวงทั่วไป
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง	
พื้นป้าย	สีขาวสะท้อนแสง	
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง	
เว้นขอบป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง	ทางหลวงเอเชีย
เส้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง	
พื้นป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง	
เครื่องหมายลูกศร	สีขาวสะท้อนแสง	

หมายเหตุ นส.7 และนส.8 ทางหลวงทั่วไป
นส.17 และนส.18 ทางหลวงเอเชีย

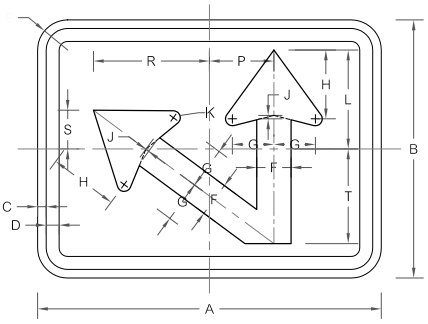
ป้ายประกอบ ป้ายแนะนำ

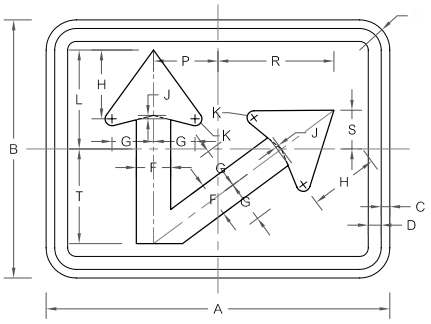
นส.9, นส.19

นส.10, นส.20

นส.11, นส.21

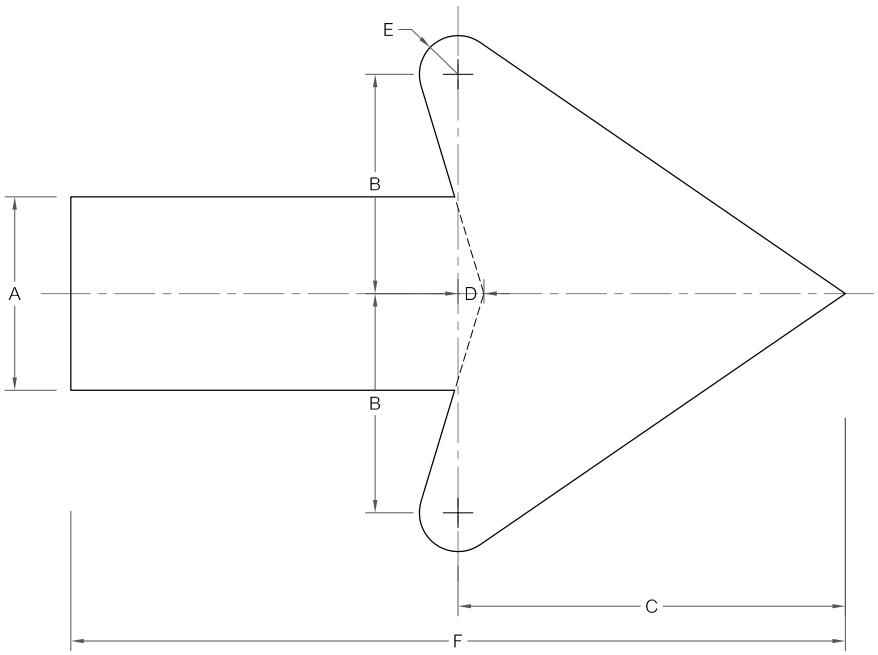
นส.12, นส.22

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร																
	A	B	C	D	E	F	G	H	J	K	L	M	N	P	R	S	T
ในเมือง	40	30	1	1.5	3.5	4	4.5	8	0.4	0.8	11.5	5.5	5.5	7.5	13.5	4.5	11
2	50	40	1	1.5	3.5	5	5.5	10	0.5	1	14.5	7	7	9.5	17.5	6	14
3,4,5	65	50	1	1.5	3.5	6	7	12	0.5	1	19	9	9	12.5	22	7.5	18

เว้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง	ทางหลวงทั่วไป
เส้นขอบป้าย	สีดำไม่สะท้อนแสง	
พื้นป้าย	สีขาวสะท้อนแสง	
เครื่องหมาย	สีดำไม่สะท้อนแสง	
เว้นขอบป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง	ทางหลวงเอเชีย
เส้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง	
พื้นป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง	
เครื่องหมายลูกศร	สีขาวสะท้อนแสง	

หมายเหตุ นส.9,นส.10,นส.11 และนส.12 ทางหลวงทั่วไป
นส.19,นส.20,นส.21 และนส.22 ทางหลวงเอเชีย

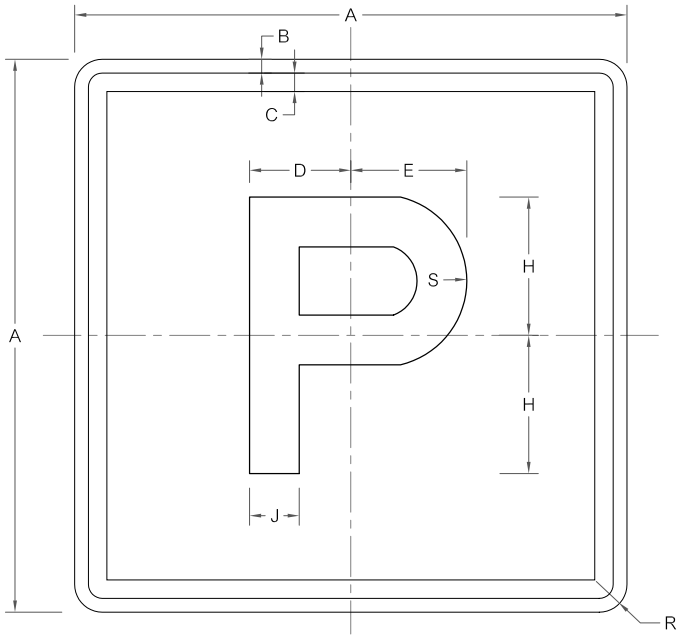
ป้ายประกอบ ป้ายแนะนำ

ขนาดความกว้างของป้าย	มิติเป็นเซ็นติเมตร					
	A	B	C	D	E	F
50 - 70	7.5	8.5	15	1	1.5	30
75 - 100	9	10.5	18	1	1.5	35

รายละเอียดลูกศร ใช้สำหรับป้ายแนะนำบอกจุดหมายปลายทาง

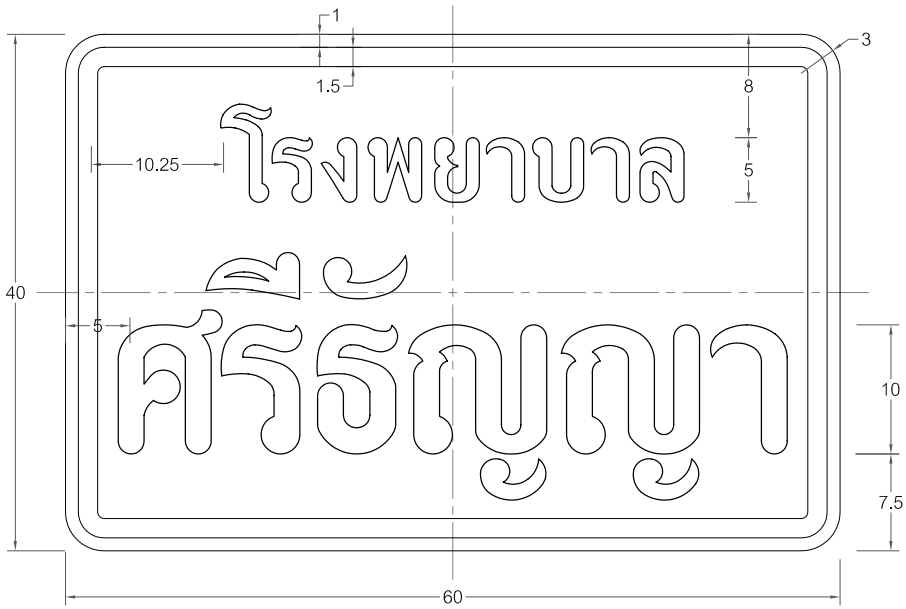
เครื่องหมายลูกศร ป้ายแนะนำ

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร								
	A	B	C	D	E	H	J	R	S
ทุกประเภท	60	1.5	2	11	12.6	15	5.5	3	9.35

เส้นขอบป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
ภาษาอังกฤษ " P "	สีขาวสะท้อนแสง

ป้ายแนะนำ ที่จอดรถ

เว้นขอบป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
เส้นขอบป้าย	สีขาวสะท้อนแสง
พื้นป้าย	สีน้ำเงินสะท้อนแสง
ตัวอักษร	สีขาวสะท้อนแสง

* ถ้าชื่อยาวเกินป้าย ให้ใช้อักษรชุด ข. หรือใช้ตัวอักษร ขนาดเล็กลง

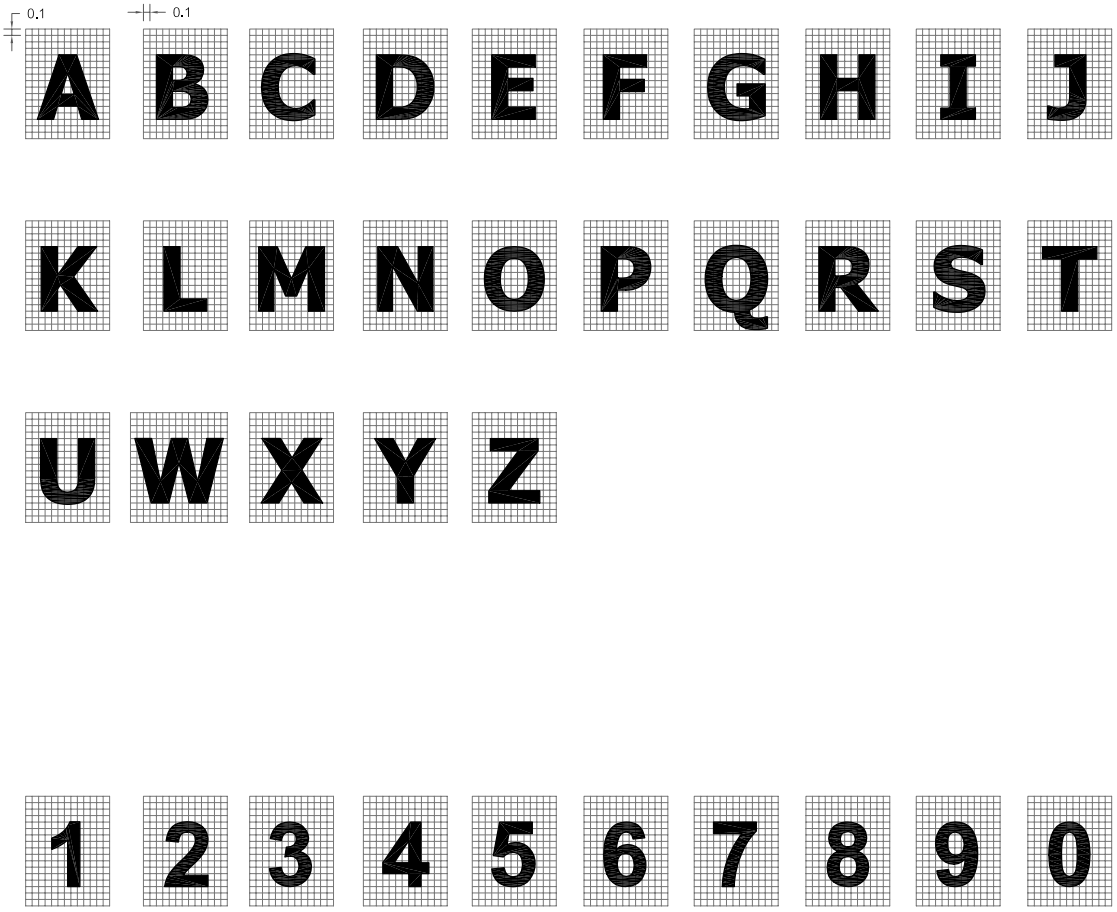
ป้ายประกอบ ป้ายแนะนำ

มาตรฐานตัวอักษรแบบที่ 1 (กรมทางหลวง)

มาตรฐานตัวอักษรภาษาไทยแบบที่ 1 (กรมทางหลวง)

มาตรฐานตัวอักษรแบบที่ 1 (กรมทางหลวง)

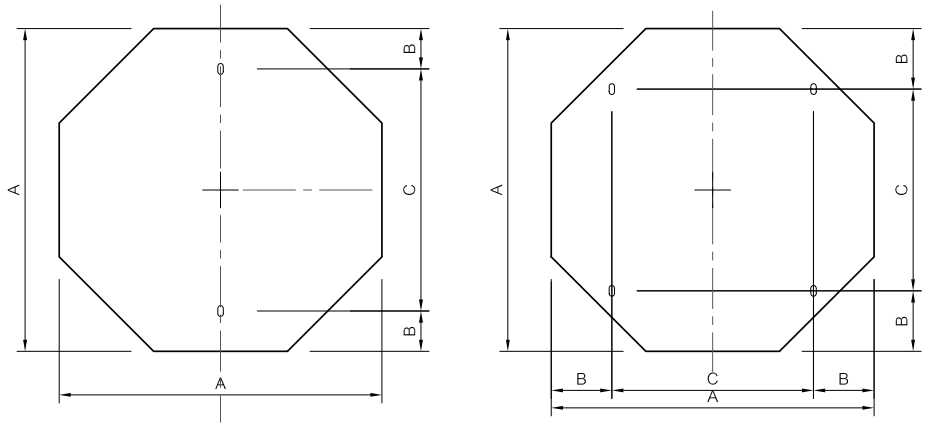

มาตรฐานตัวอักษรภาษาอังกฤษแบบที่ 1 (กรมทางหลวง)

มาตรฐานตัวอักษรแบบที่ 2 (กรุงเทพมหานคร)

ก ข ค ฆ ง จ ฉ ช ซ ฌ ญ ฎ ฏ
ฐ ฑ ฒ ณ ด ต ถ ท ธ น บ ป ผ
ฝ พ ฟ ภ ม ย ร ล ว ศ ษ ส ๆ
ห ฬ อ ฮ ฤ ฦ ะ า ิ ี ่ ้ ไ ใ
โ ็ เ แ ( ) ฯ = ; ; ! ๎ ๋ ๏
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๐
A B C D E F G H I J K L M
N O P Q R S T U V W X Y Z
a b c d e f g h i j k l m
n o p q r s t u v w x y z
.... : ; ( ) % & // !

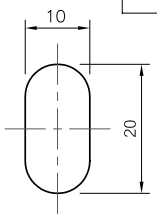
มาตรฐานตัวอักษรภาษาไทยและภาษาอังกฤษแบบที่ 2 (กรุงเทพมหานคร)

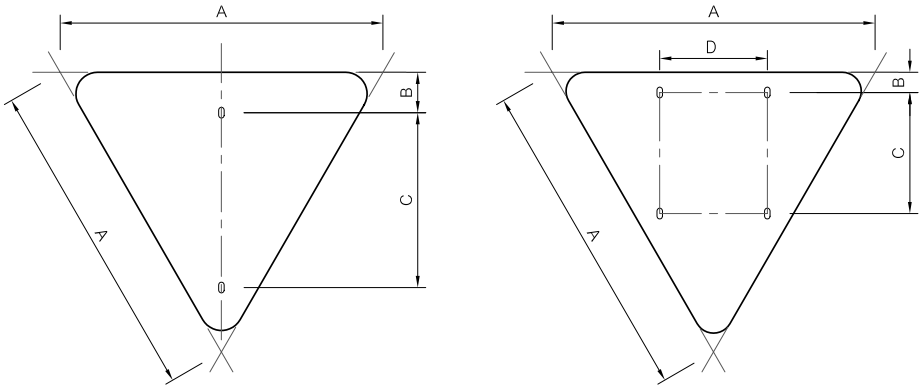
ป้ายรูปแปดเหลี่ยม

ขนาดป้ายจราจร			
	A	B	C
1	600	75	450
2	750	75	600
3	900	75	750

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร		
	A	B	C
1	1200	225	750

ขนาดรูเจาะ

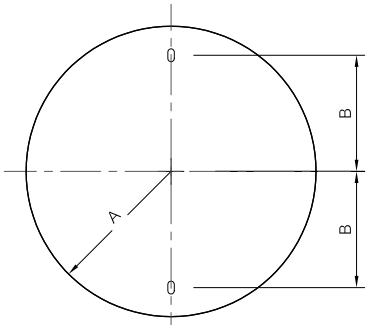
ป้ายรูปสามเหลี่ยมหันมุมลง

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร			
	A	B	C	D
1	600	75	325	40
2	750	75	450	50
3	900	75	525	60

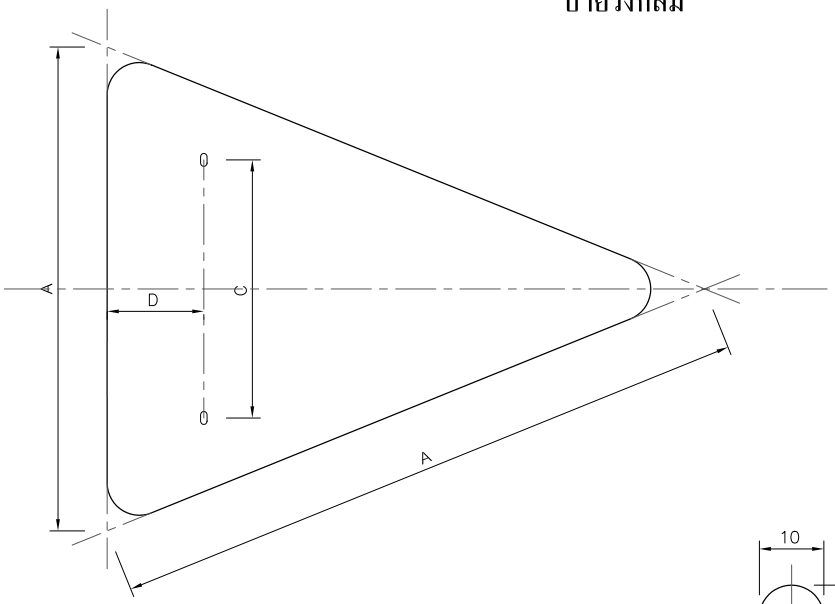
ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร				
	A	B	C	D	E
1	1200	75	450	400	70
2	1500	75	450	375	70

มาตรฐานการเจาะรูและขนาดรูเจาะ

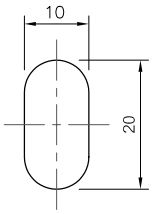
ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร	
	A	B
1	225	180
2	300	240
3	375	300
4	450	375

ป้ายวงกลม

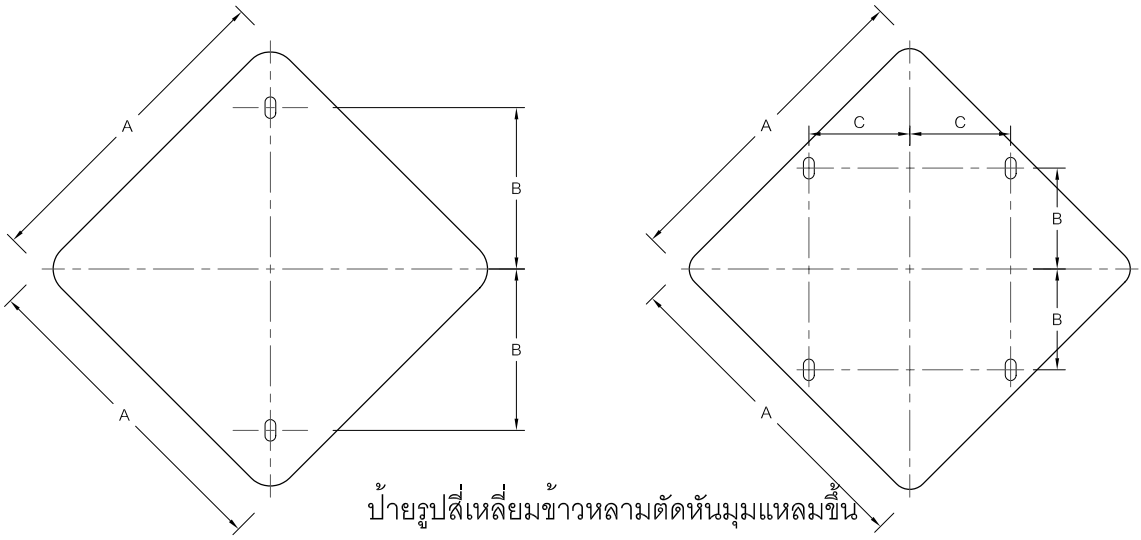
ป้ายรูปสามเหลี่ยมหน้าจั่วหันมุมแหลมไปด้านข้าง

ขนาดรูเจาะ

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร				
	A	B	C	D	E
1	1000	750	400	150	50
2	900	900	450	200	60

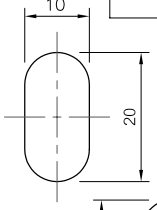
มาตรฐานการเจาะรูและขนาดรูเจาะ

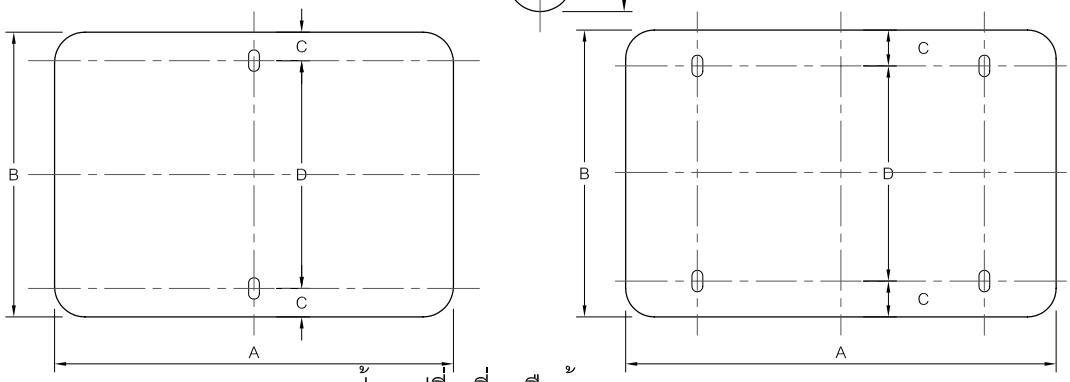
ป้ายรูปสี่เหลี่ยมข้าวหลามตัดหันมุมแหลมขึ้น

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร		
	A	B	C
1	600	300	50
2	750	375	50
3	900	450	60

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร			
	A	B	C	D
1	1200	375	375	70

ขนาดรูเจาะ

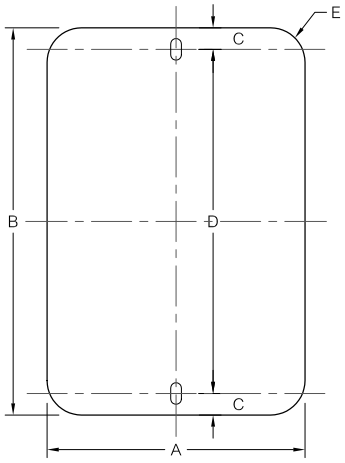

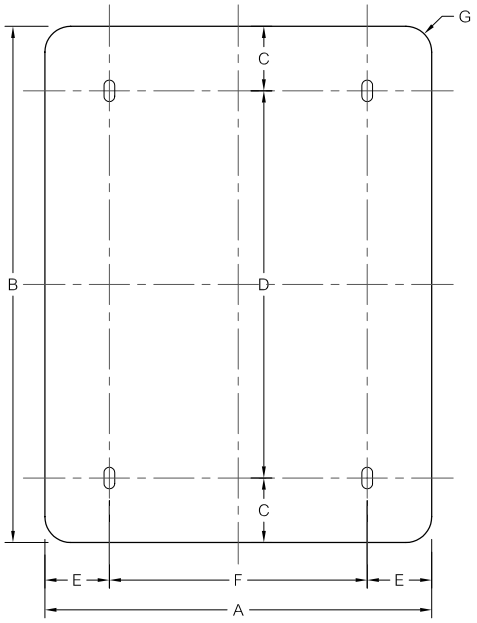
ป้ายรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าตามแนวนอน

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร				
	A	B	C	D	E
1	525	375	25	300	40
2	600	300	25	225	50
3	600	450	75	300	50
4	750	375	25	300	50
5	750	600	75	450	50
6	900	300	25	225	60

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร						
	A	B	C	D	E	F	G
1	900	600	75	450	150	600	60
2	1200	600	75	450	225	750	70
3	1200	900	150	600	225	750	70
4	1500	600	75	450	300	900	70
5	1500	900	300	600	600	900	70

มาตรฐานการเจาะรูและขนาดรูเจาะ

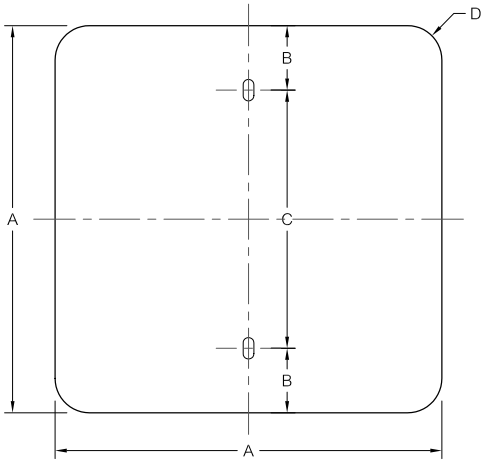

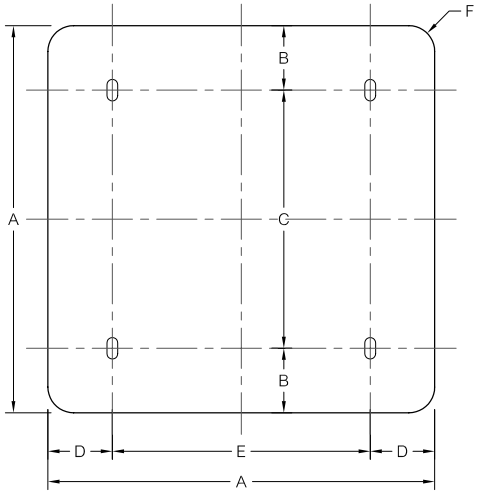

ป้ายรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าหันตามแนวตั้ง

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร				
	A	B	C	D	E
1	300	450	25	400	40
2	450	600	75	450	40
3	600	750	75	600	50
4	750	900	75	750	50

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร						
	A	B	C	D	E	F	G
1	900	1200	150	900	150	600	60
2	1200	1500	150	1200	225	750	70

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร			
	A	B	C	D
1	450	75	300	40
2	600	75	450	50
3	750	75	600	50

ขนาดป้ายจราจร	มิติเป็นเซ็นติเมตร					
	A	B	C	D	E	F
1	900	150	600	150	600	60
2	1200	150	900	225	750	70

ป้ายรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า

มาตรฐานการเจาะรูและขนาดรูเจาะ

โครงการมาตรฐานความปลอดภัยการจราจรและขนส่ง
สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) กระทรวงคมนาคม

บรรณานุกรม

1. กองวิศวกรรมจราจร , ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานติดตั้งไฟสัญญาณจราจร , กรมทางหลวง

2. วิโรจน์ รุโจปการ , (2532) , การออกแบบสัญญาณไฟจราจร ณ บริเวณทางแยก , ภาควิชาวิศวกรรมโยธา คณะวิศวกรรมโยธา , มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. กรมทางหลวง , (2539) , คู่มือการออกแบบทาง ฉบับที่ 1

4. กรมทางหลวง , (2539) , คู่มือการออกแบบทาง ฉบับที่ 2

5. Japan International Cooperation Agency, (1990) , The Study on Traffic Operation Plan for Roads in The Kingdom of Thailand Final Report

6. PIGNATARO , L.J. , (1973) , Traffic Engineering Theory and Practice , Prentice-Hall.

7. Jarumara, B., Standard structure of Thai alphabet, The Royal Institute Edition, Arun Printing, Bangkok (1997).

8. Murdoch B., J, Illumination Engineering: From Edisons Lamp to The Laser, Vision Communication, New York, 31-32 (1994).

9. Pline L., J, Traffic Control Devices Handbook, Institute of Transportation Engineers Publication, Washington, 22 (2001).

10. Surbsakuan, S, Standard alphabet and number, Department of Highway, Bangkok (1983).

11. Vongvichien, S, Legibility of Thai-character Highway Signs Under a Simulated Driving Condition, Thesis No.103, SEATO Graduate School of Engineering, Bangkok (1965).

12. Wongsantativanich, K, Dyanmic Legibility of Thai-Character Highway Signs Under a Simulated Driving Condition, Thesis No.128, SEATO Graduate School of Engineering, Bangkok (1966).

13. AustRoads, Guide to Traffic Engineering Practice, National Association of Australian State Road Authorities; 3d ed. Vermont Sout, (1998).

14. กล้าหาญ วรพุทธพร, การบำรุงรักษาทวีผล, โครงการสนับสนุนเทคนิคอุตสาหกรรม, 179 หน้า, 2522

15. กรมทางหลวง กระทรวงคมนาคม, คู่มือเครื่องหมายควบคุมการจราจร ภาค 1, 118 หน้า, พ.ศ. 2531.

16. กรมทางหลวง กระทรวงคมนาคม, คู่มือเครื่องหมายจราจร ภาค 2, 64 หน้า, พ.ศ. 2533.

17. พูลพร แสงบางปลา, การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโดยการบำรุงรักษา TPM, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 317 หน้า, พ.ศ. 2538

18. สำนักการจราจรและขนส่ง กรุงเทพมหานคร, รายการมาตรฐานการติดตั้งและการบำรุงรักษาระบบสัญญาณไฟจราจร, 55 หน้า, พ.ศ. 2544.

19. กรมทางหลวง กระทรวงคมนาคม, รายการละเอียดและข้อกำหนดการจัดทำเครื่องหมายจราจรบนผิวทาง (การตีเส้น ลูกศร ขีดเขียนข้อความ) SPECIFICATION FOR ROAD MARKINGS, 14 หน้า, พ.ศ. 2545.

20. กรมทางหลวง กระทรวงคมนาคม, คู่มือเครื่องหมายควบคุมการจราจรในงานก่อสร้าง บูรณะ และบำรุงรักษาทางหลวง, 67 หน้า, พ.ศ. 2545.

21. บจก. กัณฑวิจิตร เอ็นจิเนียริ่ง, คู่มือการใช้เครื่องควบคุมสัญญาณไฟ FUTURIT.

22. บจก. ทราฟฟิค เอ็นจิเนียริ่ง ซิสเต็มส์, ตู้ควบคุมสัญญาณไฟจราจร MP1 ยี่ห้อ S.C.A.E..

23. Ministry of Transport Scottish Development Department Welsh Office, TRAFFIC SIGNS MANUAL: CHAPTER 12 Sign Maintenance, 11 pp, 1968.

24. Ken Atkinson, HIGHWAY MAINTENANCE HANDBOOK, Thomas Telford ltd., 1990.

25. Institute of Transportation Engineers, MANUAL OF TRANSPORTATION ENGINEERING STUDIES, Prentice-Hall, Inc, 1994.

26. AUSTROADS, GUIDE TO TRAFFIC ENGINEERING PRACTICE: PART 7 Traffic Signals, ARRB Transport Research Ltd., Australia, 1997.

27. Institute of Transportation Engineers, TRAFFIC CONTROL DEVICES HANDBOOK, 2001

28. กรมทางหลวง กระทรวงคมนาคม, ข้อกำหนดและมาตรฐานทั่วไป งานติดตั้งไฟสัญญาณจราจรและไฟกระพริบบนทางหลวง ฉบับปีที่ 2523

29. กรมทางหลวง กระทรวงคมนาคม, มาตรฐานป้ายจราจร ชุดที่ 1 ป้ายบังคับ พ.ศ. 2521

30. กรมทางหลวง กระทรวงคมนาคม, มาตรฐานป้ายจราจร ชุดที่ 2 ป้ายเตือน พ.ศ. 2521

31. กรมทางหลวง กระทรวงคมนาคม, มาตรฐานป้ายจราจร ชุดที่ 3 ป้ายแนะนำทั่วไป พ.ศ. 2521

คู่มือและมาตรฐานป้ายจราจร

ISBN 974-456-451-2

เสนอโดย KMUTT

จัดทำโดย TDRC • REDEK • TC • KMUTT Civil Engineering